

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

3 2044 059 360 263

1.40

Bd. Mar. 1932

HARVARD LAW LIBRARY

Received

JUN 9 1931

HUNGRAY

71.1.1.

IGAZSÁGÜGYI IGAZGATÁS.^c

65

BIRÓSÁGOK ÉS ÜGYÉSZSÉGEK FŐNÖKEI ÉS FELÜGYELETI
HATÓSÁGAIK SZÁMÁRA.

ÖSSZEÁLLITOTTA:

ALFÖLDY EDE,

≡ KIR. JÁRÁSHÍRÓ NAGY-BECSKEREKEN.

PRINTED IN HUNGARY

KAPHATÓ A SZERZŐNÉL.

NAGY-BECSKEREK.

NYOMATOTT PLEITZ FER. PÁL KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1900.

Kapható:

POLITZER ZSIGMOND és FIA

könyvkereskedésben

Budapest, IV., Kecskeméti u. 4.

FOR TX
A3882

6/9/31
JUN 9 1931

Előszó.

A magyar igazságügyi adminisztráció szabályai 30 évi törvényekben és rendeletekben vannak szétszórva. E törvények és rendeletek közül igen kevés van olyan, mely tisztán az adminisztráció körébe eső intézkedéseket tartalmaz. A legtöbb törvénynek és rendeletnek egészen más a főtárgya s csak egyes zugaiban lehet igazgatási szabályokra bukkanni. Ha még ehhez hozzá vesszük, hogy számtalan intézkedésen többféle módosítás történt, akkor nem lehet kétségbe vonni, hogy a magyar igazságügyi igazgatás szabályait nehéz szem előtt tartani, s hogy azok megismerése hosszú gyakorlatot és fáradságos kutatást tételez fel.

Ezen a nehézségen kívántam segíteni, a midőn a nagy halmazból kiválasztva és oda nem tartozó elemektől elkülönítve összeállítottam s rendszerbe foglaltam az „Igazságügyi Igazgatás” szabályait.

A könyv gyakorlati célra készült s hivatva van az igazságügyi hatóságok vezetőit összes administrationális feladataikról kimerítően tájékoztatni.

Alföldy Ede,

kir. járásbíró.

TARTALOMJEGYZÉK.

I. RÉSZ.

Igazságügyi szervezet és szolgálati szabályok

	Lap.
Bírói hatalom	3
Bíróságok és ügyészségek	3
Királyi Curia	3
Királyi ítélőtáblák és kir. főügyészségek	4
Elsőfolyamodású bíróságok	5
Betétszerkesztők	5
A bíróságok területe és székhelye	5
Királyi ügyészségek	6
A bírák, ügyészek, bírósági és ügyészségi hivatalnokok áthelyezése	6
Ideiglenes kirendelés más bírósághoz	8
A bíróságok tagjainak az igazságügyminiszteriumban való ideiglenes alkalmazásáról	8
Bírósági végrehajtók	8
Tolmácsok	11
Szakértők	13
Írásszakértők	13
Kereskedelmi ülnökök	13
Díjnokok	14
Hivatalszolgák	20
Bűnügyi szakértők	21
Igazságügyi orvosi tanács	21
Országos bírósági vegyészeti intézet	21
Törvényszéki orvosok	21
Kézbesítők	21
Birtokrendezési mérnökök	22
Állandó becsűsök	22
Letartóztatási intézetek	22
Esküdtek	22
Közjegyzők	22
Közjegyző helyettesítése	22
A közjegyzői állás megüresedése	23
Fegyelmi eljárás	24
A közjegyző felfüggesztése	25
A közjegyző aláírásának hitelesítése	52

	Lap.
Ügyvédek	25
Ügyvédek jegyzéke	25
Ügyvédi vizsga	26
Zugírászat	26
Panaszok	26
Védő	26
Ügyvédjelöltek	26
Hatáskör és munkabeosztás	28
Birósági főnök	28
A birósági főnök helyettesítése	30
Elnöki titkár	30
Másodelnök, alelnök, tanácselnökök	31
Tanácsvezetők	31
Vizsgálóbírák	31
Albírák	34
Tanácsjegyzők	35
Jegyzők, aljegyzők és joggyakornokok	35
Irodaigazgató	45
Irodatisztek	46
Telekkönyvvezetők, segédtelekkönyvvezetők	46
Irnokok, díjnokok	46
Telekkönyvi irnokok	47
A királyi ügyészek működési köre	47
A) Általában	47
A királyi ügyészi hivatal vezetése	47
B) Különösen	48
A korona ügyészség működési köre	48
A királyi főügyészség működési köre	48
A kir. ügyészség működési köre	49
A szóbeli feljelentés jegyzőkönyvbe vétele	49
A királyi ügyészséghez kísért terhelt kihallgatása	49
Előzetesen letartóztatottak nyilvántartása	49
Előzetes letartóztatás vagy vizsgálati fogság megszüntetésének indítványozása	50
Nyomozások és vizsgálatok nyilvántartása	50
Nyomozó hatóságok eljárásának ellenőrzése	51
Hivatalos működés teljesítése a székhelyen kívül	51
Bűnjelek kezelése	52
Lefoglalt készpénz és értéktárgyak	52
Lefoglalt tárgyak kezelése	52
A kir. járásbíróház hatáskörébe tartozó bűnügyek menetének ellenőrzése	54
Az elkobzott tárgyak nyilvántartása és elárverelése	54
Fegyelmi ügyek lajstroma	54
Nyomdai termékek ellenőrzése	54
Közigazgatási bizottság	54
Az ügyészségi megbízottak	55
Képesítés	58
Bírák és ügyészek képesítése	58

	L. p.
A bírósági és ügyészségi hivatalnokok képzése	59
Az igazságügyi orvosi tanács tagjainak képzése	60
Az esküdtek és ügyészségi megbízottak képzése	60
A bírósági végrehajtók képzése	61
Tolmácsok képzése	62
Kereskedelmi ülnökök képzése	62
Kézbesítők, díjnokok, szolgák, fegyőrök, börtönőrök és fogházőrök képzése	62
Gyakorlati bírói vizsgálat	62
Telekkönyvi vizsga	63
A hivatali állások betöltése	65
Pályázat nélkül és pályázat útján	65
Pályázati hirdetmény	65
Pályázati kérvény	65
Felterjesztés és felszerelés	67
Javaslatétel és kijelölés	68
A pályázati kérvény visszaküldése	72
Berendelés tanácsjegyzői és elnöki titkári szolgálatra	72
Fordítók	73
Joggyakornokok	73
Ügyészségi kezelőszemélyzet kinevezése	73
Hivatalszolgák és segédszolgák	73
A fogháznál alkalmazott személyzet	74
Díjnokok	74
Hivatali eskü letétele és az állás elfoglalása	74
Esküminták	76
Eskületéleti jegyzőkönyv	79
Személyi táblázat	80
A hivatalszolgák, segédszolgák és a fogházőrszemélyzet nyilvántartása	81
Díjnokok törzskönyve	82
Igazolványos altisztek	86
Kötelességek és jogok	88
Lakás a bíróság és ügyészség székhelyén	88
Összeférhetetlenség	88
Politikai jogok szabad gyakorlása	91
Az együttalkalmazást kizáró rokonsági és sógorsági viszony	91
Hivatalos órák	93
Bánásmód a felek irányában	93
Szolgáltatétel kötelezettsége	93
Szolgáltatétel ideje	94
A hivatalos működés helye	94
Főrendiházi tagság	94
Összlétszám és rangsor	95
Hadkötelezettség	97
Mozgósítás	97
Tényleges szolgálat	99
Fegyvergyakorlat	101
Népfölkelés	102

	Lap.
Kedvezmények	106
Vasuti jegyek	106
Minták a kérvények záradékolásához	109
Szolgálati diszérém	110
Hivatali járandóság	111
Általános határozatok	111
A fizetések és lakbérek táblázata	116
A bírák és ügyészek illetményeire vonatkozó különös határozatok	118
A telekkönyvi betétek szerkesztésénél alkalmazott bírák és bírósági hivatalnokok járandósága	120
A hivatali járandóság utalványozása, felfüggesztése és megszüntetése	121
Jutalom és segélyezés	122
Fizetési előleg	124
Az ügyészi megbízott díjazása	125
A hivatali kiküldetések alkalmával járó illetmények	125
Az átköltözések alkalmával járó illetményekről	135
A napidíjakra és utiköltségekre vonatkozó vegyes intézkedések	137
Az utiszámlák igazolási záradékai	140
Törvénykezési szünet és szabadságlődő	143
A felelősségi bíróság szabadságideje	143
Az elsőfolyamodású bíróságok szabadságideje	148
Betétszerkesztő közegek szabadságideje	152
A szolgák és díjnokok szabadságideje	152
Az ügyészségek szabadságideje	152
A szabadság iránt előterjesztett kérvényekre vonatkozó bélyegszabályok	153
Betegség	154
Az ügyészségi megbízott szabadsága	154
Fegyellem	155
Fegyelmi vétségek	155
Fegyelmi bíróságok	156
Fegyelmi eljárás	157
Bírósági végrehajtók felelőssége	158
Tolmácsok felelőssége	159
Magatartás a képviselőválasztások alkalmával	160
Fegyelmi eljárás költségei és fegyelmi pénzbüntetés	161
Díjnokok fegyelmi ügyei	161
Szolgák és segédszolgák fegyelmi ügyei	162
Ügyészségi szolgák fegyelmi ügyei	163
Fegy- és börtönőrök elbocsátása	163
Közzvádó fegyelmi ügyekben	163
A börtön és fogház felügyelőségének fegyelmi vétségeiről	164
A fegyelmi fenytő hatalom gyakorlásáról	164
A fegyelmi vétségek eseteiről a felügyelőséghez illetőleg	164
A fegyelmi fenytékek nemeiről a felügyelőséghez illetőleg	165
A fegyelmi fenyték alkalmazásának módjáról	165
A fogházfelügyelő tiszt fegyelmi hatásköréről a felügyelőséghez illetőleg	165
A kir. ügyész fegyelmi hatásköréről a felügyelőséghez illetőleg	166

	Lap.
A fegyelmi fenytó eljárás módjáról a felügyelõszemélyzetet illetõleg	166
A közigazgatási bizottság hatáskörérõl	169
Nyugdíjazás	171
Általános szabályok	171
Albírák, ügyészek, bírósági és ügyészégi hivatalnokok, altisztek és szolgák ellátásáról	174
Az özvegyek és árvák ellátása	176
Vegyes intézkedések	180
A nyugdíjaztatás	180
Az állami ellátás iránt benyújtott kérvények felszerelése	181
Felügyelet	186
Felügyeleti hatóságok	186
Felügyeleti teennivalók	187
Nyilatkozat	188
Iratok elõterjesztése	188
Panaszok	189
Felügyeleti vizsgálat	190
Vizsgálati jegyzõkönyv. jelentési elintézés	192
A járásbíróságok ügyvitelének idõszaki megvizsgálása	193
Felügyeleti intézkedések	193
Figyelmeztetés, megintés és rendbírságolás	195
Adatok gyûjtése a törvények hiányaira vonatkozóan	198
Elnöki tanács	199
Vélemény nyilvánítása és felvilágosítás adása	200
Felügyelet az albirák, jegyzõk és aljegyzõk képessége tárgyában	200
Felügyelet a bírósági végrehajtók felett	201
Felügyelet a betétszerkesztõkre	203
Felügyelet és ellenõrzés a büntetõ perrendtartás tárgyában	203
Felügyeleti hatóságok	208
Felügyelet a vizsgálóbírák felett	208
Felügyelet a törvényszékek büntetõ tanácsainak ügyvitelére	209
A felebbviteli ügyek nyilvántartása	209
Felügyelet az ügyészégi megbízottakra	209
Általában	209
Felügyelet gyakorlása a kir. fõügyész által	210
A járásbíróság vezetõje által tehetõ intézkedések	210
Felügyelet a fogházakra és börtönökre	210
Általános szabályok	210
A bíróság hatáskörérõl	211
A kir. ügyész felügyeleti s igazgatási hatáskörérõl	211
A kir. fõügyész felügyeleti hatáskörérõl	213
A) A személyi ügyeket illetõleg	213
B) A dologi ügyeket illetõleg	213
C) Vegyes ügyeket illetõleg	217
A közigazgatási bizottság hatásköre	218
A belügyminiszter felügyeleti joga	219

II. RÉSZ.

Törvénykezés és ügyvitel.

	Lap.
Általános határozatok	223
A bíró érdekeltsége	223
Iletékességi összeütközés	224
Hivatalos pecsét	224
Értesítés	224
Iráttári bizonylat	225
Nemzeti lobogó	225
Kezelési könyvek és jegyzékek	225
Az igazságügyminiszterhez intézett jelentések alakja	225
Bírói kiküldetések	227
Kiküldetés esetei	227
Költségek a szegénységi jogon perlekedők ügyeiben	227
Kiküldetési napló	228
Kézbesítés	229
Bélyegesonkitási leletek	230
Bírói és elnöki letétek	231
Kezelés	231
Elnöki letétnaplóba vezetendő bírói letétek	235
A bíróság vezetője által kezelendő pénzeknek és értéktárgyaknak meg-	
határozása	236
A letétekre vonatkozó hirdetmény mintája	237
Az elnöki letétnapló mintája	239
Igazságügyi Közlöny	239
Telekkönyvi ügykezelés	240
Telekkönyvi betétszerkesztés	240
A telekkönyvek pótlása	244
Díjuokok alkalmazása a betétszerkesztésnél	245
Büntető eljárás	245
Uralkodóház tagjainak kihallgatása	245
Védkötelesek nyilvántartása	246
A fegyvertartástól eltiltandó elítéltek nyilvántartása	248
Ügyvitel a kir. Curianál és a kir. ítélőtáblánál	249
Szakosztályok, szaktanácsok	249
Elnöki ügyek	251
Iktató	251
Ígydarabok kiosztása	252
Elintézés sorrendje	253
Iratok hiteles másolatának kiadása	253
Felülvizsgálati tanács	254
Jegyzői iroda	254
Büntető ügyvitel a kir. ítélőtáblánál és a kir. Curianál	254
Lakbérleti szabályok	256
Vitás elvi kérdések eldöntése	256
Bíráskodás az országgyűlési képviselőválasztások tárgyában	263
A bíróság megalakítása	263
Eljárás	264

A választói névjegyzék	Lap. 264
Törvényszéki ügyvitel és eljárás	265
Iktatóhivatal	265
Elnöki beadványok	265
Az iktatókönyv berekesztése és aláírása	265
Sürgős ügyek külön bemutatása	265
Iktatói értesítés és bizonyítvány	265
Az ügydarabok kiosztása a bírák közt	266
Kiadóhivatal	267
Hiányzó példányok pótlása	267
Póstkönyv hitelesítése	267
Értesítés a kiadóhivatalban	267
Iráttár	267
Helyiség	267
Íratok megtekintése és lemásolása	267
Felelősség a felszerelési szabályok felszereléseért	268
Pertár	268
Czégjegyzék	268
Váltóeljárás	269
Csődeljárás	270
Sorankivül elintézendő ügyek	270
Tanácsulések	272
Teljes tanácsulás	272
Nyilvános tárgyalások és előadások jegyzéke	272
Ülések nyilvánossága	273
A rend fentartása	273
Felelőszési tanács	273
Jegyzőkönyvvezető	277
Ülésnapok	277
Jegyzői iroda	277
Büntető perrendtartás és ügykezelés	278
Vádtanács	278
A főtárgyalás és annak előkészítése	279
Tárgyalási tanács	279
Főtárgyalási napok	280
A bírák és jegyzőkönyvvezetők beosztása	280
A büntető ügyek irodai kezelése a törvényszéknél	280
Esküdtbírótság	281
Az esküdtbírótság megalakítása	281
Az esküdtek eljárási szabályai	282
Az esküdtek alaplajstroma	282
Az esküdtek évi lajstroma	282
Az esküdtek szolgálati lajstroma	284
Vegyes intézkedések	286
Telekkönyvi eljárás	287
Ügyvitel a járásbíróságoknál	289
Ügybeosztás	289
Az ügyek felosztása	289

	Lap.
Kijelölés szóbeli kérelmek felvétele végett	290
A szóbeli kérelmek felvételére és az idézés nélküli tárgyalásra rendelt napok kijelölése	290
Az ügybeosztás bejelentése és közzététele	291
Az ügybeosztás módosítása	291
Irodák	292
Jegyzői iroda	292
Járásbíróági iroda	293
Az irodák megalakítása	293
Felügyelet	295
Beadványok és küldemények átvétele	296
Beadás a jegyzői irodában	296
Gyűjtőszekrény	296
Postai és zárt küldemények. Postakiadókönyv	296
Elnöki ügyek	297
Büntető ügyvitel a járásbíróságoknál	298
Az ügydarabok elintézése	299
Soron kívüli elintézés	299
Kiadás és kézbesítés	300
Hiányzó példányok pótlása	300
A kézbesítés körüli teendők egyesítése	301
Jegyzék a más bíróságok részére eszközölt kézbesítésekről	301
Póstakönyv a közönséges küldeményekről	301
Póstakönyv a pénz- vagy értékneműekről	301
Nyilvántartás	301
Királyi közjegyzőknek adott megbízások és a végrehajtási ügyekben adott megbízások jegyzéke	302
Iráttár kezelése	302
Értesítés, iratok megtekintése és kiadása	302
Sommás eljárás	302
Tárgyalási jegyzőkönyv	302
Végrendeletek kezelése	303
Téritvény	304
Anyakönyvi ügyek	305
Ügyvitel a kir. ügyészségeknél	310
Beadványok és iratok átvétele	310
Érintkezés magánügyekkel	310
Értesítés adása	310
Postakiadókönyv	311
Pénz- és értéktárgy átvétele	311
Iktató	311
Az ügydarabok bemutatása és kiadása	311
Postakönyv	312
Iráttár	312
Határidőnapló	312
Ügyvitel a koronaügyészségnél és a kir. főügyészségeknél	312
Kimutatások	313
Általános határozatok	313

	Lap.
A kir. Curia kimutatásai	313
A kir. ítélőtáblák kimutatásai	323
A kir. ítélőtáblánál a törvényszékekről vezetett törzskönyv	330
Törvényszéki kimutatások	337
Járásbíróági kimutatások	370
A kir. ügyészségek kimutatásai	376
Bűnügyi statisztika	380

III. RÉSZ.

A büntetések végrehajtása.

Általános szabályok a büntetések végrehajtása köréből	411
Fegyház és börtön	412
Államfogház	412
Kiutasítás az országból	414
Közigazgatási ítélet végrehajtása	414
Halálbüntetés	414
A szabadságvesztés büntetés elhalasztása és félbeszakítása	416
Büntetés végrehajtása katonák ellen	419
Pénzbüntetések	422
A pénzbüntetések behajtása és kezelése	422
A pénzbüntetés törlése	428
A pénzbüntetés beszállítása az adóhivatalba	428
Feltételes szabadság	429
A felügyelő-bizottságok	429
Az elítéltek feltételes szabadságra bocsátása	431
A szigorú téli évszak tartama alatt a feltételes szabadonbocsátások korlátozása	438
Feltételes szabadságra bocsátottak nyilvántartása	438
A feltételes szabadságra bocsátott elítéltek személyes viszonyainak kimutatása	440
Fogház- és börtönrendtartás	442
Általános szabályok	442
Elnevezés	442
Feladat	442
A letartóztatás föltételeiről és módozatairól	443
A letartóztatottak irányában követendő bánásmódról	443
A letartóztatottak törvénytelen sanyargatásáról s azoknak magáncélokra alkalmazásáról	444
Az elzártak elkülönítéséről és osztályozásáról	444
Az elzárttal ártatlan hozzátartozói együtt nem tarthatók	445
Az elzártakkal való közlekedés korlátozásáról	445
A büntetés folytonosságáról	446
A fogházhelyiségek minőségéről és kellékeiről	446
Az elzártak tisztálkodásáról, ruházatáról és házi eszközeiről	448
Az elzártak élelmezéséről	450
A házi könyvtárról	451
A munkáról	451
Az istentiszteletről és oktatásról	451
A szabad lég élvezéséről	451

	Lap.
A betegekről	452
A gyermekágyas betegekről	455
Reménytelen betegek hazabocsátásáról	456
Az elmebetegekről	456
A beteg kiszabadulókrol	458
A beteg végintézkedéseiről	458
Az elhunytakról	458
A büntetés kezdete és vége	459
A honossági illetőség kitudásáról	459
Az elbocsátásról és annak kellékeiről	460
A szökés körüli eljárásról	460
A letartóztatottak szállításáról	463
A foglyoknak ker. börtönök és orsz. fegyintézetekbe valló szállításáról	466
Törzskönyv. Névmutató. Iratok. A védköteles jelentkezésének nyilvántartása	437
Az előzetesen letartóztatottak és vizsgálati foglyok irányában követendő eljárás	471
Befogadás	471
Az előzetes letartóztatás és vizsgálati fogság ellenőrzése	471
Bánásmód	472
Elhelyezés és elkülönítés	472
Ruházat. Ágynemű	472
Élelmezés	473
Foglalkozás	473
Látogatás	473
Levelezés	473
A védővel való érintkezés	473
Bilincs	474
Lakáson őrzés	474
Az előzetes letartóztatás és vizsgálati fogság további ellenőrzése törvény- széki (esküdtbírói) ügyekben	474
A fogházba való felvétel módzatairól	475
Az elzárandó megmotozásáról	475
Az elzárandótól elveendő és annál meghagyandó tárgyakról	475
Az elzárttól elvett tárgyakkal való bánásról	475
Az elzárt tisztálkodásáról	476
Az elzárt betegek irányában követendő eljárásról	476
Az elzárt a házirendre figyelmeztetendő	477
A veszélyes vizsgálati foglyok elkülönítéséről	477
Az elzárt ellátásáról	477
A vizsgálati foglyok foglalkozásáról	478
A vizsgálati foglyoknak olvasással és írással való foglalkozásáról	478
A madár és virág tartásáról	478
A sétáról	479
Az elhunytat illető tárgyak kiadásáról	479
A letartóztatott elbocsátásáról	479
A fogházra ítéltekről	479
A foglyoknak a fogházba való felvételéről	479
A fogoly vallási oktatásáról	481

	Lap.
A fogoly olvasmányáról	481
Munkáról	481
Munkajutalomról	482
Napirend	485
Házszabályok	487
Kegyelmi kérvényekről	490
Levelezésről	490
A foglyok látogatásáról	490
A foglyok elhocsátásáról	490
A fogházban elzárandó rabokról	491
A polgári bíróságok és közigazgatási hatóságok által elrendelt letartóztatások és szabadságvesztés-büntetések végrehajtása	492
A letartóztatási intézetekben és fogházakban előforduló születések és halálozások bejelentése	494
A szabadságuktól megfosztott egyének pénzeinek kezelése	496
A foglyok saját és külön élelmezése	499
A fogháznál és börtönöknél alkalmazott személyekről	500
Az alkalmazottak minőségéről	500
Utasítás a lelkészek és tanítók számára	501
Utasítás az orvos számára	501
Utasítás a fogházfelügyelőtiszttel számára	503
Szolgálati utasítás a börtönmester számára	507
Szolgálati utasítás a felügyelő őrszemélyzet számára	512
Fegyelem	525
A letartóztatottak irányában követendő fegyelmi eljárásról	525
A fenytékek nemeiről	525
A fenytékek alkalmazására vonatkozó közelebbi határozatok	525
A fenytékek kiszabása körül követendő elvek	527
Az orvos megkérdezéséről a fenytékek alkalmazásánál	527
A fegyelmileg fenytett letartóztatottnak kártérítési kötelezettségéről	527
A fegyelmi fenytő díjazás módjáról a letartóztatottakat illetőleg	528
A fegyelmi fenytések nyilvántartásáról	528
A fogházfelügyelő tiszttel és a kir. ügyész fenytő hatásköréről a letartóztatottakat illetőleg	528
A letartóztatott az ellene indított fegyelmi eljárás ellen felebbezési joggal nem bír	528
A szabadonbocsátandó ellen indított fegyelmi eljárás módjáról	529
A kiszabott fegyelmi fenytések elengedéséről vagy enyhítéséről	529
A fegyelmi fenytő hatalom gyakorlására való felügyeletről	529
A rendkívüli esetekben teendő fegyelmi intézkedésekről	529
A fogházakban letartóztatottak irányában alkalmazandó fegyelmi fenytékek	531
Kimutatás a letartóztatottakról	532
A fogház egészségügyi viszonyairól	535
A fogházi lelkészek tiszteletdíjáról	537

IV. RÉSZ.

Gazdasági ügyek.

Általános szabályok	541
Eljárás az ipari és más terménybeli szükségletek beszerzésénél	541

	Lap.
Általában	541
A szükségletek beszerzésének módja	543
A pályázati hirdetéseknél és a versenyre való felhívásoknál követendő eljárás	544
Az ajánlatok kellékei	545
A beérkezett ajánlatok tárgyalása	547
A szállítások odaitélése	547
A szerződések kellékei	549
A szerződések teljesítése és ennek ellenőrzése	550
A foganatosított beszerzések nyilvántartása	551
Szerződések bélyege és illetéke	551
Irodaszerek szállítására vonatkozó ajánlatok kimutatása	552
Mustrák	553
A stearingyertya szükséglet szállítása	554
Ironok beszerzése	554
A hajlitott fából készült butorneműek megrendelésénél követendő eljárás	554
A kötőszinegek, spárga, heveder és irattáblák beszerzése	554
A telekjegyzőkönyvek elhelyezésére használandó bádogtáblák beszerzése	555
A helyi árak hivatalos jegyzékének csatolásáról a számadásokhoz	556
A bélyegjegyek felülbélyegzésére használandó zsirfesték iránt kötött szerződési feltételek	556
A dombornyomású pecsétajtók és felülbélyegzők iránt kötött szerződés	557
Nyomtatványok beszerzése	557
A pénzszekrények és vasládák másodkulcsának kezelése	559
A kir. adóhivataloknál pénzfelvétel alkalmával használt ellenőrzési könyvek	560
Szolga ruhaátalány	560
A hivatalsszolga-személyzet egyenruházatának beszerzése, a szolga ruha- átalány kezelése és az arra vonatkozó számadás	560
Felsőbírói szolgák egyenruhája	563
A szolgaruhaátalány felvételének időpontja és kiszolgáltatásának módjai	564
A kir. ügyészégi és kir. járásbírói fogházak mellett alkalmazott szemé- lyzet egyenruházata	564
Szabályzat az épületfenntartási és építési ügyekben követendő eljárás tárgyában	568
Általános intézkedések	568
Eljárás a munkák engedélyezése körül	570
Eljárás a munkák vállalatba adása körül	584
Eljárás a munkák végrehajtása körül	581
A természetbeni lakásokra és bérlet útján hasznosított épülete részekre vonatkozó különös intézkedések	574
Vegyes intézkedések	587
Itéltáblák irodaátalánya	589
A kir. törvényszékek és kir. járásbírói irodai és felszere- lési szükségleteinek fedezése, valamint az e célra rendelt irodaátalány kezelése	602
A szükségletek	602
A szükségletek beosztása	602
Első csoport: Rendes és évenként ismétlődő kiadások	602
Második csoport: Rendkívüli és előre nem ismert kiadások	604
Harmadik csoport: Természetben fedezett szükségletek	606

	Lap.
Kiadások és fogyasztás mérve	606
Díjnokok	606
Munka	606
Fűtés	607
Világítás	607
Irodaszerek	610
Nyomtatványok	610
Egyebek	610
A beszerzés módja	611
Árlejtés	612
Szerződések	612
Fedezet	613
A fedezetre szolgáló alapok megnevezése	613
Költségelőirányzat	614
Rendes kiadások	615
Rendkívüli kiadások	616
Pénzkezelés	617
A kir. ítélőtábla elnökének teendői	617
A kir. törvényszék elnökének teendői	618
Számadás	619
A számadás mellékletei	621
Ellenőrzés	623
A számadások felterjesztése	624
Egyéb számadások	624
1. Anyagszerszámadás	624
2. Leltár	625
Leltári tárgyak törlése	625
A leltár felterjesztése	627
3. Nyomtatványok	628
4. Előlegek	628
5. Könyvtár	628
Felelősség	629
A törvényszéki irodaátalány kezelésére vonatkozó minták	631
Helyszínelési és telekkönyvátalakítási átalány	649
Ügyészségek gazdasági ügyei	651
A kir. főügyészségek és kir. ügyészségek költségvetése	651
Ügyészségek irodaátalánya	658
Általános szabályok	658
Átalánypótlás	659
A hasznavehetetlenné vált ügyészégi irodai és fogházi, valamint a járás- bíróági fogházi butorok és szerelvények törlése	660
Számadás	660
Bűnügyi költség	662
Általános határozatok	662
Tandíj	663
Szakértők díja	663
Kezelés és eljárás	666
Számadás	668

	Lap.
Bűnügyi költségterítmény	670
Közigazgatási uton elítéltek rabtartási költsége	670
A jövedéki kihágási ügyekben felmerülő költségek	671
Katonai személyek idézésével felmerült bűnügyi költségek	672
A bűnügyi költségek behajtása	673
Háztartás a fogházakban és börtönökben	681
A börtön- és fogházi szükségletek meghatározása	681
A fogház- és börtönszükségletek fedezésének módja	698
Kísérletek a rabélelmezés javítása iránt	711
A fogház- és börtönszükségletek fedezésére vonatkozó számadás	718

V. RÉSZ.

F ü g g e l é k.

A kir. járásbíróságok ügyvitelének időszaki megvizsgálása	731
A határidőhöz kötött és időszakonként ismétlődő tennivalók táblázata	755

I. RÉSZ.

IGAZSÁGÜGYI SZERVEZET
ÉS
SZOLGÁLATI SZABÁLYOK.

Bírói hatalom.

A bírói hatalom ő Felsége a király nevében gyakoroltatik.

A törvényben meghatározott bíróságokat megszüntetni vagy azokon kívül más bíróságokat felállítani s a bíróságnak a törvényben meghatározott illetőségén, ugyszintén azoknak kerületén és a bírák számán a törvényhozás útján kívül változtatni nem szabad.

Az ítélő bírakat, az igazságügyminiszter ellenjegyzése mellett, a király, a bírósági segéd- és kezelőszemélyzetet pedig az igazságügyi miniszter nevezi ki. (1869 : IV.)

Bíróságok és ügyészségek.

Királyi Curia.

A legfőbb bírói hatóságot a „magyar királyi Curia” Budapesten gyakorolja. (1881 : LIX. 2.)

A királyi Curia létszáma: 1 elnök, 1 másodelnök, 7 tanácselnök és a fiemei s tengerészeti ügyek két előadójával együtt, valamint a budapesti törvényszékek elnökein és a kir. ítélőtábláktól berendelt kisegítő bírákon felül 62 bíró. (1884 : XXXVIII. 1.. 1891 : XXV. 25.. 1893 : XXXII : 1.. 1895 : XLIV. 3.)

A kir. Curia segéd- és kezelőszemélyzetének létszámát az igazságügyminiszter állapítja meg. (1881 : LIX. 101.)

A kir. Curiahoz a mutakozó szükséghez képest számfeletti ítélőbírák nevezhetők ki s ezenkívül a kir. ítélőtábláktól kisegítő bírák rendelhetők be.

A számfeletti bíró a legközelebbi üresedés esetén kineveztetése sorrendjében a rendes létszámú bírák sorába lép.

A számfeletti bírák száma hármát meg nem haladhat. (1893 : XXXII.)

Királyi ítélőtáblák és királyi főügyészségek.

A királyi ítélőtáblák száma tizenegy.

Székhelyeik a következők:

Budapest,
Debreczen,
Győr,
Kassa,
Kolozsvár,
Marosvásárhely,
Nagyvárad,
Pécs,
Pozsony,
Szeged,
Temesvár.

A királyi ítélőtábláknál az ítélőbíró-személyzet elnökből, tanácselnökökből és bírákból,

a segéd-személyzet elnöki titkárból, tanácsjegyzőkből, ahol szükséges fordítóból (tolmácsból),

a kezelő-személyzet igazgatóból, irodatisztekéből és írnokokból, a számvevő-személyzet számtanácsosból, számtisztekből és számgyakornokokból áll.

A számvevőség felállításának időpontját és szervezésének módját az igazságügyminiszter fogja rendelettel meghatározni.

A királyi ítélőtábláknál alkalmazandó ítélőbíráknak (elnök, tanácselnökök, bírák), a segéd-, kezelő- és számvevő-személyzetnek létszámát az igazságügyminiszter állapítja meg, az ítélőbírák összes létszáma azonban a 245-öt meg nem haladhatja.

E rendes létszámon felül számfeletti bírákat is lehet a királyi ítélőtáblákhoz kinevezni, de a számfeletti bírák száma a tizenegyet meg nem haladhatja.

A számfeletti bíró a legközelebbi üresedés esetén kineveztetése sorrendjében a rendes létszámú bírák sorába lép.

Mindenik királyi ítélőtábla székhelyén királyi főügyészség van.

A királyi főügyészség kerülete azonos a királyi ítélőtábla kerületével.

A királyi főügyészség a királyi főügyészből, a szükséghez képest egy vagy több királyi főügyész-helyettesből, az igazságügyminisztertől berendelt királyi alügyészekből és kezelő-személyzetből áll.

Ezenkívül az igazságügyminiszter számvevőséget is rendszerezíthet a főügyészségek mellé. (1890: XXV. és 1893: XXXII.)

Elsőfolyamodású bíróságok.

Elsőfolyamodású bíróságok:

1. a királyi törvényszékek.
2. a királyi járásbíróságok.
3. a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszék,
4. a budapesti királyi büntetőtörvényszék. (1871: XXXI. 1., 1895: XLIV.)

A királyi törvényszék élén az elnök áll, a királyi járásbíróságokat pedig a rangidősebb járásbíró vezeti.

A bírák és albírák számát az igazságügyi miniszter határozza meg.

A segéd- és kezelőszemélyzetnek a szükséges számban való alkalmazása iránt az igazságügyi miniszter intézkedik. (1871: XXXI., 1875: XXXVI., 1891: XVII., 1871: XXXII.)

Betétszerkesztők.

A telekkönyvi betétek szerkesztésénél székhelyhez nem kötött bírák, albírák, telekkönyvvezetők, segéd-telekkönyvvezetők, irnokok és díjnokok vannak alkalmazva. (1886: XXIX. 78.)

A bíróságok területe és székhelye.

Addig, míg a kir. törvényszékek és kir. járásbíróságok területeit törvény nem állapítja meg, a miniszterium valamely járásbírósnak akár egész területét, akár egy részét rendelettel más kir. ítélőtábla kerületéhez tartozó törvényszék, illetőleg járásbíróság területéhez is csatolhatja.

A törvényszékek székhelyeit csak törvénnyel lehet megváltoztatni.

A járásbíróságok székhelyeit és területeit, ugyancsak a törvényszékek területeit a miniszterium rendelettel megváltoztathatja.

A törvényszékek száma 67, a járásbíróságoké pedig 384. (1871: XXXI., 1873: XXVII., 1875: XXXVI., 1890: XXV. és XXIX. és 1895: XLIV.)

Királyi ügyészségek.

Az igazságszolgáltatás körül az állam közérdekeit büntető és fegyelmi ügyekben a királyi ügyészség képviseli. (1871: XXXIII. 1.)

A királyi ügyészséghez tartoznak:

- a) a koronaügyész, a királyi Curia mellett;
- b) a királyi főügyészek, a királyi táblák mellett;
- c) a királyi ügyészek, a királyi törvényszékek mellett.

Ezenkívül vannak koronaügyészi és főügyészi helyettesek, továbbá királyi alügyészek.

A királyi ügyészség tagjait az igazságügyi miniszter ellenjegyzése mellett, ő Felsége a király nevezi ki. (1871. évi XXXIII. 3.)

Az ügyészségek segédszemélyzetét az igazságügyi miniszter, a kezelőszemélyzetet pedig a főügyészek nevezik ki. (1871: XXXIII. 4.)

Az ügyészség a bíróságtól független és közvetlenül az igazságügyminiszternek van alárendelve. (1871: XXXIII. 5.)

A budapesti kir. ügyészség élén kir. főügyészi helyettes áll.

A budapesti kir. ügyészségnél a szükséghez képest több kir. ügyész is alkalmazható. (1891: XVII. 38.)

Az igazságügyi miniszter kir. ügyészeket és alügyészeket kérelmükre, állásuk és rangsoruk megtartása mellett, országos fegyintézetek igazgatásával bízhat meg. (1891: XVII. 57.)

A bírák, ügyészek, bírósági és ügyészségi hivatalnokok áthelyezése.

A bíró a törvényben meghatározott eseteken és módokon kívül, hivatalából el nem mozdítható s csak saját akaratával lehet székhelyéről más bírósághoz vagy más hivatalba áttenni vagy előléptetni. (1869: IV. 15. és 16.)

A bírót akarata ellenére csak akkor lehet más bírósághoz áthelyezni:

1. ha a bírósági szervezetben törvényhozási intézkedések folytán változás történt és

b) ha az egy bíróságnál alkalmazott bírák közt oly rokonsági vagy sógorsági viszony létezik, mely az együttalkalmazást kizárja. (1871: IX. 1. és 1891: XVII. 41—43.)

Az ügyészségek tagjait az igazságügyi miniszter áthelyezheti s megfelelő bírói állásra kinevezheti. (1891: XVII. 53. 54.)

A rokonok vagy sógorok közül azt kell más bírósághoz

áthelyezni. a kit később neveztek ki jelenlegi állására, vagy a kinek házassága által a sógorság keletkezett. (1871: IX. 4.)

Az áthelyezett költözködési költséget nem kap. (1871: IX. 4.)

Ha az akadályt képező viszony az együttalkalmazás idején derül ki, vagy keletkezett, felmentés pedig nem történt és az alkalmazottak egyike sem kér áthelyezést: az alsóbb hivatali fokon állót kell áthelyezni.

Ha az együttalkalmazást kizáró viszony egyfelől bíró vagy ügyészségi tag és másfelől bírósági hivatalnok közt létezik: a bírósági hivatalnokot kell áthelyezni. (1891: XVII. 45.)

A bíró áthelyezése iránt ő Felsege felelős igazságügy-minisztere által rendelkezik. (1891: IX. 2.)

A segéd- és kezelőszemélyzetet az igazságügyminiszter más hivatalba vagy más székhelyre áthelyezheti, azonban az illető költözködési költségei megtéríttetnek, kivéve azt az esetet, ha az áthelyezés fegyelmi vétség következtében történt. (1871: IX. 5.)

Az igazságügyi miniszter kisegítő bírákat rendelhet be a Curiához az ítélőtáblai bírák sorából.

Vidékről a táblai bírák csak beleegyezésükkel rendelhetők be. (1877: V. és 1893: XXXII.)

A betétek szerkesztésére kinevezett bírák és albírák a betétek szerkesztésére más bírósághoz bármikor áthelyezhetők s ezenfelül végleges állásuknak megfelelő minőségben s ugyanannak megfelelő fizetési osztályzattal, kinevezetésük, illetőleg előléptetésüktől számított rangsorozatban, bármikor és bármely bíróság rendes létszámába beoszthatók. (1886: XXIX. 78. §.)

Az igazságügyminiszter a kir. ítélőtáblákhoz berendelt albírákat akarattuk ellenére is áthelyezheti annak a kir. ítélőtáblának a kerületében levő bármely járásbírósághoz, a mely kir. ítélőtáblához be voltak rendelve. (1890: XXV. 6.)

A törvényszékhez kinevezett albíró az igazságügyminiszter a törvényszék területén levő bármely járásbírósághoz, mint végleges székhelyre, kirendelheti. (1891: XVII. 35. és 36.)

A kir. Curiához tanácsjegyzői szolgálatra berendelt bírák és albírák, eddigi állásukkal egyenrangú bármely bírói állásra beleegyezésük nélkül is áthelyezhetők annak a kir. ítélőtáblának kerületében levő bármely bírósághoz, a mely kir. ítélőtábla kerületében székhelyük volt. (1891: XVII.)

Ideiglenes kirendelés más bírósághoz.

A törvényszéki elnök a jegyzőknek, az elkészítő szolgálat bevégezte után az aljegyzőknek és joggyakornokoknak, továbbá a kezelőszemélyzetnek és a szolgáltnak egy székhelyén levő és saját felügyelete alatt álló egyik bíróságtól a másikhoz szükséges ideiglenes kirendelése iránt saját hatáskörében intézkedik; köteles azonban a kirendelésről az ítélőtábla elnökének azonnal jelentést tenni.

A törvényszék kerületében, de más székhelyen levő bírósághoz való ideiglenes kirendelés a törvényszéki elnök véleményes jelentésére az ítélőtábla elnökét illeti. (Ü. Sz. 71.)

Ha járásbírónak vagy járásbíróági albírónak akadályoztatása folytán helyettes szükségeltetnék, azt a törvényszéknek vagy más járásbírósnak tagjai közül a törvényszék rendeli ki.

A törvényszék székhelyén alkalmazott járásbíró a törvényszék szükség esetén mint szavazót a törvényszék ülésébe meghívhatja. (1871: XXXI. 3.)

A bíróságok tagjainak az igazságügyminiszteriumban való ideiglenes alkalmazása.

Az igazságügyminiszterium hatáskörébe eső oly dolgok elvégzésére, melyek a bíróságok ügyvitelének megvizsgálására, bírósági szervezetre, vélemények adására, törvényjavaslatok előkészítésére, törvények végrehajtásának szabályozására vonatkoznak, vagy azokkal összefüggésben állanak, a m. kir. Curia, a m. kir. ítélőtáblák és az elsőfolyamodású bíróságok bírái közül — ide értve a Curiai s a kir. táblai tanácselnököket is — ideiglenesen alkalmazhatók azok, akik a miniszter felhívására ezt az alkalmazást elfogadni készeknek nyilatkoznak.

Az ily módon alkalmazott bíró bírói tennivalókat nem végezhet és alkalmazása addig tart, míg azt az igazságügyminiszter igénybe veszi vagy míg az alkalmazott abbeli szándékát, hogy bírói állását újra elfoglalni kívánja, az igazságügyminiszternek bejelenti. (1889: XLV. 1. és 2.)

Bíróági végrehajtók.

Minden járásbíróság mellett a szükséges számban bíróági végrehajtók vannak alkalmazva, a kiket az igazságügyminiszter nevez ki. (1871: LI. és 1875: IX.)

A bírósági végrehajtó kineveztetése után a hivatalos eskü letétele végett legfőlebb 30 nap alatt a törvényszék elnökénél jelentkezni tartozik. Az eskü letétele után azonnal köteles hivatalát elfoglalni.

Ha ez idő alatt nem jelentkezik vagy hivatalát azonnal el nem foglalja, úgy tekintetik, mintha lemondott volna, kivéve, ha igazolni tudja, hogy mulasztását legyőzhetetlen akadályok okozták. (1871: LI. 4.)

A bírósági végrehajtó a kinevezési okmányban kijelölt helyen köteles lakni. (1871: LI. 11.)

Minden bírósági végrehajtónak külön hivatalos pecsétje és hitelesített könyve van. A pecsétet, valamint a könyvet a hivatali eskünek letétele után, árának megtérítése mellett a törvényszék elnökétől kapja.

A pecsét közepét Magyarország czimere képezi. Körirata pedig ezeket a szavakat: „bírósági végrehajtó”, valamint annak a bíróságnak megjelölését tartalmazza, melynél az illető alkalmazva van. (1871: LI. 7.)

A törvényszéki elnök, illetőleg a járásbíró abban az esetben, ha valamely bírósági végrehajtó lemond, meghal vagy hivatalától felfüggesztetik, vagy végkép elmozdítatik, vagy áthelyeztetik, kötelesek ennek pecsétjét, könyvét és egyéb hivatalos iratait azonnal átvenni, valamint az időt, melyben ez történt, a hivatalkönyv utolsó sorszáma alatt bejegyezni és aláírni.

Ha az átvételt a járásbíró teljesítette, ez a pecsétet, könyvet és iratokat 24 óra alatt a törvényszék elnökének beküldeni köteles. (1871: LI. 19.)

Éskületétel alkalmával tartozik a végrehajtó névaláírását, melyet hivatalos működésében használni fog, hivatalos pecsétjével ellátva, az illető törvényszék elnökének annyi példányban átadni, hogy mind a törvényszéknek, mind az ennek kerületében levő járásbíróságoknak egy-egy példány jusson.

Az aláírást a törvényszéki elnök hitelesíti s az illető példányokat szétküldi.

Az eskü letétele után a törvényszék elnöke a végrehajtó kinevezési rendelvényére, sajátkezű aláírása és a törvényszék pecsétje mellett, rájegyzí, hogy a kinevezett hivatalának gyakorlatára a törvényszerű feltételeket teljesítvén, jogot szerzett.

A végrehajtó e rendelvényt saját igazolása végett hivata-

los eljárásában magánál tartani és a fél kívánságára mindenkor előmutatni tartozik.

A birói végrehajtónak hivatalos cselekményeiért a törvényben és a díjszabályzatban megállapított illetményeken felül jutalmat elfogadni nem szabad.

A netaláni felülfizetést vagy jutalmat legfőlebb 3 nap alatt a bíróság főnökének bemutatni tartozik.

A bírósági végrehajtó könyvét, ennek használatbavétele előtt, az illető járásbíróság vezetője hitelesíti és a hitelesítési záradékban a könyv lapszámait és a bírósági végrehajtó nevét megemlíti, a keresztülhuzott zsinórt pedig a bíróság pecsétjével lepecsételteti.

A könyvet akkor is le kell zárni, ha az megtelt vagy megrongálás miatt tovább nem használható.

A törvényszéki elnök s az illető járásbíró a végrehajtó könyveit s iratait bármikor megvizsgálhatják.

A végrehajtó köteles pecsétjét elzárva tartani s ha az elvesz, erről az illető törvényszék elnökének azonnal jelentést tenni. A törvényszék elnöke erről a törvényszék kerületében létező valamennyi járásbíróságot értesíti.

Az új pecsétnek az előbbtől különböznie kell.

Ha az elveszett pecsét később megkerül, ezt a megismerést nem gátló levágás által hasznávetlenné kell tenni és a törvényszék elnökének megőrzés végett átadni.

A végrehajtót szabadsággal távollét, betegség vagy hivatalától való felfüggesztés esetében az illető törvényszék elnöke más végrehajtó által helyettesíti s a mennyiben ez nem lehetséges, ideiglenesen a bírósági segéd- vagy kezelőszemélyzet valamelyik tagját bizza meg a végrehajtói tennivalókkal.

A végrehajtó állásának megszűnte, ugyszintén a végrehajtónak más bírósághoz való áthelyezése esetében az illető bíróság főnöke a végrehajtó összes iratait, könyveit s hivatalos pecsétjét haladéktalanul átveszi, a végrehajtói könyvet bekezeszti s azoknak megőrzése s a folyamatban levő tennivalóknak fennakadás nélkül való teljesítése iránt haladéktalanul intézkedik. (1875. évi 26.020. I. M.)

A járásbíróság vezetője felügyelni köteles, hogy a végrehajtókra bízott dolgok azok közt egyenlő arányban osztassanak fel. (1881. évi 3406. I. M. E.)

Reggel 8 óra előtt és este 8 óra után végrehajtási cselekményt megkezdeni vagy a megkezdettet folytatni rendszerint

nem lehet. Sürgős esetekben a végrehajtásnak esteli 8 óra után vagy reggeli 8 óra előtt való foganatosítására a bírósági főnök és pedig előlegesen is engedélyt adhat. (1881: LX. t.-cz. 22.)

Bírósági végrehajtók járandósága.

A bírósági végrehajtókat hivatalos eljárásaikért a felek által fizetendő:

- a) eljárási díj,
- b) napidíj és
- c) utazási költség illeti. (1871: LI. 21.)

Azt, hogy a bírósági végrehajtó saját székhelyétől, mint kiindulási ponttól, az illető törvényszék területéhez tartozó községig, pusztáig (tanya, szállás, nyaraló) mit számíthat fel fuvardíj fejében, a törvényszéki elnök, a tényleges helyi viszonyokhoz képest és a járásbírók meghallgatása után, külön díjszabályzatban az igazságügyi miniszter jogának fentartása mellett előzetesen állapítja meg.

Ezt a díjszabályzatot a bírósági végrehajtók részére meghatározott eljárási és napi díjszabályzattal, valamint az 1875: IX. t.-cz. 4. §-a szószerinti idézésével együtt, az illető bíróság aláírása s pecsétjével ellátva a bíróságok irodájában s minden községben a község-házánál ki kell függeszteni. (1875: IX. 5.)

Az 1875. évi IX. t.-cz. 4. §-a az 1881. évi LX. t.-cz. és az 1891. évi XVII. t.-cz., valamint az 1891: évi 31.158. I. M. számú rendelet által módosított szövege a következő:

Díjait és költségeit a bírósági végrehajtó a díjszabályzat szerint az eljárási jegyzőkönyvben számítja fel.

Ha a bírósági végrehajtó a székhelyen kívül, ugyanazon helyen és időben több végrehajtást teljesít, az eljárási díjat minden végrehajtásért külön-külön, a napi díjat és utazási költséget azonban csak egyszer számíthatja fel, melyet a végrehajtást szenvedő felek közt egyenlően kell felosztani.

Ha az utazás a fél alkalmatosságán vagy költségén történt, a végrehajtó fuvarbért nem számíthat fel. (1875: IX. 4.)

Tolmácsok.

Azokban az e. f. kir. törvényszéki kerületekben, melyekben a fordítási munkák szüksége tömegesen fordul elő, a törvényszék a szükségelt nyelvekre és számban állandó hites tolmácsi állomásokat rendszeresít.

A törvényszékek, a járásbírák indokolt előterjesztéseire, a járásbíróságok mellé is rendszeresíthetnek állandó tolmácsi állomásokat.

A tolmács kinevezését a hivatalos lapban közhírré kell tenni.

Ha a tolmács annyi megbízást kap, mennyit késedelem nélkül teljesíteni nem képes, ezt a körülményt a kinevező törvényszék elnökének bejelenteni tartozik, hogy a munkának több tolmács között szétosztása vagy szükség esetén a tolmácsi állomások szaporítása iránt intézkedni lehessen.

A tolmácsok naplókönyvüket rendszeren tartoznak vezetni s félévenként a kir. törvényszéki elnöknek, illetőleg a járásbírónak láttamozás végett bemutatni.

Az állandó tolmács hivatala megkezdésekor hivatalos aláírását és viasz, valamint festéklenyomatu pecsétjei lenyomatát a törvényszék elnökének bemutatni tartozik.

A külföld számára készült fordításokon az elnök hitelesítő aláírását, ennek hivatalos felterjesztésére az igazságügy-miniszterium hitelesíti.

A törvényszék által rendszeresített állandó, hites tolmácsi állomásokra a törvényszék elnöke pályázatot nyit s a pályázati felhívást a törvényszéknél és a kerületéhez tartozó járásbíróságoknál kifüggeszti és ha ez a kívánt eredményre nem vezetne, azt hírlapilag is kihirdeteti.

A hírlapi közlés díjait a törvényszék irodai átalányából kell fedezni.

A törvényszéki elnökhöz intézendő pályázati folyamodványban ki kell tenni:

- a) a folyamodó korát, polgári állását és állandó lakhelyét;
- b) bizonyítványokkal igazolt tanulmányait;
- c) azt a nyelvet, melyre tolmácsul kineveztetni óhajt.

Ügyvédeket, közjegyzőket és általában jogismeretet kimutató egyéneket, más hasonló nyelvképességgel bíró folyamodók felett elsőbbségben kell részesíteni.

Az állandó hites tolmács hivatalának lemondás, más helyre költözés vagy elmozdítás által bekövetkezett megszűntével hivatalos könyveit és pecsétjeit a kinevező törvényszék elnökének átadni tartozik, ki azokat az irattárban őrzés végett elhelyeztetni s a volt tolmácsnak az általa benyújtott könyvekbe szabad betekintést enged.

A tolmács halála esetében hivatalos iratait, könyveit és

percétjeit szintén a törvényszék elnökének kell átadni, ki a hivatalos elintézetlen iratok iránt intézkedni fog.

Az elnökök a kerületükben kinevezállett és felesketett andó tolmácsok névjegyzékét félévenkint az igazságügymiszterium-hoz felterjesztik. (1873. évi 32.942. I. M.)

Szakértők.

Ha valamely törvényszéknél vagy járásbiróságnál az ismeretek egyes szakmáiból polgári ügyekben gyakran van szükség szakvéleményre és a bíróság székhelyén e szakmák valamelyikében megfelelő képzettséggel és jártassággal bíró egyén lakik; ez beleegyezésével az illető bíróság szakértőjévé nevezhető ki.

A kinevezési ajánlatot a törvényszék elnöke teszi meg, a törvényszék területéhez tartozó járásbiróságok szakértőire nézve az illető járásbiróság vezetőjének meghallgatásával. (S. Ü. Sz. 51., 52., 162. és 1897. évi 7128. I. M.)

Írásszakértők.

Az aláírások összehasonlítására szükséges szakértőket, megfelelő számban, a törvényszék székhelyén levő kereskedelmi és iparkamarának és a hol ilyen nincs, a kereskedelmi testületnek javaslata alapján a törvényszék elnöke nevezi ki és esketi fel.

Ha sem kereskedelmi és iparkamara, sem kereskedelmi testület nem létezik a törvényszék székhelyén, az elnök a helyben levő kiváló kereskedők vagy szakértelemmel bíró teljesen megbízható személyek közül nevez ki szakértőket. (1881. évi 2851. I. M. 28. §.)

Kereskedelmi ülnökök.

A váltó és kereskedelmi bíróságoknál alkalmazott kereskedői ülnököket ott, hol a királyi törvényszék székhelyén kereskedelmi és iparkamara van, ennek közgyűlése, más helyeken a kereskedői testület választja.

Ha a törvényszék székhelyén kereskedői testület sem lenne, a helybeli bejegyzett kereskedők közül a törvényszék nevezi ki az ülnököket. (1871: XXXI. 7.)

Díjnokok.

Általános szabályok.

Az a díjnok, a ki szolgálati kötelességeinek egy éven át jól megfelel, kedvezményekre nyer igényt és arról, hogy ezekre a kedvezményekre igénye van, az egy évi alkalmazás letelte után, elüljáró hatóságától írásbeli értesítést kap.

Az egy évi jó szolgálat után alkalmazásban maradt díjnok a következő kedvezményekben részesítettik:

1. napidíjának minimuma a székes fővárosban egy forintban, a vidéken pedig 80 krajczárban állapittatik meg, ezen napidíj az illető szorgalma és kifogástalan magaviselete esetén felemelhető:

2. az állami tisztviselői állások betöltésénél, egyenlő minősítés mellett, oly pályázókkal szemben, kik állami szolgálatban nem állanak vagy az igazolványos altisztek sorába nem tartoznak, elsőbbséggel bír;

3. igazolt betegség esetén a betegség első hónapjára teljes napidíját kapja, a további két hónapban annak ötven százalékát; ha a betegség három hónapnál tovább tart, napidíja beszüntetendő; de csak akkor bocsátandó el, ha további három hónapon belül szolgálattételre nem jelentkezik;

4. szolgálatképtelenség esetén 10 szolgálati év után 100 forint, 20 év után 200 forint, 30 év után 250 forint s 40 év után 300 forint állandó nyugellátásban részesítettik;

5. ha állandó fizetéssel rendszeresített állami tisztviselői állásra kineveztetik, a kinevezést közvetlenül megelőzőleg díjnoki minőségben eltöltött szolgálati idő a nyugdíjazásnál beszámíttatik olyképen, hogy a díjnoki minőségben eltöltött két teljes év egy szolgálati évnél tekintetik; az ekként eltöltött szolgálati időnek egy éven aluli része figyelembe nem vétetik;

6. elbocsáttatása — ha nem saját hibájából történik — egy havi felmondási időhöz van kötve és csak alapos okból történhetik;

7. minden miniszteriumban és a szükséghez képest a miniszteriumoknak alárendelt hivatalokban is, három tagból álló bizottság alakíttatik, melyhez az elbocsátást sérelmesnek tartó díjnok, ügyének megvizsgálása végett orvoslásért fordulhat.

Az egy évi jó szolgálat leteltének meghatározásánál az 1898. év előtt töltött szolgálati idő is figyelembe vehető.

A beszámítható szolgálati idők megállapításánál az 1898. év előtt közvetlenül megelőzőleg díjnoki minőségben megszakítás nélkül és kifogástalanul töltött szolgálati idő egyharmada — a mennyiben ez a szolgálat okmányilag igazoltatik — beszámítás tárgyát képezi; az ekként számításba vett évek száma azonban a nyugdíjazás alapjául legfőlebb öt év gyanánt vehető figyelembe.

Az a díjnok, a ki az államkinestártól nyugdíjat élvez, nyugellátásra igényt nem tarthat. (1897: XXIV.)

A díjnokoknak felfogadása, elbocsátása, valamint esetleges áthelyezése szabályszerű okmányok kiállítása mellett történik, mely okmányok a díjnokok kezéhez vevény mellett kézbesítendők.

A díjnok szolgálati ideje a fogadalom letételének napjával kezdődik és ha csak későbbben vétetik alkalmazásba, attól a naptól kezdődőleg számíttatik, a melyen szolgálatát tényleg megkezdette.

Az igazságügyi hatóságoknál alkalmazott összes díjnokokról minden igazságügyi hatóságnál törzskönyvet kell vezetni.

Ebben a törzskönyvben minden egyes díjnok részére felfogadása, illetve áthelyezése alkalmával külön lapot kell nyitni és annak megfelelő rovatait a díjnok által ez alkalommal bemutatandó okmányok alapján, illetve átküldött törzskönyvkivonata alapján ki kell tölteni.

Ezenfelül esetről-esetre az időpont megjelölésével hasonló módon bevezetendők a törzskönyvbe a díjnok szolgálati viszonyaiban beállott változások, ugyszintén a szabadságolások, jutalmazások, segélyek, minősítési adatok és netáni büntetések.

Áthelyezés esetén a díjnok törzskönyvlapjának hiteles másolatát a fogadalom letételéről felvett jegyzőkönyvvel együtt át kell tenni ahhoz a hatósághoz, a melyhez a díjnok áthelyeztetett.

Valahányszor a díjnok valamely pályázat útján betöltendő közhivatali állásért folyamodik, kérvényéhez a törzskönyvlap kivonatát hivatalból hozzá kell csatolni.

Az igazságügyi hatóságoknál alkalmazott díjnokok szolgálati tekintetben azon segédhivatal, illetve számvevőség főnökének vannak alárendelve, a melynél tényleg működnek; személyi ügyeikre nézve azonban a kir. igazságügyminiszteriumban és a kir. Curianál alkalmazott díjnokok a segédhivatali főigazgatónak, illetve a számvevőség főnökének, a többi

igazságügyi hatóságoknál alkalmazott díjnokok pedig a hivatali főnököknek hatósága alá tartoznak.

Járásbíróságoknál alkalmazott díjnokok úgy szolgálati, mint személyi tekintetben közvetlenül a járásbíróság vezetőjének vannak alárendelve.

A díjnok szükség esetén a segédhivatalokra nézve megállapított hivatalos órákon kívül is köteles külön díjazásra való igény nélkül hivatalos munkát végezni.

A díjnokok napidíja szabályszerű nyugtára havi részletekben utólagosan fizetetik ki. Az, a kit a díjnok felfogadásának joga illet, a körülményekhez képest elrendelheti, hogy a napidíj két heti részletekben fizetessék ki.

A díjnokoknak rendes fegyvergyakorlatuk tartamára napidíj rendszerint nem jár, állásuk azonban a fegyvergyakorlati idő lejártáig fentartatik.

Az értesítéssel el nem látott díjnok a hivatali főnöktől évenként 6 napi pihenőt kaphat s igazolt betegség esetén legfeljebb 14 napi napidíjának élvezetében meghagyható.

Ugyanezeket a díjnokokat elbocsáttatásuk esetén — ha elbocsáttatásuk nem büntetésként történt — 14 napi felmondási idő illeti meg.

Értesítéssel ellátott díjnokok.

Az írásbeli értesítést az igazságügyi hatóságoknál alkalmazott díjnokok részére annak az igazságügyi hatóságnak főnöke állítja ki, melynél a díjnok alkalmazva van,

Ezt az értesítést bélyegmentesen kell kiállítani és abba bele kell foglalni azt, hogy a díjnok egy évi jó szolgálatát mely hatóságnál és mely időközben teljesítette.

Az egy évi jó szolgálat leteltének meghatározásánál az 1898. évi január hó 1-je után egyfolytában eltöltött szolgálati időt akkor is figyelembe kell venni, ha azt a díjnok több állami hatóságnál töltötte. Ebben az esetben az igazságügyi hatóság főnöke az értesítést csak akkor adhatja ki, ha az a hatóság is, melynél a díjnok korábbi szolgálatát teljesítette, ezt a szolgálatot szintén jónak minősíti.

Az értesítés kiadása alkalmával a díjnok törzskönyv-lapjának megfelelő rovatait ki kell tölteni, a törzskönyv-lapnak egy hitelesített másolatát pedig az állami számvitelről szóló 1897: XX. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 239. §-ának 3. b) pontja értelmében az értesítéssel ellátott díjno-

kokról vezetendő külön állománykönyvbe iktatás végett a rendes szolgálati uton esetről-esetre, az értesítéssel ellátott dijnokok szolgálatában beállott minden változásról (napidij-emelés, elbocsátás stb.) pedig az állománykönyvben eszközlendő nyilvántartás végett havonként egyszer, együttesen kimutatást kell az igazságügyminiszterium számvevőségéhez felterjeszteni.

A nyugellátásra jogosultsággal bíró dijnok szolgálatképtelenségének beálltakor -- akár a dijnok maga kéri nyugellátását, akár hivatali főnöke tartja azt a szolgálat érdekében szükségesnek, -- a nyugellátás iránt beadott kérvényt, esetleg a hivatali főnöknek a dijnok nyugellátása iránti jelentését a jogosult dijnok törzskönyvlapjának hiteles másolatával, a szolgálatképtelenséget igazoló közhatósági orvosi bizonyítvánnyal és lehetőleg az összes szolgálati okmányokkal felszerelve kell a rendes szolgálati uton az igazságügyminiszteriumhoz felterjeszteni.

Ideiglenesen alkalmazott dijnokok.

Oly esetben, ha a dijnok kifejezetten csak bizonyos — egy éven alóli — időtartamra vagy bizonyos munkálat elkészülésének idejére fogadtatott fel, az ily módon teljesített szolgálat értesítésre igényt nem ad és a szolgálatba be nem számítható.

Ilyen ideiglenesen alkalmazandó dijnoktól felfogadása alkalmával nyilatkozatot kell kívánni arról, hogy alkalmaztatásának ideiglenes minősége vele felfogadásakor közöltetett.

Az ideiglenes minőségben alkalmazott dijnokokat sem pihenő, sem felmondási idő, sem betegség miatt a hivataltól távol töltött időre napidij nem illeti meg.

A részükre felfogadásukról és elbocsátásukról kiadott iratban vagy szolgálati bizonyítványaikban alkalmaztatásuk ideiglenes minősége mindenkor feltüntetendő.

Betétszerkesztésnél alkalmazott dijnokok.

A betétszerkesztésnél alkalmazott dijnokokat a betét-szerkesztési munkálatokhoz pályázat hirdetése után az illető kir. törvényszéki elnök fogadja fel, azonban csak azoknak a pályázóknak sorából, kiket az igazságügyi miniszter alkalmazhatónak kijelölt. E célból köteles az elnök a pályázati kér-

Törzskönyvlap.

A díjnak neve:

1	Születé- sének	ideje	helye
2	Vallása		
3	Családi állapota		
4	Hadműveltségviszo- nyai		
5	Végzett tanulmányai		
6	Nyelvismerete		
7	Korábbi alkalmazása		
8	A való alkalmazása nál	ideiglenes (szakdíjnak)	állandó
		kezdete (fogadá- lom napja)	év hó nap éve hava napja oka
9	Napidíjak és ne- táni felemelések		
10	Szabadraagon töltött idő. (pi- henő, fegyvergyakorlat, hetegség)		
11	Kedvezmények (jutalom, segély)		
12	Minősítési adatok (esetleges büntetések)		
13	Az 1897. XXIV. l. czik 1. §-a alapján kiadott értékesítésnek	ke lte	év hó nap száma a kiállito ható- ság megneve- zése
14	Megjegyzések		

_____szám.

Értesítés.

_____község _____évi _____hó _____napján
született _____vallásu _____
_____lakos részére arról, hogy _____évi
_____hó _____napjától _____

mint díjnak volt alkalmazva, ezen egy évi időn át szolgálati
kötelességeinek jól megfelelt és ennek következtében az 1897.
évi XXIV. törvénycikk 2. §-ában körülírt kedvezményekre
van igénye.

Kelt _____

Hiv. pecsét

vényeket az igazságügyi miniszterhez felterjesztteni, valamint köteles az alkalmazást és ennek megszüntetését az igazságügyi miniszternek esetről-esetre bejelenteni.

Vegyes intézkedés.

A jegyzőkönyvvezetésre alkalmazott díjnoknak külön esküt kell tennie. (1898. évi 819. I. M. E. és 1889. évi 47.026. I. M.)

Hivatalsszolgák.

A kir. törvényszéknél és az annak területén levő járásbíró-ságoknál alkalmazott hivatalsszolgákról együttes nyilvántartási jegyzéket kell vezetni és pedig külön az első, külön a másod-osztályu hivatalsszolgákról s külön a szolgasegégekről; ezekbe a jegyzékekbe a kinevezés sorrendje szerint fel kell venni a kir. törvényszék területén alkalmazva levő valamennyi bírósági szolgát, kik eszerint az általuk viselt álláshoz képest három csoportra (I. osztályu hivatalsszolga, II. osztályu hivatalsszolga és szolgasegéd) fognak oszlan.

Ha akár a törvényszéknél, akár az annak területéhez tartozó valamelyik kir. járásbírósnál I. vagy II. osztályu szolgai állás bármiképen megüresedik, a kinevezés sorrendje szerint legidősebb II. osztályu szolgát I. osztályuvá, illetve a kinevezés sorrendje szerint legidősebb szolgasegédet II. osztályu szolgává kell előléptetni, ki az esetben, ha más bíróságnál és nem annál szolgál, melynél az üresedés beállt, továbbra is megmarad azon a helyen, a hol tényleg alkalmazva van. Az előléptetett egyén által addig viselt alantasszolgai állás (II. osztályu hivatalsszolgai vagy szolgasegédi állás) ott, hol az előléptetett egyén alkalmazva van, megszűntnek tekintetik, viszont annál a bíróságnál, hol az I. vagy II. osztályu szolgai állás megüresedett, e magasabb osztályu állás helyett csak segéd-szolgai állás fog betöltetni.

Hivatalsszolgai állás megüresedése esetében csak szolgasegédi állomásra kell eszerint pályázatot hirdetni.

A fokozatos előléptetésnél a megállapított sorrendtől eltérésnek csak az igazságügyminiszter engedélye alapján van helye.

Minden egyes előléptetésről, illetve kinevezésről az alkalmazásba vétel vagy az eskületétel napjának megemlítésével,

az illetmények utalványozása végett. az igazságügyminiszterhez mindenkor jelentést kell tenni.

A jelentésben felvilágosítást kell nyújtani arról, hogy mely fizetési fokozatban, mily körülmény folytán s kinek helye üresedett meg. (1885. évi 1974. I. M. E. és 1893. évi 11.547. I. M.)

Bűnügyi szakértők.

Ha valamely törvényszéknél vagy járásbírósnál a tudományok vagy ismeretek egyes szakmáiból gyakrabban kívánatik bűnügyi szakvélemény és a bíróság székhelyén ama szakmák valamelyikében kiváló képzettséggel és jártassággal bíró egyén lakik. ezt, beleegyezésével, az igazságügyminiszter az illető bíróság állandó szakértőjévé nevezheti ki.

A kinevezési ajánlatot, a területén levő járásbíróságok szakértőire nézve is, a törvényszék teljes tanácsülésben teszi és az erről felvett jegyzőkönyvet, valamint az ajánlott szakértő beleegyezési nyilatkozatát, a kerületbeli kir. ítélőtábla elnökének mutatja be.

A kir. ítélőtábla elnöke az iratokat véleményes jelentéssel az igazságügyminiszterhez terjeszti fel.

A törvényszéki orvos és tolmács is az állandó szakértők-höz tartoznak.

Az állandó szakértők nem huznak évi fizetést. hanem csak az esetről-esetre meghatározott díjakra és költségekre tarthatnak igényt. (B. ü. sz. 35.)

Igazságügyi orvosi tanács.

Az igazságszolgáltatás terén mint legfőbb orvosszakértő testület az igazságügyi orvosi tanács jár el. (1890: XL.)

Országos bírósági vegyészeti intézet.

(1872. évi 15.933. és 1892. évi 4967. I. M.)

Törvényszéki orvosok.

(1872. évi 18.243. I. M.)

Kézbesítők.

(1875: X.)

Birtokrendezési mérnökök.

(1880: XLV. és 1892: XXIV.)

Állandó becsüsök.

(1881: LX. 71.)

Letartóztatási intézetek.

(1878: V.)

Esküdtek.

(1897: XXXIII.)

Közjegyzők.**Közjegyző helyettesítése.**

Addig, a míg a közjegyzői kamara helyettest nem rendel, valamint akkor is, ha a közjegyző bármily ok miatt eljárni akadályozva van és helyettese vagy székhelyén más közjegyző nincsen, halasztást nem szenvedő esetekben a közjegyző székhelyén levő kir. járásbiróság vezetője végzi annak a járásbiróságnak területén mindazokat a tennivalókat, a melyek a közjegyző hatásköréhez tartoznak. kivéve a fordításokat és azok hitelesítését, az okiratoknak és értékneműeknek közjegyzői őrizetbe vételét és a birói vagy gyámhatósági megbízásokat.

Okiratot a járásbiróság vezetője, ha az illető közjegyző a magyar nyelven felül más nyelven való felvételére bir is jogosultsággal, csupán magyar nyelven vehet fel.

Ha a közjegyző hatásköre alá tartozó területen több kir. járásbiróság van, mindeniknek vezetőjét az illető területre nézve hasonló jog illeti meg.

Ezek az eseteken kívül a járásbiróság vezetője semmi nemű közjegyzői tennivalót nem végezhet.

A járásbíró a közjegyző helyett teljesített dolgoknál mindazokat a szabályokat megtartani köteles, a melyekre a közjegyző az 1874. évi XXXV. t.-cz. és az 1886. évi VII. t.-cz. értelmében kötelezve van. (1886: VII. 9.)

Ezek a szabályok ott is irányadók, a hol közjegyzői állás rendszeresítve nincsen. (1874: XXXV. 214.)

Minden közjegyző tartozik a székhelyről távozását és a székhelyre visszaérkezését, ha a távollét tartama legalább egy

napot tesz, a helybeli járásbirónak rövid uton jelenteni. (1875. évi 663. I. M. E.)

A törvényszékek elnökei kötelesek intézkedni, hogy a vezetésük alatt levő kir. törvényszékek kerületeiben fennálló kir. járásbiróságok törvényszékileg hitelesített óvási jegyzőkönyvekkel elláttassanak. (1879. évi 4342. I. M.)

A közjegyző helyettesítése folytán befolyt díjakat esetről-esetre az adóhivatalba kell szállítani.

Ezekről a díjakról jegyzéket kell vezetni s ennek másolatát minden év végével az illető pénzügyi igazgatósághoz küldeni. (1876. évi 1082. I. M.)

A közjegyző helyett teljesített névalírás-hitelesítésért és a váltó-óvásokért a szabályszerű bélyegilletéken felül következő díj jár:

Az első aláírás hitelesítéseért 50 kr., a továbbiakért 25 kr. és a jegyzőkönyv felvételeért külön 25 kr.

A váltó-óvás felvételeért 2 frt 10 kr. (1878. évi 35.392. I. M.)

A váltó-óvásokért járó bélyegilletéket nem a váltó-óvásra, hanem a váltó-óvási jegyzőkönyvre kell illeszteni. (1894. évi 34.806. I. M.)

Oly névalírássok hitelesítése után, melyeket azok a járásbiróságok teljesítenek, hol közjegyzői állás rendszeresítve nincs, a szabályszerű bélyegilletéken felül más díj nem jár. (1891. évi 30.285. I. M.)

A váltó-óvásokért azonban ily helyeken is be kell szedni a 2 frt 10 krnyi díjat. (1878. évi 35.392. I. M.)

Azok a járásbiróságok, melyeknek területén közjegyzői székhely nincs, a kereskedelmi óvások felvételére is hivatva vannak. (1894. évi 13.766. I. M.)

A közjegyzői állás megüresedése.

A közjegyző székhelye szerint illetékes járásbiróság vezetője a közjegyzői állás megüresedésére vonatkozó értesítésnek vételével vagy akkor, mikor az állásnak üresedésbe jött bármiként tudomására jut, kivéve azon esetet, melyben a közjegyzői állás leköszönés következtében jött üresedésbe, a közjegyzői hivatalos iratoknak, tárgyaknak és könyveknek, valamint a közjegyzői pecsétnek ideiglenes őrizet alá vételére és a netalán készletben lévő pénznek vagy értékpapiroknak és értéktárgyaknak birói letéti kezelés alá adására nézve

késedelem nélkül intézkedik, a letét által érdekelt feleket pedig értesíti.

Az illető törvényszék elnöke pedig ugyancsak az értesítés vétele után a hivatalos iratoknak, tárgyaknak és könyveknek leltározásával s esetleg a közjegyzői pecsétnek átvételével a törvényszéknek vagy az illető járásbírósnak egy tagját, avagy a törvényszék kerületében levő közjegyzőknek egyikét bizza meg, a ki a helyszínen késedelem nélkül megjelenni tartozik.

Ha a közjegyző ismeretlen helyre eltávozott vagy ellűnt, avagy ha más ok miatt a közjegyzőnél levő iratok és értékek a helyettesítésig veszélynek lennének kitéve, a törvényszék vagy a járásbírótság vezetője azok biztosítására a szükséges ideiglenes intézkedéseket a helyettes megérkezéig megteszi. (1886: VII. 15.)

A törvényszéki kiküldött a közjegyzői iratokat, tárgyakat és könyveket, amely utóbbiakba a közjegyzői állásnak üresedésbe jötte beirandó a volt közjegyzőnek, illetve jogutódainak, gondnokának vagy azok megbízottjának közbenjöttével egyfolytában leltározza és a leltározás befejezésével azokat a leltárnak hiteles másolatával együtt a kirendelt helyettesnek átadja.

Ha a kiküldetés teljesítése alatt a közjegyzői helyettes nem jelentkezik, a törvényszéki kiküldött a közjegyzői iratoknak, tárgyaknak és könyveknek biztos elhelyezésére nézve az illető járásbírótság vezetőjének közbenjöttével intézkedik és a leltár hiteles másolatát annak adja át. (1886: VII. 16.)

Ha a közjegyzői helyettesítés a megürült állásnak betöltése vagy az állásnak megszüntetése következtében véget ér, a helyettesítési működés idejéből származó iratoknak, tárgyaknak és könyveknek a volt helyettes közbenjöttével leltározása és ezeknek, valamint a már leltározott közjegyzői iratoknak, tárgyaknak és könyveknek a volt közjegyző utóda részére leendő átadása végett a törvényszék elnöke a törvényszéknek vagy az illető járásbírósnak egyik tagját, vagy a törvényszék kerületében levő közjegyzők egyikét szintén késedelem nélkül kiküldi. (1886: VII. 17.)

Fegyelmi eljárás.

Minden közjegyzői kamara székhelyén fegyelmi bíróság alakítandó. Hatásköre a kamara egész területére terjed.

A fegyelmi bíróság a helybeli kir. törvényszéki elnök

elnöklete alatt a törvényszék két birájából s a közjegyzői kamara két tagjából áll. A birói tagok sorshuzás, a közjegyzőiek pedig a kamara által jelöltetnek ki egy évre.

Tanácsjegyzőt a fegyelmi bírósághoz az elnök nevez. Azon esetekben, midőn a fegyelmi eljárás a kamara ellen intéztetik, biróküldésnek van helye. (1874: XXXV. 190.)

A fegyelmi bíróságba két póttagot is ki kell jelölni sors-huzás útján. (1876: évi 33.072. I. M.)

A közjegyző felfüggesztése.

Különösen sürgős esetben mind a fegyelmi bíróság, mind az illető törvényszék elnöke elrendelheti a közjegyző felfüggesztését. (1874: XXXV. 36.)

A közjegyző aláírásának hitelesítése.

Ha valamely közokiratnak külföldön leendő használata végett a közjegyző aláírásának hitelesítése szükséges; ez alá-írást az illető törvényszék elnöke, ezt pedig az igazságügy-miniszter hitelesíti. (1874: XXXV. 67.)

Ügyvédek.

Ügyvédek jegyzéke.

Az e. f. bíróságoknál az illető ügyvédi kamara lajstro-mába felvett ügyvédekről betűrendben nyilvántartási naplót kell vezetni. Ennek rovatai a következők:

1. Az ügyvéd neve.
2. Lakhely.
3. Az ügyvédségtől felfüggesztésnek oka és időtartama.
4. Az ügyvédség megszűnte, az ok megemlítésével.
5. Megjegyzések. E rovatba kell beírni a többek között azt is, ha az ügyvéd az illető kamara kerületéből más kamara kerületébe tette át lakását.

Az esetben, ha az ügyvéd az illető kamara kerületén belül változtatta lakhelyét: ezt a 2-ik rovatba kell beírni.

Ezt a naplót a betűrendes szótagok kitüntetésével ugy kell beköttetni, hogy az több éven át használtathassék.

E napló vezetése törvényszékeknél a pertárnok, ügyész-ségeknél a vezető által kijelölt irnok és járásbíróságoknál a kezelési hivatalok vezetésével megbízott irnok kötelessége.

Az ügyvédi kamara az ügyvédek neveit és lakhelyeit, valamint a változásokat a kerületében létező bíróságokkal közölni tartozik. A mennyiben a törvényszéki elnök, az ügyész vagy a járásbíró e részben mulasztást tapasztal, ezt az igazságügyminiszternek késedelem nélkül bejelenti. (1874. évi 38.056. I. M.)

Ügyvédi vizsga.

Az ügyvédi vizsga letétele iránt előterjesztett s a vizsgálóbizottsághoz intézett kérvényeket közhivatalban levők főnökeik útján, azok pedig, kik hivatalt nem viselnek, a rendes lakhelyük után illetékes kir. törvényszék elnökénél nyújtják be. (1878. évi 19.025. I. M.)

Zugírászat.

Az e. l. bíróságok a megfenyített zugírászokról nyilvántartási könyvet tartoznak vezetni. (1876. évi 2963. I. M.)

Panaszok.

Az ügyvédek ellen emelt panaszokat soronként kell elintézni. (1879. évi 4544. I. M.)

Védő.

A törvényszék mint büntető bíróság köteles a védő kirendelésének szükségéről a törvényszék elnökét haladéktalanul értesíteni.

Az ügyvédi kamara székhelyén a védőt a törvényszék elnökének megkeresésére esetről esetre a kamara, más helyeken a védők névsorába felvett ügyvédek közül a törvényszék elnöke nevezi ki. A védők névsorát a kamara minden év elején a törvényszékhez teszi át.

Sürgős esetekben, különösen ha a halasztás a terheltre káros volna, az ügyvédi kamara székhelyén is a törvényszék elnöke rendeli ki a védőt a védők névsorába bejegyzettek közül. (1896: XXXIII. 58.)

Ügyvédjelöltek.

Ha az ügyvédjelölt ugyanazon kamara kerületében levő más bírósághoz, ügyészséghez, ügyvédhez vagy közjegyzőhöz joggyakorlatra megy át, ezt mind az előbbi, mind az új fő-

nöke bizonyítványának bemutatása mellett 15 nap alatt az ügyvédi kamara választmányának bejelenteni köteles.

Ha más kamara területére lép át, új felvételre van szükség. (1874: XXXIV. 12.)

A bíróság, illetőleg főnök a nála gyakorlaton levő ügyvéd-jelölt magaviseletéről az ügyvédi kamarát évenként értesíti. (1874: XXXIV. 13.)

Hatáskör és munkabeosztás.

Bírósági főnök.

Mindenik bíróság saját főnökének vezetése alatt áll.

A járásbíró azonban a vezetői teendőket csak annyiban látja el, amennyiben azoknak egyes részei törvény vagy külön rendelet által a törvényszéki elnök számára nincsenek fentartva.

A bíróság főnökét megillető vezetés kiterjed az igazgatási teendők ellátására s az elnöki ügyek elintézésére és általában mindazokra a teendőkre, a melyek törvényben és egyéb rendeletekben az ügyvitel egyes ágaira nézve a főnöknek, mint a bíróság vezetőjének hatáskörébe tüzetesen vannak utalva. A bíróság főnöke köteles különösen intézkedni az iránt, hogy a hirdetési és egyéb díjak befizetése tárgyában, a bírói letét elfogadására nézve és az elnöki letét, valamint a bírói letét megkülönböztető jelzése tárgyában kelt rendeletek által szabályozott hirdetmények kifüggesztve legyenek; valamint, hogy a hivatalos órák, a beadványok elfogadásának és az értesítések adásának órái az illető segédhivatalok ajtóin szembetűnőleg meg legyenek jelölve.

A járásbíró kezeli a rendelkezése alatt álló átalányokat, az anyagszereket, a nyomtatványokat és vezeti a mindezekre vonatkozó számadásokat, úgy szintén kezeli a felek részéről előlegezett hirdetési és egyéb díjakat és mindazokat a pénzösszegeket, melyek a fennálló szabályok szerint a bírói letétbe egyáltalában nem vagy közvetlenül nem helyezendők.

A kir. törvényszékeknél az iroda-átalány kezelése s az erre vonatkozó számadás vitele a törvényszéki elnök teendőihez tartozik. Ellenben az említett többi pénzösszegek és értékek a kir. ítélőtábláknál és a kir. Curianál pedig ugy ezek.

mint az iroda-átalány kezelése és a számadások vitele az elnök felügyelete és ellenőrzése alatt az iroda-igazgatót illeti.

Az iroda-igazgató az átalány fejében utalványozott összegeket az elnök által láttamozott nyugták iránt veszi fel és az átalányból fizetéseket csak az elnök utalványai folytán, ugyanaz által láttamozott nyugtákra teljesíthet.

Az elnök köteles az iroda-igazgató által kezelt pénztárt és az ezáltal vezetett számadásokat havonként, az általa kezelt anyagszereket és nyomtatványokat és az ezekről vezetett számadásokat évnegyedenként legalább egyszer megvizsgálni.

A kezelésért és a számvitel helyességeért az iroda-igazgató, ezzel együtt pedig az elnök annyiban felelős, amennyiben őt a kötelességszerű felügyelet és ellenőrzés gyakorlásában mulasztás terheli

Mindazokban az ügyekben, a melyek a bírói hatáskörbe nem tartoznak és melyekben a kir. ítélőtábla elnökének közvetítése nincs elrendelve, egyrészt a törvényszék és az ennek kerületében levő járásbíróságok, másrészt az igazságügy-miniszter közötti érintkezést — kivéve, ha az igazságügy-miniszter a közvetlen jelentéstételt rendelte el — annak a törvényszéknek elnöke közvetíti, a melynek kerületéhez a járásbíróság tartozik.

Az elnöki ügyek a bíróságiaktól az ügyvitel minden ágában elkülönítve, társas bíróságoknál az e célra berendezett elnöki irodában kezeltetnek. Az elnöki ügyekről rendes iktatókönyv és betűrendes mutatókönyv vezetendő. A kiadó és az irattári sorkönyv együttesen vezethető.

A bíróság főnökének feladatában áll intézkedni az iránt, hogy a hozzá intézett és jövőre is irányadóul szolgáló felsőbb rendeletek külön gyűjtessenek és azokra vonatkozó mutatókönyv mellett kezeltessenek; valamint, hogy a határidőhöz kötött és ismétlődő elnöki teendők nyilvántartási naplókba foglaltassanak.

Társas bíróságoknál a bíróság főnöke teljes ülésekben, amennyiben külön rendelet által kivétel nincs megállapítva, tanácsülésekben pedig a lehetőség szerint elnököl.

A bíróság főnöke figyelemmel köteles kísérni azokat az ügyeket is, amelyek nem saját elnöklete alatt, illetve nem saját maga által intéztetnek el és köteles az ügyek elintézésénél a rendre, pontosságra és egyöntetűsége, a jogszabályok megtartására és visszaélések mellőzésére szakadatlanul ügyelni. (Ü. Sz. 51—60.)

A bíróságok személyzetének szaporítására vagy apasztására irányuló javaslatokat, továbbá személyi ügyekben a jelentéseket, — kivéve azokat, melyek a bírói ügyviteli szabályok 42. §-a szerint, a fizetés utalványozására vagy megszüntetésére irányulnak, — a kir. igazságügyminiszteriumhoz nem közvetlenül, hanem mindenkor és kizárólag a kir. ítélőtábla elnöke útján kell felterjeszteni. (1895. évi 25.012. I. M.)

A bíróság főnökének helyettesítése.

A bíróság főnökét a szabadságidő tartama alatt, az állás megüresedése, távollét vagy akadályoztatás esetén ugy a vezetésben, mint a felügyeletben helyettesíti:

a kir. Curiánál a másodelnök és ha ez is akadályozva van, a rangsor szerint legidősebb tanácselnök;

a kir. ítélőtáblánál a rangsor szerint legidősebb, ha ez is akadályozva van, az utána következő tanácselnök, mindezek akadályoztatása esetén a tanácsvezetés jogával felruházott bírák közül és ha a tanácsvezetés jogával egy sincs felruházva, általában a bírák közül a rangsor szerint legidősebb, a budapesti kir. ítélőtáblánál elsősorban az alelnök;

törvényszéknél az annál kir. ítélőtáblai bírói czimmel és jelleggel alkalmazott bíró, a hol több van, rangsor szerint, ilyenek nem léteben az 1887: XXX. t.-cz. 14. §-a szerint kijelölt törvényszéki bíró;

járásbíróságnál, a hol több járásbíró van alkalmazva, a főnököt rangsor szerint követő járásbíró; a hol nincs több járásbíró, a rangsor szerint legidősebb albíró.

A bíróság főnökének saját kezeihez czimzett leveleket a helyettes fel nem bonthatja. (Ü. Sz. 61. és 1891. évi XVII. 29.)

Elnöki titkár.

A kir. Curiánál és a kir. ítélőtábláknál az elnöki titkár, illetve az elnöki titkári teendőkre berendelt albíró az elnöknek segédje az igazgatási ügyekben, ezekben az elnök utasításaihoz képest jár el és az ez által reábizott teendőket végzi. Ezenkívül az elnöki iroda fölött a felügyeletet gyakorolja.

Az elnök a titkár teendőivel vagy ezek egy részével szükség esetén a segédszemélyzet valamely tagját bízhatja meg. (Ü. Sz. 64.)

Másodelnök, alelnök, tanácselnökök.

A kir. Curianál és a budapesti kir. ítélőtáblánál az elnök az elnöki teendők végzését részben a másodelnökre, illetve az alelnökre átruházhatja abban az esetben is, ha hivatalában eljárni akadályozva nincs.

A kir. Curia másodelnöke s a budapesti kir. ítélőtábla alelnöke e mellett, a kir. Curia és valamenyi kir. ítélőtábla tanácselnökei pedig általában tanácsülésekben az elnöki teendőket teljesítik.

Ezen felül feladatukhoz tartozik a bíróság ügymenetét s az annál, valamint az annak kerületében levő alsóbbfoku bíróságoknál alkalmazott személyek működését és tevékenységét éber figyelemmel kísérni, az e közben és általában hivatalos működésök körében szerzett, úgy az igazságszolgáltatás, mint az igazságügyi igazgatásra vonatkozó tapasztalataikat az elnökkel közölni és egyébként is az elnököt kötelességei teljesítésében lehetőleg támogatni. (Ü. Sz. 62.)

Tanácsvezetők.

Tanácsvezetökként a bírák közül a törvényszékeknél kir. ítélőtábla bírói czimmal és jelleggel felruházott törvényszéki bírák, kir. ítélőtáblánál és a kir. Curianál pedig a szükséghez képest olyanok rendeltetnek ki az elnök által, a kiket az ő felterjesztésére a tanácsvezetés jogával az igazságügyminiszter felruházott.

Egyes tanácsülésekben szükség esetén tanácsvezetői joggal fel nem ruházott bíró is elnökölhet. Az elnöklő bíró kijelölése ily esetben az elnök, illetve a tanácselnök vagy tanácsvezető hatáskörébe tartozik. (Ü. Sz. 63.)

Vizsgálóbírák.

A kir. törvényszék vizsgálóbíráját és állandó helyettesét a kir. törvényszéki bírák sorából, két évi időtartamra, az igazságügyi miniszter rendeli ki.

A kirendelés ismételtet. A vizsgálóbíró a két év lefolyta után, ha újólág ki nem rendeltetnék is, az elnök az egyes már megkezdett vizsgálatok befejezésével megbízhatja.

Elegendő elfoglaltság hiányában a vizsgálóbíró e működésével összeegyeztethető más bírói tennivalóval is megbízható.

A törvényszék elnöke a vizsgálóbíró segítségére egy vagy több albirót vagy törvényszéki jegyzőt, illetve aljegyzőt rendelhet ki. (1891: XVII. 33.)

A kir. törvényszékek elnökei kötelesek három hóval a vizsgálóbírák kirendelésének lejártá előtt azoknak s állandó helyetteseiknek újabb kirendelése vagy helyettök másoknak kirendelése tárgyában indokolt javaslatukat a kerületbeli kir. ítélőtábla elnökéhez felterjeszteni.

Javaslatuknál a vizsgálóbírói teendőkre képzettségüknel, nyelvismereteiknel és egyéb személyes tulajdonaiknál fogva legalkalmasabb egyének kiszemelése szolgáljon irányadóul.

E szempontból bírálják felül a kir. ítélőtáblák elnökei is a törvényszéki elnökök javaslatait, melyeket a beérkezésüktől számított tizennégy nap alatt terjesztenek fel véleményes jelentéssel az igazságügyminiszterhez.

Ha valamely vizsgálóbíró helyébe más rendeltetik ki, a visszalépő kirendeltetése lejártakor a kezénél levő bűnügyi iratokat, továbbá a kezelése alatt volt lefoglalt tárgyakat, lajstromokat, nyilvántartó s egyéb jegyzékeket, a segédkönyveket, valamint a hivatalos pecsétet, az átadó és az átvevő által aláírandó kettős jegyzék mellett adja át utódának.

Nem adandók át azoknak a vizsgálatoknak iratai, melyeknek befejezésére a visszalépő vizsgálóbíró köteleztetett.

Az átadás a törvényszék elnökének felügyelete alatt történik és arról jegyzőkönyvet kell felvenni.

Az átadási jegyzéknek egyik példánya az átadónál marad, a másik példányt és az átadási jegyzőkönyvet a törvényszék elnöke őrzi meg.

A vizsgálóbírót távollét, betegség, érdekeltség vagy más akadályoztatás esetében s ezeknek tartamára állandó helyettese helyettesíti.

Ha ez is akadályozva volna, helyébe a törvényszéki bírák közül az elnök rendel ki ideiglenes helyettest.

A törvényszék elnöke a vizsgálóbírót megbízatásának lejártá esetében is utasíthatja, hogy a kirendeltetésének tartama alatt be nem végzett vizsgálatok közül a bonyolódottabbakat, valamint a befejezéshez közel állókat fejezze be.

A törvényszék elnöke a vizsgálóbíró mellé egy vagy több albirót, valamint segédül egy vagy több törvényszéki jegyzőt vagy aljegyzőt rendel ki. A kirendelés bármikor megszüntethető.

Ha a vizsgálóbírói teendők a vizsgálóbíró vagy a mellé rendelt albirót, jegyzőt vagy aljegyzőt nem foglalják el eléggé, a törvényszék elnöke őket még más teendőkkel is megbizhatja. Ez esetben azonban szigorúan kell ügyelni arra, hogy azoknak az ügyeknek a vádtanácsban vagy a főtárgyaláson való elintézésénél közre ne működjenek, melyekben azelőtt mint vizsgálóbírák vagy mint azok segédei jártak el.

A törvényszék elnöke a vizsgálóbíró mellé irodai személyzetül törvényszéki irnokot és hivatalszolgát rendel.

A vizsgálóbíró mellé rendelt irnok végzi a vizsgálatok körül felmerülő irodai teendőket és vezeti rendszerint a vizsgálati cselekményekről felveendő jegyzőkönyvet.

Ez okból alkalmazásba vétele előtt az Ü. Sz. 25. §-ának II. mintája szerint megeskendő.

Több vizsgálóbíró részére, külön irodai és szolgaszeméllyel, külön iroda is rendezhető be.

Járásbírósnál a vizsgálóbírói teendőket a járásbíró vezetésének rendelkezéséhez képest vagy ez maga vagy az általa megbízott járásbíró vagy albiró teljesíti. E rendelkezés minden év november havában teendő meg a következő év tartamára és fontos ok nélkül az év folyamán meg nem változtatható.

Helyettesítésről a járásbíró vezetje intézkedik.

A járásbíró vezetje a vizsgálóbírói teendőkkel megbízott bíró mellé a járásbírósnál alkalmazott jegyzőt vagy aljegyzőt rendelhet.

A hivatalos órákat a bíróság főnöke határozza meg, mindazonáltal olyképen, hogy azokból hétköznapon legalább egy óra délutánra essék.

A vizsgálóbíró hivatalos helyiségének ajtajára tábla függesztendő ki, melyre a hivatalos órák, a vizsgálóbíró és állandó helyettesének neve és lakása kiirandók.

Ha a vizsgálóbíró hivatalos eljárás végett székhelyéről távozik, köteles ezt, valamint működésének helyét és visszatértenek valószínű idejét a bíróság főnökének bejelenteni és állandó helyettesének tudtára adni.

Oly törvényszéknél, melynél több a vizsgálóbíró, az elnök a sürgős teendők elvégzésére a vizsgálóbírákat naponként vagy hetenként felváltva rendelheti ki.

Ez esetben, az idő szerint szolgálatra kötelezett napos vagy hetes vizsgálóbíró neve és lakása a törvényszék hirde-

tési táblájára kiteendő s az ügyészséggel és a rendőri hatósággal közlendő.

A törvényszékhez érkező bűnvádi feljelentések, valamint a vizsgálóbíróhoz tartozó egyéb beadványok és megkeresések, előzetes törvényszéki intézkedés mellőzésével, beiktatásuk, illetve beérkezésük után azonnal a vizsgálóbírónak, ha pedig többen vannak, annak a vizsgálóbírónak kézbesítendő, kinek az elnök az ügyet kiosztja, vagy a kihez az az elnök általános rendelkezéséhez képest tartozik.

A vizsgálóbíró székhelyén kívül csak a szükséghez és czélszerűséghez képest teljesítsen vizsgálati cselekményt, mert ha ezen eseteken kívül tesz hivatalos utazást, napidíj és utiköltség igényét elveszti.

Ha az ellenőrzésre és az utazás szükségének igazolására hivatott személy (elnök, járásbíró) a hivatalos utazást nem tartja igazoltnak, a vádtanács határozatát kéri ki.

Erre a kir. ügyész is joggal bír.

A vádtanács az utazást tett vizsgálóbírót nyolcz nap alatt leendő írásbeli nyilatkozatra hívja fel s ennek beérkezte vagy a nyolcz napi határidő sikertelen lejártá után végérvényesen határoz.

Ha az utazás igazolatlanak nyilvánított, a határozatot az illető uti-naplóhoz kell csatolni s ezzel együtt, ha előleg nem adatott, a számlát benyújtónak, ellenkező esetben pedig az előleg visszavételére jogosított számadónak kell kiadni. (B. Ü. Sz. 8 -28.)

Albírák.

Az albiró rendszerint valamely törvényszékhez neveztetik ki és legalább egy évig törvényszéknél kell alkalmazni. E határidő eltelte után vagy fontos okból előbb is, az igazságügyminiszter a törvényszéki albirót a törvényszék területén levő járásbíróshoz, mint végleges székhelyére, rendeli ki.

Erről a székhelyről vagy a végleges székhely megállapítása előtt a törvényszéktől más törvényszékhez, vagy más törvényszék területén levő járásbíróshoz, az albiró csak beleegyezésével helyezhető át.

A törvényszéknél alkalmazott albirák száma az illető törvényszéknél rendszeresített ítélőbírák létszámának negyed-részt meg nem haladhatja. (1891: XVII. 35 -36.)

Az albiró nem lehet tagja a fegyelmi és felelősségi tanácsnak, továbbá az esküdtbírósnak.

Egyéb tanácsokban közülök egynél többen nem működhetnek és semmiféle tanácsban sem elnökölhetnek. (1891: évi XVII. 37 és 1897: XXXIII. 3.)

Tanácsjegyzők.

A kir. ítélőtáblához tanácsjegyzői szolgálatra az igazságügyminiszter — beleegyezésükkel — albirákat rendel be.

A berendelés 2 évnél tovább nem tarthat. (1890: XXV. 6.)

A kir. Curiához tanácsjegyzői szolgálatra az igazságügyminiszter — beleegyezésükkel — törvényszéki és járásbirákat vagy albirákat rendelhet be.

A berendelés rendszerint 2 évnél tovább nem tarthat.

Az igazságügyminiszter a kir. ítélőtáblához tanácsjegyzői szolgálatra jegyzőket és bírói képesítéssel bíró aljegyzőket is berendelhet. (1891: XVII.)

A kir. Curiánál és a kir. ítélőtáblánál a tanácsjegyzők, ide értve a tanácsjegyzői szolgálatra berendelt törvényszéki és járásbirákat, albirákat, jegyzőket és aljegyzőket, a teljes ülésekben és tanácsülésekben a jegyzőkönyvet vezetik.

Az elnök ezenfelül egy-egy bíróhoz osztja be a tanácsjegyzők mindenikét és ez köteles a bírónak az előadványok előkészítésében segédkezni és a reábizott ügyeket a bíró utasításához képest feldolgozni.

Az elnök a beosztásban a közszolgálatnak és a beosztott tanácsjegyző alaposabb vagy több oldalú kiképzésének érdekében időnkint változtatást tehet.

A beosztott tanácsjegyzőnek segédkezése és valamely ügynek általa történt feldolgozása a bírónak az ügy tanulmányozására s előadására, a kiadványnak a tanácsülés határozatához képest való elkészítésére vonatkozó köteleességét, valamint a bírói hivatal gyakorlatából folyólag őt terhelő felelősséget nem csökkenti és semmi részben sem szünteti meg.

Az elnök, a tanácselnök vagy tanácsvezető lehetőleg akként intézkedik, hogy az illető tanácsjegyző jelen legyen abban a tanácsülésben, a melyben általa előkészített ügyek kerülnek előadás és elintézés alá.

A bíró a hozzá beosztott tanácsjegyző tevékenységét és működését ellenőrzi és az elnök arról évenként, szükség ese-

tén évközben is, az igazságügyminiszternek jelentést tesz. (Ü. Sz. 65.)

Jegyzők, aljegyzők és joggyakornokok.

I. Joggyakornokok.

Joggyakornokok a kir. törvényszékeknél, a kir. járásbíró-ságoknál és a kir. ügyészségeknél alkalmaztatnak.

A díjas joggyakornokok számát az egyes kir. ítélőtáblák egész kerületére nézve az igazságügyminiszter állapítja meg.

A joggyakornokokat a kir. ítélőtábla egész kerületére nézve a kir. ítélőtábla elnöke nevezi ki, ugyanez jelöli ki azt a bíróságot, melynél a joggyakornok alkalmazandó lesz.

Az igazságügyminiszter a kinevezett joggyakornokot a közszolgálat érdekében elbocsáthatja.

Annak meghatározásánál, hogy a joggyakornok melyik bíróságnál alkalmaztassék, az az irányadó, hogy a kinevezett az egyes ügyszakokban annál a bíróságnál kellő gyakorlati kiképzést nyerhessen.

Az egy-egy bíróságnál alkalmazandó joggyakornokok száma előre s állandóan meg nem állapittatik, és ez a szám csak annyiban korlátolt, hogy valamely bíróságnál együttvéve több joggyakornok és aljegyző nem alkalmazható, mint a mennyit ugyanott elegendően foglalkoztatni és célszerűen kiképezni lehet.

Az ebből a szempontból egyenlően alkalmas több bíróság egyikének kijelölésénél a joggyakornok kívánságát lehetőleg figyelembe kell venni.

A kir. ügyészségeknél alkalmazandó joggyakornokokra nézve a kir. ítélőtábla elnöke csak általában a kir. ítélőtábla kerületében levő kir. ügyészségeket jelöli meg, ezek közül pedig annak kijelölése végett, melynél a joggyakornok alkalmaztassék, a kir. főügyészség vezetőjét keresi meg.

A kir. ítélőtábla elnöke a gyakorlati kiképzés és a közszolgálat igényeihez képest a joggyakornokot a kir. ítélőtábla kerületén belül az egyik bíróságtól a másikhoz, illetve bíróságtól kir. ügyészséghez és viszont hivatalból áthelyezheti.

A joggyakornoknak ily esetben a tábla elnöke költözési költséget engedélyezhet.

Hivatalból való áthelyezés esetében is lehetőleg figyelembe kell venni a joggyakornok kívánságát.

A törvényszéki elnök a joggyakornokot és az aljegyzőt kiképzése alatt is sürgős esetekben kerületének valamely bíróságához kiküldheti. Az esetet a táblai elnöknek utólag jóváhagyás végett be kell jelenteni.

A joggyakornoki állásra rendszerint pályázatot hirdetni nem kell. A folyamodó kellő okiratokkal felszerelt kérvényét vagy közvetlenül a kir. ítélőtábla elnökéhez, vagy annak a törvényszéknek az elnökéhez nyújtja be, a melynek területén alkalmaztatni óhajt.

Dijas joggyakornoki állás megüresedése esetén, a mennyiben alkalmas kérelmezők nem jelentkeztek, a kir. ítélőtábla elnöke 15 napra szóló pályázatot hirdethet. A pályázati hirdetményt a hivatalos hirdalában egyszeri beiktatás által közzé kell tenni.

A kérelmezőt díjtalan joggyakornokká sem lehet kinevezni, a mennyiben az a korlátozó körülmény, hogy a joggyakornokot nem lehet kellően foglalkoztatni és célszerűen kiképezni, a kir. ítélőtábla kerületében levő valamennyi bíróságra és kir. ügyészségre nézve fenforog.

Egymagában az a körülmény, hogy az illető előzetesen díjtalan joggyakornokként volt alkalmazva, valamint az alkalmazás hosszabb tartama, a dijas joggyakornokká kineveztetésre igényt meg nem alapít. E tekintetben csupán a képesség, a szorgalom, a jogi képzettség és a viselet dönt. Ezek egyenlősége esetén azt illeti az elsőbbség, ki joggyakornokként vagy ügyvédjelöltként hosszabb időt töltött.

Dijas joggyakornokká kivételesen az is kinevezhető, aki sem a jogtudományi államvizsgát, sem az első jogszigorlatot le nem tette.

Ily kinevezésnek azonban csak akkor van helye, ha a kir. ítélőtábla kerületében kellően képesített díjtalan joggyakornok nincs alkalmazva s ha más alkalmas pályázó nem jelentkezik.

A joggyakornok köteles kineveztetése után 15 napon belül annak a bíróságnak vagy kir. ügyészségnek vezetőjénél, a melyhez beosztatott, a hivatalos eskü letétele és működésének megkezdése végett jelentkezni. Aki ezt igazolatlanul elmulasztja, úgy tekintetik, hogy a kinevezést el nem fogadja.

A véglegesen kinevezett joggyakornok kiképzési ideje az eskü letételének napjától, a feltételesen kinevezett joggyakornok javára csak attól a naptól számíttatik, a melyen a jogtudományi államvizsgát vagy az első szigorlatot letette.

Előbbi alkalmaztatása helyén más bírósághoz vagy kir. ügyészséghez történt áthelyezés esetén köteles a joggyakornok — a mennyiben hosszabb idő nem tüzetett ki — 3 nap alatt, máshova történt áthelyezése esetén 8 nap alatt az illető bíróság vagy kir. ügyészség vezetőjénél szolgálattétel végett jelentkezni.

Ennek a határidőnek igazolatlan elmulasztása az állásról való lemondásnak tekintetik.

Az a joggyakornok, ki más kir. ítélőtábla kerületébe kíván áthelyeztetni, az ennek elnökéhez intézett kérvényét annak a kir. ítélőtáblának elnökénél nyújtja be, a melynek kerületében alkalmazva van.

Ha az áthelyezés iránti kérvénynek helyt adnak, a kir. ítélőtáblai elnök, kinél a kérvény benyújtatott, a joggyakornokot eddigi alkalmazása alul felmenti és az ujabbán kijelölt bíróságnál vagy kir. ügyészségnél 15 nap alatt leendő jelentkezésre utasítja.

Az ekként áthelyezett joggyakornok, habár eddig díjazásban részesült, díjtalan joggyakornokká lesz, ha annak a kir. ítélőtáblának kerületében, a melyhez áthelyezték, a díjas joggyakornokok helyei mind be vannak töltve; a legközelebb megüresedő hely azonban őt illeti.

Ha díjas joggyakornok egyévi önkéntesi katonai szolgálatának teljesítése végett rangsorozatának fentartása mellett szabadságidőt nyer, segélydíja megszűnik és a mennyiben visszaérkezésekor díjas joggyakornoki állomás nincs üresedésben, mindaddig díjtalanul kell szolgálnia, míg ilyen állomás üresedésbe kerül.

A kir. ítélőtáblák elnökei kötelesek a joggyakornokok ki nevezéséről, alkalmazásba vételéről és az alkalmazásban közbejött minden változásról a következő jegyzék kitöltésével félévenként, január hó és július hó első felében az igazságügy-miniszterhez jelentést tenni.

Jegyzék a . . . . kir. ítélőtábla kerületében az 190 . év . . . felében alkalmazva volt joggyakornokokról.

1. Folyó szám.

2. A félév elején alkalmazásban voltak és a félév folyamán kinevezettek.

3. A hivatali eskü letételének napja.

4. A félév elejéig, vagy az ennek folyamán történt ki nevezésig minő vizsgát tett és mikor?

5. A félév eleje vagy az annak folyamán történt kinevezés óta minő vizsgát tett és mikor?

6. Díjtalan vagy díjas a félév elején vagy az annak folyamán történt kinevezéskor?

7. A félév eleje, vagy az annak folyamán történt kinevezés óta a díjazásra nézve közbejött változások.

8. A félév elején, vagy az annak folyamán történt kinevezéskor melyik bíróságnál (kir. ügyészségnél) alkalmaztatott?

9. A félév eleje, vagy az annak folyamán történt kinevezés óta az alkalmazás helyére nézve közbejött változások.

10. Más kir. ítélőtábla kerületébe áthelyeztetett; a felmentés napja.

11. A joggyakornokság megszűnt, mikor és mi által?

12. Jegyzetek.

II. Aljegyzők.

Aljegyzők a kir. törvényszékeknél, kir. járásbiróságoknál és a kir. ügyészségeknél az igazságügyminiszter által megállapított számban, bírói képesítéssel bíró aljegyzők pedig tanácsjegyzökként a kir. ítélőtábláknál alkalmaztatnak.

III. A joggyakornokok és aljegyzők gyakorlati kiképzése.

Az aljegyzők és joggyakornokok a bírói képesítési kelléket képező vizsga letételéig előkészítő szolgálatot teljesítenek.

Az előkészítő szolgálat általános vezetése és az e fölött általános felügyelet a kir. ítélőtábla elnökét illeti.

Ugyanazt illeti különösen az előkészítő szolgálatnak az ügyszakok és a teljesítés helye szerinti berendezésére vonatkozó általános utasítás megadása, valamint az utasítás foganatosítása közben fölmerült előterjesztések és panaszok végleges elintézése.

A kir. törvényszéknél és a kir. járásbiróságoknál alkalmazott aljegyzőkre és joggyakornokokra nézve az előkészítő szolgálat közvetlen vezetését és az a fölötti közvetlen felügyeletet az illető bíróságnak, a kir. ügyészségnél alkalmazott aljegyzőkre és joggyakornokokra nézve az illető kir. ügyészségeknek vezetője gyakorolja. Ezeket illeti különösen az előkészítő szolgálat szakszerű berendezésére vonatkozó utasítás foganatosítása.

Ugyanezek kötelesek, a mikor a joggyakornoknak vagy aljegyzőnek az ő vezetésük alatt teljesített előkészítő szolgálata

végét érte, ha pedig a szolgálat egy évnél tovább tart, az annak megkezdésétől számított minden év végén a kir. ítélőtábla elnökéhez, a kir. ügyészségeknél alkalmazottakra nézve pedig ezenfelül a kir. főügyészhez intézendő jelentésben az illetőnek a szolgálatban és a szolgálaton kívül tanúsított magaviseletére, annak képességeire s tevékenységére és az ezekben netalán nyilvánult hiányokra nézve nyilatkozni.

A törvényszéki elnöknek feladatában áll ellenőrzést gyakorolni arra nézve, hogy a kir. járásbiróságoknál alkalmazott joggyakornokok és aljegyzők gyakorlati kiképzése tekintetében az előirt szabályok szigoruan foganatosíttassanak.

Az aljegyző és a joggyakornok az előkészítő szolgálat tartama alatt szolgálattétel végett rendszerint egy, a mennyiben pedig a körülmények szükségessé teszik, ugyanannál a bíróságnál működő több bíróhoz, illetve a kir. ügyészségnél alkalmazott több kir. ügyészhez utasítandó.

Ezeknek feladatában áll arról gondoskodni, hogy az aljegyzőnek vagy joggyakornoknak elegendő alkalom nyújtassék az illető ügyszakban a kellő gyakorlati ismereteket megszerezni.

Az előkészítő szolgálat vezetésével megbízottaknak általában szem előtt kell tartaniok, hogy az előkészítő szolgálat főcélja az aljegyzőknek és a joggyakornokoknak az igazságügy minden ágára kiterjedő kiképzésében áll és hogy ebből folyólag helyén nincs az aljegyzők és joggyakornokok olyanmü foglalkoztatása, mely ennek a célnak figyelmen kívül hagyásával csupán a bírák, kir. ügyészek vagy bírósági hivatalnokok segélyére és tennivalóik megkönnyítésére szolgálna.

E mellett, a mennyiben az általános kiképzésre való tekintetek és a közszolgálat érdekei engedik, az illető aljegyző vagy joggyakornok különös képességeit, kívánságait és bizonyos ügyszak iránti kiváló hajlamát figyelembe kell venni.

Az előkészítő szolgálat közvetlen vezetésével megbízottak különösen arra ügyeljenek, hogy az ily szolgálatban álló aljegyző vagy joggyakornok a bíróság előtti tárgyalásoknál, annak üléseiben és tanácskozásainál, főkép az általa előkészített ügyek elintézésénél jelen legyen, hogy a kezelési szolgálatot ennek minden ágában gyakorlatilag megismerje és hogy az általa feldolgozott ügyeket annak a bírónak, illetve kir. ügyésznek, kihez szolgálattétel végett utasított, szóbelileg előadja és nézeteit szóbeli előadás útján kifejtse; valamint igyekezzenek az aljegyzőt és joggyakornokot általa fel nem

dolgozott ügyekben is nézeteinek nyilvánítására és kifejtésére indítani.

Az előkészítő szolgálat tartama alatt az aljegyzők és joggyakornokok a következő hivatalos tennivalókra alkalmazhatók:

1. tanuhallgatási, eskületételi, birói szemléről felvett és vizsgálati jegyzőkönyvek vezetésére;

2. szóbeli tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvek vezetésére;

3. tanácsjegyzőkönyvek vezetésére a kir. törvényszékek-nél elintéztett ügyekben;

4. pertárnoki tennivalókra;

5. határozatok, megkeresések, felterjesztések, jelentések és indítványok tervezetének fogalmazására a bíró, illetve a kir. ügyész előzetes utasításaihoz képest;

6. ugyanazok tervezetének elkészítésére a bíró, illetve a kir. ügyész előzetes utasítása nélkül;

7. birói kiküldetések és megbízások önálló teljesítésére, a vonatkozó törvényeknek és rendeleteknek e részben megállapított korlátai között; és ezeken fölül az aljegyzők:

8. vizsgálóbírói tennivalókra az 1891. évi XVII. t.-cz. 33. §-ának korlátai között.

Szóbeli tárgyalásról felvett jegyzőkönyvek vezetésére bonyolódottabb, fontosabb vagy a kir. törvényszéknél másod-bíróságilag elintéztett ügyekben tanácsjegyzőkönyv vezetésére a kir. törvényszék által másodfokulag elintéztett ügyekre nézve, valamint a 4., 6., 7. és 8. pontokban megjelölt tennivalókra csak az előkészítő szolgálatban előrehaladottabb joggyakornokok, illetve aljegyzők alkalmazandók.

Az előkészítő szolgálatot:

1. a polgári ügyek;

2. a telekkönyvi ügyek;

3. a kereskedelmi, váltó- és csődügyek;

4. a büntető ügyek szakaszai szerint kell felosztani.

A bányaügyek és az urbéri ügyek az 1. szakba, a pénzügyi kihágási ügyek a 4. szakba esnek.

Az előkészítő szolgálat idejét akként kell felosztani, hogy abból legalább 10 hó az 1. pont, 5 hó a 2. pont, 5 hó a 3. pont és 10 hó a 4. pont szerinti ügyekre essék.

Ezekbe az időkbe a betegség, katonai szolgálat és szabadság ideje be nem számítatik, abban az esetben sem, mikor

az 1891. évi XVII. t.-cz. 20. §-a szerint a joggyakorlatba való beszámításnak helye van.

Az előkészítő szolgálat idejének netalán még fenmaradó részét arra kell fordítani, hogy az aljegyző vagy joggyakornok oly egyes ügyszakokban képezze magát, melyek hajlamainak és különleges tanulmányainak leginkább megfelelnek.

Ha az aljegyző vagy joggyakornok előzetesen avagy időközben a gyakorlati idő egy részét ügyvédjelöltként ügyvédnél (kincstári, közalapítványi ügyészségnél) vagy közjegyzőnél töltötte, kinevezése után meg kell állapítani, hogy ez idő alatt kizárólag vagy főkép mely szakban foglalkozott és az előkészítő szolgálatot az egyes ügyszakokban egészen vagy részben hiányzó gyakorlati idő szerint kell berendezni.

Ugyanez a szabály áll arra az esetre is, a mikor oly joggyakornok előkészítő szolgálatának berendezéséről van szó, aki a jogtudományi államvizsga, vagy az első jogszigorlat letétele előtt is joggyakornokként alkalmazva volt. Ilyenkor mindamellett az egyes ügyszakokban előzetesen töltött időnek csak fele és ez is csak annyiban jön számításba, a mennyiben az egyes ügyszakokra előszabott időnek felét meg nem haladja, úgy hogy a megszabott idő másik felét az egyes ügyszakokban feltétlenül az államvizsga vagy az első jogszigorlat letétele után kell kitölteni.

Az aljegyző vagy joggyakornok az előkészítő szolgálat tartama alatt ugyanannál a bíróságnál egyidejűleg két ügyszakban foglalkoztatható.

Az esetben az illető ügyszakok mindenikére az ekként töltött gyakorlati idő fele számíttatik.

Az aljegyző vagy joggyakornok az előkészítő szolgálat idejének tartama alatt 3 hónál tovább pertárnokként nem alkalmazható.

Az ügyszakok szerinti beosztás szabályain belül az előkészítő szolgálat idejéből legalább egy évet társasbírósnál és legalább 8 hónapot egyes bíróságnál kell tölteni.

Az ügyvédnél vagy közjegyzőnél ügyvédjelöltként töltött gyakorlati idő, a további előkészítő szolgálat berendezésénél, akár egyes, akár társasbírósnál teljesített előkészítő szolgálat idejének számítható.

A kir. ügyészségeknél teljesített előkészítő szolgálat az összesen 30 hónapban meghatározott előkészítő szolgálati időn belül 10 hónál hosszabb időre nem terjedhet.

Az előkészítő szolgálatnak a 30 hónapon túl eső része akár egészben, akár részben kir. ügyészségnél tölthető.

Addig, míg a joggyakornok és az aljegyző szolgálattétel végett a kir. ügyészséghez van beosztva, mind hivatali működése, mind általános magatartása tekintetében a kir. ügyészség vezetőjének, illetőleg a főléje rendelt kir. főügyésznek felügyelete alatt áll s vele szemben a felügyeleti jogköréhez tartozó, illetőleg ebből folyó összes intézkedések megtételére a kir. ügyészség vezetője, illetőleg a kir. főügyész jogosult.

A joggyakornok és aljegyző az előkészítő szolgálat körében ügyészi megbízottul is kirendelhető. E minőségben teljesített szolgálatát az ügyjegyzék 3. és 5. rovatában fel kell tüntetni.

IV. Ügyjegyzék.

Az előkészítő szolgálat tartama alatt köteles az aljegyző és joggyakornok ügyjegyzéket vezetni, melyben tevékenysége az egyes jelentékenyebb ügyek kiemelésével könnyen áttekinthetően feltüntetendő.

Az a bíró vagy kir. ügyész, kihez az aljegyző vagy joggyakornok szolgálattétel végett utasított, az ügyjegyzéket havonként, az előkészítő szolgálat közvetlen vezetésével megbízott pedig 5—5 hó leteltével, de mikor az előkészítő szolgálat az ő vezetése alatt végét érte, mindenestre a tartalom hiteléül aláírásával ellátja.

Az előkészítő szolgálat közvetlen vezetésével megbízott az ügyjegyzéket az aláírás idején kívül is minél gyakrabban megvizsgálja a végett, hogy meggyőződjék az aljegyző vagy joggyakornok tevékenységéről és a szolgálat berendezését tárgyzó általános utasítás foganatosításáról; a szakszerű berendezés igényeihez képest az aljegyzőt vagy joggyakornokot szükség esetén más bíróhoz utasítja, ha pedig a gyakorlat szakszerű kiegészítése a vezetése alatti bíróságnál vagy kir. ügyészségnél nem eszközölhető, ugyancsak ha az előkészítő szolgálat ugyanott nem folytatható: megfelelő intézkedés végett a kir. ítélőtábla elnökének haladéktalanul jelentést tesz.

A kir. ítélőtábla elnökének feladatában áll az e célra hozzá felterjesztendő ügyjegyzékeket évenként legalább egyszer megvizsgálni és a vizsgálat eredményéhez képest az előkészítő szolgálat tekintetében esetleg szükségesnek mutató intézkedéseket megtenni.

Az előkészítő szolgálat bevégezte után az ügyjegyzék a kir. ítélőtábla elnöke útján felterjesztendő az igazságügyminiszteriumhoz, ahol az aljegyző vagy joggyakornok személyi táblázatához csatoltatik.

Az ügyjegyzék mintája a következő:

Ügyjegyzék.

N. N. előkészítő szolgálatáról. (1891. évi 4192. I. M. sz. rendelet.)

A ..... kir. ítélőtábla elnökének ..... számú rendeletében foglalt utasítás szerint az előkészítő szolgálat akként rendezendő be, hogy ennek idejéből:

legalább	.....	hó a polgári,
"	.....	" " telekkönyvi,
"	.....	" " keresk., váltó- és csődügyi
"	.....	" " büntetőügyiszakban, még
pedig	"	" " kir. törvényszéknél
és	"	" " kir. járásbiróságnál.

1	2	3	4
Az előkészítő szolgálatban töltött idő	Az előkészítő szolgálat teljesítésének helye	Ügy- szak	T o v é k e n y s é g
1891. május 15-től június 14-ig			Mint hallgató hány napon volt jelen, bíróági tárgyalásoknál vagy ülés- ekben?
június 15-től július 14-ig			Hány napon vezetett jegyzőkönyvet tanulmányhallgatásról, esküteléteiről vagy bírói szemléiről?
			Hány napon vezetett jegyzőkönyvet szóbeli tárgyalásokról?
			Hány napon vezetett tanács-jegyző- könyvet?
			Hány napon át volt pertárnok?
			Határozatok, megterjesztések, felterjesz- tések, jelentések és indítványok ké- szített tervezeteinek száma
			Bírói kiküldetések és megbízások önálló teljesítésének esetei
			Egyes jelentékenyebb ügyek tüzetes kiemelése
			J e g y z e t e k

Jegyzők.

Jegyzők a kir. törvényszéknél és tanácsjegyzökként a kir. ítélőtábláknál alkalmaztatnak.

A bíróságok vezetői gondoskodnak, hogy a jegyzők ki-
képzésében mutatkozó hiányok kipótoltassanak. (1891. évi
4192. I. M., 1891. évi 6164. I. M. E., 1890. évi 31015. I.
M. és 1899. évi 4666. I. M. E.)

Iroda-igazgató.

Az iroda-igazgató a reá ruházott pénzkezelésen és számadások vitelén felül vezeti az elnök felügyelete alatt a bíróság segédhivatalait.

A körülményekhez képest az iroda-igazgató az iktatónak, kiadónak vagy irattárnoknak teendőivel is megbízható. Másrészt az elnök az igazságügyminiszter engedélyével az iroda-igazgató teendőit vagy ezeknek egy részét állandóan az irodatisztek valamelyikére bízhatja. (Ü. Sz. 67.)

Irodatisztek.

Az irodatisztek az elnök kirendelése szerint, mint iktatók, kiadók és irattárnokok vagy a körülményekhez képest az írnokok ügykörében működnek.

Az iroda-igazgatót akadályoztatás esetében az iroda-igazgatói teendők egy részével megbízott, ilyenek nem léteben az elnök által kirendelt irodatiszt helyettesíti. (Ü. Sz. 68.)

Telekkönyvvezetők, segédtelekkönyvvezetők.

A bíróság mint telekkönyvi hatóság irodájában a vezetést a rangszerint első telekkönyvvezető gyakorolja, akit a bíróság főnöke a telekkönyvi ügyekre vonatkozó hirdetés és egyéb díjak és összegek kezelésével is megbízhat.

Ahol telekkönyvvezető nincs, úgy szintén a telekkönyvvezető akadályoztatása esetén, ez a hatáskör a rangsor szerint első segédtelekkönyvvezetőt illeti.

Az elnök a telekkönyvi hatóság irodájának vezetését az igazságügyminiszter engedélyével a rangszerint nem első telekkönyvvezetőre, esetleg segédtelekkönyvvezetőre, ha pedig nincs telekkönyvvezető, a rang szerint nem első segédtelekkönyvvezetőre bízhatja. (Ü. Sz. 69.)

Írnokok, díjnokok.

Az írnokok és díjnokok a másolásokat teljesítik és a szükséghez képest tollbamondás után készült jegyzőkönyvek vezetésére alkalmaztatnak. Az utóbbi esetben evégből külön esküt tesznek.

Az irnokok az iktató, kiadó vagy irattárnok teendőivel, szükség esetén a törvényszék segédhivatalában is megbízhatók. (Ü. Sz. 70.)

Telekkönyvi irnokok.

Az ideiglenes minőségben kinevezett irnokokat, a kiknek ez alkalmazásukban végleges megerősítése, a telekkönyvi vizsgának a hivatali eskütől számított egy év múlva való sikeres letételétől függ, szolgálatba léptük első napjától kezdve mindenkor az illető bíróság telekkönyvi irodájában kell alkalmazni a végből, hogy a telekkönyvi vizsgára bocsátáshoz szükséges egy évi telekkönyvi gyakorlatot megszerezhessék,

Ha a bíróság ügyforgalma vagy a személyzeti viszonyok más intézkedést tesznek szükségessé, az ily kivételes intézkedés céljából a kir. ítélőtábla elnöke útján, az eltérés okainak tüzetes megjelölése mellett, az igazságügyminisztertől engedélyt kell kérni. (1897. évi 139. I. M. E.)

A kir. ügyészség működési köre.

A) Általában.

A kir. ügyési hivatal vezetése.

A koronaügyész, a kir. főügyész és a kir. ügyész a hivatal vezetéséhez tartozó dolgokat maga végzi; a közvádlói tennivalókat belátása szerint osztja meg helyetteseivel, illetőleg a kir. ügyészség tagjaival s meghatározza a segéd- és kezelőszemélyzet munkakörét is.

A hivatal vezetésével járó dolgokat a koronaügyésznek, illetőleg a kir. főügyésznek szabadságideje, távolléte vagy más akadályoztatása esetében, a mennyiben az igazságügyminiszter másképen nem intézkedik, a rangsor szerint legidősebb helyettese végzi.

Ha mind a kir. főügyész, mind helyettesei egyidejűleg akadályozva volnának, az igazságügyminiszterhez sürgős jelentést kell tenni.

A kir. ügyészség vezetőjét, a mennyiben a kir. főügyész eltérően nem intézkedik, a budapesti kir. ügyészségnél a rangsor szerint idősebb kir. ügyész, egyebütt pedig a rangsor szerint idősebb alügyész helyettesíti.

Az ügyészi hivatal vezetőjének helyettese, a mennyiben az előbbi helyett jár el, mindazokat az ügyeket elintézheti, illetőleg mindazon intézkedéseket megteheti, melyek általában vagy a hivatal vezetőjének eltérő rendelkezése által a korona-ügyésznek, a kir. főügyésznek, illetőleg a kir. ügyésznek kifejezetten fentartva nincsenek.

B) Különösen.

A koronaügyészség működési köre.

A koronaügyész az igazságszolgáltatás körül és különösen a kir. ügyészség működése tekintetében szerzett tapasztalatairól az igazságügyminiszternek minden év végén jelentést tesz.

Ha pedig a koronaügyész a kir. Curiához felterjesztett valamely bűnvádi vagy fegyelmi ügyben szerzett tudomása alapján a közvádnak helyes képvisellete szempontjából valamely intézkedést tart szükségesnek, az igazságügyminiszterhez esetről-esetre tesz jelentést.

A kir. Curiának nagyobb és kisebb fegyelmi tanácsa, továbbá a m. kir. közigazgatási bíróság mint fegyelmi bíróság, valamint a kir. és országos legfőbb fegyelmi bíróság elé utalt fegyelmi ügyekben esetleg szükséges adatok megszerzése végett a koronaügyész a kir. főügyészek és a kir. ügyészek közreműködését veheti igénybe.

A kir. főügyészség működési köre.

A kir. főügyész, a mennyiben szükségesnek találja, általánosságban is elrendelheti, hogy a kerületében működő kir. ügyészek fontosabb ügyekről, illetőleg a bűnügyi mozgalom megállapítása és nyilvántartása végett az ügyeknek bizonyos csoportjairól hozzá esetről-esetre, illetőleg időszakonként jelentést tegyenek.

Mielőtt a főügyész a mentelmi jog felfüggesztése végett a bíróságtól hozzá érkezett megkeresést az illető ház vagy bizottság elé terjeszti, megvizsgálja, hogy a megkeresés a nyomozás irataival fel van-e szerelve, és hogy az előszabott alakszerűségnek megfelel-e?

A kir. ügyészség működési köre.

I. Bünyűgyekben.

Szöbeli feljelentés jegyzőkönyvbe vétele.

A kir. ügyészség vezetője előlegesen intézkedik az iránt, hogy a szóbeli feljelentésről a kir. ügyészségnek melyik tagja veszi fel a jegyzőkönyvet. A mennyiben a kir. ügyészség tagjai más fontos vagy halaszthatatlan dologgal vannak elfoglalva, a jegyzőkönyvet a kir. ügyészséghez beosztott aljegyző vagy joggyakornok is felveheti.

A kir. ügyészséghez kísért terhelt kihallgatása.

A kir. ügyészség vezetője előleges utasítást ad a fogház-felügyelőnek arra nézve, hogy a kir. ügyészséghez bekísért letartóztatottak azonnali kihallgatás végett a kir. ügyészségnek melyik tagja elé állíttassanak.

Előzetes letartóztatottak nyilvántartása.

A kir. ügyészség vezetője köteles a vizsgálóbíró vagy a vádtanács által elrendelt vagy fentartott, illetőleg meghosszabbított előzetes letartóztatás tartamát nyilvántartani és a kellő időben megtenni a szükséges indítványokat a végből, hogy a megállapított időtartamon túl senki se maradjon előzetes letartóztatásban.

E nyilvántartás céljából a kir. ügyészség vezetője az ügyet a határidő-naplóba bejegyezteti és ezenfelül a törvényszék vizsgálóbírája vagy a vádtanács által előzetesen letartóztatottakról névjegyzéket vezet.

A határidő-naplóba be kell jegyezni azt a napot, melyen az előzetes letartóztatásnak meghosszabbítása, illetőleg megszüntetése tárgyában indítványt kell tenni, ezenfelül azt a napot is, melyen az előzetes letartóztatásnak leghosszabb tartama lejár.

A névjegyzékben, a terheltek nevei mellé írva, feltüntendő a nyomozások és vizsgálatok lajstromának folyó száma, továbbá az előzetes letartóztatás lejáratának napja, valamint az is, hogy tartama meghosszabbítható-e?

A névjegyzék minden hó első napján, az akkor előzetes letartóztatásban levő terheltekről újra állítandó ki.

Ha a terheltet szabadlábra helyezték, ellene vizsgálati

fogságot rendeltek el, vagy a vádtanács a további fogvatartást határozta el, a terhelt nevét e névjegyzékből ki kell huzni.

Előzetes letartóztatás vagy vizsgálati fogság megszüntetésének indítványozása.

A törvényszék vizsgálóbírája vagy a vádtanács által elrendelt vagy fentartott, illetőleg meghosszabbított előzetes letartóztatásnak kellő időben való megszüntetéseért a kir. ügyészség vezetője felelős. Együttal az ő feladata ellenőrizni azt is, hogy a kerületében levő járásbiróságoknak a nyomozó és a vizsgálati cselekmények teljesítésével megbízott bírása által elrendelt vagy fentartott előzetes letartóztatás vagy vizsgálati fogság, valamint a vizsgálóbíró vagy a vádtanács által elrendelt vizsgálati fogság a B. P.-ban megállapított időtartamon túl ne terjedjen.

Ha a kir. ügyészség az előzetes letartóztatást vagy a vizsgálati fogságot megszüntetendőnek tartja, köteles haladéknélkül, a mennyiben pedig az előzetes letartóztatásnak a B. P. 147. §-ában meghatározott leghosszabb tartama lejártához közeleg, ezt legalább huszonnégy órával megelőzőleg, a megszüntetés tárgyában a vizsgálóbírónál, illetőleg a járásbiróságnál indítványt tenni.

Nyomozások és vizsgálatok nyilvántartása.

A kir. ügyész a folyamatban lévő bűnügyekről lajstromot vezet és abba a törvényszék és esküdttörvényszék hatáskörébe tartozó feljelentések beérkezésének idejétől az ügynek elsőbírósági főtárgyalásáig vagy az ügynek elsőbírósági véghatározattal történt elintézéséig, a szükséges adatokat bejegyezteti. E lajstromba azon feljelentések, melyekre nézve a kir. ügyész a vád képviselőt megtagadta vagy a feljelentést más bírósághoz vagy hatósághoz tette át, be nem vezetendők. A lajstromba be nem vezetett ezen ügyek elintézésének ideje és módja az iktatókönyv negyedik rovatába jegyzendő be.

Ha ily ügyben a kir. ügyész később a vád képviselőt bármely okból átveszi: az ügyet a lajstromba be kell vezetni, és az átvétel okát a megjegyzés rovatában ki kell tüntetni.

Ha a lajstrom 7., illetőleg 10., 11. vagy 13. rovatainak kitöltése után az ügy bármely okból ugyanazon évben újból folyamatba tételre vagy ismét az előkészítő eljárásba utaltatik vissza: a befejezést jelző bejegyzést vörös téntával olyképp kell áthuzni, hogy látható maradjon, s a további bejegyzéseket

ugyanazon lajstromszám megfelelő rovataiban kell megtenni. Ha azonban az ügy nem a befejezés évében, hanem későbbi évben tétetik újból folyamatba, valamint újrafelvétel esetében is, az ügy új lajstromszámot kap és a két ügy közti kapcsolatot a megjegyzés rovatában mind a két ügynél ki kell tüntetni.

A lajstrom pontos vezetésére szükséges utasítást az elintéző ügyészségi tag köteles megadni.

Az év végén be nem fejezett azon ügyeket, melyek a lejárt évet megelőző vagy még korábbi év folyamán érkeztek a kir. ügyészséghez, s melyekben a lejárt év végén a nyomozás, illetve vizsgálat még nem nyert befejezést, a régi folyó és évszám feltüntetése mellett az addig történt összes bejegyzésekkel a lejárt év lajstromának végére kell átvezetni. E szerint a folyó év lajstroma az ebben az évben érkezett ügyeket, az előző év lajstroma pedig a korábbi évekről függően maradt összes ügyeket fogja tartalmazni.

Nyomozó hatóságok eljárásának ellenőrzése.

Ha a kir. ügyészség a rendőri hatóságnak vagy közegének mulasztásáról, illetőleg késedelmes vagy szabálytalan eljárásáról szerez tudomást, megfelelő intézkedés kieszközlése végett a rendőri hatóságnak, illetőleg közegének felügyeleti hatóságához fordul vagy szükség esetében a főügyészhez tesz jelentést, aki az eset körülményeihez képest az igazságügy-miniszter intézkedését kéri ki.

Hivatalos működés teljesítése a székhelyen kívül.

A kir. ügyészség tagja hivatali székhelyén kívül bűnügyekben is csak szükség esetén s nevezetesen akkor teljesíthet hivatalos működést, ha a nyomozás folyamán a rendőri hatóság működését kell személyesen irányítani, illetőleg ellenőriznie vagy ha a vizsgálóbíróval, illetőleg a kiküldött bíróval együtt kell eljárnia.

Ha a kir. ügyészség tagja szükség nélkül tesz hivatalos utazást, napidíj és utiköltség igényét elveszti.

A kir. ügyészség tagjainak utiszámláját a kir. ügyész felülvizsgálja, esetleg helyesbíti s ezeket az utiszámlán megjegyzi.

A kir. ügyész hivatalos utazását a főügyész a hivatalvizsgálat alkalmával ellenőrzi.

Bűnjelek kezelése.

Ha a kir. ügyészséghez érkezett nyomozási ügyben a bűnjelekről vagy más lefoglalt tárgyakról még nincs bűnjel-jegyzék készítve, azt a kir. ügyészségnek azon tagja, kinek az ügy indítványtétel végett ki van osztva, pótlólag állítsa ki és csatolja az iratokhoz.

A tárgyakra, vagy ha ez megfelelően nem eszközölhető, azoknak borítékára vagy tartályára az első helyen megnevezett terhelt neve és az ügy első iktató száma irandó vagy azokhoz ily tartalmu felirat tartósan erősítendő. A lefoglalt, de a kir. ügyészséghez be nem szállított tárgyak (pl. élő állatok) nyilvántartása a „Bűnjel-jegyzék“ 1., 3., 4. és 5. rovatainak kitöltésével történik.

Lefoglalt készpénz és értéktárgyak.

A lefoglalt és a kir. ügyészséghez áttett készpénzt, ha azt ugyanazon pénzdarabokban vagy pénzjegyzékben kell megőrizni, valamint azokat az értéktárgyakat, melyek a nyomozás folyamán azonosítás vagy megvizsgálás tárgyát fogják képezni, jegyzék mellett a kir. ügyészség vezetőjének vagy erre felhatalmazott megbízottjának kell átadni, ki az átvételt a bűnjel-jegyzékben elismeri.

Egyéb lefoglalt tárgyak megőrzése iránt a kir. ügyészség vezetője megfelelően intézkedik.

A megőrzésnek és állatok eltartásának költségei a bűnügyi költségek átalányából előlegeztetnek.

Lefoglalt tárgyak kezelése.

A lefoglalt tárgyak kezelésénél arra kell ügyelni, hogy azok változatlanul fentartassanak, hogy azokról a büntetendő cselekmény nyomai el ne enyészzenek, s hogy kicseréléstől és azonosságuk megállapítását nehezítő minden eshetőségtől megóva maradjanak.

Lőfegyverek megtöltve sem őrizet alá nem vehetők, sem el nem szállíthatók. A töltést előbb ki kell venni, annak minőségét meghatározni, a töltést külön dobozba helyezve a fegyverhez erősíteni s mindezekről jegyzőkönyvet kell felvenni.

Méregnek vagy mérges tartalmu tárgynak megőrzése tekintetében az ez iránt meghallgatott szakértő véleménye szerint kell eljárni. Ily tárgyak tartályára vagy burkolatára

tartalmuknak veszélyes volta feljegyzendő s a tartály vagy burkolat a hivatalos pecséttel lezárandó.

A romlás veszélyének kitett vagy csak költség mellett fentartható tárgyak eladása és a befolyandó vételár szabályszerű kezelése végett a kir. ügyész a vizsgálóbírói keresi meg.

Ha pedig a rendőrhatalóság által elrendelt lefoglalást a vizsgálóbíró nem tartotta fenn, a kir. ügyész a rendőrhatalóság útján haladéktalanul intézkedik, hogy a lefoglalt tárgyak annak adassanak vissza, a kinél lefoglaltattak.

A kir. ügyészségnek az a hivatalnoka, a kire a kir. ügyészség vezetője a bűnjeleknek és egyéb a nyomozás folyamán lefoglalt tárgyaknak megőrzését bízta, a kezelés alá bocsátott lefoglalt tárgyakat, a bűnjeljegyzék kivonata alapján, nyilvántartó könyvébe vezeti be.

A bűnjeleket nyilvántartó könyv évenként előről kezdődő folyószámokkal vezetetik.

Az egy büntető ügyre vonatkozó tárgyak egy folyószám alá tartoznak.

Az átvett tárgyakat, azoknak iktatószámai szerint rendezve, jól elzárható szekrénybe vagy tartályba kell elhelyezni, a bűnjegyzék-kivonatokat pedig, hasonlóképp az iktatószámok szerint rendezve, külön csomóban kell megőrizni.

Ha a tárgyak más hatósághoz küldetnek, az ügyészségi iktatószámot és az elküldés napját a nyilvántartó könyvbe kell vezetni és annak 5. rovatát a kiadmányozást teljesítő kezelőhivatalnokkal alá kell iratni.

Azokban az ügyekben, melyekben az ügyész a nyomozást megszüntette, a mennyiben a pótmagánvádló jelentkezése folytán a vizsgálóbíró a bűnjeleket át nem kívánja. — azokat a vád képviselőjének megtagadásától számítva három hónap múlva, a jogosultnak leendő visszaadás végett, ahhoz a rendőri hatósághoz kell áttenni, a melyik a nyomozást teljesítette.

Minden év április és október havában, az akkor már egy évet meghaladó idő óta kezelése alatt levő tárgyakról köteles az illető hivatalnok nyilvántartó könyvének és az illető ügy iratainak segítségével megállapítani, hogy ama tárgyak között nincs-e olyan, mely tévedésből maradt nála vissza.

Ha ily tévedést tapasztal, arról a kir. ügyészség vezetőjének jelentést tesz.

E körülményeket az ügy előadója is köteles ellenőrizni

és az elmaradt bűnjelek tárgyában a bírósághoz intézendő megkeresés iránt intézkedni.

A kir. járásbíróság hatáskörébe tartozó bűnügyek menetének ellenőrzése.

A kir. járásbíróság hatáskörébe utalt bűnügyek mibenlétéről és elintézéséről a kir. ügyészség ezentúl az ügyészségi megbizottak közvetítésével, illetőleg a járásbírósági lajstromoknak és az ügyészségi megbizottak számára előírt lajstromnak betekintése által szerezhet értesítést.

Az elkobzott tárgyak nyilvántartása és elárverelése.

Az elkobzott és a kir. ügyészséghez megsemmisítés vagy elárvereltetés végett áttett tárgyakról külön nyilvántartó könyv vezetendő.

E könyv lapjai használat előtt átfüzendők, lezárandók, a zsinór két vége lepecsételendő, s a könyv a kir. ügyészség vezetője által hitelesítendő.

Az árverés fogamatosságával a kezelő személyzetnek alkalmas tagját kell megbízni.

Fegyelmi ügyek lajstroma.

A bírák, továbbá a kir. ügyészség tagjai, a bírósági hivatalnokok és a közjegyzők, valamint az ügyvédek ellen indított fegyelmi ügyeket, ez utóbbiakat azonban csak akkor, ha a vádat a kir. ügyészség képviseli — a kir. ügyészség külön lajstromban tartja nyilván. (Ü. Ü. 51—84.)

Nyomdai termékek ellenőrzése.

A törvényhatóságok főnökei tartoznak negyedévenként a megjelent nyomtatványokról a sajtóügyi közvádló kir. ügyészhez kimutatást küldeni. (1895. évi 11.352. I. M.)

Közigazgatási bizottság.

A kir. ügyész tagja a közigazgatási bizottságnak. Ha a közigazgatási bizottság mint fegyelmi bíróság állami alkalmazott ellen jár el, a kir. ügyész képviseli a vádat.

A közigazgatási bizottság havonként legalább egyszer ülést tart s félévenként jelentést tesz a miniszteriumhoz a közigazgatás állapotáról. A kir. ügyész, mint a közigazgatási bizottság előadója, minden havi rendes ülésben részletes jelentést tesz

a hatáskörébe tartozó közigazgatási ág állapotáról, a netalán felmerült nehézségek, akadályok és összeütközésekről. (1876: VI.)

A közigazgatási bizottságok jelentéseinek szerkesztésénél a kir. ügyészek akként működnek közre, hogy az igazságügyi szakba tartozó kérdések tekintetében tapasztalataik alapján ők szolgáltatják az adatokat. Az igazságügyminiszter ügykörét érintő kérdésekben első sorban a kir. ügyész havi és félévi jelentései szolgáltatják az adatokat. (1896. évi 9406. I. M.)

A közigazgatási bizottság a törvényszéki fogházakat évenként legalább négyszer, a járásbirósági fogházakat pedig egyszer küldöttség által megvizsgálhatja. A járásbirósági fogházak megvizsgálására kiküldött bizottságnak a kir. ügyész is tagja. (1876: VI. 38. és 1877. évi 16.132. B. M.)

Az ügyészségi megbízottak.

Az ügyészségi megbízott kirendelése rendszerint pályázat hirdetése nélkül történik.

A mennyiben az igazságügyminiszter valamely ügyészségi megbízotti állásra pályázat hirdetését rendelte el, a hirdetmény közzététele, a pályázati határidő s a pályázattal összefüggő egyéb kérdések tárgyában esetről-esetre ad utasítást.

Az ügyészségi megbízottnak kirendelése tárgyában a kir. ügyész és a kir. főügyész tesznek javaslatot.

A kir. ügyész javaslatát a kir. főügyészhez küldi, a ki az iratokat, indokolt javaslatával, az igazságügyminiszterhez terjeszti fel.

Ha a javaslatba hozott egyén közszolgálatban áll, feljebbvaló hatóságától lehetőleg rövid uton értesítést kell szerezní az illetőnek képessége, szorgalma, magaviselete, alkalmazhatósága és az ügyészségi megbízotti teendők ellátására nézve jelentőséggel bíró egyéb tulajdonságai és életviszonyai felől, valamint arra nézve is, hogy a kirendelés ellen az illető feljebbvaló hatóságának a közszolgálat szempontjából nincse kifogása?

Az ügyészségi megbízott nem tesz hivatali esküt s részére nem kell külön személyi táblázatot kiállítani.

Az ügyészségi megbízott — a mennyiben ellenkező értesítést nem kap — azonnal a kirendelő okiratnak kézhez vétele után köteles működésének megkezdése végett jelentkezni a járásbiróság vezetőjénél, aki a jelentkezést a kirendelő okiratra

reá vezeti s arról a kir. ügyészt értesíti. A kir. ügyész a jelentkezésről a kir. főügyésznek tesz jelentést.

Ha valamely járásbíróshoz két vagy több ügyészégi megbizott van kirendelve, ezek közt a munkabeosztást a kir. ügyészég vezetője állapítja meg.

Ilyen esetben azonban egyik ügyészégi megbizott a másíknak távolléte vagy akadályoztatása esetében annak teendőit a kir. ügyészégnek külön felhívása nélkül is végezni köteles.

Az igazságügyminiszter az ügyészégi megbizottnak állandó helyettesét is előre kirendelheti.

Az állandó helyettes az ügyészégi megbizottnak távolléte vagy egyéb akadályoztatása esetén, sürgős esetekben pedig, a mennyiben az ügyészégi megbizott értesítése késedelemmel járna, az ügyészégi megbizottól vagy a járásbíróshág vezetőjétől rövid uton nyert értesítés alapján a kir. ügyészég külön utasítás nélkül is végzi mindazokat a tenndöket, melyek az ügyészégi megbizott hatáskörébe tartoznak.

Az állandó helyettes az ügyészégi megbizottnak nincs alárendelve.

A mennyiben mind az ügyészégi megbizott, mind állandó helyettese akadályozva vannak, erről a kir. járásbíróshág a kir. ügyészt haladék nélkül — halaszthatlan szükség esetén táviró útján — értesíti.

Az ügyészégi megbizott teendőinek ideiglenes végzése iránt a kir. ügyész saját hatáskörében, esetről-esetre, intézkedik.

Olyan törvényszéki székhelyeken, ahol az ügyészégi megbizott tennivalóit a kir. ügyészéghez beosztott joggyakornok, aljegyző, vagy a kir. ügyészég tagjai végzi, az érintkezés szintén a fentebb meghatározott módon történik, hacsak a kir. ügyészég és a járásbíróshág vezetői egyetértőleg eltérő megállapodásra nem jutottak.

Az ügyészégi megbizott felsőbb hatóshágához tett jelentéseit — hacsak ellenkező utasítást nem kapott vagy rendkívüli sürgősség esete nem forog fenn — azon kir. ügyészég vezetője útján terjeszti fel, a melynek kerületébe kirendelve van.

A kir. ügyész és a kir. főügyész az ügyészégi megbizottnak a kir. járásbíróshág hatáskörébe utalt ügyekben minden teendőre nézve utasítást adhat.

A jogszabályoknak megfelelő alkalmazása, illetőleg az ügyeknek alaposabb, helyesebb vagy gyorsabb elintézése céljából a kir. ügyész és a kir. főügyész az ügyészégi megbizot-

tat, a mennyiben szükségesnek tartják, általános utasítással vagy utbaigazító figyelmeztetéssel is elláthatják.

Különösen általánosságban elrendelhetik, hogy a vádképviselőlet megtagadása, illetőleg a vád elejtése tárgyában az ügyészségi megbízott csak előleges jóváhagyásuk alapján tegyen indítványt és előleges utasítást adhatnak arra nézve is, hogy az ügyészségi megbízott mily esetekben és minő irányban használjon perorvoslatot.

Az ügyészségi megbízottnak hivatalos pecsétje nincsen.

Az ügyészségi megbízott részére azoknál a járásbiróságoknál, a hol külön hivatalszobát nem kaphat, egy, iratok elhelyezésére alkalmas, elzárható íróasztal engedendő át.

Az irodai anyagszereket és a nyomtatványokat az ügyészségi megbízott a járásbiróság vezetőjétől kapja.

A járásbiróság törvény és rendelet-gyűjteményeit, valamint egyéb szakmunkáit az ügyészségi megbízott a járásbiróság hivatalos helyiségében akkor is használhatja, ha nem áll igazságügyi szolgálatban.

Az ügyészségi megbízott köteles állandóan a járásbiróság székhelyén lakni.

Ha onnan — habár hivatalos eljárás végett — távozik, valamint ha ránézve olyan körülmények merülnek fel, melyek őt teendőinek végzésében akadályozzák, köteles ezeket a járásbiróság vezetőjének esetről-esetre előlegesen bejelenteni és pedig olyan időben, hogy helyettesítése iránt intézkedni lehessen.

Az ügyészségi megbízott köteles ilyen esetben iratait és lajstromát állandó helyettesének vagy a járásbiróság vezetőjének átadni.

Ha az ügyészségi megbízott nem áll is igazságügyi szolgálatban, tennivalóit lehetőleg a járásbiróság hivatalos helyiségében végezze.

Az ügyészségi megbízott az általa megőrzendő iratokat (iratok, fogalmazványok stb.) lajstroma folyó számának sorrendjében kezeli, s ha ugyanazon ügyre vonatkozó több irat van nála, azokat egy ügycsomóba köti össze.

A felsőbb hatóságoktól kapott általános jellegű utasításokat, valamint a hason tárgyú jelentések fogalmazványait külön ügycsomóban elhelyezve kell kezelni.

A befejezett ügyekre vonatkozó iratokat megőrzés végett negyedévenként, jegyzék mellett a kir. ügyészséghez kell küldeni. (1899. évi 4700. I. M. E.)

Kepesites.

Bírák és ügyészek képesítése.

Bíró vagy ügyész csak az a magyar honpolgár lehet, aki:

1. életének 26-dik életévét betöltötte;
2. feddhetlen jellemű;
3. csőd vagy gondnokság alatt nem áll;
4. jogi képzettség tekintetében kimutatja, hogy az ügyvédi vagy bírói vizsgát letette. (1869: IV. 6. és 7., továbbá 1871: XXXIII. 15.)

Ezenkívül ítélőtáblai bírónak, vagy ennek megfelelő bírói vagy ügyészi állásra csak az nevezhető ki, aki legalább 5 évig:

1. bíró vagy kir. ügyészi hivatalt viselt;
2. önálló ügyvédi vagy közjegyzői gyakorlatot folytatott;
3. a jogtudományi szakban, mint egyetemi vagy jogakadémiai nyilvános vagy magán tanár működött;
4. az igazságügyminiszteriumban, a kir. Curianál, kir. ítélőtáblánál, kincstári jogügyek igazgatóságánál vagy közalapítványi ügyigazgatóságnál, fogalmazási szakban szolgált. (1891: XVII. 22.)

A kir. Curia bírójává, valamint ennek megfelelő vagy ennél magasabb ítélő bírói vagy ügyészi állásra, az előbb felsorolt kellékek és feltételek mellett, csak az nevezhető ki, aki a felsorolt hivatalok vagy állások bármelyikében tíz évet töltött. (1891: XVII. 23.)

A gyakorlati idő megállapításakor a felsorolt hivatalokban vagy állásokban eltöltött időt össze kell számítani.

A tanárok, továbbá a fogalmazási szakban alkalmazottak gyakorlati ideje a bírói képesítettség megszerzése napján kezdődik. (1891: XVII. 24.)

A bírósági és ügyészségi hivatalnokok képesítése.

Bírósági vagy ügyészségi hivatalnok csak az a magyar állampolgár lehet, aki:

1. gondnokság, csőd alatt nem áll, büntett vagy vétség miatt vád alá helyezve, vagy általában szabadság vesztes büntetése alatt nincs, nyereségvágyból eredő büntett vagy vétség miatt etitelve nem volt, hivatalvesztésre szóló ítélet hatálya alatt nem áll s erkölcsi tekintetben alapos kifogás alá nem esik;

2. kimutatja, hogy az előirt és megfelelő képzettséggel bir. (1883: I. 1.)

A kir. Curiánál elnöki titkár, tanácsjegyző, segédjegyző, a kir. ítélőtáblánál elnöki titkár, fogalmazó és fordító, a kir. főügyészségeknél fogalmazó, az elsőfolyamodású bíróságoknál jegyző csak az lehet, aki a bírákra nézve előirt jogi képzettséget igazolja. (1883: I. 7.)

Bírósági aljegyző csak az lehet, aki a jogtudományi államvizsgát letette, vagy akinek jogtudori oklevele van.

A joggyakornokok képesítési kelléke a jogtudományi államvizsga vagy az első jogszigorlat.

Azok, akik a jogi tanfolyamot bevégezték, az említett képesítési kellékek nélkül is alkalmazhatók joggyakornokoknak és aljegyzőknek, de csak ideiglenes minőségben. (4192/91. I. M. E.)

Ideiglenes kinevezés esetében a joggyakornokot a kinevezési okiratban kötelezni kell, hogy a szolgálatba lépéstől számított hat hónapon belül az előirt elméleti vizsga letételét igazolja.

A kitűzött határidő eredménytelen elmúltának esetében a joggyakornok állását veszti.

A határidőt a kir. ítélőtábla elnöke, fontos okokból, hat hónappal meghosszabbíthatja. (4192 1891. I. M. E. 2.)

A segédhivataloknál való alkalmaztatáshoz a gymnasium, reáltanoda vagy polgári iskola 4 osztályának bevégezése szükséges.

Ezenkívül telekkönyvvezetőknek és segéd telekkönyvvezetőknek csak azok alkalmazhatók, a kik a telekkönyvi vizsgát letették. (1883: I. 19.)

Telekkönyvi betétszerkesztéshez irnoknak és díjnoknak csak az nevezhető ki, aki a telekkönyvi vizsgát letette. (1889. évi 47.026. I. M.)

A fegyintézetek és kerületi börtönök igazgatóira s a márianosztrai ügynökre nézve a jogvégzettség a jogtudományi államvizsga letételével van előírva.

Fegyintézeti és kerületi börtöni ellenőr és gondnok képesítési kelléke felsőbb gymnasiális, vagy felsőbb reáltanodai és érettségi vizsgálat letétele, továbbá ezenfelül az állami vagy kereskedelmi számviteltan vizsgája.

Fogházfelügyelőknél, a mennyiben nem megfelelő katonai vagy alsóbb rendű közigazgatási szolgálatból vétetnék át. a képzettség négy osztályu polgári iskola bevégezése. (1881: I. 20.)

A számvevőszégi és ellenőrző tisztviselőtől a főgymnasiumi vagy főreáltanodai tanulmányok bevégezése és érettségi vizsgálat, vagy ezekkel a középtanodákkal egyenrendű kereskedelmi iskola, avagy megfelelő katonai tanfolyam bevégezése, továbbá az államszámviteltani vizsga letétele kívántatik meg. (1883: I. 17.)

Az igazságügyi orvosi tanács tagjainak képesítése.

Az igazságügyi orvosi tanács tagjai csak orvosok lehetnek. (1891: XI.)

Az esküdtek és ügyészégi megbízottak képesítése.

Esküdt csak az a magyar honos férfiú lehet, aki életkorának legalább huszonhatodik évét betöltötte és az állam hivatalos nyelvét érti, azon írni és olvasni tud. ha vagy:

1. évenként legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni, a mennyiben pedig ideiglenes adómentességet élvez, 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy:

2. köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles: tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajós, kapitány, gazdász, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, aki a felsőbb művészeti vagy más egyéb felső szakiskolát elvégezte. végül aki a középiskolai záróvizsgát letette.

Az esküdtek jegyzékébe nem vehető fel:

1. aki nyereségvágyból eredő büntett vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre volt elítélve:

2. aki hivatalvesztésre vagy politikai jogai gyakorlata-

nak felfüggesztésére van ítélve, az ítéletben megállapított időtartam alatt;

3. aki szabadságvesztés büntetés végrehajtás alatt áll vagy feltételes szabadságon van;

4. aki ellen büntett vagy fogházzal büntetendő vétség miatt vizsgálat, közvetlen idézés vagy főtárgyalás van elrendelve, vagy aki vád alá van helyezve;

5. aki csőd alatt áll, gondnokság alá van helyezve, vagy a kinek kiskorúsága meg van hosszabbítva;

6. aki testi vagy szellemi fogyatkozás miatt az esküdt kötelességeit teljesíteni nem képes. (1897: XXXIII. 4. és 5.)

Ügyészségi megbízott az a magyar állampolgár lehet, aki gondnokság vagy csőd alatt nem áll, büntett vagy vétség miatt vád alá helyezve vagy általában szabadságvesztés büntetése alatt nincs, nyereségvágyból eredő büntett vagy vétség miatt elítélve nem volt, hivatalvesztésre szóló ítélet hatálya alatt nem áll, erkölcsi tekintetben alapos kifogás alá nem esik, a jogi tanfolyamot valamely hazai jogi tanintézetben bevégezte s az állam nyelvét szóban és írásban bírja. (1897: XXXIV. 9.)

A bírósági végrehajtók képesítése.

Bírósági végrehajtónak csak azt a magyar állampolgárt lehet kinevezni, aki életének 24. évét betöltötte, feddhetlen jellemű, vagyona felett rendelkezési joga van és ezenkívül az előirt vizsgát letette, vagy ha e helyett birói vagy ügyvédi oklevele van.

A bírósági végrehajtói vizsgát bármelyik első foku kir. törvényszék előtt lehet letenni. A vizsga szóbeli és írásbeli.

A vizsgáló-bizottság az elnökön kívül két ítélőbiróból áll.

A képesítettnek képességi bizonyítványt kell kiadni.

A szóbeli vizsga tárgyai: a törvényeknek és rendeleteknek a bírósági végrehajtók hatáskörére és eljárására vonatkozó határozatai.

Az írásbeli vizsga tárgyát az illető fogalmazási képességének megbirálása képezi, tekintettel azokra a számviteli és írásbeli tennivalókra, melyek a bírósági végrehajtó szolgálatahoz tartoznak.

A vizsga letétele alól fel vannak mentve, akik birói képesítéssel rendelkeznek. (1871: LI.)

Tolmácsok képesítése.

Bírósági állandó hites tolmács lehet minden nagykorú magyar állampolgár, aki az előirt tolmácsi vizsgát letette.

A vizsgálóbizottság, mely előtt ezt a vizsgát le kell tenni, a törvényszék elnökéből, s az elnök által meghívott két bíróból áll.

Ha a törvényszék székhelyén oly törvényszéki bíró, járásbíró vagy albíró nincs, ki a vizsgálat tárgyát képező nyelvet kellően értené, az elnök a vizsgához két szakértőt, ha pedig a bizottságnak csak egyik tagja előtt ismeretlen a kérdéses nyelv, ez esetben csak egy szakértőt hív meg. 3 frt díj mellett.

A szakértők díjait a tolmácsjelölt az elnöknel a vizsga előtt letenni tartozik. (1873. évi 32.942. I. M.)

Kereskedelmi ülnökök képesítése.

Kereskedelmi ülnök csak az a magyar kereskedő vagy iparos lehet, aki feddhetlen jellemű, s aki csőd vagy gondnokság alatt nem áll. (1871: XXXI. 7. és 25.966/1874. I. M. E.)

Kézbesítők, díjnokok, szolgák, fegyörök, börtönörök és fogházörök képesítése.

Ezeknek az állásoknak betöltése különös képesítéshez kötve nincsen.

Gyakorlati bírói vizsgálat.

A gyakorlati bírói vizsgálatra bocsátásért folyamodó jelöltek szabályszerűen felszerelt s a vizsgáló-bizottsághoz címzett kérvényeiket a következő helyeken nyújtják be:

- a) a kir. bíróságoknál alkalmazottak annak a bíróságnak vezetőjénél, a melynél alkalmazva vannak;
- b) más közszolgálatban állók hivatalfőnökeiknél;
- c) ügyvéd- vagy közjegyző-jelöltek annál az ügyvédi vagy közjegyzői kamaránál, a melynél bejegyezve vannak; végre
- d) mindazok, akik a felsorolt három pont egyike alá sem tartoznak, a kir. törvényszéknek az elnökénél, a melynek területében rendes lakhelyük van.

A b) pont alatti esetben a hivatalfőnökök a kérvényt annak a törvényszéknek az elnökéhez teszik át, a melynek kerületében hivataluk székhelye van.

A kir. bíróságok vezetői, illetőleg az ügyvédi vagy közjegyzői kamarák, a kérvényt a Budapesten szervezett bírói vizsgáló-bizottsághoz intézendő észrevételeik kíséretében a budapesti kir. ítélőtábla iktató hivatalába küldik be.

A vizsgáló-bizottság határozatáról a folyamodót annak a hatóságnak az útján értesíti, a mely a kérvényt a vizsgáló-bizottsághoz küldötte.

A Budapesten székelő bíróságok elnökei a bírói vizsgáló-bizottság elnökének megkeresésére az írásbeli vizsgálatra alkalmas percsomókat bocsátanak rendelkezésére.

Az írásbeli bírói vizsgálat felügyeletével megbizandó biztosokat, valamint a bizottság üléseiről és a szóbeli vizsgálatról felveendő jegyzőkönyvek vezetőit, a budapesti kir. ítélőtáblának tanácsjegyzői szolgálatot teljesítő segédszemélyzetéből és a Budapesten székelő törvényszékek jegyzői közül, a vizsgáló-bizottság elnökének megkeresésére a nevezett kir. ítélőtábla, illetőleg törvényszékek elnökei jelölik ki, kellő számban.

A kezelési és leírási tennivalókat a budapesti kir. ítélőtábla kezelőszemélyzetének az ítélőtábla elnöke által kijelölt egyénei végzik. (1891. évi 45.036. I. M. 2., 3., 6., 13., 39.)

Telekkönyvi vizsga.

A kir. ítélőtábláknál szervezett telekkönyvi vizsgáló-bizottság az elnökkel együtt három tagból áll. E bizottság elnökét és tagjait, valamint póttagjait, a kir. tábla elnökének meghallgatása mellett, az igazságügyminiszter nevezi ki.

Annak pontos ellenőrizhetése céljából, hogy a visszavetett vizsgálattevők a visszavetési határidő letelte előtt újabb vizsgára ne bocsáttassanak, a vizsgáló-bizottságok a visszavetett vizsgálattevőkről külön jegyzéket vezetnek.

A kir. ítélőtáblák elnökeinek intézkedniök kell, hogy a vizsgáló-bizottságok:

a) külön jegyzéket vezessenek, melybe ugy az általuk visszavetetteket, mint a többi bizottságoktól nyert értesítés alapján az utóbbiak által visszavetetteket bevezessék;

b) minden visszautasítás esetében a visszautasított nevét és az újabb gyakorlati idő tartamát az összes többi bizottsággal közölje;

c) a vizsgálatra bocsátás iránti kérvények elintézésénél a netán fenforgó akadályok megvizsgálása céljából, az említett jegyzéket előzetesen tekintsék meg. (1870. évi 299. és 1983. I. M., 1891. évi 1395. I. M. E. 11. §. és 1891. évi 23.426. I. M.)

A hivatali állások betöltése.

Pályázat nélkül és pályázat után.

A hivatali állásokat rendszerint pályázat után kell betölteni.

Kivételt képeznek a következő állások: A Curia elnöke, másodelnöke, tanácselnökei, bírái, a koronaügyész, a táblai elnökök, a koronaügyészi helyettesek, tanácselnökök, főügyészek, főügyészi helyettesek és törvényszéki elnökök. Ezeket az állásokat mindig pályázat nélkül töltik be.

Az állások betöltése a pályázat eredményéhez kötve nincs.

Az igazságügyminiszter az állások betöltésénél, fontos okból, mellőzheti a pályázat hirdetését. (Ü. Sz. 1. 2., 1871: XXXIII. 14. és Ü. U. 1.)

Pályázati hirdetmény.

A pályázati hirdetményt, az igazságügyminiszter felhívása folytán, annak a bíróságnak az elnöke, járásbíróságra nézve annak a törvényszéknek az elnöke teszi közzhírré, a melynél, illetve a melynek kerületében az állás megüresedett. (Ü. Sz. 3.)

A kir. ügyészi és kir. alügyészi állásokra a kir. főügyész hirdet pályázatot.

A koronaügyészségnél, a kir. főügyészségeknél és a kir. ügyészségeknél segéd- és kezelőszemélyzeti állomásokra a pályázatot az illető hivatal vezetője hirdeti ki. (Ü. U. 1.)

A hirdetménynek tartalmaznia kell:

1. az állás elnyerésére szükséges minősítési kellékeket szabályozó törvény vagy rendelet idézését, a netaláni különös minősítési kellékek tüzetes kiemelésével;
2. az állással járó illetmények felsorolását;
3. a pályázati kérvény beadásának határidejét;

Ha valamely kir. ügyésségnél a hivatal vezetőjének alárendelt állásra hirdettetett pályázat, a kérvényeket az illető kir. ügyésség vezetője útján kell a kir. főügyésséghez benyújtani, illetőleg megküldeni.

Az okiratokat eredetiben vagy hitelesített másolatban kell a kérvényhez mellékelni, ha pedig az okiratok már előbb beadott más kérvény mellett az illető elnöknél, ügyésznél vagy az igazságügyminiszternél vannak, elég erre a kérvényre hivatkozni.

A kérvényben nyilatkozni kell az iránt, hogy nem forog-e fenn az együtt alkalmazást kizáró rokonsági és sógorsági viszony. (Ü. Sz. 5. Ü. U. 3., 4.)

Felterjesztés és felszerelés.

A közjegyzői és ügyvédi kamara köteles átíratában nyilatkozni, hogy a folyamodó ellen nincs-e fegyelmi vagy büntető eljárás folyamatban s nem áll-e büntető vagy fegyelmi ítélet hatálya alatt.

A hivatalfőnök, a mennyiben a pályázati hirdetményt nem maga tette közzé, a pályázati kérvényt címéhez haladéktalanul elküldi s egyszersmind, ha a pályázati kérvénynek a személyi táblázattal való felszerelésére hivatva nincsen, a folyamodó képessége, szorgalma, magaviselete és alkalmazhatósága iránt nyilatkozni tartozik.

Ha ügyésségi állásról van szó, nyilatkozni kell mindazon tulajdonságok és életviszonyok iránt, melyek az ügyésségi hivatás gyakorlásában különösen szükségesek, előnyösek vagy hátrányosak.

Ha a közvetlen hivatalfőnök a személyi táblázat csatolására hivatva van, ez a minősítést nem az átíratba, hanem a személyi táblázat másolatának megfelelő rovatába jegyzi s ezt a személyi táblázatot a kérvényhez mellékli.

Ha a főügyészhez címzett pályázati kérvények az ügyésség vezetőjéhez nyújtandók be, az is nyilatkozhatik a pályázók minősége iránt, a mennyiben azokat személyes tapasztalatok vagy egyéb hiteles adatok alapján ismeri.

E célból az illetőnek személyi táblázatát fel is bonthatja; azt azonban megtekintés után ismét lepecsételni köteles. (Ü. Sz. 6., 7. Ü. U. 5., 6.)

A bírák, ügyészek és a fogalmazó személyzet általános minősítése következően történik:

Képzettsége: jeles, jó, gyenge. Gyakorlati tehetsége: jeles, jó, gyenge. Itélő tehetsége: éles, helyes, gyenge. Felfogása: gyors, jó, gyenge. Szorgalma: fáradhatlan, kellő, elégtelen.

Magaviselete: példás, kifogástalan, rossz, vagy gyanus.

A kezelő személyzet minősítése:

Képessége: jeles, jó, gyenge. Alkalmazhatósága: kiváló, jó, elégtelen.

Szorgalma: fáradhatlan, kellő, elégtelen.

Magaviselete: példás, kifogástalan, rossz vagy gyanus. (3736/890. I. M. E., 2822/892. I. M. E., 2773/892. I. M. E.)

Ha díjnok folyamodik közhivatali állásért, kérvényéhez a törzskönyvlap kivonatát, minősítéssel ellátva, hivatalból hozzá kell csatolni. (1898. évi 819. I. M. E. 4.)

Javaslattétel és kijelölés.

A kir. Curián a birói állások betöltésére nézve a Curia elnöki tanácsa. az ítélőtáblák kerületében pedig az összes birói állások betöltésére nézve az ítélőtáblák elnöki tanácsa tesz javaslatot. (Ü. Sz. 8.)

Kivételt képeznek a betétszerkesztő bírák, kikre nézve a kir. ítélőtábla elnöki tanácsa a javaslattétel jogát nem gyakorolja. (1893. évi 19.665. I. M.)

Az elnöki tanács az elnökön kívül a Curiánál a másod-elnökből és valamennyi tanácselnökből, az ítélőtábláknál pedig a tanácselnökökből áll.

Ha a tanács az elnökön kívül, nem állana öt tagból, akkor a tanácsot e számig a rangsorban következő bírákból kell kiegészíteni.

A megjelenésben akadályozott rendes tagokat a rangsorban következő bírák helyettesítik. (1891: XVII. 11.)

Ha törvényszéknél vagy járásbírósnál betöltendő birói állásról van szó, az ítélőtábla elnöki tanácsának javaslattételét a törvényszék által gyakorolt kijelölés előzi meg.

E végből a törvényszéki elnök a pályázati kérvényeket jegyzékbe foglalva, a pályázati határidő lejártá után késedeleni nélkül a törvényszék kijelölő-bizottsága elé terjeszti.

A kijelölő-bizottság az elnökből vagy helyetteséből és 2 vagy 4 törvényszéki bíróból áll.

A jegyzőkönyvet az elnök által esetenként megbízott jegyző, aljegyző vagy joggyakornok vezeti.

A kijelölő-bizottságba a helybeli járásbíró is meghívható. Ha járásbírósnál rendszeresített állás betöltéséről van szó, az illető járásbíróat mindig meg kell hallgatni.

A kijelölő-bizottság tárgyalás alá veszi a kérvényeket s a kellően képesített pályázók közül, a betöltendő állásra három egyént kijelöl, egyuttal kijelölését mind ezekre, mind a mellőzöttekre indokolja.

A mennyiben kellő számu vagy kellően képesített pályázók nem jelentkeztek, e körülményt a jegyzőkönyvben meg kell említeni.

A jegyzőkönyvet az elnök és a jegyző írják alá.

A többségtől eltérő és indokolt véleményét azonban e jegyzőkönyvbe a bizottság tagjainak bármelyike beírhatja.

Az elnök e jegyzőkönyvet az összes kérvényekkel együtt, jegyzék mellett, jelentése kíséretében a pályázati határidő lejártá után 8 nap alatt, a kir. ítélőtábla elnökéhez felterjeszti.

Joga van e jelentésben akár a bizottság véleményéhez járulni, akár a kijelölésre nézve eltérő s indokolt véleményét adni. (Ü. Sz. 9.)

A jelentéshez a pályázati kérvények összes kísérő iratait mellékelni kell s a jelentésben megemlítenő, hogy az állás kellő betöltéséhez nincs-e szükség az állam hivatalos nyelvén kívül más nyelvismeretekre. (1879. évi 2171. I. M. E.)

A pályázati kérvények jegyzékének mintája:

Jegyzéke

a ..... állásra jelentkezett folyamodóknak.

Sorszám	Neve, születési helye és ideje, családi állapota, jelenlegi hivatali állása vagy foglalkozása, hadkötelezettségi viszonya	Tanulmányai, elméleti képesítése, nyelv és egyéb ismeretei	Előadása azon rokonsági vagy sógorági viszonyoknak, melyben a bíróságnál, illetve ügyészségnél alkalmazott ítélőbírók, ügyészek, vagy hivatalnokok avagy a bíróság székhelyén működő kir. ügyészség tagjaihoz, esetleg a följöttes kir. ítélőtábla elnökéhez, illetve főügyészes áll	Eddigi közhivatalai időrendben előadva, az egyes kinevezési okiratok kellére és számára hivatkozva	Beszámítható államszolgálati ideje			Jegyzet
					év	hó	nap	

A jegyzékben a pályázókat hivatali állásuk rangfokozata szerint kell felsorolni. Legelől az áthelyezést kérőket, azután a többi pályázókat kell bejegyezni, rangfokozatukhoz képest.

Az egyenlő rangfokozatuak között a sorrendet az utolsó kinevezés időpontja határozza meg.

A közhivatalban nem levő pályázókat a közhivatalban levők után kell felsorolni, olyan sorrendben, a hogy a betöltendő állásra szükséges képesítést elnyerték. (Ü. Sz. 10.)

Ha irnoki állás betöltéséről van szó, a jegyzék 5. rovatában azt a bíróságot és — naptárilag — azt az időt mindenkor meg kell jelölni, a melynél s illetve a melyen át a folyamodó. kérvényének benyújtásáig, telekkönyvi irodai gyakorlaton volt. (1897. évi 139. I. M. E.)

A kir. ítélőtábla a javaslatlattel tárgyában késedelem nélkül jár el, s javaslatának alapját a pályázati kérvényekből, ezek mellékleteiből, a vonatkozó személyi táblázatokból, a birói s felügyeleti működés, valamint személyes érintkezés közben szerzett tapasztalatokból és köztudomásu tényekből meríti.

A tanács háromnál nem több, kellően képesített és alkalmas pályázót hoz javaslatba, s ha egynél többet ajánlott, ezek közt a kijelölési sorozatot felállítja és úgy a javaslatot, mint a kijelölési sorrendet indokolja. (Ü. Sz. 11.)

A kir. Curianál megüresedett birói állásokra nézve az igazságügyminiszternek az elnökhöz intézett felhívása folytán a kir. Curia elnöki tanácsa éppen úgy jár el, mint a kir. ítélőtáblák elnöki tanácsa, azzal az eltéréssel, hogy javaslatának megtételénél azokat veszi figyelembe, kik az elnöknél kijelöltetés végett jelentkeztek. (Ü. Sz. 12.)

Úgy a Curia, mint a táblák elnöki tanácsának üléséről jegyzőkönyvet kell felvenni, mely a tanácskozás menetét és eredményét feltünteti, egyuttal pedig a javaslat indokolását tartalmazza.

A jegyzőkönyvet az elnöki titkár, ennek akadályoztatása esetén az elnök által kijelölt tanácsjegyző vezeti és az elnök, valamint a jegyzőkönyvvezető írják alá.

A tanács mindegyik tagjának jogában áll a többségtől eltérő véleményét indokoltan a jegyzőkönyvbe felvéletni. (Ü. Sz. 13.)

A kir. ítélőtábla elnöke az elnöki tanács javaslatlatteléről felvett jegyzőkönyvet a pályázati kérvényekkel, ezek mellékleteivel és a jelentésekkel, még pedig ha kir. ítélőtáblai birói

állás betöltése forog kérdésben, a fentebb közölt jegyzék kíséretében, más birói állás betöltése esetében a törvényszéki elnöktől érkezett összes iratokkal, haladéktalanul az igazságügyminiszterhez — a minisztérium elnöki osztályához címezve — terjeszti fel.

A kir. Curia elnöke saját felterjesztéséhez az elnöki tanácsnak javaslattételéről felvett jegyzőkönyvet és a hozzá intézett írásbeli jelentkezéseket melléklí.

Ugy a Curia, mint az ítélőtábla elnöke a betöltendő állásra nézve felterjesztésében az elnöki tanács javaslatától eltérő indokolt kijelölést tehet. (Ü. Sz. 14.)

A kir. Curiánál és a kir. ítélőtábláknál megüresedett segédszemélyzeti és kezelőszemélyzeti állások betöltésére nézve a javaslattétel az illető elnököt illeti.

A javaslatot jelentésbe kell foglalni s a jelentést a jegyzékelt pályázati kérvények és mellékleteik kíséretében a pályázati határidő lejártá után késedelem nélkül az igazságügyminiszterhez fel kell terjeszteni.

A kir. törvényszékeknél és járásbiróságoknál megüresedett segédszemélyzeti és kezelőszemélyzeti állásokra nézve a javaslattétel a törvényszék kijelölő bizottságát illeti.

Ha járásbiróságnál rendszeresített állás betöltéséről van szó, az illető járásbiróság vezetőjét mindig meg kell hallgatni.

Az elnök a bizottsági jegyzőkönyvet, az összes kérvényekkel együtt, jegyzék mellett, a pályázati határidő lejártá után 8 nap alatt a fölötte kir. ítélőtáblai elnök útján, — aki a javaslattételre nézve nyilatkozhatik — az igazságügyminiszterhez felterjeszti. (Ü. Sz. 15.)

A magyar minisztertanács elhatározván, hogy oly állami vagy törvényhatósági nyugalmazott hivatalnokok, a kik bírósági végrehajtói állomásokért folyamodnak, ily állomásokon, alkalmazhatók legyenek, a nélkül, hogy ez által már élvezett nyugdíjukat elveszítsék, a végrehajtói állások betöltésénél ily pályázókat első sorban kell javaslatba hozni. Az igazolványos altisztekre vonatkozó szabályok e rendelkezés által nem érintetnek. (1877. évi 1277. I. M. E.)

A kijelölések és javaslattételek hivatali titok jellegével bírnak. Erre a körülményre a bizottság tagjainak figyelmét fel kell hívni. A javaslatok tisztázását teljesen megbízható hivatalnokra kell bízni s a jelentést úgy mint minden személyi ügyre vonatkozó iratot az igazságügyminisztérium elnöki oszt-

tályához kell czimezni, nehogy tévedésből máshová kerüljenek. (1878. évi 48. I. M. E.)

Rendszeresített állásokra lehetőleg olyan egyéneket kell alkalmazni, a kik hadkötelezettségüknek már eleget tettek. (1899. évi 75.556. I. M.)

Az ügyészségeknél betöltendő állásokra vonatkozó kérvényeket is jegyzékbe kell foglalni.

A kir. ügyész a hozzá beérkezett pályázati kérvényeket a határidő letelte után legfőlebb 8 nap alatt a kir. főügyészhez felküldi.

Azokra az állásokra nézve, melyek tekintetében a kinevezés joga ő Felségét illeti, a kir. főügyész a pályázati kérvényeket a határidő letelte után legfeljebb 2 hét alatt kijelölő javaslatával az igazságügyminiszterhez terjeszti fel.

A kinevezésre rendszerint hármassal kijelölés történik s ezt részletesen indokolni kell. Különösen meg kell említeni a jelentésben azt, aki a pályázati iratokból ki nem tűnő, de a javaslattevő előtt ismeretes valamely foglalkozása miatt látszik alkalmatlannak a kért állásra.

Ha a kinevezési jog a koronaügyészt, illetőleg a főügyészt illeti, csak a hivatalnokká kinevezett egyénnek nevét és állását kell, a hivatali eskü letételétől számított 8 nap alatt, az igazságügyminiszternek jelenteni. (Ü. U. 8. és 9.)

A pályázati kérvények visszaküldése.

Az igazságügyminiszter a pályázat elintézése után a kérvényeket és írásbeli jelentkezéseket az ezekhez tartozó kísérő iratokkal visszaküldi ahhoz az elnökhöz, illetve koronaügyészhez vagy főügyészhez, aki azokat közvetlenül felterjesztette.

Az elnök és koronaügyész vagy főügyész a pályázati kérvényeket a pályázóknak — esetleg hivatalfőnökeik, a közjegyzői, vagy az ügyvédi kamara útján — visszaadja, a kísérő iratokat és a személyi táblázatok másolatait pedig, ugyancsak a kir. Curia elnöke az írásbeli jelentkezéseket, későbbi javaslatnál való figyelembe vétel végett, az elnöki iratok közt megtartja. (Ü. Sz. 16. és Ü. U. 10.)

Berendelés tanácsjegyzői és elnöki titkári szolgálatra.

Tanácsjegyzői és elnöki titkári szolgálatra a kir. ítélőtáblához azokat az albirákat, a kir. Curiahoz pedig tanács-

jegyzői szolgálatra azokat a törvényszéki bírakat, járásbírákat, vagy albírákat rendeli be az igazságügyi miniszter, az illető törvényszéki elnök meghallgatása után, a kik a berendelést önként kérték, vagy a kik az igazságügyminiszter felszólítására a berendelésbe való beleegyezésüket írásban bejelentették. Jegyzőknek és bírói képesítéssel ellátott aljegyzőknek a kir. ítélőtábláknál tanácsjegyzökként alkalmazása iránt az igazságügyminiszter hivatalból való berendelés útján intézkedik. (Ü. Sz. 18.)

Fordítók.

Az 1890. évi XXV. t.-cz. 5. §-a értelmében a kir. ítélőtábláknál rendszeresíthető fordítói állások betöltése iránt az igazságügyminiszter intézkedik. (Ü. Sz. 19.)

Joggyakornokok.

A joggyakornokokat a kir. ítélőtábla egész kerületére nézve a kir. ítélőtábla elnöke nevezi ki; egyúttal kijelöli azt a bíróságot, a hol a joggyakornok alkalmazandó lesz.

A kinevezés pályázat hirdetése nélkül, kellő okiratokkal felszerelt kérvény alapján történik. A kérvényt annak a törvényszéknek az elnökéhez, a melynek területén folyamodó alkalmaztatni óhajt, vagy pedig a kir. ítélőtábla elnökéhez közvetlenül kell beadni.

Dijas joggyakornoki állás megüresedése esetén, a mennyiben alkalmas kérelmezők nem jelentkeztek, a kir. ítélőtábla elnöke 15 napra szóló pályázatot hirdethet. A pályázati hirdetményt a hivatalos lapban egyszeri beiktatás által közzé kell tenni. (4192/1891. I. M. 5. és 10.)

Ügyészési kezelőszemélyzet kinevezése.

A kezelőszemélyzetet a koronaügyészséghez a koronaügyész, a kir. főügyészséghez, valamint az ennek kerületébe tartozó kir. ügyészségekhez pedig a kir. főügyész nevezi ki. (Ü. U. 12.)

Hivatalsszolgák és segédszolgák.

A hivatalsszolgákat és segédszolgákat, az 1873. évi II. t.-cz. és az annak alapján kiadott rendeletek szabályainak megtartása mellett, szabályszerű pályázat hirdetése után a bíróság

elnöke, illetőleg annak a kir. törvényszéknek az elnöke nevezi ki, a melynek kerületében levő járásbiróságnál az állás betöltendő. (Ü. Sz. 21.)

A hivatalsszolgákat és segédsszolgákat a koronaügyész-séghez a koronaügyész, a kir. főügyész-séghez, valamint az ennek kerületébe tartozó kir. ügyész-ségekhez pedig a kir. főügyész nevezi ki. (Ü. U. 13.)

Az igényjogosult altisztek folyamodványainak elutasításánál a végzésben szabatosan fel kell említeni, hogy a kérdéses szolgálati állomás igényjogosult más altisztnek, illetve tényleg szolgáló, vagy nyugalmazott tisztviselőknél, vagy pedig alkalmas igényjogosultak hiánya miatt más folyamodónak adományoztatott. (1882. évi 1041. I. M. E.)

A fogházaknál alkalmazott személyzet.

A rabfelügyelői és börtönőri állomások betöltése, valamint az ezekre vonatkozó járandóságok utalványozása és megszüntetése a kir. főügyész hatáskörébe tartozik.

A fogházfelügyelőket az igazságügyminiszter nevezi ki. (1872. évi 40.417. I. M.)

A rabfelügyelők és börtönőrök lemondásának elfogadása, vagy szolgálati vétség miatt való elbocsátása a főügyész hatáskörébe tartozik. (1873. évi 2935. I. M.)

Díjnokok.

A díjnokokat, az engedélyezett létszámban, a kir. Curianál a segédhivatali főigazgató, a többi igazságügyi hatóságoknál a hivatali főnök, járásbiróságokra nézve a felettes törvényszék elnöke fogadja fel. (1898. évi 819. I. M. E. 1.)

Hivatali eskü letétele és az állás elfoglalása.

A kinevezett ítélőbíró vagy ügyész, aki eddig államhivatalban nem volt, köteles a kinevezési okirat vétele után legkésőbb egy hó alatt, a bírósági és ügyész-ségi hivatalnak pedig legkésőbb 15 nap alatt, a hivatali eskü letétele végett jelentkezni.

A társasbiróság-hoz kinevezett ítélőbíró vagy ügyész az esküt az illető bíróság teljes ülésében, a járásbiróság-hoz kinevezett ítélőbíró annak a törvényszéknek teljes ülésében, melynek kerületébe a járásbiróság tartozik, a bírósági és ügyész-ségi

hivatalnok és a szolga azon bíróság vagy ügyészség főnökének kezébe teszi le, a melynél alkalmazást nyert.

A mely hivatalnok kétféle minőségben működik, annak a megfelelő hivatali esküt mindkét minőségben le kell tennie.

Az eskü letétel után állását mindenki elfoglalni köteles. (Ü. Sz. 23. és Ü. U. 17.)

A díjnak szolgálatbalépés alkalmával annak a hivatalnak a főnöke előtt, a melynél alkalmazást nyert, fogadalmat tesz.

A fogadalom megtörténtéről jegyzőkönyvet kell felvenni, melyet a fogadalmat kivevő és a fogadalmat tevő aláír. A jegyzőkönyvet a szükséges intézkedések megtétele után irattárba kell tenni.

A díjnak felfogadásáról kiállított okiratra fel kell jegyezni, hogy a díjnak melyik napon tett fogadalmat.

Áthelyezés vagy más államhivatalban való alkalmaztatása esetén a díjoknak — ha ez által szolgálatának folytonossága megszakadást nem szenved, újabb fogadalmat nem kell tennie. (1898. évi 819. I. M. E. 2. és 3.)

Az áthelyezett ítélőbirót és bírósági hivatalnokot, ugyszintén azt, aki kineveztetésekor államszolgálatban volt, eddigi hivatalfőnöke, (járásbíróságra nézve a törvényszéki elnök) előbbi állásától a napnak megjelölésével haladéktalanul felmenti és erről az elnököt, aki előtt, vagy a kinek vezetése alatti bíróságnál az eskü leteendő, járásbírósághoz kinevezett vagy áthelyezett ítélőbiróra vagy hivatalnokra nézve az illető törvényszéki elnököt és a járásbíróság vezetőjét is egyidejűleg értesíti. (Ü. Sz. 23.)

A felmentés hatályba léptének napját legfeljebb 3–8 napi határidőn belül kell megállapítani. (1896. évi 933. I. M. E.)

A kir. ügyészség áthelyezett tagját vagy hivatalnokát a kir. főügyész, illetőleg kir. ügyész menti fel s erről azt a kir. főügyészt, kinek kerületébe a kir. ügyészség tagja vagy hivatalnoka áthelyeztetett, egyidejűleg értesíti.

A mennyiben az áthelyezettnek vagy kinevezettnek haladéktalan, illetőleg 8 napon belüli felmentését fontos akadályok gátolnák, az eddigi hivatalfőnök köteles erről az igazságügy-miniszternek azonnal jelentést tenni. (Ü. Sz. 23. §. és Ü. U. 21.)

Kinevezés vagy áthelyezés esetében, az új állás elfoglalásakor az illető elnök, illetve ügyész közvetlenül jelentést tesz az igazságügy-miniszternek arról, hogy mikor történt az előbbi állás alul a felmentés és az új állás elfoglalása. (8296:1894. I. M.)

Annak, aki eddig viselt állásáról egyenlő állásra helyeztetett át, újabb hivatali esküt tennie nem kell. (Ü. Sz. 23.)

A kir. Curiához tanácsjegyzői szolgálatra berendelt törvényszéki bírák, járásbírák és albírák, továbbá a kir. ítélőtáblához tanácsjegyzői vagy elnöki titkári szolgálatra berendelt albírák újabb hivatali esküt nem tesznek. (1891. évi 5206. I. M. E. I.)

Áthelyezés és államszolgálatban volt egyén kineveztetése esetében az eskü letételére való jelentkezésnek, ha pedig újabb hivatali esküt tenni nem kell, az állás elfoglalásának határideje, amennyiben az áthelyezett vagy kinevezett nem az illető bíróság székhelyén állott alkalmazásban, az ítélőbirónál és ügyésznél 15 nap, bírósági és ügyészségi hivatalnoknál 8 nap. Ha az áthelyezett vagy kinevezett ugyanannál a bíróságnál vagy annak székhelyén levő más bíróságnál vagy hatóságnál állott alkalmazásban, úgy az ítélőbíró és ügyész, mint a bírósági és ügyészségi hivatalnok és szolgá három napon belül köteles a hivatali eskü letétele, illetve az állás elfoglalása végett jelentkezni. Ezek a határidők attól a naptól fogva számíttatnak, a melytől kezdve az áthelyezett vagy kinevezett eddig viselt állásától felmentetett.

Aki az eskü letételében vagy állásának elfoglalásában gátolva van — ha közszolgálatban áll, hivatalfőnöke útján — az illető bíróság elnökétől, a koronaügyésztől, illetőleg főügyésztől; járásbírószágra nézve a törvényszéki elnöktől halasztást kérhet.

A nyert halasztást, ha az ítélőbíró vagy bírósági hivatalnok annak ideje alatt a hivatali járandóságok élvezetében van, igazolt betegség esetét kivéve, a szabadság időbe be kell tudni.

Aki állásának elfoglalása végett kellő időben nem jelentkezik és a mulasztást nem igazolja, úgy tekintetik, hogy a kineveztetést el nem fogadta és az állást, melyre kineveztetett, újból be kell tölteni. (Ü. Sz. 24. és 25. Ü. U. 17. és 18.)

Esküminták.

I. Az ítélőbírák esküje:

„Én N. N. esküszöm az igaz és mindenható Istenre, hogy Ő császári és apostoli kir. Felségéhez Első Ferencz József urunkhoz és királyunkhoz, Ő Felsege uralkodóházá-

hoz. Magyarországhoz és ennek alkotmányához bármi viszonyok közt hű maradok, a hivatali titkot megőrzöm, a törvényeket, a törvényes szokásokat és rendeleteket megtartom, ezek szerint, erőmhöz és tehetségemhez képest a hivatalomhoz tartozó minden ügyben, az előttem perlekedőknek vagy hozzám folyamodóknak személyválogatás, érdekeltség és elfogultság nélkül, kérést, jutalmat, kedvezést és kedvkeresést, félelmet és gyűlöletet félretéve, részrehajlatlanul, lelkiismeretesen és meggyőződéseim szerint igazságot szolgáltatok, tisztemben híven, pontosan és serényen eljárók. Isten engem úgy segéljen“.

II. A kir. ügyészség tagjainak esküje:

„Én N. N. esküszöm az igaz és mindenható Istenre, hogy Ő császári és apostoli királyi Felségéhez, Ő Felsége uralkodóházához, Magyarországhoz és ennek alkotmányához bármi viszonyok közt hű maradok; a törvényeket és rendeleteket megtartom, a hivatali titkot senkinek fel nem fedezem; elöljáróim iránt engedelmességgel viseltetem, a hivatalos meghagyásokat lelkiismeretesen teljesítem, tisztemben pontosan, híven és serényen eljárók, a reám bízott ügyekben félretevén mindennemű mellétekintetet, gyűlöletet, félelmet vagy kedvezést, egyedül a törvényes igazságot tartom szemem előtt. Isten engem úgy segéljen“! (Ü. T. 19. §.)

A fogházaknál alkalmazott személyzet eskümintáit a fogházrendtartás tartalmazza.

III. Az elnöki titkárok, tanácsjegyzők, jegyzők, aljegyzők és joggyakornokok esküje:

„Én N. N. esküszöm az igaz és mindenható Istenre, hogy Ő császári és apostoli kir. Felségéhez, Első Ferencz József urunkhoz és királyunkhoz, Ő Felsége uralkodóházához, Magyarországhoz és ennek alkotmányához bármi viszonyok közt hű maradok, a törvényeket, a törvényes szokásokat és rendeleteket megtartom, hivatalos kötelességeimet az ülésekben és tanácskozásokban erőmhöz és tehetségemhez képest teljesítem, a jegyzőkönyveket és jegyzékeket lelkiismeretesen vezetem, a bejegyzettekhez és helyeseltettekhez semmit sem adok, azokból senmit el nem veszek, sem azokat más módon meg nem változtatom, a hivatali titkokat és szavazatokat senkinek fel nem fedezem, a hivatalomhoz tartozó ügyekben vett meghagyásokat hűségesen végrehajtom, tisztemben pontosan és serényen eljárók. Isten engem úgy segéljen“.

IV. Telekkönyvvezetők és segédtelekkönyvvezetők esküje:

„Én N. N. esküszöm az igaz és mindenható Istenre, hogy Ő császári és apostoli kir. Felségéhez, Első Ferencz József urunkhoz és királyunkhoz, Ő Felsége uralkodóházához, Magyarországhoz és ennek alkotmányához bármi viszonyok közt hű maradok, a törvényeket és rendeleteket megtartom, a hivatali titkokat senkinek fel nem fedezem, a hivatalos meghagyásokat pontosan és lelkiismeretesen teljesítem, a reám bízott hitellekkönyveket és ügyiratokat hiven kezelem, és őrzöm, tisztelenben pontosan, hiven és serényen eljárók. Isten engem úgy segítjen”.

V. A kezelőszemélyzet (igazgató, iroda-igazgató, irodatiszt és irtók) esküje:

„Én N. N. esküszöm az igaz és mindenható Istenre, hogy Ő császári és apostoli kir. Felségéhez, Első Ferencz József urunkhoz és királyunkhoz, Ő Felsége uralkodóházához, Magyarországhoz és ennek alkotmányához bármi viszonyok közt hű maradok, a törvényeket és rendeleteket megtartom, előljáróim iránt engedelmességgel viseltetem, a hivatalos meghagyásokat pontosan és lelkiismeretesen teljesítem, a hivatalos iratokat rendeltetésükhöz és a nyert utasításhoz képest hiven kezelem, azokat vagy azok másolatát másnak, mint akit szabály szerint illet, ki nem adom, az azokban előforduló vagy más módon tudomásomra jutott hivatali titkokat senkinek fel nem fedezem, a hivatali könyveket és jegyzékeket lelkiismeretesen vezetem, mindenre, a mi hivatalomhoz tartozik, gondosan felügyelek, tisztelenben hiven, pontosan és serényen eljárók. Isten engem úgy segítjen.”

VI. A szolgák és segédszolgák esküje:

„Én N. N. esküszöm az igaz és mindenható Istenre, hogy Ő császári és apostoli kir. Felségéhez, Első Ferencz József urunkhoz és királyunkhoz, Magyarországhoz és ennek alkotmányához bármi viszonyok közt hű maradok, előljáróim iránt engedelmességgel viseltetem, meghagyásokat lelkiismeretesen teljesítem, szolgálatomban pontosan, hiven és serényen eljárók. Isten engem úgy segítjen.” (Ü. Sz. 25. és Ü. U. 19.)

VII. Díjnokok fogadalma:

Én N. N. fogadom, hogy O császári és apostoli kir. Felségéhez, Első Ferencz József urunkhoz és királyunkhoz, Ő Felsége uralkodóházához, Magyarországhoz és ennek alkot-

mányához bármi viszonyok közt hű maradok, a törvényeket és rendeleteket megtartom, elöljáróim iránt engedelmisséggel viseltetem, a hivatalos meghagyásokat pontosan és lelkiismeretesen teljesítem, a hivatalos iratokat rendeltetésükhöz és a nyert utasításhoz képest hiven kezelem, azokat vagy azok másolatát másnak, mint akit szabály szerint illet, ki nem adom, az azokban előforduló vagy más módon tudomásomra jutott hivatali titkokat senkinek fel nem fedezem, a hivatali könyveket és jegyzékeket lelkiismeretesen vezetem, mindenre, a mi hivatalomhoz tartozik, gondosan felügyelek, tisztemben hiven, pontosan és serényen eljárók. (1898. évi 819. I. M. E.)

VIII. Tolmácsok esküje:

„Esküszöm az élő Istenre, hogy Ő császári és apostoli királyi Felségéhez, Első Ferencz József urunkhoz és királyunkhoz, Ő Felsége uralkodóházához bármi viszonyokhoz közt hű maradok, az ország törvényeit megtartom; tolmácsi tisztemben a törvény és rendeletek értelmében hiven és szorgalmasan eljárók; a reám bízott tolmácsolásokat és fordításokat pontosan és hiven végezem, s a reám bízott iratok tartalmát senkivel sem közlöm. Isten engem úgy segítjen.” (1873. évi 32. 942. I. M.)

IX. Birósági végrehajtó esküje:

„Esküszöm, hogy Ő cs. és apostoli kir. Felségéhez, Első Ferencz József urunkhoz és királyunkhoz, Ő Felsége uralkodóházához, s a magyar állam alkotmányához mindig hű leszek, s kir. végrehajtói hivatalomban a törvény és a törvénynek megfelelő rendeletek szerint hiven, lelkiismeretesen és buzgalommal fogok eljárni.” (1875. évi 26.020. I. M.)

Eskületéti jegyzőkönyv.

Az eskületételről jegyzőkönyvet kell felvenni és az eskületétel megtörténtét a kinevezési okiratra feljegyezni.

A teljes ülésben történt eskületétel a teljes ülés valamennyi tárgyról felvett általános jegyzőkönyvbe foglalható.

Az eskületételről az igazságügyminiszternek közvetlenül jelentést kell tenni. (Ü. Sz. 26. és 1895. évi 8296. I. M.)

A kir. ügyészségeknél alkalmazottak eskületételéről, valamint a szolgálatbalépés napjáról a kir. főügyész értesítendő. (Ü. U. 20. §.)

Személyi táblázat.

Minden ítélőbíró és bírósági hivatalnok köteles hivatalba lépése alkalmával személyi táblázatát, a vonatkozó rovatok kitöltésével két példányban kiállítani és azokat a hivatkozott okiratok csatolása mellett az illető bíróság elnökének, ha pedig járásbíróséghez nevezték ki, annak a törvényszék elnökének átadni, a melynek kerületébe a járásbíróság tartozik. (Ü. Sz. 27.)

Minthogy az állások betöltésénél gyakran a nyelvismeretre is tekintettel kell lenni, a személyi táblázatok kitöltésénél az elnököknek gondot kell fordítaniok arra, hogy a vonatkozó rovatban a nyelvismeret mérve lehető határozottsággal megjelöltessék, annak megérítésével, vajjon az illető a nyelvet csupán érti, avagy beszél, vagy azon fogalmazni is tud. (1891. évi 5752. I. M. E.)

Az elnök a beadott táblázat minden tételét a bemutatott okiratokkal egybeveti, ehhez képest a táblázatot vagy hitelesíti, vagy a kinevezettet új táblázat készítésére utasítja és a hitelesített táblázat egyik példányát hivatala számára megtartja, a másik példányt az igazságügyminiszterhez felterjeszti, az okiratokat pedig az illetőnek visszaadja.

A személyi táblázatot az illetőnek hivatali állására vonatkozó minden további változás és általában a táblázat rovataiban feltüntetett minden ténykörülmény felemlítésével esetről-esetre ki kell egészíteni. Az ily változást és ténykörülményt tehát köteles az elnök az igazságügyminiszternek bejelenteni és az általa őrzött táblázatban szintén bejegyezni.

A bejelentés csak abban az esetben maradhat el, ha a felmerült változásról vagy ténykörülményről az igazságügyminiszternek különben is hivatalos tudomása van. (Ü. Sz. 27.)

A kir. ügyészségnek minden tagja, illetőleg kezelő hivatalnok, köteles hivatalba lépése alkalmával személyi táblázatát és pedig a koronaügyész és helyettesei, a kir. főügyész és helyettesei, a kir. ügyészek s a koronaügyészségnél, valamint a kir. főügyészségnél alkalmazott kezelő hivatalnokok két példányban, az ügyészség többi tagjai és hivatalnokai pedig három példányban kiállítani. A kir. ügyészségnek azon tagjai, kik hivatalt nem vezetnek, valamint egyéb ügyészségi alkalmazottak a személyi táblázatot, az abban hivatkozott okmányok csatolása mellett, közvetlen főnöküknél adják be.

A koronaügyész, illetőleg a kir. főügyész saját személyi

táblázatának egyik példányát az igazságügyi miniszterhez terjeszti fel, a hozzá beadott táblázatok minden tételét pedig a bemutatott okmányokkal egybeveti, a netán szükséges helyreigazításokat eszközli s ennek megtörténtét, illetőleg eredményét a táblázat „hivatali jegyzetek” rovatában feljegyezvén, a táblázatnak egyik példányát hivatala számára megtartja, másikat az igazságügyminiszteriumhoz felterjeszti, az okmányokat pedig az illetőnek visszaadja.

Ugyan így jár el a kir. ügyész is, azzal az eltéréssel, hogy a szóban levő táblázatoknak két átvizsgált példányát haladék nélkül a kir. főügyészhez felterjeszteni tartozik. A kir. főügyész e táblázatok egyikét a többi e nemű táblázatokkal együtt összegyűjtve megőrzi, a másikat pedig az igazságügyminiszteriumhoz felterjeszti.

A személyi táblázatot az illetőnek hivatalos állására vonatkozó minden további változásnak és általában a táblázat rovataiban feltüntetett minden ténykörülménynek felemlítésével esetről-esetre ki kell egészíteni. Az ily változást és ténykörülményt tehát köteles a kir. ügyészség vezetője magára és hivatalának személyzetére nézve a kir. főügyésznek, ez utóbbi, valamint a koronaügyész pedig azokra nézve, a kiknek személyi táblázatai az igazságügyminiszteriumban őriztetnek, az igazságügyminiszternek bejelenteni és az általa őrzött táblázatban szintén bejegyezni.

A bejelentés csak abban az esetben maradhat el, ha a felmerült változásról vagy ténykörülményről a kir. főügyész, illetőleg az igazságügyminiszter különben is hivatalos tudomással bir. (Ü. U. 22.)

Ha az ítélembíró, ügyészt, bírósági és ügyészségi hivatalnokot máshová helyezik át, vagy más államhivatalba lép: személyi táblázatát a további nyilvántartásra illetékessé vált hatósághoz kell átküldeni. (Ü. Sz. 28. §. és Ü. U. 24. §.)

A hivatalszolgák, segédszolgák és a fogház-őrszemélyzet nyilvántartása.

A hivatalszolgákról és segédszolgákról, továbbá a fogházi őrszemélyzetnek hivatalnoki minőséggel nem bíró tagjairól az elnök, illetve az ügyész kimutatást vezet, s ebben tartja őket nyilván szolgálatuk megszűntéig. A kimutatás tartalma tekintetében a személyi táblázatra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A szolgákra nézve történt változásokat az elnök az igazságügyminiszternek esetről-esetre szintén bejelenti. (Ü. Sz. 29. Ü. U. 25.)

Dijnokok törzskönyve.

A dijnokokról minden igazságügyi hatóság törzskönyvet vezet.

Ebben a törzskönyvben minden egyes dijnok részére felfogadása, illetve áthelyezése alkalmával külön lapot kell nyitni és annak megfelelő rovatait a dijnok által ez alkalommal bemutatandó okmányok alapján, illetve átküldött törzskönyv-kivonata alapján ki kell tölteni.

Ezenfelül esetről-esetre, az időpont megjelölésével hasonló módon be kell vezetni a törzskönyvbe a dijnok szolgálati viszonyaiban beállott változásokat, ugyancsak a szabadságolásokat, jutalmazásokat, segélyeket, minősítési adatokat és netáni büntetéseket.

Áthelyezés esetén a dijnok törzskönyvlapjának hiteles másolatát a fogadalom letételéről felvett jegyzőkönyvvel együtt át kell tenni ahhoz a hatósághoz, a melyhez a dijnokot áthelyezték. (1898. évi 819. I. M. E. 4.)

Az 1897. évi XXIV. t.-cz. 1. §-a értelmében értesítéssel ellátott dijnok törzskönyvlapjának egy hitelesített másolatát, ily dijnokokról vezetett külön állománykönyvbe iktatás végett, a rendes szolgálati uton, a törzskönyv kiállítása alkalmával, esetről-esetre a szolgálatban beállott minden változásról (napidijemelés, elbocsátás stb.) pedig az állománykönyvben való nyilvántartás végett, havonként egyszer, együttesen kimutatást kell az igazságügyminiszterium számvevőségéhez felterjesztetni. (1898. évi 819. I. M. E.)

(A dijnokok törzskönyvlapjának mintáját lásd a „Dijnokok“ czim alatt.)

Személyi táblázat mintája:

Személyi táblázat.

Név: .....

1.	Születési hely és idő:	.....ország: ..... (megye, kerület, vidék, szék)	
		.....város: .....község, ...-ik év.....hó.....nap	
2.	Vallás:	I.	
		II.	
3.	Családi állapot:	I.	
		II.	
4.	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">Közös had-seregnél</div> <div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 2px; margin: 0 5px;">viselt állása</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-left: 5px;">A</div> </div>	I.	
		II.	
	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">Honvédségnél</div> <div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 2px; margin: 0 5px;">viselt állása</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-left: 5px;">B</div> </div>	I.	
		II.	
5.	Elméleti képzettség az illető vizsgák letétele napjainak feltüntetésével	I.	
		II.	
6.	Nyelvismerete:	I.	
		II.	
7.	Államhivatalba lépés előtti foglalkozás:		

8.	Folyó szám	Polgári és katonai szolgálatban külön időben viselt állások és azokban töltött idő:	Év	Hó	Nap
9.	Folyó szám	Rendkívüli szolgálatok:	Év	Hó	Nap
10.	Kitüntetések:	I.			
		II.			
11.	Czimek és méltóságok:	I.			
		II.			
12.	Hivatali főnök sajátkezű névaláírása:	I.		II.	Hivatalnok sajátkezű névaláírása:
13.	Hivatali jegyzetek:				
	Hivataláról lemondott:				
	Hivatalát vesztette:				
	Végkielégítettett:				
	Nyugdíjaztatott:				
	Meghalt:				

Függelék

személyi táblázatához.

Csekélyebb rendellenségek esetében megintett vagy rendbírságra ítéltetett:										
1.	Folyó szám	Megintó vagy rendbírságot kiszabó bíróság vagy hatóság	Megintés vagy bírságot és száma	Rendellenesség megnevezése	A kiszabott rendbírság összege és észrevételek	Miniszteriumi ügyszám				
2.	Hivatalától felfüggesztetett	Folyó szám	A felfüggesztést elrendelte	Elnöki vagy főügyész felfüggesztés feletti fegyelmi bíróság határozata: annak kelte és száma	Felfüggesztés	Miniszteriumi ügyszám	Felfüggesztés alkalmából folytatott fegyelmi eljárás eredménye	Miniszteriumi ügyszám		
3.	Büntetések kiszabva	Rendőrileg	A)	Kihágás, vétség vagy büntetett megnevezése	Büntetés megnevezése	Büntető hatóság v. bíróság megnevezése	Büntető határozat kelte és száma	Miniszteriumi ügyszám		
			I.							
			II.							
	Fegyelmi hatóság vagy bíróság által	B)	I.							
			II.							
	Sajtóbíró-ság által	C)	I.							
			II.							
	Büntető bíróság által	D)	I.							
			II.							

Igazolványos altisztek.

A közös hadügyi miniszterium és a honvédelmi miniszterium részéről kiállított igazolványokkal ellátott, kiszolgált altisztek részére bizonyos szolgálati állomások kizárólag fenn vannak tartva, más állomások betöltésénél pedig, más kérelmezők felett elsőbbségi jog van biztosítva.

A hivatalsszolgai állomások betöltésénél az igazolványos altiszteket mellőzni nem szabad.

A kezelő hivatalnoki állások betöltésénél, melyekre már fizetésben levő kebelbeli hivatalnokok vagy nyugdíjasok nem találhatnák: az erre a szolgálatra teljes képességüket igazolt igazolványos altiszteket más pályázók felett elsőbbség illeti.

Az igazolványos altisztek még meg nem üresedett állásra is pályázhatnak, mely esetben előjegyzésbe kell őket venni.

Ha fentartott szolgálati állomás, vagy oly hivatalnoki hely betöltéséről van szó, melynek elnyerésére altiszteknek elsőbbségük van, a pályázatról a honvédelmi minisztert értesíteni kell.

Az igazolványos altisztek részéről jövőre megüresendő állások elnyeréseért benyújtott folyamodványokról jegyzéket kell vezetni és minden folyamodonak benyújtott kérvényéről elismervényt adni, melyre a kért állomásra már előbb előjegyzettek száma is feljegyzendő.

A fentartott állomások betöltésénél az egyenlő törvényes igénynyel bírók közül szabadon lehet választani.

Az igazolványos altiszt életkora 45-ik évének betöltésével igényjogosultságát elveszti.

A törvényes igénynyel bíróknak igazolványaik és alkalmazásukra vonatkozó folyamodványaik, mellékleteikkel együtt bélyegmentesek. (1873: II.)

Oly tényleges állományú altiszteknek, a kik igazolványnyal nem rendelkeznek, folyamodványaikat figyelembe venni nem lehet. (1874. évi 1702. I. M. F.)

Tápdíjas katonarokkantnak hivatalsszolgává történt kinevezéséről az illetékes katonai hatóságot értesíteni kell, hogy a tápdíj esetleges megszüntetése iránt intézkedhessék. (1874. évi 30.846. I. M.)

Igazolványos altisztnak kinevezéséről az állás betöltésére hivatott hatóság, lehetőleg az eredeti igazolvány áttétele, minden esetre pedig az igazolvány számának idézése mellett, a

honvédelmi, illetve a közös hadügyi minisztert közvetlenül értesíti. (1879. évi 31.264. I. M. és 1882. évi 45.159. I. M.)

Minden altiszt, aki a részére kiadott igazolvány alapján alsóbb rendű hivatalnoki állomásra általánosságban képesítve van, a mennyiben irtóki minőségben alkalmaztatni kíván, köteles valamely e. f. kir. bíróságnál vagy ügyészségnél 3 havi próbaszolgálatot teljesíteni.

A próbaszolgálat befejezte után az igényjogosult altiszt a bíróságtól, melynél próbaszolgálatát töltötte, bizonyítványt nyer a kezelési dolgok körül szerzett jártassága felől. Ezt a bizonyítványt a jelölt pályázati kérvényeihez mindenkor mellékelni tartozik.

A három havi próbaszolgálatra jelentkező sajátkezüleg irtó kérvényét annak a kir. törvényszéknek az elnökéhez, illetőleg annak az ügyészségnek vezetőjéhez intézi, a melynél és a melynek területén a próbaszolgálatot teljesíteni akarja. Azok, a kik a katonai szolgálatból már kiléptek, közvetlenül, a többiek pedig a katonai hatóság útján terjesztik elő kérvényeiket.

A próbaszolgálatban levők díjazásban rendszerint nem részesülnek. Azok, a kik a tényleges katonai szolgálatból már kiléptek és hitelesen kimutatják, hogy a próbaszolgálat alatt magukat fentartani nem képesek, a lehetőségig díjnoki minőségben alkalmaztatnak, ha helyhatósági bizonylattel feddhetlen magaviseletet igazolnak.

Annak a bíróságnak vagy ügyészségnek főnöke, melynél a jelölt próbaszolgálatra jelentkezett, köteles arról gondoskodni, hogy a jelölt a kezelés minden ágában kellő jártasságot szerezzen. A mennyiben a próbaszolgálaton levő jelölt 3 hó alatt a kezeléshez szükséges jártasságot meg nem szerezné, a próbaszolgálat tartama egy ízben további 3 hónappal meghosszabbítható. (1883. évi 1953. és 1893. évi 3022. I. M. E.)

Ideiglenes minőségben alkalmazott magyar kir. honvéd havidíjas egyéneknek végleges kinevezéséről minden előforduló esetben, az elnökök és ügyészek tartoznak az illetékes honvéd kerületi parancsnokságot késedelem nélkül értesíteni, hogy az illető havidíjasoknak a honvédségnél fentartott helye betölthető legyen. (1886. évt 37.403. I. M.)

Köteleességek és jogok.

Lakás a bíróság és ügyészség székhelyén.

Az ítélőbirák, az ügyészség tagjai, a bírósági és ügyészségi hivatalnokok és a szolgák kötelesek állandóan a bíróság és ügyészség székhelyén lakni. A székhelyről való távozást, akár hivatalos eljárás okából, akár szabadságolás esetén a bíróság és ügyészség vezetőjének be kell jelenteni.

A székhelyhez közel fekvő helyen időnkint való tartózkodásra, ha az a közszolgálat érdekeivel nem ellenkezik, a felügyeleti hatósága alatt állóknak a kir. ítélőtábla elnöke, a kir. Curianál alkalmazottaknak a kir. Curia elnöke engedélyt adhat.

A koronaügyész és a kir. főügyész székhelyükről 3 napnál hosszabb időre való távozásukat az igazságügyminiszternek bejelentik.

A kir. ügyészek székhelyükről való távozásukat és visszatértüknek valószínű idejét a kir. főügyésznek, elindulásuk előtt bejelenteni tartoznak.

A kir. ügyészség vezetője, ha hivatalos utazása három napon túl nem terjed és helyettese van, távozását nem köteles bejelenteni. (Ü. Sz. 30. és Ü. U. 26.)

Összeférhetetlenség.

A bíró és ügyész nem lehet egyszersmind:

- a) országgyűlési képviselő;
- b) gyakorló ügyvéd vagy ügynök;
- c) nem viselhet más, akár állami, polgári, katonai és fizeteses egyházi, akár törvényhatósági vagy községi valóságos, vagy tiszteletbeli hivatalt, vagy szolgálatot, kivéve a mennyiben 32 éves koráig a tartalékban, vagy a honvédségnél való

katonai szolgálatra a véderőről szóló törvény által kötelezve van ;

d) nem lehet tanár vagy tanító ;

e) nem folytathat kereskedést vagy iparüzletet, vagy bármi oly foglalkozást, mely a birói hivatal függetlenségével össze nem fér, vagy mely által hivatalos kötelességei teljesítésében gátoltnék ;

f) nem lehet valamely politikai folyóiratnak sem tulajdonosa, sem kiadója, sem szerkesztője.

A bíró és ügyész nem fogadhat el magánosoktól sem nyugpénzt, sem bármi néven nevezendő adományt vagy javadalmazást, s ha ilyenre birói hivatalra lépte előtt nyert jogot, tartozik erről hivatalának elfoglalását megelőzően lemondani.

A bíró és ügyész, ha megválasztják, tagja lehet ugyan a törvényhatósági vagy községi képviselőtestületeknek, de ezekről megbízatást vagy kiküldetést nem fogadhat el.

A bíró és ügyész nem lehet tagja valamely politikai vagy munkás-egyletnek, illetve gyülekezetnek, nem vehet részt azok gyűléseiben, nem folyhat be sem közvetlenül, sem közvetve azok működéseibe, s nem járulhat az ily egylet vagy gyülekezet határozatához vagy kérvényéhez.

A bíró és ügyész nem lehet valamely — az állam által segélyezett vagy biztosított — vállalat engedményének tulajdonosa, sem más részvényes, kereskedelmi, vagy ipartársulat elnöke, igazgatója, vagy ily társulatok igazgató-tanácsának, vagy felügyelő, vizsgáló, számoltató bizottmányának tagja, sem bárminő, habár csak ideiglenesen és fizetés nélkül működő közege.

Gyámságot vagy gondnokságot, melylyel vagyonkezelés, számadás vagy hatóságok előtti képviselet van egybekötve, csak abban az esetben viselhet a bíró és ügyész, ha a gyámság vagy gondnokság őt a törvénynél vagy végrendeletnél fogva illeti. (1869 : IV. 8 — 13., 1871 : XXXIII. 8. és 1891 : XVII. 39. és 64.)

Ezek a szabályok a bírósági és ügyészségi hivatalnokokra, valamint a bírósági végrehajtókra is kiterjednek, mindazonáltal nincs kizárva, hogy a bírósági és ügyészségi hivatalnok — kivéve a kölcsönös biztosító társaságokat — szövetkezetek igazgatóságának vagy felügyelő-bizottságának tagja lehessen. (1891 : XVII. 39. és 1891. évi 32.082. I. M. Ü. U. 28.)

Az ítélőbíró egyetemi magántanár lehet. (1891 : XVII. 40.)

A bírósági és ügyészségi hivatalnoknak nem szabad a feleket bíróság vagy hatóság előtt képviselni, azoknak bírói elintézkést vagy intézkedést igénylő ügyeiben az ellenfélnél vagy az érdekelteknél közbenjárni, sem a felek érdekében kérvényeket vagy periratokat szerkeszteni.

Ez a szabály nem alkalmazható abban az esetben, mikor a bírósági vagy ügyészségi hivatalnok az említett cselekményeket saját vagy vele harmadizig rokonságban vagy másodizig sógorságban levő személyek ügyeiben teljesíti, a mennyiben ezzel törvényt nem sért. (Ü. Sz. 31. és Ü. U. 28.)

A bírói és ügyészi állás összefér az iskolaszéki tagsággal. (1889. évi 44.768. I. M.)

A törvényhatósági állandó választmány tagjának állása a bírói és ügyészi állással összeférhetetlen. (1892. évi 15.079. I. M.)

A kir. ügyészi állás a törvényhatóság központi választmányi tagsággal, valamint az állandó választmányi tagsággal összeférhetetlen. (1893. évi 3656. I. M.)

A kir. ügyész nem lehet tagja a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának. (1895. évi 1756. I. M. E.)

A kir. ügyész nem lehet tagja a közigazgatási bizottság valamely kiküldött albizottságának s ily megbízást el nem fogadhat. (1895. évi 12.026. I. M.)

A kir. ügyész ezenkívül nem lehet tagja a közigazgatási bizottság által a letartóztatási intézetek megvizsgálására alakított küldöttségnek. (1896. évi 11.233. I. M.)

A bírósági végrehajtó nem lehet oly hivatalban vagy szolgálatban, s nem vihet oly üzletet vagy foglalkozást, mely őt hivatalbeli kötelességének pontos és hű teljesítésében akadályozná. (1871: LI. 5.)

Nem szabad a bírói végrehajtónak a feleket bíróság vagy hatóság előtt képviselni, azoknak peres vagy perenkívüli bírói eljárás tárgyát képező ügyeiben az ellenfélnél, vagy azoknál, a kik az ügy által érdekelvők, közbenjárni, sem a felek érdekében periratokat, vagy kérvényeket szerkeszteni.

E rendelkezés alul kivétetik az az eset, ha a végrehajtó a megjelölt cselekményeket, saját vagy vele harmadizig rokonságban, vagy másodizig sógorságban levő személyek ügyében teljesíti, a mennyiben ez más törvény rendeletébe nem ütközik.

Nem szabad a végrehajtónak azt a tárgyat, melyre hiva-

talos működése vonatkozik, egészben vagy részben magához váltani. (1875. évi 26.020. I. M.)

Politikai jogok szabad gyakorlása.

A hivatali felebbvaló a neki alárendelt köztisztviselőt nem utasíthatja arra nézve, hogy melyik országgyűlési képviselőjelöltre szavazzon, vagy ne szavazzon, hogy szavazási jogát egyáltalában és mikor gyakorolja, vagy a szavazástól tartózkodjék, vagy hogy befolyását valamely más módon az egyik vagy a másik jelölt mellett vagy ellen, vagy a választóknak a szavazástól való tartózkodása érdekében érvényesítse. (1899: XV. 167.)

Az együttalkalmazást kizáró rokonsági és sógorsági viszony.

Ugyanannál a bíróságnál sem ítélőbírói, sem bírósági hivatalnoki állásra nem alkalmazhatók:

1. fel- vagy lemenő ágba rokonok vagy sógorok;
2. az oldalrokonok unokatestvérig bezárólag;
3. azok, kik örökbefogadó szülői és örökbefogadott gyermeki viszonyban állanak;
4. az ítélőbíró vagy bírósági hivatalnok nejének fitestvére, vagy nőtestvérének férje.

Az 1—4. pont alatt felsorolt viszonyok bármelyike az ugyanannál az ügyészségnél (kir. ügyész, fő-, koronaügyészség) alkalmazást is kizárja.

Hasonlóképp nem alkalmazhatók egyfelől valamely bíróságnál ítélőbírói, másfelől ugyanannak a bíróságnak székhelyén működő kir. ügyészségnél ügyészi állásra azok, akik között az említett viszonyok valamelyike fenforog.

Nem lehet ítélőbíró a kir. törvényszéknél, vagy kir. járásbíróságnál az, aki a fölötte kir. ítélőtáblai elnökkel;

járásbíró (albíró), aki a fölötte törvényszéki elnökkel;

kir. ügyész (alügyész), aki a fölötte kir. főügyésszel az együttalkalmazást kizáró rokonsági vagy sógorsági viszonyban áll.

A mely bíróságnál az ítélőbírák száma a tizet meghaladja, a király az ítélőbírák — vagy ezek és az ügyészek között létező — unokatestvéri vagy sógorsági akadály alul felmentést

adhat, de ezek ily felmentés esetében sem működhetnek egy tanácsban.

Egyfelől a kir. ítélőtábla elnöke, másfelől a kir. törvényszékek elnökei között, ugyanzintén egyfelől a kir. főügyész, másfelől a kir. ügyészségek vezetői között, végre egyfelől a kir. törvényszék elnöke, másfelől a járásbiróságok vezetői közt fenforgó akadály alul felmentés nem adható. Egyéb esetben a király minden akadály alul adhat felmentést.

A bírósági hivatalnokoknak mind egymás között, mind az ítélőbirákkal és ügyészekkel szemben fennálló rokonsági és sógorsági akadályaik alul az igazságügyminiszter adhat felmentést. (1891: XVII. 41—44.)

Az együttalkalmazás kizárására vonatkozó szabályok a joggyakornokra nézve is mérvadók abban az esetben, ha a rokonsági viszony a joggyakornok és az illető bíróság vagy ügyészség vezetője közt fenforog. (1891. évi 4192. I. M. E. 3.)

Valamely járásbiróságnál bírósági végrehajtóként nem alkalmazható az, aki az ugyanennél a járásbiróságnál alkalmazott ítélőbirónak, a fölöttes kir. törvényszék elnökének vagy valamelyik birájának, avagy végre a fölöttes kir. ítélőtábla elnökének

1. felmenő vagy lemenő ágba rokona vagy sógora;
2. oldalrokona unokatestvérekig bezárólag;
3. örökbefogadó szülője vagy örökbefogadott gyermeke;
4. nejének fitestvére vagy nőtestvérenek férje.

A bírósági végrehajtónak törvényszéki bíróval vagy al-bíróval szemben fennálló rokonsági vagy sógorsági akadály alul az igazságügyminiszter felmentést adhat.

A bírósági végrehajtó köteles az együttalkalmazást kizáró családi viszonyt, a mely tudtával létezik, vagy alkalmaztatásának ideje alatt keletkezett, legfeljebb 10 nap alatt a kinevezés vagy a viszony keletkezése után a fölöttes törvényszéki elnöknek bejelenteni.

A törvényszéki elnök köteles a neki bejelentett, vagy másképp tudomására jutott, a bírósági végrehajtó alkalmazását kizáró családi viszonyról az illetők kihallgatása után az igazságügyminiszterhez haladéktalanul jelentést tenni.

Az együttalkalmazást kizáró családi viszonyok bármelyike folytán — ha felmentés nem adatott, — a bírósági végrehajtót, saját költségére, hivatalból más járásbirósághoz áthelyezik. (1891. évi 32.082 I. M.)

Hivatalos órák.

A segédhivatalok hivatalos órái naponként hét, ünnep- és vasárnaponként három órát tesznek ki. A naponkinti hivatalos órák beosztása, a mennyiben külön felsőbb rendeletben, vagy utasításban másként meghatározva nincs, a bíróság és ügyészség főnökét illeti.

Sürgős munka esetén az elnök és ügyész a munkaidőt naponként egy órával meghosszabbíthatja.

Az ügyészségeknél és a vizsgálóbíróknál a hivatalos órákból legalább egynek délutánra kell esnie. (Ü. Sz. 32. és Ü. U. 30.)

Bánásmód a felek irányában.

A bírák, ügyészek, bírósági és ügyészségi hivatalnokok a felek irányában higgadt és előzékeny bánásmódra vannak kötelezve. Kérdezősködés esetén a feleket a szükséges felvilágosítással vagy értesítéssel kötelesek ellátni. (Ü. Sz. 34. és Ü. U. 37.)

Szolgálatétel kötelezettsége.

Az ítélőbíró és a bírósági hivatalnok nem tagadhatja meg szolgálatát a hivatala körébe eső ügyekre és tennivalókra nézve, a melyeket hozzá hivatalos ellátás végett a bíróság vagy ennek vezetője utasított, azoknak az eseteknek kivételével, melyekben az ítélőbíró érdekeltségénél fogva részt nem vehet. (Ü. Sz. 33.)

Az ügyészi hivatalok vezetői hivataluk tagjainak, valamint a segéd- és kezelőszemélyzetnek, a kir. főügyész pedig a kerületében levő ügyészi hivatalok tagjainak és hivatalnokainak a hatáskörükbe tartozó minden tennivaló végzésére kötelező utasítást adhat.

A kir. ügyészség tagja az utasításra észrevételeit megteheti ugyan, de annak teljesítését fel nem függesztheti. (Ü. U. 31.)

A kir. ügyészek az igazságügyminiszterhez tett jelentéseiket a följük rendelt kir. főügyész útján küldik el; közvetlenül az igazságügyminiszterhez csak akkor tehetnek jelentést, ha erre általános rendelettel vagy a fenforgó különös esetben kifejezetten utasítva vannak. (Ü. U. 33.)

Szolgálatétel ideje.

A kir. ügyészségnek, valamint az ügyészségi segéd- és kezelőszemélyzetnek tagjai, sürgős tennivalókat vasárnapokon és ünnepnapokon és a hivatalos órákon kívül is kötelesek teljesíteni.

A kir. ügyészség vezetője gondoskodni köteles, hogy a sürgős tennivalókra az ügyészségnek valamely tagja mindig rendelkezésre álljon. (Ü. Ü. 29.)

A hivatalos működés helye.

A segédszemélyzet és a kezelőszemélyzet hivatalos tennivalóit — kiküldetés esetét kivéve — a részére kijelölt hivatalos helyiségben köteles végezni.

Az ítélőbírák tekintetében nincs kizárva, hogy az ügyiratok tanulmányozását, és az írásbeli munkát magánlakásukon végezzék. E célra azonban az ügyiratokat a hivatalos helyiségből az egyes bírák rendszerint csak a hivatalos órákon kívüli időre, társas bíróság tagja pedig csak annak feltétele alatt vihetik, vagy vitethetik el, hogy az elvitel az ügymenetet, különösen az iratoknak más bíró által netalán szintén szükséges tanulmányozását és a tárgyalás vagy tanácskozás előkészítését ne akadályozza.

Az ügyiratok hivatalosan a hivatali helyiségben adatnak át. Azoknak teljesen és sértetlenül leendő visszakerüléseért a magánlakásra való átvitel esetében az ítélőbíró felelős, aki által vagy a kinek kívánságára az átvitel történt.

Ha azonban külön hivatali helyiség a bírónak rendelkezésére nem áll, az átadás magán lakásán történik és az átadott ügyiratokért őt a felelősség csak annyiban terheli, a mennyiben az iratok az ő hibájából sérültek meg, vagy veszttek el. (Ü. Sz. 36.)

Főrendiházi tagság.

A kir. Curia elnöke, másodelnöke és a budapesti kir. ítélőtábla elnöke hivataluk alapján és tartama alatt a főrendiháznak tagjai. (1885: VII. 4.)

Összlétszám és rangsor.

A fokozatos fizetéssel járó bírói és ügyészi állásban alkalmazottakat az ország egész területére terjedően összlétszámba kell foglalni.

A fokozatos fizetéssel járó hivatali állásra a kinevezés rendszerint a legalsó fizetési fokozatba helyezéssel történik.

A bírói vagy ügyészi szervezet változása esetében ilyen állások magasabb fizetési fokozatba kinevezéssel is betölthetők.

Más esetben is, ha fokozatos fizetéssel járó állásra nem a bírói vagy ügyészi szervezet körében alkalmazott egyén neveztetik ki: kivételesen a magasabb fizetési fokozatba helyezéssel történhetik a kinevezés, de akkor egy alsóbb fizetési fokozatu állás helyett egy magasabbat kell rendszeresíteni, és ez mint számfeletti állás fenmarad mindaddig, míg a magasabb fizetési fokozatba kinevezett ebben az állásában marad, vagy a míg kineveztetésének időpontját tekintve, különben is a magasabb fizetési fokozatba előlépett volna.

Elöléptetésre a magasabb fizetési fokozatba annak van igénye, aki a következő alsóbb fizetési fokozatban az összlétszám sorrendje szerint az első.

Ha az előléptetésre jogosult ellen fegyelmi eljárás van folyamatban, előléptetése az eljárás jogerős befejeztéig függőben marad.

Mindazonáltal, ha még egy vagy több hasonló magasabb fizetésű állás üresedik meg: arra a fegyelmi eljárás alatt levő után legközelebb jogosítottat ugyan elő kell léptetni, de ezzel az előbbi, ha ez fegyelmi büntetés alá nem esik, rangsorban meg nem előzi.

Ha a jogosult ellen indított fegyelmi eljárást megszüntetik, vagy ha azt a fegyelmi vád alul felmentik, részére a magasabb fizetést attól a naptól kell utalványozni, a melytől kezdve a magasabb fizetés különben megillette volna.

A rangsort a király által kinevezetteknek a legfelső elhatározás, másoknál a kinevezési okirat keltének napja állapítja meg.

Azok között, a kiket ugyanazon napon neveztek ki s már előbb is államszolgálatban voltak, a kinevezés előtt közvetlen elfoglalt állásuk rangfokozata, illetőleg rangsora, egyenlő rangfokozat és rangsor esetében a hosszabb szolgálati idő adja meg az elsőséget.

Uj szervezés esetében a szervezés befejezéséig egyenlő állásra, habár különböző időben kinevezettek között a rangsort oly módon kell megállapítani, mint ha a szervezett uj bíróság vagy ügyészség működésének megkezdésének napján egyidejűleg történtek volna a kinevezések.

A szerzett rangsornak és fizetési fokozatnak más állásra kinevezés esetére való biztosítása czéljából a hivatali állások a következő csoportokba vannak sorozva:

1. kir. alügyész, kir. albiró;
2. kir. ügyész, kir. járásbíró, kir. törvényszéki bíró;
3. kir. ítélőtáblai bíró; vidéki kir. törvényszéki elnök, a budapesti kir. törvényszék alelnöke; kir. főügyészi helyettes; igazságügyminiszteri osztálytanácsos;
4. kir. curiai bíró, kir. ítélőtáblai tanácselnök, Budapesten elhelyezett kir. törvényszék elnöke, kir. főügyész, koronaügyészi helyettes, igazságügyminiszteri tanácsos;
5. az igazságügyminiszterium államtitkára, koronaügyész, kir. curiai tanácselnök, a kir. ítélőtáblai elnök, a budapesti kir. ítélőtábla alelnöke.

Ha valakit ugyanabban a csoportban foglalt állások közül egyikből a másikba nevezik ki: akkor uj állásában azt a rangsort, s ha fizetési fokozatok vannak, azt a fizetési fokozatot nyeri, mely őt az ugyanabban a csoportban felsorolt állások bármelyikében uj kinevezése előtt eltöltött szolgálati idő szerint a többiek szolgálati idejéhez viszonyítva, megilleti.

Mindazonáltal az, aki már előbbi állásában magasabb járandóságot élvezett, ezt — a működési pótlék kivételével — uj állásában is megtartja és előbbi fizetési fokozatánál alsóbb fokozatuak közé nem sorozható.

Kir. ítélőtáblai bírói czimmel és jelleggel felruházott kir. bírákat és főügyészi helyettesi czimmel és jelleggel felruházott kir. ügyészeket a kir. ítélőtáblai bírák, vidéki kir. törvényszéki elnökök, a kir. főügyészi helyettesek és az igazságügyminiszteri osztálytanácsosok a rangsorban mindenesetre megelőzik.

Mindezek a rendelkezések az ugyanabban a csoportban foglalt állások rangfokozatát nem érintik.

Ha kir. ítélőtáblai bírónak törvényszéki elnökké kinevezése székhelyváltozással jár: a szabályszerű költözködési költséget meg kell téríteni.

Ha másodosztályu kir. ítélőtáblai bírót neveznek ki vidéki kir. törvényszék elnökévé, magasabb fizetési fokozatra való

igényének megnyíltakor a magasabb kir. ítélőtábla-birói fizetésbe lép.

A rangfokozat szabályozása, ugyszintén az összlétszám és a rangsor megállapítására szükséges minden más intézkedés az igazságügyminiszter hatáskörébe tartozik. (1891. évi XVII. t.-cz. 46—52.)

A betétszerkesztési munkálatok körül véglegesen alkalmazott telekkönyvvezetők és segédtelekkönyvvezetők külön tisztii állományt képeznek. (1887. évi 40.715. I. M.)

Az igazságügyminiszteriumban alkalmazott bírákra nézve az 1869: IV. t.-cz. és 1871: VIII. törv.-czikk intézkedései ez alkalmaztatás tartama alatt is érintetlenül maradnak és az alkalmazott bíró bírói állásának rangsorozatát is megtartja. A bíró a rangsorozat szerinti magasabb fizetésbe alkalmazása tartama alatt is belép és őt az 1871: XXXI. t.-cz. 11. §-ának megfelelő fizetés emelkedés az alkalmazásnak tartama alatt is megilleti.

Ha az alkalmazás előre láthatólag huzamosabb időig tartana, az ekként alkalmazott bíró helyett az illető bírósághoz számfeletti bíró nevezhető ki. Az ily módon kinevezett bíró a legközelebbi üresedés esetében a rendes létszámú bírák sorába lép.

Az alkalmazás megszűntét követő első üresedés esetében a számfeletti bírói állás megszűnik. (1889. évi XLV.)

Hadkötelezettség.

Mozgósítás.

A kir. törvényszékeknél és az azok területein levő kir. járásbíróságoknál, valamint a székhelybeli kir. ügyészségeknél alkalmazott azokról a bírákról, ügyészekről és bírósági, valamint ügyészségi hivatalnokokról, kik a cs. és kir. hadsereg, haditengerészet, a m. kir. honvédség, vagy a cs. kir. Landwehr kötelékében állanak, s hadmozgósítás esetében épen nem nélkülözhetők, s e miatt jelen polgári alkalmazásukban meghagyandók lennének, a kir. törvényszékek elnökei évenként kimutatást készítenek és ezt december hó 31-ig az igazságügyi miniszterhez felterjesztik.

Az ügyészségi személyzetre nézve az ügyész egyetértésével kell javaslatot tenni és a felterjesztendő kimutatást az

ügyész is aláírja. Ha az ügyészség vezetője is katonaköteles, az ő nevét is fel kell venni a kimutatásba.

Külön-külön kimutatást kell készíteni:

1. a közös hadsereg és haditengerészet állományába, továbbá a póttartalékhoz;

2. a magyar kir. honvédség; és

3. a cs. kir. Landwehr állományába tartozó védkötelesekről.

A kimutatás mintája következő:

Névjegyzék az igazságügyminisztérium hivatalos hatáskörében alkalmazott azokról a védkötelesekről, kik a véderőről szóló 1868. évi XL. t.-cz. 26. §-a alapján háború esetén mint nélkülözhetetlenek, alkalmazásukban meghagyandók lennének.

1. Vezeték és keresztnéve.

2. Honossági, illetékességi:

a) helye.

b) járása és megyéje.

3. Katonai (honvéd) szolgálati viszonyai:

a) állományilletékes, csapattest, intézet; hadkiegészítési kerülete a póttartalékosnak,

b) rendi fokozat.

c) felavatásának, vagy beosztásának éve, hava és napja.

4. Polgári alkalmazása:

a) hatóság.

b) lakhelye, rendes tartózkodási helye,

c) szolgálati minősége.

5. Az elfoglalt alkalmazásban való nélkülözhetlenség indokolása minden egyesre nézve.

6. A cs. és kir. közös hadügy-, illetőleg a cs. avagy a m. kir. honvédelmi miniszter általános, vagy különös megjegyzése.

7. Jegyzet.

(1877. évi 204. I. M.)

Az állam szolgálatában álló polgári tisztviselő vagy szolga a mozgósítás folytán teljesítendő tényleges katonai szolgálat tartama alatt hivatalát és állását megtartja, e szolgálat sem a magasabb állásra való kinevezést, sem az ezzel járó illetmény élvezetét nem akadályozza, sem a magasabb fizetési fokozatba jutásra nézve meghatározott szolgálati időt nem szakítja meg.

Mozgósítás esetében tényleges katonai szolgálatra behívott tisztviselők vagy szolgák mindaddig, míg a legénység állomá-

nyához tartoznak, összes --- a nyugdíjazás vagy ellátásnál számításba vehető illetményeik, -- a gyakornokok pedig teljes segélydijaik élvezetében megmaradnak.

E kedvezményekben egyedül azok nem részesülnek, kik a törvényes egy évi vagy ennél hosszabb időtartamu tényleges katonai szolgálatukat ki nem töltötték.

Ha az állam szolgálatában álló egyén katonai minőségében a havidijasok sorába tartozik, mozgósítás esetében teljesítendő tényleges katonai szolgálata alatt:

a) a nyugdíjazás vagy ellátásnál számításba eső illetményeinek vagy segélydíjának harmadrészét minden körülmények közt huzza:

b) ha a katonai havidíj évi összege a mellékilletmények s az előző a) pont alatt említett harmadrész beszámítása nélkül a polgári illetményénél kisebb a különbözet, az utóbbiból egészítendő ki.

Ha a katonai havidíj évi összege a polgári illetmény évi összegével egyenlő vagy ennél magasabb, ez esetben az utóbbiból csak az a) pont alatt mindenesetre biztosított harmarész fizetendő ki;

c) kinek neje vagy törvényes gyermeke van, s háztartást visz, a lakbér és a természetben járó illetmények élvezetében megmarad: ellenben családjá a katonai illetékszabályzat nyújtotta ellátásra igényvel nem bír.

Ily egyének fizetése, bére vagy segélydíjából a b) pont alatti levonás csak az esetben rendelhető el, ha polgári illetményük a katonai havidíj évi összegével együttvéve 1200 frtot meghalad.

4. A harmadik pontban említett polgári illetmény-kiszabás érintetlenül marad az esetben is, ha az illető -- a megszakitás nélkül töltött tényleges katonai szolgálat ideje alatt, - mint már a katonai havidijasok sorába tartozó lépett a magasabb katonai illetmények élvezetébe. (1878. évi 20.830. I. M.)

Tényleges szolgálat.

Ha a hadkötelezettségben álló állami tisztviselők, ideértve a gyakornokokat is, továbbá altisztek és szolgák hadszolgálati kötelezettségük lerovása végett akár a rendes három évi tényleges szolgálatra, akár mint egyévi önkéntesek, akár négy évi haditengerészeti és két évi honvédségi tényleges szolgálatra

beszólíttatnak: rangjuknak és hivatali minőségüknek megtartása mellett számfelettiekké válnak s állomásuk betölthető.

Nyolcz heti katonai kiképeztetés céljából bevonuló póttartalékos állami tisztviselők, altisztek és szolgák e nyolcz heti időtartamra illetményeik élvezetében megmaradnak, s e kedvezmény kiterjed az egy évi önkéntesi, valamint a három évi közös hadseregbeli, két évi honvédségi és négy évi haditengerészeti tényleges szolgálatra bevonuló, állami alkalmazásban álló hadkötelezetteknek nyolcz heti kiképeztetési idejére is.

Tényleges katonai szolgálati idejük elteltével, mely szolgálati idő a polgári államszolgálatba ily esetekben beszámítandó, a tartalékba történt áthelyeztetésükre vagy szabadságoltatásukra vonatkozó okmányaik felmutatásával 30 nap alatt, hivatalvesztés terhe mellett, volt elüljáró hatóságuknál jelentkezni tartoznak, a mely hatóság az elhelyezés céljából hatáskörén belül intézkedik, esetleg jelentést tesz a miniszterhez és saját költségükön újból leendő elhelyeztetésükig előbbi illetményeik utalványozása mellett felettük rendelkezik.

Hasonló elbánás alá esnek az államszolgálatban álló és ténylegesítés céljából próbaszolgálatra bevonuló cs. és kir., valamint m. kir. honvédtartalékos tisztek is.

Azok, kik az előléptetési jog megszerzése céljából, de mindenkor előzetesen nyert szabadság alapján vonulnak be tényleges szolgálattételre, szabadságuk idejének tartama alatt is illetményeik élvezetében maradnak.

Ugyanily elbánásban részesülnek a többi még hadkötelezettségben álló állami tisztviselők, altisztek és szolgák is, midőn az időleges fegyvergyakorlatokra behivatnak. (1891. évi 40.061. I. M., 1892. évi 23.654., 1899. évi 75.556. I. M. és 1899. évi 45.636. I. M.)

Mindazok a tisztviselők (gyakornokok), altisztek és szolgák, kik akár a 3 évi hadseregbeli, 4 évi haditengerészeti, vagy 2 évi honvédségi, akár az egy évi önkéntesi tényleg szolgálatra, akár pedig 8 heti póttartalékosi kiképeztetésre bevonulnak: behívójegyüket annak vételétől számított három nap alatt közvetlen felettes hatóságuknál mulhatlanul be kell hogy mutassák, a hatóságok pedig a behívójegyeket a rendes szolgálati uton haladéktalanul az igazságságügyi miniszterhez felterjeszteni kötelesek.

Ha a behívójegyet elkéssetten vagy oly időben mutatnák be a felettes hatóságnak, a midőn az illetmények a rendes ut

betartása mellett a távozás napjával már megszüntethetők nem volnának: a felettes hatóságoknak jogukban áll az adópénztárt az illetményeknek az igazságügyminiszter további rendeletéig való visszatartása iránt megkeresni.

Erről az igazságügyminiszterhez felterjesztendő jelentésben említést kell tenni. (1895. évi 51.968. I. M.)

Fegyvergyakorlat.

Midőn valamelyik tisztviselőnek az időszakai fegyvergyakorlatok alul való felmentését a szolgálat érdeke mulhatlanul megkívánja, az illetőnek katonai igazolványi könyvét behívó jegyével együtt, a behívás bekövetkezte után azonnal fel kell terjesztetni az igazságügyi miniszterhez, és egyuttal körülményesen fel kell említeni mindazokat az indokokat, melyek az illető felmentésének szükségét igazolják. (1878. évi 15.017. I. M.)

Az előléptetési igény megszerzése céljából. 3 havi tetteges próbaszolgálatra önként jelentkező, szabadságolt állományu honvédtisztek bevonulhatását, a mennyiben a polgári közszolgálat érdekei azok helyettesítése által is megóvhatók, lehetőleg elő kell mozdítani. (1880. évi 7295. I. M.)

A tartalékos honvédtisztek és egyéb havi dijasok tekintetében a honvédkerületi parancsnokságok minden év február havában, minden egyes igazságügyi hatóság vezetőjével jegyzékben közlik a vezetésük alatt álló hivatalnál alkalmazott tartalékos honvédtisztek és egyéb havi dijasok neveit, kiknek abban az évben fegyvergyakorlatra be kell vonulniok.

A közös hadsereg állományába tartozó tiszteknek és egyéb havi dijasoknak behívó jegyeiket szintén már február hónapban kell megkapniok.

Ezek alapján a hivatalok vezetői kellő időben tudomást nyernek arról, hogy kik és milyen időben kötelesek fegyvergyakorlatot teljesíteni. A hivatalok vezetőinek e szerint a rendes évi szabadságidő megállapításakor módjukban áll akként intézkedni, hogy a zavartalan ügymenet a katonai szolgálatokra való bevonulások mellett is mindenkor biztosítva legyen.

Az igazságügyminiszter a fegyvergyakorlatok alul való felmentés iránt csakis a legkivételesebb esetekben s kellően indokolt jelentések alapján intézkedik. (1895. évi 9635. I. M.)

Ha valamely hatóságtól egy időre többeket hívnak be fegyvergyakorlatra s ez a közszolgálat tekintetében hátrányosnak

mutatkozik. a bíróságok és igazságügyi hatóságok főnökei a behívottak névsorát (az illető csapattestének — ezred — megjelölésével) az igazságügyi miniszterhez márczius hó 15. napjáig jelentés kíséretében felterjesztik, s nyilatkoznak az iránt, hogy a behívásoknak az év különböző szakára való elosztása az ügymenet érdekében miként lenne fogantatosítható.

Az igazságügyminiszter a közszolgálatra netalán hátrányos következmények elhárítását a közös hadügyi miniszternél kieszközli. (1896. évi 4253. I. M.)

A fegyvergyakorlatra behívott tartalékos honvédelegénységi állománybeli egyének hivatali állásukban való helyettesítéséről mindenkor kellő időben és eleve kell gondoskodni, mert ily egyének felmentése csakis különös méltánylást érdemlő kivételes esetekben történhetik. (1898. évi 53.785. I. M.)

Népfölkelés.

A népfölkelési szolgálat alul azok, kik a közszolgálat teljesítésére vagy annak érdekében nélkülözhetlenek, felmenthetők.

A felmentést az elüljáró hatóság kérelmezni tartozik.

Az a hatóság vagy hivatalfőnök, kinek hivatalos hatáskörében a közszolgálat érdekében fölmentendő népfölkelésre kötelezettek alkalmazva vannak, erről a személyzetről évenként október hó végeig, két példányban „Fölmentési javaslatot” szerkeszt és azt véleményezés végett a közbeeső fölöttes hatóságok vagy elüljárók útján, a véleményezésre hivatott hatóságnak beküldi.

Véleményezésre hivatott hatóság a törvénykezés terén alkalmazott személyzet tekintetében a kir. táblák elnökei, illetőleg a kir. főügyészségek.

Az összes fegy-, közvetítő és javító-intézetek, a szegedi kerületi börtön és államfogháznál alkalmazott személyzetről, a kir. tábláknál (kir. főügyészségeknél), valamint a kir. Curianál alkalmazott személyzetről az igazságügyminiszter van véleményezésre hivatva.

A fölmentési javaslat a következő rovatokból áll:

1. Folyó szám.
2. Név.
3. Születési év.
4. Illetőségi
  - a) község,
  - b) járás,

c) megye.

d) népfölkelési járás.

5. Utoljára tényleg szolgált:

a) mely csapatnál, intézetnél, hatóságnál stb..

b) mily rendfokozatban.

6. A közös hadsereg, haditengerészet vagy honvédségből kilépett:

a) végelbocsátás útján.

b) fölülvizsgálat útján.

7. Ajánlati lapja

a) van.

b) nincs.

8. Közzolgálati alkalmazásban áll

a) mely hatóságnál?

b) mily minőségben?

c) hol?

9. A nélkülözhetlenség indokolása.

10. Véleményezés.

11. Fölmentési határozat.

12. Megjegyzés.

Először a havidíjasokat kell felvenni, azután a többi nevek következnek az illetőségi járások sorrendjében.

Az illetőségi népfölkelő járás száma a helységnévtárban, az illető község mellett megtalálható.

Már a szerkesztő hatóság vagy hivatalfőnök a javaslatba hozott egyének tekintetében szigorúan szem előtt tartani köteles, hogy fölmentésre csak a közzolgálat érdekében igazán nélkülözhetetlen egyének, t. i. csak olyanok hozassanak javaslatba, kiknek elvonása által az illető hivatal működése szünetelni volna kénytelen, vagy kiknek elvonása által az illető közzolgálati ágazat súlyos, esetleg pótolhatlan károsodást vagy megzavarást szenvedhetne.

A meghatározott időre be nem érkezett fölmentési javaslatok, csak kivételesen, -- ha a megkésés indokolva van, -- vehetők figyelembe.

A személyi adatokat a javaslat illető rovataiba pontosan, lehetőleg hivatalos okmányok, vagy egyéb hiteles iratok alapján kell bevezetni.

Minthogy az ideiglenes felmentés mindaddig érvényben marad, míg az illetőnek nélkülözhetlensége annál a hatóságnál vagy hivatalnál fennáll, mely az ideiglenes felmentést

kérelmezte, ennél fogva a felmentési javaslatba csak oly egyéneket kell felvenni, a kik még felmentve nem voltak, vagy a kiknél a felmentési indok már egyszer megszűnt, de ily indok ujólag beállott.

A közbeeső fölöttes hatóságok és hivatalok a felmentési javaslat minden egyes nevét ellenőrizni és a nélkülözhetlenség tekintetében lelkiismeretesen és kötelességszerűen nyilatkozni tartoznak.

A véleményező hatóság vagy kivaltalfőnöknek kötelessége, a fölmentésre javaslatba hozott egyének felmentő véleményezése alkalmával, úgy a saját felelősség (felügyelete) alá tartozó közszolgálati ágazatnak, mint a fegyveres erőnek érdekeit lelkiismeretesen fontolóra venni és kétes esetben magát az által az elv által vezéreltetni, hogy háboru idején a fegyveres erő érdekét minden más közszolgálati szükséglet fölébe kell helyezni.

A véleményező hatóságok pártoló vagy ellenző véleményüknek rendszerint csak „igen” vagy „nem” szónak bejegyzése által adnak kifejezést.

Azonban jogukban áll véleményüket részletesen is indokolni.

A véleményezés az által válik hitelessé, ha a fölmentési javaslat végén a véleményezésre hivatott hivaltalfőnök azt aláírja és a hivatalos pecséttel ellátja.

Az így véleményezett fölmentési javaslatot két példányban a véleményező hatóság vagy hivaltalfőnök évenként deczember 31-ig ahhoz a honvéd kerületi parancsnoksághoz küldi, melynek területén az illető közhivatal, illetve a felmentendő személyzetnek hivatalhelysége vagy működési területe fekszik.

Kísérő irat -- hacsak különös ok nem kívánja -- nem kell.

A gyors elintézés érdekében kívánatos, hogy a véleményező hatóság a nála beérkező összes felmentési javaslatokat gyűjtve, azokat a felmentő hatósághoz egyszerre és évenként csak egyszer terjessze be.

A miniszteriumok a fölmentési javaslatot a náluk közvetlen szolgálatban álló népfölkelésre kötelezett személyzetről évenként deczember 31-ig közvetlen a honvédelmi miniszterhez küldik.

A honvédkerületi parancsnoksághoz benyújtott felmentési javaslatok egyik példánya a kerületi parancsnokság határozatával és pecsétjével ellátva a véleményező hatóságok útján a

fölmentési javaslatot szerkesztő hatósághoz visszaküldetik, mely a fölmentett egyéneket fölmentésükről értesíti.

Ha a honvédelmi miniszter a hozzá közvetlen beérkező fölmentési javaslatokban foglalt legénységi személyzetet kivételosen maga menti fel, erről a szerkesztőhatóságokat a javaslat egyik példányának visszaküldése által értesíti.

A szerkesztő hatóságok a fölmentési javaslatok fölmentési záradéka alapján a fölmentett egyéneket értesítik s nyilvántartják, hogy az előfordult változások a következő fölmentési időszakig bejelenthetők legyenek.

Az illetékes hatóságok azokról, kiknek fölmentési jogcíme időközben megszűnt, évenként egyszer kimutatást szerkesztenek.

Ezt a kimutatást évenként október hó végeig a felmentési javaslatokkal együtt kell felterjeszteni.

A kimutatás mintája a következő:

K i m u t a t á s

azokról a népfölkelésre kötelezettekről, kiknél a fölmentési indok az 18 évben megszűnt.

1. A fölmentési engedély száma.
2. Volt (esetleg jelenlegi) rendfokozat.
3. Név.
4. Születési év.
5. Illetőségi község, járás, megye.
6. Közszolgálati alkalmazás:
  - a) mely hatóságnál?
  - b) mily minőségben?
  - c) hol? (lakhely, állomás.)
7. A fölmentés megszűnésének oka.
8. Megjegyzés.

A megszűnési kimutatást szerkesztő hatóságok a népfölkelésre kötelezetteknek törlésére további értesítést nem kapnak; a szerkesztő hatóságok a fölmentési javaslatból törlésre bejelentett egyéneket, valamint a népfölkelési kötelezettség megszűnése folytán törlendő és ideiglenesen fölmentve volt egyéneket is minden további értesítés bevárása nélkül a fölmentési nyilvántartásból már akkor törlik, mikor a fölmentés indoka, illetve a népfölkelési kötelezettség megszűnt és ezt a fölmentési javaslat „megjegyzés” rovatában röviden indokolják.

Kötelesek ugyanakkor az illető egyént is a fölmentés megszűnéséről a szükség és a körülmények szerint oly hozzáadással értesíteni, hogy immár népfölkelési szolgálati kötelezettsége teljes érvénybe lép.

Mozgósítás esetén, illetve a népfölkelés felhívása után, a havidíjasok és a katonailag kiképezettek, vagy az ajánlati lappal ellátott katonailag ki nem képezettek, nemkülönben oly katonailag ki nem képezettek ideiglenes fölmentése, kik valamely honvéd vagy népfölkelő hatósághoz beidéztetnek, hasonló eljárás mellett történik, mint béke idején.

A népfölkelés felhívásakor tehát mindazok a hivatalok, melyeknél havidíjasok és katonailag kiképezett vagy oly népfölkelők állanak szolgálatban, kik a népfölkelési tényleges szolgálat alul eddig föl nem mentettek és a közszolgálat érdekében közszolgálati alkalmazásukban nélkülözhetlenek, a fölmentési javaslatot sürgősen hasonló módon terjesztik elő, mint békében szokás: a fölmentendők pedig a fölmentő hatóság határozatát közszolgálati alkalmazásukban bevárják.

Ugyanezt az eljárást kell követni a mozgósítás vagy háború folyama alatt a katonailag ki nem képezett népfölkelőkkel is, kik háború folyama alatt hadi szolgálatra névszerint beidézettek, vagy születési évfolyam szerint behivatnak.

A közszolgálati hatóságoknak kötelességük, a népfölkelés felhívása után azonnal és a háború folyama alatt esetenként, az oly fölmentett népfölkelésre kötelezettekről, kiknek fölmentési indoka időközben megszűnt, a megszűnési kimutatást sürgősen előterjeszteni. (1894. évi 39.260. és 1895. évi 47.551. I. M.)

Kedvezmények.

Vasúti jegyek.

Az államvasutak igazgatósága féláru menetjeggyel való utazásra jogosító, arczképes évi igazolványokat állít ki:

a) rendes alkalmazásban álló, hivatali esküt tett állami tisztviselők, altisztek és szolgák részére, az illető hatóság vagy hivatal útján benyújtott szabályszerű folyamodványok alapján;

b) oly állami nyugdíjas alkalmazottak részére, kik díjazott tisztséget, avagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, ha ezt a körülményt a lakhelyükön székelő közigazgatási előljáró-

ság, az igazolvány engedélyezése iránt benyújtott folyamodványon szabályszerűen igazolja.

Mindazoknak, a kik ily igazolványnak a maguk részére való kiállítását igényelhetik, annak kiállítását feleltes hatóságuk útján, arcképüknek és 50 kr. illetéknek csatolása mellett benyújtott szabályszerű folyamodványban közvetlen a m. kir. államvasutak igazgatóságánál legkésőbbben az előző év deczember havának végeig, az évközben kinevezettek, illetve nyugdíjazottak pedig kineveztetésüket, illetve nyugdíjaztatásukat követő hó végeig kérelmezniök kell.

Kivételt képeznek a XI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők, valamint az állami altisztek és szolgák, kik a kedvezmény igénybe vehetése céljából nem kötelesek az arcképes évi igazolványt beszerezni, s ennél fogva esetről-esetre folyamodhatnak egyes utazásra szóló igazolvány kiállításáért.

Az államvasutak igazgatósága továbbá feláru menetjeggyel egyszeri utazásra jogosító, s illetve csak egy menetire, vagy egyszeri menet-jövetre érvényes igazolványokat állít ki esetről-esetre a következő személyek részére:

a) a hivatali esküt tett s nem a XI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek velük együtt élő nejük és családi kötelékben szülői ellátás alatt álló, még keresetképtelen gyermekek és együttutazó cselédjeik részére, ha a családfő az arcképes igazolványt a saját személye részére megváltotta, vagy az államvasutak összes vonalaira szóló kedvezményes áru bérleti jeggyel, vagy szabadjeggyel rendelkezik:

b) a XI. fizetési osztályba tartozó, hivatali esküt tett állami tisztviselők, valamint az állami altisztek és szolgák saját személyei részére, (a mennyiben arcképes igazolványt nem váltottak), nemkülönbén ugyanezeknek velük együtt élő nejük és családi kötelékben szülői ellátás alatt, még keresetképtelen gyermekeik és együttutazó cselédjeik részére, a szolgaminőségük cselédjeinek kizárásával;

c) a rendes alkalmazásban állott, állami hivatalnokok, altisztek és szolgák özvegyei részére, a férj elhalálása folytán történő átköltözködés alkalmával saját maguk és családjuk tagjai, ugyszintén a családdal együttutazó cselédek részére;

d) az állami nyugdíjasoknak és nyugbéréseknek, valamint a velük együtt közös háztartásban élő nejük és családi kötelékben, szülői ellátás alatt álló, még keresetképtelen gyerme-

keik, nemkülönben ily nyugdíjasoknak, illetve nyugbéréseknek nyugdíjat, illetve nyugbért élvező özvegyük és az említett feltételek mellett gyermekeik részére.

Oly nyugdíjasok és nyugbérések, kik díjazott tisztséget viselnek, avagy fizetéssel járó hivataluk van, családtagjaik részére sem tarthatnak kedvezményre igényt.

Ez a korlátozás nem vonatkozik azokra a nyugdíjas alkalmazottakra, ki állami hivatalokban napidíj. (havi átalány), stb.) mellett alkalmazva vannak.

A féláru menetjeggyel egyszeri utazásra jogosító igazolványok kiállítása iránti kérvényeket az *a)* és *b)* alatt megnevezett személyek hivatali felsőbbbségük által, a *c)* alatt megnevezett személyek volt hivatali felsőbbbségük által, a *d)* alatt megnevezett személyek pedig az illetékes közigazgatási eljárárság által igazolva, s hivatali pecsétjének alkalmazása mellett pártolólág láttamozva a m. kir. államvasutak igazgatóságánál vagy az illetékes üzletvezetőségeknél nyújthatják be.

Átköltözködési tárgyaknak 50%-nyi díjmérséklés alapján való szállítására jogosító szállítási utalványokat kaphatnak:

a) rendes alkalmazásban álló, hivatali esküt tett állami tisztviselők, altisztek és szolgák új kinevezés vagy áthelyezés alkalmából szükséges átköltözködések céljából;

b) ugyanezeknek özvegyei a férj elhalálozása folytán történő átköltözködés alkalmából.

Az erre vonatkozó kérvényeket az illetőnek hivatali felsőbbbsége által igazolva s illetve pecsétjének alkalmazása mellett pártoló láttamozással ellátva az államvasutak igazgatóságánál vagy az illetékes üzletvezetőségnél kell benyújtani. (1896. évi 16.875. és 25.093. I. M.)

Ha az igazolványok megújítás végett elküldetnek, azok visszaérkezéseig terjedő időre külön igazolványok állíttatnak ki, ha a hivatali felsőbbbség az arra vonatkozó folyamodványon igazolja, hogy az arczképes igazolvány megújítás végett beküldetett. (1897. évi 47.683. I. M.)

Az arczképes igazolványokat hivatalos utazások és átköltözködések alkalmával használni kell.

Az igazolvány kiállításáért fizetett díj az első hivatalos utazásról benyújtott utiszámlában felszámítható s az illető javára érvényesíttetik.

Az igazságügyi hatóságok vezetői tartoznak az alkalmazottak által beszerzett évi arczképes igazolványokról pontos

jegyzéket vezetni s az utiszámlák láttamozása alkalmával, a mennyiben teljes vasuti díj számíttatnék fel, megjegyezni, hogy számlatevőnek van-e vasuti igazolványa, továbbá a mennyiben a beszerzési költség felszámíttatnék, azt is igazolni, hogy ez az összeg számláttevő javára az illető évben még nem érvényesített. (1896. évi 48.297. I. M.)

Átköltözködések alkalmával a családtagok részére igénybevett kedvezményes menetjegyet az utiszámlában meg kell említeni, s a hivatalfőnök abban az esetben, ha teljes vasuti jegy számíttatnék fel, az utiszámlára vezetendő záradékban megemlíteni tartozik, hogy az arczképes igazolványnyal bíró számláttevő a családtagok részére kedvezményért folyamodott-e vagy sem? (1897. évi 23.480. I. M.)

Az arczképes igazolványok megújítását a hivatalfőnökhöz intézett bélyegmentes folyamodványban kell kérni, s a kérvényhez 50 kr. kezelési költséget és az arczképet, illetve az arczképes igazolványt mellékelni.

A hivatal főnöke a folyamodványok alapján jegyzéket készít s ebben feltünteti mindazokat az adatokat, melyek az igényjogosultság elbírálásához szükségesek.

A jegyzéket két példányban kiállítva az 50—50 krnyi kezelési költséggel és az arczképekkel együtt az év végeig meg kell küldeni az államvasutak igazgatóságához. (1897. évi 47.683. I. M., 1897. évi 71.953. I. M. és 1899. évi 20.283.)

A kezelési költség s a levél nem portómentes.

A kedvezményes vasuti jegy iránt előterjesztett kérvény bélyegmentes. (1899. évi 20.283. I. M.)

A hivatali főnökök azoktól, kik arczképes igazolványra való jogosultságukat elvesztik, az igazolványt bevonni és megsemmisítés végett az államvasutak igazgatóságának megküldeni kötelesek; abban az esetben pedig, ha az igazolványt bevonni nem sikerülne, erről az igazolvány érvénytelenítése végett értesíteni kell. (1897. évi 63.820. I. M.)

Minták a kérvények záradékolásához.

A kérvényt pártolóan láttamozom, s igazolom,

1. hogy N. N..... a vezetésem alatt álló bíróságnál mint a XI. fizetési osztályba tartozó (aljegyző, őrnök, stb.) alkalmazásban áll, s hogy hivatali esküt tett;

2. hogy nős, s hogy nejével együtt él;

3. hogy cselédet tart s hogy a kérvényben megnevezett

gyermekai még családi kötelékben szülői ellátás alatt állanak s keresetképtelenek;

4. hogy a vezetésem alatt álló bíróságnál mint (bíró, al-bíró, jegyző stb.) rendes alkalmazásban áll, hogy hivatali esküt tett, hogy ..... számú arczképes igazolványa van, (esetleg: az államvasutak összes vonalaira szóló kedvezményes áru bérleti jeggyel vagy szabad jeggyel rendelkezik), hogy nős, s hogy nejével együtt él, továbbá, hogy cselédet tart s hogy a kérvényben megnevezett gyermekei családi kötelékben még szülői ellátás alatt állanak s keresetképtelenek;

5. hogy kinevezés vagy áthelyezés folytán az átköltözködés szükségessé vált;

6. hogy folyamodó rendes alkalmazásban állott állami hivatalnoknak (altisztnek, szolgának) özvegye, s hogy a férj elhalálózása folytán szükségessé vált az elköltözése, továbbá, hogy cselédet tart, s hogy a kérvényben megnevezett gyermekei családi kötelékben még szülői ellátás alatt állanak s keresetképtelenek;

7. hogy arczképes igazolványa megújítás végett beküldetett.

Szolgálati diszérem.

Az igazságügyi szakban tényleg alkalmazottak a „Disz-érem negyven évi hű szolgálatokért” adományozását, szolgálati okirataik bemutatása mellett közvetlen hivatali főnöküknél kéri, a kik, ha a kérelem okadatoltnak mutatkozik, a kérelmező beadványát, az igényjogosultság fenforgásának jelzése mellett, az illető felügyeleti hatóság (kir. ítélőtábla elnöke, illetve a kir. főügyész) útján az igazságügyminiszterhez terjesztik fel.

Az igazságügyi tárcza nyugdíjasai igényük érvényesítése végett akár közvetlenül az igazságügyminiszteriumnál, akár annál a bíróság, ügyészség vagy fegyintézeti igazgatóságnál jelentkezhetnek, melynél legutóbb szolgálatban állottak. (1898. évi 4734. I. M. E.)

Hivatali járandóság.

Általános határozatok.

A hivatali járandóság általánosságban fizetésből és lakpénzből áll.

Ezekén felül a budapesti és fiumei elsőfolyamodású kir. bíróságoknál alkalmazott törvényszéki és járásbírók, valamint az ottani ügyészségeknél alkalmazott ügyészek évi 400 frt, az ugyanitt alkalmazott albirák és alügyészek pedig évi 300 frt, végül az ugyanezen helyeken alkalmazott bírósági jegyzők és aljegyzők évi 150 frt működési pótlékot kapnak.

Azok az állami tisztviselők, akik természetben kapnak lakást, lakpénzre igényt nem tarthatnak.

Az állami tisztviselőket netalán megillető s a nyugdíjazásnál beszámítandó személyi pótlékok, kinevezések vagy előléptetések esetében, a fizetési többlet erejéig mindég megszűnnek. (1893: IV. 2.)

Az állami tisztviselők, a gyakornokok kivételével, tizenegy fizetési osztályba soroztatnak, mely besorozást az igazságügy-miniszterium alá tartozókra nézve a következő kimutatás tünteti fel:

II. Fizetési osztály:

Miniszter, a kir. Curia elnöke.

III. Fizetési osztály:

Államtitkár, a kir. Curia másodelnöke.

IV. Fizetési osztály:

A kir. Curia tanácselnökei, a kir. ítélőtáblák elnöke, a koronaügyész.

V. Fizetési osztály:

Miniszteri tanácsos, curiai bíró, kir. táblai tanácselnök, főügyész.

VI. Fizetési osztály:

Miniszteri osztálytanácsos, Curiához beosztott bíró, kir. táblai bíró, főügyész-helyettes, törvényszéki elnök (vidéken), törvényszéki alelnök (Budapesten), központi telekhivatal főnöke.

VII. Fizetési osztály:

Miniszteri titkár, számvevőségi főnök, curiai elnöki titkár, kir. táblai elnöki titkár, törvényszéki bíró, járásbíró, kir. ügyész, fegyintézeti igazgató, művegyész.

VIII. Fizetési osztály:

Miniszteri segédtitkár, számtanácsos, segédhivatali főigazgató, curiai tanácsjegyző, törvényszéki bíró, járásbíró, kir. ügyész, fegyintézeti igazgató, művegyészi első segéd.

IX. Fizetési osztály:

Miniszteri fogalmazó, számvizsgáló, segédhivatali igazgató, kir. táblai fogalmazó, kir. táblai fordító, főügyészségi fogalmazó, aljárásbíró, telekkönyvvezető, törvényszéki iroda-igazgató, kir. alügyész, fegyintézeti igazgató, fegyintézeti ügynök, fegyintézeti ellenőr, fegyintézeti orvos.

X. Fizetési osztály:

Számellenőr, irodatiszt, kir. táblai segédfogalmazó, jegyző, telekkönyvvezető, törvényszéki iroda-igazgató, fogházfelügyelő, központi telekhivatali tiszt, fegyintézeti ellenőr, fegyintézeti gondnok, fegyintézeti orvos, fegyintézeti lelkész, művegyészi segéd.

XI. Fizetési osztály:

Aljegyző, számtiszt, iroda segédtiszt, irnok, segédtelekkönyvvezető, fogházfelügyelő, fegyintézeti tanító. (1893: IV. 1. 27.)

Az egy személyzeti létszámba tartozó állások fizetési osztályuk különböző fizetési fokozatai közt egyenlően oszlanak meg. Ha azonban az állások összes száma egyenlően fel nem osztható, akkor a fölös számú állások arányosan a magasabb fizetési fokozatokba soroztatnak.

Kivételt képeznek a VIII. fizetési osztályba tartozó bírói és ügyészi, valamint a XI. fizetési osztályba tartozó aljegyzői állások, a melyek csak ezeknek a fizetési osztályoknak két magasabb fizetési fokozatába és a XI. fizetési osztályba tartozó segédtelekkönyvvezetői állások, melyek ennek a fizetési osztálynak legmagasabb fizetési fokozatába tartoznak. (1893: IV. 3.)

Az állami tisztviselő illetményeit az a fizetési osztály állapítja meg, a melybe állása soroztatott.

Az állami tisztviselőknek :

a) a fizetési osztályban rendszeresített különböző fizetések közül azzal a fokozattal járó fizetésre, a mely a vele egy létszámba tartozó tisztviselők között öt rangsora szerint megilleti, és

b) a fizetési osztályával, tekintettel állomáshelyére, járó pénzre van igénye.

Kinevezéseknél a rangsort megállapítja :

a) az Ő Felsége által kinevezetteknek a legfelsőbb elhatározásnak,

b) más kinevezetteknek a kinevezési okirat keltének napja.

Azok között, akik ugyanegy napon neveztettek ki, ha már előbb is államszolgálatban voltak s egy létszámból neveztetnek ki, a kinevezés előtt közvetlenül elfoglalt rangsor, ha pedig különböző létszámokból neveztetnek ki, első sorban a kinevezés előtt közvetlenül elfoglalt fizetési osztály, egyenlő fizetési osztály esetében az ugyanazon fizetési osztályban töltött hosszabb szolgálati idő, ha az ugyanazon fizetési osztályban eltöltött szolgálati idő is egyenlő, a nyugdíjba beszámítható hosszabb szolgálati idő, ennek is egyenlő volta esetében pedig a kinevezés sorrendje adja meg az elsőséget. Ha olyanok neveztetnek ki, akik a kinevezést közvetlenül megelőzőleg államszolgálatban nem voltak, a kinevezés sorrendje állapítja meg a rangsort, míg ha már előbb is állami szolgálatban állók s a kinevezést közvetlenül megelőzőleg állami szolgálatban nem álló egyének együtt neveztetnek ki egy és ugyanazon a napon, a már államszolgálatban állók az utóbbiakat megelőzik. (1893: IV. 4.)

Az alsóbb fizetési osztályból a magasabba, kinevezés után, ugyanazon fizetési osztály különböző fizetési fokozatai közül a legközelebbi magasabb fizetési fokozatra pedig fokozatos előléptetés útján jut a tisztviselő.

A fokozatos előléptetés azon rangsor szerint történik, a melyet a tisztviselő a vele egy létszámba tartozók között elfoglalt, míg a kinevezésnél nem a rangsor, hanem e mellett a szakképzettség, érdemesség és alkalmazhatóság a döntő.

A kinevezés rendszerint az illető fizetési osztály legalsóbb fizetési fokozatába való sorozással történik.

Ha különös szolgálati érdeknél fogva kivételesen a maga-

sabb fizetési fokozatba való sorozással kívánatos a kinevezés, ez csak a minisztertanács hozzájárulásával történhetik.

Ha az előléptetésre rendszerint jogosult ellen fegyelmi eljárás van folyamatban, előléptetése az eljárás jogerős befejezéseig függőben tartandó. Mindazonáltal, ha még egy vagy több magasabb fizetési fokozatba tartozó hasonló állás üresedik meg, arra, illetőleg azokra a fegyelmi eljárás alatt levő után rangsorozottak lépnek elő, de ezzel az előbbi, ha ez fegyelmi büntetés alá nem esik, vagy oly fegyelmi büntetésre ítéltetik, a mely a fokozatos előléptetés megvonásánál enyhébb, a rangsorban meg nem előzik.

Ha az előléptetésre rendszerint jogosult ellen indított fegyelmi eljárás megszüntetetik, avagy felmentő, vagy pedig a fokozatos előléptetés megvonásánál enyhébb fegyelmi büntetést kimondó ítélettel fejeztetik be, részére a magasabb fizetés attól a naptól utalványozandó, a melytől kezdve a magasabb fizetés őt különben is megillette volna. (1893: IV. 5.)

A Budapesten és a magyar korona országain kívül fekvő valamely állomáshelyen alkalmazott állami tisztviselők évi fizetése, ha nőtlenek, a lakpénzen kívül 600 frtnál, ha pedig nők, vagy családjuk van, 700 frtnál rendszerint csekélyebb nem lehet, s azért, a mennyiben ily helyeken kisebb fizetésű állami tisztviselők alkalmaztatnának, ezek itteni alkalmaztatásuk tartamára - ha csak elő nem lépnek - háromszáz helyett négyszáz, illetőleg ötszáz forint lakpénzben részesülnek. (1893: IV. 9.)

Az állami tisztviselők fizetése - a fegyelmi büntetés esetét kivéve - le nem szállítható. (1893: IV. 10.)

A gyakornokok állami tisztviselők, fizetési osztályba azonban nem tartoznak s díjjal vagy a nélkül alkalmaztatnak.

A díjazott gyakornokok a fizetés és a lakpénz helyett a fizetés természetével bíró évi segélydíjban részesülnek.

Ez a segélydíj a gyakornokoktól a megkivánt alaki képzettség fokához mérten háromféle, még pedig megilleti:

a) évi ötszáz frtnyi segélydíj azokat, akiktől felsőbb tanintézet szabályszerű bevégezése:

b) évi 400 frtnyi segélydíj azokat, akiktől középiskolának érettségi vizsgálattal való bevégezése:

c) évi háromszáz forintnyi segélydíj azokat, akiktől az előzőnél csekélyebb iskolai előképzettség kívánatik. (1893: IV. 11.)

Az altisztek évi fizetése három fokozatból áll: Ötszáz, négyszázötven és négyszáz forint.

A hivatalszolgák évi fizetése, még pedig a Budapesten s a magyar korona országain kívül fekvő valamely állomáshelyen alkalmazottaké négyszáz, háromszázötven és háromszáz, az egyebütt alkalmazottaké háromszázötven, háromszáz és kétszázötven frtban állapittatik meg.

Ugy az altisztek, valamint a szolgák, ha természetben lakást nem élveznek, Budapesten és a magyar korona országain kívül valamely állomáshelyen száz, a többi helyen pedig állomáshelyüknek osztályozásához képest hetven forint, hatvan forint s illetőleg ötven forint lakpénzben részesíttetnek.

A magasabb fizetési fokozatra előléptetés nem feltétlenül a kinevezés sorrendjén alapuló idősség, hanem e mellett az érdemesség és alkalmazhatóság szerint történik. (1893: IV. 12.)

A fizetés:

a) A kinevezés esetén, ha a hó első felében történik a kinevezés, a hó közepétől, ha pedig a hó második felében történik a kinevezés, az ennek napját követő hó első napjától és

b) fokozatos előléptetés esetén, a magasabb fizetési fokozatban előfordult megüresedés napjára következő naptári negyed év első napjától kezdve, előleges havi részletekben teendő folyóvá.

A lakpénz:

a) ha gyakornok, vagy az állam szolgálatában nem álló, vagy ugyan államszolgálatban álló, de nem díjazott, vagy végre oly tisztviselő neveztetik ki, aki a kineveztetés folytán természetbeni lakását elveszti, a kinevezés napját követő hó első napjától:

b) más esetben a kinevezés áthelyezéseknél az új állomás elfoglalásának napját követő lakbérnegyed első napjától előleges évnegyedes részletekben teendő folyóvá.

Ha különböző állomáshelyeken a lakbérnegyedek nem esnek össze, az új lakpénz az előbbi állomás helyre nézve érvényes lakbérnegyed lejártától folyósítandó.

A mennyiben a kinevezett — ha csak hivatalos viszonyok nem akadályoznák új állásának elfoglalásában — új állását a fizetésnek a fenti 1. a) pont szerinti esedékessé váltáig nem foglalja el, a fizetés és lakpénz s illetőleg a magasabb fizetés

és lakpénz utalványozásánál a kinevezés idejéül az állás tényleges elfoglalásának napja tekintendő.

Az ítélőbiráknak és az ügyészségek tagjainak magasabb fizetése fokozatos előléptetés esetén a megüresedés napját követő hó elsejétől teendő folyóvá.

A működési pótlék a kinevezés vagy áthelyezés napját követő hó első napjától teendő folyóvá. (1893: IV. 13.)

A fogházörök fizetését előleges fél havi részletekben szolgáltatják ki. (1891. évi 15.066. I. M.)

A fizetések és lakbérek táblázata.

A kir. Curia elnökének, másodelnökének és tanácselnökeinek illetményeit évenként a költségvetési törvény állapítja meg.

A kir. ítétőtáblák elnökeinek fizetése 6000 frt, lakpénzük pedig 1000 frt, a budapesti kir. ítélőtábla elnöke ezenkívül 2000 frt pótlékot kap. (1890: XXV. 6.)

A többi alkalmazottak illetményeit a következő kimutatás tünteti fel:

Az V. VI. VII. VIII. IX. X. és XI. fizetési osztályba sorozott
állami tisztviselők fizetése és lakpénzének kimutatása.

Fizetési osztály	Fizetési fokozat	Fizetés forintokban	Lakpénz forintokban			
			Budapest, Fiumében és a magyar korona országain kívül fekvő állomáshelyen	A I - III. katonai lakbérosztályzatokba sorozott állomáshelyeken	A IV - VI. katonai lakbérosztályzatokba sorozott állomáshelyeken	A VII - X. katonai lakbérosztályzatokba sorozott állomáshelyeken
V.	1	5000	1000	700	600	500
	2	4000				
VI.	1	3000	800	560	480	400
	2	2500				
	—	—				
VII.	1	2400	600	420	360	300
	2	2200				
	3	2000				
VIII.	1	1800	500	350	300	250
	2	1600				
	3	1400				
IX.	1	1300	400	280	240	200
	2	1200				
	3	1100				
X.	1	1000	350	245	210	175
	2	900				
	3	800				
XI.	1	700	300	210	180	150
	2	600				
	3	500				

(1893: IV.)

A bírák és ügyészek illetményeire vonatkozó különös határozatok.

Minden bíró és ügyész az állampénztárból huzza fizetését, és a törvényben meghatározott illetményeken és díjakon kívül ingyen tartozik a feleknek igazságot szolgáltatni.

A bírák és ügyészek fizetése az állami költségvetésbe vétetik fel, s a kinevezett bírónak megállapított fizetése le nem szállítható.

A bírói és ügyészi fizetés az eskütelételtől kezdve jár. (1869: IV. és 1871: XXXIII.)

Az elsőfolyamodású bíróságoknál alkalmazott ítélőbírák és ügyészek fizetése, kineveztetésüktől számítandó tíz évi folytonos szolgálat után, az eredeti fizetés tíz, minden további öt évi szolgálat után pedig annak öt százalékával emelkedik, ha ez idő alatt magasabb állásba elő nem léptettek, vagy fegyelmi büntetés alá nem estek.

Fegyelmi büntetés esetében a tíz és öt évi időszak, a büntetés hatályának elévülésére kiszabott idő lefolytával kezdődik.

Ezek a pótlékok magasabb rangnak czimével és jellegével való felruházás esetében megszűnnek, de ha az ily módon alkalmazott tíz év alatt elő nem lép: fizetése tíz százalékkal és minden további öt év után öt százalékkal emelkedik. (1871: XXXI. 11., 1871: XXXIII. 8., 1891: XVII. 31.)

Ez a pótlék az igazságügyminiszteriumban alkalmazott bírákat is megilleti. (1889: XLV.)

Az ugyanabban a fizetési osztályban fokozatos előléptetéssel nyert fizetési többletet a pótlékból le kell vonni. (1893: IV. 6.)

A budapesti kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőkül berendelt vidéki albírák a berendelés tartamára évenként 400 frt, a többi kir. ítélőtáblákhoz berendelt albírák pedig 200 frt pótlékban részesülnek. A budapesti albirót — bármely kir. ítélőtáblához rendeltetik is be — pótlék nem illeti. (1890: XXV. 6.)

A Budapesten elhelyezett kir. törvényszékek elnökei a kir. Curia rendes bíráinak létszámába tartoznak és a rangfokozat, rangsor, járandóság és fokozatos fizetésre való igény tekintetében a kir. Curia bíráival egyenlő jogokkal bírnak. (1891: XVII. 25.)

Vidéki törvényszékekhez elnököt a király kir. curiai bírói czimmal és jelleggel is kinevezhet. (1891: XVII. 26.)

A király fontos közszolgálati érdekből eddigi szolgálati minőségükben meghagyás mellett:

1. a vidéki kir. törvényszék elnökének kir. curiai birói czímet és jelleget;

2. a kir. törvényszéki birónak és járásbirónak kir. ítélőtáblabirói czímet és jelleget;

3. a kir. ügyésznek főügyési helyettesi czímet és jelleget adományozhat, ha az 1–3. alatt felsoroltak legalább 5 évig eddigi vagy ennek megfelelő ítélőbirói vagy ügyési állásban szolgálva magukat kitüntették. (1891: XVII. 27.)

Azoknak az elnököknek száma, a kik kir. curiai birói czímmel és jelleggel neveztetnek ki és a kik utóbb e czímet és jelleget nyerik, tiznél több nem lehet.

Az ítélőtáblabirói és főügyész helyettesi czímmel és jelleggel felruházott bírák és kir. ügyészek száma együtt a kir. törvényszéki és járásbíráknak, valamint a kir. ügyészeknek az évenkénti költségvetési törvényben megállapított együttes létszáma egytizedrészét meg nem haladhatja. (1891: XVII. 28.)

A főügyési helyettesi czímmel és jelleggel felruházott kir. ügyészeknek működési pótlék nem jár. (1891: XVII. 30.)

Ha curiai bíró czímével és jellegével felruházott elnököt a kir. Curia rendes bírájává vagy ennek megfelelő állásra neveznek ki, új állásában rangsorát és fizetési fokozatához való igényét akképpen kell megállapítani, mint ha azt a szolgálati időt, mely alatt curiai birói jelleggel mint elnök szolgált, új állásában töltötte volna. (1891: XVII. 32.)

A törvényszéki vizsgálóbíró évenként 300 frt pótlékban részesül. (1891: XVII. 33.)

A Curiahoz tanácsjegyzőkül berendelt vidéki bírák és járásbírák 600 frt, az albírák pedig 400 frt pótlékot kapnak évenként. (1891: XVII. 55.)

A vidéki törvényszéki elnök fizetése a pótlék érintetlenül hagyása mellett ugyanaz, mint a vidéki kir. ítélőtáblai II. osztályu bírák-é. (1891: XVII. 65.)

A vidéki kir. ítélőtábláktól a kir. Curiahoz behívott kisegítő bírák a budapesti lakhérletményben, ugyancsak a Budapestre és visszaköltözésük költségeinek megtérítéseül 300 frt átköltözködési átalányban részesülnek. (1893: XXXII. 2.)

Az igazságügyminiszteriumban alkalmazott bírák és ügyészek illetményei, ebbeli alkalmaztatásuk idejének tartama alatt,

ugyanazok: mint a budapesti kir. bíróságokhoz és ügyészségekhez kinevezett bírák-é és ügyészek-é. (1889: XXXVII. 2.)

A kir. ügyészek vidéken, a kir. alügyészek pedig úgy Budapesten, mint a vidéken 300 frt tiszti pótlékot kapnak. (1871: XXXII. 8. és 1891: XVII. 38.)

A kir. törvényszéki bírák, járásbírák és ügyészek létszámának egy ötöd része a VII. fizetési osztályba tartozik.

Ezen fizetési osztályba eső bírói és ügyészi állások betöltése a bírák és ügyészek sorában az igazságügyminiszter előterjesztésére, királyi kinevezés útján történik. (1893: IV. 18.)

A telekkönyvi betétek szerkesztésénél alkalmazott bírák és bírósági hivatalnokok járandósága.

A bírák, albírák, telekkönyvvezetők és segédtelekkönyvvezetők fizetésükön felül a betétszerkesztés tartama alatt napidíj és fuvarbér helyett évi átalányt kapnak.

A bírák és albírák egyaránt 400 frt napidíj átalányt és 200 frt fuvardíj átalányt.

A telekkönyvvezetők és segédtelekkönyvvezetők 300 frt napidíj átalányt és 200 frt fuvardíj átalányt.

Áthelyezés alkalmával szabályszerű átköltözködési illetmény jár. Budapesten működésük alatt helyi pótlékot kapnak, melynek összege:

- a) bírákra 500 frtban;
- b) albírákra 400 frtban;
- c) telekkönyvvezetőkre és segédtelekkönyvvezetőkre pedig egyaránt 300 frtban;
- d) irnokokra 100 frtban van megállapítva. (1887. évi 43.900 I. M. és 1890. évi 21.640. I. M.)

Az önálló működési körrel felruházott irnokok 200 frt napidíj átalányban és 150 frt fuvarbér átalányban részesülnek.

Arra az időre, melyen át a bírák, albírák, telekkönyvvezetők, segédtelekkönyvvezetők és irnokok a telekkönyvi hatóság székhelyét képező város vagy község területére vonatkozó betétszerkesztési munkálatokkal foglalkoznak, fuvardíj átalányra nincs igényük. (1890. évi 14.537. és 1890. évi 15.131. I. M.)

A betétek szerkesztésénél alkalmazott díjnokok napidíja

1 frt 50 kr., mely az alkalmazás tartama alatt az egyes alkalmazottak képességére és szorgalmára való tekintettel az igazságügyminiszter által fokozatosan 2 frtig felemelhető.

Az önálló működési körrel fel nem ruházott díjnok a bíróság székhelyén kívül való alkalmazásnál a szabályszerű fuvarköltséget számíthatja fel és rendes napidiján felül a helyszínen való működésének tartama alatt 50 kr. napidijpótlékot kap.

Az önálló működési körrel felruházott díjnokok az alatt az idő alatt, a míg a bíróság székhelyén kívül a helyszínen mint kiküldöttek az azonosítást önállóan teljesítik, vagy ugyanily helyen a bizottságban mint kiküldöttek működnek, naponként 1 frt napidijpótlékot kapnak.

Más telekkönyvi hatósághoz való kirendelés esetében, a mennyiben az nem az illetőnek kérelmére történik, az irnokok szabályszerű átköltözködési költséget kapnak, a díjnokoknak pedig a tényleg felmerült fuvarköltség megtérítésére van igényük. (1891. évi 24.341. I. M.)

Ha a betétszerkesztésnél alkalmazott irnok, vagy díjnok önálló működéshez szükséges gyakorlottságra tett szert, a bíróság vezetője önálló működési körrel való felruházás végett az igazságügyminiszternek jelentést tesz, s ebben részletesen felsorolja az irnok, vagy díjnok által teljesített mnnkálókat, egyttal mellékli annak a betétszerkesztő bírónak és telekkönyvvezetőnek véleményes jelentéseit, a kik mellett az önálló hatáskörrel felruházandó irnok vagy díjnok működött. (1891. évi 24.341. I. M.)

A hivatali járandóság utalványozása, felfüggesztése és megszüntetése.

Az ítélőbírák, a koronaügyész és a kir. főügyész, továbbá a bírósági hivatalnokok és szolgák fizetését és lakpénzét az igazságügyminiszter, a koronaügyészség tagjainak, valamint segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzetének illetményeit a koronaügyész, a kir. főügyészségek és kir. ügyészségek tagjainak, továbbá segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzetének illetményeit pedig a kir. főügyész teszi folyóvá és szünteti meg az e tárgyban tett jelentés alapján.

A jelentésben azt a ténykörményt, mely a járandóság folyóvá tételét vagy megszüntetését maga után vonja, és a

ténykörülmény bekövetkeztének napját, határozottan meg kell említeni.

A kir. ügyészek és alügyészek tisztí pótlékát a fizetés folyóvá tételének napjától kell utalványozni, illetőleg a fizetés megszüntetésének napjától megszüntetni.

Az utalványozó rendelet az igazságügyminiszterium számvevősége útján küldendő az állampénztárhoz, illetőleg adóhivatalhoz.

Halasztást nem tűrő esetekben a bíróság vezetője, illetve főügyész vagy koronaügyész közvetlenül az állampénztárhoz vagy adóhivatalhoz intézett rendelettel felfüggesztheti az alkalmazottaknak járandóságait, ebbeli intézkedéséről azonban köteles az igazságügyminiszterhez haladéktalanul indokolt jelentést tenni.

Ha az illetményeket a koronaügyész, illetőleg a kir. főügyész szüntették meg, erről 8 nap alatt a miniszterhez jelentést tesznek. (Ü. Sz. 42. és Ü. U. 39.)

A hivatalszolgai vagy más megfelelő állásra kinevezett fogházőr illetményeinek megszüntetése tekintetében a következő eljárást kell követni, nevezetesen: az új állásra kinevezett fogházőrnek fizetése, a mennyiben fogházőri állásától a hó első felében mentetett fel, a hó közepével, ha pedig a hó második felében mentetik fel, az illető hó végével szüntendő meg; az illető évnegyed végeig esedékes lakpénzét pedig a kir. ügyész az adóhivataltól illetményjegyzék mellett a felmentés napján vegye fel és a fogházőrnek egy összegben egyszerre adja ki. Végre a mennyiben az új állásra kinevezett fogházőr természetben lakást élvezett, az évnegyed végeig esedékes lakpénz-pótlékát a fogházőri állástól való felmentése alkalmával részére szintén egy összegben kell kiszolgáltatni. (1894. évi 29.490. I. M.)

Jutalom, segélyezés.

A kir. törvényszékeknél és járásbíróságoknál alkalmazott hivatalnokoknak és a szolgáknak az elnök ajánlatá alapján az igazságügyminiszter, a kir. Curianál és a kir. ítélőtáblánál alkalmazott hivatalnokoknak az e célból esetről-esetre utalványozott átalányból a kir. Curia, illetőleg a kir. ítélőtábla elnöke engedélyez jutalmat és segélyezést

A koronaügyészségnél alkalmazott kezelő hivatalnoknak

és szolgáltnak a koronaügyész, a kir. ügyészségnél hasonló szolgálatban levő alkalmazottaknak pedig a kir. főügyész az e célból évenként utalványozott átalányból engedélyez jutalmat és segélyt.

Jutalom rendkívüli vagy oly kiváló munkásság és szorgalom elismeréséül adatik, mely a hivatalnokok létszámának szaporítását vagy díjnokok felvételét tette nélkülözhetővé.

Segélyezés annak engedélyeztetik, aki hivatalos teendőit szorgalommal és pontosan végzi és baleset folytán, önhibája nélkül súlyosabb vagyoni veszteséget szenvedett vagy rendkívüli kiadásokra kényszerítettet és az utóbbiakat saját vagyónából nem fedezheti.

Segélyezések — egyes rendkívüli és halasztást nem szenvedő esetek kivételével — évenként csak május és november havában, jutalmak csak november hóban engedélyeztetnek.

A törvényszéki elnökök az évégett beadott kérvényeket a kijelölt hónapok első felében együttesen a fölöttes kir. ítélőtáblai elnökhöz terjesszék fel és minden egyes kérelemre nézve nyilatkozzanak.

E szabály az ügyészekre is vonatkozik, azzal az eltéréssel, hogy az ügyészek a kérvényeket a kir. főügyészhez terjesztik fel.

A jutalmazások és segélyezések tárgyában a kir. ítélőtábla elnökére ruházott hatáskör a betétszerkesztő közegek irányában közvetlenül az igazságügyi minisztert illeti.

A kir. ítélőtáblai elnök a felügyelete alatti kir. törvényszékek elnökeitől érkezett összes kérvényeket ismét együttesen, a kijelölt hónapok második felében, saját nyilatkozata kíséretében az igazságügyminiszterhez terjeszti fel.

A kir. Curia elnöke és a kir. ítélőtáblák elnökei a vezetésük alatti bíróságoknál alkalmazottak részére engedélyezett jutalmakról és segélyezésekről, a nyugták csatolása mellett, az igazságügyminiszterhez indokolt jelentést tesznek.

Kiváló munkásságu egyének megjutalmazása iránt ezek jelentkezése nélkül, az elnök és az ügyész hivatalból is tehet a jelentésben javaslatot.

Ugyanaz az egyén egy éven át rendszerint csak egyszer részesülhet jutalomban vagy segélyezésben. (Ü. Sz. 43—48., Ü. U. 40—44. és 1893. évi 19.665. I. M.)

A rendkívüli segélyezés iránt benyújtott kérvényeket a

törvényszék elnöke. a kir. ítélőtábla elnökének tartozik bemutatni, ki azokat az igazságügyminiszterhez terjeszti fel. (1891. évi 36.954. I. M.)

Fizetési előleg.

Az ítélőbirák, ügyészek, bírósági és ügyészségi hivatalnokok és szolgák, kik önhibájukon kívül szorult helyzetbe jutottak, a mennyiben ezt igazolják és szolgálatuknak minden tekintetben megfelelnek, egy, két vagy legfeljebb három havi, kamatnélküli fizetési előleget kérhetnek.

A fizetési előlegeket a birák, bírósági hivatalnokok, a koronaügyész és a kir. főügyész részére az igazságügyminiszter, a koronaügyészség többi tagjainak, valamint kezelő- és szolgaszemélyzetének a koronaügyész, a kir. főügyészség kerületében szolgálatban levő többi összes alkalmazottnak pedig a kir. főügyész engedélyezi és utalványozza.

A koronaügyész és a kir. főügyészek az általuk engedélyezett fizetési előlegeket negyedévenként névszerinti kimutatásba foglalva a miniszternek bejelentik.

A visszafizetés rendszerint legfeljebb tizenkét egyenlő és szakadatlan havi részletekben történik. Ennél hosszabb, de husz hónapnál többre nem terjedő törlesztési idő csak különös tekintet érdemlő viszonyok között és kivételesen engedélyezhető.

Azoknak, kik előbb kapott fizetési előleg törlesztésével hátralékban vannak, új előleg nem engedélyezhető, még az esetben sem, ha az új előlegből az előbbi előleg hátraléka egyszerre levonatnék.

Az, akinek fizetése biróilag le van foglalva, előlegben csak úgy részesíthető, hogy az előleg a foglaltató hitelező kielégítésére fordíttassék és elégséges legyen a tartozás teljes törlesztésére és a fizetésnek a birói foglalás aluli felmentésére.

Oly előlegek, melyek az ítélőbiró, ügyész, bírósági és ügyészségi hivatalnok vagy szolga elhalálkozásának napján még hátralékban vannak, az özvegynek vagy árváknak ellátásából be nem hajtatnak.

Az előleg iránti kérvényt, mely a számfejtő hivatalnak a folyamodó fizetésére vonatkozó hivatalos nyilatkozatával látandó el. az elnök, illetve ügyész véleményes jelentéssel határozat hozatala végett az előleg engedélyezésére jogosult hatósághoz terjeszti fel. (Ü. Sz. 49. és Ü. I. 45.)

Az ügyészségi megbízott díjazása.

Az ügyészségi megbízott díjazása és annak mennyisége iránt az igazságügyi miniszter esetről-esetre intézkedik.

Az ügyészségi megbízott díjazását a kir. főügyész a jelentkezés napjától kezdve a székes fővárosban a m. kir. állampénztárnál, más helyeken a kir. adóhivatalnál havi — illetőleg kívánatra negyedévi — utólagos részletekben, szabályszerűen bélyegzett és a járásbiróság vezetője által láttamozott nyugtára felvehetőleg, az igazságügyminiszterium számvevősege útján utalványozza.

A díjazás megszüntetése rendszerint hasonló módon, sürgős esetekben azonban közvetlenül az állampénztárhoz, illetőleg az adóhivatalhoz intézendő rendelet útján történik. A díjazást azzal a nappal kell megszüntetni, melyen a megbízás elvonatott, illetőleg melyen az ügyészségi megbízott működése korábban vagy más okból megszűnt.

A működés megszűnésének napjáról a járásbiróság a kir. ügyészséget értesíti.

Ha az ügyészségi megbízott, illetőleg állandó helyettese egyéb közszolgálatban is áll, a járásbiróság székhelyén kívül teljesített hivatali működés esetében napidíjat és fuvarpénzt a reá nézve egyéb állásában érvényes szabályok értelmében számíthatja fel.

A mennyiben a nevezettek nem állnak más közszolgálatban, napidíjuk hét koronát, fuvarilletményül pedig kilométerenként 40 fillért, illetőleg vasuton való utazás esetében II. osztályu, hajón való utazásnál pedig I. osztályu menetjegyet számíthatnak fel.

Mindkét esetben az utínaplón az utazás megtörténtét és szükségességét a járásbiróság vezetője igazolja s a szabályszerűen felszámított összeget a kezelése alatt levő bűnügyi átalányból fizeti ki.

Egyébként az utiszámlának benyújtása és érvényesítése tekintetében az igazságügyi tisztviselőkre nézve e tárgyban hatályban levő rendeletek irányadók. (1899. évi 4700. I. M. E.)

A hivatalos kiküldetések alkalmával járó illetményekről.

Hivatalos kiküldetések esetében a kiküldött közegnek igénye van:

a) napidíjakra és

b) az utiköltségek megtérítésére.

A hivatalos utazásokra kiküldött állami tisztviselőknek fizetési osztályukhoz mért napidíj jár.

Az állami tisztviselőknek napidíját az a fizetési osztály állapítja meg, a melybe állása sorozva van:

az	I. fizetési osztályba tartozónak	.	.	40 korona
a	II.	-	-	35 "
a	III.	-	-	20 "
a	IV.	-	-	25 "
az	V.	-	-	21 "
a	VI.	-	-	16 "
a	VII.	-	-	13 "
a	VIII.	-	-	10 "
a	IX.	-	-	8 "
a	X.	-	-	7 "
a	XI.	-	-	6 "

A díjazott és díjtalan gyakornokok a XI. fizetési osztályba sorozott állami tisztviselők részére megállapított utazási illetményekre birnak igénynyel.

Altiszteknek naponként 4 korona, szolgáltnak 3 korona napidíj jár.

Díjnoknak hivatalos kiküldetés alkalmával az általa hivatalában élvezett napidíjon felül 4 korona napidíj pótlék jár.

Ugyanennyi illeti a díjtalan gyakornokokat is.

A jelen szabályzat a bírósági végrehajtókkal szemben nem alkalmazható.

A napidíj a tisztviselőnek csak azon állása után jár, a melyre valósággal kineveztetett, valamely magasabb fizetési osztályba sorozott állás czíme és rangja vagy jellege e tekintetben igényt nem ad.

Kivételnek azok a bírósági és ügyészégi tagok, kik az 1891. évi XVII. t.-cz. 26. és 27. §-ai alapján magasabb állásnak czimével és jellegével ruháztattak fel. Ezeknek hivatalos kiküldetés alkalmával a magasabb állásnak megfelelő illetmény jár.

Oly tiszteletbeli tisztviselőnek, aki rendszeres fizetéssel ellátott állást nem foglal el, a tiszteletbeli minőségének megfelelő állással járó napidíjakra van igénye.

Ha nyugdíjazott hivatalosan kiküldetik, napidíjait a teen-

dök fontosságához képest a kiküldő hatóság esetről-esetre állapítja meg.

Tisztviselők kiküldetés alkalmával még abban az esetben is csak a saját fizetési osztályuk után járó napidíjat élvezik, ha oly teendőkkel bízattak meg, melyeknek végzésére rendszerint magasabb rangú tisztviselők hivatvák.

Ha a tisztviselő kiküldetése alatt magasabb fizetési osztályba sorozott állásra neveztetik ki, neki a legfelső elhatározás, illetve kinevezési okirat keltének napjától a magasabb fizetési osztállynak megfelelő uti illetményekre van igénye.

A napidíj a kiküldött részére az utazás célja és körülményei által indokolt távollét tartamára jár.

A napidíj naptári napok szerint számíttatik.

Kiküldetések alkalmával a tisztviselő, ha tengelyen egyhuzamban és egy cél felé utazik, rendszerint október – márczius hónapokban naponként legalább 75 kilométert tartozik a legrövidebb irányba megtenni.

Az ettől való eltérések esetenként igazolandók.

Rövid ideig tartó kiküldetéseknél, melyek csak néhány órát vesznek igénybe, a nap másik fele visszautazásra fordítandó, ha ezt a vasuti, hajó vagy postajáratok összekötés megengedi.

Ha a tisztviselő a kiküldetés tartama alatt megbetegszik és ezt hitelesen igazolja, neki a napidíj jár; de a gyógyítási költségek megtérítésére csak abban az esetben tarthat igényt, ha hitelesen igazolja, hogy a betegséget az utazás vagy szolgálat idézte elő, nem pedig saját hibájából vagy gondatlanságából eredt. A gyógyítási költségek megtérítését csak az illető miniszter engedélyezheti.

Oly hivatalos kiküldetések, melyeket bizonyos tisztviselők hivatalos állásukból folyó kötelességük szerint napidíjra való igény nélkül tartoznak teljesíteni, el nem oldázható szükség esetét kivéve, olyanokra nem bízhatók, kiknek szabály szerint a napidíjak élvezetére igényük van.

A napidíj mellett lakás, fűtés, világítás, kiszolgálás és egyéb ellátási vagy kényelmi kiadások föl nem számíthatók, ha csak erre az illető külön engedélyt nem kapott.

A tisztviselőnek, ha állomáson kívüli helyre küldetik ki, teljes napidíjra van igénye még abban az esetben is, ha a működés vagy utazás csak fél napon át tartott. Jár pedig a teljes napidíj arra a napra, a melyen az utazás megkezdett

és arra a napra is, a melyen az befejeztetett, történt legyen az utrakelés vagy visszaérkezés a nap bármely időszakában.

Tisztviselőknek, ha állomáshelyükön a vámvonalon, illetve a község belterületén belül eső helyre küldetnek ki, napidijra igényük nincsen.

Ha azonban állomáshelyük területén, de a vámvonalon, illetve a község belterületén kívül eső helyre küldetnek ki és a munka terjedelme vagy a szolgálat érdeke délen, esetleg éjen át a kiküldetés színhelyén való maradást szükségessé teszi, az őket megillető napidijra igényük van, még pedig délen át való kimaradásnál annak felére, ha pedig a kimaradás tényleg éjen át az állomás helyén kívül tart, annak egész összegére.

Délen át való kimaradásnak reggeltől esti 6 óráig, vagy legalább is ezen határokon belül 7 óráig terjedő idő, éjen át való kimaradásnak pedig az ezentul, de 24 órán belül terjedő idő tekintetik.

A kimaradás szükségességét az előljáró hatóság határozza meg.

E szabályok a Budapest belterületén teljesített kiküldetések esetében is nyernek megfelelő alkalmazást.

Azoknak a tisztviselőknek, kiknek működése bizonyos kerületre van szorítva, azon hivatalos utazásoknál, melyeket e kerületek határán belül tesznek, nem saját fizetési osztályuk, hanem csak a közvetlen alsóbb fizetési osztály szerint (méréselt) napidij jár.

Kivételt a X. és XI. fizetési osztályba sorozott tisztviselők képeznek, a kiknek, ha saját kerületükbe küldetnek is ki, napidij fejében 7 korona, illetve 6 korona jár.

Tagosítási, arányosítási és egyéb birtokrendezési ügyekben mindig teljes napidij jár.

Az altisztnek mérsékelt napidija 3 korona, a szolgálé pedig 2 korona.

Tisztviselő, altiszt vagy szolga, aki a magyar korona országainak területén kívül fekvő helyre küldetik ki és pedig a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Hercegovina területén, a mennyiben hivatalos lakásban el nem helyezhető, az őt megillető napidij másfélszeresét, ellenkező esetben csak az egyszeres napidiját kapja. Más országokban pedig az őt megillető napidij kétszeresére van igénye.

A fölemelt napidíj csak arra az időre jár, a melyet a tisztviselő az illető területen tényleg eltölt.

Az átalányokkal alkalmazott tisztviselők napidíjakra igényt nem tarthatnak, kivéve, ha idegen kerületbe vagy rendes szolgálati minőségükkel egybe nem kötött teendők végzésére küldetnek ki. A kiküldetés tartama alatt esedékes átalányrészlet is megilleti a tisztviselőt.

Ha az átalány egy helységben teljesítendő működéshez van kötve, a helység központjától számított 5 kilométer távolságon, ha pedig egy utvonalon rendszeres beutazásához van kötve az átalány, úgy a napidíj felszámítása akkor is annyiban engedtetik meg, a mikor is a mennyiben a külön megbízatás több időt vesz igénybe mint a rendes beutazás.

Átalányokkal ellátott tisztviselőnél ügyelni kell arra, hogy teljesítette-e azokat az utazásokat, a melyeket a meghatározott időszakokban megtenni köteles; ha ezt ok nélkül elmulasztotta, a mulasztás idejére eső átalány levonandó, esetleg általa visszatérítendő. Abban az esetben pedig, ha az utat igazolt okokból meg nem tehette és azt más tisztviselő teszi meg helyette, az átalány megszüntetendő és a helyettesnek a szabályszerű illetmények utalványozandók.

Az igazságügyi alkalmazott, aki rendes székhelyén kívül, de az ország határán belül levő hatóságnál vagy hivatalnál nyer hosszabb tartamu időleges alkalmazást, az oda és vissza-utazás tartamára, valamint a közbeeső alkalmazás első 8 napjára a megfelelő napidíjakat, az alkalmazás többi idejére azonban napidíjak helyett megfelelő kiküldetési pótlékot igényelhet.

Ha a kiküldött nőtlen vagy gyermektelen özvegy, a kiküldetési pótlék fizetésének 60%-át teszi, különben a kiküldetési pótlék a fizetés 75%-ára emelkedhetik.

Ezt az illetményt kapja az az altiszt és szolga is, aki kiküldetése következtében székhelyén kívül huzamosabb ideig egy községben teljesít szolgálatot.

A telekkönyvvezetői minősítéssel bíró s a telekkönyvek átalakítása és helyesbitése körül alkalmazható szakdíjnak ebbeli kiküldetésének egész tartama alatt 3 korona napidíjpótlékot kap.

Hivatalos utazásoknál, melyeket egészben vagy részben vasúton lehet megtenni, a kiküldöttek ezt a közlekedési eszközt tartoznak használni.

Az I -VII. fizetési osztályba tartozó tisztviselőknek az

I. osztály, a VIII—XI. fizetési osztályba tartozóknak és a díjnokoknak a II. osztály, az altiszteknek és szolgálknak a III. osztály menetára jár a személyvonat díjszabása szerint.

Az I—III. fizetési osztályba sorozott tisztviselők kíséretében utazó tisztviselők — tekintet nélkül fizetési osztályukra — az I. osztályu vasuti menetárat számíthatják föl: a szolgálk pedig azon esetben a II-ik osztályt, ha a vonalon III-ik osztályu szakasz nincs.

A tisztviselő gyorsvonalat mindazon esetekben fölszámíthat, a melyekben akár a napidíjknál megtakarítás érhető el, akár pedig a külfoglalkozás teljesítésére több idő nyerhető, vagyis midőn a gyorsvonal igénybe vétele a közszolgáltatárra előnnyel jár.

A gyorsvonal igénybe vételének jogosultsága, ha csak annak a közszolgáltatárra előnyös volta a vonatok menetrendjéből kivehető nem volna, a hivatalfőnök által az utiszámlán igazolható.

Ha kétség forog fenn az iránt, hogy a gyorsvonal igénybevétele a közszolgáltatárra előnnyel jár-e, e tekintetben annak a hatóságnak vagy hivatalnak vezetője határoz, a melyhez a kiküldött tartozik.

Hivatalos utazásoknál, melyeket egészben vagy részben hajón lehet megtenni, a kiküldött ezt a közlekedési eszközt tartozik használni.

Ha az utazást vasuton és személyszállító hajón is meg lehet tenni, a kiküldött tisztviselő a két közlekedési eszköz között a közszolgálat érdekében előnyösebbet szabadon választhatja és az ennek megfelelő menetárat számíthatja.

A tisztviselőknek és díjnoknak hajón az I. osztályu, altiszteknek és szolgálknak a II. osztályu hely szerinti menetár jár.

Ha a tisztviselő vasuton vagy hajón utazik és kiküldetése három napon túl terjed, 50 kilogramm súlyu podgyász szállítási díjnak megtérítésére van igénye.

A magyar államvasutakon, a hol a vonalszakasz-díjszabás szerint a podgyász viteldija 1—50 klgr. között egy és ugyanazon összegben van megállapítva s ezen díj minden darab podgyász után külön-külön fizetendő, a podgyász-szállítási díj csak egy darab podgyász után számítható fel.

Ha a vasutat vagy hajót nem lehet használni, mert az utazás sürgős voltánál fogva a bizonyos időre határozott indulás meg nem várható, vagy pedig a vonat vagy hajó rendes közle-

kedésében elemi vagy egyéb közbejött akadályok miatt zavar vagy megszakítás állott be, vagy ha végül a vasut vagy hajó használata, mivel állomásuktól vagy állomásukhoz külön bérkocsi használata igényeltetnék, költségesebb volna a közvetlenül tengelyen való utazásnál, a tisztviselő tengelyen utazhatik és a szabályszerű fuvarpénzek megtérítésére igényt tarthat; ez esetben azonban az okok, melyek a vasut vagy hajó használatát gátolták, az utiszámlában hitelesen igazolandók.

Ha a tisztviselő hivatalos utazása alkalmával sem vasutat, sem hajót nem használhat, miriaméterenként a következő fuvarpénzekre van igénye:

	Magyarország és Horvát-Szlavonországban:	Tengermelléki és szegedi kerületben, továbbá Fiume állomása részére:
I—III. fizet. oszt.-ba tartozó tisztviselőnek	10 kor.	12 kor.
IV—VII. fizet. oszt.-ba tartozó tisztviselőnek	7 "	9 "
VIII—XI. fizet. oszt.-ba tartozó tisztviselőnek	5 "	6 "

A miriamétert mértékül és nem legkisebb távolsági egységül kell tekinteni, minélfogva a miriamétertnél kisebb távolságra nézve a fuvarpénz aránylag számítható.

Azoknak a tisztviselőknek, kiknek működése bizonyos kerületekre van szorítva, azon hivatalos utazások alkalmával, melyeket a kerületük határán belül tengelyen tesznek, nem a teljes, hanem csak mérsékelt fuvarpénzekre van igényük, és pedig miriaméterenként:

	Magyarország és Horvát-Szlavonországban:	Tengermelléki és szegedi kerületben, továbbá Fiume állomása részére:
V—VII. fizet. oszt.-ba tartozó tisztviselőnek	5 kor.	6 kor.
VIII—XI. fizet. oszt.-ba tartozó tisztviselőnek	4 "	5 "

A díjnoknak, továbbá a számvevőségi, kezelési és irodai díjtalan gyakornoknak teljes fuvarpénze miriaméterenként 4 korona, mérsékelt fuvarpénze pedig 3 korona.

Az altisztet és szolgát ugyanaz a fuvarpénz illeti.

A kiküldött tisztviselő az esetben, ha kizárólag kerületén kívüli teendők végzésére küldetik ki, tekintet nélkül arra,

hogy mennyi utat tesz saját területén belül, már hivatalos székhelyétől való távozásától kezdve, az esetben pedig, ha egyszermind saját területében is teendőkkel bízatik meg, csak a terület határától kezdve tarthat igényt teljes illetményekre.

Tisztviselőnek, ha vasuton, vagy hajón utazik, a kiindulási ponttól a vasuti vagy hajó állomásig és onnan vissza kétfogatu bérkocsi, illetőleg az ezért járó kocsibér jár, és pedig oly városokban vagy községekben, melyekben a bérkocsidíjak szabályozva vannak, a díjszabás szerint, ellenben ott, hol az illető utra a bérkocsidíj hatóságilag szabályozva nincsen és az ut hossza legalább 4 kilométert tesz, a megfelelő teljes fuvarpénz, minden egyéb esetben pedig 2 korona bérkocsidíj számítható fel. A bérkocsidíjakat igazoló hatósági bizonyítvány bérkocsi-szabályzatnak tekintetik.

Kiindulási pont az a hely, a honnan a tisztviselő utra kel, illetve a hova visszaérkezik; tehát a hivatal helyisége vagy a tisztviselő lakása. A város vagy község belterületén kívül lakó tisztviselőknél kiindulási pontul a hivatal helyisége tekintendő.

Ha a tisztviselő, vasuton vagy gőzhajón utazva, nem a vasuti, illetve hajóállomás helyére, hanem onnan tovább eső s csak kocsin megközelíthető helyre küldetik ki, a vasuti vagy hajó állomástól a községbe a szabályszerű bérkocsi díjak, a községtől a küldetési helyre pedig a megfelelő fuvarpénzek számíthatók fel.

Ha a szabályszerűen tengelyen megtett utra a bérkocsi díj hatóságilag meg van határozva, a kiküldött tisztviselő az utiköltséget a díjszabás szerint igényelheti.

Ha a kiküldött tisztviselő az utazás sürgössége vagy más ok miatt Budapestről oly vidéki pontra kénytelen bérkocsit használni, hova a bérkocsidíj hatóságilag szabályozva nincsen, ekkor a főváros belterületére hatóságilag megállapított idő szerinti viteldíj másfélszeresét igényelheti.

A mennyiben a kiküldött hitelesen igazolja, hogy a szükséges fuvar csak a szabályszerű fuvardíjat meghaladó összegben kaphatta, az igazolt magasabb összeget számíthatja fel.

Ha a kiküldetés olyan helyre történik, hová kocsival vagy lóháton eljutni nem lehet és a megtett ut hossza a hivatalos távolsági táblázatokból meg nem határozható, a

gyalogolás időtartama igazolandó és ez esetben az igazolt gyalogolási idő minden negyedórájára egy kilométernyi ut számítható.

Egy napra azonban legfeljebb 24 kilométernyi gyalogolás után számítható fel a megfelelő fuvarpénz.

Azokon a helyeken, ahol a kocszi belsejében el nem helyezhető podgyász után a bérkocsi-díjszabás szerint külön díjak fizetendők, három napon túl terjedő utazásoknál egy vagy két darab podgyász után e külön díjak is felszámíthatók.

A bérkocsi díjon felül a tisztviselőnek mellékkiltemény gyanánt a podgyász vitelbére is jár.

E podgyászvitelbér az utazási idő tartamára való tekintet nélkül, és pedig induláskor a bérkocsitól vasuti kocsiig vagy hajóig, érkezéskor a vasuti kocsitól vagy hajótól a bérkocsiig minden egyes vitel után 40 fillérben állapítatik meg. Ugyanily vitelbér számítható a csatlakozási pályaudvarokon egyik vonatról a másikra való átszállás alkalmával is, vagy ha az átszállás közlekedési akadályok folytán válik szükségessé.

A vámvonalakon, illetve a község belterületén belül a tisztviselőnek kiküldés alkalmával bérkocsi díj csak abban az esetben jár, ha a távolság a kiindulási ponttól 2 kilométert meghalad.

A kocsibér az illető helyen érvényes díjszabás szerint állapítandó meg.

Rendkívül sürgős megbizátásokban, midőn a siker biztosítása korlátolt időtől van feltételezve, vagy midőn az illető kiküldött nagyobb pénzösszeget, nehezebb vagy kényesebb műszereket, vagy nagyobb csomagokat kénytelen magával vinni, kocsibér felszámítása a 2 kilométernél kisebb távolságokra a megbizást adó hivatalfőnök igazolása mellett kivételesen megengedtetik.

Ha rendkívül esetekben díjnak kiküldetése válik szükségessé, az olyan községekben, hol egyfogatu bérkocsi létezik, csak ilyent számíthat föl.

A VII—XI. fizetési osztályba tartozó tisztviselő, ha a vámvonalon belül vagy kívül eső oly helyre küldetik ki, hova helyi hajó vagy közuti vaspálya közlekedik, a helyi hajót, vagy a közuti vaspályát tartozik használni és csak azon költség megtérítését igényelheti, melyet e közlekedési eszközök használatáért valósággal fizetett.

De ha e közlekedési eszközök megálló helyei a kiindu-

lasi ponttól, illetve a kiküldetés színhelyétől 1 kilométernél távolabbra esnek, akkor rendes kocsibér jár.

Ha Budapesten alkalmazott altiszt vagy szolga hivatalos ügyben a Duna egyik partján levő helyről a másik parton levő helyre küldetik, neki minden egyes tért menetért 50 fillér különczdíj jár.

Ellenben csomagok szállítása alkalmával az altiszteknek vagy szolgáltnak — tekintet nélkül a távolságra — a hidpénz vagy utvám megtérítése mellett 10 kilogrammon felül 80 fillér, azontul kilogrammonként 2 fillér viteldíj jár, de ebben az esetben a különczdíj külön fel nem számítható.

Ha a tisztviselő utazás alkalmával utvámot vagy hidpénzt fizet, ez neki megtérítendő.

Ugyszintén az előbbi §-okban fel nem sorolt oly rendkívüli kiadások, melyek az utazás folytatása céljából el nem kerülhetők, vagy időben és utiköltségekben megtakarítást eredményeznek, megtérítendők, ha igazoltatnak.

Ha a tisztviselő a megfelelő közlekedési eszközök valamelyikét tényleg nem is használja, de ez által a szolgáltat hátrányt nem szenved, a szabályszerű utiilletmények megtérítését igényelheti.

Ha utiköltségek felszámítására jogosított több tisztviselő ugyanabban az ügyben küldetik ki, és az utazás vagy annak egy része kocsin történik, kettőnként egy kocsin tartoznak utazni; ez esetben a főszámlát az készíti, aki magasabb fizetési osztályba tartozik; egyenlő fizetési osztály esetén pedig a rangidősb tisztviselő.

A vasúthoz vagy vasuttól, hajóállomáshoz vagy a hajótól tett utazásoknál a bérkocsidíjak közös utazási esetekben is külön-külön számíthatók fel.

Közös utazási esetekben a főszámlatevő mindenkor a teljes fuvarpénzeket számíthatja fel.

Ha a tisztviselő rendkívüli szolgálattételre állomása helyén kívül alkalmaztatik és működése tartama alatt e helyre kineveztetik, az előbbi állomáshelyére való visszautazás költségei csak akkor téríttetnek meg, ha szabadságolva magánügyeinek rendezése végett tényleg előbbi állomása helyére utazott.

Az átköltözködések alkalmával járó illetményekről.

Annak a tisztviselőnek, ki hivatalból más állomáshelyre helyeztetik át és fizetésében, illetőleg nyugdíjba beszámítható illetményben nem nyer, átköltözködési illetményekre van igénye.

Az átköltözködési költségek a következők:

- a) napidíjak,
- b) utiköltségek és
- c) butorkárpótlás.

Napidíjakra a tisztviselőnek csak a saját személyére és az utazás tartamára van igénye és pedig teljes napidíjakra.

Utiköltség nemcsak a tisztviselő saját személyére, hanem a vele tényleg átköltözött családtagok és szolgaszemélyzet után is jár, még pedig:

a) vasuton vagy gőzhajón a családtagok után a tisztviselőt fizetési osztálya szerint megillető hely menetára, a szolgaszemélyzet után pedig a legalsóbb osztályu hely menetára;

b) tengelyen történő utazásnál az a tisztviselő, ki saját személyén kívül 1—2 családtaggal költözködik, a fizetési osztálya szerint járó fuvarpénz másfélszeresét, az pedig, aki 2-nél több családtaggal költözködik, a fuvarpénz kétszeresét számíthatja föl.

Butorkárpótlás fejében a nőtlen tisztviselőnek vagy gyermektelen özvegynek egy havi, az 1—2 családtaggal költözködőnek három havi fizetésre van igénye.

Családtagoknak csak a tisztviselő neje, továbbá atyái hatalom alatt álló s az atya által élelmezett gyermekek tekintendők.

Átköltözködés alkalmával a tisztviselőnek következő számu magán szolgaszemélyek után jár a vasuti vagy gőzhajó-menetár megtérítése:

Ha nőtlen vagy gyermektelen özvegy:

a III.	fizetési osztályba tartozónak	2	szolga,
a IV--VII.	"	"	1 "

Ha 1—2 családtaggal költözködik:

a III.	fizetési osztályba tartozónak	3	szolga,
a IV--VII.	"	"	2 "
a VIII--XI.	"	"	1 "

Ha több mint két családtaggal költözködik:

a III.	fizetési osztályba tartozó	ak	4	szolga.
a IV -VII.	"	"	3	"
a VIII -XI.	"	"	2	"

A vasuton vagy gőzhajón költözködő tisztviselőnek a menetáron felül málhatulsúly megtérítésére is van igénye. és pedig:

a) nőtlennek vagy gyermektelen özvegynek ötven kilogramm után;

b) 1 -2 családtaggal költözködőnek 100 kilogramm után;

c) kettőnél több családtaggal költözködőnek 200 kilogramm után.

Az utiköltségeknek, valamint a butorkárpótlás mérvének megállapításánál a tisztviselő családtagja csak akkor veendő tekintetbe, ha az tényleg az új állomáshelyre költözködik.

Ha a tisztviselő átköltözködése alkalmával családjának tagját valamely oknál fogva magával nem viheti, de az később utána költözködik és ez hitelesen igazolatik, a családtag szabályszerű utiköltségei, illetve a butorkárpótlási összeg megfelelő része utólagosan megtérítendő.

Ha a telekkönyvvezetői minősítéssel bíró és a telekkönyv átalakítási vagy helyesbitési munkálatoknál alkalmazott szakdíjnak hivatalból más telekkönyvi hatósághoz helyeztetik át, az utazás tartamára szabályszerű napidíjpótlékot, továbbá saját személye után a szabályszerű utiköltséget és végül vasuton vagy hajón való költözködésnél még 100 kgr. málhatulsúly díját számíthatja fel átköltözködési illetményül.

Ha a tisztviselő rokonsági vagy sógorsági viszonynál fogva helyeztetik át más állomásra és ezen viszonyt az ő akarata idézte elő, az átköltözködési költségeknek megtérítésére igénye nincsen.

Ha valamely hatóság vagy hivatal más helyre tétetik át és ennek következtében a tisztviselők is az új székhelyre áthelyeztetnek, a tisztviselőknek a teljes átköltözködési költségek megtérítésére van igényük.

Rendelkezés alá jutott oly tisztviselőnek, ki a kedvezményi éven belül legutóbbi állomásáról vagy választott lakhelyéről rendszeresített állomásra, a nélkül, hogy fizetésben vagy rangban nyert, vagy ideiglenes minőségből véglegesbe léptettetett volna, áthelyeztetik, ugyszintén annak is, ki valamely hatósághoz üresedésben lévő ideiglenes vagy végleges

állomás ellátására utasítatik. végre azon áthelyezett tisztviselőnek, kinek korábbi állomása megszűnik, az átköltözködési költségek a következők szerint engedélyezendők:

a) az általános szabályok szerint a teljes utiköltség;

b) a napidíjak kivételével, butorkárpótlás fejében, a nőtlennek félhavi, a több mint két gyermekkel bíró tisztviselőnek egy és félhavi fizetés.

Oly rendelkezés alá jutott tisztviselőnek, ki a kedvezményi időn belül megüresedett állásra el nem helyeztetik, hanem csak mint kisegítő előbbi állomásán vagy választott lakhelyén kívül használtatik, illetőleg szolgálattételre beosztatik, csak az utazás tartamára az őt fizetési osztálya szerint megillető napidíj és saját személyére megállapított utiköltségek járnak.

Ha fizetéssel el nem látott tiszteletbeli tisztviselő nem saját kérelmére, hivatalból helyeztetik át, neki, ha azért folya-modik, a butorkárpótlás engedélyezendő; ez pedig azon fizetési osztály utolsó fizetési fokozata után szabandó ki, a mely fizetési osztályba a tiszteletbeli minőségének megfelelő állás sorozva van.

Gyakornokok, hivatalból való áthelyezések alkalmával, a szabályszerű napidíjakon és utiköltségeken kívül butorkárpótlásra igényt nem tarthatnak.

Altisztek és szolgák, hasonló fizetéssel való áthelyezés esetében úgy saját személyük, mint a tényleg átköltözködő családtagok részére a menetárak, valamint a valósággal fölmerült és hitelesen igazolt egyéb utazási és szállítási költségek megtérítésére legföljebb 100 korona erejéig tarthatnak igényt.

A napidíjakra és utiköltségekre vonatkozó vegyes intézkedések.

Az érdeembe hozott napidíjakról vagy tápdíjakról és a fölmerült utiköltségekről, illetve átköltözködési költségekről utiszámla szerkesztendő.

Oly kiküldetések esetében, melyek magánfelek költségére történnek, nem kell utiszámlát felterjeszteni.

Az utiszámla az utazás befejezésének napjától számítva 14 nap alatt a kiküldő hatósághoz terjesztendő be, akár véte-tett fel előleg, akár nem.

Ellenkező esetben a számlatevő nemcsak a fölmerült

költségekhez való igényét vesztí el, hanem a fölvett előleget is megtéríteni tartozik.

Elkésve beadott utiszámlák csak az illető miniszter külön engedélyével érvényesíthetők.

Egy hónapnál hosszabb ideig tartó kiküldetés esetében minden óról külön számla terjeszthető be.

Olyan tisztviselők, kik hivatásuknál fogva külön kiküldetés nélkül gyakoribb utazásokat tartoznak tenni, utiszámláikat évnegyedenként terjeszthetik elő.

A tisztviselő a hivatalos kiküldetésére vonatkozó rendeletet eredetiben vagy hiteles másolatban az utiszámlához csatolja.

Kivételnek e szabály alól azok az utazások, a melyek utasítás szerint bizonyos időszakokban tételnek vagy pedig azok, a melyek sürgősség miatt, vagy a titok megőrzése érdekében szóbeli rendeletre teljesíttetnek; ez utóbbi esetekben a főnök által az utiszámlára följegyzendők.

A kiküldött tisztviselőnek, a valószínűleg felmerülendő napidíjak és utiköltségek ²/₈-ada erejéig előlegek utalványozhatók.

A már beterjesztett utiszámlára további előleg nem utalványozható.

Az előleg fölvétele után tartozik a tisztviselő legkésőbb 3 nap múlva utra kelni vagy a fölvett előleget visszaadni.

Az utiszámlán mindenkor följegyzendő, vétetett-e fel előleg, mennyi és mely pénztárnál. Az esetleg fenmaradt előleg a számla érvényesítése után azonnal visszafizetendő.

Kivételnek csak abban az esetben van helye, ha az előleg hosszabb időre adatott és határozottan meg volt engedve, hogy a fenmaradt összeg jövő utiköltségek fedezésére a számlatevő kezeiben meghagyható.

Minden kiküldött köteles utazásáról és működéséről naplót vezetni s ezt az utiszámlához csatolni.

Ha azonban az utiszámla akként van szerkesztve, hogy az a működést tüzetesen és határozottan kitünteti, a napló külön csatolása mellőzhető.

Arra különösen kell ügyelni, hogy az utazás a lehető leggyorsabban és az utazás céljának megvalósítása mellett a lehető legolcsóbban hajtassék végre.

Székhelyre való visszatérésekkel megszakított utazások mellőzendők, vagy igazolandók.

Az utiszámlában, illetőleg működési naplóban az egyes helyeken való működés befejezésének nemcsak napja, hanem napszaka, illetve órája is kitüntetendő: különösen az egy és ugyanazon napon véghez vitt utazás alkalmával az elindulás és visszaérkezés órája mindég pontosan kitüntetendő és igazolandó.

A főnök köteles az utiszámlát behatóan megvizsgálni és az annak folyományakép esetleg beterjesztett munkálatokkal összehasonlítani, továbbá azt, hogy az utiszámla 14 nap alatt beadatott, megállapítani.

Ezek alapján a főnök által az utiszámlán igazolandó, hogy a számlatevő mely napon kelt utra és mely napon érkezett vissza, továbbá, hogy az idő, melyet a számlatevő eltöltött, szükséges volt és helyesen használtatott föl, végre, hogy az utazás utasítás szerint teljesített.

Ha az utazás tengelyen történik, a távolság az utiszámlában kitüntetendő, hosszabb utvonalnál pedig a távolság könnyebb megállapíthatása céljából minden 10—15 kilométerre egy-egy közbeeső helység megnevezendő.

Azok az alkalmazottak, a kik vasutakon vagy hajókon szabadjegyekkel, illetve mérsékelt áru menetjegyekkel bírnak, hivatalos kiküldetésük alkalmával utiszámláikon határozottan megjelölni tartoznak, hogy szabad vagy mérsékelt áru menetjegyet használtak, mely körülmény az utiszámla érvényesítésénél szem előtt tartandó.

Az I—V. fizetési osztályba tartozó tisztviselők hivatalos utazásaik alkalmával egy altisztet vagy szolgát, esetleg egy magánszolgát vihetnek magukkal. Más tisztviselők csak előzetes engedély mellett vihetnek magukkal egy szolgát.

Az I—III. fizetési osztályba sorozott tisztviselőkkel utazó szolga is 4 korona napidíjat kap, míg a többi tisztviselőkkel utazó szolgának csak 3 korona napidíjra van igénye.

A felek érdekében tett utazásokra szintén a jelen szabályzatban foglalt elvek szolgálnak zsinormértékül.

Mennyiben előlegezendők és viselendők az utazási illetmények a felek által, azt e részben fennálló külön szabályok alapján kell eldönteni.

Az utiszámlát az igazságügyi miniszterium számvevő osztálya érvényesíti.

A büntető törvénykezés folyamában teljesített hivatalos

kiküldetésekről szóló utiszámlákat az illető kir. ügyészség vezetőjénél kell benyújtani.

Oly illetmények és járandóságok, melyek az állami tisztviselőket hivatalos kiküldetésük folytán vagy hivatalos állásuknál fogva tett utazásaik következtében a fennálló szabályok szerint megilletik, végrehajtás alá nem vonhatók — habár ezen illetmények és járandóságok nem a közpénztár által fizetendők ki. (1896. évi 21.224., 1896. évi 42.521., 1896. évi 37.572. és 1896. évi 35.589. I. M.)

Az igazságügyi miniszter által közérdekben Budapestre felhívott vidéki bírakat, ügyészeket és hivatalnokokat teljes napidíj és utiköltség illeti. (1889. évi 46.171. I. M.)

Bűnügyekben felmerült költségekre vonatkozó utiszámlákat félévenként kell felterjeszteni, még pedig az egyidőben, ugyanarról a helyről kiküldöttek számláit együttesen. (1872. évi 19.411. I. M.)

Bűnügyekben felmerült utiszámlákat a kir. ügyész, illetve járásbíró, helyesbítés és láttamozás után azonnal teljesen ki-egyenliti. Tulfizetésekért első sorban a számlatevő, másodsorban a számadó felelős.

A számadó esetleges törlései ellen a számlatevő írásban észrevételt tehet. (1890. évi 5608. I. M.)

Az utiszámlák igazolási záradékai.

1. A vidékre szóló kiküldetés esetében:

„Az utiszámla f. évi . . . . . hó . . . n történt benyújtását, a kiküldetés szükségességét, az abban eltöltött és felszámított napok számát, valamint azt, hogy a felszámításra jogosult nős (gyermekai vannak, özvegy), nőtlen (gyermektelen, özvegy) vasúti igazolványa ^{számára} ~~számára~~, az ennek kiállításáért fizetett 2 frtot a számlatevő a folyó évben még nem számította fel, továbbá, hogy nevezett a kiküldetés idején . . . frt évi fizetést élvezett, azzal igazolom, hogy a gyorsvonal igénybevétele (a vasuton való utazás mellőzése) a hivatal érdekében történt, végre hogy a tengelyen megtett utnál, a 2 fuvar igénybevétele, a szállított hivatalos csomagok (bűnjelek) nagy mennyisége tette szükségessé~.

2. A székhelyre történt kiküldetésekor:

„Az utiszámlának f. évi . . . . . hó . . . n történt benyújtását, a kiküldetés szükségességét, az abban eltöltött

és felszámított időt, illetőleg azt, hogy a kiküldetés délelőtt (délután) . . . órakor kezdődött és délután (délelőtt) . . . órakor végződött, azzal igazolom, hogy a bérkocsi használatát a hivatalos ügy fontossága és sürgőssége tette szükségessé, továbbá, hogy az ebédre (éjjelre) való visszatérést a kiküldetéssel járó dolgok nagy terjedelme és azoknak meg nem szakítható folyama akadályozta*.

3. Az átköltözési utiszámlákra :

„Hogy az áthelyezés hivatalból történt, számlatevőnek vasuti igazolványa ^{van}_{nincs}, az ennek kiállításáért fizetett 2 frtot számlatevőnek a folyó évben még nem számította föl, továbbá, hogy nevezettnek előbbi állomáshelyén . . . frt fizetése volt, végre, hogy a fölszámítást jogosult törvényes nejével . . . . . nevü . . . éves, ... nevü . . . éves gyermekével, valamint egy (két) cselédjével együtt folyó évi . . . . . hó . . . . . án erre a székhelyre érkezvén, itt állandó lakást vett föl és már állását is elfoglalta, azzal igazolom, hogy a nevezett gyermekek mind apai hatalom alatt és ellátásban vannak, illetőleg, hogy közülök egyiknek sincs önálló keresete, s végre, hogy ez az utiszámla folyó évi . . . . . hó . . . . . án nyujtatott be hozzám.

Azokat a körülményeket, melyeket a hivatali főnökök saját hatáskörükből kifolyóan nem igazolhatnak, mint pld. a szabályszerűnél magasabb fuvardíj, gyalogolási idő, tengelyen tett utazásoknál a kilométer távolság stb., az illető helyi hatóságok, illetve államépítészeti vagy mérnöki hivatalok igazolják.

Peres ügyekben felmerült költségekről és díjakról kiállított utiszámlákat, minthogy azoknak megállapítása az eljáró bíróság hatáskörébe tartozik, nem kell az igazságügyminiszterhez felterjeszteni. (1896. évi 32.582. I. M.)

A székhelyen kívül működő s működési helyére utóbb hivatalból áthelyezett tisztviselők működési pótléka az áthelyezési okmány kézbesítéseig jár. Ennélfogva az utinapló záradékában igazolni kell, hogy a kézbesítés mikor történt. (1897. évi 73.348. I. M.)

Az utinapló mintája a következő :

1. folyó szám, 2. a felszámító a) neve, b) hivatalos állása, 3. a kiküldetés tárgya, 4. a kiküldetés a) száma, b) kelte, 5. kiküldetés a) honnan, b) hová? 6. távolság kilométerekben, 7. az elindulás napja és órája, 8. a visszaérke-

zés napja és órája, 9. felszámított *a*) napidijban, *b*) utiköltségekben, *c*) összesen, 10. érvényesített *a*) napidijban, *b*) utiköltségben, *c*) összesen, 11. előlegül adatott, 12. még kifizetendő, 13. visszatérítendő, 14. jegyzet. (1887. évi 4279. I. M.)

A név- és állás mellett azt a napidijosztályt is ki kell tüntetni, melyben az illető a kiküldetéskor vagy utazáskor állott.

A hivatalfőnök a kiküldetés szükségességét, megtörténtét és az eltöltött időt igazoló záradékban azt is igazolják, hogy a számláttevő által kitüntetett fizetési osztályzat helyes-e. (1893. évi 25.470. I. M.)

Törvénykezési szünidő és szabadságidő.

A felebbviteli bíróságok szünideje.

A királyi Curiánál és a királyi ítélőtábláknál évenként július hó első vasárnapjától számított nyolcz heti törvénytörvény-szünet van.

A bírák a törvénytörvény-szünet lejártával kötelesek a bejelentéseket oly módon megtenni, hogy a felebbviteli bíróságok működése a törvénytörvény-szünet lejártával teljes mértékben kezdetét vehesse. (1887: XXX. 2.)

A szünidő előtt és a szünidő alatt hozott határozatok kiadmányozása és foganatosítása a szünidő által nem szenved fennakadást. (1887: XXX. 3.)

A szünidő alatt is el kell intézni a következő ügyeket:

1. a bérlet és haszonbérlet megszüntetése, továbbá a bérlet és haszonbérlet tárgyának átadása vagy visszabocsátása iránt indított sommás perek;

2. a sommás visszahelyezési ügyek;

3. a bírói illetőség kérdésében hozott végzések ellen beadott oly felfolyamodások, melyeket nem az ügy érdemével együtt kell eldönteni;

4. kielégítési és biztosítási végrehajtásnak, ugy a zárlatnak elrendelését és feloldását, vagy megszüntetését tárgyzó végzések ellen beadott felfolyamodások;

5. a bírói letétek és árverési vételárak kiutalványozását tárgyzó végzések ellen beadott felfolyamodások;

6. a czéjjegyzési ügyek;

7. a csődnýítás és csődmegszüntetés kérdése;

8. a fegyelmi ügyekben: a fegyelmi eljárás elrendelése és a hivataltól való felfüggesztést tárgyzó kérdések;

9. a büntető ügyek közül azok, a melyekben a vádlott letartóztatva vagy vizsgálati fogságban van, továbbá a bün-

vizsgálat, a vizsgálati fogság, valamint a zárlat elrendelésének, vagy megszüntetésének kérdése:

10. mindazok az ügyek, melyek más sürgős természetű ügyekkel szoros összefüggésben állanak;

11. a királyi táblánál a királyi Curiához felebbvitt ügyek felterjesztése és a Curiától leérkezett határozatok elintézése;

12. a kiskorúság meghosszabbítását, az atyai hatalom gyakorlásának megszüntetését, a gondnokság alá helyezést, a meghosszabbított kiskorúságnak és a gondnokságnak megszüntetését tárgyazó ügyek. (1887: XXX. 4. és 5.)

A mennyiben a szüneti ügyek elintézése mellett lehetséges, nem szüneti tárgyakat, és pedig első sorban a bűnügyeket is el kell intézni. (1892: XII.)

A feleknek kölcsönös kérelmére a bíróság köteles. a fegyelmi és büntető ügyeket kivéve, a többi szüneti tárgyak elintézését a szünetidő után való időre elhalasztani. A kérvényt az illető felebbviteli bíróság elnökéhez kell benyújtani. (1887: XXX. 6.)

A felebbviteli bíróságok egyes esetekben, ha az elintézés helyrehozhatlan kár vagy veszély nélkül el nem halasztható, az érdekelt félnek indokolt kérelmére a szünetidő alatt olyan ügyek elintézését is elrendelheti, a melyek máskülönben a szüneti tárgyak közé nem tartoznak.

A kérvényt az illető bíróság elnökéhez kell beadni, s a fölött a felebbezési bíróság jogorvoslat kizárásával határoz. (1887: XXX. 7.)

A szüneti tárgyak közé tartozó fegyelmi ügyekben a szüneti tanácsok a fegyelmi tanácsok helyett határoznak; azonban szükséges, hogy a tanácsban a fegyelmi tanács egyik rendes vagy póttagja jelen legyen, s hogy a szüneti tanács az illető fegyelmi tanácsnak megfelelő számú tagokból álljon. (1887: XXX. 8.)

A szüneti tanács tagjainak számát az illető felebbviteli bíróság teljes ülésben határozza meg. (1887: XXX. 9.)

A szüneti tanács tagjait az illető felebbviteli bíróság elnöke jelöli ki.

Két egymást követő éven át, a szünet alatt való működésre, akarata ellen egy bíró sem kényszeríthető.

Ha a szüneti tanács valamely tagja akadályozva van, ennek helyettesítése végett a felebbviteli tanács elnöke szabad-ságon levő bírót rendelhet be.

A segéd- és kezelőszemélyzetnek szüneti alkalmazása iránt az elnök intézkedik. (1887: XXX. 10.)

A szünet alatt működő bírák a szünidő tartamának megfelelő s egyszer megszakítható szabadságidőben részesülnek, melyet a személyes körülmények lehető figyelembe vételével az elnök jelöl meg.

A felebbviteli bíróságok segéd- és kezelőszemélyzete részére az elnök határozza meg és engedélyezi a négy hétnél többre nem terjedhető szabadságidőt. (1887: XXX. 11.)

Azok a bírák, kik a szünet felét töltötték a szüneti tanácsban, a hátralevő szabadságidőt egyfolytában vehetik csak igénybe.

A szünet alatt nem működő bírák, távozásuk előtt az elintézett összes ügydarabok kiadmányozását előkészíteni és beadni tartoznak. A kiadmányozásról az elnökségeknek kell gondoskodniok.

Hogy a felebbviteli bíróságoknál a működés a szünetekövető első héten teljes mérvben kezdetét vehesse, a szünt időt élvező bírák székhelyükre oly időben tartoznak visszatérni, hogy a szünidőt követő első hétre bejelentéseiket kellő időben megtehessék.

A felebbviteli bíróság elnökének beleegyezésével a bírák ezt a bejelentést előzetesen is megtehetik, de ebben az esetben is oly időben tartoznak visszatérni, hogy a szünidő alatt kiosztott ügyiratokat legkésőbb a szünidő utolsó napján átvehessék, és szükség esetében a halaszthatlan tennivalók iránt azonnal intézkedhessenek.

A felebbviteli bíróságok elnökei intézkednek, hogy a szünidő alatt nem működő bírák a náluk elintézetlen maradt ügyek közül azokat, melyeknek elintézése a szünet után való időre nem halasztható, elkülönítve jegyzékekbe foglalják és bemutatassák. A távozó bírának a többi ügyeket is át kell adniok, kivéve azt az esetet, ha a szünidőt székhelyükön töltik.

A felebbviteli bíróságok elnökei az elintézési sorrendre felügyelni tartoznak.

A felebbviteli bíróságok elnökei a naponta beérkezett ügyek közül a szüneti ügyeket a szüneti tanács tagjainak, a többi ügydarabokat pedig az ügyviteli szabályok értelmében osztják ki.

Azok a bírák, a kik a bíróság székhelyén töltik szabad-

ságidejüket, a nekik kiosztott ügydarabokat a szünet alatt is átvehetik.

Azokat a kérvényeket, melyeket a felek valamely szüneti tárgy elintézésének a szünet utánra való elhalasztása, vagy valamely a szüneti tárgyak közé nem tartozó ügynek a szünet alatt való elintézése végett a felebbviteli bíróság elnökénél benyújtanak, nem az elnöki iktatóba, hanem oda kell beiktatni, a hol a kérvény tárgyát képező ügy előfordul.

Ha a szüneti tárgyak közé nem tartozó oly ügynek szünet alatti elintézését kérték, a mely nem szüneti tanácsagnak van beosztva, az elnök ennek az ügynek és a felvett tárgyzó kérvénynek ugyanazt a szüneti előadót rendeli.

Ha az ügyet a szabadságon levő bíró már átvette, az elnök az illető bírót az illető ügy haladéktalan bemutatására hívja fel.

A bíró ennek a felhívásnak késedelem nélkül eleget tenni tartozik.

A felebbviteli bíróságok a soronküüli elintézésre vonatkozó kérvény felett előlegesen határoznak. Ezt a határozatot az ellenfél ügyvédjével, vagy ha ügyvédje nincs, magával az ellenféllel, postai úton, közölni kell. Ha a késedelem kárral nem járna, az ügyet a kérvény felett hozott határozat után következő héten kell elintézni és ezt a körülményt a felekkel közölt határozatban fel kell említeni.

A soronküüli elintézés, vagy ennek elhalasztása iránt beadott kérvény felett annyi bíróból álló tanács határoz, a hány tagu tanács az ügy érdemleges elbírálására hivatva van.

A felebbviteli bíróság a szüneti tanácsok tagjai számának meghatározásánál kiváló figyelemmel tartozik lenni arra, hogy a szüneti tanácsokban csak annyi bíró maradjon, a mennyire előreláthatóan okvetlenül szükség lesz.

A szünet alatti időre szaktanácsokat nem kell alapítani, azonban kívánatos, hogy büntető ügyek elintézésénél a büntető szakosztálybeli bírák, egyéb ügyek elintézésénél pedig a polgári szakosztálybeli bírák legyenek többségben.

A felebbviteli bíróság a szüneti tanácsok tagjainak számát oly időben határozza meg, hogy az elnök a vonatkozó teljes ülési jegyzőkönyvet hiteles másolatban, a legfőbb felügyeleti jog gyakorolhatása végett, évenként június hó 10-ig az igazságügyminiszterhez felterjeszthesse és a szüneti tanácsok tagjait ugyanaddig kijelölhesse.

A felebbviteli bíróságok elnökei, ha csak az igazságszolgáltatás érdekei mást nem követelnek, a szüneti tanácsok tagjait az önként jelentkező bírák sorából jelölik ki.

A fegyelmi tanács egyik rendes vagy póttagját szintén az elnök jelöli ki a szüneti tanácsba.

A segéd- és kezelő-személyzet tagjainak szabadságidejét a felebbviteli bíróságoknál rendszerint a törvénykezési szünet alatt kell kiadni. Más időben csak azok a hivatalnokok kaphatnak szabadságot, kikre a szünet alatt a közszolgálat érdekében szükség volt.

A felebbviteli bíróságok elnökei akkor, ha szabadságon levő bírót berendelnek, figyelemmel tartoznak lenni az illetők személyes körülményeire és tartózkodási helyüknek a bírósági székhelytől való távolságára.

A felebbviteli bíróságok elnökei törvényes szabadságidejük igénybevételét az igazságügyminiszternek előzetesen bejelentik.

A felebbviteli bíróságok elnökei a törvényes szabadságidőn kívül rendkívül felmerült, sürgős esetekben, előzetes bejelentés mellett 8 napot meg nem haladó rendkívüli szabadságidőt vehetnek igénybe.

Másoknak előzetes engedély nélkül a bíróság székhelyéről még betegség esetében sem szabad eltávozniok, vagy az engedélyezett szabadságidőn túl elmaradniok.

A tartózkodási helyet előre be kell jelenteni az elnöknek. (21.323/1887. I. M. 33.)

Halasztást nem szenvedő és kellően igazolt szükség által indokolt esetben a felebbviteli bíróságnál alkalmazott bírónak vagy bírósági hivatalnoknak az elnök, felmerült szükséghez mért rendkívüli szabadságidőt adhat, mely azonban 14 napon túl nem terjedhet s a rendes szabadságidőbe rendszerint beszámítandó.

Hosszabb rendkívüli szabadságért az igazságügyminiszterhez kell folyamodni. (5206/1891. I. M. E. II.)

A szünet vagy a törvényes szabadságidő teljes igénybevétele után engedélyezett rendkívüli szabadságról az igazságügyminiszternek indokolt jelentést kell tenni.

A fegyevénygyakorlaton töltött időt a rendes szabadságba nem lehet beszámítani. (21.323/1887. I. M.)

Az elnök bármely intézkedése ellen, 8 nap alatt felfolyamodásnak van helye az igazságügyminiszterhez. (1887. XXX. 13.)

Az elsőfolyamodásu bíróságok szabadságideje.

Az elsőfolyamodásu bíróságoknál alkalmazott bíró hat heti szünidőt vehet igénybe. (1869: IV. 18.)

A segéd- és kezelő-személyzet tagjai négy hétnél tovább nem terjedhető szabadságidőben részesülnek.

Ugy a bírák, mint a többi személyzet szabadságidejét az elnök jelöli ki és meghatározza a segéd- és kezelő-személyzet szabadságának időtartamát.

A szabadságidő kijelölésénél és meghatározásánál figyelembe kell venni az igazságszolgáltatás rendes menetének igényein kívül: lehetőleg az illetők kívánatait és a személyes igényeket, valamint a családi viszonyokat is.

A szabadságidőt az elnök egyhuzamban vagy legfeljebb egyszeri megszakítással, rendszerint a nyári (május—október) hónapokban jelöli ki és határozza meg aként, hogy az igazságszolgáltatás rendes menete biztosítva legyen.

E mellett gondot kell fordítani arra, hogy a sürgős gazdasági munka, nevezetesen az aratás és szüret idején azok, a kik föld- vagy szőlőmiveléssel foglalkoznak, a munkától tömegesen el ne vonassanak.

A járásbíróságok tagjainak szabadságolása a járásbíróság vezetőjének meghallgatása mellett történik.

A segéd- és kezelő-személyzet tagjai szabadságidejét rendszerint olyan időben kell kiadni, midőn távollétük az ügymenetre káros befolyással nincsen, vagyis leginkább abban az időben, mikor a legtöbb bíró van szabadságon. (1887: XXX. 12. és 21.323/1887. I. M. 18. és 19.) .

Arra is figyelmet kell fordítani, hogy a szabadságolás alkalmával lehetőleg elkerültessek annak a szüksége, hogy más bíróságtól helyettesít kelljen kirendelni. (2265/1888. I. M.)

A királyi törvényszék elnökének hat heti szabadságidejét, az elnöknek a táblai elnök útján tett felterjesztésére az igazságügyminiszter engedélyezi, és egyuttal kijelöli azt a törvényszéki bírót, aki az elnököt szabadságidejének tartama alatt helyettesíti. (1887: XXX. 14.)

A táblai elnök a törvényszéki elnöknek a helyettesítés iránt tett javaslatára vagy kijelölésére nyilatkozni köteles. (5206/1891. I. M. E. II.)

Sürgős esetekben az elnök előleges bejelentés kötelezett-

sége és a rendes szabadságidőbe való beszámítás mellett, öt napot meg nem haladó szabadságidőt, előzetes engedély nélkül is igénybe vehet s ebben az esetben, valamint általában akadályoztatása esetére, az öt helyettesítő törvényszéki bírót maga jelöli ki. (1887: XXX. 14.)

A törvényszék elnöke rendkívüli szükség esetében a törvényszék területén alkalmazott bírót vagy bírósági hivatalnokot szabadságideje alatt is utasíthatja állásának elfoglalására.

Ily intézkedést indokolni kell és nem szabad figyelmen kívül hagyni az illetők személyes körülményeit és tartózkodási helyüknek a bírósági székhelytől való távolságát.

Az illető bíró vagy bírósági hivatalnok ily elnöki intézkedésnek azonnal megfelelni köteles, azonban az ellen a kir. ítélőtábla elnökéhez felfolyamodhatik. (21.323/1887. I. M. 20. és 5206/1891. I. M. E. II.)

A szabadságidőre vonatkozó bármely más intézkedés ellen is nyolcz nap alatt fel lehet folyamodni a kir. tábla elnökéhez. 5206/1891. I. M. E. II. és 1887. XXX. 13.)

A felfolyamodásokat késedelem nélkül fel kell terjeszteni és a felfolyamodással megtámadott elnöki határozat hiteles másolatával, valamint a határozat kézbesítését igazoló vétbizonyítvánnyal fel kell szerelni.

Az elnök a felfolyamodás tartalmára vonatkozó netáni észrevételeit jelentésében adja elő.

Az elnökhelyettes kijelölésénél az igazságügyi igazgatás érdeke mellett a kinevezési sorrend is szolgál irányadoul.

Ha valamely bíró vagy bírósági hivatalnok szolgálata teljesítésében, betegség vagy más ok miatt akadályozva van, ezt a bíróság elnökének haladéktalanul bejelenteni tartozik.

Ha ily akadály a bíróság elnökére nézve állott be, azt vagy ő maga, vagy helyettese a táblai elnök útján az igazságügyminiszternek késedelem nélkül bejelenti. A jelentésben azt is fel kell említeni, hogy a bíróság vezetését ki vette át.

A bíróság elnöke, midőn szabadságideje leteltével vagy betegsége megszűntével a bíróság vezetését átveszi, ezt az igazságügyminiszternek a táblai elnök útján késedelem nélkül bejelenti. (21.323/1887. I. M. és 5206/1891. I. M. E. II.)

A törvényszéki elnök halasztást nem szenvedő és kellően igazolt szükség által indokolt esetben a székhelyen alkalmazott bírónak, járásbírónak, albirónak vagy bírósági hivatalnoknak legfőlebb öt napi rendkívüli szabadságidőt engedélyezhet.

A törvényszék székkelyén kívül eső járásbiróság főnöke halasztást nem szenvedő esetben három napi rendkívüli szabadságidőt vehet igénybe, s a vezetése alatt álló járásbiróságnál alkalmazott bírácoknak és albirácoknak, valamint a bírósági hivatalnokoknak három napi rendkívüli szabadságidőt engedélyezhet.

A rendkívüli szabadságidő engedélyezéséről és igénybevételéről a járásbiróság főnöke a törvényszéki elnöknek jelentést tartozik tenni, még pedig abban az esetben, ha saját szabadságáról van szó, előzetesen és a rögtöni távozást szükségessé tett körülmények megemlítésével.

A törvényszék elnöke székhelyen kívül eső járásbiróság személyzetének rendkívüli szabadságidejét, igazolt sürgős esetben öt napra meghosszabbíthatja.

A rendkívüli szabadság engedélyesését vagy igénybevételét azonban csak a család körében felmerült halálesetek vagy súlyos betegségek és elemi csapások által előidézett események indokolhatják.

5 naptól 14 napig terjedő rendkívüli szabadságidőt a táblai elnök, 14 napnál hosszabb időre pedig az igazságügy-miniszter engedélyez.

A kérvényt az igazságügyi miniszterhez a táblai elnök útján kell felterjeszteni. (5206/1891. I. M. E. II. és 21.323/1887. I. M.)

A rendkívüli szabadságidőt az ugyanaz évi rendes szabadságidőbe rendszerint be kell számítani.

A rendes szabadságidő teljes igénybevétele után engedélyezett rendkívüli szabadságról az igazságügyminiszterhez azonnal indokolt jelentést kell tenni. A törvényszéki elnök a táblai elnök útján küldi jelentését. (21.323/1887. I. M. és 5206/1891. I. M. E. II.)

Az időszaki fegyvergyakorlatokon eltöltött idő a szabadságolásra befolyással nincsen.

Bírác és bírósági hivatalnokok szabályszerű engedély nélkül a bíróság székhelyéről még betegség esetében sem távozhatnak el és az engedélyezett szabadságidőn túl el nem maradhatnak.

A törvényszékek elnökei a szabadságokról és betegségekről a következő jegyzéket tartoznak vezetni:

I.

Jegyzék az ..... évi szabadságokról.

Sorszám	N é v	Szabadság			Fennmaradt napok	Visszaérkezés napja	Engedély száma	Tartózkodás helye
		kezdele	lejártá	tartama				

II.

Jegyzék az ..... évben előfordult betegségekről.

Sorszám	N é v	Betegség		Időtartama	Jegyzet
		kezdele	vége		

Minden évről külön jegyzékeket kell vezetni, s az elnök ezeket a jegyzékeket a többi kimutatásokkal együtt az igazságügyminiszterhez felterjeszti.

A bíró vagy bírósági hivatalnok szabadságra távozása előtt tartozik a neki kiosztott ügyek közül azokat, melyeket soron kívül kell elintézni, jegyzék mellett a bíróság főnökének átadni, ki azokat más előadónak osztja ki.

A szabadságidő tartama alatt a bíró vagy bírósági hivatalnok magánszállásán semminemű hivatalos ügyiratot nem tarthat, hanem köteles ezeket távozása előtt a hivatalban elhelyezni.

Más bírósághoz való előléptetés vagy áthelyezés esetén az előbbi hivatalos állás alól való felmentéssel egyidejűleg a szabadságokról vezetett jegyzék kivonatát át kell tenni annak a bíróságnak az elnökéhez, a hová az illető bíró vagy bírósági hivatalnokot előléptették, vagy áthelyezték. Ha a jegyzékben bejegyzés még nem fordul elő, ebben az esetben értesíteni kell az elnököt, hogy a kerületébe előléptetett bíró vagy bírósági hivatalnok abban az évben szabadságot nem élvezett.

A közölt adatokat a szabadságokról vezetett jegyzékben azonnal ki kell tüntetni.

Minden bíró és bírósági hivatalnok köteles főnökének bejelenteni, hogy szabadságideje alatt hol fog tartózkodni. (21.323/1887. I. M.)

Betétszerkesztő közegek szabadságideje.

A szabadságidő engedélyezése tekintetében a kir. ítélőtábla elnöke ruházott hatáskör a betétszerkesztő közegek irányában közvetlenül az igazságügyi minisztert illeti. (1893. évi 19.665. I. M.)

A szolgák és díjnokok szabadságideje.

A szolgáknak az elnök évenként két heti szabadságidőt engedélyezhet. (21.323/1887. I. M.)

Az állandó minőségben alkalmazott, de „értesítés”-sel el nem látott díjnokok részére a hivatali főnök évenként legfeljebb 6 napra terjedhető pihenőt engedélyezhet.

Az értesítéssel ellátott díjnokok részére a hivatali főnök lehetőleg a törvényszünet alatt, évenként legfeljebb 14 napra terjedhető pihenőt engedélyezhet. (1898. évi 819. I. M. E.)

Az ügyészségek szabadságideje.

A koronaügyészség tagjai évenként 8 heti, a kir. főügyész 6 heti szabadságot vehet igénybe, melyet az igazságügyminisztertől kérnek.

A koronaügyész kezelőszemélyzetének négy heti, szolgálószemélyzetének két heti szabadságot engedélyezhet.

A királyi főügyész helyettesének, valamint a királyi ügyészeknek és alügyészeknek évenként hat heti: a kerületében

alkalmazott kir. ügyészégi segéd- és kezelőszemélyzetnek négy heti, hivatala szolgaszemélyzetének két heti szabadság-időt engedélyezhet. Az elsőfolyamodású törvényszékeknél alkalmazott királyi ügyészek a nekik alárendelt személyzetnek évenként két heti szabadságidőt engedélyezhetnek: ezt a két heti szabadságidőt a királyi főügyész az előbbi pontban megjelölt tartamra kiterjesztheti.

Rendkívüli szabadságot három napnál nem hosszabb időre a kir. ügyész. 14 napot meg nem haladó időre a kir. főügyész. illetőleg koronaügyész engedélyezhet. A szabadság-idő beosztásánál ügyelni kell arra, hogy az ügymenet fennakadást ne szenvedjen és a helyettesítésre szükség ne legyen.

A szabadságidő kérésekor meg kell jelölni a kért szabadságidőnek első és utolsó napját és szükség esetén a címet, mely alatt a szabadságotlathoz esetleg intézett hivatalos levelek elküldhetők.

Ezekről az adatokról azon ügyészi hivatal vezetőjének is tudomásul kell birnia, a melytől a szabadságotl egyén eltávozott.

Az engedélyezett szabadságidőnek megváltoztatását ujból kell kérni: a tartózkodás helyére vonatkozó változások pedig a szabadságidőt engedélyező hatóságnál s a mennyiben a szabadságidőt nem a közvetlen főnök engedélyezte, ez utóbbinál is bejelentendők.

A szabadságidő meghosszabbítását lehetőleg oly időben kell kérni, hogy a kérvény a már engedélyezett szabadságidő lejárta előtt elintézhető legyen. (Ü. U. 46—48.)

A szabadság iránt előterjesztett kérvényekre vonatkozó bélyegszabályok.

Ha a kérvény rendes szabadságidő engedélyezésére irányul, ebben az esetben bélyegmentes, máskülönben pedig ivenkint 50 krajczár bélyegilleték alá esik.

A szabadságidőre vonatkozó elsőfoku intézkedés ellen beadott felfolyamodás első ivére 1 frt, a többi ivekre pedig 50—50 krajczár bélyegyet kell tenni. (28.435/1879. és 24.466/1883. I. M.)

Betegség.

Bármely igazságügyi alkalmazottnak törvényszéki orvos által való megvizsgálata csakis előző és indokolt felterjesztés útján kieszközölt miniszteri engedély alapján történhetik, nehogy az államkincstár szükségtelen vizsgálatok által indokolatlan költséggel terheltecsék. (1898. évi 12.381. I. M.)

Ha az ügyészség valamely tagját vagy hivatalnokát szolgálata teljesítésében betegség vagy más ok akadályozza, ezt az ügyészség vezetőjének haladéktalanul be kell jelenteni. Az akadályozó körülményt az illető ügyészi hivatal vezetőjének kívánságára igazolni kell.

A székhelyről való távozásra, vagy onnan távolmaradásra ilyen esetekben is engedélyt kell kérni. (Ü. U. 49.)

Az ügyészségi megbízott szabadsága.

Ha az ügyészségi megbízott nem köztisztviselő, neki a kir. ügyészség vezetője évenként négy heti szabadságidőt engedélyezhet. Ha az ügyészségi megbízott köztisztviselő, azon szabadságidő tartamára, melyet mint ilyen élvez, az ügyészségi megbízotti teendőktől fel van mentve. Utóbbi esetben köteles a szabadságidő engedélyezését és annak tartamát a járásbiróság vezetőjének oly időben előlegesen bejelenteni, hogy helyettesítése iránt kellően intézkedni lehessen.

A szabadságidő megkezdésének, valamint a hivatali működés újabb felvételének napját az ügyészségi megbízott a kir. ügyésznek jelenteni, a járásbiróság vezetőjével pedig közölni köteles. (1899. évi 4700. I. M. E.)

Fegyelem.

Fegyelmi vétségek.

A bírák, ügyészek, bírósági és ügyészégi hivatalnokok, hivatali kötelességüknek szándékosan vagy vétkes gondatlanságból elkövetett megszegéseért felelősséggel tartoznak.

Hivatali büntettekért a büntetőbíróság, fegyelmi vétségek miatt pedig a fegyelmi bíróság vonja felelősségre a bírót és bírósági hivatalnokot. (1871: VIII. 1. és 2.)

Fegyelmi vétséget követ el:

a) aki hivatali kötelességét vétkesen, de nem abból a bűnös célból szegi meg, hogy ez által magának vagy másnak illetéktelen hasznot szerezzen, vagy valakinek jogtalan kárt okozzon:

b) aki a bélyeg és illeték szabályai ellen vét s erre vonatkozó kötelességeinek teljesítését elmulasztja:

c) aki botrányos magaviselete miatt tiszteletre és bizalomra méltatlanná válik. (1871: VIII. 20. és 1881: XXXIV. 12.)

A bírói felelősségről szóló törvény fegyelmi vétségnek minősíti különösen: ha a bíró oly ügyben, melynek elintézése ahhoz a bírósághoz tartozik, melynek ő tagja:

a) valamely fél részére per- vagy emlékiratot szerkeszt, ily iratot, habár más szerkesztette, helybenhagyás vagy megváltoztatás végett átvizsgál, vagy a törvényben szabályozott hivatalos működésén kívül, a per vitelére utmutatást, vagy tanácsot ad:

b) a folyamatban levő jogügy tekintetében az eljáró bíróság valamelyik tagjára érdekeltségből vagy ellenszenvből hatni törekszik;

c) a bírósági személyzethez nem tartozó egyénektől használat végett ítéleti vagy érdemleges határozati tervezeteket elfogad, vagy azokkal ilyeneket készített. (1871: VIII. 21.)

A fegyelmi vétség büntetése :

- a) rosszalás ;
- b) feddés ;
- c) pénzbüntetés, mely az illető hivatalnok egy évi fizetésének egyharmadát túl nem haladhatja ;
- d) hivatalvesztés. (1871: VIII. 22. és 25.)

Ha az illető időközben újabb fegyelmi büntetés alá nem esett, a rosszalás egy év után, a feddés két év után, a pénzbeli büntetés pedig három év után erkölcsi hatályát veszti. (1871: VIII. 24.)

A fegyelmi büntetés hatálya az ítélet jogerőre emelkedésével veszi kezdetét és időtartama folyhat más -- korábbi vagy későbbi -- fegyelmi büntetések még meg nem szűnt hatályának időtartamával együtt. (1891. évi 42.689. I. M.)

Fegyelmi bíróságok.

I. A kir. törvényszékek mint elsőfoku bíróság a törvényszék területén alkalmazott segéd- és kezelőszemélyzet, továbbá a végrehajtók és szakértők felett. (1871: VIII. 31.)

II. A kir. ítélőtáblák mint elsőfoku bíróságok: az elsőbíróságok ítélőbírái, valamint ügyészei és alügyészei, továbbá a kir. táblák és főügyészségek segéd- és kezelőszemélyzete felett. (1871: VIII. 32.)

III. A kir. Curia mint elsőfoku bíróság a törvényszéki elnökök, a táblai bírák, a főügyészek és főügyészi helyettesek, végül a Curia segéd- és kezelőszemélyzete felett. (1871: VIII. 33.)

A kir. Curia bíráiból és a főrendiház tagjaiból alakított fegyelmi bíróság: a táblai elnökök, curiai elnökök és alelnökök, curiai bírák és a koronaügyész felett. (1871: VIII. 35.)

Curiai és ítélőtáblai bírói, továbbá főügyészi helyettesi czímmal és jelleggel felruházott elnökök, bírák és ügyészek az új jellegük tekintetében illetékes fegyelmi hatóságoknak és az e részben megállapított eljárási szabályoknak vannak alávetve. (1891: XVII. 29.)

A kir. törvényszékekre nézve a kir. tábla fegyelmi bírósága, a táblára nézve pedig a Curia kisebb fegyelmi tanácsa, a Curia kisebb fegyelmi tanácsára nézve pedig a Curia nagyobb fegyelmi tanácsa képezi a másod- és utolsó foku bíróságot.

A törvényszék mint fegyelmi bíróság az elnökből vagy helyetteséből és két ítélőbíróból, a királyi ítélőtábla fegyelmi

tanácsa az elnökből vagy helyetteséből és négy bíróból, a királyi Curia kisebb fegyelmi tanácsa a másodelnökből vagy helyetteséből és hat bíróból. végül a királyi Curia nagyobb fegyelmi tanácsa a kir. Curia elnökéből vagy helyetteséből és nyolcz bíróból áll. (1871: VIII. 31—34., 1881: LIX. 104.)

A kir. Curia biráiból és a főrendiház tagjaiból alakított fegyelmi bíróság az elnökkel együtt 37 tagból áll. Elnöke a főrendiházi elnök vagy alelnök, ezek akadályoztatása esetében pedig a főrendiház tagjai közül az, ki legtöbb szavazatot kapott.

A 36 rendes és 12 póttag alakítása úgy történik, hogy a főrendiház minden ülésszakban 18 rendes és 6 póttagot választ, a többi 18 rendes és 6 póttag pedig a kir. Curia másodelnökéből, tanácselnökeiből és biráiból kerül ki, utóbbiak kineveztetésük sorrendje szerint. (1871: VIII. 35.)

Ez a bíróság az elnökön kívül tizenkettős tanácsban ítél.

A 18 felsőházi és 18 birói tag közül úgy a vádlott, mint a közvádló 6—6, összesen 24 tagnak kihagyását kívánhatja, de ha a felek kihagyási jogukat épen nem, vagy nem egészen gyakorolják, a tanács a legtöbb szavazatot nyert 6 főrendiházi tagból és a legrangidősebb bírálóból (másodelnök, tanácselnökök, bírák) alakul. (1871: VIII. 35.)

A kir. törvényszék. a kir. ítélőtábla fegyelmi bíróságai, valamint a kir. Curianak kisebb és nagyobb tanácsai, az elnököket kivéve sorshuzás útján alakíttatnak évenként az illető bíróság teljes üléseiben.

A rendes tagokhoz, szintén sorshuzás útján, ugyanannyi póttag járul, akik a rendes tagokat akadályoztatásuk esetén, a sorshuzás sorrendje szerint helyettesítik. (1871: VIII. 36.)

Mindegyik fegyelmi bíróság mellett az ennél alkalmazott ügyész a közvádló.

A koronaügyész fegyelmi ügyében, a vizsgálat tartamára, az igazságügyminiszter rendel ki ügyészt, azontul pedig a fegyelmi bíróság nevez ki közvádlót. (1871: VIII. 37.)

Fegyelmi eljárás.

Fegyelmi ügyben a bíróság elnöke rendel ki vizsgálóbíró, akár az illető bíróság, akár alsóbb bíróság tagjai közül.

Az illetékes fegyelmi bíróság tagja nem lehet vizsgálóbíró. (1871: VIII. 40.)

Ha a fegyelmi bíróság vádhatározatot hoz, az ügy tárgyalására az elnök tűz ki határnapot. (1871: VIII. 44.)

A tárgyalást az elnök vezeti s a fegyelmi bíróság jegyzőjét is ő nevezi ki. (1871: VIII. 36. és 48.)

A tárgyalási jegyzőkönyvet az elnök és a jegyző írják alá. (1871: VIII. 51.)

Az ítéletet az elnök szóval kihirdeti. (1871: VIII. 53.)

A fegyelmi bíróság meghatározott esetekben felfüggesztheti a vádlottat.

Különösen sürgős esetekben a bíróság elnöke is felfüggesztheti az alatta álló bírósági tagokat és közegeket.

A felfüggesztésről 24 óra alatt a fegyelmi bíróságnak jelentést kell tenni, s a bíróság haladéktalanul határoz a felfüggesztés fentartása vagy megszüntetése iránt. (1871: VIII. 62. és 63.)

A felfüggesztett hivatalnok felfüggesztésének tartama alatt semmiféle hivatalos dologban nem járhat el, és sem át nem helyezhető, sem elő nem léptethető. Ezenfelül, ha felfüggesztést a fegyelmi bíróság mondotta ki, a felfüggesztett hivatalnok fizetésének felét, csőd esetében pedig csak egy harmadát huzza. (1871: VIII. 64.)

A fogházfelügyelő hivatali állástól való felfüggesztés idejére élelmezési járulék czimén fizetésének egyharmadát kapja. (1890. évi 4581. I. M.)

A felfüggesztés megszüntével a vádlott fizetésének visszatartott részét teljesen megkapja. (1871: VIII. 65.)

Bíróági végrehajtók felelőssége.

A birói felelősségről szóló törvény hatálya a bírósági végrehajtókra is kiterjed.

A fegyelmi bíróságot az az elsőfoku törvényszék fegyelmi bírósága gyakorolja, melynek területén a végrehajtó alkalmazva van.

A bírósági végrehajtó ellen fegyelmi uton kiszabható pénzbüntetés 300 forintig terjedhet.

Kártérítési felelősség esetében a keresetőség előzetes megállapításának a végrehajtókra nézve nincs helye. (1871: LI. 20.)

A bírósági végrehajtók a bíróság meghagyásait, hivatalvesztés terhe alatt, azonnal átvenni kötelesek.

A végrehajtási cselekmény bevégezte után a végrehajtó 48 óra alatt tartozik a bírósághoz jelentését a letétbe helyezendő pénzzel és értékekkel együtt beadni. ellenkező esetben 100 frtig terjedhető bírságban kell marasztalni: ismétlés esetében pedig hivatalát veszti.

Ha a fél vagy megbízottja valamely bírósági meghagyás teljesítését a végrehajtónál sürgeti, ez köteles a sürgetést könyvébe bejegyezni, egyszersmind pedig a sürgetőnek, ha kívánja, a sürgetésről bizonyítványt adni. Ha a végrehajtó ily bizonyítvány kiadását megtagadná, vagy a sürgetést könyvébe beíratni elmulasztaná, fegyelmi úton 100 frtig terjedhető bírságot kap, ismétlés esetében pedig hivatalát veszti. (1871: LII. 14. 16.)

Tolmácsok felelőssége.

Díjtulhágás miatt a tolmács ellen a törvényszék elnökénél lehet panaszt emelni.

Az állandó hites tolmácsok felett a fegyelmi hatalmat első fokban a kinevező törvényszékek elnökei gyakorolják.

A járásbírák, a járásbírságok mellé kinevezett tolmácsokra felügyelni s az észlelt rendetlenségeket a törvényszéki elnöknek feljelenteni tartoznak.

A tolmácsot fegyelmi vétség miatt az elnök:

1. jelentéktlenebb esetekben először írásbeli intéssel;

2. ezek ismételt elkövetése esetében pedig 50 frtig terjedhető pénzbírsággal bünteti.

A pénzbírságot az állampénztárba kell fizetni.

A tolmácsot hivatalvesztésre kell ítélni:

1. ha tolmácsi képtelensége két szakértő bizonyítványa alapján bebizonyul;

2. ha rosszhiszeműen hűtlen tolmácsolást vagy fordítást teljesít, mely esetben ügyét az illetékes büntető bírósághoz kell áttenni;

3. ha a tolmácsi állásra vonatkozó összeférhetetlenségi akadályok fenforgása későbbben derül ki;

(Bírósági állandó hites tolmács nem lehet:

a) bíró, kir. ügyész, valamint bírósági és kir. ügyészi hivatalnok;

b) ki tolmácsi hivatalától fegyelmi úton elmozdított.

c) ki nyereségvágyból elkövetett bűnös cselekmény, hamis

tanuzás, vagy hamis eskü miatt büntető vizsgálat alatt áll, vagy e lettek egyikének elkövetésében bíróilag bűnösnek vagy bűnrészesnek ítéltetett.)

4. ha olyan ügyben, mely által érdekelve van, tolmácsi munkát rosszhiszeműen teljesít;

5. ha a magánfelektől az őt illető díjknál magasabb összegeket követel, vagy ha a magánfelek megbízásainak teljesítését megtagadja;

6. ha más nyelvekről is ad ki hiteles alakban fordításokat, mint a melyek kinevezési okmányában kijelölvék;

7. ha a pénzbírságot, melyben elmarasztaltatott s mely tőle kényszer útján be nem hajtható, a törvényszéki elnök által kitűzött határidő alatt le nem fizeti s általában kiderül, hogy az ellene alkalmazott kisebb büntetéseknek fogamatuk nincs.

A törvényszéki elnök határozata ellen, melyben a tolmácsot hivatalától elmozdítja, folyamodásnak van helye az igazságügyminiszteriumhoz.

Felfolyamodás esetében azonban a törvényszéki elnök a tolmácsot addig is, míg ügye végleg el fog döntetni, az 1—6. pontokban megjelölt esetekben működésétől felfüggeszteni, s tőle mind hivatalos pecsétjeit, mind hivatalos könyveit és elintézetlen iratait elvételni tartozik. (1873. évi 32.942. I. M.)

Magatartás a képviselőválasztások alkalmával.

A bírák, ügyészek és bírósági hivatalnokok politikai jogaik gyakorlásában szabadon követhetik szavazatukkal meggyőződésüket, de másrésről összeférhetlen volna bírói és hivatalos állásukkal, ha akár politikai véleményük, akár képviselőjelöltjük mellett korteskedést üznének, vagy ily czélból nyilvános helyeken és gyülekezetekben felszólalnának.

Súlyos felelősségnek tenné ki magát még különösen az a bíró, ügyész és bírósági hivatalnok is, aki hivatali állását felhasználva, pártfele, vagy az ő pártjára térőnek részére hivatalos állásától függő bármily előnyt helyezne kilátásba, vagy az ellenpártiakat állásától függő hátránnyal fenyegetné. (1892. évi 252. I. M. E.)

Fegyelmi eljárás költségei és fegyelmi pénzbüntetés.

Abban az esetben, ha nem pénzbüntetés szabott ki fegyelmi büntetésül, a kir. ügyészség (főügyészség) a megállapított eljárási költségek megfizetésére az ítéletben kitűzött határidő lejártá után felhívást intéz az illető marasztalathoz az eljárási költségeknek rövid, záros határidő alatt való megtérítése végett. mi ha sikertelen marad, a fegyelmi határozatot a miniszteriumhoz kell felterjeszteni, mely határozni fog a fölött, vajjon az eljárási költségek az elmarasztalttól birói végrehajtás útján hajtassék-e be, vagy utalványozási rendelettel vonassék le annak fizetéséből.

Ha azonban a fegyelmi ítéletben pénzbüntetés szabott ki s a marasztalt eljárási költségek fizetésére is köteleztetett: úgy a kir. ügyészség (főügyészség) az eljárási költségek lefizetésére is megállapított határidő lejártával megkeresi az illető bíróság vezetőjét, hogy az igazságügyminiszteriumhoz intézendő felterjesztésében egyttal az eljárási költségek megtérítése tárgyában is tegyen jelentést. (1879. évi 5409. I. M.)

Azokat a jogerejű határozatokat, a melyekkel a kir. ügyészségnek, vagy segéd- és kezelőszemélyzetének tagja ellen fegyelmi uton pénzbüntetés állapított meg, a kir. ügyész vagy főügyész nyilvántartja és a mennyiben a határozatban megállapított időn belül ez a pénzbüntetés le nem fizettetik, ezt a kir. főügyész az illetőnek fizetéséből vonatja le.

Ha a fegyelmi pénzbüntetés közvetlenül a kir. ügyésznél vagy főügyésznél fizettetett le, azt az illető adóhivatalba kell szállítani s itt az igazságügyminiszteri tárcza javára bevételezni. A kir. ügyész vagy főügyész az adóhivatali nyugtát az ügyiratokhoz csatolja és a befizetésről az adóhivatali napló tételszámának közlése mellett az igazságügyminiszternek jelentést tesz. (Ü. U. 97.)

A fegyelmi eljárás költségeinek behajtása a bűnügyi költségek módjára történik.

Díjnokok fegyelmi ügyei.

A díjnok, aki hivatali főnökeivel szemben engedetlenséget tanusít, hivatalos tennivalóinak teljesítésében hanyagul vagy lelkiismeretlenül jár el, vagy aki ellen a hivatali titok megőrzése tekintetéből kifogás merül fel: hivatali főnöke által

első ízben megintetik, ismétlés esetén megdorgáltatik, harmad-
ízben pedig 2—10 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntet-
tetik. — súlyosabb beszámítás alá eső cselekmény esetén
pedig a szolgálatból elbocsátható.

A befolyt pénzbírságot „fegyelmi pénzbüntetés és rend-
bírság” czimén az illetékes kir. adóhivatalba kell szállítani.

Ezek a büntetések — a megintés kivételével — a díjnak
törzskönyvlapjának megfelelő rovatában is feljegyzendők.

A kir. járásbírságoknál, kir. törvényszékeknél és a kir.
ügyészségeknél alkalmazott díjnyokok ügyeire nézve a kir.
ítélőtáblánál, a többi igazságügyi hatóságnál alkalmazott díj-
nyokok ügyeire nézve pedig a kir. igazságügyminiszteriumban
három tagból álló bizottság van, melyhez az elbocsátást sérel-
mesnek tartó díjnyok ügyének megvizsgálása végett orvoslásért
fordulhat.

A bizottság tagjait és a szükséghez képest póttagjait, a
kir. ítélőtábla elnöke, illetőleg a kir. igazságügyminiszter, a
bírói, illetve a fogalmazási személyzet tagjai közül jelöli ki
és a szükséghez képest kiegészíti.

A bizottság az ügyben hozott határozatát, a további
intézkedések megtétele, nevezetesen a díjnyok értesítése végett,
közvetlenül küldi meg az elbocsátást kimondó hivatalfőnököknek.

Az elbocsátás ellen használni kívánt orvoslást a díjnyok
az elbocsátás közlésétől számított 3 napon belül tartozik az
elbocsátást kimondó hivatalfőnöknel írásban bejelenteni.

A hivatalfőnök a kellő időben beadott bejelentést, az
ügyre vonatkozó kimerítő jelentése kíséretében közvetlenül
átteszi az ügy megvizsgálására illetékes bizottsághoz. (1898.
évi 819. I. M. E. 7., 13., 14., 15.)

Szolgák és segédszolgák fegyelmi ügyei.

A hivatalszolgákra és segédszolgákra nézve a fegyelmi
hatóságot az elnök, illetőleg az ügyészi hivatal vezetője, a
járásbírságoknál alkalmazottakra nézve az illető törvényszéki
elnök gyakorolja, s a megejtett vizsgálat eredményéhez képest
saját hatáskörében határoz.

Az eljárás és az ennek folyamán tett intézkedések és
hozott határozatok jegyzőkönyvbe foglalandók. Az ügy érde-
mében hozott határozat a hivatalszolgának vagy segédszolga-
nak kihirdetetik. Ha ez a törvényszék székhelyén kívüli járás-

biróságnál van alkalmazva, a kihirdetést az illető járásbíró eszközli.

A határozat ellen a kihirdetés helyén az illető szolgál vagy segédszolgá 24 óra alatt folyamodást jelenthet be és ezt a kihirdetés utáni 3 nap alatt írásban is beadhatja.

A folyamodás fölött a közvetlenül fölöttes felügyeleti hatóság véglegesen határoz. (Ü. Sz. 91. és Ü. U. 99.)

Ügyészségi szolgák fegyelmi ügyei.

A kir. ügyészségi szolgákra nézve az elsőfoku fegyelmi hatóságot a kir. ügyész gyakorolja, ki a megejtett vizsgálat eredményéhez képest a büntetés neme és mérvé iránt is saját hatáskörében határoz. Az eljárás folyamán tett intézkedéseket és határozatokat jegyzőkönyvbe kell foglalni és az érdemleges határozatot az illető szolgának kihirdetni. A határozat ellen az elítelt a kihirdetés után 24 óra alatt felfolyamodást jelenthet be és azt a kihirdetéstől számított 3 nap alatt írásban is beadhatja. A folyamodás felett a kir. főügyész véglegesen határoz. (1893. évi 6367. I. M.)

Fegy- és börtönőrök elbocsátása.

Azoknak a fegy- és börtönőröknek neveit, a kik fegyelmi úton szolgálatukból elbocsáttattak, a többi országos intézetek igazgatóságaival esetről-esetre közölni kell, nehogy másutt telfogadtassanak. (1892. évi 41.114 891. I. M.)

Közwádlo fegyelmi ügyekben.

Ha a királyi főügyész fontosabb természetű ügyben az igazságügyminisztertől nyeri a felhívást arra, hogy fegyelmi eljárás iránt tegyen lépéseket, s nem a végtárgyalás során kifejtek, hanem ezt megelőzően a vizsgálat folyamán megállapított tények alapján kíván megszüntetésre szóló indítványt tenni, ebbeli szándékát előzetesen közölni kell az igazságügyminiszteriummal. (1890. évi 45.764. I. M.)

A közwádlo nincs kötve a felügyeleti hatóságoknak a fegyelmi eljárás megindítása iránt előterjesztett megkereséséhez, hanem attól függetlenül tehet indítványt.

A mennyiben a felügyeleti hatóság akkor is elég okot látna a fegyelmi eljárás megindítására, ha a közwádlo ellen-

kező álláspontot foglalt el, az illető közbíró utasítása végett az eset közlésével az igazságügyminiszterhez kell jelentést tennie. (1894. évi 35.039. I. M.)

A börtön- és fogházfelügyelő személyzetének fegyelmi vétségeiről.

A fegyelmi fenytő hatalom gyakorlásáról.

A kir. bíróságok fogházainál és börtöneinél rendszeresen alkalmazott felügyelő-személyzetnek tagjai, név szerint a börtönőr, munkavezető, nőfelügyelő, börtönmester és a fogházfelügyelő felett a fegyelmi hatalmat a fogházfelügyelő, a fogházfelügyelő tiszt, a kir. ügyész, a kir. főügyész s illetőleg a kir. igazságügyminiszterium gyakorolja.

A fegyelmi vétségek eseteiről a felügyelő-személyzetet illetőleg.

A felügyelő-személyzet tagjai közül fegyelmi vétséget követ el mindaz:

a) aki az utasításokban eléje szabott kötelességeket felűnően pontatlanul, vagy hanyagul, vagy gyáván teljesíti;

b) aki szolgálatát, habár csak félnapon által is teljességgel elmulasztja, a nélkül, hogy vagy netalán betegsége idején bejelentette, vagy elmaradására előre engedélyt nyert volna, vagy máskülönben ebbeli mulasztását alaposan igazolni tudná;

c) aki fölebbvalóinak a köteles engedelmességet megtagadja;

d) aki a fennálló szabályokkal és házi renddel össze nem férhető viseletet tanusít, péld. ha részegeskedik, káromkodik, kicsapongó, stb.; vagy a szabályokat gondatlanságból vagy hanyagságból megszegi;

e) aki az államkincstárt vétkes vigyázatlanságból bármiként megkárosítja;

f) aki az utasításban világosan bennfoglalt tilalmakat áthágja; különösen pedig:

g) aki a fogolytól vagy rabtól az annak járó táplálékot saját hasznára megvonja;

h) aki a foglyot vagy rabot önhatalmulag sanyargatja, vagy elegendő ok nélkül bántalmazza, a nélkül, hogy ezen eljárása az erőszak büntetésebe menne át;

i) aki valamely fogolytól vagy rabtól, vagy a hozzá tar-

tozóktól annak érdekében akár önmaga, akár családtagjai útján bármi jutalmat vagy ajándékot elfogad; valamint az is, aki a fogolylyal vagy rabbal közvetlenül, vagy közvetve adás-vételi, vagy csere-viszonyba lép;

k) aki valamely letartóztatott érdekében felsőbb engedelem nélkül valamit ki- vagy beszállít, a tiltott tárgyakat be- vagy kicsempészi, vagy a csempészetet elősegíti;

l) aki az élelmezési vagy munkabérlőtől s egyéb vállalkozóktól, vagy az ezekhez tartozóktól az államkincstár vagy a letartóztatottak hátrányára ajándékot vagy jutalmat fogad el;

m) aki valamely fogolylyal vagy rabbal nyilván összejátszik; aki a büntető vizsgálat meghiusítását vagy a fogoly vagy rab megszökését, habár csak vigyázatlanságból is előmozdítja; végül:

n) aki a foglyok vagy rabok lázadási vagy szökési szándékáról tudomással bírván, azt idején feljelenteni elmulasztja, vagy aki a zendülők ellen kirendeltetvén, vagy őrt állván, az erőszakos kiszabadulást, merénylőnek szökését a rendelkezésre álló minden megengedett eszközzel bátran meghiusítani tetteleg nem törekszik.

A fegyelmi fenytékek neveiről a felügyelő-személyzetet illetőleg.

A fegyelmi vétség fenytése a fogházfelügyelő tisztet, a börtönmestert, nőfelügyelőt s munkavezetőt illetőleg:

a) a szóbeli rosszalás négy szem között; b) az írásbeli rosszalás; c) az írásbeli feddés; d) a rangbeli lejebbités; e) állásának elvesztése. A börtönőrt illetőleg pedig: a) a szóbeli rosszalás négy szem között; b) az írásbeli feddés; c) szóbeli feddés az őrszemélyzet előtt; d) a szabad idő elvonása egy vagy több napra; e) nehezebb vagy tartósabb szolgálatokra való szorítás 24 órától 8 napig; f) fogság, mely 24 órától 2 hétig terjedhet súlyosbbitás nélkül, vagy súlyosbbitással; végül g) állásának elvesztése.

A fogházfelügyelő tiszt és börtönmester, fegyelmi fenytékül, más börtönhöz is esetleg saját költségükön hivatalból áthelyeztethetnek.

A fegyelmi fenyték alkalmazásának módjáról.

Hogy ezen fenyték közül melyik alkalmaztassék: az a kihágás vagy vétség nagyságához, netaláni ismétléséhez, a már

alkalmazásba vett enyhébb fenytékek eredménytelenségéhez, ugyszintén a vétségből származó hátrányokhoz, s a vétkes minőségéhez képest határozlatik meg: mindenesetre azonban, tekintve a nevezettek állásával egybekötött felelősséget, szolgálatuk természetét, s az irányukban folyton gyakorlandó katonaszerű fegyelmet, szigorú, gyors és lehetőleg hatályos fenytésnek van helye.

A fogházfelügyelő tiszt fegyelmi hatásköréről a felügyelő-személyzetet illetőleg.

A fogházfelügyelő tisztnek fegyelmi fenytési hatalma a börtönmester irányában a szóbeli rosszalás, a nőfelügyelő és munkavezető irányában a szóbeli rosszalásra, az írásbeli rosszalásra, a börtönőrök irányában pedig a szóbeli rosszalásra, írásbeli feddésre, nehezebb vagy tartósabb szolgálatokra való szorításra és négy napig tartható fogság fenyték kiszabására terjed ki. Ha a vétség természete és a fennforgó körülmények súlyosabb fenytékek kiszabását követelik: a fogházfelügyelő tiszt további fegyelmi eljárás végett az ügyet haladéktalanul a kir. ügyésznek tartozik feljelenteni.

A kir. ügyész fegyelmi hatásköréről a felügyelő-személyzetet illetőleg.

A kir. ügyész fegyelmi fenytő hatásköre: a fogházfelügyelő, a börtönmester, a rendes nőfelügyelő és munkavezető, valamint a börtönőrök irányában valamennyi fenyték alkalmazhatására kiterjed, de ha az áthelyezést, rangbeli lejjebbítést vagy a hivatali állás elvesztését állapítják meg fegyelmi büntetésül, ez esetben kötelesek hivatalból felülvizsgálat végett az ügyet a másodfoku fegyelmi hatósághoz felterjesztteni s az említett fegyelmi büntetések valamelyikét megállapító határozatot csak akkor hajthatják végre, ha az a harmadfoku fegyelmi hatóság által helybenhagyatván, jogerőre emelkedett. Ezeken fölül sürgős esetekben állásától és fizetésétől valamennyit felfüggesztheti, s ideiglenesen más vagy mások által helyettesítheti: sőt az ideiglenes minőségben alkalmazott nőfelügyelőt, munkavezetőt s börtönőrt azonnal el is bocsáthatja.

A fegyelmi fenytő eljárás módjáról a felügyelő-személyzetet illetőleg.

A fegyelmi fenytékek kiszabása körüli eljárás, a szóbeli rosszalás kivételével, mindenkor jegyzőkönyv felvétele mellett történik, mely rendszerint az alábbi minta szerint eszközöl-

tik. A rendes börtönőr, munkavezető, nőfelügyelő és börtönmester végelbocsáttatásának kimondása a kir. főügyészséget illeti, melyhez a fegyelmi jegyzőkönyv, a kir. ügyész véleményes jelentésének kíséretében, a vizsgálat befejezésétől számítandó 48 óra alatt felterjesztendő. A fegyelmi vizsgálat alá vett egyénnek teljes jogában és szabadságában áll a védelmére felhozható indokokat és érveket a jegyzőkönyvbe vétel végett előadni. bizonyítékokkal lépni fel, tanukra, szakértőkre hivatkozni. s azok kihallgatását kérni: szabadságában áll továbbá a fegyelmi határozat ellen felsőbb helytt panaszt is emelni: de a kiszabott fenytés ellen oly rendes fölebbezési jogorvoslattal nem élhet, melyet a fegyelmi határozatnak és a határozott fenyték végrehajtásának közbevetethetne s az utóbbi elhalasztását előidézhetné. A fegyelmi fenyték végrehajtása az illető utasításokban előadott esetekben fenforgó kártérítési kötelezettséget nem szünteti meg.

A fogházfelügyelő tiszt súlyosabb fenytésének: hivatalból áthelyeztetésének. elbocsáttatásának kimondása iránti fegyelmi eljárás a kir. igazságügyminiszterium hatáskörébe tartozik.

A fogházfelügyelő ellen közigazgatási uton indított vizsgálatnál rendes vizsgálati jegyzőkönyv vétetik fel. A vizsgálati iratok a vizsgálat befejezése után a kir. ügyész által a kir. főügyészhez nyolcz nap alatt, és ez által az igazságügyminiszteriumhoz véleményes jelentés kíséretében mielőbb felterjesztendők.

A fogházfelügyelő a kir. igazságügyminiszterium határozatának vétele előtt, ha arra alapos indokai vannak. a kir. főügyésztől pót- vagy új vizsgálatnak megindítását s illetőleg e vizsgálatra, a fölötté álló kir. ügyészség helyett. más elfogulatlan kir. ügyésznek kirendelését is kérheti, s ez iránt az igazságügyminiszteriumhoz is felfolyamodhatik.

Ha a fogházfelügyelő a fegyelmi eljárás megindítása előtt, vagy ennek folyama alatt, de a véghatározat hozatala előtt állásáról s azzal kapcsolatos élvezményeikről önkéntesen végleg lemond: a fegyelmi eljárás megindítása, illetőleg folytatása abbanhagyandó. Az ily lemondás azonban a vagyoni felelősséget nem szünteti meg.

Minden egyes fegyelmi fenytési eset, a szóbeli rosszalás kivételével, az illetőnek a kir. ügyészségnél vezetendő minősítvényi táblázatába feljegyzendő. (1874. évi 696. I. M.)

Jegyzőkönyv,

mely az alább következő fegyelmi fenytő ügyben (hol és mikor) ..... felvétellett.

Folyó szám :	Évszám :
A vádlott vezeték- s mellékneve:	
A vádlott állása vagy helyzete:	
A vádlott törzskönyvi száma:	
Az elkövetett fegyelmi kihágás vagy vétség megjelölése:	
Beismeri-e a vádlott a vétség elkövetését és mivel menti magát?	
A tanúk és szakértők vallomásai:	
Mi által tekintetik bebizonyultnak, hogy vádlott a vétséget elkövette?	
Minő fenytők kiszabása határozatott?	
Mikor hozatott a határozat s ki által?	
Mikor kezdetett meg a fenytés és mikor hajtattott végre?	
A vádlott külön kártérítésben elmarasztaltatott-e?	
Jegyzet:	
A mellékletek száma:	

A határozatot hozónak aláírása:

A jegyzőkönyvvezetőnek aláírása:

A közigazgatási bizottság hatásköréről.

A fogházfelügyelők feletti fegyelmi hatóságot másodfokulag a közigazgatási bizottság gyakorolja.

A fegyelmi eljárást az igazságügyminiszter, a kir. főügyész, a közigazgatási bizottság, vagy a kir. ügyész van jogosítva elrendelni.

A fegyelmi vizsgálat elrendelésével az illető közeg egyidejűleg hivatalától fel is függeszthető. Ha a felfüggesztést a közigazgatási bizottság rendeli el, ez iránt az igazságügyminiszterhez jelentést tesz, és a felfüggesztés csak akkor lép érvénybe, ha az igazságügyminiszter a helyettesítésről gondoskodott.

A vizsgálatot a kir. ügyész fogatosítja s annak alapján határoz s határozatát, ha felelősségbe nem jelentetnék, avagy a kimért büntetés ellen felelősségbe nem lenne, azonnal végrehajtja; de ha a fegyelmi eljárást a közigazgatási bizottság rendelte el, határozatáról a királyi ügyészt értesíteni tartozik.

A büntetések nemei, melyek a másodfokulag eljáró közigazgatási bizottságra nézve is irányadók, e következők:

- a) szóbeli rosszalás,
- b) írásbeli rosszalás,
- c) írásbeli feddés,
- d) áthelyezés,
- e) rangbeli lejjebbités,
- f) állásának elvesztése.

Az a) b) pont esetében felelősségbe nem helye nincsen.

A c) d) e) f) pontok alatt felsorolt büntetések esetében történt felelősségbe nem vádlott a kir. ügyésznél akár szóbelileg, akár írásbelileg 24 óra alatt kijelenteni vagy benyújtani tartozik, aki azt vizsgálati iratokkal együtt legfeljebb 48 óra alatt a közigazgatási bizottsághoz áttenni köteles.

Ha a közigazgatási bizottság pótvizsgálatot rendel, annak fogatosításával szinte a kir. ügyészt bizza meg, aki annak lehető legrövidebb idő alatti befejezte után az ügyet újabb határozatával ellátja.

A közigazgatási bizottság mint másodfoku fegyelmi hatóság határozata ellen az igazságügyminiszterhez csak a következő esetekben van felelősségbe nem helye:

- a) ha az elsőfoku fegyelmi határozat megváltoztatik ;
- b) ha a vádlott áthelyezés, rangbeli lejjebbités, avagy állásának elvesztésével fenýítettik.

A felebbezési jog vádlottat úgy, mint a kir. ügyészt megilleti, ez utóbbi azonban a *b)* pont esetében hivatalból tartozik felebbezni. (1876. évi 24.429. I. M.)

Nyugdíjazás.

Általános szabályok.

A bírák, ügyészek, valamint az állandó fizetés mellett rendszeresített állomásra alkalmazott bírósági és ügyészégi hivatalnokok, altisztek és szolgák, valamint ezeknek özvegyei és árvái a szolgálati kötelekből való megválásuk után, az 1885. évi XI. t.-cz.-ben meghatározott feltételek mellett, állandó ellátásra, vagy pedig egyszersmindenkorra szóló végkielégítésre tarthatnak igényt. (1885: XI. 1.)

Rendszeresített állomásnak megfelelő minőségben ideiglenesen alkalmazottak, valamint azok özvegyei és árvái végkielégítésre igényt nem tarthatnak és állandó ellátásra is csak akkor van joguk, ha az állandó ellátás feltételei beállottak.

Ha az ideiglenesen alkalmazottak azt az alkalmaztatásukat közvetlenül megelőzően végleges minőségben voltak alkalmazva, az alkalmazás véglegesítése után úgy maguk mint hátrahagyott családjukra nézve minden tekintetben igényjogosultak, s az igények elbírálásánál a végleges szolgálatot közvetlenül követő ideiglenes szolgálat is számításba jön.

Korengedély mellett alkalmazottak s ezek özvegyei és árvái szintén csak akkor tarthatnak ellátásra igényt, ha az állandó ellátás feltételei beállottak, de végkielégítésben semmi esetre sem részesülhetnek.

Ezekon kívül ellátásra egyáltalában joguk nincsen azoknak, a kik felmondás feltétele mellett, vagy csak bizonyos meghatározott időre, avagy csak átmeneti szolgálat tételre vannak alkalmazva, végül azok, a kiknek illetményeit külön szerződések szabályozzák. (1885: XI. 3.)

Sem a maga, sem pedig özvegye vagy árvája részére állandó ellátásra vagy végkielégítésre igényt nem tarthat az:

1. aki állásáról önként lemond;
2. aki állását önként elhagyva, arra felhívás daczára sem tér vissza;
3. aki felsőbb engedély nélkül idegen hatalom szolgálatába lép:

4. a kit hivatalvesztésre ítélték:

5. a kit a szolgálat kötelekéből büntetésképen elbocsátottak; végül:

6. aki oly cselekmény elkövetése után, mely hivatalból való elbocsáttatását eredményezte volna, öngyilkos lesz, megszökik, vagy bármely más okból az említett cselekmény miatt ellene a bünvádi vagy fegyelmi eljárás nem foganatosítható. Mindazonáltal ily esetekben a részeltetésből való kizáratást a fegyelmi eljárás megfelelő alkalmazása mellett kell kimondani.

Az erre vonatkozó intézkedés ellen a közigazgatási bírósághoz lehet felebbezni. (1896: XXVI. 83.)

Ha az elbocsátás csak akkor történik, midőn az özvegy vagy árvák ellátása már elrendeltetett, ezeknek szerzett joga épségben marad.

Máskülönben a már megszabott s folyóvá tett állandó ellátást is azonnal meg kell szüntetni. (1885: XI. 5.)

Az állandó vagy ideiglenes ellátás alapját a beszámítható szolgálati idő tartama és a szolgálatban utoljára huzott, beszámítható javadalmazás összege képezi. (1885: XI. 6.)

A beszámítható szolgálati idő az ellátási igény megállapításától visszafelé az első hivatalos eskü letételének időpontjáig terjed.

A szolgálatba bármely állami hivatalban szakadatlanul és egyfolytában eltöltött időt be kell számítani.

Azoknál, a kik a nyugdíjtörvény (1885: IX.) hatálybalépésekor már alkalmazásban állottak, s első hivatalos esküjük letételének időpontja meg nem határozható, továbbá azoknál, kiknek hivatalos esküt tenniök nem kell, a szolgálati idő kezdetét más bizonyítékokkal is meg lehet állapítani. (1885: IX. 7.)

Az állami hivattal egy tekintet alá esik az a szolgálat, melyet valaki a következő hivataloknál töltött:

1. a legfelső udvartartás körében, vagy az uralkodóház családi javainál;

2. a közös minisztériumok és számszék hivatalainál;

3. a hadseregnél vagy ehez tartozó hivatalnál tényleges minőségben:

4. a horvát-szlavon autonóm kormánynál, vagy az ehhez tartozó hivataloknál;

5. az állami kezelés alatt álló bányatársulásokhoz járuló állomásokon;

6. az állami és államosított vasutaknál.

Ha azonban az említett hivataloknál, vagy állomásokon töltött szolgálati idő az azokra érvényes nyugdíjszabályok szerint be nem számítható, vagy ha valaki ily szolgálat után külön ellátásban részesül, a megelőző szolgálati idő beszámításának helye nincsen.

Aki 10 évig állami szolgálatban áll, s ez alapon állandó ellátásra tarthat igényt, annak állami szolgálatát közvetlenül megelőző azt a szolgálati idejét is be kell számítani, melyet 1867. évi július hó 1. óta törvényhatósági szolgálatban töltött, kivéve a tiszteletbeli szolgálatot, s azt, melyért az illető végkielégítésben részesült.

Azokra nézve, akik a nyugdíjtörvény (1885: IX.) hatálybaléptekor már alkalmazva voltak, az osztrák állami szolgálatban töltött évek is számításba jönnek.

A végleges alkalmazást közvetlenül megelőzően ideiglenes alkalmazásban töltött szolgálati időt szintén számításba kell venni. (1885: IX. 8.)

A szolgálati idő folytonosságának számításánál nem tekintetik megszakításnak:

a) az időközben történt nyugalmazás;

b) a rendelkezési állapotban, felfüggesztett állapotban vagy szabadságon töltött idő;

c) valamint a szolgálatnak oly félbehagyása, melyre a kormány a nyugdíjigény fentartásának biztosítása mellett engedélyt adott.

A rendelkezési állapotban töltött idő, ha az illető ebben az állapotban is tényleg szolgált, a felfüggesztett állapotban töltött idő, ha a felfüggesztett ártatlannak nyilvánított, s a szabadságon töltött idő, ha egy huzamban egy évet nem halad meg, a szolgálati időbe beszámítandó.

Aki a hadseregnél, legfelsőbb parancs által hadjáratnak minősített szolgálatban bármely csekély ideig részt vesz, ennek szolgálati idejéhez egy évet (hadi év) hozzá kell számítani. Egy évre eső két vagy több hadjárat a szolgálati időt csak egy évvel gyarapítja. (1885: IX. 10.)

Hadi fogságban töltött időből csak az az év számít hadi

év gyanánt, melyben az illető fogságba jutott. Hosszabb ideig töltött hadi fogság egyszerű szolgálati idő gyanánt jön számításba. (1885: IX. 11.)

Azok, a kikre nézve szabályszerűen megállapították, hogy hadjárat alatt had- és munkaképtelenné váltak, a katonai és polgári ellátási szabályok közül annak a szabálynak értelmében részesülnek nyugdíjban, mely rájuk nézve előnyösebb.

Azok, a kiket hadképteleneknek nyilvánítottak ugyan, de polgári szolgálatra alkalmasak, csak polgári nyugdíjat kaphatnak.

A sebesülési pótlékok és az érempótlék sem a fizetésbe, sem a nyugdíjba be nem számíthatók. (1885: IX. 12.)

A beszámítható javadalmazás összegének megállapításánál a rendszeresített fizetésen, zsoldon vagy béren kívül az előbbi magasabb fizetés, zsold vagy bér kiegészítéseül huzott s nem kizárólag a hivatalos működés tartamára engedélyezett személyi és korpótlékot is számításba kell venni. (1885: IX. 13.)

Az ellátást mindig egész forintokban kell megállapítani. A fél forintig terjedő részösszegek elmaradnak, a fél forintnál nagyobb összegeket pedig egész forintnak kell venni. (1885: IX. 15.)

A végkielégítést a megállapítás után azonnal, az állandó ellátást ellenben a jogczim keletkezését követő hónap első napjától, előleges havi részletekben kell folyósítani. (1885: IX. 16.)

Az ellátásra jogosítottak ebbeli igényük érvényesítését jogczimök beálltától számított egy év alatt kötelesek kérelmezni. Egy éven túl a végkielégítéshez való igény egészen elenyészik, az állandó ellátás pedig csak a kérelem beadását követő hónaptól kezdve jár. (1885: IX. 17.)

Ahoz, hogy valaki az állandó ellátást külföldön élvezhesse, az igazságügyminiszter engedélye szükséges. (1885: IX. 18.)

A bírák, ügyészek, bírósági és ügyészségi hivatalnokok, altisztek és szolgák ellátásáról.

Állandó ellátásban csak az részesülhet, a kinek legalább tiz évi, beszámítható szolgálata van.

Az állandó ellátáshoz való igény további feltételei:

a) testi vagy lelki fogyatkozás által beállott szolgálatképtelenség;

b) a kir. Curia ítélőbiráinál, valamint azoknál az ítélőbiráknál és kir. ügyészeknél, a kik a curiai bírákkal egyenlő, vagy azoknál magasabb rangfokozatban vannak, a 70-ik, má-

soknál a 65-ik életév betöltése, vagy 40 szolgálati év kitöltése. (1885: IX. 20. és 1892: XXX.)

Ha a betétek szerkesztésének befejeztével a betétszerkesztési telekkönyvvezetők és segédtelekkönyvvezetők rendes tiszti állományba beoszthatók nem lennének, nyugdíjazásra, illetve végkielégítésre van igényük. (1887. évi 40.715. I. M.)

A nyugdíjazás büntetésből nem történhetik.

Ha a szolgálatképtelenség állandó jelleggel bír, a nyugalomba helyezés véglegesen történik, máskülönben csak ideiglenes nyugalombahelyezésnek van helye.

A 70, illetőleg 65 életkor vagy a 40 évi szolgálati idő betöltése után a nyugdíjazás akár az illetőnek kérelmére, akár pedig a felettes hatóság kívánságára történik.

A 70, illetőleg 65 életkor, vagy a 40 évi szolgálati idő betöltése után a nyugdíjazás, a szolgálatképtelenség külön igazolása nélkül is végleges. (1885: IX. 21.)

Az ideiglenes nyugdíjazás csak akkor válik véglegessé, ha a 70, illetőleg 65 életév vagy végleges szolgálatképtelenség bekövetkezik.

Az ideiglenesen nyugdíjazottak a nyugdíjazás indokának megszűnésekor, a nyugdíj alapjául szolgáló javadalmazás teljes összegének engedélyezése mellett, tiszti minőségüknek megfelelő szolgálattételre berendelhetők. (1885: IX. 22.)

A nyugdíj 10 szolgálati év után a beszámítható fizetés 40%-ából, minden további év után még 2—2%-ból áll.

A beszámítható fizetés teljes összegénél magasabb nyugdíjban senki sem részesülhet, még akkor sem, ha 40 évnél tovább szolgált.

A nyugdíj összege 8000 frtot egyáltalában nem haladhat meg. (1885: IX. 24.)

A börtönőrök, fogházőrök és fegyőrök állandó ellátásképen, az említett szabályoktól eltérően, 10—20 szolgálati év után beszámítható illetményeik $\frac{1}{3}$ -ában, 20—30 év után $\frac{1}{2}$ -ében, 30—40 év után $\frac{3}{4}$ -ében, 40 éven felül pedig beszámítható illetményeik teljes összegében részesülnek. (1885: IX. 27.)

Ha a szolgálatképtelenség, vagy a 70, illetőleg 65 életkor, 10 évi, beszámítható szolgálati idő előtt következik be, csak végkielégítésnek van helye.

A végkielégítés öt beszámítható szolgálati évig, a beszámítható javadalmazás egy évi, öt éven túl tíz évig pedig két évi összegéből áll. (1885: IX. 28.)

Azok, a kik a szolgálat teljesítése közben, vagy a szolgálat teljesítése következtében lettek teljesen és nyilván bebizonyíthatóan szolgálatképtelenné, a minisztertanács határozatával kivételesen nagyobb nyugdíjban részesíthetők, mint a mennyi őket egyébként illeti.

Ily esetben az illető még akkor is nyugdíjban részesíthető, ha 10 évnél kevesebb szolgálati ideje van, továbbá ha ideiglenesen vagy korengedély mellett áll alkalmazásban, de a nyugdíj a beszámítható fizetés felét meg nem haladhatja. (1885: IX. 30.)

A nyugdíjazott egyén nyugdíjának megváltását kérheti, de ha nős, nejének beleegyezése szükséges.

A megváltást a miniszter figyelmet érdemlő esetekben elrendelheti és a megváltás összegét esetről-esetre meghatározhatja, ez azonban a nyugdíj megváltásánál alapul vett javadalmazás két évi összegét soha sem haladhatja meg, és csak akkor engedélyezhető, ha közhatósági orvos igazolja, hogy az, aki a megváltást kéri, egészségi állapotához képest legalább még annyi évig élhet, a hány évi nyugdíjösszege a megváltási összeggel felér. (1885: IX. 31.)

Ha a nyugdíjazott újabb állami, vagy megyei törvényhatósági szolgálatba lép, a nyugdíj kiszolgáltatása az alkalmaztatás tartamára megszűnik.

Az ideiglenesen nyugdíjazott elveszti nyugdíját, ha az ideiglenes nyugdíjazás okának megszűntével újra alkalmazásba lépni vonakodik. (1885: IX. 32.)

Az erre vonatkozó határozat ellen a közigazgatási bírósághoz lehet felebbezni. (1896: XXVI. 83.)

Ujabb állami vagy megyei törvényhatósági alkalmazás esetében a nyugdíjból csak az az összeg szűnik meg, a mennyivel az újabb javadalmazás a nyugdíjjal együtt nagyobb, mint az a beszámítható javadalmazás volt, melynek alapján a nyugdíjazás történt.

Ujabb nyugdíjazás esetében az újabb nyugdíj nem lehet kisebb, mint a milyen az előbbi volt. (1885: IX. 33.)

Az özvegyek és árvák ellátása.

Az özvegyek és árvák ellátásának első feltétele az, hogy az atya, illetve férj nyugdíjigényre jogosító alkalmazásban legalább öt, s ha korengedély mellett fogadtatott fel, legalább tíz évig szolgált.

Az özvegy csak akkor részesülhet ellátásban, ha

a) férjével a tényleges szolgálat ideje alatt, vagy ezt megelőzően lépett házasságra;

b) férjével a nyugdíjigény beálltakor együtt él;

c) erkölcsös életet folytat. (1885: IX. 34.)

Az özvegyek és árvák ellátásának további feltételei:

1. Az a nő, kit a köteles szolgálati idő kitöltése után nyugdíjazott egyén vett feleségül, valamint gyermekeik – a temetkezési járulékot kivéve – más illetményre igényt nem tarthatnak.

2. Az a nő, ki a köteles szolgálati idő kitöltése, vagy 65 éves korának betöltése után nyugdíjazott egyénhez ment feleségül, valamint ebből a házasságból származó gyermekek, a temetkezési járulékon kívül ellátásra igényt csak akkor tarthatnak, ha a férj a tényleges szolgálatban újra alkalmaztatván, legalább 3 évig szolgált.

3. Az a nő, aki 60 évesnél idősebb férjhez ment nőül, állandó ellátásra csak abban az esetben tarthat igényt, ha férje a házasság megkötése után legalább még 3 évig szolgált, vagy ha a házasságból gyermekek származnak, vagy a házasság által gyermekek törvényesítettnek.

Ezek a gyermekek is igényjogosultak.

4. Az a nő, aki a férj halálakor a férjjel nem él együtt, ha csak be nem bizonyítja, hogy a különélés nem az ő hibájából következett be, a férj után semminemű ellátásra igényt nem tarthat, gyermekeinek ellátására azonban az említett körülmény befolyással nincsen, s az ilyen gyermek a szülötlen árvákkal egy tekintet alá jön.

5. Azokat a gyermekeket is szülötlen árváknak kell tekinteni, a kiknek anyjuk erkölcstelen életmód, vagy hivatalvesztésre való elítéltetés következtében igényt nem szerezhettek, s a szerzett jogot elvesztik. (1885: IX. 35.)

Az erre vonatkozó határozatok ellen a közigazgatási bírósághoz lehet felebbezni. (1896. XXVI. 83.)

6. Ha a férj, illetve apa életét a szolgálat teljesítése közben vagy nyilván bebizonyíthatóan annak következtében vesztette el, az özvegy és az árvák még abban az esetben is ellátásban részesülnek, ha a férjnek még öt évi szolgálata nincs, sőt még akkor is, ha ideiglenesen, vagy korengedély mellett állott alkalmazásban. (1885: IX. 47.)

Az özvegy, ha állandó ellátásra tarthat igényt, a férj

beszámítható javadalmazásának 600 forintjáig ennek 50%-át, a 600 forintot meghaladó rész után pedig 20%-ot kap nyugdíj fejében: az özvegyi nyugdíj azonban — a nevelési járuléknélkül — évi 2500 forintot meg nem haladhat.

A börtönörök, fogházörök és fegyörök özvegyei a férj beszámítható javadalmazásának egyharmadát kapják nyugdíjul. (1885: XI. 36.)

Az az özvegy, a kinek ellátásra van igénye, s a kinek férje halálakor, a méhmagzatot is beleszámítva, legalább három, még anyai ellátásban álló gyermeke van, akár édes, akár mostoha gyermekei azok, ha az elhalt férjtől, vagy szintén igényjogosult korábbi férjtől származnak, nevelési járulékot is kap.

A gyermekek 20, a leányok pedig 18 éves korukig részesülnek nevelési járuléokban. Ez általános szabály alul az altisztek és szolgák képeznek kivételt, a menyiben a fiuk 16, a leányok pedig 14 éves korukig részesülnek nevelési járuléokban.

A szülőtlenn árvák, tekintet nélkül számukra, ha anyjuk vagy mostoha anyjuk, atyjuk után ellátásra igényt tarthatott volna, szintén kapnak nevelési járulékot.

A nevelési járulékkal az anya, illetve a gyám vagy gondnok rendelkezik. (1885: IX. 39—41.)

Az igazságügyminiszter a nevelési járulékot a 24 éves életkor betöltéseig is meghagyhatja azoknak a gyermekeknek a számára, a kik hazai intézetekben iskolába járnak, vagy képző-művészetet tanulnak és előhaladásukat igazolják. (1885: IX. 42.)

A nevelési járuléknak rendszerint az anyát megillető ellátás $\frac{1}{6}$ részéből áll.

A nevelési járulékoknak valamennyi gyermekre eső összege az özvegyi ellátás összegét meg nem haladhatja.

Az altisztek gyermekei évi 18, a szolgák, börtönörök, fogházörök és fegyházörök gyermekei pedig évi 12 frt ellátásban részesülnek. (1885: IX. 43.)

A szülőtlenn vagy szülőtlenneknek tekintendő árvák a többi árvák részére megállapított nevelési járuléknál kétszeres összegét kapják. (1885: IX. 44.)

Eltűnt és fel nem található egyén özvegye és árvái is ellátásban részesülnek, de csak ideiglenesen, míg az illető elő nem kerül, vagy holtnak nem nyilvánítják. (1885: IX. 45.)

Ha a férj nyugdíjazott állapotban hal el, az özvegy és a gyermekek járandósága sem egyenkint, sem összesen nem lehet nagyobb, mint az a nyugdíj, melyet a férj, illetve az apa élvezett. (1885: IX. 46.)

Özvegyek és árvák, ha folytonos ellátásra az öt évi szolgálati idő hiánya miatt igényük nincsen, együttvéve a legutóbbi beszámítható évi fizetés egy negyedét kapják végkielégítésképen. (1885: IX. 48.)

Ha az özvegy újból férjhez megy, nyugdíja megszűnik.

Az árvák elvesztik a nevelési járulékhoz való igényüket, ha oly állami, közhatósági vagy intézeti ingyenes ellátásban részesülnek, melynek értéke a nevelési járulékot meghaladja, vagy ha a leánygyermek férjhez megy. A nevelési járulékhoz való igény azonban újból feléled, ha az ingyenes ellátás megszűnt.

Az árvák akkor is elvesztik a nevelési járulékhoz való igényüket, ha hivatalvesztésre vannak elítélve.

A miniszternek jogában áll hat hónapnál hosszabb ideig tartó szabadságvesztés büntetésre elítélt árváktól a nevelési járulékot elvonni. (1885: IX. 50.)

Az özvegyi nyugdíj a miniszter engedélyével megváltható.

A megváltási összeg a nyugdíjnak legfeljebb két évi összegéből állhat, de közhatósági orvosnak igazolnia kell, hogy az özvegy egészségi állapotához képest legalább még két évig élhet.

Gyermeektelen özvegyek, ha várandóságban nincsenek, ellátási igényük megváltását szabadon kérhetik; ellenben oly özvegyek, kiknek ellátatlan gyermekük van, a gyámhatóság beleegyezését tartoznak kimutatni.

A gyermekek nevelési járuléka megváltás tárgyát nem képezheti. (1885: IX. 51.)

Az újra férjhez ment özvegynek ellátása megszűnik ugyan, de újabb özvegyisége esetében újból feléled, kivéve, ha azt megváltotta.

A megváltásra az újabb férjhezmeneteltől számítva egy évi határidőt enged a törvény az özvegynek. (1885: XI. 52.)

Azokat az özvegyeket és árvákat, akiknek állandó ellátáshoz vagy végkielégítéshez van igényük, temetési járulék is illeti. A temetési járulékot akkor is ki kell szolgáltatni, ha ellátási igény abból az okból nem állapítható meg, mert az elhunyt a köteles szolgálati idő és kor betöltése után kötött házasságot.

A temetési járulék a beszámítható javadalalmazás, illetve nyugdíj egy, két vagy három havi összegéből áll. Egy havi összegből, ha a javadalalmazás, illetve nyugdíj háromezer forintot meghalad, két havi összegből, ha ezer forintot meghalad, de háromezer forintnál nem nagyobb és három havi összegből, ha ezer forintot meg nem halad.

A temetési járulék az első esetben ötszáz forintnál kevesebb és hatszáz forintnál több, a második esetben pedig két-százötven forintnál kevesebb nem lehet. (1885: IX. 53.)

A fogházörök, börtönörök és fegyörök özvegyei és árvái temetési járulékot nem kapnak. (1885: XI. 53.)

Vegyes intézkedések.

Az állami szolgálat körében rendszeresített állomásokra alkalmazott nők a férfiakkal egyenlő tekintet alá jönnek.

A férj azonban neje után a temetési járulékot kivéve semminemű ellátásra igényt nem tarthat, és az árvák is csak akkor kaphatnak nevelési járulékot, ha szülőtlen árvakul tekinthetők, vagy ha élethen levő atyjuk vagyontalan és kereksejtelen. (1885: XI. 56.)

A szülőtlen árvák nevelési járulékbán csak az atya vagy az anya után részesíthetők s azt a nevelési járulékot vehetik igénybe, mely reájuk nézve kedvezőbb. (1885: IX. 59.)

Annak a kérdésnek eldöntésére, hogy van-e valakinek ellátási igénye, s hogy ez az igény meddig és mennyiben érvényes, a miniszter van hivatva. Határozatai ellen a köz-igazgatási bírósághoz lehet felebbezni. (1885: IX. 61. és 1896: XXVI. 83.)

A nyugdíjaztatás.

Ha valaki testi vagy szellemi fogatkozás következtében hivatali kötelességeinek teljesítésére végképen képtelenné vált, és ennek daczára nyugdíjaztatása végett nem folyamodott, a bíróság elnöke az ügyész meghallgatása után, hivatalos levélben felhívja az illetőt, hogy nyugdíjaztatását kérje.

Ha a felszólításnak egy hó lefolyása alatt nem volna eredménye, az ügyész az illetékes fegyelmi bíróság előtt, a nyugdíjaztatásnak ítélettel való kimondását kéri.

A fegyelmi bíróság elnöke az ügy megvizsgálása végett

haladéktalanul bírót küld ki. A kiküldött kihallgatja az illető bírót, megvizsgálja a körülményeket, kihallgatja a tanukat s szükség esetére megvizsgáltatja a nyugdíjazandót szakértőkkel; a szakértők véleményét, valamint a vizsgálat adatait jegyzőkönyvbe foglalja s a jegyzőkönyvet a szükséges okmányokkal felszereli.

A vizsgálat befejezése után a kiküldött bíró körülményes jelentést tesz a fegyelmi bíróság elnökének.

A fegyelmi bíróság elnöke azután az ügy tárgyalására határnapot tűz ki, s erre a közvádlót, az érdekelt bírót, s szükség esetében a tanukat és szakértőket megidézi.

A fegyelmi bíróság az eljárás szabályszerű befejezése után ítélettel határoz. (1871: IX. 8., 9.)

Különösen sürgős esetekben a bíróság elnöke a hivatal ellátására képtelenné vált bírót állásától felfüggesztheti s további eljárás végett a fegyelmi bíróságnak haladéktalanul jelentést tesz.

Ily felfüggesztésből azonban a fizetés vagy egyéb járandóság teljes vagy részleges megszüntetése nem következik. (1871: IX. 10.)

A bírósági és ügyészségi segéd- és kezelőszemélyzetet az igazságügyminiszter nyugdíjazza. (1871: IX. 13.)

Az állami ellátás iránt benyújtott kérvények felszerelése.

I. Általánosságban.

1. A kérvény kivétel nélkül azon kir. bíróság vagy igazságügyi hatóság főnökénél nyújtandó be, a melynél az igényjogosult tisztviselő, altiszt vagy szolga a kérvény benyújtásakor szolgál, vagy a melynél nyugdíjaztatása, illetőleg halála előtt utoljára szolgált.

2. A bíróság vagy igazságügyi hatóság főnökének a kérvény felterjesztésekor minden esetben nyilatkoznia kell az iránt, hogy a kérelem teljesítése ellen van-e vagy nincs észrevétele. Kétely esetében, ennek kifejezés adandó, hogy az ügy előzetes megvizsgálása iránt kellő intézkedés tétethessék.

3. Tekintettel az 1885: XI. t.-cz. 9. §-ában foglalt abbeli rendelkezésre, hogy a felfüggesztett állapotban töltött idő — kivéve, ha az illető ártatlannak nyilvánított — figyelembe nem vehető, a személyi táblázat ugy a tisztviselő, altiszt

vagy szolga, valamint ezek özvegyei vagy árvái részéről benyújtott kérvényekkel is mindenkor felterjesztendő.

4. A kérvényben mindig megjelölendő az az állami pénztár (adóhivatal), melynél a jogosult az ellátási összeget felvenni kívánja.

5. Özvegyek vagy szülőtlen árvák gyámjai kérvényükben lakásukat (nagyobb városokban a kerület, utca és házszám megjelölése mellett) említsék fel, hogy a hozandó határozat késedelem nélkül kézbesíthető legyen.

6. A születések, házasságok és halálesetek közhitelű nyilvántartására az 1894: XXXIII. t.-cz. 1. §-a értelmében kizárólag az ezen törvény rendelkezéséhez képest arra hivatott közegek által vezetett állami anyakönyvek szolgálván, az 1895. október 1-je óta történt születésekről, házasságokról és halálesetekről az állami anyakönyvi kivonatok csatolandók.

7. Midőn az állami ellátási igény igazolására helyhatósági bizonyítvány szükséges, csakis az 1895. évi szeptember hó 18-án 81.418. szám alatt kiadott belügyminiszteri körrendeletben megjelölt hatóságok által kiállított bizonyítványok fogadhatók el.

II. A tisztviselők, altisztek és szolgák kérvényei.

8. A kérvényhez csatolandók:

a) a kérelmező keresztleve, vagy születési anyakönyvi kivonata, az életkor pontos megállapítása érdekében;

b) az első kinevezési okmány, melyre - ha azon a hivatalos eskü letételének ideje igazolva nem volna - az eskü mikori letétele vagy az elnöki irattárban található adatok, vagy az első eskü letételéről szóló jegyzőkönyv beszerzendő hiteles másolata alapján pótlólag reá vezetendő;

c) a további szolgálatot időrendben pontosan és hitelesen előtüntető összes szolgálati (kinevezési, előléptetési, áthelyezési, fölmentési stb.) okmányok, melynek alapján az összes beszámítható szolgálati idő pontosan megállapítható: (kétely vagy eltérés esetében legkönnyebb a szolgálat folytonosságát a fizetési ivecvel támogatni);

d) abban az esetben, ha a most érintett okmányokból a szolgálatban utoljára huzott beszámítható javadalmazás összege megállapítható nem lenne, az utoljára élvezett fizetés, zsold vagy bér és esetleg pótlékok kiutalványozásáról szóló értesítés

vagy az e tárgyban kelt s az elnöki irattában föltalálható rendeletnek hiteles másolata.

9. Az őrszemélyzet (fegy- és fogházőrök) ellátása tárgyában teendő felterjesztéseknél, mivel ezek illetményei nem személyenkint utalványoztatnak, hanem a hivatal főnöke (a fegyintézetek és kerületi börtön igazgatója vagy kir. ügyész) által láttamozott jegyzék mellett fizettetnek ki, minden egyes esetben külön megjelölendő az utoljára huzott beszámítható javadalmazás összege.

10. Különös figyelem fordítandó arra, hogy a szolgálatképtelenséget igazoló orvosi bizonyítvány az 1891. évi 70.854. sz. a. kiadott belügyminiszteri körrendeletben foglaltak értelmében és mindenkor közhatósági (törvényszéki, fogház vagy fegyintézeti, megyei tiszti, kórházigazgató vagy járás) orvos által állíttassék ki. Kivánatos e mellett, hogy a bizonyítványt az a közhatósági orvos állítsa ki, aki állandóan annak a bíróságnak vagy hatóságnak székhelyén tartózkodik, a mely bíróságnál vagy hatóságnál az állami ellátásban részesítendő szolgálatot teljesít. Ha a bemutatott bizonyítvány a hivatkozott körrendelet rendelkezéseinek nem felelne meg, az illető orvos a bizonyítvány pótlásra, illetőleg határozott nyilatkozattételre hivatalból felszólítandó.

11. Az állami szolgálatot netán megelőző törvényhatósági szolgálat beszámítása iránt előterjesztett kérelem esetén gond fordítandó arra, hogy a szolgálatot igazoló bizonyítvány az 1886: XXI. t.-cz. 68. és 73. §-a értelmében az arra illetékes vármegyei alispán, illetőleg városi polgármester által és akként állíttassék ki, mikép abból minden kétséget kizárólag kitűnjék, hogy a törvényhatósági szolgálat az állami szolgálatot közvetlenül megelőzte s hogy a folyamodó törvényhatósági szolgálata után végkielégítésben nem részesült. Régebben kiállított s ezen rendelkezéseknek meg nem felelő bizonyítványok a szükséges pótlások kieszközlése végett visszaadandók.

12. A hadsereg (haditengerészet), honvédség és csendőrségnél vagy ezekhez tartozó hivataloknál töltött szolgálat esetében, ha az elbocsátás 1868. december 6. után következett be, az 1889. évi junius hó 20-án kelt minisztertanácsi határozatban foglalt rendelkezéseknél fogva tényleges, vagyis fegyver alatt zsold mellett töltött idő határozott megállapíthatása céljából a katonai anyakönyvi lap bemutatása mulhatlanul szükséges. Ha ez nem csatoltatott volna, a végel-

bocsátási okmányt kiállított katonai hatósághoz hivatalból intézendő átirattal bekérendő s a felterjesztéshez csatolandó.

III. Özvegyek és árvák kérvényei.

13. Özvegyek által nyugdíj és nevelési járulék, vagy árvák gyámja által nevelési járulék iránt benyújtott kérvényhez abban az esetben, ha a férj, illetőleg atya halálakor még tényleges szolgálatban volt, a II. 8. pont alatt felsorolt okmányok, abban az esetben pedig, ha a férj, illetőleg atya halála már a nyugalmi állapotban következett be, a nyugdíjaztatásról szóló rendelet, illetőleg a felmentési okmány mellékelendő s ezeken kívül még csatolandók:

a) a férj, illetőleg atya halálát igazoló halotti anyakönyvi kivonat;

b) az árvák születési anyakönyvi kivonata;

c) a házassági anyakönyvi kivonat;

d) özvegyeknél helyhatósági bizonyítvány arról, hogy az özvegy elhunyt férjével annak halálakor együtt élt, együtt nem élés esetében pedig arról, hogy az együtt nem élés nem az ő (az özvegy) hibájából következett be;

e) helyhatósági bizonyítvány arról, hogy az özvegy erkölcsös életet folytat;

f) helyhatósági bizonyítvány arról, hogy az árvák életben és az özvegy anyai ellátásban vannak, továbbá, hogy az árvák közül egyik sem részesül állami, közhatósági vagy intézeti ingyenes ellátásban.

A d), e) és f) pontokban foglaltak igazolása egy bizonyítványban is eszközölhető.

14. Különös figyelem fordítandó továbbá arra is, hogy az elhunyt férj, illetőleg atya születési anyakönyvi kivonata mindenkor mellékeltessek, mert az elhunyt életkorának pontos megállapítása feltétlenül szükséges.

15. Midőn az özvegynek csak két gyermeke áll anyai ellátásában, de teherben van, ezen utóbbi körülmény mindig közhatósági orvos (nem pedig magánorvos vagy szülésznő) bizonyítványával igazolandó.

16. A 13. d), e), f) pontok alatt megkívánt bizonyítványok mindig azon helyhatóság által állítandók ki, melynek kerületében az elhunyt férj, illetőleg atya halálakor állandóan lakott; abban az esetben pedig, ha az özvegy vagy árvák az elhunyt férjjel, illetőleg atyával annak halálakor nem laktak együtt

közös háztartásban, akkor annak a helyhatóságnak a bizonyítványa is bemutatandó, a hol az özvegy vagy árvák laknak, illetőleg állandóan tartózkodnak.

IV. Szülőtlen árvák kérvényei.

17. Ha az árvák anyja már előbb özvegyi nyugdíjat élvezett, akkor a 13. a), b), c) és f) pontok alatt felsorolt okmányokon kívül még csak az anya halálát igazoló halotti anyakönyvi kivonat csatolandó; oly esetekben pedig, ha az özvegy atya halálakor szülőtlenül maradt árvák látandók el, vagy ha az anya ellátásra igénynyel bármi okból nem bírna, a felsorolt okmányokon kívül még az atya szolgálati idejének megállapíthatása céljából a 8. (a—d) pontjaiban felsorolt okmányok is bemutatandók. (1896. évi 37.910. I. M.)

Felügyelet.

Felügyeleti hatóságok.

A bíróságok felett a legfőbb felügyeleti jog Ő Felségét illeti.

A legfőbb felügyeleti jogot Ő Felsége igazságügyminisztere által gyakorolja, s a legfőbb felügyeleti jognál fogva Ő Felsége igazságügyminisztere által a bíróságok pontos és szabályszerű ügykezelése felett örködik, e részben a tapasztalt hiányok orvoslásáról gondoskodik, az igazságügy általános érdekében, vagy egyes panaszok esetében a szükséges adatok felterjesztését elrendeli, a visszaélések megvizsgálása és megtorlása iránt intézkedik, azonban bármely hivatali büntett vagy vétség megfenyítése csak az 1871. évi VIII. t.-cikkben szabályozott uton és módon történhetik. (1871: VIII. 5.)

A főfelügyelet alá tartoznak: a királyi bíróságok, a békebirák, az áru- és értéktőzsde, valamint a termény- és gabona-csarnokok külön bíróságai, ugyszintén a kir. ügyészek.

A főfelügyelet a felügyelet körébe tartozó minden intézkedés közvetlen megtételének jogát is magában foglalja.

Az igazságügyminiszter főfelügyeleti jogkörébe eső tenni valók végzésével egyes esetekben a vezetése és főfelügyelete alatt állók sorából vett kiküldötteket bizhat meg. (1891: XVII. 1.)

Mindenik bíróság és ügyészség saját főnökének (elnök, járásbíró, koronaügyész, királyi főügyész, királyi ügyész) vezetése és közvetlen felügyelete alatt áll.

Ezen felül kiterjed még:

1. a királyi ítélőtábla elnökének felügyelete a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületében levő kir. bíróságokra, békebirákra, az áru- és értéktőzsde, valamint a termény- és gabona-csarnokok külön bíróságaira;

2. a királyi törvényszék elnökének felügyelete a vezetése

alatt álló kir. törvényszék kerületébe tartozó kir. járásbiróságokra és békebirákra:

3. a királyi főügyésznek felügyelete a vezetése alatt álló kir. főügyészség kerületébe tartozó kir. ügyészségekre. (1891: XVII. 2.)

A koronaügyész csak a koronaügyészség tagjai és hivatalnokai felett gyakorol felügyeletet. Egyéb felügyeleti jogköre nincs. Amennyiben a koronaügyészség a kir. ügyészségnek más tagjaira vagy hivatalnokaira nézve szerez tudomást olyan körülményekről, melyek a felügyeleti jog körébe tartozó vagy abból folyó intézkedést tesznek szükségessé, erről az illető kir. főügyészt értesíti, illetőleg az igazságügyi miniszterhez jelentést tesz. (Ü. U. 86.)

A felügyelet tekintetében a kir. ítélőtábla elnökére ruházott hatáskör a betétszerkesztő közegek irányában közvetlenül az igazságügyi minisztert illeti. (1893. évi 19.665. I. M.)

A felügyeleti hatóságok ebben a hatáskörükben az igazságügyminiszter vezetése és ellenőrzése alatt állanak és utasítása szerint járnak el.

A felsőbb felügyeleti hatóságok (kir. táblai elnök, kir. törvényszéki elnök, kir. főügyész) a felügyeleti jog körében közvetlenül is intézkedhetnek. (1891: XVII. 3.)

A járásbíró irányában a törvényszéki elnök és a kir. ítélőtábla elnöke, a törvényszéki elnök irányában a kir. ítélőtábla elnöke annyiban képeznek felsőbb felügyeleti hatóságot, amennyiben az alsóbb felügyeleti hatóságnak intézkedését felülvizsgálhatják és a szükségeseeknek mutatózó intézkedéseket az alsóbb felügyeleti hatóság rendelkezéseinek ellenére, valamint akkor is megtehetik, ha ez a hatóság intézkedésnek egyáltalában nem találta szükségét.

Magának valamely bíróság főnökének közvetlen felügyeleti hatósága az, amely az ő vezetése alatt álló bíróságra nézve a közvetlen felsőbb hatóságot képezi. (Ü. Sz. 72.)

Felügyeleti tenni valók.

A felügyelet jogköréhez tartoznak különösen:

1. örködés az ügyvitel szabályszerűségére, az alkalmazotknak hivatalos működésére és arra, hogy magaviseletük hivatali állásuknak megfelelő legyen ;

2. megvizsgálása szabálytalan vagy késedelmes ügyvitel miatt tett panaszoknak;

3. intézkedés úgy a tapasztalt rendetlenség, késedelmeskedés és visszaélés megszüntetése, valamint azoknak megtorlása iránt. (1891: XVII. 4.)

Ezenfelül a felügyeleti hatóság alá tartozik oda hatni, hogy a hivatal-személyzet közötti egyetértés, kölcsönös támogatás, másrészt azonban a hivatalos fegyelem követelményeinek szigorú teljesítése által a közszolgálat megkönnyíttessék és előmozdítottassék: valamint feladatához tartozik a hivatal-személyzet egyes tagjainak kiváló képzettségét és különös tevékenységét figyelemmel kísérni és e tekintetben szerzett tapasztalatait a közszolgálatnak és az illetőknek érdekében annak helyén és adott alkalommal érvényesíteni. (Ü. Sz. 73. és Ü. U. 87.)

Nyilatkozat.

A felügyeleti hatóságok a felügyelet gyakorlása céljából azokat, akik felügyeletők alatt állanak, mind nyilatkozatra, mint pedig a szükséges iratoknak és adatoknak előterjesztésére kötelezhetik.

A felügyeleti hatóságok úgy intézkednek, hogy az iratok előterjesztése által a folyamatban levő ügyek menete vagy épen ne, vagy lehető rövid időre szüneteljen. (1891: XVII. 5.)

A felügyeleti hatóság a nyilatkozatra való felhívást, a felügyelete alatt állókhoz szóval vagy írásban intézheti, és maga a nyilatkozat is vagy szóval, vagy írásban történik.

Többen együttesen nyilatkozatra csak írásban hívhatók fel, és csak írásban nyilatkozhatnak.

Egyes személyeket a felügyeleti hatóság szóbeli nyilatkozat tétele után is annak írásban való előterjesztésére hívhat fel. Viszont a felhívottnak mindig szabadságában áll nyilatkozatát írásban is előterjeszteni. (Ü. Sz. 74. és Ü. U. 88.)

Iratok előterjesztése.

Iratoknak előterjesztése a felügyelet gyakorlásának céljából csak az esetben rendelhető el, ha a fenforgó kérdést azok nélkül elintézni nem lehet, és ha azok annál a bíróságnál, illetve ügyészségnél, a hol kezelik, csak aránytalan idővesztéssel vizsgálhatók meg.

Folyamatban levő jogügyekre vonatkozó iratok haladéktalan előterjesztését mindig azzal a megszorítással kell elrendelni, hogy az előterjesztés által határidőhöz kötött bármely eljárási cselekmény, különösen a letartóztatott terheltnek szabadlábra helyezése, ne akadályoztassék és a felek jogaik biztosításában vagy érvényesítésében ne gátoltassanak. A haladéktalan előterjesztést gátló akadályról a felügyeleti hatóságnak rögtön jelentést kell tenni. Az előterjesztett iratokat a felügyeleti hatóság vett használat után azonnal visszaküldeni köteles.

Egyes iratoknak hiteles másolatban való előterjesztése is elrendelhető, ha az eredeti irat megtekintése nem okvetlenül szükséges.

Nyilvános okiratok (telekkönyvek, telekkönyvi térképek, iktatókönyvek stb.) eredetiben elő nem terjeszthetők. (Ü. Sz. 75. és Ü. U. 89.)

Panaszok.

Bármely felügyeleti hatóság oly panaszt, melynek tárgya a felügyeleti jog körébe tartozik, köteles elfogadni.

A felsőbb felügyeleti hatóság a megvizsgálást és intézkedést magának tarthatja fenn, vagy a panaszt az illetékes alsóbb felügyeleti hatósághoz utasíthatja.

Az elintézésről a panaszlót mindig, a panaszlottat csak akkor kell értesíteni, ha az a panasz iránt meg volt hallgatva.

Az elintézés ellen a felsőbb felügyeleti hatóságokhoz úgy a panaszló, mint a panaszlott folyamodhatik. (1891: XVII. 6.)

A panaszt szóval vagy írásban lehet előterjeszteni.

A szóval előterjesztett panaszt vagy jegyzőkönyvbe kell foglalni, vagy arra kell a panaszlót utasítani, hogy panaszát írásban terjeszsze elő; kivéve azt az esetet, amikor a panasz szóbeli rendelkezés által azonnal elintézhető és az elintézés a panaszlottra nézve vagy semmi következménnyel sem, vagy szóbeli figyelmeztetésnél és szóbeli megintésnél egyéb következményekkel nem jár.

A mennyiben a panasz más hatóság hatáskörébe tartozik, a szóbelileg panaszló felet jegyzőkönyv felvétele nélkül, panaszának az illetékes hatóságnál való előterjesztésére kell utasítani. (Ü. Sz. 76. és Ü. U. 90.)

A felsőbb felügyeleti hatóság különösen akkor tartja fenn

magának a nála előterjesztett panasz megvizsgálását és érdemleges elintézését, ha a panaszlott szabálytalanság, rendetlenség vagy visszaélés nagymértékűségénél vagy súlyos beszámításánál fogva erősebb és messzebbható intézkedések mutatkoznak szükségeseknek, vagy mikor egyéb fennforgó körülményeknél fogva a fenntartás célszerűnek mutatkozik.

Ellen esetben az írást elfogadja és a szóbeli panaszt jegyzőkönyvbe foglalja ugyan, de azután megvizsgálás és érdemleges elintézés végett az illetékes alsóbb felügyeleti hatóságnak küldi meg.

A felsőbb felügyeleti hatóság ez esetben is arra utasíthatja az alsóbb felügyeleti hatóságot, hogy a panasz érdemleges elintézéséről neki annak idején jelentést tegyen. (Ü. Sz. 77. és Ü. U. 91.)

A panasz elintézése ellen irányuló folyamodást írásban kell beadni, vagy annál a felügyeleti hatóságnál, mely a panasz tárgyában érdemlegesen intézkedett, vagy valamelyik felsőbb felügyeleti hatóságnál.

Ha a folyamodást ugyanannál a felügyeleti hatóságnál adták be, mely a panaszt érdemlegesen elintézte, ez a folyamodást jelentés kíséretében és esetleg a vonatkozó iratokkal felszerelve, a közvetlenül felsőbb felügyeleti hatósághoz terjeszti fel.

Ha a folyamodást valamelyik felsőbb hatóságnál adták be, ez a folyamodás folytán akként jár el, mintha újabb panaszt terjesztettek volna elő.

A folyamodásnak a panasz elintézésül netalán tett rendelkezés fogantatására halasztó hatálya nincs. (Ü. Sz. 78. és Ü. U. 92.)

Felügyeleti vizsgálat.

A felügyeleti hatóságok a felügyeletük alá utalt bíróságok, illetve ügyészségek ügyvitelét akár személyesen, akár a vezetésük vagy felügyeleti hatóságuk alatt állók sorából kiküldött által megvizsgálhatják, az alkalmazottaknak a hivatásukra vonatkozó személyes képességeiről és működéséről közvetlen meggyőződést szerezhetnek, a tárgyalásokat és az ügyek előadását meghallgathatják, de a bíróságok tanácskozásánál és a határozatok hozatalánál jelen nem lehetnek.

A vizsgálatnál csak a megvizsgálendő hatóság főnökénél magasabb rangú vagy rangidősebb közeg bizható meg.

Bíróságok ügyvitelének megvizsgálására ügyészégi tagot nem lehet kiküldeni.

Felügyeleti vizsgálat egyes ügyek tárgyában is tartható. (1891: XVII. 7. és Ü. Sz. 81. és 83.)

A kir. törvényszéknél a fölötte kir. táblai elnök, a törvényszékek mellett működő kir. ügyészségeknél a fölötte kir. főügyész legalább minden két évben, a járásbíróságoknál pedig a fölötte kir. törvényszéki elnök évenként egyszer kötelesek az ügyvitelt megvizsgálni.

A megvizsgálást kiküldött által is teljesíthetik. (1891: XVII. 8.)

Az időszaki felügyeleti vizsgálatok az ügyvitel összes ágaira kiterjednek, s lehetőleg oly időben kell azokat megtartani, a mikor az illető bíróságnál alkalmazottak mind tényleges működésben vannak. (Ü. Sz. 79.)

Az időszaki felügyeleti vizsgálatokon felül a kir. ítélőtábla elnöke a felügyelete alá utalt valamennyi bíróságok ügyvitelét maga vagy kiküldött által egyébként is megvizsgálhatja, sőt ilyen felügyeleti vizsgálatot teljesíteni köteles, ha akár sürűbben érkezett panaszokból, akár hivatalos eljárás közben, vagy a felebbviteli bíróságok figyelmeztetései által oly szabálytalanságokat, rendetlenségeket, vagy visszaéléseket észlel, melyek a vizsgálatot szükségesnek tüntetik fel. A mennyiben szabálytalanságok, rendetlenségek, vagy visszaélések csak az ügyvitel egyes ágaiban vagy egyes ügyekben mutatkoznak, a felügyeleti vizsgálat ezekre az ügyviteli ágakra, vagy ügyekre korlátozható. (Ü. Sz. 80.)

Ha a törvényszéki elnök a vizsgálatot kiküldött által kívánja teljesíttetni, köteles ennek megnevezése mellett a kir. ítélőtáblai elnöktől a kiküldetés előzetes engedélyezését kérni. (5206/891. I. M. E. IV.)

A kiküldött különös megbízás nélkül is utasításokat adhat az ügyvitel javításának és az abban talált hibák megszüntetésének céljára. Arra nézve, hogy a vizsgálatból kifolyóan mily egyéb intézkedések tételére van jogosítva, a kiküldéskor nyert megbízás az irányadó.

A felügyeleti hatóság, amennyiben a vizsgálatot maga foganatosítja, a hatáskörébe tartozó sürgős intézkedéseket a vizsgálat alkalmával is megteheti.

Vizsgálati jegyzőkönyv, jelentés, elintézés.

A bíróságok ügyvitelének megvizsgálásáról jegyzőkönyvet kell felvenni, mely a vizsgálat lefolyását, eredményét és a vizsgáló intézkedéseit tartalmazza.

A jegyzőkönyv két példányban készül. s azt a vizsgáló, valamint a megvizsgált bíróság főnöke aláírja. A jegyzőkönyv egyik példányát a megvizsgált bíróság főnöke kapja, tudomásvétel és a jegyzőkönyv szerint adott utasítások foganatosítása, esetleg ellenőrzése végett. A bíróság főnöke, ha a vizsgálatot nem a közvetlenül felsőbb felügyeleti hatóság vagy ennek kiküldöttje teljesítette, köteles a jegyzőkönyv másolatát a közvetlenül felsőbb felügyeleti hatósággal közölni. A vizsgálati jegyzőkönyv másik példányát annál a felügyeleti hatóságnál kell beiktatni, a mely, vagy a melynek kiküldöttje a vizsgálatot teljesítette.

A kiküldött vizsgáló a jegyzőkönyvet a kiküldő hatósághoz jelentés kíséretében terjeszti be, melyben a megvizsgált bíróságnál alkalmazottak személyes képességeiről és működéséről szerzett közvetlen tapasztalatait és meggyőződését feltünteti és a vizsgálat folytán netalán szükségességeknek mutatózó intézkedésekre nézve indítványokat tesz. (Ü. Sz. 84.)

A kir. ítélőtábla elnöke vagy ennek kiküldöttje által felvett vizsgálati jegyzőkönyv elintézéséül a kir. ítélőtábla elnöke, mint felügyeleti hatóság, megteszi a hatáskörébe eső intézkedéseket, a mennyiben ezeket már a vizsgálat alkalmával meg nem tette, és a jegyzőkönyv, valamint esetleg a kiküldött jelentésének másolatát jelentés kíséretében az igazságügy-miniszterhez terjeszti fel.

A felterjesztő jelentésben a kir. ítélőtábla elnöke a vizsgálatból kifolyóan szemügygyel tartandó körülmények kiemelésével, megteszi észrevételeit a megvizsgált ügyvitel és az illető bíróságnál alkalmazott hivatalos személyzet tekintetében, az általa tett intézkedéseket felsorolja és azokra nézve, a melyeket még szükségességeknek és célszerűeknek tart, indítványait előterjeszti.

A törvényszéki elnök vagy kiküldöttje által felvett vizsgálati jegyzőkönyv elintézéséül, a hatáskörébe eső intézkedéseket a törvényszéki elnök teszi meg és a jegyzőkönyvet éppen oly jelentéssel, mint a táblai elnök, a kir. ítélőtábla elnökéhez terjeszti fel.

A kir. ítélőtábla elnöke a törvényszéki elnök jelentését rendszerint véglegesen intézi el, és a jegyzőkönyvet a törvényszéki elnök jelentésével, saját észrevételei kíséretében, további intézkedés végett az igazságügyminiszterhez csak abban az esetben terjeszti fel, ha saját hatáskörét meghaladó rendelkezések szükségesek.

A mennyiben a kir. ítélőtáblai elnök: 1. a hivatali személyzet szaporítását, változtatását, vagy apasztását, 2. a hivatali helyiségek megváltoztatását vagy kibővítését, 3. a szerelvények kiegészítését véleményezi: e tekintetben a vizsgálati jegyzőkönyvvel felterjesztett általános jelentés mellett az igazságügyminiszterhez külön-külön jelentéseket tesz. (Ü. Sz. 85. és 5026/1891. I. M. E. V.)

A bíróságok megvizsgálásáról szerkesztendő jegyzőkönyvek vitelére rendszerint a megvizsgálandó bíróság segéd- és kezelő-személyzete köréből kell valakit alkalmazni.

A mennyiben azonban indokoltnak mutatkozik, hogy a jegyzőkönyvet ne a megvizsgálandó bíróság személyzete vezesse, a kir. ítélőtábla elnöke vagy biztosa kivételesen a tábla szék-helyéről is vihet magával jegyzőkönyvvezetőt. (35.802/1891. I. M.)

A járásbíróságok ügyvitelének időszaki megvizsgálása.

(L. a függelékben)

Felügyeleti intézkedések.

A felügyeleti jogból kifolyóan akár panasz, akár vizsgálat, akár hivatalos jelentés, akár végre hivatalos eljárás közben szerzett tapasztalat alkalmából, a felügyeleti hatóságot a következő intézkedések megtétele illeti meg:

1. úgy az egyes alkalmazottak, mint az egész bíróság, illetve ügyészség irányában elismerő nyilatkozat a hivatali kötelességek pontos és buzgó teljesítéseért;

2. a hivatali személyzet szaporítása, változtatása vagy apasztása, a hivatali helyiségek megváltoztatása, kibővítése, újabb berendezése; a hivatali felszerelvények kipótlása, megújítása, illetve az e czélokra szükséges jelentés megtétele;¹⁾

¹⁾ A járásbíróságok személyzetének szaporítására irányuló javaslatokat fel kell szerelni az illető járásbíróság időszaki megvizsgálásáról az utolsó három év alatt felvett jegyzőkönyvekkel. (1895 évi 56606 I. M.)

3. oktató figyelmeztetés az ügyek alaposabb, könnyebb vagy gyorsabb elintézését, vagy helyesebb kezelését eredményező eljárás és vezetés sikeresebb gyakorlása tekintetében;

4. figyelmeztetés az eljárási és ügyviteli szabályok ellen elkövetett hibákra és felhívás e szabályok pontos megtartására;

5. az egyes alkalmazottak szóbeli megintése a hivatali kötelesség teljesítésében észlelt csekélyebb rendetlenség vagy a hivatalos állással össze nem férő viselet vagy életmód miatt;

6. a bírósághoz, illetve ügyészséghez általában intézett felhívás, a közszolgálat pontosabb vagy nagyobb tevékenység kifejtésével való teljesítésére;

7. az írásbeli hivatalos megintés az 1871. évi VIII. t.-cz. 28. és 29. §-ai s az 1891. évi XVII. t.-cz. 60. §-a értelmében;

8. rendbirság kiszabása a kezelőszemélyzet tagjai ellen, az 1891. évi XVII. t.-cz. 60. §-a értelmében;

9. a bírák, ügyészek, bírósági és ügyészségi hivatalnokok áthelyezése az együttalkalmazást kizáró rokonsági vagy sógor-sági viszonymnál fogva vagy más okból (1891: XVII. 42—43.); a bírósági hivatalnokok áthelyezése az 1871: IX. 5. §-a alapján; a díjnokok, hivatalszolgák és segédszolgák elbocsátása (Ü. Sz. 21., 22.); illetőleg mindezek iránt jelentéstétel az illetékes felsőbb hatóságnál, vagy alsóbb felügyeleti hatósághoz intézett értesítés;

10. a bírák, ügyészek, a bírósági és ügyészségi hivatalnokok és a szolgák nyugdíjazása, illetve a nyugdíjazás iránti eljárás folyamatba tétele, vagy e célra jelentés tétele az illetékes hatóságnál, vagy az alsóbb felügyeleti hatósághoz intézett értesítés (1869: IV. 17., 1871: IX. 6., 1885: XI.);

11. intézkedés tétele a közvádlónál a fegyelmi eljárás megindítása végett (1871: VIII. 39.);

12. a hivataltól való felfüggesztés, illetve ennek kieszköz-
lése az 1871: VIII. 63. §-ának korlátai közt;

13. hivatali büntett vagy vétség miatt a büntető eljárás folyamatba vételének kieszközlése.

Bíróságoknál a 11. és 13. pontban körülírt intézkedés meg-
tétele az igazságügyminiszteren kívül csak a kir. Curia elnö-
két, a kir. ítélőtáblák elnökeit és a kir. törvényszéki elnökö-
ket illeti, a felügyeleti hatóságuk alatt álló bíróságok személy-
zete irányában (1891: XVII. 2.) Ennélfogva a járásbíró köteles
minden oly esetről, a melyben a járásbíró hivatali sze-

mélyzetének valamely tagja ellen fegyelmi eljárásnak avagy hivatali büntett vagy vétség miatt való eljárásnak lehet helye, erről a törvényszék elnökének haladéktalanul jelentést tenni.

A 7., 8., 11., 12. és 13. pontban körülírt intézkedésekről, ugyszintén az ítélőbíró, ügyész, vagy bírósági és ügyészségi hivatalnok ellen indított fegyelmi vagy büntető eljárás folyamatáról, úgy az illetőnek közvetlen felügyeleti hatóságát, mint valamennyi felsőbb felügyeleti hatóságot is, tehát az igazságügyminisztert mindenesetre értesíteni kell.

Ennélfogva a bíróság vagy ügyészség vezetője köteles másolatban haladéktalanul és közvetlenül közölni a felsőbb felügyeleti hatóságokkal az írásbeli hivatalos megintést vagy a rendbírság kiszabását és esetleg a közvetlen felsőbb felügyeleti hatóságnak e tárgyban hozott határozatát, a fegyelmi bíróság által, vagy sürgős esetben saját maga által a felfüggesztés tárgyában hozott határozatát, a fegyelmi bíróságnak az 1871: VIII. t.-cz. 39., 40., 43., 53., 56., 60. és 61. §-ai értelmében hozott határozatait, a büntető bíróságnak az eljárás megindítása vagy mellőzése, a vád alá helyezés tárgyában és az ügy érdemében hozott határozatait, valamint a letartóztatás és a vizsgálati fogság elrendelésére és megszüntetésére nézve hozott határozatokat.

A határozat közlésekor — a mennyiben az ellen a jogorvoslatnak van helye — egyuttal meg kell említeni, hogy a határozat jogerőre emelkedett-e vagy sem. Az utóbbi esetben a határozat jogerőre emelkedése után külön jelentést kell tenni.

Ha a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő végzés felterjesztésétől addig, a míg az érdemleges határozat közölhető, három hó elmúlt, az elnök az igazságügyminiszternek ekkor, ezután pedig havonként a fegyelmi ügy állásáról és az érdemleges elintézészt gátló akadályokról jelentést tenni köteles.

Rendkívüli esetekben, a mikor ezt az ügy fontossága vagy különös természete indokolja, az elnök, ügyész vagy főügyész saját belátása szerint a fentebb meghatározott időpontokon kívül is tesz jelentést. (Ü. Sz. 95. és Ü. U. 94—96.)

Figyelmeztetés, megintés és rendbírságolás.

Fegyelmi vétségnél csekélyebb rendtelenségek esetében írásbeli hivatalos megintésnek van helye.

A megintés előtt az illetőt nyilatkozatra kell felszólítani.

A megintés jogát gyakorolják:

1. a kir. törvényszék elnöke úgy a vezetése, mint a felügyelete alatt álló bíróságok összes alkalmazottai ellen;

2. a kir. tábla elnöke és a kir. főügyész mind azok ellen, a kik felügyeletük alatt állanak;

3. minkenik bíróság és ügyészség vezetője a vezetése alatt álló bíróság vagy ügyészségnél alkalmazott segéd és kezelő személyzet tagjai ellen.

A kezelő személyzet tagjai ellen előleges írásbeli megintés eredménytelensége esetében 1 frttól 20 frtig terjedő rendbíróság is szabható ki.

A megintést és a rendbíróság kiszabását tartalmazó határozat ellen, egy foku felfolyamodásnak van helye a közvetlen felsőbb felügyeleti hatósághoz.

A felfolyamodást a határozat kézbesítését követő 8 nap alatt kell beadni, egy példányban.

A rendbíróság alkalmazását kimondó határozatot jogerőre emelkedése után a közvetlen felsőbb felügyeleti hatósággal közölni kell.

A rendbíróság az államkincstár javára esik és az illetőnek fizetéséből közigazgatási uton akkor is be kell hajtani, ha a fizetés különben a végrehajtás alól ki van véve.

Ha a bíróság 10 frtot meghalad: a marasztalt kérelmére részletekben való lerovást kell megengedni.

A felelbbviteli bíróságoknak kötelességük az ügyek felülvizsgálata alkalmával arra ügyelni, hogy az alsóbb bíróságok megtartják-e pontosan az eljárási és ügyviteli szabályokat. Tapasztalt szabálytalanság vagy késedelmesség esetében a felelbbviteli bíróság az illető bíróság főnökét külön határozatban figyelmezteti és a határozatot az illető bíróság közvetlen felsőbb felügyeleti hatóságával is közli.

Az alsóbb bíróság főnöke köteles a határozatot vétele után a szabálytalanságnak vagy késedelmességnek jövőre nézve való megszüntetése iránt intézkedni; az illető bíróság közvetlen felsőbb felügyeleti hatósága pedig köteles a vele közölt határozatnál fogva a tett intézkedések foganatosítását ellenőrizni.

A mennyiben nyilvánvaló, hogy az ügyviteli szabályok meg nem tartása miatt súlyosabb, de fegyelmi vétségnek nem tekinthető rendtelenség, mulasztás vagy késedelem terhel valamely ítélőbirót vagy bírósági hivatalnokot: a felelbbviteli bíróság

ság a terheltre, meghallgatása után, külön indokolt határozatban rendbirságot róhat.

Ha hivatalfőnök a rendbirságra ítelt, úgy a határozatot vele közvetlenül, különben a hivatalfőnök útján kell közölni.

Ha a kir. ügyészségeknél alkalmazottak szolgálati kötelességeiket fegyelmi vétségnek nem tekinthető rendtelenséggel, mulasztással vagy késedelemmel megszegik: ellenükben meghallgatás után, a rendbirság alkalmazhatásának joga a fölöttes felügyeleti hatóságokat illeti.

A rendbirság esetenként 1 frtnál kevesebb, 50 frtnál több nem lehet.

A rendbirság az államkincstár javára esik és az illetőnek fizetéséből közigazgatási uton akkor is be kell hajtani, ha a fizetés különben a végrehajtás alól ki van véve.

Ha a birság 10 frtot meghalad: a marasztalt kérelmére részletekben való lerovást kell megengedni.

A rendbirság alkalmazását kimondó határozat ellen, kivéve ha azt az igazságügyminiszter, vagy a kir. Curia hozta, egyfoku felfolyamodásnak van helye.

A felfolyamodást a rendbirságot kiszabó határozat kézbesítését követő 8 nap alatt annál a bíróságnál, illetve annál a felügyeleti hatóságnál kell beadni, a mely a rendbirság alkalmazását kimondó határozatot hozta.

A rendbirság alkalmazását kimondó határozatot jogerőre emelkedése után a közvetlen felsőbb felügyeleti hatósággal közölni kell.

Ha a felebbviteli bíróság az ügyek felülvizsgálata alkalmával oly hiányokat vesz észre, melyek szükségessé teszik valamely alsóbb bíróság ügyvitelének gyors megvizsgálását: a megvizsgálás teljesítésére első sorban hivatott felügyeleti hatóságot figyelmezteti, az igazságügyminiszterhez pedig jelentést tesz.

A figyelmeztetett elnök ennek folytán a szükséges intézkedéseket a körülményekhez, esetleg az igazságügyminiszter-től nyert utasításhoz képest teszi meg.

Ha a felebbviteli bíróság az ügyiratokból teljes bizonyossággal meg nem állapíthatja, hogy a rendtelenség, mulasztás vagy késedelem kit terhel: előzetesen felhívja az alsóbb bíróság főnökét az illető személy kilétének megállapítására.

A felebbviteli bíróság azt a határozatot, melylyel valakit nyilatkozattételre felhív, az illetőnek főnöke útján kézbesített.

- A terhelt igazoló nyilatkozatát közvetlen hivatali főnökénél nyújtja be, s az utóbbi azt esetleges felvilágosító jelentéssel felterjeszti.

Ha a terhelt nyilatkozatát a kitűzött határidőn belül be nem nyújtja, erről a hivatali főnök a felebbviteli bíróságnak jelentést tesz.

A felfolyamodást egy példányban kell beadni.

A rendbíróság alkalmazását kimondó felsőfoku határozatot jogerőre emelkedése után, a felfolyamodás folytán hozott, egészben vagy részben helybenhagyó határozatot pedig haladéktalanul közölni kell még a megbírságolt ítélőbíró vagy bírósági hivatalnok közvetlen felügyeleti hatóságával, valamint annak közvetlenül felsőbb felügyeleti hatóságával.

Ez utóbbi a bíróság alkalmazását a felügyelet további gyakorlásának tekintetéből tudomásul veszi, azokat a jogerejű határozatokat, a melyekkel ítélőbíró vagy bírósági hivatalnok ellen rendbíróság állapított meg, az elnök nyilvántartja és amennyiben a megállapított időn belül a pénzbüntetést le nem fizetik, az ennek behajtására szükséges intézkedések megtétele végett az igazságügyminiszternek jelentést tesz.

Ha a rendbüntetést az elnöknél lefizetik, azt az adóhivatalba kell szállítani és itt az igazságügyminiszteri tárcza javára bevételezni. Az elnök az adóhivatali nyugtát az ügyiratokhoz csatolja és a befizetésről az adóhivatali napló tétel-számának közlése mellett az igazságügyminiszternek jelentést tesz. (1871: VIII. 28. és 29., 1871: XXXIII. 27., Ü. Sz. 96—102-ig és 5026/1891. I. M. E.)

Adatok gyűjtése a törvények hiányaira vonatkozóan.

A kir. Curia és a kir. ítélőláblák felhívás nélkül is kötelesek a törvényeknek az igazságszolgáltatás körében tapasztalt hiányaira vagy újabb törvényes intézkedések szükségességére nézve felmerült adatokat összegyűjteni.

Ezeket az adatokat az elnök minden év elején — sürgősség esetében évközben is — kivüle még legalább hat ítélő bíróból álló bizottság elé terjeszti.

A megvizsgálandó adatok természetéhez képest több ily bizottság is alakítható.

A kir. Curia bizottságaiban a koronaügyész, a kir. ítélő-

tábla bizottságaiban a kir. főügyész, illetve helyetteseik részt vesznek.

A bizottságok az előterjesztett adatokat megvizsgálják és ezeknek, valamint a törvénykezés terén szerzett tapasztalataiknak alapján véleményeiket az igazságügyminiszterhez terjesztik fel. (1891: XVII. 10.)

A kir. Curia és kir. ítélőtáblák elnökei az adatok összegyűjtése végett évközben jegyzékbe veszik nem csak saját tapasztalataikat, hanem azokat is, melyeket a tanácselnökök, a bírák és bírósági hivatalnokok akár szóbelileg, akár írásban előterjesztettek. és a bizottságok megvizsgálás tárgyává teszik nem csak az elnök által, hanem a tanácskozás folyamán a bizottság bármely tagja által előterjesztett adatokat is és véleményeiket ezek, valamint a bizottsági tagok által a törvénykezés terén szerzett és a tanácskozáskor felhozott tapasztalatok alapján is nyilváníthatják. (Ü. Sz. 93.)

A bizottság tárgyalásainak eredményét feltüntető véleményeket jegyzőkönyv felvétele nélkül jelentésbe kell foglalni. A jelentést az elnök az igazságügyminiszterhez terjeszti fel.

A jelentésbe a törvények hiányaira vagy újabb törvényes intézkedések szükségességére nézve úgy a bizottság által egyhangulag vagy szótöbbséggel, mint a kisebbség által kijelentett véleményeket is fel kell venni.

A jelentés szerkesztésével az elnök a bizottságokban részt vett egy vagy több ítélőbirót, az elnöki titkárt vagy a tanácsjegyzők valamelyikét bizhatja meg. (Ü. Sz. 94.)

Az évenkénti bizottsági ülést január hóban kell tartani és a jelentést február hó végéig az igazságügyminiszterhez felterjeszteni.

Ha bizottsági tárgyalás alapjául szolgáló adat az év folyamán fel nem merült és ily adatot a január hóban tartott bizottsági ülés alkalmával sem terjesztettek elő, vagy ha a törvények hiányaira vagy újabb törvényes intézkedés szükségességére nézve a bizottság ülésében vélemény fel nem merült, erről az igazságügyminiszterhez szintén jelentést kell tenni. (Ü. Sz. 95.)

Elnöki tanács.

A kir. Curianál és a kir. ítélőtábláknál elnöki tanácsot kell alakítani, mely a bíróság elnökén kívül áll:

1. a Curiánál a másodelnökből és valamennyi tanácselnökből:

2. az ítélőtáblánál a tanácselnökökből (Budapesten az alelnökből is.)

Ha a tanács az elnökkel együtt nem állana öt tagból, akkor a tanácsot e számig a rangsorban következő bírákból ki kell egészíteni.

A megjelenésben akadályozott rendes tagokat a rangsorban következő bírák helyettesítik.

Az elnöki tanács hatáskörébe tartozik véleményezés és határozathozatal minden oly igazságügyi igazgatási kérdésben, melyet az igazságügyminiszter akár általános, akár egyes ügyeket tárgyzó rendeletben a tanács elé utal. (1891: VII. 11. és 12.)

Vélemény nyilvánítása és felvilágosítások adása.

A bíróságok főnökei kötelesek az igazságügyminiszter kívánatára törvényhozási, törvénykezési és igazságügyigazgatási kérdésekben véleményt nyilvánítani, kellő adatokat és felvilágosításokat nyújtani. (1891: XVII. 9.)

A vélemény nyilvánítása vagy felvilágítás nyújtása előtt a bíróságok főnökei a vezetésük alatt álló bíróság tagjait, a kir. Curia és a kir. ítélőtáblák elnökei pedig ezenfelül az elnöki tanácsot meghallgathatják.

Az igazságügyminiszter által kívánt adatok gyűjtésével a bíróság főnöke saját útmutatásához képest és felügyelete alatt a hivatszemélyzet valamely tagját bízhatja meg. (Ü. Sz. 92.)

Felügyelet az albírák, jegyzők és aljegyzők képessége tárgyában.

A törvényszéki elnök a kerületében alkalmazott albírák minősítését jegyzékbe foglalva minden év június havának utolsó hetében két példányban kiállítja és sajátkezű aláírással ellátva legkésőbb július hó 8. napjáig a táblai elnök útján felterjeszti. (1892. évi 2773. I. M. E.)

Az említett időben hasonló jegyzéket kell a jegyzőkről és aljegyzőkről is 2 példányban felterjeszteni. (1892. évi 2822. I. M. E.)

Felügyelet a bírósági végrehajtók felett.

A bírósági végrehajtók, a kir. járásbiróság vezetőjének közvetlen felügyelete alatt állanak.

Ezenkívül felügyeletet gyakorol:

1. a kir. törvényszék elnöke a vezetése alatt álló kir. törvényszék kerületébe tartozó kir. járásbiróságoknál alkalmazott bírósági végrehajtók fölött:

2. a kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületében levő kir. járásbiróságoknál alkalmazott bírósági végrehajtók fölött.

Az igazságügyminiszternek főfelügyelete a bírósági végrehajtókra is kiterjed.

A felügyeleti hatóságok ebben a hatáskörükben az igazságügyminiszter vezetése és ellenőrzése alatt állanak és utasítása szerint járnak el.

A felügyeleti jog körébe tartozik különösen:

1. az örködés az ügyvitel és a hivatalos működés szabályszerűségére, a végrehajtói könyv és a külön jegyzékek helyes és pontos vezetésére, az eljárási díj, a napidíj és utazási költségek szabályszerű felszámítására, az előlegek helyes elszámolására és kezelésére, a bírósági végrehajtó által átvett pénz- és értékneműek pontos és haladéktalan átadására, illetve beterjesztésére:

2. az örködés arra, hogy a bírósági végrehajtók magaviselete állásuknak megfelelő legyen:

3. a szabálytalan vagy késedelmes ügyvitel és a visszaélés miatt tett panaszok megvizsgálása:

4. az intézkedés a tapasztalt rendetlenség, késedelmeskedés vagy visszaélés megszüntetése, valamint azoknak megtorlása iránt.

A felügyeleti hatóságok a felügyelet gyakorlása céljából azokat a bírósági végrehajtókat, akik felügyeletük alatt állanak, szóval vagy írásban nyilatkozatra felhívhatják.

A nyilatkozat szóbelileg vagy írásban történik.

A felügyeleti hatóság a bírósági végrehajtót szóbeli nyilatkozat tétele után is annak írásban való előterjesztésére hívhatja fel. Viszont a felhívottnak mindig szabadságában áll nyilatkozatát írásban is előterjeszteni.

A felügyeleti hatóság és ennek kiküldöttje a felügyelet gyakorlása céljából a bírósági végrehajtó alkalmazásának he-

lyén annak ügyiratait és kezelési könyveit bármikor megtekintheti és az ügyiratok előterjesztését is elrendelheti; a folyamatban levő ügyekre vonatkozó iratok előterjesztését azonban mindig azzal a megszorítással kell elrendelni, hogy ez által határidőhöz kötött eljárási cselekmény ne akadályoztassék és a felek jogaik biztosításában és érvényesítésében ne gátoltassanak.

Az előterjesztést gátló akadályt a felügyeleti hatósághoz rögtön be kell jelenteni.

Az előterjesztett ügyiratokat és kezelési könyveket vett használat után késedelem nélkül vissza kell adni.

Bármelyik felügyeleti hatóság oly panaszt, melynek tárgya a felügyeleti jog körébe tartozik, köteles elfogadni.

A felsőbb felügyeleti hatóság a panasz megvizsgálását vagy magának tartja fenn, vagy a panaszt az illetékes alsóbb felügyeleti hatósághoz utasítja.

Az elintézésről a panaszlót mindig a panaszlottat pedig csak akkor kell értesíteni, ha a panasz iránt meg volt hallgatva.

Az elintézés ellen a felsőbb felügyeleti hatóságokhoz úgy a panaszló, mint a panaszlott folyamodással élhet.

A járásbíróság vezetője a végrehajtó eljárását és könyveit évnegyedenként megvizsgálja.

Amennyiben sürűbben érkezett panaszokból kitetsző vagy hivatalos eljárás közben észlelt szabálytalanságok, rendetlenségek vagy visszaélések, avagy a bíróságoktól érkezett figyelemztetések szükségessé teszik: a bírósági végrehajtó ügyvitelének megvizsgálását, az évnegyedi vizsgálatokon kívül bármelyik felügyeleti hatóság elrendelheti.

A vizsgálatot ilyenkor rendszerint a bírósági végrehajtó közvetlen felügyeleti hatósága, ha pedig a körülmények úgy kívánják, maga a felsőbb felügyeleti hatóság vagy ennek kiküldöttjeként annak a kir. törvényszéknek egyik bírója teljesíti, a melynek területében a bírósági végrehajtó alkalmazva van.

A kiküldöttet a vizsgálat irányára nézve tüzetes utasítással kell ellátni.

A felügyeleti vizsgálat megtörténtét a vizsgáló hatóság vagy ennek kiküldöttje a végrehajtói könyvben feljegyzi.

Az évnegyedes vizsgálatok esetén külön vizsgálati jegyzőkönyv felvétele nem szükséges, ha a bírósági végrehajtó ügyvitel teljesen kifogástalannak találtatott.

Ellenesetben, ugyszintén egyéb vizsgálatok esetén a vizsgálatról jegyzőkönyvet kell felvenni, melyet a vizsgáló és a végrehajtó aláírnak.

Általános felügyeleti vizsgálat alkalmával a végrehajtói könyv megvizsgálásának eredményét az általános vizsgálati jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A külön felvett vizsgálati jegyzőkönyvet annál a felügyeleti hatóságnál kell igtatni, a mely, vagy a melynek kiküldöttje a vizsgálatot foganatosította.

A járásbíró az évnegyedes vizsgálat teljesítéséről köteles a törvényszéki elnöknek jelentést tenni abban az esetben is, a mikor a bírósági végrehajtó ügyvitele kifogástalannak találván, jegyzőkönyv fel nem vétetett.

A járásbíró a felügyeleti vizsgálatot nem bízhatja másra.

Csekélyebb rendtelenség esetében a felügyeleti hatóságok a bírósági végrehajtó ellenében az írásbeli megintés jogát gyakorolják.

Ugyanezek a felügyeleti hatóságok a bírósági végrehajtók ellen az írásbeli megintés eredménytelensége esetében 1 frttól 20 frtig terjedő rendbirságot szabhatnak ki.

A bírósági végrehajtót a bírságösszegnek 15 nap alatt a közvetlen felügyeleti hatóságnál való megfizetésére kell kötelezni.

A megintés és a rendbírás kiszabását tartalmazó határozat ellen egyfoku felfolyamodásnak van helye a közvetlen felsőbb felügyeleti hatósághoz.

A felfolyamodást a határozat kézbesítését követő 8 nap alatt egy példányban annál a felügyeleti hatóságnál kell beadni, mely a határozatot hozta.

A megintést vagy rendbírás alkalmazását kimondó határozat jogerőre emelkedése után, a felfolyamodás folytán hozott, egészben vagy részben helybenhagyó határozatot pedig haladéktalanul közölni kell még a felügyelet további gyakorlásának tekintetéből az illető járásbíróval, mint közvetlen felügyeleti hatósággal, valamint a törvényszéki elnökkel, mint közvetlenül felsőbb felügyeleti hatósággal, a mennyiben első vagy másodfokulag nem ezek határoztak.

A rendbírásgként lefizetett összeget a járásbíró az igazságügyi tárcza javára „rendbírás” czimén való elszámolás végett a helybeli vagy legközelebbi adóhivatalba esetről-esetre beszolgáltatja és az adóhivatali nyugtát az iratok közt megőrzi.

A járásbíró jogosítva van a végrehajtó indokolt kérelmére a rendbírásnak részletekben való lefizetését engedélyezni, úgy azonban, hogy legfeljebb 4 havi egyenlő részletben az egész összeg lefizetessék, és hogy bármely részlet fizetésének elmulasztása esetében az egész bírság, illetve annak egész hátralevő része esedékessé válik.

Ha az elmarasztalt végrehajtó a rendbírásgot a határozatban kitűzött, vagy a meghosszabbított és a járásbíró által hivatalból nyilvántartandó határidőben le nem fizeti: a járásbíró a bírósági végrehajtó által érdembe hozandó eljárási díjaknak egy harmadrészét lefoglalhatja oly módon, hogy a rendelvény kiadása után teljesítendő minden eljárásért a bírósági végrehajtót illető eljárási díj összegének egyharmadrésze a járásbíró kezeihez fizetessék mindaddig, míg a bírságösszeg le nem fizettetik. Ezt a rendelvényt kézbesíteni kell a bírósági végrehajtónak és a bíróság bírói tagjainak; és annak kiadásától fogva mindaddig, a míg a bírság összege le nem fizettetik, mindazokba a bírói határozatokba, a melyekkel az elmarasztalt végrehajtó valamely eljárásra kiküldetik, ki kell tenni, hogy az eljárási díjösszegnek egyharmadrésze, mint a bírósági végrehajtót terhelő bírságösszeg fedezésére lefoglalt, a járásbíró kezeihez fizetendő.

Ezekre a körülményekre a bírósági végrehajtót a bírságot kiszabó határozatban figyelmeztetni kell.

Ha a felebbviteli bíróság az ügyek felülvizsgálata alkalmával a bírósági végrehajtó eljárásában vagy ügyvitelében késedelmességet, hiányokat vagy szabálytalanságot tapasztal: ezekre és esetleg arra is, hogy ezeknél fogva a végrehajtó ügyvitelének gyors megvizsgálása szükséges; az illető járásbíró, mint a végrehajtó közvetlen felügyeleti hatóságát külön határozatban figyelmezteti, és az ebbeli határozatot a törvényszéki elnökkel is közli.

A figyelmeztetett járásbíró ennek folytán a szükséges intézkedéseket a körülményekhez, esetleg a törvényszéki elnök utasításához képest teszi meg.

Ily figyelmeztetés és értesítés a kir. járásbírósnak és a kir. törvényszéknek is kötelessége, abból az alkalomból, a mikor a bírósági végrehajtó eljárását, végzéseit vagy intézkedéseit akár hivatalból, akár előterjesztés folytán megvizsgálja.

Ha ily alkalommal a késedelmességet, a hiányokat vagy a szabálytalanságot maga az illető járásbírság vezetője veszi

észre: mint felügyeleti hatóság saját hatáskörében köteles intézkedni. (1891: XVII. 68., 1891: 32.082. I. M. és 1894: 4913: I. M.)

A végrehajtót kivételesen díjnokként is lehet alkalmazni, de abbéli működését és díjazását kellőképpen ellenőrizni kell. (1890. évi 2413. I. M.)

Valamely járásbíróság akadályozott végrehajtóját a törvényszéki elnök más járásbíróság végrehajtójával nem helyettesítheti. (1881. évi 3406. I. M. E. és 1890. évi 1894. I. M.)

A végrehajtókra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a végrehajtói dolgokat ellátó bírósági hivatalnokokra. (1892. évi 8769. I. M.)

Felügyelet a betétszerkesztőkre.

A betétszerkesztő közegek kötelesek hivatásuk betöltésében szorgalommal és pontossággal eljárni. Működésüket a telekkönyvi hatóság főnökénél igazolandó fontos ok nélkül félbe nem szakíthatják.

Azon idő alatt, a míg a telekkönyvi hatóság helyiségében működnek, az általuk megtartandó hivatalos órák tekintetében a bírói ügyviteli szabályok irányadók.

A helyszini működés tartama alatt a hivatalos órák az október hó elejétől márczius hó végéig terjedő időre naponkinti 7 órában (d. e. 8—12., d. u. 2—5), az április hó elseje és szeptember hó vége közötti időre nézve naponkinti 8 órában (d. e. 8—12., d. u. 2—6) állapítatnak meg.

A betétszerkesztő közegek fölötti közvetlen felügyeletet annak a bíróságnak mint telekkönyvi hatóságnak főnöke (törvényszéki elnök, járásbíró) gyakorolja, a melynek területén működnek.

A felügyeleti jog körébe eső egyes intézkedésekkel, különösen a betétszerkesztési eljárás szabatosága és egyöntetűsége feletti örökórával a törvényszéki elnök saját felelőssége alatt a telekkönyvi ügyek elintézésére kirendelt törvényszéki bírót, illetőleg az erre kirendelt bírák egyikét, a járásbíró a telekkönyvi ügyek elintézésével foglalkozó másik járásbíró, albirót, illetve az ilyen albirák egyikét, úgy a törvényszéki elnök, mint a járásbíró pedig a betétek szerkesztésére kirendelt egyik bírót megbizhatja.

A betétszerkesztéssel foglalkozó ítélőbíró. és ha több ítélő-

bíró van alkalmazásban, a rang szerinti első vagy a ranglegidősebb köteles a telekkönyvi hatóság főnökét jelentés tétele és felvilágosítás által a felügyelet gyakorlásában támogatni.

A telekkönyvi hatósággal felruházott járásbiróságoknál alkalmazott betétszerkesztő közegek tevékenysége, működésük eredménye és minősége, a betétszerkesztési eljárás tekintetében általában, az illető törvényszék elnöke is köteles a közvetett felügyeletet gyakorolni.

A betétszerkesztő közegek fölött a főfelügyeletet az igazságügyminiszter gyakorolja és ugyanez öröködik a fölött, hogy a betétszerkesztési munkálatok valamennyi telekkönyvi hatóságnál a törvény és az ezt kiegészítő rendeletek értelmében és egyöntetűen foganatosítsanak.

A telekkönyvi hatóság főnöke mint közvetlen és illetve a törvényszéki elnök mint közvetett felügyeleti hatóság, az ennek körében a betétszerkesztő közegekre vonatkozólag tett intézkedés elleni folyamodást az igazságügyminiszterhez terjeszti fel és ugyanoda tesz jelentést saját felügyeleti intézkedéseiről és olyan fontosabb körülményekről vagy súlyosabb panaszokról, a melyeknél fogva a szükségeseknek mutatózó felügyeleti intézkedések az ő hatáskörét meghaladják.

A telekkönyvi hatóság főnöke mindazokban az esetekben is jelentést köteles tenni az igazságügyminiszterhez, a mikor a betétszerkesztést gátló vagy ennek sikerét veszélyeztető körülmények, avagy olyan kételyek merülnek fel, a melyek a betétszerkesztésre vonatkozó jogszabályok alapján el nem oszlathatóknak mutatkoznak.

A betétszerkesztő közegek helyszini tevékenységének és a hivatalos órák megtartásának ellenőrzése végett a telekkönyvi hatóság főnöke a körülményeknek megfelelően intézkedik. E végből a közegeknek a községekben való működését szükség esetében a helyszinén is megvizsgálhatja.

A vizsgálati jegyzőkönyvet a telekkönyvi hatóság főnöke a saját hatáskörében netalán tett intézkedések megemlítésével az igazságügyminiszterhez felterjeszti.

A mennyiben az ilyen vizsgálatok valamely telekkönyvi hatóságnál egy éven át négy napnál többet vennének igénybe: további vizsgálat engedélyezése végett az igazságügyminiszterhez előzetes előterjesztést kell tenni.

Telekkönyvi hatósággal fel nem ruházott járásbiróság területén a betétszerkesztő közegek tevékenységének és a hiva-

talos órák megtartásának közvetlen ellenőrzése ugyanannak a járásbiróságnak főnökét is megilleti, és ez az e részben netalán tapasztalt visszaélésekről és mulasztásokról köteles a telekkönyvi hatóság főnökét értesíteni.

A szoros értelemben vett helyszini bizottsági eljárás folyama alatt a bizottsághoz az ítélőbirón kívül kirendelt betétszerkesztő közegek hivatalos tevékenysége kötelességeinek pontos teljesítése fölött az ellenőrzést a bizottság birói tagja gyakorolja. A tapasztalt mulasztásokról vagy visszaélésekről a telekkönyvi hatóság főnökét értesíti.

A telekkönyvi hatóság főnöke és a telekkönyvi hatósággal felruházott járásbiróságoknál az illető törvényszék elnöke is kötelesek a betétszerkesztő közegek tevékenységén felül ezek működésének eredményét és minőségét is az egész eljárás folyama alatt ellenőrizni és felügyelni arra, hogy a betétek szerkesztése a törvények és a rendeletek szabályainak megfelelő módon, kellő pontossággal és szorgalommal teljesíttessék.

A betétszerkesztő közegek tevékenységének ellenőrzése és a munkálatok állásának nyilvántartása végett:

1. Köteles mindegyik betétszerkesztő bíró, albíró, telekkönyvvezető, segédtelekkönyvvezető és önálló működési körrel felruházott írnok és díjnok minden hó elején mult havi tevékenységéről az illető törvényszék elnökéhez, még pedig telekkönyvi hatósággal felruházott járásbiróságnál ennek főnöke útján jelentést tenni.

A törvényszéki elnök szükség esetében a tevékenység fokozása iránt maga intézkedik, hanyagságnak feltünőbb vagy ismétlődő eseteit pedig az igazságügyminiszternek bejelenti.

2. Köteles mindegyik telekkönyvi hatóság főnöke addig, a míg a hatósága területén a betétek szerkesztése folyamatban van, évenként és negyedévenként az igazságügyi miniszterhez kimutatást felterjeszteni. (L. a „Kimutatás” czim alatt.)

3. A telekkönyvi hatóság főnökének feladatában áll a kimutatások felterjesztésekor az egyes betétszerkesztő közegek munkásságára és képességére nézve nyilatkozni s a szükséghez képest személyzetszaporítás iránt előterjesztést tenni. (1893. évi 19.665. I. M.)

Felügyelet és ellenőrzés a büntető perrendtartás tárgyában.

Felügyeleti hatóságok.

Az 1891: XVII. törvénycikk értelmében a bíróságok fölötti felügyeletet csak az idézett törvényben megnevezett felügyeleti hatóságok gyakorolják.

Ennélfogva a kir. ügyészséget a büntető ügyek kezelésére nézve nem illeti felügyeleti jog.

Ez azonban nem érinti a kir. ügyészségnek közvádoló hivatásából folyó ama jogát, hogy a büntető ügyek mibenlétéről és elintézéséről folyton értesítést nyerjen, s hogy a bíróságok vagy ezeknek ítélő birái, illetve hivatalnokai szabálytalan eljárása, vagy intézkedése tárgyában felebbvitel, fegyelmi, vád- vagy felügyeleti hatósághoz intézett panasz útján orvoslást keressen.

A felügyeletet gyakorló bírósági főnökök kötelesek ennél fogva a felügyelet alkalmából tudomásukra jutó adatokat és az azokat feltüntető jegyzékeket, kimutatásokat s lajstromokat fentebbi jogai gyakorolhatása végett a kir. ügyészségnek megkeresése folytán rendelkezésére bocsátani, sőt a megfelelő esetekben közbelépését igénybe venni.

Felügyelet a vizsgálóbírák fölött.

A vádtanács által gyakorolt felügyelet mellett a törvényszék elnökének általános felügyeleti joga és kötelessége érintetlenül marad.

Ezt a felügyeletet a törvényszék elnöke a vizsgálati iratok, kezelési lajstromok, jegyzékek és kimutatások megtekintésével közvetlenül gyakorolja.

Köteles e végett a vizsgálóbíró ügyvitelét legalább minden félévben alaposan megvizsgálni.

A vizsgálóbíró ügyvitelének időszaki megvizsgálásáról a törvényszék elnöke rendszerint nem vesz fel jegyzőkönyvet, hanem a vizsgálat megtörténtét és keltét a vizsgálóbírói lajstrom azidő szerint utolsó tételének észrevételek rovatába jegyzi be.

Ha azonban oly rendetlenséget, vagy szabálytalanságot tapasztal, mely írásbeli megintésre, vagy fegyelmi intézkedésre szolgálhat alapul: azt külön jegyzőkönyvben állapítja meg s annak alapján teszi meg a szükséges intézkedéseket.

Felügyelet a törvényszékek büntető tanácsainak ügyvitelére.

A törvényszék elnöke a tanácsoknak, vagy az előadók-nak ügykezelését félvévenként — a szükséghez képest gyakrabban is, az iratok és feljegyzési könyvek megtekintése mellett meg-vizsgálja.

További kötelessége a törvényszék elnökének a bűnfelek nyilvántartó könyvének helyes vezetését és a lefoglalt tárgyak-nak az irodaigazgató által kezelését negyedvévenként meg-vizsgálja.

A felebbviteli ügyek nyilvántartása.

A felebbvitt ügyek felterjesztése körüli késedelem vagy mulasztás megakadályozása végett köteles a törvényszék elnöke a főtárgyalási naplóból a függőben levő felebbvitelek ügy-számaikat minden második hóban kiírati, a megtörtént felter-jesztésről vagy annak akadályairól magának meggyőződést szerezni s a felmerülő késedelmet megszüntetni. (B. Ü. Sz. 132—136.)

Felügyelet az ügyészségi megbizottakra.

Általában.

Az ügyészségi megbizott ebben a minőségében kifejtett hivatalos működésére nézve közvetlenül azon kir. ügyészség vezetőjének felügyelete alatt áll, melynek kerületébe kirende-lése szól.

A felügyeleti jog gyakorlásából kifolyólag a kir. ügyész az ügyészségi megbizottal szemben, különösen a következő intézkedésekre jogosult:

a) örökös az ügyészségi megbizott hivatalos működése és ügyvitelének szabályszerűsége felett;

b) megvizsgálja a szabálytalan vagy késedelmes eljárás miatt tett panaszt;

c) az ügyészségi megbizottat írásbeli nyilatkozatra, valamint a szükséges iratoknak és adatoknak előterjesztésére is utasít-hatja;

d) intézkedik a tapasztalt rendetlenség, késedelem és visszaélés megszüntetése iránt;

e) az ügyészségi megbizottat az elkövetett hibákra, valamint eljárásának szabálytalanságára figyelmeztetheti.

A kir. ügyész szükség esetében a megbízásnak megvonása iránt tesz javaslatot, s a mennyiben ezenfelül büntető vagy fegyelmi megtorlásnak van helye, ez iránt intézkedik.

A kir. ügyész köteles a kerületébe kirendelt ügyészségi megbízottak ügyvitelét évenként legalább egyszer a helyszínén megvizsgálni vagy kiküldött által megvizsgáltatni.

Felügyelet gyakorlása a kir. főügyész által.

A kir. főügyész mint felsőbb felügyeleti hatóság, a felsorolt felügyeleti intézkedéseket közvetlenül megteheti és azokról a kir. ügyészt is, tudomás végett, értesíti.

A járásbiróság vezetője által tehető intézkedések.

A járásbiróság vezetője az ügyészségi megbízottnak ezen minőségében elkövetett kötelességmulasztását, illetőleg hanyag, késedelmes vagy szabálytalan eljárását a kir. ügyésznek feljelenti; a mennyiben pedig büntető vagy fegyelmi megtorlásnak látja helyét, ez iránt megfelelő lépéseket tesz. (1897. évi XXXIV. 12. és 1899. évi 4700. I. M. E.)

Felügyelet a fogházakra és börtönökre.

Általános szabályok.

A kir. bírósági fogházak és börtönök feletti felügyeletet, az 1871: XXXIII. törvénycikk 25. §-a értelmében első vonalban a kir. ügyész, másodvonalban pedig, az idézett t.-cz. 27. §-ának b) c) d) pontjai szerint, az illető kir. tábla területén a kir. főügyész, és harmadvonalban a m. kir. igazságügy-miniszter gyakorolja.

A járási fogházra való felügyeletet a kir. ügyész helyett a járásbíró teljesíti, aki ennek folytán, előforduló esetekben, a járási fogházat s az abban letartóztatottakat illető ügyekben úgy jár el, mint a kir. ügyészek s azon teendőkre nézve is, amelyek a börtönöknél rendszeresen alkalmazott személyekre ruházták és a járási fogházaknál is fogamatositandók, a rendelkezésére álló hivatalos személyzet igénybevételével saját hatáskörében és felelőssége alatt intézkedik. Ugyanő a járásbiróságnál letartóztatott vizsgálati és elítélt foglyok számáról s a fogház állapotáról a kir. ügyészt negyedévenként értesíti.

A bíróság hatásköréről.

A bíróságnak, mint ilyennek, hatásköre egyedül az előlegesen letartóztatott és vizsgálati foglyokra terjed ki annyiban, amennyiben a vizsgálóbíró az egyesek irányában netalán kívántató kivételes bánásmód, a foglyoknak másokkal való személyes érintkezése s levelezése tekintetében, a kir. ügyész meghallgatása mellett s illetőleg azzal egyetértésben határoz; de a bíróság ebbeli intézkedései is a törvényszéki fogházakban letartóztatottakra nézve csak a kir. ügyészesség útján fogatosíthatnak, ennek állván tisztében a fogházi rendnek és fegyelemnek fentartására még az előlegesen letartóztatottakat s a vizsgálati foglyokat illetőleg is felügyelni.

A letartóztatottaknak a bíróság elé vezettetése s onnan elkiértetése iránt a bíróság a fogházfelügyelő útján, a fogházi és őrszolgálati rend kellő figyelembevételével, önállólag intézkedhetik.

A kir. ügyész felügyeleti s igazgatási hatásköréről.

A foglyok és rabok élelmezésére s egyéb ellátására, a rabok munkaerejének hasznosítására, s a házi szükségletek beszerzésére vonatkozó szerződések kötése körül a kir. ügyész tartozik eljárni,

Ezekon felül a kir. ügyész a bíróságtól szintén függetlenül jár el a fogház és börtön igazgatása körül mindazon ügyekben, melyek eléje szabvák.

Ezekből folyólag önként értetik, hogy a kir. ügyész a fogházba és börtönbe történt letartóztatásokat ellenőrzi; a járási fogházakat félévenként, a törvényszéki fogházat és börtönt hetenkint többször, véletlenül is meglátogatja; a letartóztatottakat, úgy az egészségeseket, mint a betegeket, ellátásuk, az irányukban követett bánásmód felől felügyelő jelen nem létében kikérdezi; a kenyeret s az ételeket megizleli; a helyiségeket biztonság, rend és tisztaság tekintetében, valamint a raktárakat is megvizsgálja; a rabkeresmények gyümölcsöztetéséről gondoskodik, s a raboknak keresményükből jobb élelmezésükre s egyéb megengedett célokra fordítható kiadásokat a fogházfelügyelő és börtönmester meghallgatása mellett időnkint engedélyezi; a fogházfelügyelő naplóját áttekinti és láttamozza, s egyéb előszabott könyvek és jegyzékek helyes vezetéséről is magának meggyőződést szerez; az öröket is

szemre veszi; s a netalán tapasztalt feltünőbb hiányok elhárítására nézve, valamint egyáltalában a kívántató biztonság, fegyelem, rend és tisztaság iránt a szükséges intézkedéseket s további lépéseket eszközli.

Ha netalán oly letartóztatott szöknék meg, aki még jogérvényesen elítélve nincsen: ez esetben a kir. ügyész, midőn eljár, egyszersmind az illető bíróságot is haladéktalanul értesíti.

A kir. ügyész arra is tartozván felügyelni, hogy az épületek jó karban tartassanak: a 25 frtig terjedő csekélyebb javításokat és helyreállításokat maga elrendelheti, a nagyobb mérvű javítások iránt azonban köteles a kir. főügyészhez idejekorán jelentést tenni. Ezen szabály alul kivételnek csak akkor lehet helye, ha oly előre nem sejtett helyreállítás vagy beszerzés szüksége merül fel, a melynek halasztása a fogház vagy börtön biztonságát fenyegetné, miről azonban a kir. főügyészséghez azonnal jelentés teendő. A mely helyreállítások vagy egyéb szükségletek rabmunkaerővel szabályszerűen eszközölhetők s illetőleg előállíthatók, azok lehetőleg házilag foganatosítandók.

A fogház és börtön körül alkalmazott személyek szabályszerűleg a kir. ügyésznek lévén alárendelve, ha ezek valamelyikének állása megürült, ezt esetleg a betöltésre vonatkozó javaslat kíséretében a kir. főügyésznek feljeleníti, s addig is, míg az érintett állás betöltetnék, az annak körébe tartozó teendők teljesítéséről gondoskodik. Továbbá: a lelkésznek egy havi, az orvosnak helyettesítés mellett két heti, a fogházfelügyelőnek egy heti, s a börtönőrmesternek is egy heti szabadságidőt engedélyezhet. Ha valamelyik hosszabb szabadságidőt szükségelne: annak ebbeli kérvénye, véleményes jelentés kíséretében a kir. főügyészhez terjesztendő fel. Az őrszemélyzet s munkavezetők szabadságolása a kir. ügyész hatáskörébe tartozik, kinek azonban ügyelni kell arra, hogy a szabadságolások által a szolgálat hátrányt ne szenvedjen s idegenek ideiglenes szolgálatba vétele lehetőleg mellőztessék.

A fogházat és börtönt illető minden személyi ügyek, tárgyak és kérdések, ideértve a fogház és börtön kezelésére, jelesül azok fűttetésére, világítására és tisztántartására, valamint a letartóztatottak ellátására engedélyezett pénzkészletek kezelésére, kiegészítésére s a kiadások felszámítására vonatkozó ügyeket is, a kir. ügyész felügyeleti, s illetőleg ügyködési

körébe tartozván: az ezekre vonatkozó ügyiratok és jelentések is általa terjesztetnek fel és tétetnek a kir. főügyész-séghez, illetőleg ennek útján az igazságügyminiszteriumhoz.

A kir. főügyész felügyeleti hatásköréről.

A) A személyi ügyeket illetőleg.

A kir. főügyész felügyelői hatáskörében a kerületében levő bírósági fogházakat és börtönöket legalább minden három évben egyszer maga vagy helyettese útján megvizsgálja. A börtönőrmester kinevezését, a börtönőrök, nőfelügyelők és munkavezetők telfogadását a költségvetés keretén belül eszközli s azokat egyik bírósági fogház- vagy börtöntől a másikhoz áthelyezheti.

A lelkésznek hat heti, az orvosnak helyettesítés mellett egy havi, a fogházfelügyelőnek s a börtönőrmesternek is egy havi szabadságidőt engedélyezhet. A rendszeresen alkalmazott egyéneknek évi fizetéseikből, a fennálló szabályok szerint fennforgó körülmények mellett három havi fizetési előleget engedélyezhet.

B) A dologi ügyeket illetőleg.

A kir. főügyész mindenik évben idején összeállítja és a kir. igazságügyminiszteriumhoz a kellő időben felterjeszti a kerületbe eső fogházak és börtönök jövő évi rendes s netalán rendkívüli összes szükségletére vonatkozó költségvetés tervezetét.

A fogházak és börtönök háztartási szükségleteinek megállapított alapkimutatásában foglalt szerelvények s egyéb szükségletek közül: a tulajdonképeni fogházi s börtönszerelvényeknek, a ruházatnak s ágyneműeknek, a tisztaság fenntartásához kívántató anyagoknak s ott, hol börtöniskolák léteznek, a tanszereknek, valamint a temetkezési s vegyes szükségleteknek beszerzése, fentartása vagy kiegészítése, a költségvetésnek korlátain belül, nem a kir. főügyész, hanem a kir. ügyész hatáskörébe tartozik.

A rabtartási pénzalapnak nyilvántartása czéljából tartozik a kir. főügyész mindenik év első negyedében az összes háztartási szükségletre nézve az előző évben felmerült kiadások mennyiségéről az igazságügyminiszterium elé a szükségletek

nemeinek rovatai szerint kir. ügyészségenként szerkesztendő részletes kimutatást terjeszteni s az előterjesztésben megérinteni, hogy az időközben kötött szerződések vagy a netalán változott egyéb viszonyok figyelembe vételével a folyó évben az előző évi kiadásnak átlagos túlhaladása vagy kevésbülése van-e kilátásban?

A fogházi és börtönszükségletek, a mennyiben azok a börtönökben rabmunka-erő által elő nem állíthatók. különösen pedig a ruha- és ágyneműek, az államkincstár érdekeinek szem előtt tartása mellett, első sorban az országos fegyintézetek gyáraiból lesznek beszerzendők.

A rabruhákhoz és ágyneműekhez — a mennyiben azok házilag előállíthatók volnának — a szükséges anyagot, és pedig halinát a szamosújvári országos fegyintézettől, a csinvat és vászonneműeket pedig a lipcsei kerületi börtön iparüzletéből kell beszerezni, a mennyiben pedig házilag előállíthatók nem volnának, minden esetben az országos fegyintézeteknél kell megrendelni.

A mi az élelmezési szükséglet biztosítását illeti, mindazon börtönnél és fogháznál, a hol ezen szükséglet fedezésére a kir. ügyészség által beszerzett teljes hitelű (azaz a köztörvényhatóság s lehetőleg a kereskedelmi és iparkamara vagy kereskedelmi testület előjárósága által is igazolt) piaci árak alapján az igazságügyminiszterium számvevősege által kiszámított kikiáltási áron 20%-kal alul, megbízható vállalkozó ajánlkozik. tekintet nélkül az évi átlagos kiadás mennyiségére; a szerződés helybenhagyása a kir. főügyészt illeti. A főügyész az általa ekként helybenhagyott új szerződésekről az igazságügyminiszteriumhoz mindenik év december hava 15-ikéig, az illető törvényszéki börtönöknek vagy járási fogházaknak s a vállalkozóknak neveit, a szerződések tartamát, a kikiáltási s a vállalkozási árak mennyiségét előtűntető rovatos kimutatást terjeszt fel.

Ha sem a szabályszerűen megtartott árlejtések, sem pedig magán alku útján jutányos áron megbízható vállalkozó az élelmezésre nem ajánlkozik: a rabtartási átalány kezelőjének kézi bevásárlás vagy házi kezelés útján kell intézkedni s az ily bevásárlásokat számlákkal szükséges igazolni; a 100 frtot felülhaladó bevásárlásoknál pedig lehetőleg a piaci árjegyzéket is a számadás illető tételéhez kell csatolni.

Az élelmezést csak a megkísérlett árlejtés sikertelensége

után lehet magánalku útján s végső esetben házilag teljesíttetni.

Azon börtönöknél, hol a rabok munkaerejének hasznosítása bérlet útján eszközöltetik, a bérleti szerződés jóváhagyása szintén a kir. főügyészt illeti, ki a rabok foglalkoztatásának eredményét is évi jelentésében előtűnteti.

A kir. főügyész az általa helybenhagyott szerződéseknek egy példányát az igazságügyminiszterium számvevőségének rövid úton megküldi. A hatáskörébe eső utalványozásokat is ugyanazon számvevőség útján érvényesíti és nyilvántartja.

A kir. főügyész a felügyeletet a kerületébe eső fogházak és börtönök területei és épületei s ezek fenntartása, átalakítása s javítása felett is gyakorolja.

A kir. főügyész a kir. igazságügyminiszteriumhoz minden év elején felterjeszti a fogházi és börtönépületeket illetőleg azon évben szükségesnek mutakozó azon épület-fentartási, javítási, átalakítási munkálatok és új építkezések jegyzékét, a melyekre fordítandó kiadásokról az évi államköltségvetésben előzetesen már gondoskodva van.

Az ezen jegyzékben foglalt épület-fentartási munkálatokat (minők: a vakolás, meszelés, mázolás, stb.) kivétel nélkül és teljesen, a javítási vagy helyreállítási munkálatok közül pedig azokat, a melyeknek összes költsége egyes fogháznál vagy börtönnél az 500 frtot nem haladja meg: a kir. főügyész saját hatáskörében foganatosíttatja; ellenben azon helyreállítási vagy javítási munkálatokra nézve, a melyeknek előírányzott költsége az 500 frtot meghaladja, valamint az átalakításokra s minden alapjából új épület felállítására nézve is: az igazságügyminiszterium engedélyét kéri ki.

Az alapján új épület létesítéséhez, valamint mindazon átalakításokra s helyreállításokra nézve, a melyek czélszerűen és biztosan csak műszaki ismeretek alapján foganatosíttathatnak: előzőleg műszaki terv és költségvetés készítendő, az egységi árak és az előmérték is részletesen megállapítandók s a tervezett munkálat csak ezek alapján létesíthető. Az oly egyszerűbb természetű helyreállítások s épület-fentartási munkálatok azonban, a melyek műszaki ismeretek igénybevétele nélkül is helyesen eszközölhetők: a vállalkozónak számla alakjában tett szükségleti kimutatása s előszámítása alapján is foganatosíttathatnak.

Az építkezések és helyreállítások rendszerint árlejtés útján biztosítandók; ha azonban a munka biztosítása iránt tartott árlejtés eredményre nem vezetne, vagy a munka a költségvetési előirányzat keretén belől árlejtés útján biztosítható nem volna: ez esetben annak biztosítására nézve a magánalku útján való szerződésnek van helye.

Ha az árlejtés vagy a magánalku eredménye szerint az építkezés vagy helyreállítási javítás a költségvetési előirányzat keretén belől teljesíthető; a munka az építkezési szerződésnek jóváhagyás végett a kir. igazságügyminiszteriumhoz való felterjesztése előtt is sürgős esetben megkezdhető; ha ellenben a munka a költségvetési előirányzat keretén belől nem biztosítható: a munka a szerződésnek az igazságügyminiszterium által történt jóváhagyása után kezdhető csak meg.

Minden jelentékenyebb építkezésre vagy helyreállításra nézve a vállalkozóval kötendő szerződésben: az építés vagy helyreállítás tárgya, tekintettel a költségvetésre s a többi műszaki iratokra, a főösszeg s az árleengedés mennyisége, továbbá a közelebbi vagy különleges építési feltételek, nevezetesen: az anyagok s a munka minősége, az egységi árak, a munka megkezdésének és befejezésének ideje, a pénzbirdság mennyisége a határidőknek meg nem tartása esetében, a kereseti összegek kifizetési módozata, az óvadék mennyisége s annak biztosítása, az építkezés befejezése utáni szavatosság tartama s a föltételek meg nem tartása vagy a szerződés nem teljesítése esetében való kártalanítás módja, stb. rendszerint megállapítandók, s esetleg az ellenőrző felügyelet és a felülvizsgálat módozatai is megérintendők.

Az építkezés foganatositása körüli (napszámos és esetleg kömives, ács, stb.) munkákra, amennyiben az a szabályokkal megegyeztethető, rendszerint rabok alkalmazandók s ezen munkaerő értéke a költségelőirányzathoz leszámítandó s a szerződésben is a rabnapszám értéke kiteendő.

Az egy hónál több időt nem igénylő munkák ára rendszerint csak a munka befejezése és a munkát kifogástalannak talált felülvizsgálati műbirálat eszközölése után fizettethetik ki, a szerződésben megállapított teljes összegben; ellenkező esetben pedig a kiérdemelt összegnek legfőlebb csak 90%-a; a hátralevő rész a műszaki felülvizsgálat megtörténte után képezvén az elszámolás tárgyát. Az ily rövid idejű munkákra szükséges összeg csak az esetben utalványoztathatik ki előre, ha előnyös

vállalkozó csak előlegezések mellett található vagy a munka netalán házilag végeztetik.

Az egy hónál hosszabb tartamu munkákért a fizetés utólagos havi részletekben történhetik, oly módon, hogy az egy hó lefolyása alatt teljesített munkák és a helyszínére szállított anyagok áráról a vállalkozó kereseti kimutatást készít, és ezt az egységi árjegyzék hiteles másolatával együtt a munka feletti felügyelettel az államkincstár részéről megbízott szakértőnek átadja, aki ezen okmányokat véleményével, illetőleg a kereseti kimutatásra vezetett igazoló megjegyzésével az illető kir. ügyész útján a főügyészhez terjeszti. ki is a kifizetést — ha az ellen alapos észrevétel nem forog fenn — 10% visszatartásával a kir. igazságügyminiszterium számvevősege útján teendő utalványozással eszközli.

Az építkezések és helyreállítások foganatosítására vonatkozó közvetlen felügyeletre nézve is a kir. főügyész intézkedik. Az ily felügyelettel megbízott műszaki szakértőnek netaláni díjazása iránt esetről-esetre a kir. igazságügyminiszterium határoz.

Telkeknek vagy épületeknek fogházi vagy börtöncélokra való kibérlése vagy a kincstár tulajdonába való megszerzése iránt kötendő szerződések jóváhagyása szintén mindenkor a kir. igazságügyminiszteriumnak tartatik fenn.

C) Vegyes ügyeket illetőleg.

A rabok szállíttatását nemcsak az orsz. fegyintézetbe, hanem egyik törvényszéki börtönből a másikba, valamint a kerületi börtönökbe is engedélyezi. Az orsz. fegyintézetekbe elszállíttatni rendelt rabokról az igazságügyminiszteriumhoz évnegyedenként kimutatást küld.

Ha a hosszabb tartamu fogház-, illetőleg börtönbüntetésre jogérvényesen elítélt egyének ama fogházban, melyben büntetésük végrehajtandó lenne, bármely okból nem volnának kellőleg elhelyezhetők: az illető ügyész előterjesztése alapján a főügyész intézkedik első sorban az iránt, hogy e rabok és foglyok a főfelügyelete alatt álló valamely más járásbíróági vagy ügyészségi fogházba szállíttassanak, ha pedig a főfelügyelete alatt álló fogházaknak túltömöttsége folytán azokba ily átszállítás nem volna eszközölhető, érintkezésbe lép a szomszédos főügyészi kerületek vezetőivel az iránt, hogy azok az illető raboknak és foglyoknak a főfelügyeletük alatt álló

fogházak közül a közelebb fekvők valamelyikébe leendő átszállítását engedélyezzék.

A kir. ügyészek által szabályszerűleg készített évi statisztikai kimutatásokból összesletes kimutatást szerkeszt s azt évi jelentésének kíséretében a következő év ápril haváig az igazságügyminiszteriumhoz felterjeszti. Végül gondoskodik arról is, hogy egyes fogházak és börtönök tulajdonát képező tárgyakról az év utolsó napjáról szóló leltári kimutatások hiteles másai a számadások mellett évenként bemutattassanak. (1874. évi 696. és 1891. évi 12.991. I. M.)

A közigazgatási bizottság működési köre.

A közigazgatási bizottság mindazon ügyekben, melyekben a kir. ügyészek saját hatáskörükben vannak jogosítva intézkedni: az ellenőrzést gyakorolja, és ha hiányokat vagy bajokat tapasztalna, ezeknek elhárítása és orvoslása végett a kir. ügyész meghallgatása mellett határozatilag intézkedik.

A kir. ügyésznek jogában áll a hozott határozat ellen az igazságügyminiszterhez azonnal felebbezni, aki a vitás kérdés felett végérvényesen határoz.

Oly határozatot, melynek foganatosítása 50 frtot meghaladó költséget von maga után, végrehajtás előtt jóváhagyás végett az igazságügyminiszterhez kell felterjeszteni.

A börtönök vizsgálatát a közigazgatási bizottság kebeléből alakult küldöttség mindig a kir. ügyész hozzájárulása mellett eszközli.

A közigazgatási bizottság jogerejű, s a börtönügyre vonatkozó határozatainak foganatosítását a kir. ügyészre bizza, ki azt foganatosítani, s erről vagy a fennforgó akadályokról 14 nap alatt jelentést tenni tartozik.

A börtönök általános állapotáról, az élelmezésről, egészségi viszonyokról, a fegyelem mibenlétéről, részint a kir. ügyész, részint saját küldöttsége által tudomást szerezvén, a fennálló törvények és miniszteri szabályrendeletek korlátai között a hiányok orvoslása, a bajok elhárítása iránt intézkedik; oly hiányok és bajokra vagy visszaélésekre nézve pedig, a melyek iránt maga nem intézkedhetik, az igazságügyminiszterhez véleményes jelentéseket küld.

A börtönöket legalább négyszer évenként egy saját kebeléből alakított küldöttség által megvizsgálhatja.

A küldöttséget saját vagy megbízottja elnöklete alatt a főispán, illetőleg főpolgármester nevezi ki.

Tagja a törvényhatósági főorvoson kívül 4, a főispán (a főpolgármester) által kinevezett bizottsági tag, kik közül legalább kettő a bizottságnak a törvényhatósági közgyűlés által választott tagjai közül veendő.

A közigazgatási bizottságnak jogában áll a polgári, vagy büntető jog és a törvénykezés tekintetében szükségesnek látszó és törvényhozás vagy rendelet útján eszközölhető intézkedések megtétele végett az igazságügyminiszterhez felterjesztést tenni. (1876. évi 24.429. I. M. és 1876: VI.)

Az 1877. évi márczius hó 27-én megtartott minisztertanács kimondotta, hogy a járásbirósági fogházak nem tartoznak az 1876. évi VI. t.-cz. 38. §-a szerint négyszer évenként megvizsgálandó börtönök sorába s a járásbirósági fogházakra nézve elégséges, hogy azokat a közigazgatási bizottság minden évben legalább egyszer egy-egy bizottsági tagból, a kir. ügyészből, s a törvényhatósági vagy járási orvostól álló küldöttség által megvizsgáltatja.

A belügyminiszter felügyeleti joga.

Állami fogházakra a felügyelet közegészségi szempontból a belügyminisztert, az intézkedés pedig az igazságügyminisztert illeti.

Börtönökre az ily felügyelet azon törvényhatóságot illeti, melynek területén az illető börtön van, a felügyeletet a törvényhatóság a közigazgatási bizottság vezetése s ellenőrködése mellett, tiszti orvosa által gyakorolja, az intézkedés azonban az illető kir. ügyészség, illetőleg az igazságügyminiszter köréhez tartozik. (1876: XIV. 36.)

II. RÉSZ.

TÖRVÉNYKEZÉS ÉS ÜGYVITEL.

Általános határozatok.

A bíró érdekeltisége.

Az érdekeltiségi akadályokat, akár az eljárás megindításakor, akár annak folyama alatt merültek fel, habár a felek e miatt nem tettek volna is kifogást, az illető bíró az elnöknek hivatalból tartozik feljelenteni, aki az érdekelt tag helyett más bírót alkalmaz. (1868: LIV. 56.)

Az ítélőbíró és a jegyzőkönyvvezető, mihelyt a B. P.-ban meghatározott kizáró esetek valamelyike tudomására jut, köteles azokat hivatali főnökének azonnal bejelenteni.

A felek büntetőügyekben a mellőzést járásbíróság bírájára és hivatalnokára nézve a törvényszéknél, egyébként pedig rendszerint annál a bíróságnál kéri, melynél a kifogásolt bíró vagy jegyzőkönyvvezető működik. A bíróság zárt ülésben dönt.

A bíróság elnökének, egész tanácsának vagy tagjai többségének mellőzése iránt a közvetlen felettes bíróság teljes ülése határoz.

A bíró, kinek abban a büntetőperben, melyben eljárni hivatva volna, saját elfogulatlansága iránt aggodalma van, a bíróság főnökétől az ok előadása mellett, mellőzését kérheti.

Mihelyt valamely kir. ügyésznek tudomására jut, hogy reá nézve valamely kizáró ok forog fenn, köteles a további eljárást a kir. ügyésznek más tagjára bízni és erről a főügyésznek jelentést tenni. A főügyész és a koronaügyész hasonló esetben szintén helyettesítésük iránt intézkednek és erről az igazságügyi miniszterhez jelentést tesznek.

Az ügyészégi megbizottak, a kir. alügyészek, valamint a fő- vagy koronaügyész helyettesei kötelesek a reájuk nézve fenforgó kizáró okot közvetlen főnöküknek bejelenteni.

A kir. ügyészség tagjának mellőzését hivatali főnökénél

kell kérni, aki a kir. ügyészség illető tagjának szükség esetében való meghallgatása után, bizonyítás-felvétel nélkül, végérvényesen határoz. (B. P. 64—75.)

Ha valamely törvényszéknek az elnöke, vagy annyi tagja ellen tétetik érdekeltségi kifogás, hogy a többiekből a határozat hozatalára megkívántató szám ki nem telik, vagy ha a bíróküldés más fontos okból czélszerűnek mutatkozik, bíróküldésnek van helye.

A bíróküldés jogát Ő császári és apostoli királyi Felsége az igazságügyi miniszterium által gyakorolja. (1868: LIV. 57.)

Büntető ügyekben a bíróküldés jogát a kir. Curia gyakorolja, a koronaügyész meghallgatása mellett. (B. P. 29.)

Illetékességi összeütközés.

Hazai bíróságok közt felmerült illetőségi összeütközések elintézése a kir. Curia jogköréhez tartozik. (1881: LIX. 7.)

Királyi ügyészségek közt az illetékességre felmerülő összeütközés kérdésében a főügyész dönt.

Ha az összeütközés több főügyészség közt, vagy több főügyészség kerületéhez tartozó kir. ügyészségek közt merül fel, az igazságügyminiszter határoz. (B. P. 37.)

Hivatalos pecsét.

Mindenik bíróság és ügyészség hivatalos pecsétül Magyarország czimerét használja. A köriratot a bíróság illetve ügyészség megjelölése és székhelyének megnevezése képezi. („Kir. járásbíróság A....n” — „Kir. törvényszék B....n” — „Magyar kir. ítélőtábla Budapesten. Debreczenben” stb., „Magyar kir. Curia Budapesten”.

A kir. Curia a kir. ítélőtáblák és a kir. törvényszékek elnökei kiadmányaikon feliratul Magyarország czimere alatt, dombornyatu külön pecsétet használnak. („A győri kir. ítélőtábla elnöke”. — „Az aradi kir. törvényszék elnöke.”) — (Ü. Sz. 105. és Ü. U.)

Értesítés.

Az ítélőbírák a bíróságnál folyamatban levő ügyekre nézve a felektől vagy ezek képviselőitől értesítést (információt) elfogadni általában nem kötelesek; oly ügyek tekintetében pedig, a melyek szóbeli tárgyalás alá kerülnek, ily értesítést elfogadniok nem szabad. (Ü. Sz. 35.)

Irattári bizonylat.

A magyar állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló 1879: L. t.-cz. 24. §-a szerint azon magyar állampolgár, aki a magyar korona országai területén büntető vizsgálat alatt áll, vagy aki ellen oly büntető birói ítélet hozatott, mely még végrehajtva nincs, a magyar állam kötelékéből el nem bocsátható.

Az erre vonatkozó bizonyítványt a megyei alispánoknak, illetőleg a városi polgármestereknek megkereséseire a törvényszéki elnök állítja ki, előbb azonban hivatalos meggyőződést szerez arról: hogy az illető egyének, a vezetésére bízott törvényszék területén büntető birói vizsgálat alatt állanak-e vagy ellenük még végre nem hajtott büntető birói ítélet hozatott-e? (1880. évi 12.717. I. M.)

Nemzeti lobogó.

A bíróságok és ügyészségek kötelesek a nyilvános ünnepek alkalmával a czimeres nemzeti lobogót épületeikre kitűzni.

Nyilvános ünnepek:

Szent István napja,

az 1848. évi törvények szentesítési napjának évfordulója,

a mindenkori uralkodó születésnapja.

(1898. évi 32.424. I. M.)

Kezelési könyvek és jegyzékek.

A kezelési könyvek és jegyzékek időszakonként bekötetnek, az elnöki iratoknál megtartandó leltárban összeírtnak és gondosan őriztetnek.

A használaton kívüli régibb kezelési könyvek minőségük és az évszámok szerint rendezve az irattárban elhelyeztetnek. (Ü. Sz. 140. és Ü. U. 104.)

Az igazságügyminiszterhez intézett jelentések alakja.

Az igazságügyminiszterhez intézett jelentések külzetének tartalmaznia kell:

a czimzésen és jelentéstevő nevének és állásának jelzésén kívül, úgy a jelentésnek, mint az annak alapul szolgált rendeletnek keltét és számát, valamint a rendeleten kitüntetett ügyosztályjelzést, a jelentés tartalmának rövid, mindazonáltal szabatos megjelölését, s végül a csatolmányok számát.

A csatolmányokat el kell látni a jelentés számával.

Egymással összefüggésben nem álló, vagy külön természetű ügyeket, javaslatokat és kérelmeket nem szabad egybefoglalni. (1885. évi 19.401. I. M.)

A jelentés külzetének mintája:

Nagyméltóságu

N. N.

m. kir. igazságügyi miniszter urhoz

---

kir. törvényszéki elnöknek 1896. évi
juliust hó 2-án 656. sz. a. kelt

hivatalos jelentése

tárgyában

az 1896. évi június hó 10-én 30614/96.
I. M. II/a sz. a. kelt rendelet folytán.

3 db melléklettel.

(1896. évi 37.516. I. M.)

Bírói kiküldetések.

Kiküldetés esetei.

Valamely hivatalos cselekmény teljesítésére bíró vagy bírósági hivatalnok rendszerint csak abban az esetben küldessék ki, a melyben azt a törvény rendeli.

A mikor a cselekmény teljesítésére a törvény intézkedésénél fogva más közeg is alkalmazható, bírót vagy bírósági hivatalnokot csak az ügy sürgőssége és a kir. közjegyző vagy a bírósági végrehajtó akadályoztatása esetén kell kiküldeni.

Az elnök köteles e rendelkezések megtartására és általában arra ügyelni, hogy a bírák és bírósági hivatalnokok kiküldetések által rendszerinti foglalkozásuktól ok nélkül és az ügymenet hátrányára el ne vonassanak; másrészt pedig arra is, hogy a kiküldetések által a felek aránytalan költségekkel ne terheltessenek. (Ü. Sz. 252.)

Költségek a szegénységi jogon perlekedők ügyében.

Szegénységi jogon perlekedő fél helyett a szükséges költséget az irodaátalányból kell előlegezni.

Az elnök köteles intézkedni az iránt, hogy az előleg az ellenféltől, ha ez a költség megtérítésében marasztaltatott, vagy — a mennyiben vagyonhoz jut — a szegénységi jogon perlekedő féltől behajtassék.

A szegénységi jogon perlekedők, valamint a gyámsági és gondnoksági ügyekben adott előlegekről az elnök nyilvántartási jegyzéket vezet olyképen, hogy az irodaátalányból előlegezett összegeket esetről-esetre, a számadás tételszámára hivatkozva, a nyilvántartási jegyzék előirási oldalára bevezeti; azokat az összegeket pedig, a melyek még az előlegezés évében megtérítettnek vagy behajtatnak, a jegyzék lerovási oldalán, hivatkozással az előirási tételszámra, bevezettetvén, az irodaátalány-számadásban, hivatkozva a jegyzék előirási és lerovási tételszámára, bevételbe teszi; a behajthatlanokká vált összegeket pedig az illető felek teljes vagyontalanságát igazoló hatósági bizonyítványok csatolása mellett, hivatkozással a jegyzék előirási tételszámára, törlésként lerovásba hozza.

A nyilvántartási jegyzék egész évre vezetendő. Az év végével az elnök a jegyzéket lezárja s a hátralékot, illetve a megtérítettlen és törlésbe nem hozott előlegeket a következő

évi nyilvántartási jegyzékbe az eredeti tételszámok megtartásával áthozza.

Azokat az összegeket, a melyek az előlegezés événél későbbi évben térítettnek meg, az ez évi irodaátalány-számadásban az elnök bevétel és kiadásként keresztülvezeti, irodaátalány-számadási térítmény czimén az adóhivatalba szállítja és a pénztári nyugta csatolása mellett a jegyzékben lerováshozza.

A nyilvántartási jegyzéket megvizsgálás végett az irodaátalány-számadással együtt kell felterjeszteni. (Ü. Sz. 261.)

A „nyilvántartási jegyzék” rovatai:

1. Folyószám.
  2. Az irodaátalány bevételi és kiadási tétele, mely alatt az előlegezés vagy megtérítés történt.
  3. A felek vezeték- és keresztnéve.
  4. Előírás, a) múlt évi hátralék, b) folyó évi előírás, c) összesen.
  5. Lerová, a) készpénzben, b) szegénységi bizonyítvány alapján, c) összesen.
  6. Hátralék az év végén.
  7. Jegyzet.
- (54.001/1895. I. M. 47.)

Kiküldetési napló.

A bírák és bírósági hivatalnokok hivatali kiküldetéséről minden bíróságnál naplót kell vezetni, a bíróság főnökének közvetlen felügyelete alatt, aki arra nézve, hogy a naplóban minden kiküldetés bentfoglaltatik, valamint a bevezetés teljességeért felelős.

A napló rovatai a következők:

1. Folyószám.
  2. Ügyszám, a felek nevei és az ügy megjelölő $\frac{z}{2}$.
  3. A kiküldöttnek neve.
  4. A kiküldetésben eltöltött napok száma.
  5. A kiküldött által igénybe vett napidíj és költség összege.
  6. A netaláni észrevételek.
- (Ü. Sz. 262.)

Kézbesítés.

A kézbesítést, ha polgári ügyekben a fél azt posta vagy bírósági végrehajtó útján nem kívánja eszközölni, a bíróságok székhelyein bírósági szolgák, másutt községi közegek, és pedig kisközségekben a körjegyző, nagyközségekben a községi jegyző, rendezett tanácschal bíró, valamint törvényhatósági joggal felruházott és szabadkirályi városokban a hatóságnak valamely alkalmas közege, vagy ennek kijelölt helyettese, teljesítik. (1875: X. 1.)

A kézbesítés teljesítésével megbízott községi közegek nevét s az ezeknél időközben beállott változásokat a községi előljáróságok, illetőleg polgármesterek azon törvényszéknél és járásbírósnál, melyek területéhez tartoznak, haladéktalanul bejelenteni kötelesek.

Az ekként bejelentett kézbesítők névsora a bíróságok irodáiban nyilvántartandók. (1875: X. 3.)

A kézbesítési jegyzékeket mindenik kézbesítőnek a járásbíró díjmentesen szolgáltatja ki. Az év elteltével a jegyzéket az illető járásbírósnak át kell adni, mely azt irattárában helyezi el. (1875. évi 2036. I. M. E. 5. §.)

A törvényszék elnöke, valamint a járásbíró is mindenkor megvizsgálhatják a kézbesítők által vezetett jegyzéket, s ha azokat nem találják rendben, vagy ha egyébként azt tapasztalják, hogy a községi kézbesítőnek nincs elegendő jártassága, eziránt kötelesek az igazságügyminiszterhez jelentést tenni. (1875. évi 2036. I. M. E. 18. §.)

A kézbesítés teljesítésénél elkövetett mulasztás vagy visszaélés miatt, amennyiben a büntető törvények súlya alá eső cselekmény fenn nem forog, a fennálló törvények és szabályok értelmében fegyelmi eljárásnak van helye.

Ezen fegyelmi eljárás a járásbíró, illetve a törvényszék megkeresésére mindig elrendelendő. (1875: X. 6.)

A kir. bíróságok és ügyészségek vezetői a bűnügyekben a kézbesítés körül alkalmazott hivatalsszolgákat ellátják az erre nézve kiadott „utasítás” egy példányával, a járásbíróságok vezetői pedig ezenfelül a büntető parancsok kézbesítése végett alkalmas közeget jelölnek ki s azt megfelelően kitanítják. (1899. évi 4876. I. M. és B. P. 534.)

Bélyegcsonkítási leletek.

A felvett leleteket a nagyobb ügyforgalmu bíróságnál és ügyészségnél minden hó 14. és utolsó napján, a kisebb ügyforgalmuaknál pedig minden hó utolsó napján a bíróság és ügyészség vezetőjének jegyzék mellett be kell terjeszteni, a mely jegyzékbe azok a számok irandók, a mely alatt a megtelezett beadvány, okmány vagy egyéb irat a bírósághoz érkezett, ha pedig a lelet a pertárba beadott beadványra, okmányra vagy egyéb iratra vonatkozik, a keresetlevél száma irandó, és a mellett megfelelő rövidítéssel az a perirat vagy egyéb irat is megjelölendő, a melynél elkövetett bélyegcsonkítás folytán a lelet felvétetett.

A bíróság és ügyészség vezetője a betérjesztett jegyzékeket elnökileg beiktatja, az összes leletekről az ügyiratok iktató számának sorrendjében jegyzéket készített, és ennek a jegyzéknek kapcsán a felvett leleteket annak a kir. adóhivatalnak, melynek kerületében az illetékfizetésre kötelezett fél rendes lakhelye van, megküldi.

A jegyzéknek tartalmaznia kell:

- a) a bíróság vagy ügyészség megnevezését;
- b) az elküldés idejét, az év, hó és nap kitételével; és
- c) a megtelezett beadványok, okmányok és iratok iktatószámait.

Az adóhivatal a megküldött jegyzékben, a leletek átvételének napját, az elküldés ideje alá, továbbá a leleteknek bekönyvelési tételszámait a jegyzékben felsorolt bírósági számok alá és azoknak megfelelően beírja, és a jegyzéket hivatali pecsétjével ellátva, legfeljebb 8 nap alatt a bíróság és ügyészség vezetőjének visszaküldi.

A bíróság és ügyészség vezetője intézkedik, hogy a visszaküldött jegyzék, a leletet felvett hivatali közegeknek külön jegyzékeivel együtt összegyűjtve megőriztessék, és a bélyegszemle alkalmával, a kiküldött pénzügyi hivatalnoknak rendelkezésére bocsátassák. (1881. évi 40.041. l. M.)

A bíróságok és ügyészségek vezetői az adóhivatalokhoz áttett jegyzék visszaküldésére megállapított 8 napi határidőt nyilvántartják, és arra az esetre, ha az elküldött jegyzék e határidő alatt nem érkezne vissza, vagy nem tartalmazná az egyes leletekre vonatkozó bekönyvelési tételszámokat, az észlelt hiány pótlásának elrendelése végett a vonatkozó adatok köz-

lése mellett haladék nélkül az illetékes kir. pénzügyi igazgatóságot megkeresik. (1887. évi 33.524. I. M.)

Bírói és elnöki letétek.

Kezelés.

A bíróság (ügyészség) vezetője intézkedik, hogy a bírói letét tárgyát képező pénznek vagy értéktárgynak, más bírósághoz való elküldése alkalmával, az illető előadó az előterjesztményi iven, a kiadónak határozott utasítást adjon, miszerint a pénz- vagy értékküldemény borítékára annak „bírói letét”-i minősége feljegyeztessék.

Azonfelül a bíróság oly hivatalos helyiségeiben, melyekben a felek gyakran megfordulnak, kifüggesztendő hirdetményben az ügyfelek figyelmeztetendők arra, miszerint a bíróságokhoz posta vagy küldöncz útján szállított és bírói letétet képező küldemény borítékára azt, hogy az bírói letétet tartalmaz, világosan és szembeötlőleg jegyezzék fel.

A felek részéről előlegezett hirdetési és egyéb díjakat és mindazon pénzösszegeket, melyek nem szolgáltatandók a letét-hivatalba, a bíróság vezetője saját felelőssége alatt tartozván kezelni vagy kezeltetni, az iktató a bíróság vezetőjének felhatalmazása nélkül, ily természetű pénzt sem a felektől, sem a postahivaltaltól vagy küldöncztől át nem vehet.

Az ügyészségnél alkalmazott iktató, az ügyészség vezetőjének meghatalmazása nélkül, hasonlóképen nem vehet át pénzt vagy értéktárgyat s postán vagy küldöncz útján érkezett hasonló küldeményeket.

Emnélfogva a bíróságoknál, az iktatóhivatalban is kifüggesztendő hirdetményben: az ügyészségeknél pedig csupán e célból szerkesztendő, és ugyancsak az iktatóhivatalban kifüggesztendő hirdetményben az ügyfelek ezen körülményre szintén figyelmeztetendők.

A bíróságok (ügyészségek) vezetői kötelesek a postahivatalokkal írásban tudatni, hogy a pénz- és értékküldeményt önmaguk fogják-e átvenni, a mely esetben az ő névaláírásuk, valamint akadályoztatásuk esetére törvényszerű helyettesük neve és annak sajátkezü névaláírása közzelendő vagy hogy a kérdéses küldemények átvételére más bírót, avagy bírósági hivatalnokot hatalmaznak-e fel, a mely esetben ismét azon bírósági (ügyészségi) tag neve, hivatali állása és

annak sajátkezű névalírása közlendő; mindkét esetben pedig, ha az érintett küldemények átvételénél a vevényre pecsét is alkalmaztatik, a postahivatal részére annak lenyomata is megküldendő.

Ha a pénz- és értékküldemények átvételét teljesítő bírósági (ügyészségi) tag személyében változás áll be, arról a postahivatal késedelem nélkül értesítendő.

A bíróság (ügyészség) vezetője a pénz- és értékküldemények átvételére, a megbizottat, ide értve akadályoztatása esetében törvényes helyettesét, saját felelősségére választja.

Azon bíróságoknak (ügyészségeknek), a melyeknek székhelyén kincstárilag kezelt postahivatal van felállítva és felesketett levélhordó áll rendelkezésre, a pénz- és értékküldemények a hivatali helyiségekben kézbesítetnek.

Azon bíróságoknak (ügyészségeknek), a melyek székhelyén nem kincstárilag kezelt postahivatal van, valamennyi pénz- és értékküldeményre vonatkozó vevények, az ajánlott és közönséges levél-postaküldemények (értéknnyilvántás nélkül feladott küldemények) átvétele végett a postahivatalnál rendszeren megjelenő bírósági (ügyészségi) küldöncznek adatnak át és az átadott vevények száma a postahivatalnok által a postakiadókönyvnek 4. („észrevételek” című) rovatába iratik be, a pénz- és értékküldeményeket pedig a bíróságok (ügyészségek) vezetői, a postahivatalnál tartoznak átvenni.

Az átvételt a bíróság (ügyészség) vezetője — saját felelősségére — más által is eszközöltheti.

Ha oly bírósági székhelyeken, melyeken kir. adóhivatal van, a bíróság vezetőjének vagy megbizottjának olyan pénz- vagy értékküldemény kézbesített, a melyre nézve a felbontás után azt tapasztalja, hogy az birói letét tárgyát képezi, az a kir. adóhivatalnak, a birói letétek kezelésére nézve fennálló szabályok értelmében, letéti utalvánnyal, közvetlenül a bíróság által és pedig az átvétel napján küldendő meg.

A pénz- és egyéb értéknemüekről, a bíróság vezetője, vagy az általa saját felelősségére az azok kezelésével megbizott biró vagy bírósági hivatalnok által vezetett nyilvántartási jegyzékbe mindenkor be kell írni, hogy a kiadónak, továbbítás végett átadott pénz- vagy egyéb értéknemüeknek postára lett adásáról meggyőződést szereztek.

E végből köteles a bíróság vezetője, illetve a pénz- és egyéb értéknemüek kezelésével megbizott biró vagy bírósági

hivatalnok -- kivéve, ha a kezeléssel megbízott maga a kiadó volna — a kiadótól, a neki elküldés végett átadott pénz vagy egyéb értékekre vonatkozó posta feladóvevényt, a pénz- vagy egyéb értékneműeknek átadásától számított 12 óra alatt be-
kivánni, a vevénynek a vonatkozó előterjesztményi ivhez hivatalos pecséttel erősítésére felügyelni és a vevény bemutatásának megtörténtét, az azon pénz- és egyéb értékneműekről vezetett jegyzékbe beírni.

Hasonló módon ellenőrzendő a kir. ügyészségeknél is a kiadónak elküldés végett átadott pénz- és egyéb értéktárgyak postára adása. (1880. évi 2749. I. M.)

A birói letét tárgyát a fél — kivéve az 1881: LX. t.-cz. 41. §-ának esetét — a kir. bíróságnál le nem teheti, és olyant a kir. bíróság főnöke vagy más tagja el nem fogadhat; miért is erre a felek a bírósági helyiségekben (iktatóhivatal, szertár, hirdetményi tábla) kifüggesztendő hirdetményekben figyelmeztetendők.

A birói letét tárgyának letéteményezése kérvény mellett történik.

Kivételes esetekben a kir. bíróság főnöke a félnek letéti kérelméről jegyzőkönyvet vétethet fel, de a letéttárgyat az esetben nem fogadhatja el, hanem a jegyzőkönyvet 3 felzettel további eljárás végett a félnek adja ki.

Ily jegyzőkönyvre a szabályszerű bélyegen felül 1 frt értékű bélyegjegy is ragasztandó.

Ily jegyzőkönyv a letéti kérvényt pótolja.

Birói kiküldöttek a bevett pénzt vagy értéktárgyat maguknál nem tarthatják, hanem kötelesek azt, ha a kiküldő kir. bíróság székhelyén kir. adóhivatal van, az eljárás befejezte után, haladéktalanul a kir. adóhivatalba szállítani.

Ha a kir. bíróság székhelyén kir. adóhivatal nincsen, a birói kiküldöttek a bevett pénzt vagy értéktárgyat az eljárás befejezte után haladéktalanul a kiküldő kir. bíróság főnökének, vagy az általa erre nézve meghatalmazott bírósági tagnak adják át.

A hatóságok minden oly esetben, midőn a kir. bíróság részére posta vagy küldőncz útján birói letéttárgyat küldenek, a borítékra ezen záradékot vezessék reá: „Birói letét tárgyát képezi.”

Az ily uton érkezett küldeményeket, ha a kir. bíróság székhelyén adóhivatal van, a postaszolgától, illetve a posta-

hivataltól, vagy a küldöncztől, a kir. adóhivatal, mint letéti hivatal veszi át és bontja fel; az abban foglalt letéti tárgyat pedig megtartván s naplójába, valamint letéteményi főkönyvébe bevezetvén, az iraton az átvételt nyugtázza és azt a kir. bírósághoz tüstént átküldi.

Ha a kir. bíróság székhelyén kir. adóhivatal nincs, a küldeményt a kir. bíróság főnöke, vagy az általa erre nézve meghatalmazott bírósági tag veszi át.

A kir. bíróság főnöke ez esetben, valamint akkor is, ha a bírói kiküldött az általa bevett pénzt vagy értéktárgyat neki -- illetve az erre meghatalmazott bírósági tagnak -- átadták, intézkedni tartozik, hogy azon érték, a mennyiben az a felvételre jogosított egyénnek közvetlenül vagy az illetékes hatóság útján azonnal kiadható, annak -- illetve a hatóságnak -- az érkezés napján kiadassék, illetve elküldessék.

Ha az érték azonnal ki nem adható, az a letéti naplóba vezettessék be s két példányban csatolandó végzés kapcsán a kir. adóhivatalnak ugyancsak az érkezés napján a fennálló szabályok szerint küldessék meg.

Az adóhivatal a végzésnek egyik példányát bevételi naplójának illető czikkéhez csatolja, a végzés számát az évszám kitételével bevételi naplójába, valamint letéteményi főkönyvébe feljegyzi, és a végzés másik példányán az átvételt nyugtázván, ezen végzést a kir. bíróságnak késedelem nélkül visszaküldi.

A nyugta átvétele után, a kir. bíróság főnöke a letéti napló 2-ik rovatát kitölteti.

Ha a kir. adóhivataltól a végzésnek nyugtatvánnyal ellátott példánya 8 nap alatt vissza nem érkezik, annak beküldése megsürgendő, és ha azon végzés újabb 8 nap alatt sem érkezik be, a postahivatalnál a tudakozódási eljárás (reclamatio) megindítandó.

A kir. bíróság főnökének jogában áll a kir. adóhivatali letétkönyveket és naplókat mindenkor megtekinteni.

A kir. bíróság főnöke, felelősség terhe alatt, köteles minden hó utolsó napján a kir. bíróság letétnyilvántartási naplójának 1--5. rovatait a kir. adóhivatal által vezetett bevételi naplónak illető rovataival pontosan egybehasonlítani. Ha nem talán eltérések vannak, azokat -- amennyiben lehetséges -- kiegyenlíti, s a naplóknak egymással való egyezését a letéti kezeléssel megbízott kir. adóhivatal naplóján névalírással és

a bíróság hivatalos pecsétjével igazolja ; ellenkező esetben pedig a ki nem egyenlíthető eltéréseket a naplóba bevezeti.

A mennyiben ily alkalommal a kir. bírósági főnök, a kir. adóhivatali kezelés és könyvelés tekintetében, szabálytalanságokat vesz észre: e részbeni tapasztalatait az illető kir. pénzügyigazgatósággal közölni tartozik.

Azon kir. bíróság vezetője, a melynek székhelyén adóhivatal nem létezik, a kir. bíróságnak letétnyilvántartási naplóját, a kir. adóhivatali bevételi naplóval összehasonlítás végett, a hó utolsó napján a kir. adóhivatal székhelyén levő kir. járásbíróság főnökének küldi meg, aki az összehasonlítást késedelem nélkül megtenni, és a naplót a járásbíróságnak a következő hó 4-éig visszaküldeni köteles.

A bíróság főnöke a letétnapló összehasonlítása végett az adóhivatalnál tartozik megjelenni s az összehasonlítást nem végezheti a bíróság helyiségében.

Az adóhivatal főnöke és ellenőre, a bírósági és adóhivatali naplók összehasonlítása alkalmával, a bírósági naplóra nézve a bíróság főnöke számára előírt eljárást hasonszerűen alkalmazza, és a bírósági naplóra vezetett záradékot, vagy az abba bevezetett eltéréseket névalírásaikkal, valamint a hiv. pecséttel látják el.

A kir. bíróság főnökének, valamint a kir. ügyészség vezetőjének jogában áll, a kezelése alatt levő olyan pénzt vagy értéktárgyat, a mely bírói letét tárgyát nem képezi, de a mely adópénztárilag kezelhető, és a melyet ő kellő biztonságot nyújtó szerelvény hiányában nem kezelhet, a kir. adóhivatalnak, mint igazságügyi letétet, további kezelés végett megküldeni, és annak terhére az adóhivatal által részletes fizetéseket is teljesíttetni.

Ilyen, a kir. adóhivatal által külön „Igazságügyi letét” című naplóban felszámolandó letétekről, a bírósági főnök vagy az ügyészség vezetője a letétnyilvántartási napló mintájára jegyzéket vezet.

Ily letéteket az adóhivatal kamat és illetve őrzési díj nélkül kezel. (1881. évi 39.425. és 1890. évi 25.583. I. M.)

Elnöki letétnaplóba vezetendő bírói letétek.

A bíróságokhoz befolyó oly értékek, melyek mint bírói letét tárgyai rendszerint a kir. adóhivatal által kezeltetnek, ha az illető bíróság székhelyén kir. adóhivatal nincs és azok a

biróság vezetője vagy megbízottja által vétetnek át, amennyiben még az átvétel napján a jogosultaknak közvetlenül vagy közvetve kiadhatók és ez okból kivételesen adóhivatali kezelés alá nem esnek és a birói letétnyilvántartási naplóba sem jegyeztetnek be, mint — más birói letétkezelés alá nem eső — oly érték, mely külön rendszeres számadás tárgyát nem képezi, az elnöki letétnaplóba bevezetendők és addig, míg a bíróságnál maradnak, az elnöki letétértékek között a pénzszekrényben őrzendők. Általában szem előtt tartandó, hogy minden a bírósághoz befolyó pénz és érték nyilvántartás és számadás tárgyát képezi, mely nyilvántartásnak és számadásnak legalább annyit kell pontosan kimutatnia, hogy az illető érték ki által, mikor és mi czélból fizettetett be, meddig maradt a bíróságnál, kinek és mikor adatott ki, és ennél fogva minden oly érték, mely a birói letétnyilvántartási napló, az iroda-átalány, a bűnügyi költség-számadás, a pénzbüntetési pénznapló, a közjegyzői díjak jegyzéke, vagy valamely más rendszeres számadásnak tárgyát nem képezi, az elnöki letétnaplón vezetendő keresztül.

Valamint, hogy szabály az is, hogy a bírósághoz befolyt minden érték, amennyiben a birói letétpénztárul szolgáló kir. adóhivatalba nem szállíttatott, a bírósági pénzszekrényben őrzendő és eme szabály alól csak kivételesen a szolgálat érdekében, de akkor is csak saját felelősségére tehet a bíróság vezetője kivételt. (1891. évi 37.656. I. M.)

A bíróság vezetője által kezelendő pénzeknek és értéktárgyaknak meghatározása.

Átmeneti természetűnek tekintendő, és a bíróság vezetője vagy saját felelősségére választott megbízottja által kezelendő:

a) minden olyan pénz vagy értéktárgy, a mely elnöki intézkedés alapjául szolgál, avagy más bíróság vagy hatóság megkeresése folytán a bíróság által teljesítendő eljárásnál (tanukihallgatás, szemle stb.) a felek előtt felmutatandó;

b) valamely birói eljárás költségének (szemle, végrehajtás stb.) fedezésére előlegül letett összeg;

c) a per vagy vita tárgyát nem képező és kiszolgáltató díjak (tanu, tolmács, szakértői, becsüs, hirdetési díjak stb.) és illetékek;

d) a jegyzőkönyvekre, telekkönyvi kivonatokra, okmány-másolatokra, vagy egyéb okiratokra alkalmazandó bélyegjegyek, ugyancsak bélyegjegyek hiányában az érintett célokra fel-

használandó vagy százaléki bélyegjegyek helyett, azok beszerzésére a felek vagy bíróságok által postán küldött készpénz;

e) a peres vagy perenkívüli ügyekben hiányzó felzeteknek, a bírói ügyviteli szabályok értelmében pótlása alkalmából felmerült másolási díjak;

f) az örökhagyó rendjelei, a mennyiben az illető alapszabályok értelmében visszaszolgáltatandók, és így a hagyaték tárgyat nem képezik;

g) a hivatali átalányból előlegezett összegek visszatérítése címén befolyt összegek;

h) a leletfelvételi jutalékok;

i) a bűnjelek, mint ilyenek, ha azonban nincs már rájuk szükség, bírói letétbe is helyezhetők;

j) a rendbüntetésként kiszabott, és a királyi kincstárt illető pénzbírságok, továbbá a jövedéki kihágási ügyekben befolyt pénzbírságok, ha azok a marasztalt fél által a bíróságnál fizettetnek le, ugyszintén a pénzbüntetések addig, míg a fennálló szabályok szerint rendeltetési helyükre elküldetnek.

Minden, a bírósághoz befolyó egyéb pénz és érték bírói letétként kezelendő.

A bíróság oly hivatalos helyiségeiben, a hol a felek gyakran megfordulnak, hirdetményt kell kifüggeszteni, a melyben az „elnöki letét“ tárgyat képező pénzek és értékneműek felsorolásával az ügyfelek figyelmeztetendők arra: miszerint a bíróságokhoz posta vagy küldöncz útján szállított küldemény borítékára azt, hogy a küldemény „elnöki letétet“ vagy „bírói letétet“ tartalmaz, világosan és szembeötlőleg jegyezzék fel, (1882. évi 20.763. I. M.)

A letétekre vonatkozó hirdetmény mintája:

Figyelmeztetés!

Bírói letétbe tartozó pénzt vagy más értéktárgyat a kir. adóhivatalnál kell letenni, s olyant a bíróság tagjai el nem fogadhatnak. Kivételt csak az 1881. évi LX. t.-cz. 41. §-ában körülírt eset képez, midőn a marasztalt fél a bíróság előtt lizet ellenfelének.

Elnöki letétbe tartozó pénzt vagy más értéktárgyat egye-

dül a bíróság főnökének, akadályoztatása esetében pedig törvény szerinti helyettesének kell átadni, s olyant különös felhatalmazás nélkül a bírósági kezelő, vagy a bíróság más tagja át nem vehet.

A felek a bírósághoz posta vagy küldöncz útján szállított küldemény borítékára azt, hogy a küldemény „bírói letétet” vagy „elnöki letétet” tartalmaz, saját érdekükben világosan és szembeötlően jegyezzék fel.

Elnöki letétbe csak a következő dolgok tartoznak:

a) minden olyan pénz és értéktárgy, mely elnöki intézkedés alapjául szolgál, avagy más bíróság vagy hatóság megkeresése folytán, a bíróság által teljesítendő eljárásnál (tanukihallgatás, szemle stb.) a felek előtt felmutatandó;

b) valamely bírói eljárás költségének (szemle, végrehajtás stb.) fedezésére, továbbá az 1881: XVII. t.-cz. 87. §-a értelmében előlegül letett összeg;

c) a per vagy vita tárgyát nem képező és kiszolgáltatandó díjak (tanu, tolmács, szakértői, becsüs, hirdetési díjak stb.) és illetékek;

d) a jegyzőkönyvekre, tlkvi kivonatokra, okmánymásolatokra, vagy egyéb okiratokra alkalmazandó bélyegjegyek, ugyszinté bélyegjegyek hiányában az érintett czélokra felhasználandó, vagy százaléki bélyegjegyek helyett azok beszerzésére postán küldött készpénz;

e) a felmerült és megállapított másolási díjak;

f) az örökhatáronak az alapszabályok szerint visszaszolgáltatandó rendjelei;

g) a hivatali átalányokból előlegezett s ide visszatérített összegek;

h) a leletfelvételi jutalékok;

i) a bünjelek;

j) a pénzbírságok és pénzbüntetések, míg rendeltetési helyükre elküldetnek.

Minden egyéb pénzt vagy értéktárgyat elnöki letétként kell kezelni.

Az elnöki letéti napló mintája:

Folyó szám	Ügyszám és kelet	Megnevezése annak, a ki a pénzt vagy értéktárgyat letéteményezte vagy beküldte	A letett pénz		A letétbe helyezett értéktárgy	A kiutaltványozott letét átvételének elismerése	Az elnöki letétnapló kezelőjének aláírása annak bizonyításul, hogy a kiutaltványozott letétnek rendeltetési helyére jutásáról meggyőződött	Jegyzet
			kor.	fill.				

Igazságügyi Közlöny.

Az igazságügyi miniszterium „Igazságügyi Közlöny” czim alatt lapot ad ki, melyet megfelelő számú példányokban az összes kir. bíróságok, kir. ügyészségek, kir. közjegyzői és ügyvédi kamarák s az összes letartóztatási intézetek igazgatóságai részére hivatalból küldi meg.

Az Igazságügyi Közlöny első sorban közli a kibocsátandó igazságügyminiszteri általános (kör) rendeleteket, kivételével azoknak, melyek bizalmas természetűek vagy pusztán muló alkalomra szólnak.

Az Igazságügyi Közlöny egyes számainak az igazságügyi hatóságok és letartóztatási intézeti igazgatóságok részére történt kézbesítése -- az illető számban foglalt igazságügyminiszteri általános (kör) rendelet tekintetében -- a hivatalos közlés joghatályával bir.

Az Igazságügyi Közlöny tartalmazza a kir. Curia teljes ülési döntvényeit, továbbá a kir. ítélőtáblák teljes ülési döntvényeit és elvi jelentőségű határozatait.

Az Igazságügyi Közlönyben ezenkívül még megjelennek:

a) közlemények alakjában az igazságügyminiszteriumnak egyes esetekre vonatkozó elvi jelentőségű határozatait és intézkedéseit, a mennyiben közzétételre alkalmasak, nemkülönben a minisztertanácsnak hatásköri összeütközési esetekben hozott határozatait, valamint általában oly egyéb közlések és adatok, melyeknek az Igazságügyi Közlönybe való fölvétele igazságügyi szempontból czélszerűnek mutatkozik;

b) igazságügyi személyi hírek (kinevezések, kitüntetések,

áthelyezések, nyugdíjazások stb.), ideértve a kir. közjegyzői és az ügyvédi kamarák kebelében előforduló személyi híreket is;

c) igazságügyi pályázatok. a Budapesti Közlöny alapján készült kivonatban.

Az igazságügyi hatóságok vezetői és a letartóztatási intézetek igazgatóságai tartoznak az Igazságügyi Közlönynek hivatalosan megküldött számait gondosan őriztetni, minden évfolyamot beköttetni s a leltárba felvenni. (1891. évi 41.429. I. M.)

Telekkönyvi ügykezelés.

A telekkönyvi iktatókönyv naponként a délutáni hivatalos órák végeztével záratik be.

Az iktatókönyvet törvényszéknél az elnök, járásbiróságnál a járásbíró, vagy ezek helyettese, mind az iven külön-külön, mind az utolsó számmal aláírják.

Oly járásbiróságoknál, melyeknél segédtelekkönyvvezető nincs alkalmazva: a bevezetésnek a megfelelő végzéssel való összeegyeztetésével s a széljegyzetek ellenőrzésével a járásbíró az aljárásbíróat bizthatja meg.

A telekkönyvvezetőket és segédtelekkönyvvezetőket, rendes teendőiken fölül, az elnök, illetőleg járásbíró telekkönyvi elintézkések fogalmazásával is megbizhatja, melyeket az előadó utasítása szerint kell készíteniük. (1874. évi 3436. I. M. E.)

A főrendiházi tagsági jog igazolására szükséges telekkönyvi másolatokat soron kívül kell kiadni. (1885. évi 22.985 I. M.)

Az eredeti telekkönyvezés alkalmával elkövetett szabálytalanságoknak helyesbitése tárgyában az eljárást soron kívül kell teljesíteni. (1888. évi 675. I. M. E.)

Telekkönyvi betétszerkesztés.

A telekkönyvi betétszerkesztési munkálatoknak valamely telekkönyvi hatóság területén akár az ahoz tartozó összes községekre, akár ezeknek egy részére leendő folyamatba vételét --- a kataszteri munkálatok tekintetében a magyar kir. pénzügyminiszterrel való tárgyalások előrebocsátása után ezzel a miniszterrel egyetértőleg --- az igazságügyminiszter rendeli el és erről a m. kir. belügyminisztert és az illető bíróság, mint telekkönyvi hatóság főnökét értesíti.

A kataszteri munkálatok megérkezte után a telekkönyvi

hatóság főnöke megállapítja a sorrendet, mely szerint az illető községekben a betétszerkesztés foganatosítandó.

Szomszédos kisebb és különösen egy körjegyzői szövethozzá tartozó községek a sorrendbe együttesen és akként veendőek fel, hogy azokra nézve az azonos nemű betétszerkesztési munkálatokat ugyanazok a községek egymásután, más munkálatokkal való megszakítás nélkül teljesíthessék és a betétszerkesztést ezekre a községekre nézve kapcsolatosan befejezhessék.

A mikor a sorrendbe felvett községek betétjeinek szerkesztése annyira haladt, hogy a rendelkezésre álló munkaerőhöz képest újabb községekre vonatkozó betétszerkesztési munkálatok megkezdése mutatkozik szükségesnek: a telekkönyvi hatóság főnöke idejekorán köteles újabb községek kataszteri munkálatainak a telekkönyvi hatósághoz való áttétele iránt intézkedni.

Ha olyan községek kataszteri munkálatai nincsenek még áttéve, a melyekre nézve az igazságügyminiszter a betétszerkesztést már elrendelte, a telekkönyvi hatóság főnöke a folytatólagos áttétel iránt közvetlenül az illető pénzügyi hatóságot keresi meg. Egyéb esetekben az igazságügyminiszterhez tesz jelentést. A betétszerkesztés folytatólagos sorrendjét a telekkönyvi hatóság főnöke az újabb kataszteri munkálatok megérkezte után állapítja meg.

A betétszerkesztés sorrendjének megállapításáról, megváltoztatásáról, vagy kiegészítéséről az igazságügyminiszternek jelentés teendő, és ugyanezekről a kataszteri mérnök kiküldése iránti czélszerű intézkedés végett az illető helyszínelő felmérési felügyelőség értesítendő.

A bíróság főnöke köteles a telekkönyvi betétek szerkesztésével megbízott községek részére olyan alkalmas hivatali helyiséget kijelölni, a mely a telekkönyvi iroda közvetlen szomszédságában van, vagy legalább olyant, hogy abból a telekkönyvi irodával könnyen lehessen közlekedni és a telekkönyvi okiratokat veszély nélkül lehessen oda át- és onnan visszaszállítani.

Egy helyiségben ennek nagyságához képest egyszerre több betétszerkesztő közeg, több külön községre vonatkozólag is végezheti teendőit.

Több bizottság egy helyiségben csak elherülhetlen szükség esetén működhet.

A végett, hogy a betétszerkesztő közegek alkalmas helyiségekkel ellátva legyenek. szükség esetén a bíróság rendes létszámába tartozó közegeket a rendelkezésre álló vagy ideiglenesen kibérelt más helyiségekben kell elhelyezni.

Az ideiglenes kibérléshez az igazságügyminiszter engedélye szükséges.

A betétszerkesztés sorrendjének megállapítása után a telekkönyvi hatóság főnöke köteles intézkedni az iránt, hogy a legközelebb betétszerkesztés alá kerülő községek telekkönyveire vonatkozó összes beadványok haladéktalanul elintéztet nyerjenek, az elrendelt bejegyzések a betétszerkesztési eljárás megkezdéseig foganatosíttassanak és a vonatkozó végzések kiadassanak.

Ha az illető községekben vagy ezek valamelyikében ártéri területek léteznek: a telekkönyvi hatóság főnöke köteles a vízrendezési társulat igazgatóját, utalással a m. kir. földmívelésügyi miniszter 1892. évi május 26-án 24.709. sz. a. kelt körrendeletére, előzetesen felhívni arra, hogy szakközveget rendeljen ki, aki a szükséges felvilágosításokat megadja, a megfelelő árfejlesztési iratokat és térképeket előterjeszsze és a betétszerkesztési munkálatok során a szükséghez képest segédkezzék. Ha az ártérfejlesztési iratok és térképek adatai a kataszteri munkálatokba még nincsenek bevezetve, a vízrendezési szakközveg köteles amaz iratokat és térképeket a bevezetés eszközlése végett a helyszínelő felmérési felügyelőségnek előzetesen és idejekorán átadni.

A földmívelésügyi miniszternek itt idézett, valamennyi vízszabályozó és ármentesítő társulathoz és valamennyi ily társulat mellett működő miniszteri biztoshoz intézett rendelete így szól:

„A telekkönyvi betétek szerkesztése tekintetéből az 1891. évi XVI. t.-cz. 9. §-a értelmében foganatosított azonosítási eljárás alkalmával előfordult amaz esetből kifolyólag, hogy az ez iránt megkéréselt ármentesítő társulat műszaki közegeinek kirendelését — azok más irányu elfoglaltságára való hivatkozással — megtagadta, szükségesnek tartom Czimet figyelmeztetni, illetve utasítani, hogy műszaki közegének kiküldetése iránti hasonló megkereséseknek minden késedelem nélkül eleget tegyen“.

A telekkönyvi betétszerkesztési munkálatokat 1. bírósági székhelyhez nem kötött bírák és albírák; 2. e célra kinevezett vagy a rendes állományból áthelyezett telekkönyvvezetők.

segédtelekkönyvvezetők; 3. telekkönyvi vizsgát tett irnokok, telekkönyvvezetői minősítéssel bíró díjnokok, kik önálló működési körrel fel vannak ruházva; 4. ugyanilyen minősítéssel bíró, de önálló működési körrel még fel nem ruházott irnokok és díjnokok; 5. a betétszerkesztési átalány terhére a törvényszéki elnök által felfogadott másoló díjnokok teljesítik.

Szükség esetében és kivételesen betétszerkesztési teendőket mint kiküldöttek a bírósági személyzet rendes létszámához tartozó bírák, albírák, telekkönyvvezetők, segédtelekkönyvvezetők, és telekkönyvi vizsgát tett irnokok is végezhetnek.

Ahoz, hogy ezek a betétszerkesztési munkálatoknál alkalmaztassanak, az igazságügyminiszternek előzetesen kikérendő engedélye szükséges.

A telekkönyvi hatóság főnöke köteles a betétszerkesztési munkálat alá került község telekjegyzőkönyveit, a részletlajstromot, a betűsoros névjegyzéket, a helyszínelési vagy telekkönyvátalakítási általános tárgyalási jegyzőkönyvet és a telekkönyvi térképet, továbbá a telekkönyvi hatósághoz érkezett adókataszteri munkálatokat hivatalos használatra elismervény mellett az illető betétszerkesztő közegnek átadni és intézkedni az iránt, hogy az illető közeg, valahányszor a betétszerkesztés céljára szükségesnek találja, a vonatkozó bejegyzési ügyiratokat az irattári kezelés szabályainak megtartásával, minél könnyebben megtekinthesse.

A telekkönyvi betétek szerkesztésére kinevezett ítélőbírák és hivatalnokok rendszerint csak betétszerkesztési munkálatokat teljesítsenek: és ha valamely községre nézve a betétszerkesztést befejezték, vagy ha az eljárás felfüggesztése vált szükségessé, haladéktalanul más községre vonatkozó betétszerkesztési munkálatokkal bizandók meg. Addig is, a míg az ebbeli eljárás kezdetét vehetné, az ítélőbíró másnemű bírói teendők végzésére, a hivatalnok vagy szakdíjnok pedig lehetőleg más községre nézve működő kiküldöttnél vagy bizottságnál való ideiglenes segédkezésre alkalmazandó.

A mikor olyan körülmények állanak be, a melyek miatt a betétszerkesztésre kirendelt közegek a telekkönyvi hatóság területén betétszerkesztési munkálatokkal egy időig általában nem foglalkoztathatók: a telekkönyvi hatóság főnöke köteles erről az igazságügyminiszternek jelentést tenni és addig is, a míg az igazságügyminiszter intézkedik, a székhelyhez nem kötött ítélőbírákat az előző bekezdés értelmében foglalkoztatni,

a hivatalnokokat és szakdíjnokat pedig hivatalos minőségüknek megfelelő másnemű munkákkal megbízni.

A betétszerkesztési átalány terhére felfogadott másoló díjnyokok csak betétszerkesztési munkára alkalmazhatók, és ezért elbocsátandók, esetleg pedig az irodaátalány terhére felfogadandók, mihielyt őket a betétszerkesztéshez tartozó munkával foglalkoztatni nem lehet. (1893. évi 19.665. l. M.)

A telekkönyvek pótlása.

Az irodaigazgatói tennivalókkal megbízott telekkönyvvezető vagy segédtelekkönyvvezető mihielyt értesül, hogy valamely telekjegyzőkönyv egészen vagy részben megsemmisült. használhatlanná lett, vagy eltévedt, ezt a bíróság vezetőjének haladék nélkül írásban bejelenti, egyúttal megteszi a szükséges intézkedéseket, melyek eredményéről azután a bíróság vezetőjét írásban értesíti és ha eltévedés esetében a telekjegyzőkönyv megtalálható nem volt, valamint a többi esetekben is a pótlásra nézve véleményét nyilvánítja.

A bíróság vezetője, ha a teljesített kutatást és nyomozást kielégítőnek nem tartja: az irányban az illető bírósági hivatalnoknak elnökileg utasítást ad s az illető annak teljesítéséről hasonlókép írásbeli jelentést tesz.

Ha mind a kutatást, mind a nyomozást a bíróság vezetője kielégítőnek találja és eltévedés esetében a telekjegyzőkönyv megtalálható nem volt: az eljárás eredményéről a telekkönyvi hatóságot írásban értesíti, mely köteles azonnal soronkívül intézkedni.

A telekkönyvi hatóságnak pótlást rendelő végzését a bíróság vezetője, (ha járásbíróság intézkedik a törvényszéki elnök útján), elnöki jelentés kapcsán az igazságügyi miniszterhez felterjeszti.

Az elnöki jelentésben meg kell említeni a pótlást előidézett körülményt, annak netaláni okozóját és ha elveszett a telekjegyzőkönyv: az annak megtalálása szempontjából tett intézkedéseket.

A telekkönyvek pótlása tárgyában kibocsátott hirdetmény költségeit az irodaátalányból kell fedezni. (1880. évi 18.058. l. M.)

Díjnokok alkalmazása a betétszerkesztésnél.

Az átalakító díjnokok a miniszteriumtól nyert előzetes engedély alapján, rendszerint két heti határidőhöz kötött nyilvános pályázat útján fogadandók fel. az állásra azonban csak az alkalmazható, ki telekkönyvi vizsgával bír. A mennyiben ilyen képzettségű egyén nem pályáznék, kivételesen más egyén is felfogadható, ez azonban a vizsgának záros határidő alatt leendő letételére kötelezendő, s addig is, míg a kellő minősítést meg nem szerzi, csak oly munkára alkalmazható, melyeknél a fennálló törvényes rendelkezések telekkönyvvezetői minősítést meg nem követelnek.

A felfogadandótól megkívánandó továbbá a hivatalos magyar nyelven kívül az illető bíróság területén esetleg divó más nyelv ismerete, tiszta, olvasható, szép írás s jártasság a helyrajzi felvételekben, számvetésben és a mértan elemeiben.

Oly egyénnek, ki telekkönyvi vizsgával nem bír, legfeljebb 1 frt, telekkönyvi vizsgával bíró átalakító díjnoknak pedig 1 frt 50 kr. napidíj fizethető, ezen összegnél magasabb, de 2 frtot meg nem haladó napidíj csak azon esetben, ha az illető hasonló minőségben magasabb napidíj mellett már alkalmazva volt s úgy ezt, mint használhatóságát igazolja. Annak, ki telekkönyvi vizsgával nem bír, a vizsga letétele esetére, a mennyiben egyébként kifogás alá nem esik, a magasabb napidíj kilátásba helyezhető.

Az átalakító díjnokok felfogadásáról, a név. képzettség és a napidíj közlése mellett, a miniszteriumhoz mindig jelentést kell tenni, ugyanez állván az esetre is, ha az illetőnek szolgálata bármi okból megszűnik.

A napidíj esetleges felemelését szintén a miniszter engedélyezi. (1886. évi 2225. és 1895. évi 20.260. I. M.)

Büntető eljárás.

Uralkodóház tagjainak kihallgatása.

Ha büntető ügyben az uralkodóház valamely tagjának tanuként való kihallgatása válik szükségessé, a kihallgatást a tanu lakásán kell foganatosítani.

Az uralkodóház tagjait Budapesten a kir. Curia elnöke, a kir. ítéltáblák vidéki székhelyén a kir. ítéltábla elnöke,

a magyar állam egyéb területén pedig annak a törvényszéknek az elnöke hallgatja ki, a melynek területéhez tartozó helyen az uralkodóháznak kihallgatandó tagja lakik vagy tartózkodik. (1896 : XXXIII. 201.)

Védkötelesek nyilvántartása.

Minden oly bűnvádi eljárás alá vont férfit, aki az eljárás megindításakor életének 20 –23. évében van s még a hadsereg vagy honvédség kötelékébe be nem soroztatott, az alábbi nyilvántartási jegyzékbe kell bejegyezni s ezenkívül róla gyűjtőlapot nyitni.

E tennivalókat a kir. törvényszékek hatáskörébe tartozó ügyekben a kir. ügyész, a kir. járásbíróságok előtt folyó ügyekben pedig maga az eljáró bíró végzi.

A kir. ügyész a lapnyitást és jegyzékbevételt a vizsgálati iratoknak első kézhez vételekor, a kir. járásbíróság pedig az érdemleges tárgyaláson teljesíti. Ezzel az alkalommal a nyilvántartási jegyzék 1--7. rovatait és a személyi gyűjtőlap megfelelő részét kitölti és a nyilvántartási jegyzék sorszámát a gyűjtőlapra feljegyzi.

A nyitott lapok az ügyészségi iratoknál az első fogalmazvány mellett, járásbírószági ügyekben az ügyiratoknál az iratboríték első sorszáma alatt maradnak s esetről-esetre tovább kitöltetnek mindaddig, míg az ügy jogerős befejezést nem nyer.

A jogerősen befejezett ügyekből a gyűjtőlapok kivételén, a nyilvántartási jegyzék mellé csatoltatnak s a jegyzék házi példányában az ily ügyek áthuzatnak.

Év végén a nyilvántartási jegyzék másolatát a jogerős befejezett ügyekben kiállított lapokkal együtt a kir. járásbíróság vezetője a kir. ügyészséghez teszi át. A kir. ügyész ugy a járásbírószági jegyzékeket, mint a saját jegyzékét annak a törvényhatóságnak első tisztviselőjéhez (alispán, polgármester) teszi át, a melynek területén az ügyészség székhelye van.

A következő évi nyilvántartási jegyzékbe az előző évről fenmaradt azokat az egyéneket is be kell jegyezni, a kikre nézve az eljárás még folyamatban van s ezt mindaddig folytatni kell míg az illető tételhez, az ügy befejezése folytán a gyűjtőlap is csatolható. (1899. évi 77.278. I. M.)

Nyilvántartási jegyzék a bünvádi eljárás alá vont védköteles korban levő egyénekről.

Sorszám	N é v	Születési év	Születési hely (megye, község)	Tartózkodási hely	A bünvádi eljárás megindításának ideje	A büncselekmény neve	Az eljárást megszüntető jogerős végzés, vagy felmentő ítélet kelte és száma	A jogerős elítélés napja, az ítélet száma	A kiszabott büntetés megjelölése	A szabadságvesztés büntetés kezdete	Szabadulási nap	Jegyzet
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Személyi gyűjtőlap a védköteles korban levő s bünvádi eljárás alá vont egyénekről.

A védköteles { neve : .....
 { kora : ..... (születési éve : .....)
 { születési helye : .....
 { tartózkodási helye : .....

mely bíróságnál ..... indított ellene
 minő büncselekményért ..... eljárás?
 Az eljárást netán megszüntető birói végzés száma : .....

Vádemelés esetén:

- I. birói ítélet száma és tartalma : .....
 II. birói ítélet száma és tartalma : .....
 III. birói ítélet száma és tartalma : .....

A végrehajtandó büntetés megkezdése ..... év .....
 ..... hó ..... nap.

Szabadul ..... év ..... hó ..... nap.

Nyilvántartási jegyzék száma : .....

Irattári szám :

A fegyvertartástól eltiltandó elítéltek nyilvántartása.

Mindazokról, a kik a hatóság vagy magánosok elleni erőszak, gyilkosság, rablás, zsarolás, lopás vagy két ízben elkövetett orvvadászat miatt megbüntettettek, a fegyvertartástól való eltiltás végett kimutatást kell készíteni s ezt félévenként az illető törvényhatóságnak megküldeni.

Kimutatás

azokról az elítéltekről, a kiket a fegyvertartástól el kell tiltani.

Folyó szám	Az elítélt neve, lakása és illetőségi helye	A büntett, vétség vagy kihágás megnevezése	A büntetés	Az ítélet kelete és száma	Jegyzet

(1885. évi 4603. B. M. E.)

Ügyvitel a kir. Curiánál és a kir. ítélőtábláknál.

Szakosztályok, szaktanácsok.

A kir. Curia és a budapesti kir. ítélőtábla két-két szakosztályból:

- I. a polgári ügyek;
- II. a büntető ügyek szakosztályából áll.

Az I. szakosztályban külön szaktanácsokat kell alakítani:

- 1. a közpolgári ügyek,
- 2. az urbéri ügyek,
- 3. a váltó-, kereskedelmi és csődügyek, valamint a budapesti áru és értéktőzsde és a termény és gabonacsarnokok külön bíróságaitól felebbvitt ügyek elintézésére.

A közpolgári ügyek (I. 1.) és büntető ügyek (II.) elintézésére a szükséghez képest külön-külön több szaktanács alakítható.

A bányáügyeket úgy a kir. Curiánál mint a budapesti kir. ítélőtáblánál csak az egyik közpolgári szaktanácsban, a pénzügyi kihágási ügyeket csak az egyik büntető szaktanácsban kell elintézni, és ezeknek az ügyeknek előadásával a tanácsnak csak előre kijelölt egy-egy vagy némely bíróját kell megbízni.

Az urbéri ügyek és a váltókereskedelmi és csődügyek szaktanácsaiban, úgy a kir. Curiánál, mint a budapesti kir. ítélőtáblánál a körülményekhez képest közpolgári ügyek is elintézhettek.

Az egyes szaktanácsokban az elnököket, illetőleg a tanácsvezetőket, a bírákat és a tanácsjegyzőket az elnök osztja be.

A bírák beosztása a másodelnök, illetve az alelnök, a tanácselnökök és a tanácsvezetők előzetes meghallgatásával történik.

A közpolgári ügyek és a büntető ügyek szaktanácsainak

egyikébe beosztott bírák úgy a kir. Curiánál, mint a budapesti kir. ítélőtáblánál szükség esetén az általuk feldolgozott ügyeket, ugyanily ügyeket elintéző más tanácsban is adhatják elő és ugyanott szavazókként alkalmazhatók.

Ezenfelül az elnök bármelyik szaktanácsban háromnál nem több bírót kijelölhet olyanoknak, akik másnemű ügyeket elintéző szaktanácsban, illetve más szakosztályban kisegítőként mint előadók és szavazók működnek.

A kir. Curiánál a szaktanácsok valamelyikébe a tüzetes szakképzettség figyelembe vételével beosztott bírót rendszerint állandóan kell az illető szakban alkalmazni.

Egyik szaktanácsból a másikba, vagy épen egyik szakosztályból a másikba a bírót csak kivételesen és lehetőleg csak akkor kell áthelyezni, miután az illető szaktanácsban vagy szakosztályban kisegítőként már működött.

A budapesti kir. ítélőtáblánál a bírák az egyik szaktanácsból a másikba, vagy az egyik szakosztályból a másikba kiegészítés céljából időszakonként áthelyezhetők.

Az áthelyezésnél azonban tekintettel kell lenni arra, hogy az egyes szaktanácsokban a többséget feltétlenül oly bírák képezzék, akik az illető szakosztályban vagy szaktanácsban közvetlenül megelőzően legalább egy éven át működtek.

Mindezeket a szabályokat megfelelően a vidéki kir. ítélőtábláknál is alkalmazni kell.

Ha azonban a kir. ítélőtábla ítélőbírái személyzetének létszáma csekélyebb, semhogy a szakosztályok és szaktanácsok mindenike külön tanácselnökkel, illetve tanácsvezetővel és a szükséges számú bírákkal el volna látható, vagy ha az ily elkülönítés a helyes munkafelosztást lehetetlenítene avagy az elintézés gyorsaságára nézve a különböző szakosztályokba vagy szaktanácsba tartozó ügyek között feltűnő aránytalanságot idézne elő: egy tanácselnök több szakosztály vezetésével is megbízható és ugyanaz a bíró egyidejűleg több szaktanácsba is beosztható.

Az urbéri ügyek és a váltókereskedelmi és csődügyek szaktanácsaira nézve ez a beosztás szabályként áll, és hogy valamely bíró csupán e szaktanácsok egyikébe tartozzék, a kivételt képezi.

A több szaktanácsba való beosztás akként történik, hogy az így beosztott bírák mindenike, főleg az egyik szaktanácsba tartozó ügyek ellátásával, a másik szaktanácsba tartozókkal

pedig csak annyiban legyen elfoglalva, a mennyiben ez a főszakbeli ügyek ellátása mellett lehetséges.

Bíró tanácsvezetőként csak egy szaktanácsban működhet.

Ugyanazt a bírót több szaktanácsba a lehetőségig csak ugyanazon a szakosztályon belül, a két szakosztálybeli tanácsokba pedig csak kivételesen kell beosztani.

A bírónak több szaktanácsba való beosztását csak addig szabad fentartani, a míg az ilyen beosztásnak szüksége fenforog.

A szaktanácsok minden év végén a következő egész év tartamára újonnan alakíttatnak. Az alakítás aként történjék, hogy az egyes tanácsokban a többséget az ugyanabba a tanácsba az előző évben is beosztva volt bírák képezzék.

Évközben a beosztáson csak fontos személyi tekintetektől, vagy az ügymenet érdeke által előidézett szükség esetén lehet változtatást tenni.

A szakosztályok és a szaktanácsok alakítását feltüntető kimutatás az igazságügyminiszterhez minden év január 15-ig három példányban felterjesztendő.

A beosztáson évközben tett változtatásokról, nemkülönben a kinevezett vagy áthelyezett ítélőbíráknak melyik szakosztályba és tanácsba történt beosztásáról az igazságügyminiszterhez esetenként jelentést kell tenni.

Az elnök a tanácsok egyikében az elnöki tennivalókat állandóan elláthatja, de bármelyik tanácsban bármikor is elnökölhet.

Az egyes tanácsok elnökeit (másodelnök, alelnök, tanácselnök, tanácsvezető bíró) a tanács ügyvitelére nézve a szorosan vett elnöki dolgok kivételével, elnöki hatáskör illeti. (Ü. Sz. 330-339.)

Elnöki ügyek.

Az elnökhöz intézett és zárt vagy lepecsételt beadványt felbontatlanul az elnöknek kell átadni. (Ü. Sz. 341.)

Iktató.

Az iktatókönyvet a beadványokkal együtt, a délutáni hivatalos órák eltelte után, ünnep és vasárnapokon pedig d. e. 11 óra után be kell mutatni az elnöknek.

Az elnök az iktatókönyv iveit és a beadványokat átnézi,

az iktatókönyvet minden egyes iv végén külön, valamint az utolsó számnál aláírja és az ujonnan érkezett ügyeknek előadót rendel.

Az elnök a sürgős elintézészt igénylő ügyeket előzetesen és általánosságban megjelölheti és utasíthatja az iktatót, hogy az ilyen ügyekre vonatkozó beadványokat beérkezésük és beiktatásuk után neki esetről-esetre azonnal mutassa be.

Az iktató köteles a beadványok érkezettéről, iktatói és előszámairól az elnök által meghatározott és az iktatóhivatalban kifüggesztés által közzétett órákban értesítést adni. (Ü. Sz. 341.)

Ügydarabok kiosztása.

A beiktatott ügydarabokat az elnök osztja ki a bírák közt, a szaktanácsok szerinti beosztás figyelembevételével.

A bírák a munkamennyiségre nézve lehetőleg egyenlően legyenek elfoglalva.

Az ugyanarra az ügyre vonatkozó és együttes, egyidejű vagy kapcsolatos elintézészt igénylő felebbvitelek feltétlenül ugyanannak a bírónak osztandók ki; az utóbb ugyanabból az ügyből kifolyóan felterjesztett felebbvitelek csak akkor, ha azoknak külön természetű tárgya a más bíró részére való kiosztást szükségessé vagy czélszerűvé nem teszi. (Ü. Sz. 342.)

Semmi ügydarabot sem lehet olyan bírónak kiosztani, ki a felekkel vagy ezek képviselőivel oly viszonyban áll, hogy ennél a viszohnál fogva az ügy elintézésénél az elfogultság színébe jöhetne.

A bíró bejelentése folytán, hogy a neki kiosztott ügyek valamelyikében érdekelve van, vagy elfogultság nélkül el nem járhat, az elnök a körülmények megvizsgálásának eredményéhez képest az ügyet más bírónak oszthatja ki.

Az ujitott pert — ha csak lehetséges — más bírónak kell kiosztani.

A bírónak szabadsággal távolléte vagy időleges akadályoztatása, a mennyiben a beadvány a soron kívül elintézendők közé nem tartozik, vagy egyéb fontos ok fenn nem forog, egymagában nem szolgál indokul arra, hogy az elnök az elintézészt előkészítő bíró személyében változtatást tegyen. (Ü. Sz. 342.)

Elintézés sorrendje.

A törvénykezési szünetidő hatálya alul kivett ügyeket soron kívül kell elintézni.

Az elsőfolyamodású bíróságoknál soron kívül elintézni rendelt ügyeket a kir. ítélőtábla is soron kívül intézi el.

Ezenkívül valamely ügynek soron kívül elintézése iránt az elnök rendelkezik. (Ü. Sz. 344.)

Az elnök nemcsak jogosítva van az elintézési könyveket bármikor megtekinteni, az elintézés sorrendjének szabályszerűségét ellenőrizni, a hátralékos ügyek elintézését elrendelni és az elintézést gátló körülményekről felvilágosítást kívánni, hanem feladatában is áll évenként legalább kétszer az összes elintézési könyveket együttes megvizsgálás alá venni és a mennyiben ez alkalommal a kiosztott hasontermészetű ügyek elintézésének ideje tekintetében az egyes bírák között feltűnőbb különbséget tapasztal, ezt a következő kiosztások megfelelő berendezése által, szükség esefében pedig az által is megszüntetni, hogy a már kiosztott ügydarabok egy részét az egyes bíraktól visszaveszi és az elintézés sorrendjében előbbre haladt más bírának osztja ki.

Ha az előadói könyvek megvizsgálása a két szakosztályba vagy több külön szaktanácsba tartozó ügyek elintézésének ideje között oly aránytalan különbséget tüntet fel, mely az azonos természetű ügyekkel rendszerint foglalkozó bírák közötti részleges új kiosztás által sem szüntethető meg: az elnök az aránytalanságot az által szünteti meg, hogy a nagyobb hátraléku szakba tartozó ügyek egy részét azoknak a bírának osztja ki, akik, mint az illető szaktanácsbeli kisegítők, más szaktanácsba vannak beosztva. (Ü. Sz. 347.)

Iratok hiteles másolatának kiadása.

Addig, a míg valamely ügy a kir. Curiánál, vagy kir. ítélőtáblánál elintézés vagy kezelés alatt áll, az arra vonatkozóan felterjesztett egyes iratokról hiteles másolatok kiadását az érdekelt felek az elnökhöz intézett írásbeli beadványban kérhetik.

Az elnök, a mennyiben a kérelemnek helyt ad, a hiteles másolatnak a kiadóhivatalban elkészítését és hitelesítését rendeli el. (Ü. Sz. 359.)

Felülvizsgálati tanács.

- A kir. ítélőtáblánál és a kir. Curiánál a polgári tanácsok közül egy vagy több tanácsot kell kijelölni, mely mint polgári felülvizsgálati tanács működik.

Ott, a hol ily módon több felülvizsgálati tanács van alakítva, az egyes tanácsokat folyó I., II., III. számokkal kell megkülönböztetni. (S. Ü. Sz. 128.)

Az elnök midőn a szaktanácsokat megalakítja, nemcsak azt a tanácsot jelöli meg, mely a következő évben mint polgári felülvizsgálati tanács fog működni, hanem kijelöli azt az ítélő bírót is, aki a felülvizsgálati tanácsul megjelölt polgári szaktanács elnökét a felülvizsgálati tanács elnökségével járó tennivalók tekintetében helyettesíti. (1895. évi 148. I. M.)

Jegyzői iroda.

A felülvizsgálati tanácsok mellett jegyzői iroda működik.

A felebbezési tanács jegyzőjeül az elnök rendszerint a kezelőszemélyzetnek arra alkalmas tagját rendeli ki. A felebbezési tanács jegyzőjeül kirendelhető tanácsjegyző is.

Az elnök az említettek sorából a felebbezési tanács jegyzőjének állandó helyettesét rendel. A további helyettesítés tárgyában az elnök esetről-esetre intézkedik.

Az elnök a jegyzői irodákba egy vagy több irnokot vagy díjnokot is beoszthat, a kikkel a felebbezési tanács jegyzője rendelkezik. (S. Ü. Sz. 129.)

Az elnök meghatározza a napnak óráit, melyekben a jegyzői iroda a felek részére nyitva áll. E célra minden hétköznapi napnak legalább két óráját és minden ünnep és vasárnapnak legalább egy óráját kell megállapítani.

Az erre vonatkozó intézkedést a hirdetményi táblán közzé kell tenni.

Ezenkívül a gyűjtőszekrény kiürítésének időpontját is meg kell határozni és a gyűjtőszekrényen megjegyezni. (S. Ü. Sz. 73. és 74.)

Büntető ügyvitel a kir. ítélőtáblánál és a kir. Curiánál.

A kir. ítélőtábla és a kir. Curia elnöke a szaktanácsok alakításával egyidejűleg azt is meghatározza, hogy a következő évben a kir. ítélőtáblán a tanácsülés, illetőleg a felebb-

viteli főtárgyalás, a kir. Curián pedig a tárgyalás a hétnek melyik napján tartatik.

A kir. ítélőtábla tanácsbeosztásáról, az ülési napjairól, valamint ezek változásairól a kir. főügyészség és az ügyvédi kamara: a Curia büntető tanácsainak beosztásáról, tárgyalási napjairól és ezeknek változásairól pedig a koronaügyész haladék nélkül értesítendő.

Ha valamely ügyben kivételesen sürgős intézkedés, nevezetesen valamely terheltnek szabadlábra helyezése vagy befogatása szükséges, az erre vonatkozó intézkedést nyomban annak elhatározása után, esetleg az ülés felfüggesztése mellett az elsőfoku bíróságnak szóló és ajánlott sürgönylevél gyanánt elküldendő meghagyással kell megtenni.

A meghagyás a bíróság elnökének és az előadónak aláírásával és a hivatalos pecséttel ellátva adatik ki.

A kir. Curia elnöke a Curiának a jogegység érdekében hozott határozatát jegyzékbe veszi, s a Curia többi büntető tanácsaival is közli; egyidejűleg azt az igazságügyminiszteriumhoz fölterjeszti.

Foglyos ügyre vonatkozó beadványt soron kívül kell iktatni és „fogoly” színes felirattal ellátni.

Az ily ügyekre nézve délelőtt érkezett beadványokat délelőttben, a délután beérkezetteket pedig az iktatókönyv lezárása után köteles az iktató az elnöknek bemutatni s a kiosztás megtörténte után azonnal, vagy legkésőbb másnap reggel az előadónak kézbesíttetni.

A beadványnyal érkezett értéktárgyakat a segédhivatali igazgató és ha többen vannak, az elnök által kijelölt segédhivatali igazgató veszi át és az átvételt a beadványon ismeri el.

Annak megakadályozása végett, hogy a büntető ügyekkel felterjesztett tárgyak a felső bíróságoknál visszamaradjanak, köteles az értéktárgyak kezelésével megbízott hivatalnok, úgy mint az iktató is, a hat hónál tovább kezüknél levő tárgyakra nézve negyedévenként meggyőződni, vajjon az illető ügyek nincsenek-e még elintézve, s ha elintéztettek, s a hozzájuk tartozó tárgyak visszamaradtak, erről az elnöknek jelentést tenni.

A felsőbírósági irattárnok a kezelése alatt levő bűnügyi iratokról magánegyéneknek rendszerint nem adhat sem értesítést, sem bizonyítványt.

Mindazáltal a bíróság elnöke megengedheti, hogy az irattárnok az illető ügyben érdekelt féllel a hozott határozatok tartalmát szóval közölje. (B. Ü. Sz. 119—130.)

Lakbérleti szabályok.

A városok kötelesek jóváhagyott lakbérleti szabályaikat a kir. Curia és a kir. ítélőtáblák elnökségének megküldeni, hogy azok a bíróság rendelkezésére álljanak. (1884. évi 12.475. I. M.)

Vitás elvi kérdések eldöntése.

A Curiánál.

Az igazságszolgáltatás egyöntetűségének megóvása végett a vitás elvi kérdések a m. kir. Curia polgári tanácsainak teljes ülésében döntetnek el.

A Curia elnöke, ha ellentétes elvi alapokon nyugvó határozatokról nyer tudomást, a vitás elvi kérdés eldöntése végett a teljes ülést késedelem nélkül egybehívja. A teljes ülést ebből a célból akkor is egybehívja, ha ezt a Curia valamely tanácsának többsége, vagy a tanács elnöke szükségesnek tartja. (1881: LIX. 4.)

A polgári ügyekben felmerülő vitás elvi kérdéseknek eldöntésére hivatott teljes tanács a m. kir. Curia polgári tanácsainak (a büntető tanácsok kivételével) minden szaktanácsnak összes bíráiból és elnökeiből és a m. kir. Curia elnöke által kirendelt tanácsjegyzőből áll, amelyben a m. kir. Curia elnöke, vagy a m. kir. Curiának másodelnöke, ezeknek akadályoztatása esetén pedig rangidősebb tanácselnöke elnököl.

Ha valamely ügynek előadásakor, vagy az ügy feletti tanácskozáskor vitás elvi kérdés merül fel, a tanácselnök:

- a) az ügy elintézését felfüggeszti,
- b) a vitás elvi kérdést a tanácsülésben szövegezteti és
- c) azt az ülési jegyzőkönyvbe bevezettetvén, intézkedik, hogy a jegyzőkönyv hiteles kivonata a m. kir. Curia elnökének megküldessék.

Oly esetekben, a melyekben a m. kir. Curia elnöke ellentétes elvi alapokon nyugvó curiai határozatokról nyer tudomást ;

ha az ellentétes határozatokra okul szolgált ügyekre vonatkozó iratok az alsóbb bíróságokhoz még el nem küldettek,

azoknak visszatartására és arra nézve intézkedik, hogy a vitás elvi kérdések azon tanácsokban, a melyekben az ellentétes határozatok hozattak, az ügyiratok felhasználásával, késedelem nélkül külön-külön szövegeztessenek és a tanácsülési jegyzőkönyveknek hiteles kivonatai neki megküldessenek;

ha pedig a kérdéses ügyekre vonatkozó iratok az alsóbb bíróságokhoz már elküldettek: az ellentétes határozatokra az összes polgári tanácsoknak elnökeit figyelmezteti és arra nézve intézkedik, hogy az illető ügyiratok az alsóbb bíróságok által a m. kir. Curiahoz megküldessenek. Az iratok vétele után, a vitás elvi kérdéseknek külön-külön szövegeztetése és a jegyzőkönyvi kivonatoknak megküldése eszközrendő.

A vitás elvi kérdéseket tartalmazó jegyzőkönyv kivonatának vétele után, a m. kir. Curia elnöke, a vitás elvi kérdések szövegének megküldése mellett, a teljes tanács tagjait legkésőbb 8-ad napra ülésre meghívja.

A szavazás végeztével az elnök a teljes tanácsülésben létre jött elvi megállapodást röviden indokolva kihirdeti és a döntvénynek szövegezésére esetről-esetre a teljes tanács azon tagjából, a kinek véleménye a többség által elfogadtatott és más két tagjából, valamint a jegyzőkönyvvezetőből álló bizottságot nevez, a mely feladatát késedelem nélkül teljesíti.

A szövegező bizottság, munkáját befejezván, a m. kir. Curia elnökének rövid uton jelentést tesz, aki a döntvény és indoklás szövegének hitelesítésére a teljes tanácsot 4 nap alatt ülésre meghívja.

A döntvények, a melyek által már előbb hozott curiai határozatok nem érintethetnek, az indokokkal együtt az e célra 1882. évi január 1-vel megnyitott „döntvény könyv”-be a hitelesítés után, késedelem nélkül teljes szövegben beirandók és a hivatalos lapnak azonnali közzététele végett megküldendők.

A „döntvénykönyv” zsinórral átfűzendő, lapjai megszámozandók, a zsinórok végei a hivatalos pecsétnyomó alkalmazásával a könyv kemény borítékának bellapjához erősítendők, és a könyv lapjainak száma a belső borítéklapra irandó hitelesítési záradékban megemlítendő.

Ha a döntvénykönyv első füzeté megtelet az lezárandó, és a füzet számának kitételével új „döntvénykönyv” nyitandó.

A döntvénykönyveknek füzetei elzárt helyen őrzendők.

A „döntvénykönyv”-höz betűrendes tárgymutató készí-

tendő, a melybe a tárgykivonat mellé, a döntvénykönyv illető füzetének és lapjának száma beirandó.

A döntvények és azok indokai esetről-esetre a m. kir. igazságügyminiszteriumnak 5 példányban kísérő irat nélkül megküldendők, a m. kir. Curia mindenik tanácsa számára pedig a szükséges számú példányokban, továbbá a m. kir. Curia mindenik elnöke és bírāja számára egy-egy példányban kiadandó.

A m. kir. Curia elnöke intézkedik arra nézve, hogy azon ügy, a mely a felmerült vitás elvi kérdésnek alapját képezte, az illető teljes tanácsülésben hozott döntvénynek hitelesítése után, a legközelebbi tanácsülésben eldöntessék, és hogy a már hozott határozatok és iratok kiadassanak — illetve az alsó bíróságoktól bekívánt iratok visszaküldessenek. (1881. évi 2214. I. M. E.)

A kir. ítélőtáblánál.

A kir. ítélőtábla azokban az ügyekben, melyekben a törvény szerint, mint utolsó foku bíróság jár el, a felmerült vitás elvi jelentőségű jogkérdéseket teljes ülésben dönti el.

Mindenik kir. ítélőtábla köteles elvi megállapodását a többi kir. ítélőtáblával közölni, s azt úgy a kir. igazságügyminiszterhez, mint a kir. Curia elnökéhez felterjeszteni.

Ha akár a kir. igazságügyminiszter, akár a kir. Curia elnöke arról győződnek meg, hogy az egyes kir. ítélőtáblák ellentétes elvi jelentőségű megállapodásra jutottak: haladéknélkül intézkednek, hogy a jogegység megóvása végett a felmerült kérdés a kir. Curia megfelelő teljes ülése elé terjesztessék. (1890: XXV. 13.)

A megállapodásokat mindegyik tanács nyilvántartatja.

E célból mindegyik tanács elrendelheti, hogy elvi jelentőségű határozata sokszorosítottassék, egy-egy példányban a kir. ítélőtábla elnökségével, tanácsaival s ítélőbíraival közöltessék és a határozattárba felvételassék.

Mind ezt a tanács hozzájárulása nélkül a tanács elnöke is, a kir. ítélőtábla elnökével egyetértőleg, elrendelheti.

A jogegység megóvása s a jogszolgáltatás egyöntetűségének biztosítási céljából a kir. ítélőtáblánál teljes ülés tartandó:

1. ha az ítélőtábla valamelyik tanácsa abban állapodik

meg, hogy az előadott ügyben felmerült jogkérdés a határozattárba felvett — ugyanazon jogkérdést tárgyzó — határozattól eltérően döntendő el:

2. ha két tanács valamely a határozattárba még fel nem vett jogkérdést ellentétesen döntött el s ebbeli határozatát mindegyikük a határozattárba felvételre rendelte:

3. ha egy előadott ügyben oly jogkérdés döntendő el, melynek valamelyik tanácsban már előbb lett eldöntése a határozattárból ki nem tűnik ugyan, de a melyre nézve az ítélőtábla tanácsai a kir. ítélőtábla elnöke által eleve figyelmeztetve lettek, hogy abban egymással vagy egy más ítélőtáblával ellentétes gyakorlatot követnek.

Az 1. pont esetében az illető tanácselnök az ügy elintézését felfüggeszti s a tanács megállapodását az ügyiratok előterjesztése mellett bejelenti az ítélőtábla elnökének, aki is erre a jogkérdésnek teljes ülésben leendő eldönthetése s ugyanott az ellentétes nézetek képviselhetése céljából két előadót rendel ki és — a mennyiben ezt szükségesnek véli — haladék nélkül intézkedik, hogy a megváltoztatni kívánt elvi megállapodás alapjául szolgáló ügyiratai hivatalból beszereztesse.

A 2. pont esetében a hozott ellentétes határozatok ép-ségben maradnak ugyan, de a kir. ítélőtábla elnöke a jogegységnek jövőre biztosítása céljából megtartandó teljes ülésre szintén két előadót rendel ki és — a mennyiben szükségesnek véli — intézkedik azon ügyek iratainak hivatalból való beszerzése iránt, a melyekben az ellentétes határozatok hoztak.

A 3. pont feltételezi, hogy az abban említett ellentétes gyakorlatról a kir. ítélőtábla elnöke nem a határozattárból, hanem más bármely uton nyert tudomást és arról elnöki kötelességéből folyólag az ítélőtábla tanácsait figyelmeztette azzal a felhívással, hogy az első felmerülendő ügy alkalmából a jogkérdésnek teljes ülésben leendő eldöntését kezdeményezzék. Ha tehát egy olyan jogkérdést tartalmazó ügy kerül előadásra: az illető tanács elnöke annak elintézését felfüggeszti és az ügyiratokat előterjeszti az ítélőtábla elnökének, ez pedig a teljes ülésre egy vagy két előadót rendel ki és — a mennyiben szükségesnek véli — hivatalból beszerzi azon, a kir. ítélőtábla által előbb elintézett ügyiratokat is, melyek az ellentétes gyakorlatot feltüntetik. De iratoknak más

ítélőtáblától vagy más ítélőtábla kerületéhez tartozó bíróságoktól való beszerzését ilyenkor mindig mellőzni kell.

Mindezen esetekben az ítélőtábla elnöke a teljes ülést késedelem nélkül kitüzi és arra az ítélőbírákat, az eldöntendő jogkérdés előzetes szövegének közlése mellett meghívja; gondoskodván arról is, hogy a vonatkozó iratokat az ítélőbírák a teljes ülést megelőző három napon át a kijelölendő hivatalos helyiségben megtekinthessék.

A kir. ítélőtáblák polgári és büntető teljes üléseket tartanak a szerint, a mint az eldöntendő jogkérdések a polgári vagy a büntető szakosztály körébe utalt ügyekben merültek fel: de azok mindig az összes ítélőbírákból alakítandó meg úgy, hogy a polgári teljes ülésben a büntető szakosztálynak is és viszont a büntető teljes ülésben a polgári szakosztálynak is minden ítélőbírája résztvehessen.

Vegyes (polgári és büntető) teljes ülés tartatik akkor, midőn a felmerült vitás elvi jelentőségű kérdés nem csupán polgári vagy csupán büntető, hanem polgári és egyszersmind büntetőjogi kérdést is képez.

A teljes ülés nem nyilvános.

Abban az ítélőtábla elnöke, illetve alelnöke, s ezek akadályoztatása esetén, rangsor szerint, egyik tanácselnöke elnököl. Jegyzőt ahoz a segédszemélyzetből az elnök rendel ki.

A többség megállapodását, mint teljes ülési döntvényt, az elnök, a többség által elfogadott indokokkal együtt, kimondja és annak szövegezésére egy három tagból s a teljes ülés jegyzőjéből álló bizottságot küld ki, a melynek egyik tagja mindenesetre az legyen, a kinek indítványát fogadta el a többség.

Minden kir. ítélőtábla a polgári teljes ülési döntvények számára külön polgári és a büntető teljes ülési döntvények számára külön büntető döntvénykönyvet tart. A vegyes teljes ülésben hozott döntvényeket mind a két döntvénykönyvbe fel kell venni. A döntvénykönyvek mellett is tárgymutató vezetendő.

A döntvénykönyv zsinórral átfüzendő, lapjai megszámozandók, a zsinórok végei a hivatalos pecsétnyomó alkalmazásával a könyv kemény boritékának bellapjára erősítendők és lapjainak száma a belső boritéklapra irandó hitelesítési záradékban megemlítendő.

A kir. ítélőtábla elnöke, ha a más bíróságtól beszerzett

iratokat a döntvény hitelesítésére szükségesnek nem találja, a döntvény meghozatala után azonnal, különben pedig a hitelesítés után nyomban intézkedik, hogy ama iratok az illető bírósághoz visszaküldessenek.

Gondoskodik egyuttal az ítélőtábla elnöke arról is, hogy az illető tanács a teljes ülési döntvény hitelesítése után azt az ügyet, melynek elintézését felfüggesztette, legközelebbi ülésben intézze el. Ez iránt intézkedik az ítélőtábla elnöke akkor is, midőn a teljes ülés egy tanácsnak elvi megállapodását döntvény hozatala nélkül a határozattárból, egyszerű határozattal, töröltetni rendelte.

A kir. ítélőtáblák teljes ülési döntvényeiket esetről-esetre az igazságügyminiszterhez és a kir. Curia elnökéhez öt-öt példányban felterjeszteni s egy-egy példányban a többi kir. ítélőtáblák elnökeivel, továbbá saját kebelökben az elnökséggel, az egyes tanácsokkal s minden ítélőbirával, végre saját kerületökben a kir. főügyésszel, a kir. törvényszékek elnökeivel, a kir. ügyészekkel és a kir. járásbíróságok vezetőivel közölni tartoznak.

A kir. főügyész, a törvényszékek elnökei, a járásbíróságok vezetői és a kir. ügyészek gondoskodnak arról, hogy a velök közölt döntvény saját bíróságuk, illetőleg hivataluk körében megismertessék és nyilvántartassék.

Ha az ítélőtábla valamelyik tanácsa egy előadott ügy fölötti tanácskozáskor egyértelműleg abban állapodik meg, hogy az előadott ügyben felmerült jogkérdés egy korábbi teljes ülési döntvénytől eltérően döntendő el: ez esetben az illető tanácselnök az ügy elintézését felfüggeszti s a tanács megállapodását az ügyiratok előterjesztése mellett az ítélőtábla elnökének bejelenti, ez pedig a jogkérdésnek újabb eldöntése végett egy vagy két előadó kirendelése s a jogkérdés szövegének megállapítása mellett, teljes ülést tűz ki.

Mindenik kir. ítélőtábla elnöke a vele egy másik ítélőtábla részéről közölt teljes ülési döntvényt sokszorosíttassa és egy-egy példányban közölje a kebelbeli tanácsok és ítélőbirák mindegyikével. A tanácsokkal közölt döntvénypéldány azok határozattárában helyezendő el.

Ügyeljen a kir. ítélőtábla elnöke arra, hogy egy más ítélőtábla döntvénye, mihelyt ez vele közöltetett, a vezetése alatti ítélőtábla határozattárában foglalt határozatokkal összehasonlittassék. E végre ő az ítélőbirák vagy a segédszemélyzet

köréből egyet vagy kettőt állandóan avagy esetről-esetre megbízhat azzal, hogy neki 8 nap alatt jelentést tegyenek arról: vajjon a más ítélőtábla részéről közölt döntvény nincs-e a kebelbeli határozattárba felvett határozatok valamelyikével ellentétben s ha igen, melyikkel és tüzetesen mire nézve van ellentétben? Ha ez uton az ítélőtábla elnöke az ellentétről meggyőződött: erre a kebelbeli tanácsokat figyelmezteti.

A kir. Curia elnöke gondoskodik arról, hogy a kir. ítélőtábláktól hozzá felterjesztett teljes ülési döntvények más tárgytól elkülönítetten kezeltesse s a legalkalmasabb módon nyilvántartassanak és egymással esetről-esetre egybehasonlíttassanak. E végre jogában áll a Curia ítélőbírái vagy segéd-személyzete köréből egyet vagy kettőt megbízni.

Ha a kir. Curia elnöke meggyőződik arról, hogy a felterjesztett ítélőtáblai döntvény a nyilvántartott ítélőtáblai döntvények valamelyikével ellentétes, vagy ha erre az igazságügyminiszter által figyelmeztetve lett: intézkedik azon ügyek iratainak hivatalból beszerzése iránt, a melyekben az illető ítélőtáblák ellentétes elvi jelentőségű megállapodásai keletkeztek. Együttal a teljes ülésre egy vagy két előadót rendel ki, az ügyiratok beérkezése után pedig, a jogkérdés szövegének előzetes megállapítása mellett, annak eldöntésére teljes ülést tűz ki, gondoskodván az iratoknak előzetes megtekinthetős végett leendő kitételéről is.

A hozott curiai döntvény a hivatalos lapban közzé teendő s az igazságügyminiszterrel öt példányban, a kir. Curia ítélőbíráival pedig és minden ítélőtábla elnökével egy-egy példányban közlendő.

A kir. ítélőtáblák elnökei intézkedjenek, hogy a curiai döntvény sokszorosíttassék s a kebelbeli tanácsok és ítélőbírák mindegyikével közöltessék. A tanácsokkal közölt döntvény-példány azok határozattárában helyezendő el.

Ha a kir. ítélőtáblák valamelyik tanácsa egy előadott ügy alkalmából abban állapodik meg, hogy a kir. Curia egyik döntvényének megváltoztatása szorgalmazandó: ezt — az előadott ügy elintézése után — indokolt előterjesztésben az ítélőtábla elnökének bejelenti, aki is erre az ítélőtábla teljes ülését a fentebbi szabályoknak megfelelőleg egybehívja.

Ha ezen szabályszerűen megalakított s határozatképes teljes ülés, a jogkérdés előadása és a tanácskozás befejezte után, az előterjesztő tanács indítványát a szavazatoknak

legalább kétharmadrészével elfogadja: a kérdéses kir. curiai döntvény megváltoztatása iránt a Curia elnökéhez indokolt felterjesztés teendő.

Ezen felterjesztés folytán a kir. Curia elnöke a Curia teljes ülését a jogkérdés újabb eldöntése végett, egy vagy két előadó kirendelése mellett, de iratok beszerzésének mellőzésével, egybehívja.

A kir. Curia az ítélőtáblák felterjesztése nélkül is veheti bármelyik döntvényét újabb tanácskozás alá, ha erre akár az igazságügyminiszter, akár a Curia elnöke által felhivatott, vagy ha ez iránt egy curiai teljes ülésben a Curia elnökének előzetesen bejelentett s ez által az ítélőbírákkal eleve közölt indítvány tételét s ez az indítvány ott elfogadtatott.

Ezen esetben a Curia elnöke a jogkérdés újabb megvitatása és eldöntése végett a teljes ülést szabályszerűen egybehívja úgy, hogy a meghívás és a teljes ülés közt legalább 15 napi időköz maradjon. (1891. évi 4214. I. M.)

Bíráskodás az országgyűlési képviselőválasztás tárgyában.

A bíróság megalakítása.

Az országgyűlési képviselőválasztások és a képviselőválasztási jogosultság felett való bíráskodásra a Curianál minden év január havában, teljes ülésben, két öttagu tanácsot kell alakítani. A tanácsok tagjait és 6 póttagot, rendes bírának sorából, titkos szavazás útján a Curia választja meg.

Az év lejártával a választott tagoknak fele része sors-huzás útján kilép. A kilépett tagok újra választhatók.

A kilépő tagok és póttagok a kir. Curia teljes ülésében sorshuzás útján határozatnak meg. A kilépő tagokat és póttagokat külön kell sorsolni. Azok a tagok, illetőleg póttagok, kik az év folyamán megszűntek a tanács tagjai lenni, a sorsoláskor a kilépők közé számitandók.

Ha évközben a megválasztott tagok száma annyira csökkenne, hogy bármelyik tanács működése nem válnék lehetővé, az összes hiányzó tagokra és póttagokra nézve pót-választásnak lesz helye. A pótlólag választott tagok vagy póttagok az év lejártával a kisorsolásnak szintén alá vannak vetve.

A megválasztott tagokat a tanácsokba a Curia elnöke osztja be. Tanácselnök a rangban legidősebb.

Nem választható az, aki a főrendiháznak tagja.

Mindkét tanácsba a tagokat és a póttagokat a kir. Curia elnöke minden év január havában osztja be. Ugyanő rendeli ki mindkét tanács jegyzőjét és intézkedik az iránt, hogy a kezelési dolgokat a kezelőszemélyzetnek mely tagjai véggezzék.

Eljárás.

A képviselőválasztást megtámadó kérvénynek a Curia elnöke rendel előadót és egyúttal a kérvénynek egyik példányát azonnal átteszi a képviselőházhoz.

A bíróság elhatározhatja, hogy a bizonyítás felvétele kiküldött bíró által történjék.

E feladattal annak a kir. ítélőtáblának egyik bíróját kell megbízni, a melynek kerületében a választás helye fekszik.

A kiküldött bírót esetről-esetre, megkeresés alapján, az illető kir. tábla elnöke rendeli ki.

Jegyzőkönyvvezetőt az illető kir. ítélőtábla elnöke rendel ki a tábla területén alkalmazott bírósági segédszemélyzetből.

A választói névjegyzék.

Ha az alispán vagy polgármester a választói névjegyzék másolatának kiadását késlelteti vagy megtagadja, a Curia elnökénél panasz emelhető, aki záros határidőt tűz ki és elrendeli, hogy az alatt a másolat kiadandó, illetőleg a megtagadás elegendő okai előterjesztendők.

A rendeletnek meg nem felelő tisztviselőre a Curia elnöke 2000 koronáig terjedhető bírságot szabhat, mely ismételt engedetlenség esetében annyiszor, mennyiszer ismételhető. Ezen a bírságon felül a fegyelmi uton való feleletrevonás fennmarad.

A választást megtámadó kérvény beadására megszabott 30 napi határidőt a Curia elnöke a választásra vonatkozó okiratok másolatának kézbesítésétől számított 14 nappal meghosszabbíthatja s erről a képviselőházat haladéktalanul értesíti. (1899: XV. és 1899. évi 66.140. I. M.)

Törvényszéki ügyvitel és eljárás.

Iktatóhivatal.

Elnöki beadványok.

Az elnökhöz intézett és zárt vagy lepecsételt beadványt felbontatlanul kell az elnöknek átadni. (Ü. Sz. 120.)

Az elnökhez címzett és „sajátkezű felbontásra” jegyzettel ellátott leveleket az elnökhelyettes vagy más valaki fel nem bonthatja. (1887. évi 4583. I. M. E.)

Az iktatókönyv berekesztése és aláírása.

Az iktató a hivatalos órák alatt érkezett beadványok bevezetése után az iktatókönyvet berekeszti és a beadványokkal együtt, a délutáni hivatalos órák eltelte után, ünnep és vasárnapokon d. e. 11 óra után az elnöknek bemutatja.

Az elnök az iktatókönyv ivateit és a beadványokat átnézi, az iktatókönyvet minden egyes iv végén külön, valamint az utolsó számnál aláírja: az ügyeknek előadót rendel és ennek megtörténte után az iktatókönyvet az iratokkal együtt visszaadja: ha pedig valamely beadványt megtart, ezt az illető számnál az iktatókönyvben megjegyzi. (Ü. Sz. 123.)

Sürgös ügyek külön bemutatása.

Az elnök a sürgös elintéztést igénylő ügyeket előzetesen és általánosságban megjelölheti és utasíthatja az iktatót, hogy az ilyen ügyekre vonatkozó beadványokat beérkezésük és beiktatásuk után neki esetről-esetre azonnal mutassa be. (Ü. Sz. 124.)

Iktatói értesítés és bizonyítvány.

Az iktató köteles a beadványok érkezteről, iktató és előszámairól az elnök által meghatározott és az iktatóhivatalban

kifüggesztés által közzétett órákban értesítést, és a mennyiben a félnek további joglépések alapjául szükséges, írásbeli bizonyítványt adni. (Ü. Sz. 129.)

Az ügydarabok kiosztása a bírák közt.

A beiktatott ügydarabokat az elnök osztja ki a bírák között feldolgozás és az elintézés előkészítése végett.

A kiosztásnál figyelmet kell fordítani arra, hogy a bírák a munkamennyiségre nézve lehetőleg egyenlően legyenek elfoglalva.

Másrészt a kiosztásnál szem előtt kell tartani, hogy az egyes bírák egy időben főleg egy szakba tartozó ügyekkel, de ezeken felül mellékszakbeli ügyekkel is foglalkozzanak és a körülményeknek megfelelő idő elmúltával főképp azokat a szakbeli ügyeket kapják feldolgozás végett, a melyekkel addig mint mellékszakbeliekkel foglalkoztak.

Az ugyanarra az ügyre vonatkozó beadványokat az ügy egész folyamán, de a szakszerinti beosztásra nézve történt megállapodáson belül, ugyanannak a bírónak kell kiosztani. (Ü. Sz. 153.)

Semmi ügydarabot sem lehet olyan bírónak kiosztani, ki a felekkel vagy ezek képviselőivel oly viszonyban áll, hogy ennél a viszonynál fogva az ügy elintézésénél az elfogultság színébe jöhetne.

A bíró abbéli bejelentése folytán, hogy a neki kiosztott ügyek valamelyikében érdekelve van, vagy elfogultság nélkül el nem járhat, az elnök a körülmények megvizsgálásának eredményéhez képest az ügyet más bírónak oszthatja ki. (Ü. Sz. 154.)

Az ujtott pert -- ha csak lehetséges -- más bírónak kell kiosztani előadás végett s nem annak, aki az alapperben előadóként működött. (Ü. Sz. 155.)

A bizonyítás felvételére vagy végrehajtás foganatosítására kiküldött bíró az eljárása, intézkedése vagy végzése ellen irányuló előterjesztést el nem intézheti s annak elintézésénél ítélőbíróként részt nem vehet.

Ugyszintén részt nem vehet az urbéri ügyekben kiküldetést nyert törvényszéki bíró oly tanácsülésben, melyben a törvényszék az ő eljárását vizsgálja meg. (Ü. Sz. 271.)

A bírónak szabadsággal távolléte vagy időleges akadályoztatása -- amennyiben a beadvány a soron kívül elintézendők

közé nem tartozik, vagy egyéb fontos ok fenn nem forog, egymagában nem szolgál indokul arra, hogy az elnök az elintézészt előkészítő bíró személyében változtatást tegyen. (Ü. Sz. 156.)

Kiadóhivatal.

Hiányzó példányok pótlása.

A hiányzó beadványpéldányok pótlásáért megállapított díjat az elnöknel kell lefizetni.

Ha a befizetés a kitűzött 8 napi határidő alatt meg nem történik, az elnök erről a bíróságot a végrehajtás elrendelése céljából értesíti.

A befizetett vagy behajtott leirási díjat az irodai átalányszámadásban díjnoki munkatérítmény czimén kell bevételezni. (Ü. Sz. 207.)

Postakönyv hitelesítése.

A hivatalos küldeményeknek postára adására szolgáló postakönyveket az elnök a lapszámokra nézve hitelesítő aláírásával ellátja. (Ü. Sz. 226.)

Értesítés a kiadóhivatalban.

A kiadó az elnök által meghatározott és kifüggesztés által közzétett órákban az ügyek elintézéséről és a határozatok kiadásáról a feleknek értesítést adni köteles. (1892. évi 5206/1891. l. M. E. IX.)

Irattár.

Helyiség.

Az iratok megőrzésére és rendben tartására az irattár szolgál, melynek számára az elnök elkülönített és biztos helyiségről gondoskodik. (Ü. Sz. 231.)

Iratok megtekintése és lemásolása.

Magoknak az ügyfeleknek és igazolt képviselőiknek köteles az irattárnak a polgári ügyre vonatkozó, az irattárban őrzött iratoknak a hivatalos órákban való megtekintését és lemásolását megengedni.

A jogutódoknak, az ügyfelek beleegyezésével harmadik

személyeknek és jogi érdekeltséget igazolóknak az iratok megtekintésére és lemásolására az elnök adja meg az engedélyt.

Ha az iratok megtekintésére vagy lemásolására az engedély megtagadatik, e miatt az illető felsőbb felügyeleti hatóságnál panaszt lehet emelni. (Ü. Sz. 244.)

Felelősség a felszerelési szabályok megtartásáért.

A felebbvitelek felterjesztése körül előirt felszerelési szabályok pontos megtartásáért első sorban a kiadó felelős. Az előadó és kivüle az elnök kötelesek a felszerelési szabályok megtartását ellenőrizni, és e végből a felterjesztendő iratokat a jelentés aláírása alkalmával megvizsgálni s a netáni hiányok pótlását azonnal eszközölni. (Ü. Sz. 297.)

Pertár.

A pertárnok tennivalóit a törvényszék elnöke által kijelölt jegyző végzi. (1871. XXXI. 6.)

Czégjegyzék.

A czégjegyzékeket és az ezekre vonatkozó iratokat az e végre kitűzött órák alatt mindenki megtekintheti. Ezeket a hivatalos órákat úgy kell beosztani, hogy lehetőleg azokkal megegyezzenek, melyek alatt az iktatóhivatal nyitva áll. (1881. évi 3269. I. M. E. 19. E.)

A czégjegyzékek vezetésével a segéd- és kezelőszemélyzet valamely tagját kell megbízni. (1875. évi 26.922. I. M. 19.)

A kereskedelmi czégekre vonatkozó ügyek ellátására a törvényszékeknél czégelődöt és czégjegyzékvezetőt kell kijelölni. (1875. évi 26.922. I. M.)

A czégbejegyzések közhirrétételeért fizetendő díjakat a felektől a törvényszéki elnök szedi be és felügyelete alatt a czégjegyzékvezetővel kezelteti. A czégghirdetési díjakról két példányban jegyzéket kell vezetni s a törvényszéki elnök a beszedett díjakat ellennyugta beszolgáltatása és nyugta kívánása mellett negyedévenként az adóhivatalba szállítja, azután pedig a nyugta hiteles másolatát s a czégghirdetési díjak jegyzékének egyik példányát a kereskedelemügyi miniszteriumhoz felküldi. A jegyzék másik példányát az elnöki irattárban kell elhelyezni.

A hirdetési díjak következők:

1. Egyéni cég bármilyen bejegyzése vagy törlése 1 k.
2. Közkereseti és betéti társaságoknak első ízben való bejegyzése, valamint ezeknek végleges törlésénél, a bejegyzés vagy törlés alkalmával, a társaságnak a hány belfagya, illetőleg bel- és kültagja van, annyiszor 1 k.

3. Közkereseti és betéti társaságoknál, a 2. pontban említett bejegyzés és törlés kivételével, minden egyes alszám alatt közhirrre tett bejegyzésért, tekintet nélkül a tagok számára, 2. k.

4. Részvénytársaságok és szövetkezetek minden egyes bejegyzésének vagy törlésének közhirrétételeért, kivétel nélkül 4 k.

A jegyzék mintája:

Kimutatás

a . . . . . kir. törvényszéknél . . . évi . . . negyedben befolyt cégbejegyzési díjakról.

1. Sorszám.
2. Cégjegyzéki folyó- és alszám.
3. A cég szószerinti szövege.
4. A cég minősége:
  - a) egyéni,
  - b) közkereseti vagy betéti társaság,
  - c) részvénytársaság vagy szövetkezet,
5. A hirdetés tárgyát képező bejegyzések.
6. Befolyt díjak.
7. Jegyzet.

Közkereseti és betéti társaságoknak első ízben való bejegyzésénél vagy végleges törlésénél a tagok számát a jegyzet rovatban fel kell tüntetni. (1883. évi 6165. és 1886. évi 44.227. I. M.)

Váltóeljárás.

A telekkönyvileg nem biztosított váltón foglalt összegekről a törvényszék iktatóhivatalában a beérkezett váltókeresetek alapján jegyzéket kell vezetni s ezt havonként a pénzügyi igazgatósághoz (Budapesten az adófelügyelőhöz) át kell tenni. Ez a kimutatás az adókimutatás céljából szükséges. A kimutatásban az egész váltóösszeget s nem csak a beperesített részt kell feltüntetni.

Havi kimutatás

a . . . . . kir. törvényszéknél benyújtott váltókere-
setekhez mellékelt. telekkönyvileg nem biztosított váltón foglalt
tőkeösszegekről.

1. Folyószám.
2. Váltókereset iktatószáma.
3. Felperes neve és lakhelye.
4. Alperes neve és lakhelye.
5. Váltótőkeösszeg . . . . k. . . . f.

(1881. évi 21.523. I. M.)

Csödeljárás.

A csödbiztos intézkedése ellen beadott előterjesztést vagy panaszt a törvényszék elnöke más előadónak osztja ki.

A csödbiztosnak ügykezelésére a törvényszéki elnök fel-
ügyel s a csödbíróság köteles a csödbiztos ügykezelését
mindenik félévben legalább egyszer kiküldötte által megvizs-
gáltatni.

Ily vizsgálattal csakis bírót lehet megbízni. (1881. évi
3329. I. M. E.)

Soronkívül elintézendő ügyek.

Soronkívül elintézendők:

1. a váltó és kereskedelmi, peres és perenkívüli eljárás
alá tartozó ügyek, ide értve a közforgalom tárgyát képező
értékpapírok bírói megsemmisítését tárgyzó ügyeket is;

2. a végrehajtási, biztosítási és zárlati kérvények, valamint
a zárlat feloldását, vagy megszüntetését tárgyzó ügyek;

3. a bírói letétek elfogadását és kiadását, valamint az
árverési vételár utalványozását tárgyzó ügyek;

4. a cégjegyzési ügyek;

5. a csödnitási, csödmegszüntetési ügyek és általában a
csödeljárás folyamán halasztást nem tűrő intézkedések;

6. a kiskorúság meghosszabbítását, az atyai hatalom gya-
korlásának megszüntetését, a gondnokság alá helyezést, a
meghosszabbított kiskorúságnak és a gondnokságnak megszü-
ntetését tárgyzó ügyek;

7. előleges bizonyítás elrendelését és hivatalos bizonyítványok kiadását tárgyzó ügyek;

8. az ügyvédek ellen emelt panaszok;

9. a végrendeletek kihirdetése, a hagyaték leltározása, hagyatéki zárlat elrendelése és általában a hagyatéki eljárás során halasztást nem tűrő ügyek;

10. fegyelmi ügyekben a fegyelmi eljárás elrendelése és a hivatalból való felfüggesztést tárgyzó kérdések;

11. a büntető eljárásban az előnyomozás (elővizsgálat) teljesítése, a bűnvizsgálat és vizsgálati fogság elrendelése vagy megszüntetése, a vizsgálat során halasztást nem tűrő intézkedések megtétele és mindazok a büntető ügyek, melyekben letartóztatott vagy vizsgálati fogságban levő van érdekelve, valamint a zárlat elrendelésére s megszüntetésére és a büntetés végrehajtására vonatkozó ügyek;

12. a felebbviteli beadványok, illetőleg a felebbvitel bejelentését tárgyzó jegyzőkönyvek;

13. a felebbviteli bíróságoknak kiegészítésre vonatkozó rendeletei, valamint megsemmisítő és feloldó határozatai;

14. azok az ügyek, a melyek haladéktalan vagy soronküli elintézését törvény vagy külön rendelet kívánja;

15. mindazok az ügyek, melyek a felsorolt ügyekkel oly szorosan függnek össze, hogy azok eldöntése nélkül az utóbbiak alaposan el nem dönthetők.

Soronkívül a fél kérelmére, akár az ebbeli minőségnek az előadó által történt felismerése folytán elintézendők azok az ügyek is, a melyeknek eldöntésétől más ügy megindítása vagy valamely folyamatban levő további ellátása függ.

A soronküli előadás iránt a felsorolt körülmények valamelyikére, vagy arra alapított kérvény, hogy az elintézés helyrehozhatatlan kár vagy veszély nélkül el nem halasztható, az elnöknel adandó be, és ez által intéztetik el.

Az elnök dönti el a soronküli elintézés kérdését az előadó által bejelentett kétség esetében is.

A bíró köteles az elnök által soronküli elintézésre nézve tett rendelkezést fogadosítani. (Ü. Sz. 159.—161.)

Az elintézési sorrend helyességének ellenőrzése.

Az elnök nemcsak jogosítva van az elintézési kérvényeket bármikor megtekinteni, az elintézés sorrendjének szabályszerűségét ellenőrizni, a hátralékos ügyek elintézését elrendelni

és az elintézését gátló körülményekről felvilágosítást kívánni, hanem feladatában is áll évenként legalább kétszer az összes elintézési könyveket együttes megvizsgálás alá venni és a mennyiben ez alkalommal a kiosztott hasontermészetű ügyek elintézésének ideje tekintetében az egyes bírák között feltűnőbb különbséget tapasztal. ezt a következő kiosztások megfelelő berendezése által, szükség esetén pedig az által is megszüntetni, hogy a már kiosztott ügydarabok egy részét az egyes bíraktól visszaveszi és az elintézés sorrendjében előbbre haladt más bírának osztja ki. (Ü. Sz. 163.)

Tanácsülések.

Az elnök hosszabb időre vonatkozóan előre megállapítja, hogy a hétnek mely napjain tartatnak a tanácsülések.

Az elnök jelöli ki a tanács tagjait: az előadót, a szavazó-bíró és a tanácsjegyzőt; az elnök nyitja meg és zárja be az ülést, az ülés méltósága fölött örökdik, a csendet és rendet fentartja és a tanácskozás menetének szabályszerűségéről gondoskodik. (Ü. Sz. 171.)

Ha a bírák létszáma megengedi, az elnök az év elején több tanácsot alakít.

A megalakított tanácsok bírói tagjainak személyében az elnök az év folyamán és a következő év elején változtatásokat nemcsak tehet, hanem köteles is az ügymenet sérelme nélkül ily változtatásokat tenni a végett, hogy a bírának nagyobb időközön belül alkalom adassék az ügyszakok mindenikében vagy legalább ezek többjeiben működhetni. (Ü. Sz. 172.)

Teljes tanácsülés.

Felsőbb rendeleteket és utasításokat, valamint a felelősségi bíróságok által tett és a jövőre nézve utasításul szolgáló észrevételeket teljes tanácsülésben kell előadni. Ha a teljes tanácsülésben valamennyi bíró meg nem jelenhetne, az elnök intézkedik, hogy az előadott rendeletek és utasítások a meg nem jelenteknek is tudomására jussanak. (Ü. Sz. 173.)

Nyilvános tárgyalások és előadások jegyzéke.

Az előadó tartozik az előadásra elkészített pereket az elnöknek jegyzék mellett előre s oly időben bejelenteni, hogy

a jegyzék legalább három nappal az előadás előtt ki legyen függeszthető. (Ü. Sz. 179.)

Ülések nyilvánossága.

Nyilvános ülések kitűzésénél az elnök arra ügyel, hogy az előadás menete félbe ne szakíttassék oly ügyek által, a melyeknek előadásánál a közönség ki van zárva. (Ü. Sz. 180.)

A nyilvános ülésekből csak gyermekek és oly személyek zárhatók ki, akik nem a hely méltóságának megfelelően jelennek meg.

A hallgatók csak a tanácsjegyző által aláírt jegy felmutatása mellett bocsáttatnak be.

A kiosztható jegyek számát az elnök állapítja meg és azok kiszolgáltatásánál a jelentkezés sorrendjét kell szem előtt tartani. Ez a megszorítás azonban az ügyfelekre és képviselőkre ki nem terjed.

Az ügyvédi kar részére bizonyos számú jegyeket mindig fenn kell tartani. (Ü. Sz. 181.)

A rend fentartása.

A közönséget a bíróságtól illő távolban korlát választja el. A korláton kívül az első sorban az ügyfeleket és képviselőket ülőhely illeti. (Ü. Sz. 182.)

A tanács elnökének feladata nyilvános ülésekben a rend fentartására örködni, azokat, kik a rend ellen vétének, rendretusítja, s ha ez fogamat nélkül marad, kiutasíthatja, sőt szükség esetében a termet kiüríttetheti.

Tettleges ellenszegülés vagy nagyobb kihágás esetében az elnöknek jogában áll a tettet nyomban letartóztatni és az illetékes büntető bíróság elé állíttatni. (Ü. Sz. 183.)

A tanácsjegyzőkönyveket zárt helyen kell őrizni és a terjedelemez képest egész, fél- vagy negyedévenként beköttetni. (Ü. Sz. 197.)

Felelősségi tanács.

Minden törvényszéknél külön polgári felelősségi tanácsot kell alakítani.

A felelősségi tanács ítélőbírói tagjait (elnök, bírák) minden év végén a következő év tartamára a törvényszék elnöke osztja be.

A beosztás lehetőleg akként történjék, hogy a felebbezési tanácsban azok a bírák képezzék a többséget, kik abba az előző évben is be voltak osztva.

Évközben a beosztáson csak fontos személyi tekintetekből, vagy az ügymenet érdeke által előidézett szükség esetén lehet változtatni.

A felebbezési tanács alakításáról és tagjairól minden év január 15-ig, a beosztáson évközben történt változtatásokról pedig esetenként jelentést kell tenni az igazságügyi miniszterhez. (S. Ü. Sz. 67.)

Ha valamelyik kir. törvényszéknél a polgári felebbezési tanács hatáskörébe tartozó ügyek nagyobb számánál fogva két vagy több tanácsülés egyidejű tartására nyilván és állandóan szükség van, az illető törvényszék elnöke az igazságügy-miniszter engedélyével több felebbezési tanácsot alakíthat.

Az egyes tanácsokat római számokkal kell megkülönböztetni.

Minden egyes felebbezési tanács elnökét, elnökhelyettesét és bírói tagjait a törvényszék elnöke külön-külön jelöli ki.

Az egyik felebbezési tanács rendes vagy helyettes tagjai kijelölhetők a másik felebbezési tanács helyettes tagjaiul is. (1896. évi 57.809/1895. I. M.)

A felebbezési tanácsnak az állandóság jellegével kell birnia, s azokat a dolgokat, melyek a törvényszék mint felebbezési bíróság hatáskörébe tartoznak, a mennyiben ügyviteli természetűek és kifejezetten a törvényszéki elnök hatáskörébe utalva nincsenek, a felebbezési tanács elnöke látja el.

Ha a törvényszéki elnök a felebbezési tanács elnökének hatáskörébe tartozó dolgokat állandóan és rendszerint maga akarja végezni, ki kell magát jelölnie a felebbezési tanács elnökéül. (1894. évi 44.641. I. M.)

A felebbezési tanács elnöke rendszerint a törvényszéki elnök; azonban a felebbezési tanács elnöke lehet oly ítélőtáblai bírói czímmel és jelleggel felruházott vagy más törvényszéki bíró is, akit az igazságügyminiszter a törvényszék elnökének és az illetékes ítélőtábla elnökének előterjesztésére a felebbviteli tanács vezetésének jogaival felruház. A törvényszék elnöke ily esetben is egyes tanácsülésekben bármikor elnökölhet.

A beosztás alkalmával a kir. törvényszéki elnök kijelöli azt az ítélőbírót, aki a felebbezési tanács elnökét akadály esetén helyettesíti. Állandó elnökhelyettesül oly ítélőbíró is kijelölhető,

aki különben nem is tagja a felebbezési tanácsnak. Egyes tanácsülésekben szükség esetén a felebbezési tanácsba beosztott oly ítélőbíró is elnökölhet, aki a beosztás alkalmával nem jelöltetett ki elnökhelyettesül; s aki máskülönben nincsen a tanácsvezetés jogával felruházva. Az elnöklő bíró kijelölése ily esetben a felebbezési tanács elnökének vagy helyettesének hatáskörébe tartozik. (S. Ű. Sz. 68.)

A felebbezési tanács bírói tagjait a törvényszéki bírák sorából kell kijelölni.

A felebbezési tanácsba a szükséghez képest annyi bíró osztható be, hogy egyidejűleg két vagy több tanácsülést lehessen tartani.

A felebbezési tanácsba rendes tagokul beosztott bírákon kívül a törvényszéki elnök még két vagy több bírót jelöl ki, akik a felebbezési tanács rendes bírait akadályoztatás esetén helyettesítik. A helyetteseket a beosztás alkalmával előre megállapítandó sorrendben a felebbezési tanács elnöke hívja be.

A felebbezési tanács tagjai, a mennyiben a felebbviteli ügyekkel nem volnának eléggé elfoglalva, másnemű bírói dolgokra is alkalmazandók. (S. Ű. Sz. 69.)

A felebbezési tanács rendes tagjainak száma úgy állapítandó meg, hogy a felebbezési tanács rendszerint helyettes bírák behívása nélkül tarthassa meg üléseit.

Tekintve már most azt a rendszerinti esetet, mely szerint a beosztás azzal a célzattal történik, hogy a felebbezési tanács egyidejűleg csak egy tanácsülést tartson, legalább két rendes bírót és két helyettes bírót kell a felebbezési tanácsba beosztani, megjegyeztetvén, hogy a rendes bírák egyike a felebbezési tanács elnökének állandó helyetteseül is kijelölhető. Nincs ugyan kizárva, hogy az egyes tanácsülésre szóló beosztás mellett a felebbezési tanács tagjainak száma kettő helyett háromban vagy négyben állapíttassék meg: mindamellett e részben is szem előtt kell tartani, hogy kettőnél több rendes tagnak beosztása csak akkor indokolt, ha az a felebbezési tanács bíraira háruló előadói teendők célirányosabb beosztása szempontjából szükséges, s e mellett a felebbezési tanács egysége és állandósága sérelmet nem szenved.

Ha pedig a beosztás azzal a célzattal történik, hogy egyidejűleg két vagy több tanácsülést lehessen tartani, a felebbezési tanács megalakítása csak akkor fog megfelelni a S. Ű. Sz. 69. §-ának, ha a felebbezési tanácsba beosztott

rendes tagokból — az akadályoztatás esetén kívül is — kitélik az a szám, mely két vagy több tanácsülésnek egyidejű megtartásához szükséges.

Hogy pedig a beosztásnak helyes voltát ebből a szempontból is meg lehessen bírálni: szükséges, hogy a törvényszéki elnök a beosztás alkalmával kifejezetten említse meg, vajjon a beosztás egyidejűleg megtartandó egy vagy több tanácsülésre vonatkozólag történik-e.

A rendes tagok ülésbe hívásának sorrendjét előre megállapítani nem szükséges, mert a felebbezési tanács rendes tagjai közt a felebbezési tanács elnöke szabadon osztja fel az ügyeket és a teendőket, s ez magában foglalja az intézkedés szabadságát a tekintetben is, hogy a felebbezési tanács tagjai közül ki és mikor vesz részt az egyes tanácsülésekben. Ellenben a helyettes bírák behívásának sorrendjét előzetesen és szabatosan meg kell állapítani és be is tartani, kivévn. ha az eltérés az 1893. évi XVIII. t.-cz. 107. §-ának első bekezdése szempontjából szükséges. (1894. évi 44.671. I. M.)

A polgári felebbezési tanácsban bekövetkező változásokat az alábbi kimutatás felhasználásával nyilván kell tartani s a változásokról a táblai elnök útján jelentést tenni.

A tanács megalakításáról a törvényszéki elnök minden évben december hó 20-ik napjáig jelentést tesz a táblai elnök útján a miniszterhez s jelentését felszereli az említett kimutatással.

Kimutatás

a . . . . . kir. törvényszék polgári felebbezési tanácsának ítélőbíró tagjairól az 1 . . . évben.

A felebbezési tanács elnöke	Állandó elnök-helyettes	Rendes bírák	Helyettes bírák

(1895. évi 8928. I. M.)

Jegyzőkönyvvezető.

A tárgyalási jegyzőkönyvek vezetésére a törvényszék elnöke által kijelölt jegyzőket vagy aljegyzőket kell alkalmazni. Joggyakornok csak kiváló képesség esetén bizható meg a tárgyalási jegyzőkönyv vezetésével. (S. Ü. Sz. 70.)

Ülésnapok.

A törvényszék elnöke a felebbezési tanács megalakításával egyidejűleg meghatározza a hétnek napjait, a melyeken a tanács rendes üléseket tart. (S. Ü. Sz. 71.)

Jegyzői iroda.

Minden törvényszéknél a felebbezési tanács mellé jegyzői irodát kell felállítani. A jegyzői iroda több felebbezési tanács felállítása esetén valamennyire nézve közös.

A jegyzői irodát a felebbezési tanács jegyzője vezeti.

A felebbezési tanács jegyzőjeül a törvényszéki elnök rendszerint a kezelőszemélyzetnek arra alkalmas tagját rendeli ki. A felebbezési tanács jegyzőjeül kirendelhető törvényszéki jegyző vagy aljegyző is.

A törvényszék elnöke az említettek sorából a felebbezési tanács jegyzőjének állandó helyettesét rendel. A további helyettesítés iránt a törvényszék elnöke esetről-esetre intézkedik.

A törvényszéki elnök a szükséghez képest a jegyzői irodába egy vagy több irnokot vagy dijnokot is beoszthat, a kikkel a felebbezési tanács jegyzője rendelkezik. (S. Ü. Sz. 72. és 57.809/1895. I. M.)

A törvényszék elnöke meghatározza a napnak óráit, melyekben a jegyzői iroda a felek részére nyitva áll. E célra minden hétköznapi napnak legalább két óráját és minden ünnep- és vasárnapnak legalább egy óráját kell megállapítani.

A törvényszéki elnök erre vonatkozó intézkedését a bíróság hirdetményi tábláján kifüggesztés útján kell közzétenni. (S. Ü. Sz. 73.)

Ezenkívül a gyűjtőszekrény kiürítésének időpontját is meg kell határozni és a gyűjtőszekrényen megjegyezni. (S. Ü. Sz. 74. §.)

Büntetőperrendtartás és ügykezelés.

Vádtanács.

A kir. törvényszék vádtanácsa az elnökből és két bíróból áll.

A kir. törvényszék elnöke minden év november havának végén meghatározza, hogy a következő évben a királyi törvényszék birái közül ki lesz a vádtanács elnöke s kik lesznek tagjai; egyuttal előre kirendel egy helyettes elnököt s egy helyettes bírót.

Ha az év folyamán az utóbbiak is akadályozva vannak, a további helyettesítés iránt esetről-esetre a kir. törvényszék elnöke intézkedik. (1897: XXXIV. 8.)

Ha valamely törvényszéknél több vádtanács szerveztetik, mindegyikhez egy helyettes elnök s egy helyettes bíró jelölendő ki. A vádtanács helyettes tagjait lehetőleg a másik vagy többi vádtanács tagjai közül kell kijelölni.

A vizsgálóbíró nem osztható be a vádtanácsnak sem rendes, sem helyettes tagjául: Szükség esetén a helyettes vizsgálóbíró a vádtanács tagjává kijelölhető ugyan, de szigoruan kell ügyelni arra, hogy abban az ügyben, melyben nyomozó vagy vizsgálati cselekményt teljesített: a vádtanácsban ne vegyen részt.

A vádtanács jegyzőjét az elnök vagy egész évre vagy esetről-esetre rendeli ki: ügyelni kell azonban arra, hogy a jegyző oly ügyben, melyben nyomozó vagy vizsgálati cselekményt teljesített, mint jegyzőkönyvvezető ne járjon el.

A törvényszék elnöke az egész évre előre meghatározza a hétnek legalább egy napját, melyen a vádtanács rendes ülését tartja; ugyszintén azt az ülést is, melyben a vizsgálóbíró a vizsgálatok állásáról és menetéről a vádtanácsnak havonként jelentést tesz.

Ez utóbbi ülés lehetőleg a hónap elejére s oly napra tűzendő ki, midőn már a járásbiróságoknak hasonló tartalmu havi jelentései a vádtanácshoz beérkezhetnek.

A törvényszékhez, illetőleg a törvényszék mellett szervezett esküdtbirósághoz czimzett minden beadvány a törvényszék elnökének mutatandó be; ha pedig az ügy már korábban előadónak volt kiosztva, az iratok közvetlenül ehez küldendők.

A mennyiben a beadvány a vádtanácshoz tartozik, az

iratokat rövid uton, kísérő irat nélkül, a vádtanács elnökéhez kell áttenni, ellenkező esetben a törvényszék elnöke az ügyet előadónak osztja ki.

Olyan ügyekben, melyekben a vád alá helyezés, illetőleg a főtárgyalás már jogerősen el van rendelve, a törvényszékhez címzett beadványok a főtárgyalás elnökéhez, az esküdt-bírószághoz címzettek pedig az esküdtbírószág elnökéhez, illetőleg helyetteséhez küldendők.

Letartóztatás vagy szabadlábra helyezés foganatositása iránt a fogház főnökének (kir. ügyész, járásbíró) közvetítésével kell intézkedni.

Ha vádhatározat hozatott, vagy ha a főtárgyalás elrendeltetett, az iratokat azonnal át kell tenni a főtárgyalás elnökéhez, illetőleg az esküdtbírószág elnökéhez vagy helyetteséhez.

Az áttétel rövid uton kézbesítő könyv mellett történik. A mennyiben több főtárgyalási tanács van, az iratok kiosztás végett a törvényszék elnökének mutatandók be. (B. Ü. Sz. 62-73.)

A főtárgyalás és annak előkészítése.

Tárgyalási tanács.

A törvényszék elnöke minden év november havának végén főtárgyalási tanácsot alakít s meghatározza, hogy a következő évben ő maga vagy melyik törvényszéki bíró és ha több főtárgyalási tanács párhuzamosan működik: vele, vagy kivüle még mely törvényszéki bírák lesznek a főtárgyalások vezetésével megbízva.

Az akadályozott főtárgyalási elnök helyettesítése tárgyában a törvényszék elnöke esetről-esetre intézkedik.

A főtárgyalási elnök kiszemelésénél a szakképzettség, a nyelvismeretek és a tárgyalás vezetése tekintetében fontos személyi tulajdonságok irányadók. A rangidősség vagy magasabb kor csak másodszorban jönnek tekintetbe.

A törvényszék elnöke egyes főtárgyalások vezetését akkor is átveheti, ha egyébként rendszeren mint főtárgyalási elnök nem is működik.

A főtárgyalások elnökévé az esküdtbírószág elnökeül kijelölt törvényszéki bíró is kijelölhető; mely esetben az esküdtbírószági ülészak alatt szükség esetén a törvényszék elnöke helyettes főtárgyalási elnököt jelöl ki.

Nagyobb forgalmu törvényszéknél külön felelbbviteli tanács is alakítható.

Főtárgyalási napok.

Ugyancsak november hó végén határozza meg a törvényszék elnöke, hogy a következő évben a hét mely napjai lesznek rendes főtárgyalási napok.

A rendes főtárgyalási napokra tüzetnek ki sorban a főtárgyalások.

A bírák és jegyzőkönyvvezetők beosztása.

A törvényszék elnöke november havában határozza meg, hogy a következő évben az egyes főtárgyalási napokon mely bírák és mely jegyzőkönyvvezetők lesznek hivatva a főtárgyalási elnök mellett a főtárgyalási tanácsban részt venni. A szükséges helyettesítésről a törvényszék elnöke gondoskodik s ő jelöli ki a főtárgyalási elnök kívánságára a pótbíró is.

A főtárgyalási jegyzőkönyv vezetésével jártas és képzett jegyzők és aljegyzők bizandók meg. Joggyakornok arra csak kiváló képesség esetében alkalmazható.

Terjedelmesebb, valószínűleg több napot igénybe vevő ügyekre a törvényszék elnöke több jegyzőkönyvvezetőt is rendelhet ki és intézkedhetik, hogy azok a főtárgyalási jegyzőkönyvet felváltva vezessék. (B. Ü. Sz. 75 -79.)

A büntető-ügyek irodai kezelése a törvényszéknél.

Az iktatóhivatalnak vezetője köteles mindenkinek, a mennyiben valamely tüzetesen megjelölt büntető-ügynek vagy beadványnak a bírósághoz érkezteről tudakozódik. előleges engedély felmutatásának kívánása nélkül felvilágosítást adni a tüzetesen megjelölt büntető-ügy vagy beadvány iktató-számáról és arról, hogy az ügy névszerint melyik vizsgálóbírónak vagy előadóbirónak van kiosztva, vagy hogy az iratok a bíróság vezetőjénél, illetőleg a vádtanács elnökénél, vagy a főtárgyalási elnöknél vannak. Magától értetik, hogy az iktatóhivatalban alkalmazottaknak az ügy állásáról és a bünügyi iratok tartalmáról csak a bíróság és a kir. ügyészség tagjainak hivatalos czelokra szabad értesítést adni, magánegyéneket ellenben a vizsgáló- vagy előadóbiróhoz, illetőleg a bíróság vezetőjéhez kell utasítaniok.

Az ügy vagy beadvány megérkezétől és iktatószámáról sem adható értesítés, ha azt a törvényszék elnöke az illető ügyre nézve megtiltotta, mely tilalmat azonban a törvényszék elnöke csak az eljárás sikerének vagy más jogosult közérdeknek biztosítása végett bocsásson ki. Az elnök ily tilalmat az ügyben érdekelt felekre és a sértettre, továbbá képviselőjükre nem adhat ki.

Ha a büntetőügyi beadvánnyal pénz vagy értéktárgy érkezik, ezeket az iktató nem fogadhatja el, hanem a benyújtót a törvényszék elnökéhez utasítja.

Ez, ha az átvételnek helye van, azt teljesíti és annak megtörténtét a beadványon bizonyítja, azután pedig az utóbbit, a netán szükséges kiosztás után, az iktatóba küldi.

Az iratoknak megtekintése vagy tartalmukról értesítés adása a kiadóhivatalban csak a bíróság vezetőjének engedélye alapján történik.

Ha az irattárnoknak a megtekintés megengedhetésére nézve kétségei vannak, köteles a bíróság vezetőjének vagy helyettesének intézkedését kikérni, egyuttal köteles minden esetben ügyelni arra, hogy a bíróságoknak belső ügyvitelére vonatkozó iratok — különösen a tanácskozásról felvett jegyzőkönyv és az érdemleges bírói határozatok fogalmazványai — az iratok közül, mielőtt ezek a feleknek átadatnak, kivétesse.

Nagyobb törvényszéknél elnökének rendelkezéséhez képest a kitűzött határnapok egyrészt — és a sürgetés végett jogerőre emelkedés után, vagy hasonló okból előterjesztendő ügyek másrészt — elkülönített sürgetési naplóval nyilvántarthatók. (B. Ü. Sz. 102—108.)

Esküdtbíróság.

Az esküdtbíróság megalakítása.

Az esküdtbíróság elnökét és ennek helyettesét a kir. ítélőtábla elnöke jelöli ki.

Elnökké rendszerint a kir. törvényszék elnökét kell kijelölni, de kijelölhetők a kir. ítélőtábla bírái, valamint ama törvényszék bírái is, melynél az esküdtbíróság alakittatik. Az esküdtbíróság elnökének helyettesét a törvényszék bírái közül kell kijelölni.

A kijelölés egy évre történik és legkésőbb deczember

hó 31-ig a hivatalos lapban és a kir. törvényszék hirdetményi tábláján közzé teendő.

Az elnöknek és helyettesének akadályoztatása esetében, a helyettesítés iránt, ha annak sürgös szüksége forog fenn, esetről-esetre a törvényszék elnöke intézkedik. (1897 : XXXIII. 2.)

Az esküdttbírószághoz két bírót és két helyettes bírót, szintén egy évre, a kir. törvényszék elnöke jelöl ki, a vezetése alatt levő kir. törvényszék bírái, vagy a törvényszék helyén működő kir. járásbírák sorából.

Az esküdttbírószág tagja albiró nem lehet. (1897 : XXXIII. 3.)

Az esküdtek eljárási szabályai.

Az esküdtek tanácskozó termében a B. P.-nak 351., 365—370. §§-ait magában foglaló kivonatát több példányban az esküdtek rendelkezésére kell bocsátani. (B. P. 364.)

Az esküdtek alaplajstroma.

Legkésőbb szeptember hó 1. napjáig a főszolgabíró, polgármester és kerületi elöljáró az esküdtek alaplajstromának egyik példányát a felszólalásokkal és észrevételekkel együtt, a főszolgabíró pedig a községi bíró jelentését is annak a kir. törvényszéknek elnökéhez küldi be, melynél az esküdttbírószág szervezve van.

Együttal felvilágosító nyilatkozatot tesz a felszólalásokban és észrevételekben felhozott oly adatokra is, melyeknek valódisága vagy valótlanysága az iratokból ki nem tűnik.

Ha az alaplajstrom szeptember hó 1. napjáig be nem érkezett, a törvényszék elnöke az igazságügyminiszternek jelentést tesz: aki a lajstrom összeállítása iránt saját hatáskörében intézkedik, esetleg elrendelheti, hogy az a késedelmes tisztviselő költségére állíttassék össze.

Az esküdtek évi lajstroma.

A kir. törvényszéknél november havában bizottság ül össze. Ennek elnöke: a törvényszék elnöke, tagja: egy bíró és három bizalmi férfiú, a kiket az elnök a törvényhatóság által megválasztott bizalmi férfiak közül hív meg. Ezeken kívül a törvényszék elnöke, ha szükségesnek találja, a kerület, a város vagy járás közigazgatási főtisztviselőjét felvilágosító nyilatkozat tétel végett a bizottság ülésére szintén meghívja.

A bizottság mindenenek előtt vizsgálat alá veszi a felszólalásokat és az ezekre tett észrevételeket. E tárgyban hozott határozatát jegyzőkönyvbe veszi, ennek alapján az alaplajstromra záradékot vezet, melyben felsorolja azokat, a kiknek felvételét vagy kihagyását elhatározta. A jegyzőkönyvet és a záradékot az elnök és a jegyző írják alá.

A felszólalások elbírálására és az évi lajstromok összeállítására hivatott bizottságba az illető törvényhatóságok bizottsága lehetőleg már az év első felében, legkésőbb azonban oly időben, hogy október hó végeig a megválasztottak névjegyzékét az illetékes törvényszék elnökének megküldhessék, területük különböző részeiből oly bizalmi férfiakat választanak, kik lakóhelyük környékének esküdtképes férfiai leginkább ismerik.

Az esküdttbírósi hatáskörrel felruházott törvényszék elnöke a bizottságba felváltva, lehetőleg azokat a bizalmi férfiakat hívja meg, a kik az alaplajstromba felvett esküdtekről legmegbízhatóbb felvilágosítást adhatnak.

A törvényszék elnöke a bűnügyi átalányból a törvényszék székhelyén kívül lakó bizalmi férfiaknak, ha kéri, napidíjul legfeljebb hat koronát s utiköltségül I. osztályu hajózási, illetőleg II. osztályu vasuti díjat, vagy tengelyen utazás esetében miriaméterenként öt koronát állapít meg; a törvényszék székhelyén kívül lakó közigazgatási főtisztviselőknek pedig kérelmükre szabályszerű utazási illetményeiket utalványozza ki.

A szabályszerűleg meghívott bizalmi férfit, aki a bizottság ülésére pontosan meg nem jelenik, az elnök 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal bünteti, a meg nem jelent közigazgatási főtisztviselőt pedig felettes hatóságánál följelenti.

A bizottság a felszólalás tárgyában hozott határozat tartalmát jegyzőkönyvbe veszi és annak alapján a lajstromokra záradékot vezet.

A záradékban előbb azokat kell az alaplajstromba való folytatólag bevezetéssel felsorolni, a kiknek felvételét a bizottság elhatározta, azután azokat kell megnevezni, akik a lajstromból kihagyattak. Ez utóbbiak neve az alaplajstromban is áthuzandó, de úgy, hogy a név azért olvasható maradjon, egyttal pedig a kihagyás oka a jegyzetirovatban megemlítendő.

A záradékot az elnök és a jegyző írják alá.

A kiválasztásnál szem előtt kell tartani az esküdttbírói hivatás nagy fontosságát s a törvény 15. §-ában foglaltak

megtartása mellett általában ügyelni kell arra, hogy az esküdtek évi lajstromába lehetőleg azok vétessenek fel, akik az esküdtbiróság székhelyén, közel vidékén, vagy bár távolabb, de oly helyeken laknak, a honnan minden évszakban biztosan, gyorsan és nagyobb költség nélkül az esküdtbiróság székhelyére lehet jutni.

A mennyiben az igazságügyminiszter a mentességet felfüggesztette, az elmúlt évben szolgálatot teljesített esküdtek csak az elkerülhetlenül szükséges számban és akkor is lehetőleg helyettes esküdti minőségben vétessenek az évi lajstromokba.

A kerületi elöljáró, a polgármester és a községi bíró a hozzájuk megküldött évi lajstromokba felvett esküdteknek elhalálozását, lakóhelyváltoztatását és azokat a körülményeket, melyek következtében az illetők esküdtbírói szolgálatot nem teljesíthetnek, az esküdtbirósági hatáskörrel felruházott kir. törvényszék elnökének esetről-esetre haladéktalanul tudomására hozzák.

Az évi lajstromokba felvett, de az esküdtszéki szolgálattól mentes egyéneknek, ha mentességi jogukat érvényesíteni kívánják, ez iránt az illető ülőésszakok szolgálati lajstromaiba való kisorsolás megkezdéseig az esküdtbirósági hatáskörrel felruházott kir. törvényszék elnökénél kérvényt kell beadniok.

A kir. törvényszék elnökéhez a kisorsolás megkezdése után érkezett mentességi kérelem csak abban az esetben vehető figyelembe, ha a mentességi ok az említett időpont után merült fel.

A bejelentéseket és kérvényeket a törvényszék elnöke köteles azonnal elintézni és a lajstromokat ennek megfelelően akép helyesbiteni, hogy az év folyamán igénybe nem vehető esküdt nevét, olvashatóságának fentartása mellett áthuzza. A lajstrom jegyzet rovatában a helyesbités okát fel kell tüntetni.

Azokat a bejelentéseket és kérvényeket, melyek a szolgálati lajstromra vonatkoznak, és a szolgálati lajstromnak az esküdtbiróság elnökéhez történt áttétele után érkeztek, a törvényszék elnöke elintézés végett haladéktalanul az esküdtbiróság elnökéhez teszi át.

Az esküdtek szolgálati lajstroma.

Minden ülőésszak megkezdése előtt legalább 15, de legfeljebb 30 nappal a kir. törvényszék nyilvános ülést tart, melyben az elnökön kívül két bíró vesz rész. Erre az ülésre

a kir. ügyészséget meg kell hívni, az ügyvédi kamarát pedig az ülés hatánapjáról azzal kell értesíteni, hogy magát megbízott által képviseltetheti. A törvényszék ez ülésben az évi lajstromból harmincz esküdtet és tiz helyettes esküdtet sorol ki.

E czélból az elnök által kijelölt bíró a főlajstromba bejegyezve levő mindenik esküdtnek külön papírszeletre irt nevét felolvassa és a törvényszék asztalán levő urnába helyezi; a szolgálatot teendő esküdteknek kisorsolása után pedig ugyan az a bíró a helyettes lajstromba bejegyezve levő mindenik helyettes esküdtnek szintén külön papírszeletre irt nevét olvassa fel és helyezi az urnába. A sorsot az elnök huzza. A kisorsolt esküdtek jegyzéke a szolgálati lajstrom.

A kisorsolás nem terjed ki azokra az esküdtekre és helyettes esküdtekre, a kik az őket megillető mentességet a sorsolás megkezdéseig érvényesítették. Az elkésetten előterjesztett kérelem alapján az esküdtszéki szolgálat alól csak akkor adható felmentés, ha a mentességi ok az említett időpont után merül fel.

Ugyanabban a szolgálati lajstromban együttesen fel nem vehetők:

1. a fel vagy lemenő ágbeli rokonok vagy sógorok ;
2. az oldalrokonok unokatesvérig bezárólag ;
3. azok, a kik egymással örökbefogadó szülői és örökbefogadott gyermeki viszonyban állanak ;
4. a kiknek egyike a másik nejének fitestvére vagy nőtestvérének férje.

Az e pontok alá eső egyének közül az, a kinek nevét az elnök előbb huzta ki az urnából, a szolgálati lajstromba fölveendő, a folytatólag kisorsolt másik vagy többi ki nem sorsoltnak tekintendő.

A sorshuzásról jegyzőkönyvet kell felvenni.

A törvényszék elnöke gondoskodik arról, hogy a szolgálati lajstrom összeállíttassék és az esküdthíroság elnökének megküldessék.

Ha az esküdthíroság elnöke a szolgálati lajstromba bejegyzett valamely esküdtet az esküdtszéki szolgálat teljesítésétől kizár vagy felment, az illetőnek a szolgálati lajstromból való törlését vagy állandó felmentését, nevének áthúzása mellett, a lajstrom jegyzet rovatába bevezeti s intézkedéséről a

szükséghez képest az illetőt, valamint — az évi lajstromok kiigazítása végett — a kir. törvényszék elnökét is értesíti.

Az esküdttörvényszék elnöke minden ülésszak végén az utolsó ügy felvétele előtt kérdést intéz az esküdtekhez és a helyettes esküdtekhez az iránt, vajjon a folyó és a jövő évben őket megillető mentességet igénybe venni kívánják-e.

A tett nyilatkozatokat a szolgálatot teljesített esküdtek névjegyzékével együtt a kir. törvényszék elnökével közölni kell.

Az esküdttörvényszék elnöke a szolgálatot teljesített esküdtek névjegyzékét, valamint ezeknek az iránti nyilatkozatát, vajjon az őket megillető mentességet igénybe kívánják-e venni, a kir. törvényszék elnökével az ülésszak befejezésekor közli.

Hasonlóképp közölni kell a törvényszék elnökével azoknak az esküdteknek névjegyzékét is, kiket elmaradásuk vagy távozásuk okából a következő évi lajstromba fel kell venni.

Vegyes intézkedések.

A kir. ítélőtábla elnöke december hó elején kijelöli az esküdttörvényszágnak a következő évben működő elnökét s ennek helyettesét.

Az esküdttörvényszék megalakításáról és tagjairól minden év január hó 15-ig, a beosztáson évközben történt változtatásokról pedig esetenként jelentést kell tenni az igazságügyi miniszterhez.

Ha a körülmények változásával az esküdttörvényszék kerülete, a rendes ülésszakok száma és ideje, vagy az esküdtek száma tekintetében a következő évre módosítás mutatkozik szükségesnek, a törvényszék elnöke legkésőbb szeptember hó végeig indokolt jelentést tesz a kir. ítélőtábla elnökéhez, ki azt saját véleményével az igazságügyminiszterhez felterjeszti.

Hasonlóképp szeptember hó végeig kell jelentést tenni akkor is, ha a mentességi jog felfüggesztése válik szükségessé.

Az esküdttörvényszáki kerületekben az esküdttörvényszék elnöke minden év végén a kir. ítélőtábla elnöke útján kimerítő jelentést tesz az igazságügyminiszterhez arról, hogy:

1. az esküdttörvényszék abban az évben összesen hány ügyet tárgyalt;

2. ez ügyek közül az esküdttörvényszáki kerületté egyesített mindegyik törvényszék területétől törvényszékenként elkülönítve hány ügy származik;

3. mindezek az ügyek törvényszékenként elkülönítve megközelítőleg hány tárgyalási napot vettek igénybe és mennyi bűnügyi költséget okoztak;

4. az összekapcsolásnak minő hátrányát tapasztalta az igazságszolgáltatásra nézve;

5. a jövő évre az esküdthíroság területén törvényszékenként elkülönítve hány esküdtképes férfi vétetett fel az alaplajstromokba és az évi lajstromba?

Az esküdthíroság elnöke ugyanekkor véleményt ad arról, hogy az egyesítés fentartását, vagy megszüntetését minő körülmények indokolják? (1898. évi 3300. I. M. E. és 1897. XXXIII.)

Telekkönyvi eljárás.

Telekkönyvi bíró.

A telekkönyvi ügyek előadóját a királyi törvényszék kebeléből az illető elnök rendeli ki. Ezek a bírák egyéb alkalmazásuk tekintetében a királyi törvényszék hivatalos kötelékében változatlanul maradnak s reájuk nézve az elnök felügyeleti joga is érintetlenül marad. (1887. évi XXIX.)

Törvényszéknél telekkönyvi ügyek elintézésére egyes bírák albírák is kirendelhetők. (1899. évi 2605. I. M.)

A kir. törvényszék elnöke a törvényszék kebeléből mindenik törvényszéknél rendszerint egy bírót rendel ki. Egynél több bíró ily czélból csak kivételesen és csak azon esetben rendelhető ki, ha ezt az egyes bíróságilag elintézendő ügydarabok száma okvetlenül követeli.

Az egyes bírák kirendelésénél a telekkönyvi ügyekben való szakképzettség és jártasság figyelembe veendő.

A kirendelt egyes bíró neve az elnök által a kir. igazságügyminiszternek 8 nap alatt bejelentendő, ki is azon esetben, ha az igazságszolgáltatás érdekében kívánatosnak mutatkozik, a szükséges felvilágosítások beszerzése után, más bírónak kirendelése iránt intézkedhetik.

A kirendelt egyes bírák megbízatásának visszavonása s újabb kirendelés eszközzése a törvényszék elnökének hatásköréhez tartozik. Sürgős szükség esetének kivételével azonban naptári év közben a kirendelés visszavonása mellőzendő.

A kirendelt egyes bírák mellé a törvényszéknél levő jegyzőkből, aljegyzőkből és joggyakornokokból a szükséges segédszemélyzetet a törvényszék elnöke osztja be.

A kir. törvényszéki elnöknek felügyeleti, valamint fegyelmi joga, az egyes bíró irányában érintetlen marad s az elnök jogosítva van a szükséghez képest az egyes bírót is az ülésekben szavazó bíróként alkalmazni, sőt a lehetőséghez képest egyéb bírói teendőkkal is megbízni.

Ugyanezen szabály áll a kirendelt egyes bírák mellé beosztott segédszemélyzeti tagokra nézve is.

Hogy a beérkező ügyek mennyisége és minősége felől folytonosan tájékozva legyen, a telekkönyvi iktatókönyvet naponként az elnök nézi át s az íveket külön-külön aláírásával ellátja. A beadványokat ellenben az iktató köteles a telekkönyvi ügyek elintézésére kirendelt egyes bírónak jegyzék mellett közvetlenül megküldeni.

Több egyes bírónak működése esetében az elnök a telekkönyvi beadványokat az egyes bírák között községek vagy városrészek szerint, esetleg más megfelelő alapon állandóan felosztja s ez esetben az iktató a beadványokat az egyes bíráknak ezen felosztás szerint küldi meg.

A bevezetések helyessége és az ügykezelés pontossága fölött első sorban az egyes bíró, illetőleg több egyes bíró közül az örködik, kit az elnök erre kijelöl.

A kirendelt egyes bírák hivatalos helyiségei lehetőleg közvetlen a telekkönyvi helyiségek mellett jelölendők ki.

A szabadság, betegség, vagy más ok miatt akadályozott egyes bírót az elnök e célból kirendelendő törvényszéki bíróval helyettesíti.

Ott, a hol több egyes bíró van kirendelve, ezek egyikének akadályoztatása esetében a másik, vagy a többiek közül egy bizandó meg rendszerint a helyettesítéssel. (1887. évi 21.787. l. M.)

Ügyvitel a járásbiróságoknál.

Ügybeosztás.

Az ügyek felosztása.

A járásbiróság vezetője minden év november havában a következő év tartamára ügybeosztást készít, a melyben meghatározza, hogy az ügyek egyes csoportjait mely bíró fogja elintézni.

Mindenik bíró az ügyek egy vagy több csoportját kapja elintézésül. Nagyobb forgalmu járásbiróságoknál az ügyek egy csoportját is több bíró közt fel lehet osztani, még pedig egyezségi és fizetési meghagyási ügyekben az adós, perekben az alperes, örökösödési ügyekben az örökhagyó, végrehajtási ügyekben a végrehajtást szenvedő, anyakönyvi ügyekben a kérelmező, anyakönyvi kiigazítási ügyekben azon személy nevének kezdőbetűje szerint, kire az anyakönyv vonatkozik: büntető ügyekben a terhelt nevének kezdőbetűje, s oly esetben, a midőn az eljárás ismeretlen tettesek ellen irányul, a büntetendő cselekmény elkövetésének helye szerint. (J. Ü. Sz. 1.)

A budapesti IV., V., VI., VII. és VIII.—X. kerületi járásbiróságoknál az egyezségi és fizetési meghagyási ügyek felosztása a hitelező, a perek felosztása pedig a felperes nevének kezdőbetűje szerint történik.

A budapesti V. kerületi kir. járásbiróságnál a tulajdoni igénypert az a bíró kapja, aki az ügybeosztás szerint az illető végrehajtási ügy elintézésével van megbízva. (1898. évi 20.362. I. M.)

A megkereséseket — a mennyiben nem külön ügycsoportként egy bíró ügykörébe utaltatnak — az a bíró kapja, a kinek ügycsoportjára a megkeresés vonatkozik. még pedig annak a szabálynak alkalmazásával, mely az illető ügycsoportra nézve van megállapítva.

A felosztás olykép is történhetik, hogy egy bíró több csoportból egy-egy részt kap.

A kijelölésnél figyelmet kell fordítani egyrészt arra, hogy a bírák a munkamennyiségre nézve lehetőleg egyenlően legyenek elfoglalva, másrészt, hogy az egyes bírák egy időben főleg egy szakba tartozó ügyekkel, de ezeken felül — a mennyiben a gyors ügymenet igényei megengedik vagy a bíró gyakorlati kiképzésének érdeke kívánja — mellékszakbeli ügyekkel is foglalkozzanak és a körülményeknek megfelelő idő elmúltával főleg az azon szakbeli ügyeket kapják feldolgozás végett, a melyekkel addig mint mellékszakbeliekkel foglalkoztak. (J. Ü. Sz. 1.)

Kijelölés szóbeli kérelmek felvétele végett.

A járásbíróság vezetője továbbá az ügybeosztásban minden év november havában a következő év tartamára kijelöli a bírót, aki jegyzőkönyvbe veszi:

- a) a szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat;
- b) a kir. járásbíróság hatáskörébe tartozó vétségek és kihágásokra vonatkozó szóbeli feljelentéseket.

Az egyezségi eljárásra és a fizetési meghagyásra vonatkozó szóbeli kérelmeket és nyilatkozatokat az a bíró veszi fel, a kire az egyezségi ügy, illetőleg a fizetési meghagyást tárgyzó ügy elintézése van bízva.

A kir. törvényszék hatáskörébe tartozó bűncselekményekre vonatkozó bűnvádi feljelentéseket a kir. járásbíróságoknál az a bíró fogadja el, illetőleg veszi jegyzőkönyvbe, aki a vizsgálóbírói teendőikkel meg van bízva.

Büntető ügyekben egyes esetekben adott megbízás folytán, vagy a bíró távollétében, járásbíróági jegyző vagy aljegyző is jegyzőkönyvbe veheti a feljelentést.

Az ügynek idézés nélkül való tárgyalása végett a felek annál a bírónál jelentkeznek, a kinek ügykörébe az ügy mint sommás per tartozik. (J. Ü. Sz. 2.)

A szóbeli kérelmek felvételére és az idézés nélküli tárgyalásra rendelt napok kijelölése.

A járásbíróság vezetője minden év november havában a következő év tartamára kijelöli a hétnek egy vagy több napját és a napnak bizonyos óráit a szóbeli keresetek, kérelmek és nyilatkozatok, valamint a büntető ügyekre vonatkozó szó-

beli feljelentések felvételére s meghatározza a törvéynapokat, melyeken a felek ügyük tárgyalása végett idézés nélkül megjelenhetnek.

Az egyezségi kísérletre való idézés és a fizetési megtagadás kibocsátása iránti kérelmeket, továbbá oly szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat, a büntető ügyekre vonatkozó feljelentéseket, melyek gyors elintézését igényelnek, ugyszintén azokat is, a melyeknek előterjesztése határidőhöz van kötve, vagy a melyeknek előterjesztése végett a bíróság székhelyének községi területén kívül lakó fél jelentkezik, a hivatalos órákban a megjelölt napokon kívül is fell kell venni.

A felek a meghatározott napokon kívül is megjelenhetnek idézés nélkül valamely sommás per tárgyalása végett, de ebben az esetben ügyük csak az erre a napra kitűzött tárgyalások és egyezségi kísérletek elintézése után kerül tárgyalásra. (J. Ü. Sz. 3.)

Az ügybeosztás bejelentése és közzététele.

A járásbíróság vezetője ezeket az intézkedéseket minden év december havának 1-ső napjáig a kir. törvényszék elnökének bejelenteni tartozik.

A felügyeleti hatóság által netán elrendelt módosítások figyelembe vételével megállapított intézkedéseket mindenik bíróval s a segédszemélyzet mindenik tagjával közölni kell és a járásbíróság hivatalos helyiségében a hirdetmények közzétételére rendelt táblán ki kell függeszteni.

A törvéynapokra vonatkozó intézkedéseket ezenkívül a járásbírósághoz tartozó községek elüljáróságaival közzététel végett közölni kell.

Az ügybeosztásra vonatkozó intézkedéseket egy arra rendelt könyvbe időrendben évenként csoportosítva akkép kell bevezetni, hogy abból később világosan megállapítható legyen, hogy az ügyek valamely csoportja bizonyos időpontban mely bíró ügykörébe tartozott. A járásbíróság vezetője e feljegyzések helyességére és teljességére ügyelni tartozik. (J. Ü. Sz. 4.)

Az ügybeosztás módosítása.

Év közben az ügybeosztáson csak fontos személyi tekintetből vagy az ügymenet érdeke által előidézett szükség esetén s főleg a bírák elfoglaltságában beállott aránytalanság megszüntetése végett lehet változtatni.

A felügyeleti hatóság is elrendelheti ezeknek az intézkedéseknek megváltoztatását.

Az évközben történt változtatásokat esetenként előre be kell jelenteni a kir. törvényszék elnökének, ezenkívül közzé kell tenni és be kell jegyezni a feljegyzési könyvbe. (J. Ü. Sz. 5.)

A bíró ideiglenesen akadályoztatása vagy szabadságon távolléte esetén helyettesítéséről, a mennyiben ez sürgösség miatt vagy más fontos okból szükséges, a kir. járásbiróság vezetője intézkedik.

A járásbiróság vezetője fontos okból elrendelheti, hogy valamely ügy egyik bíró ügyköréből más bíró ügykörébe tessenek át. Ily fontos okok nevezetesen: ha a bíró a felekkel, vagy ezek képviselőivel oly viszonyban áll, hogy ennél a viszonynál fogva az ügy elintézésénél az elfogultság színébe jöhetne; ha a bíró jelenti, hogy valamely ügyben érdekelve van vagy elfogultság nélkül el nem járhat; vagy hogy a bíró, a kinek az ujtott pert kellene elintéznie, az alapperben is eljár. (J. Ü. Sz. 6.)

Ha a fenforgó körülmények figyelembevételével szükségesnek mutatkozik, hogy valamely ügyet az ügybeosztástól eltérően más bíró lássa el, például a tulajdoni igénykeresetet az a bíró, aki az illető végrehajtási ügyben jár el, vagy a végrehajtás megszüntetése iránti keresetet az a bíró, aki a végrehajtást elrendelte: a járásbiróság vezetője ezt az J. Ü. Sz. 6. §-a alapján esetről-esetre elrendelheti. (Ig. Közl. VII. 6.)

Irodák.

Jegyzői iroda.

A kir. járásbiróságnál jegyzői iroda állittatik fel.

Egy járásbiróságnál a szükséghez képest több jegyzői irodát lehet felállítani olykép, hogy mindenik bírónak külön jegyzői irodája vagy több bírónak egy jegyzői irodája legyen.

Az egyes bírák ügyeit minden esetben külön kell kezelni és a kezelési könyveiket külön kell vezetni.

Ott, a hol több jegyzői iroda van, a jegyzői irodák folyó római számokkal különböztetendők meg. (J. Ü. Sz. 7.)

A jegyzői irodában teljesítendő ügykezelési teendők ellátására a kezelőszemélyzetnek arra alkalmas tagját kell kirendelni (kezelő). Kivételesen ki lehet rendelni a segédszemélyzet egyik tagját is.

Együttal ki kell jelölni az említettek sorából egy állandó helyettest. Ott, a hol több jegyzői iroda van, az egyik jegyzői irodába kirendelt kezelőt ki lehet jelölni a másik jegyzői irodába állandó helyettesül. A további helyettesítés tárgyában a járásbiróság vezetője esetről-esetre intézkedik.

A jegyzői irodába kirendelt kezelő mellé a szükséghez képest egy vagy több irnokot vagy dijnokot is lehet beosztani (kezelői segéd).

Az egyik jegyzői irodába beosztott vagy kirendelt egyén a szükséghez képest más irodában is alkalmazható. (J. Ü. Sz. 8.)

A jegyzői irodába kirendelt kezelő köteles annak a bírónak utasításait követni, a kinek jegyzői irodájában működik.

A bíró megbizhatja a kezelőt a csekélyebb jelentőségű elintézkések előkészítésével, s ebben az esetben a kezelőt úgy az elintézés előkészítésére, mint az elintézés foganatosítására nézve, a megfelelő utasítással látja el.

A kezelő a tárgyalási jegyzőkönyv vezetésére is alkalmazható.

A kezelő köteles az ügykezeléssel járó összes teendőket végezni, nevezetesen: a kezelési könyveket vezetni, az ügyiratokat megőrizni, továbbá a hivatalos kimutatások elkészítésénél közreműködni és általában mindazt megtenni, a mi az ügykezelés érdekében szükséges. (J. Ü. Sz. 9.)

Járásbirósági iroda.

Ott, a hol több jegyzői iroda van, azoknak a kezelési és irodai teendőknek ellátására, a melyeket a jelen ügyviteli szabályok értelmében összpontosítva lehet végezni, illetőleg a melyekre nézve az egyik jegyzői irodát kell kijelölni, a jegyzői irodákon kívül közös járásbirósági irodát is lehet felállítani.

A járásbirósági iroda vezetőjéül ki lehet rendelni az egyik jegyzői irodába kirendelt kezelőt is.

Az egyes jegyzői irodák és a járásbirósági iroda közti érintkezés módját a járásbiróság vezetője állapítja meg. (J. Ü. Sz. 10.)

Az irodák megalakítása.

Az irodák megalakítása iránt a felügyeleti hatóság intézkedési jogának fentartásával a járásbiróság vezetője intézkedik.

Minta.

A .....

kir. járásbíróság vezetőjétől.

Hirdetmény.

A ..... kir. járásbíróáságnak évi ügyvitele tárgyában.

I. Ügybeosztás.

Ügycsoport	Jegyzői iroda	A bíró neve és hivatali helyisége

Az 1898. évi május hó 1. napja előtt folyamatba tett ügyekre vonatkozó beadványokat a ..... számú jegyzői irodába kell beadni.

II. Megjelölése az időnek, mikor a jegyzői irodák és az irattár a felek részére nyitva vannak.

A jegyzői irodák és az irattár a felek részére hétköznapon délelőtt 8—11 óra közt, ünnep és vasárnapokon pedig délelőtt 9—10 óráig vannak nyitva.

Ezen időn túl a beadványokat a gyűjtő-szekrénybe kell elhelyezni. A gyűjtő-szekrényt hétköznapon délelőtt 8 és 12 óraker, délután 5 óraker, ünnep- és vasárnapon pedig délelőtt 11 óraker ürtik ki.

A hivatalos órák 7-től 2 óráig tartatnak.

III. Kijelölés szóbeli kérelmek felvétele végett.

1. A szóbeli keresetek, kérelmek és nyilatkozatok felvétele végett ..... kir. járásbíróhoz kell fordulni.

2. A vétségekre és kihágásokra vonatkozó szóbeli feljelentéseket ..... kir. járásbíró veszi fel.

3. Az egyezségi eljárásra és a fizetési meghagyásra vonatkozó szóbeli kérelmek és nyilatkozatok felvételét az a bíró végzi, a kire az egyezségi ügyek és fizetési meghagyások elintézése van bízva.

4. Az ügynek idézés nélkül való tárgyalása végett a felek annál a bírónál jelentkeznek, a kinek ügykörébe az ügy, mint sommás per tartozik.

IV. A szóbeli kérelmek felvételére és az idézés nélküli tárgyalásra rendelt idő kijelölése.

Szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat, valamint a büntető ügyekre vonatkozó szóbeli feljelentéseket rendszerint kedden és pénteken kell a hivatalos órák alatt előterjeszteni. Ugyanebben az időben megjelenhetnek a felek idézés nélkül ügyük tárgyalása végett.

Az egyezségi kísérletre való idézés és a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmek, továbbá oly szóbeli keresetek, kérelmek és nyilatkozatok, a büntető ügyekre vonatkozó feljelentések, melyek gyors elintéztést igényelnek, ugyancsak azok is, a melyeknek előterjesztése határidőhöz van kötve, vagy a melyeknek előterjesztése végett a bíróság székhelyének községi területén kívül lakó fél jelentkezik, a hivatalos órák alatt mindég elfogadtatnak.

V. Figyelmeztetés.

Sommás eljárásban a tárgyalásra kitűzött időre pontosan meg kell a feleknek jelenniök, mert az 1893. évi XVIII. t.-cz. életbeléptetése óta a felek részére nincs várakozási idő engedve, s az ügy felhívásával a határnap elmulasztása kezdetét veszi, ha a fél nincs jelen.

VI. A jegyzői irodák és az irattár kezelői.

Kelt ..... évi ..... hó ..... n.

.....
kir. járásbíró.

A hirdetményi táblán, valamint az egyes irodák ajtajára függesztendő külön hirdetményben tüzetesen meg kell jelölni azoknak az ügyeknek csoportját, a mely az egyes irodák kezelési körébe tartozik. (J. Ü. Sz. 11.)

Ha valamely bíró ügykörében változás történik, olykép, hogy a bíró véglegesen és állandóan új ügykört vesz át: akkor a jegyzői irodájába kirendelve volt kezelőt a régi ügykörben lehet meghagyni.

Ha azonban az ügykörnek más bíró részéről történt átvétele csak kisegítő és ideiglenes, akkor a kezelőt minden esetben a régi ügykörben kell meghagyni és az ügyet továbbra is abban a jegyzői irodában kell kezelni, a melyben előbb kezelték, de a kezelés feletti rendelkezés átmegy arra a bíróra, aki az ügykört átveszi. (J. Ü. Sz. 12.)

A járásbíróság vezetője meghatározza a napnak azon óráit, a melyekben az irodák a felek részére nyitva vannak. E célból minden hétköznapi napnak legalább két óráját és minden ünnep- és vasárnapnak legalább egy óráját kell megállapítani.

Az erre vonatkozó intézkedés a bíróság hirdetményi tábláján kifüggesztés útján közzéteendő.

Felügyelet.

Az irodák feletti felügyeletet a járásbíróság vezetője gyakorolja, a mennyiben azonban elfoglaltságánál fogva szükségesnek mutatkozik, a felügyeleti hatóság utasítására vagy engedélye alapján az irodák feletti felügyelet állandó gyakorlására, a járásbírósnál alkalmazott bírák egyikét is kirendelheti. A felügyeletet gyakorló bíró kirendelése a járásbíróság vezetőjét nem menti fel attól, hogy a felügyeletet gyakorló bírót és az irodákat maga is ellenőrizze és így végeredményében a felügyelettel járó felelősséget viselje. (J. Ü. Sz. 14.)

A kezelésre vonatkozó panaszok a járásbíróság vezetőjéhez, és a hol a felügyelet gyakorlásával egy másik bíró van megbízva, első sorban ez utóbbihoz intézendők.

Ezenkívül mindenik irodában panaszkönyvet kell kitenni, a melybe a felek a kezelésre vonatkozó panaszait saját kezűleg beírhatják.

A felügyeletet gyakorló bíró, illetőleg a járásbíróság vezetője a panaszkönyvet naponként megvizsgálni és a bejegyzett panaszokra tett esetleges intézkedéseit a panaszkönyvben megjegyezni köteles. (J. Ü. Sz. 15.)

A járásbiróság személyzetének mindenik tagja köteles a tájékoztatlan feleknek az ügy és kezelési körök beosztása iránt a szükséges útmutatást megadni. (J. Ü. Sz. 16.)

Beadványok és küldemények átvétele.

Beadás a jegyzői irodában.

A járásbiróság által elintézendő ügyre vonatkozó minden iratot, kivéve a szóbeli tárgyalás folyamán bemutatott iratokat, abban a jegyzői irodában kell beadni, melynek kezelési körébe az ügy az ügybeosztás szerint tartozik.

Oly iratot, mely mellett pénz fizettetik be, vagy érték-tárgy tétetik le, csak azután lehet a jegyzői irodában beadni és az ily iratot a jegyzői iroda csak azután fogadhatja el, miután a pénzt vagy az érték tárgyat az adóhivatal vagy a járásbiróság vezetője kezelés alá vette. (J. Ü. Sz. 17.)

A lajstromrendszer hatálybalépte előtt folyamatba tett ügyekben érkező beadványok átvételével a járásbiróság vezetője az egyik jegyzői irodát bizza meg. (J. Ü. Sz. 96.)

Gyűjtőszekrény.

A hivatalos helyiségen s a meghatározott időn kívül, vagy feltételes beadványt elfogadni nem szabad.

Hogy a felek a meghatározott időn kívül is benyújthassák beadványaikat, a kir. járásbiróságok épületében alkalmas helyen gyűjtőszekrényt kell felállítani.

A gyűjtőszekrény kulcsát a jegyzői irodába kirendelt kezelő, s a hol több jegyzői iroda van, az ezzel megbízott jegyzői irodába kirendelt kezelő őrzi, és köteles hétköznapon-kint kétszer, vasár- és ünnepnapokon pedig egyszer az abba betett beadványokat kivenni. A gyűjtőszekrény kiürítésének időpontját előre kell meghatározni és a gyűjtőszekrényen meg-jegyezni.

A gyűjtőszekrénybe tett irat akkor tekintendő beadottnak, a mikor az iratot a gyűjtőszekrényből kiveszik. (J. Ü. Sz. 18.)

Postai és zárt küldemények. — Posta kiadókönyv.

Postai és zárt küldeményeket, melyek a kir. járásbiróság-hoz, vagy a járásbiróság jegyzői irodájához vannak intézve, a jegyzői iroda veszi át és bontja fel, ha csak a járásbiróság

vezetője egyes meghatározott esetekben a postai küldemények átvételét és felbontását magának fenn nem tartotta.

A járásbiróság vezetőjére czimzett postai és zárt küldeményeket a járásbiróság vezetője veszi át és bontja fel.

Az oly postai és zárt küldeményt, mely pénzt. vagy értéktárgyat tartalmaz — a czimzésre való tekintet nélkül — a járásbiróság vezetője veszi át.

Ott, a hol több jegyzői iroda van, a járásbirósághoz vagy a járásbiróság jegyzői irodájához intézett postai küldeményeket a járásbiróság vezetője által e célra kijelölt egyik jegyzői iroda veszi át és bontja fel. A bíró kifejezett megjelölésével érkező postai és zárt küldeményeket az illető bíró, a jegyzői iroda kifejezett megjelölésével érkező postai küldeményeket pedig az illető jegyzői iroda veszi át és bontja fel, ha csak a bíró az ily küldemények átvételét és felbontását magának fenn nem tartotta.

A posta kiadókönyv. két végén lepecsételt zsinórral átfűzve és lapszámokkal, valamint ezekre nézve a járásbiróság vezetőjének hitelesítő aláírásával ellátva a bíróságnál őriztetik.

Mindenik járásbiróságnál csak egy posta kiadókönyvet kell vezetni. Ott, a hol több jegyzői iroda van, posta kiadókönyv vezetésével és a postahivatallal való érintkezéssel az egyik jegyzői irodát kell megbizni. (J. Ü. Sz. 19.)

Elnöki ügyek.

A tárgy vagy személy szerint összefüggő iratokat egy iratcsomóban és egy ügyként kell kezelni. (J. Ü. Sz. 33.)

Az elnöki ügyek kezelésének egyszerűsítése céljából előre rovatot kell nyitni mindazoknak az ügyeknek, melyek rendszerint előfordulnak, s később csak azok az ügyek kapnak új lajstromszámot, melyek az előre megállapított rovatok egyike alá sem tartoznak. Hogy pedig mutató nélkül is közvetlenül meg lehessen találni az ügyeket a lajstromban, czélzerű betürendes rovatokat nyitni. így:

1. Anyagszerek.
2. Birói letétek.
3. Betegség és szabadság.
4. Büntető ügyvitel.
5. Díjnokok.
6. Előkészítő szolgálat.

7. Felügyeleti intézkedés.
8. Hivatali helyiség.
9. Hivatalszolgák.
10. Iroda átalány.
11. Jutalom és segélyek.
12. Kedvezmények.
13. Könyvtár.
14. Közjegyző helyettesítése.
15. Kézbesítők.
16. Kimutatások.
17. Leletek.
18. Leltár.
19. Nyomtatványok.
20. Pályázati kérvények.
21. Soronkívüli elintézésre vonatkozó intézkedések.
22. Személyzet változás.
23. Ügybeosztás.
24. Ügyviteli vizsgálat.
25. Ügyvédek lajstroma.
26. Végrehajtók.
27. Vegyes intézkedések.

Büntető ügyvitel a járásbíróságoknál.

Büntetőügyi beadványnyal érkező készpénz és érték-
tárgyat a járásbíróság vezetője vesz át. Az ily beadványnyal
érkező más tárgyakat a kezelő annak a bírónak adja át, kinek
az ügy kiosztatott.

Nagyobb forgalommal bíró járásbírósnál ennek vezetője
a lefoglalt tárgyak kezelését (készpénz és értéktárgyak kivéte-
lével) a járásbíróság egyik kezelőjére bízhatja, ki annak folytán
köteles lesz a bűnjelek nyilvántartási könyvét is vezetni. (B.
Ü. Sz. 116.)

A járásbíróság bírāja által teljesített vizsgálatra vonatkozó
készpénz és értéktárgyak a járásbíróság vezetőjének kezelése
alá tartoznak. Ez intézkedik azoknak a letétbírósághoz szállí-
tása iránt, ha ennek helye van. A többi lefoglalt tárgyakat a
vizsgálobírói dolgokat végző bíró kezeli. (B. Ü. Sz. 53.)

Az ügydarabok elintézése.

Soronkívüli elintézés.

Az ügydarabok rendszerint beérkezésük sorrendjében intézendők el; kivételt képeznek és soron kívül intézendők el:

1. az 1887: XXX. t.-cz. 4. §. 1. és 2. pontjában felsorolt ügyek;

2. az 1893: XVIII. t.-cz. 1. §. 5. pontjában *b)* és *c)* alatt említett tartási keresetek, valamint a 2. §-ban említett ügyek, ugyyszintén a perenkívüli kereskedelmi ügyek;

3. az 1886: VII. t.-cz. 9. és 15. §-a szerint intézendő ügyek;

4. kielégítési, végrehajtási, biztosítási és zárlati kérvények, valamint a zárlat feloldását vagy megszüntetését tárgyzó ügyek;

5. a birói letétek elfogadását és kiadását, valamint az árverési vételár utalványozását tárgyzó ügyek;

6. előleges bizonyítás elrendelését és hivatalos bizonyítványok kiadását tárgyzó ügyek;

7. a végrendeletek kihirdetése, a hagyaték leltározása, hagyatéki zárlat elrendelése és általában a hagyatéki eljárás során halasztást nem tűrő ügyek;

8. a büntető eljárásban nyomozás (vizsgálat) teljesítése, a vizsgálat és vizsgálati fogság elrendelése vagy megszüntetése, a vizsgálat során halasztást nem tűrő intézkedések megtétele és mindazok a büntető ügyek, melyekben letartóztatott vagy vizsgálati fogságban lévő van érintelve, valamint a zárlat elrendelésére s megszüntetésére és a büntetés végrehajtására vonatkozó ügyek;

9. a felebbviteli beadványok, illetőleg a felebbvitel bejelentését tárgyzó jegyzőkönyvek;

10. a felebbviteli bíróságoknak kiegészítésre vonatkozó rendeletei, valamint megsemmisítő és feloldó határozatai;

11. azok az ügyek, a melyeknek haladéktalan vagy soronkívüli elintézését törvény vagy külön rendelet kívánja;

12. mindazok az ügyek, melyek az 1.—11. pontokban felsorolt ügyekkel oly szorosan függnek össze, hogy azok eldöntése nélkül az utóbbiak alaposan el nem dönthetők.

Soron kívül akár a fél kérelmére, akár az ebbeli minőségnek a bíró által történt felismerése folytán elintézendők azok az ügyek is, melyeknek eldöntésétől más ügy megindítása vagy valamely folyamatban levőnek további ellátása függ.

A soron kívüli elintézés iránt a fent felsorolt körülmények valamelyikére, vagy arra alapított kérvényt, hogy az elintézés helyrehozhatlan kár vagy veszély nélkül el nem halasztható, a járásbiróság vezetőjénél kell beadni és ez intézi el azt.

A járásbiróság vezetője dönti el a soron kívüli elintézés kérdését a bíró által bejelentett kétség esetében is.

A bíró köteles a járásbiróság vezetőjének a soron kívüli elintézésre nézve tett írásbeli rendelkezését foganatosítani.

A soron kívül elintézett ügyeket sürgősen kiadandóknak kell jelezni.

A foglyos ügyekre vonatkozó beadványokra vörös írónnal „fogoly” szót kell írni és a beadványt nyomban beérkezte után elintézés végett a bírónak kell átadni. Az ily ügydaraboknál nyomban kell az elintézés után a másolást és kiadást eszközölni. (J. Ü. Sz. 48.)

Kiadás és kézbesítés.

A másolási munkát a jegyzői iroda végzi. Ott, ahol több jegyzői iroda van, a járásbiróság vezetője elrendelheti, hogy a jelentékenyebb másolási munka az egyik jegyzői irodában, esetleg a járásbirósági irodában összpontosítva végeztessék. A jegyzői iroda csak akkor veheti igénybe a másolási munka végzésére kijelölt jegyzői, illetőleg a járásbirósági irodát, ha a másolást maga el nem végezhetvén, a bírótól erre engedélyt nyert. (J. Ü. Sz. 51.)

Hiányzó példányok pótlása.

Ha valamely beadvány nem elegendő számú példányban adatott be: a jegyzői iroda felhívja a felet a hiány pótlására és a példányoknak a jegyzői irodában leendő bemutatására.

Ha a fél e felhívásnak kézbesítésétől számított 3 nap alatt eleget nem tett, a hiányt a fél költségére a jegyzői iroda pótolja, a pótolott példányokon hiányzó bélyeg erejéig a leletet felveszi és a bírónak további intézkedés végett jelentést tesz.

A bíró a jelentés folytán a leirási díjat megállapítja és a felet utasítja, hogy azt a járásbiróság vezetőjénél 8 nap alatt fizesse le.

Ha a megállapított díj be nem fizettetik, a járásbiróság vezetője erről a bírót értesíti, aki a megállapított összeg behajthatása végett a végrehajtást rendeli el.

A végrehajtás hivatalból foganatosítandó.

A befizetett vagy behajtott leírási díjat az iroda általány számadlásban dijnoki munka térítvény czimén kell bevételezni. (J. Ü. Sz. 55.)

A kézbesítés körüli teendők egyesítése.

Ott, a hol több jegyzői iroda van, a kézbesítések közvetítésével és a kézbesítések körüli teendők ellátásával az egyik jegyzői irodát, illetőleg a járásbirósági irodát kell megbízni. (J. Ü. Sz. 60.)

Jegyzék a más bíróságok részére eszközölt kézbesítésekről.

Más bíróságok részére eszközölt kézbesítésekről jegyzéket kell vezetni.

Ott, a hol több jegyzői iroda van, az e célra kijelölt egyik jegyzői iroda, illetőleg a járásbirósági iroda vezeti. (J. Ü. Sz. 62.)

Postakönyv a közönséges küldeményekről.

A jegyzői iroda és a hol több jegyzői iroda van, a járásbiróság vezetője által e célra kijelölt jegyzői iroda, és esetleg a járásbirósági iroda postakönyvet vezet, melyben minden hivatalos küldeményt szám szerint és naponta be kell vezetni.

A postakönyv lapjait folyó számmal kell ellátni. Ezen felül a könyvet zsinórral kell átfűzni, a zsinór két végét a hivatalos pecséttel meg kell erősíteni és a lapszámokra nézve a kir. járásbiróság vezetőjének hitelesítő aláírásával kell ellátni. (J. Ü. Sz. 63.)

Postakönyv a pénz vagy értéknemüekről.

Ha a kiadványhoz pénz vagy értéknemü van csatolva, a postára feladást a jegyzői irodába beosztott kezelő és ha több jegyzői iroda van, a járásbiróság vezetője által e célra kijelölt jegyzői irodába beosztott kezelője és esetleg a járásbirósági iroda vezetője, saját felelősségére végzi. (J. Ü. Sz. 65.)

Nyilvántartás.

A jegyzői iroda köteles ügyelni arra, hogy a tárgyalt ügyekben a tárgyalási jegyzőkönyv legkésőbb két nap alatt, az utólag írásban foglalandó határozat pedig legkésőbb nyolcz nap alatt kezéhez jusson és a kezelési uton az ügycsomóhoz csatoltathassék.

Ha e részben késedelem forog fenn, erről a kezelő járás-bíróság főnökének írásbeli jelentést tenni tartozik. (J. Ü. Sz. 73.)

A mulasztás 1--20 frtig terjedhető pénzbírsággal büntet-hető. (J. Ü. Sz. 88.)

Királyi közjegyzőknek adott megbízások és a végrehajtási ügyekben adott megbízá-sok jegyzéke.

A királyi közjegyzőknek örökösödési és egyéb ügyekben adott megbízásokról és végrehajtási ügyekben adott megbízá-sokról külön jegyzéket kell vezetni.

A bíróság vezetője köteles ezt a jegyzéket negyedéven-ként átvizsgálni és a hosszabb idő óta hátralékos ügyek el-intézése iránt a szükséges intézkedéseket megtenni. (J. Ü. Sz. 76.)

Irattári kezelés.

Az irattár kezelésével és őrzetével egyik megbízható kezelő bizandó meg, kinek távollétében a bíró közbenjötte nélkül iratokhoz nyulni senkinek sem szabad. (J. Ü. Sz. 78.)

Értesítés, iratok megtekintése és kiadása.

Maguknak az ügyfeleknek és igazolt képviselőiknek köte-les a jegyzői iroda, illetőleg az irattár kezelője a polgári ügyre vonatkozó iratoknak a hivatalos órákban való megte-kintését és lemásolását megengedni.

A jogutódoknak, az ügyfelek beleegyezésével harmadik személyeknek és jogi érdekeltséget igazolóknak az iratok meg-tekintésére és lemásolására az ügy elintézésével megbízott bíró, ennek távollétében pedig a járásbíróság vezetője adja meg az engedélyt.

Ha az iratok megtekintésére vagy lemásolására az enge-dély megtagadtatik, e miatt a járásbíróság vezetőjénél s ennek megtagadó határozatával szemben az illető felsőbb felügyeleti hatóságnál panasszal lehet élni. (J. Ü. Sz. 81.)

Sommás eljárás.

Tárgyalási jegyzőkönyv.

A jegyzőkönyvet a bíró vagy a jegyzőkönyvvezetőnek tollba mondja, vagy maga írja. A felek vagy képviselőik nem irhatnak sajátkezüleg a jegyzőkönyvbe nyilatkozatokat, a

jegyzőkönyvvezető pedig csak a bíró és nem a felek által tollba mondott nyilatkozatokat veheti jegyzőkönyvbe.

A járásbiróság vezetője felügyel, hogy ezek a szabályok megtartassanak.

A jegyzőkönyv szabályszerű felvételének ellenőrzése a felügyeleti hatóságoknak különös kötelessége és erre az ügyvitel megvizsgálásakor tüzetesen ki kell terjeszkedni. (S. Ü. Sz. 42.)

Végrendeletek kezelése.

A bemutatott vagy más hatóság által átküldött végrendeleteket a járásbiróság vezetője vagy helyettese veszi át. Ezeket a végrendeleteket a következő jegyzékbe kell bevezetni :

Jegyzék (V_r.)

a bemutatott vagy beküldött végrendeletekről.

Folyó szám	A bemutató, illetőleg a beküldő hatóság neve	A beérkezés napja	A végrendelet-kező neve	A kihirdetés napja	A kihirdetés után történt intézkedés megjelölése	Észrevételek
1	2	3	4	5	6	7

Ebbe a jegyzékbe nemcsak a kihirdetés végett vagy más hatóság által beküldött végrendeleteket kell bevezetni, de azokat a végrendeleteket is, melyek a kihirdetés után kerülnek a hagyatéki bírósághoz.

A végrendelet bemutatásáról külön jegyzőkönyvet felvenni nem kell.

Hasonló eljárást kell követni akkor is, ha a szóbeli végrendelet tanui általuk készített és aláírt feljegyzést mutatnak be.

Ha a szóbeli végrendelet tanui szóval jelentik be a végrendeletet, arról hivatalos (bélyegtelen) jegyzőkönyvet kell felvenni, melyet a bíró, a jegyzőkönyvvezető és a tanu aláírnak. A jegyzőkönyvet szintén be kell vezetni a jegyzékbe.

A végrendeletre reá kell vezetni a jegyzék folyó számát.

A kir. járásbiróság előtt az 1876. évi XVI. t.-cz. 21. §-a alapján tett közvégrendeletekről a következő jegyzéket kell vezetni:

Jegyzék (V_{II}.)

a kir. járásbiróság előtt tett közvégrendeletekről.

Folyó szám	A végrendelező család és utóneve, állása vagy foglalkozása és lakhelye	A végrendelezés napja	A VI. jegyzékbe törént átvezetés napja és a VI. jegyzék folyó száma	Észrevételek
1	2	3	4	5

A végrendeletre reá kell vezetni a jegyzék folyó számát.

A járásbiróság vezetője köteles ezt a jegyzéket időről-időre megvizsgálni és megállapítani, nincsen-e a járásbiróságnál oly végrendelet, melynek kihirdetése iránt intézkedni kell.

A végrendeletet, melynek kihirdetése szükségessé válik, át kell vezetni a VI. jegyzékbe s itt kell kezelni mint más végrendeleteket. azzal a különbséggel, hogy a járásbiróság előtt tett közvégrendeletek eredetijei a kihirdetés után is a kihirdetést teljesítő járásbiróság őrizete alatt maradnak, abban az esetben is, ha ez a járásbiróság az örökösödési eljárásra nem illetékes.

Az eredeti végrendeleteket zárt szekrényben kell őrizni.

Ott, a hol szükséges, a végrendeletek jegyzékéhez a végrendelező nevét és a jegyzék folyó számát feltüntető mutatókönyvet kell vezetni. Mind a két jegyzéknek közös mutatókönyve lehet. (1895. évi 43.194. I. M. 29 - 31. §.)

Térítvény.

A halálesetek felvételével és a hagyatékok leltározásával megbízott közegek a telekkönyvi kivonatokat és adatokat „térítvény” alapján szerzik be. A halálesetfelvétel bemutatá-

sakor térítvényt mellékelnek. A kir. járásbiróság vezetője a térítvényt kitölti, aláírásával és a bíróság pecsétjével ellátja, s az illető közegnek visszaküldi.

A hagyatéki bíróság vezetője szigoruan ügyelni köteles, hogy a felek az örökösödési eljárás céljaira bélyegmentesen kiállított telekkönyvi kivonatokat és telekkönyvi kimutatásokat más célra ne fordíthassák. (1895. évi 43.194. I. M. 53. §.)

Anyakönyvi ügyek.

A házasságkötést megelőző kihirdetés vagy házasságkötésnél való közreműködés tárgyában hozott megtagadó határozat ellen megengedett bírósági eljárás.

Ha a kérelmet szóbelileg terjesztik elő, azt a törvényszék elnöke vagy a tőle megbízott bíró veszi jegyzőkönyvbe.

A gyermekek vallására vonatkozó megegyezések.

A bevett, vagy törvényesen elismert különböző vallás-felekezetekhez tartozó házasulóknak gyermekeik vallására vonatkozó megegyezése (1894: XXXII. t.-cz. 1. §-a) a kir. járásbíró, polgármester vagy főszolgabíró előtt a házasulók által személyesen, vagy különös meghatalmazottjaik által jelentendő ki.

Különös meghatalmazottul csak az fogadható el, aki ebbeli megbízatását közjegyzőileg vagy bíróságilag hitelesített olyan meghatalmazással igazolja, a melyben határozott kifejezést nyer, hogy a gyermekek valamennyien melyik szülőnek, az atyának vagy az anyának vallását fogják követni.

A megegyezés a kir. járásbíró, a polgármester vagy főszolgabíró előtt az érdekelt két házasuló vagy külön meghatalmazottjaik együttes jelenlétében jelentendő ki.

A megegyezésről a kir. járásbíró, a polgármester vagy főszolgabíró által az alábbi szerint jegyzőkönyv veendő fel, mely a feleknek felolvasandó, az általuk értett nyelven megmagyarázandó s elfogadás után ugy az eljáró köztisztviselőnek, mint a feleknek aláírásával s illetőleg utóbbiaknak kézjegyével ellátandó. A különös meghatalmazás a jegyzőkönyvhöz csatolandó.

A jegyzőkönyv felvétele előtt a járásbíró, a polgármester vagy főszolgabíró köteles meggyőződni a felek személyazonosságáról és arról, hogy az esetleges meghatalmazások szabályszerűen vannak-e kiállítva.

Kikérdezendők végül a felek arra nézve, hogy a házasságot hol, mikor és mely polgári tisztviselő előtt (1894: XXXI. t.-cz. 29. §) kívánják megkötöni.

A járásbíró, polgármester vagy főszolgabíró köteles meggyőződni arról is, hogy a házasulók a fennálló törvények vagy rendeletek értelmében azon vallásfelekezethez tartoznak-e, a melynek hiveiül magukat vallják.

A mennyiben úgy találná, hogy a házasulók a törvény értelmében nem azon vallásfelekezethez tartoznak, a melynek hiveiül magukat vallják: fell kell világosítania azokat tévedésükről és arról, hogy a kötendő megegyezés csak akkor lesz hatályos, ha az összes gyermekeknek azon vallásban való nevelésében egyeznek meg, a melyhez vagy az apa, vagy az anya törvény szerint tartozik. Ha azonban a házasulók felvilágosításuk után is ragaszkodnak ahhoz, hogy megegyezésük jegyzőkönyvbe foglaltassék: az előrebocsátott figyelmeztetés és annak sikertelensége a jegyzőkönyvben külön felemlitendő.

A fölvelt jegyzőkönyv hiteles másolatát a járásbíró, polgármester vagy főszolgabíró legkésőbb a föl vétel napját követő három nap alatt kiadja a kérelemhez képest az egyik vagy mindkét házasulónak, vagy azok különös meghatalmazottjainak és mindenesetre hivatalból megküldi azon polgári tisztviselőnek, aki előtt a felek a házasságot megkötöni kívánják.

Az eredeti jegyzőkönyvet, valamint a meghatalmazásokat a járásbíró, a polgármester vagy főszolgabíró saját irattárában tartja vissza.

Az anyakönyvvezető, vagy más polgári tisztviselő a megegyezést az anyakönyvbe, illetőleg a házasság megkötéséről felvett jegyzőkönyvbe nem jegyzi be, ha a létrejött megegyezés az 1894: XXXII. t.-cz. szerint nem érvényes.

A gyermekek vallására vonatkozólag megkötött megegyezés az 1894: XXXII. t.-cz. 3. §-a értelmében később csak az esetben változtatható meg, ha a különböző vallású felek közül valamelyik a másik házastárs vallására tér át, úgy, hogy e házasság egyvallásuak házasságává válik.

Ez esetben a megegyezés az említett szabályok mellett, a járásbíró, polgármester, vagy főszolgabíró által az alábbi minta szerint fölveendő jegyzőkönyvbe foglalandó.

Az áttérési bizonyítvány, a melynek igazolnia kell, hogy a házasság most már mindketten ugyanazon egy vallásfelekezethez tartoznak, valamint az eredeti megegyezés hiteles máso-

lata, a mennyiben a megegyezés más hatóság előtt jött volna létre, a járásbíró, polgármester, vagy főszolgabíró előtt felmutatandó.

Ezen kívül felmutatandók a házassági anyakönyvi kivonat, valamint a 7-ik életévet még be nem töltött összes gyermekek születési anyakönyvi kivonatai is. A felmutatott okiratok a jegyzőkönyvhez csatolandók. Az eredetiek helyett csatolható azoknak hiteles másolata. E másolatokat az eljáró köztisztviselő is hitelesítheti.

A megegyezés megváltoztatásáról fölvetett jegyzőkönyv hiteles másolata legkésőbb a felvétel napját követő három nap alatt a kérelemhez képest kiadandó az egyik, vagy mindkét házastársnak, illetőleg a különös meghatalmazottaknak és mindenestre hivatalból megküldendő egyrészt azon anyakönyvvezetőnek, a kinél a felek házassága, másrészt pedig mindazon anyakönyvvezetőknek, a kiknél a 7-ik életévet még be nem töltött gyermek születési esete nyilván van tartva.

Ha az atya az 1894: XXXII. t.-cz. 5. §-a értelmében azt kívánja, hogy királyi leirattal törvényesített, vagy ő általa elismert s 7-ik életévet még be nem töltött fiu-gyermeke az ő vallását kövesse, ebbeli kívánságát a törvényesítést vagy elismerést követő 6 hó alatt jelentheti ki.

A kijelentésről a járásbíró, a polgármester vagy főszolgabíró jegyzőkönyvet vesz fel.

A legfelsőbb elhatározást közlő leirat, elismerés esetén pedig, ha az elismerés nem személyesen történt, az eljáró kir. járásbíró, polgármester, vagy főszolgabíró előtt, az elismerésre vonatkozó közokirat, végül a törvényesített, vagy elismert gyermekek születési anyakönyvi kivonatai felmutatandók s eredetiben, vagy hiteles másolatban a jegyzőkönyvhöz csatolandók.

A másolatot az eljáró köztisztviselő is hitelesítheti.

A jegyzőkönyv hiteles másolata legkésőbb a felvétel napját követő három nap alatt az atyának, illetőleg különös meghatalmazottjának kiadandó és mindenestre hivatalból megküldendő a születési anyakönyvbe való bejegyzés végett azon anyakönyvvezetőknek, a kik a kir. leirattal törvényesített, vagy elismert fiu-gyermekek születését nyilvántartják. (1895. évi 1674. V. K.)

Jegyzőkönyv.

Felvétetett (hol?) (mikor?) az 1894: XXXII. t.-cz. 1. §-a alapján létrejött megegyezés tárgyában.

Elöttem, alulirott polgármester (főszolgabíró, járásbíró) előtt mai napon megjelent: az általam személyesen ismert (az A) és B) tanúk által személyazonosságára nézve igazolt) (felmutatott katonakönyve, születési bizonyítványa által személyazonosságára nézve igazolt) magát róm. kath. vallásúnak valló, s felmutatott keresztlevele (áttérési bizonyítványa) által ilyenül igazolt (magát nazarénusnak valló, de a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1875. évi január hó 13-án 563. sz. a. kelt körrendelete értelmében róm. kath. vallásúnak tekintendő) C. x-i lakos, született 18 . . . év . . . . . hó . . . . . napján, földbirtokos, völegény és az általam szintén személyesen ismert D. Mária y-i lakos, született 18 . . . évi . . . . . hó . . . . . napján, ág. ev. hitvallásu menyasszony (D. y-i lakos, 50 éves körorvos, mint . . . éves ág. ev. hitvallásu Mária nevű leányának, C. menyasszonyának, a . . . éves ág. ev. hitvallásu D. Mária y-i lakos menyasszonyának a becsatolt okmány alapján igazolt különös meghatalmazottja) s kijelentették közös és egyetértő abbeli akaratukat, hogy C. és D.-nek célbavett házasságából származandó összes gyermekek az atya vallását, tehát a róm. kath. vallást kövessék.

Ezen házasságot a felek nyilatkozata szerint a házasulók a w-i anyakönyvvezető előtt fogják kötni.

Ezek után a jelen jegyzőkönyv a felek előtt felolvastatván, kijelentett akaratukkal mindenben egyezőnek találtatott, s általuk sajátkezüleg aláíratott, illetőleg kézjegyökkel ellátatott, megjegyeztetvén, hogy a jelen jegyzőkönyv hiteles másolata mai napon a házasság megkötését eszközzendő w-i anyakönyvvezetőnek megküldetett, s arról egy hiteles másolat a feleknek is kiadatott.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett (hol?) (mikor?) az 1894: XXXII. t.-cz. 3. §-a alapján létrejött újabb megegyezés tárgyában.

Elöttem, alulirott főszolgabíró (járásbíró, polgármester) előtt mai napon megjelent: az általam személyesen ismert, a becsatolt áttérési bizonyítvány szerint ág. evang. hitvallásu C. x-i lakos, 31 éves, földbirtokos és felesége, az általam

szintén személyesen ismert C-né született D. Mária, született 18 . . . év . . . . . hó . . . napján. ág. evang. hitvallásu x-i lakos. s kijelentették abbeli akaratukat. hogy a házasságuk megkötése előtt (mikor?) (hol?) (ki előtt?) létrejött, s hiteles másolatban szintén idecsatolt megegyezés oda változtassék meg, hogy ugy a (mikor?) (hol?) született Béla nevű fiok és (mikor?) (hol?) született Erzsébet nevű leányuk. mint akik 7-ik életévöket még be nem töltötték. valamint az ezentul még esetleg születendő összes gyermekeik kivétel nélkül most már közös vallásukat, tehát az ág. evang. hitvallást kövessék. Ezek után a jelen jegyzőkönyv a felek előtt felolvastatván (német anyanyelvükön megmagyaráztatván) kijelentett akaratukkal mindenben egyezőnek találtatott s általuk sajátkezüleg aláíratott.

Megjegyeztetik, hogy a jelen jegyzőkönyv hiteles másolatai mai napon a házassági anyakönyvben leendő feljegyzés végett a z-i anyakönyvvezetőnek, a Béla és Erzsébet nevű gyermekek születési anyakönyvében leendő feljegyzés végett pedig a x-i és y-i anyakönyvvezetőnek megküldetett s arról egy hiteles másolat a feleknek is kiadatott.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett (hol?) (mikor?) az 1894: XXXII. t.-cz. 5. §-a alapján tett kijelentés tárgyában.

Elöttem. alulírott főszolgabíró (járásbíró, polgármester) előtt mai napon megjelent az általam személyesen ismert róm. kath. hitvallásu . . . . . lakos. született 18 . . . év . . . . . hó . . . napján, ügyvéd. és kijelentette abbeli kívánságát. hogy az ev. ref. hitvallásu . . . éves . . . . . lakostól házasságon kívül (hol?) (mikor?) született Béla nevű fia, aki Ő császári és apostoli királyi Felségének . . . . . kelt s az igazságügyi miniszter ur ő Nagyméltósága . . . sz. a. kelt leiratával közölt legf. elhatározásával törvényesített, az ő saját vallását, tehát a róm. kath. vallást kövesse.

Ezek után a jelen jegyzőkönyv a fél előtt felolvastatván, kijelentett akaratával mindenben egyezőnek találtatott s általa sajátkezüleg aláíratott.

Megjegyeztetik, hogy a jelen jegyzőkönyv hiteles másolata mai napon, a Béla nevű gyermek születési anyakönyvében leendő nyilvántartás végett a . . . . . i anyakönyvvezetőnek megküldetett.

Ügyvitel a kir. ügyészségeknél.

Beadványok és iratok átvétele.

A zárt borítékban érkező iratokat vagy beadványokat a hivatalfőnök vagy helyettese veszi át és lehetőleg a pecsét megsértése nélkül bontja fel. Egyéb iratokat és beadványokat az iktató is átvehet és az átvételt bizonyító vevényt aláírhatja. A kir. ügyészség vezetőjének saját kezéhez czimzett leveleket a helyettes fel nem bonthatja, hanem a körülményekhez képest a továbbiak iránt a küldő hatósághoz tartozik kérdést intézni.

Azokat az iratokat és beadványokat, a melyeknek tartalma teljes titokbantartást igényel, vagy bármely okból a hivatali személyzet tudomása elől is elvonandó, a hivatalfőnök visszatarthatja és külön iktatókönyvbe vezeti be. Ebbe kell az ügyészségi és fogházi személyzet személyi ügyeit is iktatni. (Ü. U. 110. és 112.)

Érintkezés magánegyénekkal.

A kir. ügyészség tagjai és hivatalnokai kötelesek a hozzájuk forduló magánegyének irányában higgadt és előzékeny bánásmódot tanusítani. (Ü. U. 37.)

Értesítés adása.

A kir. ügyészség kezelőszemélyzete a magánvádló, továbbá a magánfél, a sértett és a terhelt, valamint képviselőik részére beadványaiknak iktató számáról és az előadó nevről a hivatalos helyiségben felvilágosítást adhat.

Egyéb értesítés az ügyészi hivatal vezetőjének engedélye nélkül nem adható s azokat, kik egyébről, különösen az ügy

állásáról, az iratok tartalmáról vagy az ügynek más hatóság-hoz történt elküldéséről kérnek értesítést, a kezelőszemélyzet tagjai a hivatal vezetőjéhez utasítsák.

A mennyiben a kezelőhivatalnoknak kétsége van az iránt: vajjon valakinek joga van-e értesítést kívánni? a hivatal vezetőjének utasítását kell kikérnie. (Ü. U. 38.)

Posta kiadókönyv.

A posta kiadókönyvet a kir. ügyészség főnöke a lapszámok tekintetében hitelesíti s a könyvet két végén lepecsételt zsinórral kell átfűzni.

A küldemények átvételét az észrevételek hasábjában a hivatalfőnök vagy helyettese, vagy a megbízott hivatalnok ismeri el. (Ü. U. 114.)

Pénz és értéktárgy átvétele.

Ha a beadvány mellett pénz vagy más értéktárgy érkezik, azt minden esetben a kir. ügyészség vezetője veszi át s az átvételt a beadványon megjegyzi. (Ü. U. 115.)

Iktató.

Törülni és vakarni az iktatókönyvben nem szabad; az igazításnak úgy kell történnie, hogy az eredeti bejegyzés fölismerhető legyen. Az igazítás okát a hivatalfőnök az illető helyen igazolja.

Az iktatóhivatal úgy a hatóságok, mint a felek számára a hivatalos idő alatt nyitva van. Az erre vonatkozó értesítést a hivatalfőnök a hivatal ajtajára kifüggeszti.

Az iktató a foglyos avagy sürgősnek jelzett beadványokat azonnal, a közönségeseket pedig — az iktatókönyvvel együtt — a hivatalos idő leteltével a kir. ügyészség vezetőjének bemutatja, aki azokat átnézi, s a hivatali személyzet azon tagjának nevét, a kit az illető beadvány elintézésével megbíz, erre rájegyzi és az iktatókönyvet aláírja. (Ü. U. 117 –128.)

Az ügydarabok bemutatása és kiadása.

A fogalmazványokat, mielőtt az irodába adatnának, felülvizsgálás és kiadmányozás végett a kir. ügyészség vezetőjének be kell mutatni.

A nagyobb forgalmu ügyességeknél az elintézett ügydarabok bemutatása a hivatalfőnökhöz jegyzék mellett történik, aki az ügydarabokat ugyan-e jegyzék mellett adja át az iktatónak.

Minden kiadmányt az ügyesség vezetője ír alá. (Ü. U. 136—141.)

Postakönyv.

A postakönyv lapjait folyószámokkal kell ellátni. Ezenfelül a könyv zsinórral átfüzendő, a zsinór két vége a hivatalos pecséttel megerősítendő s a lapszámokra nézve a kir. ügyesség vezetőjének aláírásával ellátandó. (Ü. U. 149.)

Iráttár.

A kir. ügyességi és fogházi személyzet személyi ügyeire és a bizalmas természetű ügyekre vonatkozó iratokat zárt szekrényben külön kell őrizni. (Ü. U. 153.)

Határidőnapló.

A határidőnaplót a kir. ügyesség vezetőjének naponként be kell mutatni. (Ü. U. 161.)

Ügyvitel a koronaügyességnél és a főügyességeknél.

A kir. ügyességek ügykezelésére vonatkozó szabályokat a koronaügyességnél és a kir. főügyességeknél is a következő eltérésekkel megfelelően kell alkalmazni.

Az összes beadványokat és zárt borítékban érkező iratokat rendszerint az iktató veszi át és bontja fel, és csak a koronaügyész, illetőleg főügyész „saját kezéhez” címzett levelet tartozik felbontás végett a koronaügyésznek, illetőleg kir. főügyésznek bemutatni. (Ü. U. 163. és 164.)

Kimutatások.

Általános határozatok.

Minden bíróság köteles az év kezdetén az elmúlt évről ügyforgalmi és tevékenységi kimutatásokat készíteni és a felügyeleti hatóságok útján az igazságügyminiszterhez felterjeszteni.

A kimutatásokat rendszerint 2 példányban kell felterjeszteni.

A járásbíróági kimutatások 4 példányban készülnek s ezekből egy példány a járásbíróág vezetőjének, egy a törvényszéki elnöknek, egy a táblai elnöknek s egy a miniszteriumnak jut.

A kimutatásokban vagy jelentésekben előforduló számok sorok interpunctiója aképen történik, hogy jobbrul balra az első három számjegyet egy pont, a következő hármat egy vessző s így tovább felváltva egy pont és ismét egy vessző választja el a hármankint csoportosított számjegyeket. A tizedesek megkülönböztetésül egy az egész számjegyek alsó vonalánál kissé magasabbra helyezett pont szolgál s további megkülönböztetésül a tizedeseket apróbb számjegyekkel kell írni. Pl. 2.786.405.394.₂₇.

A bíróság főnökének feladatában áll intézkedni az iránt, hogy a bíróság személyzetének mindazon tagjai, a kik a kimutatásban feltüntetendő cselekményeket végeznek, a minták rovatainak megfelelő jegyzékekbe már az év folyamán is lehetőleg esetről-esetre vezessék be a kimutatandó adatokat, úgy, hogy az év végén a kimutatások ezeknek az adatoknak összegezése által legyenek elkészíthetők.

Magoknak a kimutatásoknak összeállítását a bíróság főnöke a segéd, vagy kezelőszemélyzet egyik tagjára bízhatja, köteles azonban ezt a szükséges utasításokkal és utbaigazításokkal ellátni és eljárását szigorúan ellenőrizni. A kimutatások helyeségeért és hitelességeért a főnököt terheli. (Ü. Sz. 103. és I. Ü. Sz. 83.)

A kir. Curia kimutatásai.

A kir. Curia elnöke évenként január havában a következő kimutatásokat terjeszti fel az igazságügyi miniszterhez. (Ü. Sz. 103. és 1897. évi 17.780. I. M.)

K i m u t a t á s

a m. kir. Curia ügyforgalma és tevékenységéről _____ évi január 1-től december 31-ig. I. Á t t e -

		B e á r k e z e t t												E l i n t é z t e t e t t													
		1 _____												1 _____													
Szakosztályok	az I. évi hátra- léből	h ó b a n												h ó b a n													
		január	február	márczius	április	május	junius	julius	augusztus	szeptember	október	november	december	összesen	január	február	márczius	április	május	junius	julius	augusztus	szeptember	október	november	december	összesen
1	Polgári																										
2	Váltó stb.																										
3	Urbéri																										
4	Büntető																										
5	Fegyelmi																										
6	Feladatok és ország- gyűl. vál. jog kérdé- seiben																										
Összesen																											

tanácsnok bíráltnak tövénységéről.

r a l é k												
v á l t ó												
1												
h ó r ó l												
márczius												
április												
május												
június												
július												
augusztus												
szeptember												
október												
november												
december												
összesen												
n u b é r i												
1												
h ó r ó l												
május												
június												
július												
augusztus												
szeptember												
október												
november												
december												
összesen												
főösszeg												
Jegyzet												

A magy. kir. Guria
a majorsági zsellérperekre és ehhez hasonló perekre

I. E g y ü t-

A) felülvizsgálatok																	
a folyó évben befejeztetett																	
az 1893. XVIII. t. cz. 204. §-ának második bekezdése értelmében																	
az 1893. XVIII. t. cz. 165. és 166. § értelmében feloldó																	
egészben feloldó																	
részben feloldó és helyben hagyó																	
részben megváltoztató																	
egészben megváltoztató																	
az 1893. XVIII. t. cz. 165. és 166. § értelmében feloldó																	
határozattal																	
más módon																	
összesen																	
az év végén folyamatban maradt																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Folyó szám																	
A felterjesztő kir. ítelőtábla megnevezése																	
A tanács megnevezése																	
Az előadók nevei																	
amult évről folyamatban maradt																	
a folyó évben érkezett																	
összesen																	
visszautasító határozattal																	
helyben hagyó																	
egészben megváltoztató																	
részben megváltoztató																	
az 1893. XVIII. t. cz. 165. és 166. § értelmében feloldó																	
egészben feloldó																	
részben feloldó és helyben hagyó																	
részben megváltoztató																	
más módon																	
összesen																	
az év végén folyamatban maradt																	

II. Tanácsok és előadók

III A felterjesztő törvényszékek

Az országgyűlési képviselőválasztási jogosultságra és a képviselőválasztások feletti bíraskodásra vonatkozó ügyek ügyforgalma.

I. Az országgyűlési képviselőválasztói jogosultság kérdésében:	II. Az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíraskodás körében:
--	---

1. Az előző évről hátralékban maradt beadványok száma:	
2. Az 190 évben érkezett beadványok száma:	
3. Összesen elintézendő volt:	
4. Elintéztetett:	
5. Hátralékban maradt:	
6. Helybenhagyó határozatok száma:	
7. Megváltoztató határozatok száma:	6. Az eljárás befejezésének módja:
8. Hány egyénnek választói jogosultsága felett határozott a kir. Curia?	a) a kérvény hivatalból visszautasított: ... esetben.
	b) az eljárás megszüntetett: ... esetben.
	c) a kérvénynek hely nem adatott: ... esetben.
	d) a választás érvénytelennek mondatott ki: ... esetben.

(1899. évi 66.140. I. M.)

A kir. ítélőtáblák kimutatásai.

Évi kimutatások.

A kir. ítélőtáblák elnökei évenként január havában a következő kimutatásokat terjesztik fel az igazságügyminiszteriumhoz:

A felebbvitt sommás perekről a kir. ítélőtábla épen oly kimutatást készít, mint a kir. Curia. (Ü. Sz. 103. §. 1897. évi 17.780. J. M. és S. Ü. Sz. 160.)

A ..... i kir. törvényszék kimutatása

a sajtóperek s azok elintézési módjáról 1 ..... évben.

1. Ügyforgalom.

[illegible]

A kir. ítélőtáblának I évi ügyforgalmi kimutatása.

I. g y e k	Tanács	Ki- osztás	Elintéztetett										Felebbvitel										Hírdő- lá-	Hírdős fel- jeletés miatt	M e g j e g y z é s																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
			előző évről	3	4	5	6	7	8	9	10	helybenhagyólag		az érdemben hozott határozat nem- szerint		feloldólag	az év végén elintézetlenül maradt	helybenhagyó	leértkezelt							eseteinek száma	pénzürtéke formákban	határozatra foglalt meg- intések száma	kírtól pénzbüntetés összege																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
												egészben	megvél- tással	egészben	megvél- tással				egészben	megvél- tással	egészben	megvél- tással								feloldó	megemmisí- tással																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
1	2																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										

Havi kimutatás.

A kir. ítélőtáblák ügyforgalmáról minden hónap első napjaiban a következő kimutatást kell az igazságügyminiszterhez felterjeszteni:

Kimutatás

a . . . . . kir. ítélőtábla 1 . . . évi ügyforgalmáról . . . hó végeig.

1. Folyószám.
2. Szakosztály.
3. Átvétel s illetve kezdetbeli hátralék.
4. Érkezett:
  - a) e hóban,
  - b) e hó végeig.
5. Elintézésre várt.
6. Elintéztetett:
  - a) ülésben $\left\{ \begin{array}{l} \text{e hóban.} \\ \text{e hó végeig,} \end{array} \right.$
  - b) ülésen kívül $\left\{ \begin{array}{l} \text{e hóban.} \\ \text{e hó végeig.} \end{array} \right.$
7. Elintézetlen maradt e hó végeig.
8. Megjegyzés.

(1891. évi 34.109. I. M.)

A kir. ítélőtáblák elnökségénél az alsóbíróságokról vezetett törvénykönyv.

A kir. ítélőtáblák elnökségénél a törvényszékek ügyforgalmát, ügykezelését, a bírák tevékenységét és az ügymenetre vagy ügykezelésre befolyással bíró mozzanatokot feltüntető törzskönyveket vezetnek.

A mely törvényszéknél a bírák száma a törzskönyvminták tevékenységi rovatába felvett számot meghaladja, az alábbi mintának megfelelő betétek készíthetők, melyeknek fejezete a szükségnek megfelelőleg módosítható.

A törzslapoknak, a személyzet, a beadványszám, a személyszaporítás, a tevékenység, a betegedés és változás, az ügyviteli és ügykezelési szabálytalanság és hátralék, valamint a kir. közjegyzők és a tömeggondnokokra vonatkozó rovatának kitöltésére nézve a törzslapokra példaképen felvett bejegyzések adnak útmutatást.

A személyszaporítás iránti javaslat rovatába nem az év folyamán tett javaslatok, hanem azon javaslat jegyzendő be, a melyet személyszaporítás iránt a törzslapok alapján a kir. ítélőtábla elnöke az év végével a jövő évre megtenni szükségesnek lát.

A törzslapok, melyek a bíróságok folytonos nyilvántartását czélozzák, a kir. ítélőtáblai elnökségek czéljaira leghelyesebben oly módon használhatók, ha az ügykezelés, ügymenet és tevékenység mult évi eredményei a mult évi kimutatásokból bejegyeztetnek, a többi rovatokba pedig, u. m.: javaslat személyszaporítás iránt, személyszaporítást vagy segítséget nyert, távollét, betegség esetei, a személyzet körében előforduló változások és betegedések, az ügyvitel és ügykezelésben észlelt szabálytalanságok és hátramaradások, a kir. közjegyzők és tömeggondnokok eljárására vonatkozó rovatok a f. év adatai alapján, melyeket vagy az időszak, vagy a rendkívüli vizsgálatok eredményei, vagy a kir. ítélőtábla által bekívánt adatok nyújtanak, időről-időre bejegyeztetnek.

A kir. ítélőtáblák elnökségénél ily módon vezetett törzskönyvekből az év végével a lefolyt év törzskönyvi adatai alapján, valamint a kir. ítélőtáblák elnökeihez bemutatott kimutatások alapján az igazságügyminiszterium részére új törzskönyvek készítendők, a melyekben már az összes rovatok a lefolyt év adataival lesznek kitöltendők.

Ezen új törzskönyvi lapok külön füzetekben a következő év január végéig az igazságügyminiszterium III/a. osztályához terjesztendők fel. (1897. évi 31.212. I. M. és 1898. évi 61.286. I. M.)

Minthogy az ügyforgalmi kimutatások nem tüntetik fel mindazokat az adatokat, melyek a törzskönyvekhez szükségesek, a törvényszéki elnökök a táblai elnökök részére az alábbi kimutatást vezetik, s ezt minden évben január 15-ig, a többi kimutatással egyidejűleg, felterjesztik.

Ezenkívül a törvényszékek bíraira vonatkozóan a kir. ítélőtábláknál az oda telebbvitt ítéletek alapján minősítési

adatokat gyűjtenek. a törzskönyvek kiállításánál való felhasználás végett.

Ezeket az adatokat a tanácselnökök. a táblai elnök felügyelete alatt. esetről-esetre jegyzékbe foglalják.

Ez a jegyzék az ügy számán és a bíró nevén kívül a felülvizsgált ítélet minősítését tartalmazza.

A minősítés kiterjed a jogi képzettségre. felfogásra és a gondosságra. még pedig nem csak általános szempontból. hanem a bíró álláspontja alapján is.

A minősítés fokozatai: jeles, jó, rossz, gondos, felületes.

A járásbíróságokra vonatkozóan nem kell törzskönyveket vezetni. hanem a törzskönyvi adatokat az általános járásbíró-sági kimutatáson tüntetik fel.

A járásbíró-sági ítéletek minősítési adatait épen úgy gyűjtik a törvényszéknél, mint a törvényszékieket a kir. ítélőtáblánál. (1897. évi 31.213. és 61.286. I. M.)

Törzskönyv.

Biróság neve	Személyzet					Beadvány		Hátralékok összeállítás
	bíró	segéd	telekkvívő	más kezelő	díjnok	minősége	monnyisége	
							érkezett	
						polgári	26143	
						tlkönyvi	13700	
						büntető	5679	
						fegyelmi	4	
11	9	4	11	12		összesen	45526	

Részletezés.		Váltókereset:	
Polgári per:	Sommás felelbbvitel:	Sommás felelbbzés:	
előző sorban a bír- rúk kezén maradt f. évben érkezett pénztárban van bizonyítás alatt	Érkezett: D) lajstrom E) lajstrom F) lajstrom	Folyamatban: D) lajstrom E) lajstrom F) lajstrom	
Végleg befejezve: érdeml. ítéllettel makacsság egyezség más módon bírák kezén ma- radt	Elintéztetett: szóbeli tárgyalá- son nyilvános előadá- son végítélet egyezség más módon szóbeli tárgyalá- sok száma	Bűnperek: előző évről folya- matban folyó évben ér- kezett Befejeztetett: áttétel megszűnt ítélet előkészítő stádi- umban végtárgyalásra ki- tűzendő végtárgyalásra ki- tűzve végtárgy. kitűzött utolsó terminus végtárgyalás-össz. száma II. foku büntügyek: érkezett	Csőd: Urbéri: Hagyaték: Telekkönyvi ügy: I) foku bűnper H) foku bűnper Bűnvizsgálat: megkeresés Kezelési hátralék: Tlkvi bevezetés Mutatókönyv Leirási hátralék Javaslat személy- szaporítás iránt: 1. bíró 2. segéd 3. telekkönyvvezető 4. kezelő 5. díjnok
Válóper: érkezett végleg befejezte- tett	Folyamatban van: D) lajstrom E) lajstrom F) lajstrom	Elintéztetett: ítéllettel más módon folyamatb. maradt Bűnvizsgálat: Mult évről folya- matban maradt: 1. törvényszéki 2. megkeresés F. évben érkezett: 1. törvényszéki 2. megkeresés Folyamatban van: 1. törvényszéki 2. megkeresés	Összesen: 1. vá'óper 2. kereskedelmi per 3. egyéb r. per összesen Váltókereset: Sommás felelbbzés: Folyamatban D) lajstrom E) lajstrom F) lajstrom Csőd: Urbéri: Hagyaték: Telekkönyvi ügy: I) foku bűnper H) foku bűnper Bűnvizsgálat: megkeresés Kezelési hátralék: Tlkvi bevezetés Mutatókönyv Leirási hátralék Javaslat személy- szaporítás iránt: 1. bíró 2. segéd 3. telekkönyvvezető 4. kezelő 5. díjnok
Váltókereset: érkezett folyamatban van.			
Kereskedelmi per: érkezett folyamatban van.			
Csőd: érkezett folyamatban van.			
Urbéri ügy: folyamatban van. végleg befejezte- tett			
Telekkönyvi ügy: érkezett folyamatban van. tkvi bevezetések száma			

A kir. ... törvényszék biráinak tevékenysége.

Polgári-, váltó-kereskedelmi, urbéri szakma									
Birák neve	beadvány számot	elintéztett a mai napig					Távollét, betegség esetei	Birák minősítése.	
		érdemleges ítélettel				kezelt			
		rendes pert	válópert	kereskpert	váltó keresetet	csőd-ügyet			urbéri ügyet
B. B. tvsz. bíró	3240	1	128				—		
B. J. » »	2722	96					—		
H. P. » »	10051			30	2759	17	—		
W. L. » »	3004	83	—	—		—	64	35 napot kiküldetésben töltött	
K. L. albiró	5626	29	bűnügyekben mint szavazó					Okt. 10-én 3 hétre H. Járás-bírószághoz kirendelve	
Sommás felebbviteli tanács:	beadvány számot	rendes pert érd. ítélet	somm. felebbviteli 1. rd. ítélet	felfolyamodást és revíziót	elintézt <td></td> <td></td> <td></td> <td></td>				
B. J. h. elnök		lásd fent		—	230				
H. P.	—		338	váltó keresk. ügyekb	lásd f.				
N. N.	1500		65	65	—		—	állását aug. 15-én foglalta el.	
Bűnügyek	beadvány számot	bűnvizsgálat	I. fokú bünt.	II. fokú büntető	ebből jóvedéki ügyet	elintézt <td></td> <td></td> <td></td>			
M. L.	776		—	152	—	300			
K. L.	3974	—	223	151	—	—	—		
Sz. J.	929	307					—		
Telekkönyvi ügyek:	beadvány számot	tkvi és polgári pert	tkvi ügyet	hozott sorrendi végzést <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td>					
S. A. tsz. bíró	13691	—				—			
A segéd és kezelő személyzet körében előfordult változások és betegedések		Az ügyvitel és ügykezelésben észlelt szabálytalanságok					Az ügyvitel és ügykezelésben észlelt nagyobb mérvű hátramaradások		
M. Irodatiszt nyugdíjastávkán helyezt aug. 15-én 6 hétig árszedésben.		Időszakos vizsgálat történt 1. Polg. és bünt. ikt. több rendb. kisebb szabálytalanság B. Irodatiszt bíróság terhe alatt nagyobb gondosságra figyelmeztetett. 2. Polg. és bünt. kiadó és irattári kezelés rendben. 3. Sürgősségi naplóknak több húság X. iratok a ki már figyelmeztetve is volt 20 f. rendbírásra ítéltetett. 4. Tlkvi kezelőhivatalok rendben csakis Y. stkvvezető tkvi bevezetésében található hiány. Figyelmeztetés után 20 f. rendbír. ággal büntetett. 5. A vbíró ügykezelése rendben. 6. A lajstromozás és jegyzékek rendben. 7. N. N. bíró az előadói könyvet nem tölti ki.					okt. 10-én. 1. A leírás hátralék 600 szük-séges 2 ideiglenes díjnak. 2. Polg. ügyek és perek rendes folyamathoz. 3. Bünt. ügy. némt torl., 50 per vár tárgyal. Egy tárgyal. napra kevés ügy lesz kitűzve. Remélhető, hogy az év vég. r-ndbejön. 4. Som. feleb. ügyek folyam. As ügyv. közül még sokan nem szokták meg, hogy az ügyv. ok a referenssel és így a bíróságn. sok kérdé-t kell tenni a mi elhuzza a tárgy. de a helyz. javulóban van. 5. Tlkvi ügyekb. 160 d. hátralék, de az év végéig rendbe jön.		
N. írn. szep 29-én 4 hétig beteg.									
H. segéd tkvvezető Y. járásbíró-maghozdec. 1-15. 2 hétre kilegitőli kirendelve.									

A. klr. ház. és lakóközösségnek félévi késelem miatt 200 ft bírágratalt mul. és kú.

N. N. üzemgondnok félévi késelem miatt 200 ft bírágratalt mul. és kú.

A. kir. kőz. és
csődönkönd
eljárásb. lapaz
tall mnl. és kőz.
N. N. üsmegondnok félávi kése-
csődönkönd
tall mnl. és kőz.

Betét a törzskönyvhöz.

1-ső oldal.

Telekkönyvi ügyek						
elintézett a mai napig						
Bírák neve	beadvány számot	telekkönyvi pert	polgári pert	telekkönyvi ügyet	hozott sor- rendi végzést	Távollét betegség esetei
						Bírák minősítései

2-ik oldal.

Bűnügyek						
elintézett a mai napig						
Bírák neve	beadvány számot	bűnvizsgál- latot	I. fokú bűn- tető ügyet	II fokú bűn- tető ügyet	ebből jöve- déli ügyet	Távollét betegség esetei
					elnökölt	Bírák minősítése

3-ik oldal.

Sommás felelősviteli tanácsok						
elintézett a mai napig						
Bírák neve	beadvány számot	érd. ítélettel rendes pert	sommás felelős- vitést	feldolgo- dást	revisiót	Távollét betegség esetei
					elnökölt	Bírák minősítése

4-ik oldal.

Polgári-, váltókereskedelmi-, urbéri szakma						
elintézett a mai napig						
Bírák neve	beadvány számot	érdemleges ítélettel			kezelt	
		rend-s pert	válópert	keresk. pert	váltó- keresetel	csőd- ügyet
					urbéri ügyet	Távollét betegség esetei
						Bírák minősí- tése

I. Kimutatás

a ..... i kir. törvényszéknek I ..... évi ügyforgalmáról és a személyzet létszámáról.

Sorszám		A bíróság neve	1 ..... évi ügyforgalom											Rendsz. személyzet				Jegyzet				
			Polgári				Büntető				fogalmi			kezelő								
			kereset	ítélet	makacsaági	egyéb	ügydöntő végzés	tárgyalás	ügyszám	végtagyalás	bűnvizsgálat	tárgyalás	Telekkönyvi	Osszes ügyszám (3., 4., 5, 10., 14. rov. együtt)	bíró	segéd	telekkönyvi		egyéb	díjnak	együtt	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
		Elnöki	ügyszám																			

II. Kimutatás

a ..... i kir. törvényszéknek I ..... évben alkalmazott bírák tevékenységéről.

Sorszám	A bírák neve	Rang	Ügydarab					Bűnvizsgálat	Az ügydarab közölt van					Az ítéletek közül					Jegyzet
			Érdeml. ítélet	Makacssági	Ügydöntő végzés	polgári	büntető		tlkönyvi	polgári	büntető		tlkönyvi						
											I-ső fokú	II-od fokú							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16				

Törvényszéki kimutatások.

A törvényszéki elnök minden év január havában a következő kimutatásokat terjeszti fel a táblai elnök útján az igazságügyi minisztériumhoz:

1. Általános ügyforgalmi kimutatás.
2. Kimutatás a polgári ügyekről s azok elintézése módjáról.
3. Kimutatás a fegyelmi ügyekről s azok elintézése módjáról.
4. Kimutatás a bünvádi ügyekről és azok elintézése módjáról.
5. Kimutatás a telekkönyvi ügyekről és azok elintézése módjáról.
6. Kimutatás a közjegyzőknek adott megbízásokról.
7. Kimutatás a majorsági zsellérperekről s ezekhez hasonló más perekről.
8. Kimutatás a felelvitt somnás perekről.
9. „Személyzeti jegyzék”, mely két részből áll: az első rész az illető bíróságnál az év végén rendszeresítve levő összes állások számszerű adatait tartalmazza, a második rész ellenben rovatos alakban szerkesztve, magában foglalja az év folyamán a bíróságnál tényleg működött személyzet nevét és állását, szolgálatának tartamát az év folyamán, tekintettel a szabadságolás vagy betegség miatt munkában nem töltött időre, a kiküldetésben töltött időt, továbbá az illetőnek munkakörét és tevékenységét lehetőleg számokban kifejezve, végül a bíróság főnökének sajátkezű megjegyzését az illető képessége, szorgalma, hivatali működése és viselkedése tekintetében.
10. „Hátralék jegyzék”, mely előadónként csoportosítva, a beadványt és ügyhátralékot a beadás és illetve folyamatba vétel éve szerint egy-egy mennyiségben tünteti ki.
11. „Jegyzék a segédhivatali teendők állásáról”, melyben röviden számszerűleg vázolandók az iktató, kiadó hivatalok, irattár és telekkönyvvezetés körüli évi munkamennyiség, valamint az ez irányban mutatkozó hátralék.
12. A kir. törvényszékek elnökeinek „évi jelentései” az igazságszolgáltatás körül a vezetésük alatt álló bíróságok területén felmerült általános érdekű főbb jelenségekről, különös figyelemmel a törvényes intézkedések hatásaira és a mutatózó eredményre.

13. A telekkönyvi birtoktestek ügy és értékforgalmáról szerkesztett kimutatások, továbbá a birtokszabályozási és a telekkönyvi átalakítási viszonyok tekintetében előfordult változásokról szóló jelentés.

14. A közjegyzői kamarák székhelyein levő kir. törvényszékek a kir. közjegyzők ellen folyamatba tett fegyelmi ügyekről is szerkesztenek kimutatásokat.

15. A bányabíróságok ebbeli ügyforgalmukról külön kimutatást terjesztenek fel.

16. Jegyzék a szabadság vagy betegség miatt szolgálaton kívül töltött időről.

17. A pénzügyi bíróságok kimutatása a pénzügyi kihágásokról s azok elintézési módjáról.

A kimutatásokat, jegyzékeket és jelentéseket külön iratjegyzék mellett kell felterjeszteni. (Ü. Sz. 103., 1891. évi 34.110., 1876. évi 7693., 1890. évi 22.620., 1881. évi 1015., 1878. évi 6581., 1887. évi 21.323. és 1897. évi 17.780. I. M.)

[illegible]

II. T o v é-

[illegible]

A

i kir. törvényszék
járási bírói ítélet kimutatásaa felekkönyvi ügyekről és azok elintézési módjáról az 1 .....-ik évben.
I. Ügyforgalom.

Per		Ügy		Felebbviteli ügy	
Sorszám		le érkezett		Magánfelek	
Az előadók nevei		a II-od bíróságtól		Hatóságok	
a múlt évről folyamatban maradt		a III-ad bíróságtól		Kivonatokért befolyt bélyegjegyek értéke	
a folyó évben érkezett		feloldó		Megjegyzés	
ítélettel		pótlás veggett			
végzéssel		helyben-hagyó			
egyezség által		megmás			
a folyó évről folyamatban maradt		részben			
a múlt évről folyamatban maradt		egészben			
a folyó évben érkezett		feloldó			
a folyó évben elintéztetett		pótlás veggett			
a folyó évről hátralékban maradt		helyben-hagyó			
a II-od bíróságh.		megmás			
a III-ad bíróságh.		részben			
helyben-hagyó		egészben			
megmás		feloldó			
pótlás veggett		helyben-hagyó			
megmás		megmás			
részben		feloldó			
egészben		pótlás veggett			
feloldó		állal megrendelt felekkönyvi kivonatok száma			
pótlás veggett		Kivonatokért befolyt bélyegjegyek értéke			
állal megrendelt felekkönyvi kivonatok száma		Megjegyzés			

II Továbbkérés.

A 9—12. rovatokban részletezendők bejegyzés, előjegyzés és annak igazolása, végrehajtás iránti megkeresés.

Kimutatás

A ..... által 1 ..... évi január hó 1-től ugyanaz év ..... hó ..... napjáig a királyi közjegyzőnek örökösödési és egyéb ügyekben adott megbízásokról.

Folyó szám	A kir. közjegyző neve	A kir. közjegyző								A hitb. leltár-száma		a kir. közjegyzőre bízott	A kir. törvényszéki hivatalnokok	A bírósági végrehajtó	A kir. közjegyzőre bízott		Jegyzet
		-nél mit év végén volt	nek átadott új	által már korábban tárgyalt de kiegészítés végett vagy egyből újból vizsgálott	által tárgyalandó összes	tárgyalással befejezt és a bírósághoz továbbított eljárást végzett	közvetlenül intézkedés vagy egyéb okoknál fogva a járás bírósághoz beérkezett	-nél a folyó év	a f. évben a kir. bírósághoz érkezett	a kir. közjegyz. átadott	a folyó évben a kir. törvényszék				átvétel fogantatása	vételár felosztása	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1																	
2																	
	Összesen																

Kelt .....

kir. törvényszéki elnök.
kir. járásbíró.

A ..... kir. törvényszék kimutatása

a majorsági zsellérperekről s ezekhez hasonló más perekről a 1 ..... évben.

A múlt évről folyamatban maradt	A f. évben érkezett	A folyó évben befejeztetett			Az év végén folyamatban maradt	Az év folyamán megtartott szóbeli tárgyalások száma	Észrevétel
		ítéllettel	egyezséggel	más módon			

Személyzeti jegyzék.

I.

1. Törvényszéki elnök	1	3. Aljegyző	3
2. „ bíró	6	4. Irodaigazgató	1

s. t. b.

II.

Folyó szám	Név és állás	Szolgálat tartama, az év folyamán, tekintettel a szabadságolás vagy betegség miatt munkában nem töltött idő	Kiküldetésben töltött idő	Munkakör	Tevékenység	A hivatali főnök sajátkezű megjegyzése.

Hátralék kimutatás

azon beadványokról és önálló ügyekről, melyek a .....
 ..... 1 ..... évi április hó 1-ső napjáig folyamatba tétettek
 és az év végéig befejezést nem nyertek.

Folyó szám	Az előadó bíró neve	A hátralék feltüntetése	Jegyzet

**A telekkönyvi birtoktestek ügy- és értékgorgalmának ki-
mutatása.**

1. Változások.
2. Az egyes esetek száma.
3. Az álló (egyszersmindenkorra levő) összegek mennyisége.
4. Az évenkénti tartozások mennyisége.

Jegyzék

a ..... kir. járásbírósg területén fekvő helységek telekkönyvezési állapotáról, tekintettel azoknak birtokszabályozási és telekkönyvi átalakítási viszonyaira az 1 ..... évben.

2. Birtokszabályozási viszonyok				
Azon városok, községek, puszták stb. neve				
1. Az önálló telekkönyvvel bíró városok, községek, puszták stb. neve. (A zártfelben foglalt helységek a telekkönyvi tekintetben az előtte álló községhez csatolva).	2. a) melyekben a birtokszabályozás szükség fel nem merült	2. b) melyekben a birtokszabályozás folyamatban van, vagy folyamatban teendő	2. c) melyekben a birtokszabályozás keresztlítt vitelt kiva vannak	3. aa melyeknek telekkönyvei már átalakítottak
3. Telekkönyvi átalakítási viszonyok	3. bb) melyeknek telekkönyvei átalakítás munkálatba vétetett, de nem fejeztetett	3. cc) melyeknél a telekkönyvi átalakítási munkálatok még meg nem kezdettek	Feljegyzés az év folyamán előfordult változásokról	

Kelt

Az összeállítás helyességéért felelős:

Összeállította:

kir. törvényszéki elnök.
kir. járásbíró.

Kimutatás

a . . . . kir. közjegyzői kamara székhelyén alakított kir. közjegyzői fegyelmi bíróság . . . évi ügyforgalmáról.

Rovatai:

1. A múlt évről hátralékban maradt beadványok száma.
2. A folyó évben érkezett beadványok száma.
3. Elintézésre várt összes
4. A folyó évben elintézett
5. A folyó évben hátralékban maradt beadványok száma.
- 6—21. Fegyelmi panasz vagy feljelentés közjegyző vagy közjegyzői helyettes ellen:
6. Mult évről hátralékban, illetve folyamatban maradt.
- 7—13. Folyó évben érkezett:
7. Hány kir. közjegyző ellen.
8. Hány kir. közjegyző-helyettes ellen.
9. Magánféltől.
10. A kir. közjegyzői kamarától.
11. Kir. bíróságtól vagy kir. ügyészségtől.
12. Egyéb hatóságtól vagy hivatali közegtől.
13. Összesen.
14. A folyó év folyama alatt elintézésre, illetve befejezésre várt összesen.
- 15—20. A folyó évben elintéztetett:
15. Illetéktelenségből, tényálladék hiányából vagy a panasznak visszavonása következtében megszüntetése által.
16. A közjegyzői kamarához (179. §.) áttétele által.
17. A büntető bírósághoz.
18. A fegyelmi eljárás elrendelésével.
19. Más módon.
20. Összesen.
21. A folyó év végén hátralékban, illetve folyamatban volt.
- 22—27. Fegyelmi vizsgálat:
22. Mult évről folyamatban maradt.
23. A folyó évben érkezett.
24. Lett összesen.
- 25—26. A folyó évben befejeztetett és pedig:
25. Az eljárás, illetve vizsgálat megszüntetésével.
26. Vád alá helyezéssel.
27. A folyó év végén folyamatban volt.

28—36. Közjegyző vagy közjegyzői helyettes ellen vád-határozat következtében tartott tárgyalások:

28. Száma.

29—31. Eredménye:

29. A fegyelmi vizsgálat folytatása rendeltetett el.

30. Vétkesség mondatott ki.

31. Nem vétkesség mondatott ki.

32. A vizsgálati iratok a büntető bírósághoz tétettek át.

33—36. Alapján a vétkesség (30. rovat) kimondásával:

33. Írásbeli feddés alkalmaztatott.

34. Pénzbírság alkalmaztatott.

35. Felfüggesztés alkalmaztatott.

36. Elmozdítás

37—40. Főlebbvitel:

37. Felterjesztett.

38—40. Leérkezett:

38. Helybenhagyó határozatok száma.

39. Megmásító.

40. Feloldó vagy más módon elintézett határozatok száma.

41. Megjegyzés.

Aláírás: N. N. törvényszéki elnök, mint a fegyelmi bíróság elnöke.

Jegyzetek: Ezen kimutatás összeállításánál a következők veendőik figyelembe:

1. Az 1. és 2., ugyszintén a 4. és 5. rovatok összegeinek a 3., a 6. és 13., valamint a 20. és 21. rovatok összegének a 14., végül a 22. és 23., ugyszintén a 25., 26. és 27. rovatok összegeinek a 24. rovat számadatával kell egyezni.

2. A 9—12. rovatok összegének a 13., a 15—19. rovatok összegének pedig a 20. rovat számadatával szintén egyezni kell.

3. Azon kir. közjegyző vagy közjegyzőhelyettes neve, ki ellen a fegyelmi eljárás elrendeltetett (18. rovat) a „Megjegyzés” rovatában (41.) kiirandó.

A ..... i kir. törvényszék kimutatása
a pénzügyi kihágásokról s azok elintézési módjáról az 1 ..... évben.

I. Ügyforgalom.

Sorszám	Az előadók nevei	A múlt évről folyamatosan maradt	A folyó évben érkezett	A folyó évben elintéztetett		A folyó évről folyamatosan maradt	Megjegyzés
				az eljárás megszüntetése	ítélet		
által							
1	2	3	4	6	7	7	8
II. Tevékenység.							

Kimutatás

a ..... i kir. törvényszék mint bányabírósnak 1 .....-ik évi ügyforgalmáról és tevékenységéről.

I. Ügyforgalom.

Folyó szám	Az előadó neve	Bányaper					Bánya telekkönyvi ügy				Megjegyzés	
		az előző évről folya- matban maradt	a folyó évben ér- kezett	elintéztetett			a folyó év végén folya- matban maradt	az előző évről folya- matban maradt	a folyó évben ér- kezett	elintéztetett		a folyó év végén folya- matban maradt
				ítélettel	végzéssel	egyezség által						
II. Tevékenység.												
1												
2												
3												
4												

Kimutatások a betétek szerkesztéséről.

Köteles mindegyik telekkönyvi hatóság főnöke addig, a míg a hatósága területén a betétek szerkesztése folyamatban van, negyedévenként minden év január, április, július és október havának első felében az elmúlt évnegyedre vonatkozólag az alábbi minta szerinti kimutatást két példányban, minden év január havának első felében pedig a mult naptári évre vonatkozólag az alábbi minta szerint vezetett nyilvántartási jegyzék hiteles másolatát egy példányban külön-külön jelentés mellett az igazságügyminiszterhez felterjeszteni.

A telekkönyvi hatóság főnökének feladatában áll a nyilvántartási jegyzék másolatának felterjesztésekor a betétszerkesztési munkálatok haladására és az egyes betétszerkesztő közegek munkásságára és képességére nézve nyilatkozni; valamint a vezetése alatti bíróság tagjainak az előző évben kifejtett működését tárgyzó, az év elején felterjesztendő általános kimutatásban a betétszerkesztési közegeknek a betétszerkesztésen kívül eső netaláni hivatalos tevékenységére is kiterjeszkedni.

A negyedévi kimutatás és az egész évi nyilvántartási jegyzék szerkesztésének módját a megfelelő mintákon foglalt utasítás szabályozza.

Ha a betétszerkesztési munkálatok állásához képest a közegek szaporítása vagy apasztása válik szükségessé, avagy ha a kirendelt bírák és a kirendelt többi közegek száma között a folytonos és eredményes működés szempontjából nincsen meg a kellő arány: köteles a telekkönyvi hatóság főnöke az évnegyedes kimutatást felterjesztő jelentésben ez iránt tüzetesen nyilatkozni, és megjelölni azt az időpontot is, a melytől kezdve a személyzet szaporítása vagy csökkentése szükséges.

A kimutatások egy-egy példányát az igazságügyminiszter a pénzügyminiszterrel közli. (1893. évi 19.665. I. M.)

Kimutatás

a . . . . kir. . . . . mint telekkönyvi hatóságnál folyamatban levő telekkönyvi betétszerkesztési munkálatok állásáról.

Rovatai:

1. Sorszám.
2. A községek (puszták), a melyek adókataszteri munkálatainak áttétele iránt az igazságügyminiszter intézkedett.

3. A községbeli telekjegyzőkönyvek száma.

4. A községbeli telekjegyzőkönyvi osztatlan és osztott birtokrészletek száma.

5--7. A községek, a melyekre nézve a telekkönyvi hatósághoz érkeztek :

5. A kataszteri birtokívek és ezek összesítése.

6. A kataszteri telekkönyv.

7. A kataszteri térkép másolata.

8. A kataszteri osztatlan és osztott birtokrészletek száma.

9 -10. A nap, a melyen kiküldött működését a telekkönyvi hatóság helyiségeiben :

9. megkezdette,

10. befejezte.

11- -12. A nap, a melyen az azonosításra kiküldött közeg működését a helyszínen :

11. megkezdette,

12. befejezte.

13 -14. A nap, a melyen a betétszerkesztő-bizottság működését a helyszínen :

13. megkezdette,

14. befejezte.

15 -16. A nap, a melyen a betétszerkesztő-bizottság végleges működését a telekkönyvi hatóság helyiségében :

15. megkezdette,

16. befejezte.

17. A községek, melyeknek betétei elkészültek s melyekre nézve az 1886: XXIX. t.-cz. 58. §-ához képest a telekkönyvi hatóságnak jelentés tétellett és a jelentés tételének napja.

18. A községek, melyekre nézve a betétszerkesztés fel-függesztetett: az akadály megjelölése és az ennek elhárítására tett intézkedések.

19. A betétszerkesztéssel foglalkozó telekkönyvvezető, segéd-
írnok vagy díjnok, illetve a bizottság tagjainak neve.

20. Jegyzetek.

Utasítás: A 2. rovatban időrend szerint mindazok a községek felsorolandók, a melyekre nézve az adókataszteri munkálatok megküldése elrendeltetett és a melyeknek betétjei az előző negyedévi kimutatás szerint végleg el nem készülvén, eme kimutatás 17. rovatába bevezetve még nem voltak. Minden egyes ilyen községre nézve a kimutatás mindazon rovatai betöltendő, a melyeknek fejezetében megírt cselekmény meg-

történt, habár ez a későbbi cselekmény által meg van haladva. Ennélfogva az olyan község, a melyben a bizottsági eljárás megkezdett (13. rovat), a kimutatás 2—12. rovataiban is, az olyan község pedig, a melynek betétjei elkészültek (17. rovat), a 2—16. rovatokban is feltüntetendő.

A 2-ik rovatba a község neve után zárjel között bevezetendőek a községhez tartozó önálló puszták vagy más önálló területek elnevezések szerint, ha a területükön fekvő ingatlanok a községi ingatlanokkal együtt a község telekkönyvi betéteibe vétetnek fel. Azok az önálló puszták vagy más önálló területek, a melyekről külön telekkönyvi betétek szerkesztendőek, a kimutatásba külön sorszám alatt veendőek fel. (19.665/1893. I. M.)

Nyilvántartási jegyzék

a . . . . kir. . . . telekkönyvi hatóságnál az év folyamán teljesített telekkönyvi betétszerkesztési munkálatokról.

Rovatai:

1. Sorszám.
- 2—6. A község :
  2. neve.
  3. telekjegyzőkönyveinek,
  4. telekjegyzőkönyvi osztatlan és osztott birtokrészleteinek száma,
  5. telekkönyvi betéteinek száma.
  6. betéti osztatlan és osztott birtokrészleteinek száma.
  7. Betétek szerkesztésére a bizottság által fordított munkanapok száma.
  8. A N. 12. §-a alapján a bizottság által felvett jegyzőkönyvek száma.
  - 9—15. Hány esetben :
    9. kéretett jegyzőkönyvileg a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése a T. 15—18. a N. 5—8, s a II. N. 15. §. a) b) c). 18. §. a) b) 19. és 20. §§. alapján.
    10. teljesített a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése a T. 15—18. a N. 5—8, s a II. N. 15. a) b) c). 18. §. a) b) 19. és 20. §§. alapján.
    - 11—14. Mellőztetett a birtokos tulajdonjogának bejegyzése :
      11. telekkönyvi tulajdonos szóbeli ellentmondása miatt T. 16., 44., 18., 46. §§.

12. telekkönyvi akadály vagy a telekkönyvi tulajdonos írásbeli ellentmondása miatt T. 15 -18., 52. §§.,

13. a bizonylatnak a hiv. nyomozás által való megengedése miatt T. 18., 45. §§.,

14. a felszólítás szabályszerű kézbesítésének nem igazolása miatt T. 16., 53. §§.,

15. vétetett fel jegyzőkönyv a tulajdonostársak nevére határozatlan részekben nevezett ingatlanok tárgyában a N.

16. §-ához képest.

16 -18. A T. 22. §-a alapján való törlés hány esetben:

16. kéretett.

17. teljesített.

18. mellőztetett.

19. A betétterveket készítő kiküldöttnek neve s állása.

20. A betétszerkesztő-bizottság tagjainak neve s állása.

21. Megjegyzések.

Utatis: A nyilvántartási jegyzéket a telekkönyvi betéteket szerkesztő közegek fölötti közvetlen felügyeletet gyakorló ítélőbiró vezeti. A jegyzékbe minden egyes község az I. minta utasításainak második bekezdésében foglaltak figyelembe vételével, tehát az az önálló puszta vagy más önálló terület, a melyről külön telekkönyvi betétek szerkesztetnek, külön sor-szám alatt felveendő abban a sorrendben, a melyben a betétszerkesztési munkálatok folyamatba tételnek.

A jegyzék 1., 2., 19., 20. rovatait a bíró a telekkönyvi hatóság kiküldő határozatainak kiadása után azonnal, a többi rovatokat a vonatkozó adatok felmerülte, illetve megállapítása után a kiküldött betétszerkesztési közegek bemondása alapján tölti ki.

Az egyes rovatokra nézve megjegyeztetik:

A 9. rovatban a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése végett előterjesztett azon kérelmek jönnek csak számításba, melyekről a betétszerkesztő-bizottság jegyzőkönyvet vett fel. Azok a kérelmek, melyek jegyzőkönyvbe nem vétetnek, a nyilvántartási jegyzék kitöltésénél számitáson kívül esnek.

A jegyzék többi rovatainak miként leendő kitöltése magokból a rovatoknak felirataiból kivethető.

Azok a községek, melyekre nézve a betétszerkesztés a megelőző években már befejeztetett, a nyilvántartási jegyzéknek a m. kir. igazságügyminiszterhez felterjesztett hiteles másolatába többé fel nem vétetnek.

A telekkönyvvezető által a jegyzékbe vezetés végett bementett adatok helyességének ellenőrzése a jegyzéket vezető ítélőbíró feladatát képezi. (1893. évi 19.665. I. M.)

Kimutatás a telekkönyvek helyesbítésének munkálatairól.

Mindenik telekkönyvi hatóság, a melynél az előző évben az 1892. évi XXIX. t.-cz. értelmében a telekkönyvek helyesbítése iránt eljárás volt folyamatban: köteles a következő évi január hó 15-ig a múlt évi munkálatokat feltüntető kimutatást az igazságügyi miniszterhez felterjeszteni.

A munkálatok eredményéről esetről-esetre külön kimutatás készül.

Ezeket a kimutatásokat minden más kimutatástól és előterjesztéstől elkülönítve közvetlenül kell a minisztériumhoz felterjeszteni. (1893. évi 24.366. és 1895. évi 597. I. M.)

K i m u t a t á s

a k i r. örvényesített az 1. éven át folyamatosan volt, az 1892 : XXIX. t.-cz. 2. §. 1. a) és b) pontjainak megfelelő munkálatok állásáról.

Sorszám	A község neve, a melyben		A községbeli telek-jegyzékönyvek		A községbeli telek-jegyzékönyvek		Az 1893. évi 24366. számú igazságügyi minis-teri rendelet 22—27., illetőleg 104. és 105. §-ának megfelelő elő-munkálatok		Az 1893. évi 24366. számú igazságügyi minis-teri rendelet 31—77., illetőleg 108. 109. §§.)		Az 1893. évi 24366. számú igazságügyi minis-teri rendelet 89., illetőleg 112. §. megfelelő hirdet-mény kibocsátásának napja		Jegyzetek
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1	eljárás folyamatban volt		száma	napja	napja	megkezdésének	befejezésének	megkezdésének	befejezésének				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				11

Megjegyzések. A kimutatásba mindazok a községek felveendőek, a melyekre nézve az illető évben valamely munkálati folyamatosan volt. Ha valamely községre nézve a munkálati a hirdetmény kibocsátásáig (10. rovat) be nem fejeztetett, ugyanez a község a követ-kező évben a kimutatásba ismét felveendő. Ha tehát például az 1894. év végén az átalakítással kapcsolatos helyszini eljárás folya-matban volt és az eljárás egészben az 1895. év folyamán nyerte befejezését, az 1894. évről készült kimutatásban kitöltendő az 1., 3., 4., 5., 6., 7. 8. rovatok, az 1895. évi kimutatásban pedig az 1., 3., 9., 10. rovatok.

Kimutatás

kir. iróházak mint telekkönyvi hatóság által készített telekkönyvre nézve az 1892: XXIX. t.-cz. 2. §. 1. a) pontjához képest fogantatott munkálatok eredményéről.

A község		Hány esetben	
1	telekjegyzőkönyveinek	Az 1886: XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján törles hány esetben	A telekkönyvi hatóság kiküldöttjeinek és a melléje rendelt telekkönyvi szakközlegnek neve és állása
2	telekkönyvi osztatlan és osztott birtokrészleteinek		
3	A telekkönyvi hatóság kiküldöttje által az eljárás teljesítésére fordított munkanapok száma		
4	Az 1893. évi 24.306. t. M. sz. rendelet 62. §-a alapján felvett jegyzőkönyvek száma		
5	kéretett jegyzőkönyvileg a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése		
6	teljesített a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése		
7	a telekkönyvi tulajdonos szóbeli ellentmondása miatt (1886: XXIX. t.-cz. 16., 44., 18., 46. §§)		
8	telekkönyvi akadály vagy a telekkönyvi tulajdonos írásbeli ellentmondása miatt (1886: XXIX. t.-cz. 16., 18., 52. §§)		
9	a bizonyítékoknak a hivatalos nyomozás által való meggyőztetése miatt (1886: XXIX. t.-cz. 18. 45. §§)		
10	a felszólítás szabályszerű kézbesítésének nem igazolása miatt (1886: XXIX. t.-cz. 16., 18., 53. §§)		
11	vétetett fel jegyzőkönyv a tulajdonostársak nevére határozatlan részekben bejegyzett ingatlanok tárgyában (1889: XXXVIII. t.-cz. 16. §)		
12	kéretett		
13	teljesített		
14			
15	Megjegyzések		

A házassági perek kimutatása.

A kir. törvényszékek a házassági perekről külön kimutatást készítenek s ezt évenként legkésőbb február hó végeig közvetlenül az országos magyar kir. statisztikai hivatalhoz küldik.

Ezen kívül minden egyes házassági perről, a pernek jogerős ítélettel való befejezése alkalmával, a következő statisztikai kérdőlapot kell kitölteni s ezt is évenként legkésőbb február hó végeig az országos magyar kir. statisztikai hivatalnak közvetlenül megküldik. (1897. évi 458. I. M.)

Kimutatás

a ..... törvényszéknél az 1 ..... évben folyamatban volt házassági perekről és hozott jogerős határozatokról.

A) Rendes eljárás alá tartozó perek.

Ügyforgalom	Semmiségi	Megtámasztási	Hozott, ill. ártólított és asztaltól való elválásra irányuló	Házassági perek összesen
	p e r			
1. Azon házassági perek száma, a melyek a törvényszék előtt az 1894. évi XXXI. törv.-czikk életbeléptét megelőzőleg indítottak és 1895. október hó 1-ig jogerősen el nem intéztettek				
2. Azon házassági perek száma, a melyek az 1895. évi október hó 1. és 1895. december hó 31-e között beadott keresetek alapján indítottak (az egyházi bíróságoktól átvett perek beszámításával)				
3. Összesen (1. és 2.)				
4. Az 1895. október hó 1. és 1895. december hó 31-e közti időszakban jogerősen elintéztettek:				
I. jogerős végzéssel				
II. jogerős ítélettel.				
a) a házasság érvénytelenné nyilvánításával				
b) a házasság felbontásával				
c) ágytól és asztaltól történt elválással (1894: XXXI. t.-cz. 104. és 105. §.)				

Ügyforgalom

Semmiségi

Megtámasztási

Bontás, II. ág-
tól és asztaltól
való elválásra
irányulóHázassági perek
összesen

p e r

d) a kereset elutasításával (a házasság érvényben tartásával) . . . . .

II. a), b), c), d) összesen . . . . .

4. I. és II. együtt . . . . .

5. Az 1895. december hó 31-én tárgyalás alatt maradt, vagyis jogerősen be nem fejeztetett (3. (—) 4.) . . . . .

6. Azon házassági perek száma, a melyek az 1896. év folyamán beadott keresetek alapján indítottak . . . . .

7. Házassági perek az 1896. évben összesen (5. és 6. együtt) . . . . .

8. Az 1896. év folyamán jogerősen elintéztettek:

I. jogerős végzéssel . . . . .

II. jogerős ítélettel:

a) a házasság érvénytelenné nyilvánításával

b) a házasság felbontásával . . . . .

c) ágytól és asztaltól történt elválással (1894: XXXI. t.-cz. 104. és 105. §) . . . . .

d) a kereset elutasításával (a házasság érvényben tartásával) . . . . .

II. a), b), c), d) összesen . . . . .

8. I. és II. együtt . . . . .

9. Az 1896. év december hó 31-én tárgyalás alatt maradt, vagyis jogerősen be nem fejeztetett (7. (—) 8.) . . . . .

B) Kivételes eljárás szerint, vagyis az 1894: XXXI. t.-cz. 107., 115., 141. és 142. §-ai alapján indított bontási perek.

Ügyforgalom	A házassági törvény				A kivételes eljárás alá eső bontási perek összesen
	107.	115.	141.	142.	
	§-ai alapján indított bon- tási perek				
1. Az 1 október hó 1-től 1 deczem- ber hó 31-ig beadott keresetek száma					
2. Ebből az 1 október hó 1-től deczem- ber hó 31-ig terjedő időszak alatt jogerősen elintéztettek:					
I. jogerős végzéssel					
II. jogerős ítélettel:					
a) a házasság felbontásával					
b) a kereset elutasításával					
Jogerősen elintéztetett összesen (2, I. és II., a), b)					
3. Az 1 deczember hó 31-én tárgyalás alatt maradt, vagyis jogerősen be nem fejeztetett (1. —) 2.)					
4. Az 1 év folyamán beadott keresetek száma					
5. Keresetek az 1 évben összesen (3. és 4. együtt)					
6. Ebből az 1 év folyamán jogerősen elintéztettek:					
I. jogerős végzéssel					
II. jogerős ítélettel					
a) a házasság felbontásával					
b) a kereset elutasításával					
Jogerősen elintéztetett összesen (6 I. és II. a), b)					
7. Az 1 évi deczember hó 31-én tár- gyalás alatt maradt, vagyis jogerősen be nem fejeztetett (5 —) 6.)					

törvényszék.

A jogerős ítélet törvényszéki
iktató száma:...év
szám**Statistikai lap**

jogerős ítélettel befejezett házassági perről.

1. Mikor adatott be a pert megindító kereset? 1..... év
..... hó ..... n. Milyen szám alatt van beiktatva? .....
2. Ki adta be a keresetet: kir. ügyész, árvaügyész, férj,
feleség vagy ki más jogilag érdekelt fél? .....
3. A per minősége, a kereset tárgya szerint: semmisségi
per, megtámadási per, vagy bontási, illetőleg ágytól és
asztaltól való elválásra irányuló per? .....
4. Semmisségi vagy megtámadási per esetén, ha nem a
kir. ügyész adta be a keresetet, a per folyamán beavat-
kozott-e a perbe, s a felperes vagy az alperes javára
érvényesítette-e beavatkozását? .....
5. A házasság, melyre a per vonatkozik, hol és mikor (év,
hó és nap) kötöttet? .....
Ha a házasság Magyarországon 1895. évi október hó
1-je után kötöttet, melyik kerület anyakönyvébe és milyen
szám alatt van bevezetve? .....
6. A férj: a) születési éve: ..... b) vallása: .....
c) anyanyelve: ..... d) foglalkozása.*) .....
7. A feleség: a) születési éve: ..... b) vallása: .....
c) anyanyelve: .....
8. A házasságból születtek-e gyermekek? ..... Hány
fiu? ..... Hány leány? ..... A per adatai szerint
hány kiskorú gyermek van életben? Hány fiu? .....
Hány leány? .....
9. A per folyamán elrendeltetett-e és mikor (év, hó és nap)
az 1894: XXXI. t.-cz. 99. §-a értelmében az ágytól és
asztaltól való különélés? .....

*) Tüzetes megnevezéssel, tehát oly általános kifejezések, mint: iparos, gyáros,
kereskedő, hivatalnok s más efféle kerülendők.

A különélés mennyi időtartanra állapítottatott meg?

10. A per érdemében az elsőfoku ítélet mikor hozatott?
1 ..... év ..... hó ..... nap.
11. A másodfoku ítélet kelte: 1 ..... év ..... hó ..... nap.
12. A harmadfoku ítélet kelte: 1 ..... év ..... hó ..... nap.
13. Az elsőfoku ítélet tartalma a házassági kötelék fennállása szempontjából: a) érvénytelenné nyilvánítás, b) felbontása, c) ágytól és asztaltól való elválasztás, (104. és 105. §.) d) a kereset elutasítása?

Az ítélet ezen része az 1894: XXXI. t.-cz. melyik §-án vagy §-ain alapszik, s melyik felet (vagy mindkét felet) mondja ki vétkesnek, mindegyik félnél a megfelelő §-okra hivatkozással?

14. A másodfoku ítélet tartalma a házassági kötelék fennállása szempontjából: a) érvénytelenné nyilvánítás? b) felbontás? c) ágytól és asztaltól való elválasztás (1894: XXXI. t.-cz. 104. és 105. §§.)? d) a kereset elutasítása?

Az ítélet ezen része az 1894: XXXI. t.-cz. melyik §-án vagy §§-ain alapszik, s melyik felet (vagy mindkét felet) mondja ki vétkesnek, mindegyik félnél a megfelelő §-okra hivatkozással?

15. A harmadfoku ítélet tartalma a házassági kötelék fennállása szempontjából: a) érvénytelenné nyilvánítás? b) felbontás? c) ágytól és asztaltól való elválasztás (1894: XXXI. t.-cz. 104. és 105. §-ok)? d) a kereset elutasítása?

Az ítélet ezen része az 1894: XXXI. t.-cz. melyik §-án vagy §-ain alapszik, s melyik felet (vagy mindkét felet)

mondja ki vétkesnek, mindegyik félnél a megfelelő §-okra való hivatkozással?

16. A jogerős ítélet tartalma a házasságból származott kiskorú gyermekek elhelyezése és tartása szempontjából: Érdemlegesen rendelkezik, vagy csak az ügyiratoknak a gyámhatóságához való áttételét rendeli-e el?

Ha a jogerős ítélet a kiskorú gyermekek elhelyezése és tartása iránt érdemlegesen rendelkezik, mily értelmében?

17. A jogerős ítélet tartalma a nő tartása szempontjából?

Megjegyzés: A mikor és a mely részben a másodfoku ítélet az elsőfokuval, vagy a harmadfoku valamely előzővel azonos, ismétlés helyett elég megemlíteni, hogy az ítélet a megfelelő korábbi (első vagy másodfoku) ítélettel megegyezik.

Járásbíróági kimutatások.

A kir. járásbíróságok minden év végén a bíróság ügyforgalmát és a bírák tevékenységét feltüntető kimutatást tartoznak készíteni.

E czélból a kir. járásbíróságoknál alkalmazott bírák mindegyike saját ügyforgalmáról és tevékenységéről az alábbi mintának megfelelő egyéni kimutatást állít össze.

Ha a bíró évközből állását elhagyja, vagy ügykörét változtatja, tartozik a tárgyalási naplót és az irodájában vezetett lajstromokat lezárni aképen, hogy a tárgyalási naplót a megtartott utolsó tárgyalásnál a kelettel és aláírásával látja el, a lajstromok első lapján vagy külső lapján pedig kitünteti az utolsó ügyszámot, a mely állásának elhagyása vagy ügykörének változása idejéig irodájába érkezett, valamint azon ügyek számát, melyek más bíró lajstromába vezettettek át; és ezenkívül eddigi működéséről kimutatást készít.

Ezt a kimutatást az állását elhagyó bíró megőrzés végett a járásbíróság vezetőjének adja át, az ügykörét változtató bíró pedig magánál tartja meg és annak eredményét a további működéséről az év végén készítendő kimutatás eredményével összegezván, az összes ügyforgalmát és tevékenységét feltüntető ezen kimutatást csak az év végén mutatja be a járásbíróság vezetőjének.

Az egyéni kimutatást 4 példányban kell kiállítani, hogy abból a járásbíróság vezetőjének, a felügyeletet gyakorló törvényszéki elnöknek, a kir. ítélőtábla elnökének és az igazságügyi miniszteriumnak egy-egy példány jusson.

Az egyéni kimutatásokon kívül összkimutatás is készítenendő oly módon, hogy a kir. járásbíróság vezetője a vezetése alatt álló járásbíróság egész ügyforgalmáról és tevékenységéről, a felügyeletet gyakorló kir. törvényszék elnöke a kir. törvényszék területéhez tartozó járásbíróságok ügyforgalmáról és össztevékenységéről, és a kir. ítélőtábla elnöke a kir. ítélőtábla területéhez tartozó királyi járásbíróságok egész ügyforgalmáról és tevékenységéről szintén kimutatást készíteni és azt az egyéni kimutatásokhoz csatolva megfelelő számú példányokban a felettes hatósághoz felterjeszteni tartoznak.

A felterjesztéseknek oly időben kell történniök, hogy a kir. ítélőtábla elnöke az igazságügyminiszterium számára összeállítandó kimutatásokat legkésőbb január 15-ig felterjeszthesse.

A kimutatás rovatainak kitöltésénél azoknak az ügyeknek számát, a melyeknek lajstrombeli folyó száma vörös tintával át van huzva, az illető lajstromba bevezetett ügyek számából le kell vonni.

A telekkönyvi ügyekre és a végrehajtók tevékenysége és munkakörére, továbbá a közjegyzőknek adott birói megbízásokra vonatkozóan külön kimutatásokat kell készíteni. (J. Ü. Sz. 83—86.)

A telekkönyvi ügyekről és azok elintézése módjáról, a telekkönyvi birtoktestek ügy- és értékgorgalmáról, továbbá a birtokszabályozási és telekkönyvi átalakítási viszonyok tekintében előfordult változásokról, végül a betétek szerkesztéséről a járásbíróságok ugyanoly kimutatásokat terjesztenek fel, mint a törvényszékek. (1876. évi 7693. és 1890. évi 22.620. I. M.)

A végrehajtók tevékenységére és munkakörére vonatkozó kimutatásokat, továbbá a közjegyzőknek adott birói megbízások kimutatását, az általános kimutatásoktól külön, de lehetőleg egy időben s azokkal együttesen kell felterjeszteni. (1898. évi 71.054.)

A közjegyzői megbízások kimutatását a „törvényszéki kimutatások”-nál közölt minta szerint kell készíteni. (1881. évi 1015. I. M.)

A kimutatásokkal egyidejűleg külön zárt borítékban fel kell terjeszteni 3 példányban a járásbíróság összes személyzetének minősítését.

A hátralék kimutatásánál a szünetelő pereket is számításba kell venni, a befejezett perek közé pedig a 3 évi szünetelés után megszűnt pereket is fel kell venni. (1899. évi 70.427. I. M.)

A kimutatás „megjegyzés” rovatában a következő adatokat kell feltüntetni:

a) Az egyéni kimutatások megjegyzések rovata alatt a bíró nevén kívül, a bíró jegyzői irodáját vezető kezelőnek a neve, valamint az e mellé rendelt segéd neve; ugyanitt kell kitüntetni a bíró, a kezelő és a segéd távollétére, kiküldetésére, betegségére és szolgálati viszonyainak változására vonatkozó egyéb adatokat, valamint az időszaki vizsgálatoknak a bíró ügykezelésére és ügymenetére vonatkozó eredményét is.

b) A kir. járásbíróság összes ügyforgalmát összegezve feltüntető lapnak megjegyzések rovatába pedig bele kell venni a telekkönyvi átalakításoknál és helyesbítéseknél alkalmazott személyzet beosztására, valamint a telekkönyvi átalakítások

és helyesbítésekre vonatkozó adatokat, oly módon, hogy azoknak a községeknek a számát, melyekben az év folyamán telekkönyvi átalakítások, telekkönyvi helyesbítések voltak vagy vannak folyamatban. külön-külön szám szerint is ki kell tüntetni; ugyanitt kell felvenni az időszaki vizsgálati jegyzőkönyveknek a kir. járásbíróság ügymenetének és ügykezelésének egészére vonatkozó adatait, a bíróságok személyzetében történt változásokat, az ügymenet vagy kezelés időleges vagy állandó akadályainak feltüntetését, a kir. ítélőtábla elnöke által engedélyezett ideiglenes díjnokok számát, valamint a netalán szükségessé vált személyzet szaporítása iránti indítványokat, és végre itt kell kitüntetni a név és székhely szerint megnevezendő azoknak a kir. közjegyzőknek neveit, akik a hagyatéki ügyekben késedelmesekek vagy nagy hátralékban vannak. (1898. évi 61.286. I. M.)

c) A „Megjegyzések” rovatban ki kell tüntetni, hogy a folyamatban levő örökösödési ügyek közül mennyi van a kir. közjegyzőnél, mennyi a községi vagy körjegyzőknél és mennyi a gyámhatóságnál.

d) Az összkimutatás „Megjegyzések” rovatában fel kell tüntetni a kir. járásbírósnál a lejárt év végén levő leirási, kiadmányozási és telekkönyvi bevezetési hátralék mennyiségét. (1899. évi 71.440. I. M.)

Az egyéni kimutások „Megjegyzés” rovatában az időszaki vizsgálatoknak a bíró ügykezelésére és ügymenetére vonatkozó eredményét a vizsgálati jegyzőkönyvek alapján a kir. ítélőtábla elnöke tünteti fel.

Az a) pontban felsorolt egyéb adatokat a kir. járásbíróság vezetőjének ellenőrzése mellett részben az illető bíró, részben a járásbíróság vezetője vezetheti be a kimutatásba.

Az időszaki vizsgálati jegyzőkönyveknek a kir. járásbíróság ügyvitelének egészére vonatkozó adatait, továbbá az ügymenet vagy kezelés időleges, vagy állandó akadályait, az engedélyezett ideiglenes díjnokok számát, valamint a személyzet szaporítás iránti indítványokat a kir. ítélőtábla elnöke van hivatva a kir. járásbíróság összes ügyforgalmát összegezve feltüntető lap „Megjegyzés” rovatába bevezetni.

Azonban azokat az adatokat, a melyek az időszaki vizsgálaton kívül és annak megtörténte után jutnak a kir. törvényszék elnökének tudomására, ez utóbbi köteles feltüntetni.

egyén
össz-
járásbi

Rendel-	Vizsgálóbírói ügyek	Megkeresések büntető ügyekben	Büntető vegyes ügyek	
A múlt folyam- mat	A múlt év ői folyamatban maradt	A múlt évről folyamatban maradt	A múlt évről folyamatban maradt	
A folyó megít- to	A folyó év- ben érkezett	A folyó év- ben érkezett:	A folyó év- ben érkezett:	
Hiva-	Befejeztetett	Befejeztetett	Befejeztetett	
Kére-				
Össz-				
A folyó befeje-				
Tel- átad				
Teljes- utasi				
Az eg- gyatés- terjed- leges- sal v- utasi				
Más				
Össz-				
Az év folya- mat	Az év végén folyamatban maradt	Az év végén folyamatban maradt	Az év végén folyamatban maradt	

A *b)* pontban felsorolt egyéb adatokat a járásbiróság vezetője írja be a kimutatásba.

Az *a)* és *b)* pontban felsorolt adatok közül azok, melyek az egyéni kimutatásba tartoznak, az összkimutatásból kimaradnak és az összkimutatásba a vizsgálati adatokat, betegségeket stb. csakis összegezve és annyiban kell felvenni, a mennyiben a bíróság működésére és helyzetére nézve áttekinthető kép megalkotására lehetőséget és könnyebbséget nyújtanak. (1898. évi 75.811. I. M.)

Megjegyzés mintája az egyéni kimutatáshoz:

A bíró, a kezelő és a segéd megnevezése	A működés időtartama	Távollét, kiküldetés, betegség	A szolgálati viszonyban beállott változás	Az időszak vizsgálatnak a bíró ügykezelésére és ügymenetére vonatkozó eredménye	Jegyzet
					<p>A folyamatban levő örökösödési ügyek közül van:</p> <p>A kir. közjegyzőnél:</p> <p>A gyámhatóságnál:</p> <p>A községi jegyzőknél:</p>

Megjegyzés mintája az összkimutatáshoz:

Személyzet beosztás. Az ügybeosztás szerint, az időle- ges helyettesítéstől eltekintve, kik azok a bírák, segédek, telek- könyvezetők, iratok és díjzo- k, a kik a telekönnyi ügyek ellátásával foglalkoznak és mely hatáskörben és mily teendők, ke- zelés, fogalmazás, íttetés, áltá- kítás stb. látnak el.		1. évi decz hó 31-ig, mely közlegekben volt telekönnyi ál- alakítás folya- mathan		1. évi decz. hó 31-ig helyes- bítések törté- ték és vannak folyamatban		Az év végén maradt		Hagyatéki ügyekben ke- sedelmesen eljáró köz- jegyző neve, székhelye		Birósági személyzet köré- ben történt változások		Ügymenet és kezelés ak- dályainak kitüntetése		Ideiglenes díjzok enge- délyeztetett		Javaslat személyszapo- ritás iránt		Időszaki vizsgálati jegyzőkönyvek adatal	
1. Előmenetelt madamban 2. Tervezet készítés (azonosítás) 3. helyzeti eljárás 4. bevezetés 5. kik voltak a kihirdetésben és hány nap?		1. Készletek meg- nevezése 2. illynyvek száma 3. felvett jegyző könyvek száma 1. folyamatban vannak (kiszá- 2. likönyvek száma 3. előrelátásilag mennyi időt fog igényelni 4. A helyzetben történt napok száma 5. kihirdetők neve és állap.		Leírásai hátralék:		kiadmá- nyozási hátralék:													

A kir. ügyészségek ügyforgalmi és tevékenységi kimutatásai.

A kir. ügyészségek ügyforgalmáról és az azoknál működő ügyészi tagok tevékenységéről évenként a következő év január havának 15-ik napjáig kimutatást kell a főügyészséghez felterjeszteni s a kimutatásban az adatok az elintéző ügyészségi tagok szerint elkülönítve tüntetendők ki.

A kir. főügyész szükség esetén egyes kir. ügyészségektől rövidebb időközökről is kívánhat ily kimutatást.

A kimutatás 8—12. rovatainak szempontjából azt az ügyet kell befejezettnak venni, a melyre nézve a nyomozások és vizsgálatok lajstromának 7., illetőleg 10., 11. vagy 13. rovata ki van töltve.

Ha a kir. ügyészség tagja ügyészségi megbízotti tennivalót végez, ezt a körülményt a megjegyzés rovatában kell felemlíteni. A kir. főügyészség kimutatások adatait a felügyelete alatt álló kir. ügyészségek szerint összefoglalja s az ily módon elkészített összkimutatást február végeig az igazságügyi minisztériumhoz terjeszti fel.

A kir. főügyész a főügyészség ügyforgalmát s a működő főügyészségi tagok tevékenységét magában foglaló kimutatást évenként összeállítja s a kir. ügyészségek egész évi ügyforgalmáról készített összkimutatással együtt terjeszti fel a minisztériumhoz.

A koronaügyészség évi ügyforgalmát és tevékenységét is ki kell mutatni.

A kir. ügyészség vezetőjének feladatában áll intézkedni az iránt, hogy a kir. ügyészség személyzetének mindazok a tagjai, akik a kimutatásban feltüntetendő eselekvényeket teljesítenek, az előadói könyvbe és más jegyzékbe már az év folyamán is esetről-esetre vezessék be a kimutatandó adatokat úgy, hogy a felterjesztendő kimutatások ezeknek az adatoknak összegezése által legyenek elkészíthetők.

Magoknak a kimutatásoknak összeállítását a kir. ügyészség vezetője a kezelőszemélyzet egyik tagjára bízhatja; köteles azonban ezt a szükséges utasításokkal és utbaigazításokkal ellátni és eljárását szigorúan ellenőrizni. A kimutatások helyességeért és hitelességeért a felelősség a kir. ügyészség vezetőjét terheli. (Ü. U. 101—103.)

K i m u t a t á s

a kir. ügyészségek 1 ____ évi ügyforgalmáról és tevékenységéről.

Iktatókönyvi adatok		A nyomozások és vizsgálatok lajstromának adatai		A hűügyekben ügyekben tett léti fontosabb intézkedések		A fegyelmi ügyekben tett fontosabb in- tézkedések		A tárgyalott ügyek száma			
Folyó száml	1	Az előző évben elintézetlen maradt	2	Az előző évben érkezett	3	Összesen	4	A folyó évben érkezett	5	Összesen	6
	7	Elintézett	8	A kimutatás évben elintézetlen maradt	9	Az előző évben befejezetlen maradt	10	A folyó évben befejezetlen maradt	11	Összesen	12
	13	Ezektől egy évvel hosszabb idő óta van folyamatban	14	A vádképviselet megtagadása vagy a nyomozás megszüntetése	15	A vád elrejtése	16	Vádirat	17	Megszüntetési indítvány	18
	19	Az összes tárgyalási napok száma	20	A vádtanács előtt	21	A törvényszék előtt	22	Az esküdtbírók előtt	23	A törvényszék mint felbontó	24
	25	Fegyelmi ügyben	26	Indokolt perorvoslatok száma	27	Kegyelemi vélemények száma	28	Kiküldetésben elölt napok száma	29	Szabadságon töltött napok száma	30
	31	Beléptetésben töltött napok száma	32	Megjegyzés	33		34		35		36

K i m u t a t á s
a kir. főügyészségek ügyforgalmáról és tevékenységéről.

1	Folyó szám				
2	Az előző neve				
3	Az előző évben elintézetlen maradt	Iktatókönyvi adatok			
4	A folyó évben érkezett				
5	Összesen				
6	Elintéztetett				
7	A kimutatás évében elintézetlen maradt	Bünt. ügyekben tett fontosabb intézkedések			
8	Bűnügy				
9	Fegyelmi ügy				
10	A B. P. 42. § a alapján beadott és elintéztetett folyamódások száma				
11	Visszavonó	Fegy. ügyekben tett fontosabb intézkedések			
12	Nem visszavonó				
13	Megszüntetési indítvány				
14	Vádindítvány				
15	Az összes tárgyalási napok száma	A tárgyalási ügyek száma			
16	Bűnügy				
17	Fegyelmi ügy				
18	Indokolt perorvoslatok száma				
19	Kegyelmi vélemények száma	Feltételek			
20	Hány kir. ügyességnél tartatott felügyeleti vizsgálat?				
21	E vizsgálatok az utazással együtt hány marot vettek igénybe?				
22	Szabadságon töltött napok száma				
23	Betegségben töltött napok száma				
24	Megjegyzés				

Kimutatás

a keresetügyesség ügyforgalmáról és tevékenységéről.

Folyó szám	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Az előző évben elintézellen maradt	A folyó évben érkezett	Összesen	Elintéztetett	A kimutatás évében elintézetten maradt	Büntünyekben tett fontosabb intézkedések				Fegyelmi ügyekben tett fontosabb intézkedések				A tárgyalott ügyek száma		Megjegyzés			
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	12	13

Házassági ügyek kimutatása.

A kir. ügyész a házassági ügyekről lajstromot vezet, melynek rovatai a következők:

1. Folyó szám.
2. A házastársak nevei.
3. Az ügy neme (semmisség vagy megtámadás az 1894. évi XXXI. t.-cz. illető §-ára hivatkozással).
4. A jelentés megtételének napja.
5. A felsőbb utasítás lényege és leérkeztének napja.
6. A kereset vagy beavatkozás birói száma.
- 7—8. A jogerős birói ítélet:
  - a) száma és kelte.
  - b) tartalma.
9. Észrevételek.

A kir. ügyész a házassági ügyekről minden év január havában az elmúlt évről két példányban kimutatást készít, és azt a kir. főügyészhez felterjeszti. A kir. főügyész egy példányt az igazságügyminiszterhez terjeszt fel. (1895. évi 38.532. I. M.)

Bűnügyi statisztika.

Általános határozatok.

Az adatok gyűjtésére egyes lapok szolgálnak. Az adatok feldolgozását a m. kir. központi statisztikai hivatal végzi.

A lapokat és a beküldésükre használandó borítékokat a m. kir. központi statisztikai hivataltól kell kérni, mely azokat ingyen küldi meg. Ujabb nyomtatványok küldésére vonatkozó megkeresések a borítéklapon e célra megjelölt helyre vezetendők be.

A kérdésekre adott felelet jól olvasható írással, betűkkel, illetve arab számokkal vezetendő be az e célból kipontozott helyre.

Ha a feleletek beírására szánt rovatok részek nem elég-ségesek: folytatólag hasonló lapból kivágott megfelelő részek használandók, és ezek a laphoz hozzáfűzendők.

A hónapok megnevezése helyett római számok is használhatók.

Az egyes lapok pontos és hű kitöltéseért a lapokat alá-író köztisztviselő felelős. Ő gondoskodik arról is, hogy az

ügylapok és a hozzájuk tartozó egyéni lapok elküldése a lajstromban, a letartóztatottak egyéni lapjának elküldése pedig a törzskönyvben kitüntetve legyen.

Különös rendelkezések.

I. A kir. ügyészségek számára.

A törvényszéki ügylap. (A)

A törvényszéki ügylap arra szolgál, hogy azon törvényszék (esetleg esküdtbíróság) előtt büntett. vétség vagy sajtóügyi kihágás miatt folyamatba tett egyes bűnügynek fejleménye fővonásokban, egészen a terheltek ítélet alá kerülteig, hiven feltüntetve legyen.

A törvényszéki ügylap a följelentésnek a kir. ügyészségnél történő beiktatása alkalmával csatoltatik az ügyészség irataihoz, és egyuttal az ügylapra a kir. ügyészség ügyszáma feljegyeztetik, valamint az ügylap második kérdésére a válasz megadatik.

Minden beadvány, mely följelentést tartalmaz, külön ügyszámot és külön ügylapot kap.

Több beadvány csak akkor tekinthető egy följelentésnek, ha nemcsak a terhelt vagy terheltek, a kikre a beadványok vonatkoznak, ugyanazok, hanem a cselekmény is, melyre a följelentések vonatkoznak, ugyanaz. Ez tehát csak abban a ritka esetben fordul elő, midőn egy bűncselekményről az ügyészség különböző forrásból nyer értesítést.

Ellenben ugyanazon személy ellen, bár esetleg a büntető-törvénykönyv ugyanazon §-ába ütköző, de külön tényállással bíró (p. o. külön személyeket megkárosító) cselekmények miatt, külön beadványban tett följelentések külön ügyszámot és külön ügylapot kapnak, úgy, hogy például ugyanazon egyén ellen magánokirat-hamisítás miatt 3 károsult részéről külön-külön beadványban tett följelentés 3 följelentést képez. A mennyiben e följelentéseket az ügyészség egy indítvány alapjává egyesíti, és csak egy nyomozás vagy vizsgálat rendeltetik el, e körülmény folytán példánkban az elsőt követő 2 följelentés ügylapján a hatodik kérdésre a válasz ilykép adandó: más üggyel egyesítettett.

Ha azonban az egy cselekményre vonatkozó további följelentés akkor érkezik, mikor az előző már valamely végleges elintézészt nyert: az külön följelentésképen kezelendő.

Az ügylap kitöltése a kérdések világos fogalmazása folytán nehézségbe nem ütközik. miért is csak a következők jegyzendők meg:

a) A 3. ponthoz. A mennyiben az eljárás folyamán a terhelték száma emelkedett vagy apadt volna is, a 3. pontra a feljelentést tartalmazó beadvány alapján adott válasz változást nem szenvedhet.

b) A 4. ponthoz. Az esetben, ha több bűncselekmény van a följelentésben egybefoglalva, azok csak általánosságban jelölendők meg, pl. lopás és csalás, vagy rablás és testi sértés. Ha az egy följelentésben összefoglalt cselekmények közt hivatalból és magánindítványra üldözendő cselekmény vagy cselekmények vannak együtt, a válaszádnál e körülmény világosan kifejezendő. A hivatalból üldözendő cselekmények közé kell felvenni a felhatalmazás vagy kívánat alapján üldözendő cselekményeket is.

c) A 22. ponthoz. Itt csak a letartóztatás ténye jelzendő, de nem annak minősége is; és a letartóztatottak száma teendő ki, de csakis annyiban, a mennyiben a letartóztatás az elsőfoku ítélet meghozatala előtt rendeltetett el. Bővebb felvilágosításokat ez irányban a C. lap van hivatva szolgáltatni.

d) A 23., 27. és 28. ponthoz. E pontoknál valamennyi főtárgyalás összefoglalandó. A mennyiben egy vagy több vádlott meg nem jelenése daczára a főtárgyalás a többi vádlottakkal megtartatik s érdemleges határozat hozatik: a meg nem jelenés a többiekre nézve sem az ügylap, sem az egyéni lap vagy lapok kitöltését s az egész anyag beküldését nem gátolja. Ha a meg nem jelent terhelt olyankor állittatik elő, mikor az ügylap beküldésének köteleessége még be nem állott, akkor az ügylap visszatartandó mindaddig, míg e terhelt ügye is jogerős elintézés nem nyert vagy esetleg újból távol nem marad. Ilyenkor a 23., 27. és 28. kérdőpontnál az új tárgyalás napja, illetőleg, hogy hány terhelt iránt minő határozat hozatott, valamint az újabb ítélet kelte kiteendő (pl. a már elítélt 10 vádlott mellé annál a kérdésnél: hány ítéltetett el? + jellel 2 irandó). Ha azonban az előállítás akkor történik, mikor az ügylap már a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz beküldetett, a megjelent terhelt részére, hivatkozással a már beküldött ügylap ügyszámára, új ügylap nyitandó, melyen aztán az 1. kérdőpontnál meg kell jegyezni, hogy az ügy „megszüntetett eljárás újra folyamatba tétele” képezi, a

többi kérdőpontra pedig csak annyiban kell választ adni, a mennyiben azokra az új ügy adatokat szolgáltat.

e) Különös gondot kell fordítani arra, hogy magánindítványra üldözendő cselekménynél a magánindítvány esetleges visszavonása az ügylapon határozottan kitüntettség.

f) Főmagánvád esetében az eljáró bíróság, az ügy jogerős befejezése után, a vonatkozó iratokat, az ügylap és az egyéni lap kitöltése végett, a kir. ügyésznek rövid úton küldi meg.

g) A vád képviselőjének megtagadása esetében a kir. ügyész a törvényszéki ügylapot egyelőre saját irataival megtartja és azt kellően kitöltve csak akkor küldi be a m. kir. központi statisztikai hivatalnak, ha a sértett fél a vád képviselőjét át nem vette, vagy midőn az ügy jogerős befejezést nyert és a bíróság az iratokat hozzája, a statisztikai adatok kijegyzése végett áttette.

h) Az ügylap lezárása legkésőbb az első bírósági ítélet meghozatalakor történik. Az ügy menete a felsőbíróságok előtt az ügylapra nem vezetendő be. Azon esetekről, mikor a felsőbíróság újabb ítélet hozatalát, illetőleg újabb főtárgyalás tartását rendelte el, vagy ha az ítéletet megsemmisítette: az egyéni lapoknál történik intézkedés.

A törvényszéki egyéni lap (B).

Ezen egyéni lapon az első bírósági ítélet tartalma és az esetleges perorvoslat folytán beállott bármilyen változás, valamint az ítélet alá kerültek személyi viszonyai tüntetnek ki. E lap tehát az ügylapnak kiegészítő részét képezi és attól el nem választandó.

A B. lap kiállítandó minden egyes terheltről, kinek ügyében a törvényszék főtárgyalás után ítéletet hozott, mely büntetetre, vétségre, vagy sajtó útján elkövetett kihágásra vonatkozó vád alapján keletkezett, legyen bár az ítélet felmentő, vagy marasztaló, sőt akkor is, ha az ítélet, büntett vagy vétség czimén emelt vád folytán, avagy összefüggés esetében kihágás czimén emelt vád alapján kihágásra szól. A kiállítás különösen magánvád esetében, rendszerint a főtárgyalás után történik.

A B. lapon azon ügylap száma, melyhez a B. lap tartozik, fent jobbra megjelölendő s egyuttal kiteendő a folyó

szám is, mely minden külön ügylaphoz tartozó *B.* lapoknál az 1. számmal kezdődik. Tehát ha egy főtárgyaláson egy ügyben nyolcz vádlott felett hozatik ítélet, a folyó számok 1-től 8-ig terjednek.

Az 1—11. s a 13. sz. kérdések lehetőleg a főtárgyalás során az elnök által a terhelthez intézett kérdésre adott válaszok alapján töltendők ki, esetleg már teljesített hivatalos nyomozások eredményeinek felhasználásával.

A 3. kérdésnél, a mennyiben a terhelt 16 éven aluli, a születési idő, év, hó és nap a hivatalból beszerzett anyakönyvi kivonat alapján töltendő ki.

Különös gond fordítandó a 9. kérdés pontos kitöltésére.

A 12. kérdés, valamint a 13. kérdés *a)* és *b)* pontja a terhelt lakhelyének előjáróságától beszerzett erkölcsi és vagyoni bizonyítvány vagy más rendelkezésre álló hivatalos adat alapján töltendő ki.

Az I. és II. bírósági ítéletek tartalmának feltüntetéséül a 15. és 18. kérdésnél a „fölmentő” szó, esetleg a megállapított bűncselekmény minősége és a kiszabott főbüntetés jegyzendő be: a III. foku határozat tartalma pedig a 21-dik kérdésnél. „elutasító”, „megsemmisítő”, „elítélő” vagy „fölmentő” szóval jelezendő. A jogerős ítélet, eredett legyen az bármely bíróságtól, tehát esetleg az első folyamodású törvényszéktől is, részletesen tüntetendő fel a 22. és 23. kérdőpontok szerint. E célból a 22. kérdés *A—D.* rovat alatt több vonalzott sort tartalmaz. E sorokra irandók halmazat esetén az egyes cselekmények a további ismérvekkel. A mennyiben itt több egymű cselekmény fordul elő, pl. 12 rendbeli lopás, azok e számszerű megjelöléssel egybefoglalandók, feltéve, hogy a *B.*, *C.* rovatok kitöltése ezt nem akadályozza, vagyis akkor, ha mindezen lopásoknál az elítélt mint tettes, felbújtó vagy bűnsegéd szerepel s nem az egyiknél mint tettes, a másiknál mint felbújtó vagy bűnsegéd; továbbá, ha az elkövetés helye egy s az elkövetés ideje tekintetében egy hónál nagyobb eltérés nincs. Ellenkező esetben a cselekmények szétválasztandók.

Azon esetre, ha a felsőbbíróság újabb ítélet hozatalát, illetőleg újabb főtárgyalás tartását rendelte el, a *B.* lapon a megfelelő helyen e tény bevezetendő s egyuttal az ügy további folyamának feltüntetésére a *B/a* jegyű egyéni pótlap nyitandó meg. E lapon az első két kérdés van hivatva pótolni mindazt, mit az ügylap az első ízben tartott főtárgyalásig nyújt. A

3-14. sz. kérdések azonosak a B. lap 14--25. sz. kérdéseivel.

Ha netán a B/a lapon feltüntetett ítélet felső fokon újból hasonló elbírásban részesülne, mint az előző, úgy egy második B a lap volna kiállítandó s így tovább.

A törvényszéki fogházban letartóztatottak egyéni lapja (C).

A letartóztatottak egyéni lapja a büntett vagy vétség miatt letartóztatottakról a C. jegyű melléklet szerint, a fogházfelügyelő által, az ügyészség ellenőrzése alatt vezetendő. Mindenki, a ki bármily rövid időre büntett vagy vétség gyanúja miatt akár előzetes letartóztatásba, akár vizsgálati fogságba jut, akár jogerős ítélet által elmarasztalva, szabadságvesztés büntetését megkezdli, azon alkalommal, mikor az ügyészség felügyelete alatt álló fogházba lép, ily lapot kap, akár a kir. törvényszék, akár a kir. járásbíróság rendelte el a letartóztatást. E lap a belépéstől a fogház elhagyásáig vezetendő s ha a letartóztatott egyén a fogházat elhagyva, bármely más szabadságvesztés büntetés kiállítására rendelt intézetbe szállítatik át, e lap vele megy s a megfelelő rovatok az új tartózkodó helyen továbbvezetendők.

A polgári büntető bíróság által elítéltek büntetésének katonai fogházban végrehajtása esetén a C. lap a lehetőségig úgy töltendő ki, mintha büntetésüket a törvényszék fogházában szenvedték volna el. Az illető katonai fogház azonban a 26. kérdésnél kellőképen feltüntetendő.

A C. lap három részből áll. Az egyik az általános kérdéseket tartalmazza, a másik a vizsgálati fogságra vonatkozik, ideértve az előzetes letartóztatást is, míg a harmadik a jogerősen megállapított szabadságvesztés büntetés kiállítását tünteti fel. Minden adatának tökéletes összhangban kell állnia az illető letartóztató intézet törzskönyvével, miért is a lapon fent jobbra a törzskönyvi szám jelzendő. A hányszor a letartóztatott új intézetbe kerül, a törzskönyvi szám, melyet ott kap, az e célra fentartott helyen, nevezetesen a 18. és 26. kérdésekre adott válaszban kiteendő.

A mi az egyes kérdéseket illeti, az általánosak legcélszerűbben a B. egyéni lap 1—13. pontjaiból tölthetők ki, ha a főtárgyalás a C. lap kiállítása előtt már megtörtént. Ellenkező esetben az adatok kikérdezés útján, vagy a kihallgatási

jegyzőkönyvből esetleg más alkalmas módon szerzendők meg. Főleg a 9. és 15. pont igényel különös utbaigazítást. A visszatesők megítélhetése szempontjából felette fontos, hogy a 13. rovat az ügyészség rendelkezésére levő adatokból a legmesszebb menő pontossággal kitöltessék. Ha a *C.* lap a főtárgyalás előtt állíttatott ki, utólag a *B.* lappal összehasonlítandó és a szükséges kiigazítás eszközözendő.

Az előzetes letartóztatottakra és vizsgálati foglyokra vonatkozó kérdések természetesen üresen hagyandók akkor, ha az egyén csak jogerős elítélte után kerül a fogházba. Vizsgálati fogolynak tekintendő az ítélettel elmarasztalt egyén is, mindaddig, míg az ítélet jogerőre nem emelkedik, illetve a jogorvoslat jogerős ítéletet nem eredményez.

Az előzetes letartóztatás után elrendelt vizsgálati fogság külön nem tüntetendő fel és ennél fogva a 19-dik kérdőpontnál az előzetes letartóztatásnak vizsgálati fogság elrendelése által bekövetkezett megszüntét nem kell említeni.

Ha a letartóztatott a jogerős ítélet előtt bármely oknál fogva szabadul, *C.* lapja az ügyészséghez átteendő és ott az illető eljárásról vezetett ügylaphoz csatolandó. Ha az illető egyén később büntett vagy vétség miatt jogerősen elítéltek, akkor a *C.* lap elküldendő ama főnökhöz, a kinek vezetése alatt álló letartóztató intézetben a büntetés kiállása kezdetét veszi. Ha ellenben a korábban letartóztatva volt fogoly ellen az eljárás marasztaló ítélet nélkül bármely oknál fogva véget ér, *C.* lapja az ügyészségnél mindaddig az *A.* lappal együtt megörzendő, míg maga az *A.* lap is a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz fel nem küldetik. Ha pedig az ügyészség vezetése alatt álló fogházban, járásbíróság által letartóztatott egyén szabadul jogerős ítélet előtt, ugy ezen *C.* lapja e járásbíróshoz küldendő be.

A csupán kibágás miatt jogerősen elítelt egyén *C.* lapjának III. részében csak a 21 –24. kérdőpontokat kell kitölteni és ezeket is csak akkor, ha az illető a jogerős elítélést megelőzőleg letartóztatva volt; ellenkező esetben a *C.* lapot nem kell kiállítani.

A jogerősen elítéltekre vonatkozó kérdések közül a 21 –25. az elítéltnak a fogházba léptekor, a többi az intézet elhagyásakor töltendő ki.

Azon esetekben, mikor a letartóztatás feltételes vagy ideiglenes szabadságra bocsátás vagy szökés folytán szünt

meg. az egyéni lap mindaddig nyilvántartandó, a meddig a büntetés kiállításának határideje le nem telt. Ha ezen időközben az elítélt visszakérült, ez a 29. kérdőpontnál jelzendő.

Az ügyészség köteles a felügyelete alatt álló fogházakban vezetett ily egyéni lapokat koronkint megtekinteni s azok szabályszerű vezetéséről meggyőződést szerezni.

A lapok beküldéséről.

Az ügylapok, a hozzájuk esetleg tartozó egyéni lapokkal s a letartóztatottak egyéni lapjai az ügyészség által küldendők be közvetlenül a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz. A letartóztatottak egyéni lapjait a fogházfelügyelő havonkint adja át az ügyészségnek. Ha a letartóztatva volt egyén ellen büntett vagy vétség miatt jogerősen marasztaló ítélet nem hozatik, lapja a vonatkozó ügylappal egyidejűleg küldendő be a központi statisztikai hivatalhoz, mely rendelkezés a csupán kihágás miatt elítélt lapjára is áll.

Az ügylapok akkor küldendők be, mikor az a bűnvádi eljárás, melyre vonatkoznak, a maga egészében érdemleges jogerős befejezést nyer, illetőleg megszüntetetik (B. P. 472. §. negyedik bek.). Mindaddig tehát, míg az összes terheltekre vonatkozó jogerős ítélet nem jön létre, illetőleg jogerős megszüntető végzés nem hozatik, az ügylap az ügyészségnél az ügyiratok mellett megőrzendő és nyilvántartandó.

A fentiekhez képest beküldendő az ügylap akkor is, ha pl. az eljárásnál érdekelt hat terhelt közül négy egyén ellen jogerős ítélet van, két egyén ellen pedig megszökésük folytán, az eljárás megszüntetett. Ha a beküldés határidejét megelőzőleg előállítatik a megszökött terhelt, úgy az ügylap visszatartandó mindaddig, míg az ő ügye is fentirt értelemben befejezést nem nyert.

A más ügygyel egyesített ügynek A. lapja a főügynek A. lapjához csatolandó, de az együttes eljárás ideje alatt tovább nem vezetendő és a főügynek A. lapjával együtt küldendő be.

A B. jegyű egyéni lapok mindenkor azon ügylappal együtt, annak betétekép küldendők be, a mely az eljárásról annak kezdetén megnyitvatott. A mennyiben az ügylappal ily egyéni lapok is küldetnek be, ezek mennyisége az ügylapon az e célra kijelölt helyen feljegyzendő. Ugyanez áll az ügylappal a fentiek szerint beküldendő letartóztatottak egyéni lapjára (C.).

A beküldési kötelezettség a letartóztatottak lapjára nézve akkor áll be, mikor az elítélt büntetését kiállotta, illetve meghalt, kegyelmet kapott vagy rajta a halálbüntetés végrehajtatott. Ha a jogerősen elítélt letartóztatott feltételes szabadságra bocsáttatott, szabadlábra helyeztetett vagy megszökött, úgy a büntetési idő lejártáig nyilvántartandó és a mennyiben újra vissza nem került, lapja a lejárati időpontjában feltétlenül beküldendő. Ha az ilyen elítélt ez időközben újra elfogatott, akkor csak tényleges szabadulása időpontjában küldendő be a lap.

Ha életfogytig tartó fegyházra ítélt egyén szökik meg: C. lapja a szökés megtörténte után következő naptári év végén küldendő be a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz, ha csak a szökevény időközben vissza nem kerül. Ha az ily szökevény C. lapjának beküldése után kerül kézre: C. lapját vissza kell kérni és tovább kell vezetni.

A csupán kihágás miatt elítélt foglyok lapjait az ítélet jogerőre emelkedésével azonnal, a büntetés végrehajtásának bevétele nélkül, be kell küldeni.

A beküldési kötelezettség beálltával az illető lapok e célra félreteendők s mindig a hó 1-től utolsó napjáig terjedő sorrendben összeállítva legkésőbb a következő hó 4-ik napján kíséreléssel nélkül elküldendők. A beküldésre külön boríték szolgál, melyen az ügylapoknak, illetve a letartóztatottak egyéni lapjainak mennyisége megjelölendő.

Ellenőrzés és kiegészítések.

A m. kir. központi statisztikai hivatalnak kötelessége lévén a hozzá beküldött statisztikai kimutatások ellenőrzése és esetleg szükségessé váló kiegészítése és kiigazítása, az ügyészség tartozik a hivatal e tárgyú megkereséseinek eleget tenni s a hivatal közegeinek, a kik az 1897. évi XXXV. t.-cz. 10. §-a értelmében a helyszínén való ellenőrzés céljából kiküldetnek, minden szükséges felvilágosítást megadni.

II. A jövedéki kihágási ügyekben bíráskodó kir. törvényszékek számára. (D).

A jövedéki kihágási ügyek statisztikai feltüntetésére a D. jegyű ügylap szolgál.

E lap azon alkalommal, mikor a jövedéki kihágásra vonat-

kozó ügy a törvényszéknél iktattatik, az ügyiratokhoz csatolandó és a fejezet, valamint az 1. kérdés kitöltendő.

A lap kitöltését illetőleg elég a következőket megjegyezni:

a) a 2. sz. kérdéshez. Itt csakis a feljelentés tartalma irányadó, úgy, hogy a vizsgálat során a terheltek számában netán beállott szaporodás tekintetbe nem jő.

b) A 4. sz. kérdéshez. Itt az I. foku ítélet tartama csak röviden jelzendő, pl. ekkép: 2 terhelt elítéltetett, 1 terhelt felmentetett. A mennyiben az I. foku ítélet jogerőssé válnék, annak tüzetes részletezése, hogy kik és mely cselekmények miatt marasztaltattak el, a 7. kérdőponthoz történik.

c) A 7. kérdőponthoz. E kérdés mindig csak a jogerős marasztaló ítéletre vonatkozik. Ha tehát az összes terheltek jogerősen felmentettek, a kérdés válasz nélkül marad s az eredmény a 4. és 5. sz. kérdésből vehető ki. Az elmarasztaltak számszerint felsorolandók s a mennyiben cselekményök más-más törvénybe vagy szabályba, vagy ugyanazon törvény vagy szabály más-más szakaszába ütközik, cselekményük is külön-külön kitüntetendő.

Különös gondot kell fordítani a kihágás pontos megjelölésére, vagyis a c) alrovat helyes kitöltésére. A mennyiben a cselekményt valamely törvény minősíti kihágássá, elég a törvény és szakasz megjelölése. Ha azonban egyéb jogforrás minősíti a cselekményt kihágássá, akkor a cselekmény eme jogforrás megemlítésével megnevezendő.

A d) alrovatban a kiszabott fogház vagy elzárás és az esetleges pénzbüntetés is, a pénzbüntetés összegével együtt kitüntetendő. Egyéb büntetések mellőzendők.

Az ügylap helyes kitöltéseért az előadó felelős.

Az ügylapok közvetlenül a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz küldendők be és pedig akkor, a mikor az eljárás, melyre vonatkoznak, a maga egészében érdemleges jogerős befejezést nyer, illetőleg megszüntetetik. Mindaddig tehát, míg az összes terheltekre vonatkozó jogerős ítélet nem jön létre, illetőleg jogerős megszüntető végzés nem hozatik, az ügylap a törvényszéknél az ügyiratokkal megőrzendő és nyilván tartandó. A fentiekhez képest beküldendő az ügylap akkor is, ha pl. az eljárásnál érdekelt hat terhelt közül négy egyén ellen jogerős ítélet van, két egyén ellen pedig az eljárás bármilyen okból megszüntetett. Ha a beküldést megelőzőleg az eljárás újból megindittatik, úgy az ügylap visszatartandó mindaddig,

mig az újabb eljárás is a fentírt értelemben befejezést nem nyert.

A más ügygyel egyesített ügynek *D.* lapja a főügynek *D.* lapjához csatolandó, de az együttes eljárás ideje alatt tovább nem vezetendő és a főügy *D.* lapjával együtt küldendő be.

A beküldési kötelesség beálltával az illető lapok e czélra félreteendők s mindig a hó 1-től utolsó napjáig terjedő sorrendben összeállítva, legkésőbb a következő hó 4-ik napján az előadó által minden kísérő levél nélkül elküldendők. A beküldésre külön boríték szolgál, melyen az ügylapok mennyisége megjelölendő.

A m. kir. központi statisztikai hivatal által pótlás vagy kiigazítás végett visszaküldött lapok kitöltése és visszaszármaztatása haladéktalanul eszközözlendő. A mennyiben nevezett hivatal az ellenőrzés czéljából a helyszínére saját közegét küldi ki, ennek az 1897. évi XXXV. t.-cz. 10. §-a értelmében a szükséges felvilágosítást meg kell adni.

III. A kir. járásbiróságok számára.

A járásbirósági vétségi és kihágási ügylap (E).

A járásbirósági vétségi és kihágási ügyek statisztikai feltüntetésére az *E.* jegyű ügylap szolgál.

E lap azon alkalommal, mikor a vétségre vagy kihágásra vonatkozó följelentés a járásbiróságnál lajstromoztatik, az ügyiratokhoz csatolandó és a fejezet, valamint az 1-ső kérdés kitöltendő.

A lap kitöltését illetőleg elég a következőket megjegyezni:

a) A 2. sz. kérdéshez. Itt csakis a följelentés tartalma irányadó, úgy, hogy az eljárás során a terheltek számában netán beállott szaporodás tekintetbe nem jő.

b) Az 5. sz. kérdéshez. Itt az elsőfoku ítélet tartalma csak röviden jelzendő, pl. ekkép: 2 terhelt elítéltetett, 1 terhelt fölmentetett. A mennyiben az I. foku ítélet jogerőssé válnék, annak tüzetes részletezése, hogy kik és mely cselekmény miatt marasztaltattak el, a 10. kérdőponthoz történik.

c) A 10. kérdőponthoz. E kérdés mindig csak a jogerős marasztaló ítéletre vonatkozik. Ha tehát a terheltek jogerősen felmentettek, a kérdés válasz nélkül marad s az eredmény az 5. és 6. sz. kérdésből vehető ki. Az elmarasztaltak szám

szerint felsorolandók s a mennyiben cselekményök más-más törvénybe, vagy ugyanazon törvény más-más szakaszába ütközik, cselekményök is külön-külön kitüntetendők.

Különös gondot kell fordítani a vétség vagy kihágás pontos megjelölésére, vagyis a *c)* alrovat helyes kitöltésére. A mennyiben a cselekményt törvény minősíti vétséggé vagy kihágássá, elég a törvény és szakasz megjelölése. Ha azonban min. rendelet vagy helyhatósági szabályrendelet minősíti a cselekményt kihágássá, akkor a cselekmény a jogforrás megemlítésével megnevezendő.

A *d)* alrovatban a fogház vagy elzárás és az esetleges pénzbüntetés is, a pénzbüntetés összegével együtt kitüntetendő. Egyéb büntetések mellőzendők.

Azon esetre, ha a felsőbiróság újabb ítélet hozatalát, illetőleg újabb tárgyalás tartását rendelte el, az ügylapon e tény megjegyzendő s egyuttal az ügy további folyamának fel tüntetésére a laphoz egy újabb *E.* lap füzendő.

A járásbirósági fogházban letartóztatottak egyéni lapja. (F.)

A letartóztatottak egyéni lapja a büntett vagy vétség miatt letartóztatottakról a *C.* mintának megfelelő *F.* jegyü melléklet szerint a fogház felügyeletével megbízott tisztviselő által vezetendő.

A kihágás miatt letartóztatottakról nem kell egyéni lapot kiállítani.

Mindenki, a ki a járásbirósági fogházba bármily rövid időre büntett vagy vétség gyanuja miatt akár előzetes letartóztatás, akár vizsgálati fogság elrendelése folytán bejut, akár jogerős ítélet által elmarasztalva, szabadságvesztés büntetését megkezdí, azon alkalommal, mikor a járásbiróság felügyelete alatt álló fogházba lép, ily lapot kap. *E.* lap a belépéstől a fogház elhagyásáig vezetendő s ha a letartóztatott egyén a fogházat elhagyva, bármely más szabadságvesztés büntetés kiállítására rendelt intézetbe szállíttatik át, e lap vele megy s a megfelelő rovatok az új tartózkodó helyen tovább vezetendők.

A polgári büntető bíróság által elítéltek büntetésének katonai fogházban végrehajtása esetén az *F.* lap a lehetőségig úgy töltendő ki, mint ha büntetésüket a járásbiróság fogházá-

ban szenvedték volna el. Az illető katonai fogház neve azonban a 26-dik kérdésnél kellőképen feltüntetendő.

Az *F.* lap három részből áll. Az egyik az általános kérdéseket tartalmazza, a másik az előzetes letartóztatásra és a vizsgálati fogságra vonatkozik, míg a harmadik a jogerős ítélet kiállását tünteti fel. Minden adatának tökéletes összhangban kell állnia a letartóztató intézet törzskönyvével, miért is a lapon fent jobbra a törzskönyvi szám jelzendő. A hányszor a letartóztatott új intézetbe kerül, a törzskönyvi szám, melyet ott kap, az e célra fentartott helyen, nevezetesen a 18. és 26. kérdésekre adott válaszban kiteendő.

A mi az egyes kérdéseket illeti, az általánosak közül csak a 9. és 13. pont igényel különös utbaigazítást. A 9-dik kérdés pontos kitöltésére a részletes utmutatást a m. kir. központi statisztikai hivatal a nyomtatványok szétküldésével egyidejűleg adja meg. A visszaesők megítélhetése szempontjából felette fontos, hogy a 13-dik rovat a járásbiróság rendelkezésére levő adatokból vagy a terhelt kihallgatása útján a legmesszebb menő pontossággal kitöltsék.

Az előzetesen letartóztatottakra és vizsgálati foglyokra vonatkozó kérdések természetesen üresen hagyandók akkor, ha az egyén csak jogerős elítéltetése után kerül a fogházba. Vizsgálati fogolynak tekintendő ítélettel elmarasztalt egyén is mindaddig, míg az ítélet jogerőre nem emelkedik, illetve a jogorvoslat jogerős ítéletet nem eredményez.

Az előzetes letartóztatás után elrendelt vizsgálati fogság külön nem tüntetendő fel, és ennél fogva a 19. kérdőpontnál az előzetes letartóztatásnak vizsgálati fogság elrendelése általi megszüntét nem kell említeni.

Ha a letartóztatott a jogerős ítélet előtt bármely oknál fogva szabadul: *F.* lapja visszatartandó és az illető ügylaphoz csatolandó; ha azonban a letartóztatott ügye a törvényszék elé tartozik, lapja az illető kir. ügyészséghez teendő át. Ha a letartóztatott a fogság megszűnte nélkül büntett vagy vétség miatt jogerősen elítéltetik, akkor ezen egyéni lap III. részébe tartozó kérdések tovább vezetendők, a mennyiben azonban a büntetés kiállása más letartóztató intézetben venné kezdetét, ezen egyéni lap ugyancsak a jelzett kérdések tovább vezetése céljából ahoz a főnökhöz teendő át, a kinek vezetése alatt az illető letartóztató intézet áll. Ha ellenben a korábban letartóztatva volt fogoly ellen, a kit a járásbiróság

saját hatáskörébe tartozó eljárás folyamán tartóztatott le, az eljárás marasztaló ítélet nélkül bármi oknál fogva véget ér, *F.* lapja a járásbírósnál mindaddig az ügylappal együtt megőrzendő, míg maga az ügylap is a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz fel nem küldetik.

Ha a kir. járásbírósnak tartozó ügyben a kir. ügyész vezetése alatt álló fogházban letartóztatott egyén szabadul jogerős ítélet előtt, és ennél fogva *C.* lapja a kir. járásbíróshoz küldetik meg: eme lapot a kir. járásbírósnak az *E.* ügylappal együtt közvetlenül küldi meg a m. kir. statisztikai hivatalnak.

A vétség miatt vádolt, de csupán kihágás miatt jogérvényesen elítélt egyén *F.* lapjának III. részéből csak a 21–24. kérdőpontok töltendők ki: de ezek is csak akkor, ha az illető a jogerős elítéltetést megelőzőleg letartóztatva volt: ellenkező esetben az *F.* lap nem állítandó ki.

A jogerősen elítéltekre vonatkozó kérdések közül a 21–25. az elítéltnak a fogházba léptekor, a többi az intézet elhagyásakor töltendő ki.

Azon esetekben, mikor a letartóztatás feltételes vagy ideiglenes szabadságra bocsátás vagy szökés folytán szűnt meg, az egyéni lap mindaddig nyilvántartandó, a meddig a büntetés kiállásának határideje le nem telt. Ha ez idő közben az elítélt visszakerült, ez a 29. kérdőpontnál jelzendő.

A fogház főnöke köteles időnkint e lapok szabályszerű vezetéséről meggyőződést szerezni.

A lapok beküldéséről.

Az ügylapok a hozzájuk esetleg tartozó egyéni lapokkal a járásbírósnak vezetője által küldendők be közvetlenül a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz.

Az ügylapok akkor küldendők be, mikor az a bűnvádi eljárás, melyre vonatkoznak, a maga egészében érdemleges jogerős befejezést nyer, illetőleg megszüntetetik. Mindaddig tehát, míg az összes terheltekre vonatkozó jogerős ítélet nem jön létre, illetőleg jogerős megszüntető végzés nem hozatik, az ügylap a járásbírósnál megőrzendő és nyilvántartandó.

A fentiekhez képest beküldendő az ügylap akkor is, ha pl. az eljárásnál érdekelt 6 terhelt közül 4 egyén ellen jogerős ítélet van, 2 egyén ellen pedig, megszökésük folytán,

az eljárás megszüntetett. Ha a beküldés határidejét (51. pont) megelőzőleg előkerül a terhelt, úgy az ügylap visszatartandó mindaddig, míg az ő ügye is fentirt értelemben befejezést nem nyert.

A más ügygyel egyesített ügynek *E.* lapja a főügynek *E.* lapjához csatolandó, de az együttes eljárás ideje alatt tovább nem vezetendő és a főügy *E.* lapjával együtt küldendő be.

A beküldési kötelezettség a letartóztatottak lapjára nézve akkor áll be, mikor a letartóztatott büntetését kiállotta, illetve meghalt vagy kegyelmet kapott. Ha a jogerősen elítélt letartóztatott föltételes szabadságra bocsáttatott, szabadlábra helyeztetett vagy megszökött, úgy a büntetési idő lejártáig nyilvántartandó és a mennyiben újra vissza nem került, lapja a büntetés kiállításával egybeeső lejárati időpontjában feltétlenül beküldendő. Ha az ilyen elítélt ez időközben újra elfogatott: akkor csak tényleges szabadulása időpontjában küldendő be a lap.

A csupán kihágás miatt kitöltött ügylapot (*E.*) a határozat jogerőre emelkedése után -- tekintet nélkül a büntetés végrehajtására -- kell beküldeni.

A beküldési kötelesség beálltával az illető lapok e célra félreteendők s mindig a hó 1-től utolsó napjáig terjedő sorrendben összeállítva legkésőbb a következő hó 4-ik napján utnak indítandók. A beküldésre külön boríték szolgál, melyen az ügylapok, illetve a letartóztatottak egyéni lapjainak mennyisége megjelölendő.

Ellenőrzés.

A m. kir. központi statisztikai hivatal kötelessége lévén a hozzá beküldött statisztikai kimutatások ellenőrzése és esetleg kiegészítése és kiigazítása, a járásbiróság tartozik a hivatal e tárgyú megkeresésének haladéktalanul eleget tenni s a hivatal közegeinek, akik az 1897. évi XXXV. törvénycikk 10. §-a értelmében a helyszínén való ellenőrzés céljából kiküldetnek, a szükséges felvilágosításokat megadni. (1899. évi 5401. I. M. E.)

A. minta

Törvényszéki ügylap.

_____törvényszék.

A kir. ügyész- ügysz. _____év.

Az ügylaphoz tartozik :

____Egyéni lap (B).

____Egyéni pótlap (B/a).

____Letartóztatott lapja (C).

1. A följelentés tárgya:
  - a) egészen új eljárás indítása? _____
  - b) megszüntetett eljárás (B. P. 472. §. negyedik bek.)
újra folyamatba tétele? _____
  - c) jogerősen befejezett per újra felvétele? _____
2. A följelentés beérkezének napja? 1 _____ hó _____ napja.
3. A följelentésben (első helyen) megjelölt terhelt neve? _____
A följelentett terhelt(ek) száma? _____
4. Mely bűncselekmény(ek) miatt történt a följelentés? _____
  - a) hivatalból? _____
  - b) magánindítványra üldözendő(k)-e a cselekmény(ek)? _____
5. A följelentésre elrendeltetett-e a nyomozás? _____
6. A kir. ügyészség a feljelentést más ügygel egyesített-e,
vagy más bírósághoz vagy hatósághoz tette-e át? _____
7. Ha a kir. ügyészség a vád képviselőt megtagadta, mi
volt ennek indoka? (B. P. 34. §.) _____
8. Ha a nyomozás megszüntetett, mi volt ennek indoka? _____
(B. P. 101. §.) _____
9. Elrendeltetett-e a vizsgálat vagy mellőztetett? és mikor? _____
10. Az elrendelt vizsgálat megszüntetett-e és mely ha-
tóság által? _____
11. Hány terhelt ellenében szüntettetett meg a vizsgálat? _____
12. A vizsgálat alapján a vád elejtése lett-e bejelentve? _____
13. A vádirat vizsgálat tartása nélkül nyújtott-e be? _____
14. A vádirat vizsgálat alapján lett-e benyújtva? _____
15. A vádirat ellen adatott-e be kifogás? _____
16. Mi volt a vádtanács határozata? (Vizsgálat kiegészítése,
illetékes hatósághoz utalás, megszüntetés, az eljárás
felfüggesztése [B. P. 265. §.] vagy vád alá helyezés) _____
17. A határozat kelte? _____
18. A vádtanácsnak megszüntetés, felfüggesztés vagy áttétel
iránti határozata ellen használtatott-e jogorvoslat? _____
19. A jogerős felső bírósági határozat kelte? 1 _____ hó _____ napja.
Tartalma? _____
20. Ha a vádirat ellen kifogás nem adatott vagy ha a kir.
ügyészség közvetlen idézést indítványozott:
  - a) a törvényszék vagy az esküdtbíróság minő határo-
zatot hozott? _____
  - b) adatott-e be jogorvoslat? _____
  - c) a jogerős felső bírósági határozat kelte? 1 _____ hó _____ napja.
21. Közvetlen idézés mellett rendeltetett-e el a főtárgyalás? _____
22. Előzetes letartóztatás vagy vizsgálati fogság rendel-
tetett-e el a bíróság által az ítélethozatal előtt? _____

Ha igen: hány terhelt ellen? _____

23. A főtárgyalás napja(i)? _____

24. A főtárgyalás törvényszék előtt vagy esküdtbíróság előtt tartatott-e meg? _____

25. Ki képviselte a vádat? _____

a) kir. ügyész? _____

b) főmagánvádló? _____

c) pótmagánvádló? _____

26. A főtárgyalás ok ra hány terhelt idéztetett meg? _____

27. A terheltek közül: _____

a) hány ítéltetett el? _____

b) hány mentetett fel? _____

c) hány ellen szüntettetett meg az eljárás? _____

28. A törvényszéki ítélet kelte? _____

1 ————— hó ————— napja.

29. A mennyiben az ügy főtárgyalás elrendelése után, de annak megtartása nélkül fejeztetett be, mely oknál fogva szüntettetett meg az eljárás? _____

Az ügylapot kiállító kir. ügyész
aláírása kelettel:

1 — — — — — hó — — — — — napja.

B. minta.

Törvényszéki egyéni lap.

Az ügylap száma: _____ év.

A bíróság megnevezése _____

Az egyéni lap folyó száma: _____

A följelentés ideje: 1 _____ hó _____ napja.

1. Neve (az asszonynak születési neve is)? _____
2. Neme (férfi vagy nő)? _____
3. Születésének éve, hónapja és napja? _____
4. Születésének helye (község, törvényhatóság, ország)? _____
5. Községi illetősége vagy ha ez nem tudható, utolsó állandó lakása (község, törvényhatóság, ország)? _____
6. Anyanyelve? _____
7. Vallása? _____
8. Családi állása:
  - a) törvényes vagy törvénytelen születésű? _____
  - b) nőtlen, hajadon, házas, özvegy, törvényesen elvált? _____
  - c) vannak-e gyermekei és hány? _____
9. a) Főfoglalkozása mi volt letartóztatása előtt? (tüze-
tesen s az esetleges szolgálati viszony pontos meg-
jelölésével, például lakatosse, éd, takarékpénztári
könyvelő? _____
- b) Ha önmagát fen nem tartotta, mi az eltartó (csa-
ládfő, intézet, stb.) főfoglalkozása, illetve jellege? _____
- c) Katonai szolgálati viszonyai? _____
10. Műveltségi foka:
  - a) tud-e írni és olvasni? _____
  - b) vagy csak olvasni? _____
  - c) van-e magasabb iskolai képzettsége és milyen? _____
11. Van-e felismerhető állandó jellegű testi vagy szellemi
fogyatkozása és minő? _____
12. Vagyoni viszonya (vagyonatlan, némi vagyonnal bir
vagy vagyonos? _____
13. a) Volt-e megelőzőleg büntett vagy vétség miatt büntetve? _____
- b) Ha igen: _____

Sor- szám	M e g b ü n t e t t e t t			S z a b a d u l t		Ü g y s z á m
	miért?	hol?	mivel?	honnét?	mikor?	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

c) Volt-e feltételes szabadságra bocsátva? _____

14. A főtárgyaláson emeltetett-e vád?

Ha igen: a) ki (köz- vagy magánvádoló) emelte?

b) mely bűncselekmény(ek) miatt?

15. Az I. foku bíróság ítéletének kelte?

1 _____ hó _____ napja.

Tartalma:

16. Használtatott-e jogorvoslat s mely fél által?

17. A II. fokon az ügy főtárgyaláson intéztetett-e el?

18. A II. foku ítélet kelte?

1 _____ hó _____ napja.

Tartalma:

19. A II. foku ítélet ellen használtatott-e semmisségi panasz s mely fél által?

20. A III. fokon az ügy tárgyaláson bíraltatott-e el?

21. A III. foku határozat kelte?

1 _____ hó _____ napja.

Tartalma:

22. A bűncselekmény(ek) megjelölése, mely(ek) miatt terhelt a jogerős ítélettel elmarasztaltatott:

A jogerős ítélet alapján töltendő ki:

A) A cselekmény neve, bevezetett vagy megkísérlet minősége, a vonatkozó törvény és § megjelölésével.

B) Mint tettes, felbujtató v. bűnszolgátatott-e el?

C) A cselekmény elkövetésének helye és ideje (év, hó)

D) A cselekmény sajtó útján követeltetett-e el v. sem?

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

e) _____

23. A jogerősen kiszabott (össz)büntetés és pedig:

a) főbüntetés _____

b) mellékbüntetés(ek) _____

Alkalmaztatott-e a btkv. 92. §-a? _____

24. Az ítélet végrehajtása elrendeltetett-e?

Elhalasztatott-e?

25. A bűnügyi költségek behajthatlanoknak nyilvánítottak-e?

Az egyéni lapot kiállító Egyesület aláírása:

1 _____ hó _____ napján.

B/a. minta.

Törvényszéki egyéni pótlap.

Az ügylap száma: _____

A bíróság megnevezése: _____ év.

Az eredeti egyéni lap folyó száma _____

1. A mennyiben az ügy újabb tárgyalás nélkül nyert befejezést, mely okból történt az? _____
2. Az újabb főtárgyalás napja(i)? _____
3. E főtárgyaláson emeltetett-e vád? _____
Ha igen: a) ki (köz- vagy magánvádló) emelte? _____
b) mely bűncselekmény(ek) miatt? _____
4. Az I. foku bíróság ítéletének kelte? 1. _____ hó _____ napja.
Tartalma: _____
5. Használtatott-e jogorvoslat s mely fél által? _____
6. A II. fokon az ügy főtárgyaláson intéztetett-e el? _____
7. A II. foku ítélet kelte? 1. _____ hó _____ napja.
Tartalma: _____
8. A II. foku ítélet ellen használtatott-e semmiségi panasz s mely fél által? _____
9. A III. fokon az ügy tárgyaláson bíraltatott-e el? _____
10. A III. foku határozat kelte? 1. _____ hó _____ napja.
Tartalma: _____
11. A bűncselekmény(ek) megjelölése, melyek miatt terhelt a jogerős ítélettel elmarasztaltatott:
A) A cselekmény neme, bevezetett vagy megkísérlet minősége, a vonatkozó törvény és §. megjelölésével.	B) Mint tettes, felbujtó, vagy bűnszervező elkövető?	C) A cselekmény elkövetésének helye és ideje (év és hó)	D) A cselekménysajtóútján követte-e el vagy sem?
a) _____	_____	_____	_____
b) _____	_____	_____	_____
c) _____	_____	_____	_____
d) _____	_____	_____	_____
e) _____	_____	_____	_____
12. A jogerősen kiszabott (össz)büntetés és pedig:
a) főbüntetés? _____
b) mellékbüntetés(ek)? _____
Alkalmaztatott-e a btkv. 92. §-a? _____
13. Az ítélet végrehajtása elrendeltetett-e? _____
Elhalasztatott-e? _____
14. A bűnügyi költségek behajthatlanoknak nyilvánítottak-e? _____

Az egyéni lapot kiállító ügyész aláírása;

1. _____ hó _____ napján.

C. minta.

A törvényszéki fogházban letartóztatottak egyéni lapja.

A kiállító letartóztató neve: _____

Törzskönyvi szám: _____ év.

I. Minden letartóztatottra nézve kitöltendő.

1. Neve (az asszonynak születési neve is)? _____
2. Neme (férfi vagy nő)? _____
3. Születésének éve, hónapja és napja? _____
4. Születésének helye (község, törvényhatóság, ország)? _____
5. Községi illetősége, vagy ha az nem tudható: utolsó állandó lakása (község, törvényhatóság, ország)? _____
6. Anyanyelve? _____
7. Vallása? _____
8. Családi állása:
  - a) törvényes vagy törvénytelen születésű? _____
  - b) nőtlen, hajadon, házas, özvegy, törvényesen elvált? _____
  - c) vannak-e gyermekei és hány? _____
9. a) Főfoglalkozása mi volt letartóztatása előtt? (tűzetesen s az esetleges szolgálati viszony pontos megjelölésével, p. o. lakatossegéd, takarékpénztári könyvelő _____
 b) Ha önmagát fen nem tartotta, mi az e tartó (családfe, intézet stb.) főfoglalkozása, illetve jellege? _____
 c) Katonai szolgálati viszonyai? _____
10. Műveltségi foka?
  - a) tud-e írni és olvasni? _____
  - b) vagy csak olvasni? _____
  - c) van-e magasabb iskolai képzettsége és milyen? _____
11. Van-e felismerhető állandó jellegű testi vagy szellemi fogyalkozása, és minő? _____
12. Vagyoni viszonya (vagyontalan, némi vagyonnal bir, vagy vagyonos? _____
13. a) Volt-e megelőzőleg büntett vagy vétség miatt büntetve? _____
 b) Ha igen: _____

Sor- szám	Megbüntetett			Szabadult		Ügy- szám
	miért?	hol?	mivel?	honnét?	mikor?	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

c: Volt-e föltételes szabadságra bocsátva? _____

II. Csak az előzetes letartóztatottra és vizsgálati fogolyra vonatkozik.

14. A felvétel napja? 1 _____ hó _____ napja.
15. Az előzetes letartóztatást vagy vizsgálati fogságba helyezést elrendelő bírói határozat kelte? 1 _____ hó _____ napja.
16. A letartóztatás elrendelésének oka? _____
17. Mily bűncselekménnyel terheltetik? _____
18. A mennyiben más fogházba vitetett volna át, mely intézetbe és mikor ment át és ott minő törzskönyvi szám alatt tartatott nyilván?
- 1 _____ 1 _____ hó _____ nap, _____ szám.
- 2 _____ 1 _____ hó _____ nap, _____ szám.
- 3 _____ 1 _____ hó _____ nap, _____ szám.
19. Mikor ért véget az előzetes letartóztatás, illetőleg a vizsgálati fogság? 1 _____ hó _____ napján.
- Mely hatóság szüntette meg és mely okból? _____
20. A mennyiben ugyanezen ügyben újra letartóztatott, mikor kezdődött s meddig tartott e letartóztatás?
1. _____
2. _____
3. _____

III. Csak jogerősen elítélltre vonatkozik.

21. A jogerős ítéletet hozó bíróság megnevezése, ítélet és száma? _____
- 1 _____ hó _____ nap, _____ szám.
22. Mely bűncselekmény(ek) miatt ítéltetett el ezuttal? _____
23. Mely főbüntetés szabott ki? (az esetleg beszámított vizsgálati fogság tartama kiteendő) _____
24. Mely mellékbüntetés szabott ki? _____
25. Mikor kezdte meg tényleg a büntetés kiállítását? _____ év _____ hó _____ napján.

26 Mely intézetben, illetve intézetekben töltötte ki büntetését és mikép?

Nevezetesen:

Mely intézetben és mely törzskönyvi szám alatt?	Hányszor kapott fegyelmi büntetést és pedig:										Mivel foglalkozott	Mennyit tett ki munkakeresménye (koronában kifejezve)?
	rosszalást	kedvesemények elvonását	munkakeresemény elvonását	szabad levegőn morgrátó: való eltiltást	munka- és olvasmány elvonását	bőjtölést	egyszerű magán-elzárást	bűncse vagy kuravás rítást	bűncseccsel vagy kuravással	összesen		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												

27. Letartóztatása mikor szűnt meg ideiglenesen? 190_____hó_____napján.

28. Mely okból szűnt meg? (Feltételes szabadságra bocsátás, szabadlábba helyezés vagy megszökés által?) _____

29. A mennyiben feltételes szabadságra bocsátatott, szabadlábba helyezett vagy megszökött: visszakerült-e és mikor? _____

30. Letartóztatása mikor szűnt meg véglegesen? 190_____hó_____napján.

31. Mely okból szűnt meg? (Büntetés kiállása, halálbüntetés végrehajtása, kegyelem, halál.) _____

32. Ha elhalt, mely betegség vagy más ok következtében halt el? _____

A beküldő főnök aláírása:

190_____hó_____napján.

D. minta.

Ügylap

jövendőki kihágások számára.

A bíróság megjelölése: _____ Ígyszám: _____

1. A főljelentés napja? _____ év.
190 _____ hó _____ napja.

2. A terheltek száma? _____

3. A főljelentés elintézésének módja (az eljárás megtagadása, más hatósághoz áttétel, más ügygyel egyesítés, idézés)? _____

4. Az elsőfokú véghatározat kelte? 190 _____ hó _____ napja.

Tartalma? _____

5. Használtatott-e jogorvoslat s mely fél által? _____

6. Mely bíróság hozta a jogerős határozatot és mikor? 190 _____ hó _____ napján.

7. A jogerős ítélet alapján elmarasztaltak

a) sor-száma	b) neme		c) bűncselekménye, a törvény és szakasz, vagy a rendeletbe ütköző bűncselekmény tüzetes megjelölésével	d) büntetése		
	férfi	nő		fogház	el-zárás	pén-büntetés: korona
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						

A jogerős ítélet alapján töltendő ki!

Az ügylapot kiállító előadó aláírása:

190 _____ hó _____ napján.

E. minta.

Járásbírószági vétségi és kihágási ügylap.

A bíróság megjelölése: _____

Ügyszám _____

____ év.

1. A feljelentés napja? 1 _____ hó _____ napja.
2. A terheltek száma? _____
3. Mely vétség(ek) vagy kihágás(ok) miatt történt a feljelentés?
 a) bivatalból } üldözendő(k)-e a cselekmény(ek)?
 b) magán vádra } _____
4. A följelentés elintézésének módja (az eljárás megtagadása, más hatósághoz áttétel, más ügygyel egyesítés, idézés, büntető parancs)? _____
5. Az elsőfoku véghatározat kelte? 1 _____ hó _____ napja.
 Tartalma? (Felmentő, marasztaló vagy egyéb) _____
6. Használtatott-e jogorvoslat s mely fél (ügyészség, sértett v. terhelt) által? _____
7. A II. foku törvényszéki határozat kelte? 1 _____ hó _____ napja.
8. A kir. törvényszék felebbviteli tárgyalás tartását rendelte-e el? _____
9. A törvényszék II. foku határozata ellen használtatott-e semmisségi panasz a kir. Curiahoz? Ha igen, ki által?
 A kir Curia határozatának kelte? 1 _____ hó _____ napja.
10. A jogerős határozat alapján elmarasztaltak

a) sor- száma	b) neve		c) bűncselekménye a törvény és szakasz, v. a rendeletben előírt bűncselekmény tüzetes megjelölésével		d) fő- és mellékbüntetés		
	férfi	nő	vétség	kihágás	fogság	el- zárás	pénz- bünt.: korona
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

A jogerős ítélet v. bünt. parancs alapján töltendő ki!

Az ügylapot kitöltő bíró aláírása:

1 _____ hó _____ napján.

F. minta.

A járásbirósági fogházban letartóztatottak egyéni lapja.

A kiállító letartóztató intézet neve: _____

Törzskönyvi szám: _____

____ év.

I. Minden letartóztatottra nézve kitöltendő.

1. Neve (az asszonynak születési neve is)? _____
2. Neme (férfi vagy nő)? _____
3. Születésének éve, hónapja és napja? _____
4. Születésének helye (község, törvényhatóság, ország)? _____
5. Községi illetősége vagy ha ez nem tudható, első büncselekményét megelőző állandó lakása (község, törvényhatóság, ország)? _____
6. Anyanyelve? _____
7. Vallása? _____
8. Családi állása:
  - a) törvényes vagy törvénytelen születésű? _____
  - b) házas, nőtlen, hajadon, özvegy, törvényesen elvált? _____
  - c) vannak-e gyermekei és hány? _____
9. a) Főfoglalkozása mi volt letartóztatása előtt? (tüzetesen s az esetleges szolgálati viszony pontos megjelölésével, pl. lakatossegéd, takarékpénztári könyvelő) _____
 b) Ha önmagát fen nem tartotta, mi az eltartó (családfő, intézet stb.) főfoglalkozása, illetve jellege? _____
 c) Katonai szolgálati viszonyai? _____
10. Műveltségi foka:
  - a) tud-e írni és olvasni? _____
  - b) vagy csak olvasni? _____
  - c) van-e magasabb iskolai képzettsége és milyen? _____
11. Van-e felismerhető állandó jellegű testi vagy szellemi fogyatkozása és minő? _____
12. Vagyoni viszonya (vagyonatlan, némi vagyonnal bír vagy vagyonos)? _____
13. a) Volt megelőzőleg büntelt vagy vétség miatt büntetve? _____
 b) Ha igen: _____

Sor-szám	M e g b ű n t e t t e t t			S z a b a d u l t		Tűzszám
	miért?	hol?	mivel?	honnét?	mikor?	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

c) Volt-e föltételes szabadságra bocsátva? _____

II. Csak az előzetes letartóztatottra és vizsgálati fogolyra vonatkozik.

14. A felvétel napja? 1 _____ hó _____ napja.
15. Az előzetes letartóztatást vagy vizsgálati fogságba helyezést elrendelő bírói határozat kelte? 1 _____ hó _____ napja.
16. A letartóztatás elrendelésének oka? _____
17. Mily bűncselekménnyel terheltetik? _____
18. A mennyiben más fogházba vitetett volna át, mely intézetbe és mikor ment át és ott minő törzskönyvi szám alatt tartatott nyilván?
1. _____, 1 _____ hó _____ nap, _____ szám.
2. _____, 1 _____ hó _____ nap, _____ szám.
3. _____, 1 _____ hó _____ nap, _____ szám.
19. Mikor ért véget az előzetes letartóztatás, illetőleg a vizsgálati fogság? 1 _____ hó _____ napján.
- Mely hatóság szüntette meg és mely okból? _____
20. A mennyiben ugyanezen ügyben újra letartóztatott, mikor kezdődött s meddig tartott e letartóztatás? 1. _____
2. _____
3. _____

III. Csak jogerősen elítélte vonatkozik.

21. A jogerős ítéletet hozó bíróság megnevezése, ítélet kelte és száma? _____
- 1 _____ hó _____ nap, _____ szám.
22. Mely bűncselekmény(ek) miatt ítéltetett el ezuttal? _____
23. Mely főbüntetés szabott ki? (az esetleg beszámított vizsgálati fogság tartama kiteendő) _____
24. Mily mellékbüntetés szabott ki? _____
25. Mikor kezdte meg tényleg a büntetés kiállítását? _____ év _____ hó _____ napján.

26. Mely intézetben, illetve intézetekben töltötte ki büntetését és mikép?

Nevezetesen:

Mely intézetben és mely törzskönyvi szám alatt?	Hányszor kapott fegyelmi büntetést és pedig							Súlyosított magán-elzárást		Összesen	Mivel foglalkozott	Mennyit tett ki munka keresménye (koronában kifejezve)
	rosszalást	kedvezmények elvonását	munkakeresmény elvonását	szabad levegőn mozgástól való eltiltást	munka- és olvasmány elvonását	bőjtölést	egyszerű magánelzárást	bilincs vagy kurtavas nélkül	bilincsel vagy kurtavassal			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												

27. Letartóztatása mikor szűnt meg ideiglenesen? 1 _____ hó _____ napján.

28. Mely okból szűn meg? (Feltételes szabadságra bocsátás, szabadlábra helyezés, vagy megszökés által?) _____

29. A mennyiben feltételes szabadságra bocsáttatott, szabadlábra helyeztetett, vagy megszökött: visszakerült-e és mikor? _____

30. Letartóztatása mikor szűnt meg véglegesen? 1 _____ hó _____ napján.

31. Mely okból szűnt meg? (Büntetés kiállása, halálbüntetés végrehajtása, kegyelem, halál) _____

32. Ha elhalt, mely betegség vagy más ok következtében halt el? _____

A beküldő főnök aláírása.

1 _____ hó _____ napján.

III. RÉSZ.
A BÜNTETÉSEK VÉGREHAJTÁSA.

Általános szabályok a büntetések végrehajtása köréből.

A törvényszék a jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélte az ítélet kihirdetése után a kir. ügyésznek adja át. Ha az ítéletet kézbesítés útján közlik, vagy ha az elítélt az ítélethirdetésre elő nem állítható, a további eljárás a kir. ügyészséget illeti. (B. P. 504.)

A jogerősen megállapított szabadságvesztés büntetést rendszerint azonnal fogamatba kell venni.

Az a vádlott, aki perorvoslással nem élt, vagy a kiszabott büntetés nemében megnyugszik és csak a büntetés mértéke miatt él perorvoslással, a szabadságvesztés büntetést az ítéletnek jogerőre emelkedése előtt is megkezdheti.

Az ilyen elítéltre, valamint arra nézve, aki ellen szabadságvesztés büntetést jogerősen megállapítottak, a törvényszék a kihirdetéskor írásbeli értesítést ad a kir. ügyésznek. (B. P. 506.)

A kir. ügyész a szabadlábon levő elítélte rendszerint megidézi szabadságvesztés büntetésének megkezdésére. Ha az idézésre meg nem jelen, vagy ha megszökésétől kell tartani, elővezető vagy elfogató parancsot, ha pedig megszökött vagy elrejtőzött, nyomozó levelet is bocsáthat ki ellene.

Ha az elítélt tényleges katonai szolgálatban áll, a feljebb való katonai hatóságot kell megkeresni, a büntetésnek végrehajtása, illetőleg az elítéltnak e végből való átkisértetése végett.

Az elítélt ellen, aki büntetésének tartama alatt megszökött, a kir. ügyész, illetőleg a járásbíró nyomozó levelet bocsáthat ki.

A büntetés végrehajtása alatt kórházban töltött időt a büntetésbe be kell számítani, kivéve ha az elítélt betegséget szenvedett, vagy betegségét a büntetés végrehajtásának megakadályozása végett maga idézte elő. E tárgyban az a törvény-

szék határoz. a melynek területén az elítélt büntetését tölti. (B. P. 504—515.)

Járásbíróági jogerős ítélet végrehajtását, a büntetésre nézve, a kir. ügyészség ellenőrzése mellett maga a járásbíró-ság foganatositja.

A javítóintézetbe való szállítást a kir. ügyészség közvetíti. (B. P. 559.)

A büntetőügyi határozatok végrehajthatóságát a határozat kiadványain az elsőfoku bíróság elnöke. illetőleg vezetője bizonyítja. (B. P. 479. és 494.)

Fegyház és börtön.

A fegyházba és a kerületi börtönbe való beszállítás iránt esetről-esetre az igazságügyminiszter intézkedik.

A legalább másfél évi börtönre elítélt férfirabokat az igazságügyminiszter a kir. ügyész előterjesztésére kerületi börtönbe szállíttatja.

Az átszállítás módozatai a fogházrendtartásban vannak szabályozva.

Államfogház.

Államfogházra ítelt nők törvényszéki fogházban töltik ki büntetésüket.

A miniszterium néha férfiaknak is megengedi, hogy államfogházbüntetésüket törvényszéki fogházban tölthessék ki.

A befogadáskor meg kell az elítéltet kérdezni, vajjon saját költségén (az élelemnek esetenként készpénzfizetésért való behozatala útján) kívánja-e magát élelmeztetni? vagy pedig — a költség utólagos megtérítésének kötelezettsége mellett — államköltségén? de már ekkor értésére kell adni, hogy — a mennyiben nem saját költségén élelmeztetnék — a fogházban csak a rendes fogházi élelmezésben részesülhet.

A saját költségén való élelmezésnek a közönséges életben szokásos, rendes élelmezés korlátai között kell maradnia.

A rabtartási költség saját élelmezés esetében 10 krt. egyébként pedig 26 krt tesz ki naponként.

Államfogházbüntetésnek jogerős megállapítása esetében a kir. ügyész tartozik az ítéletet legkésőbb 8 nap alatt megszerezni s ezeket két példányban kiállítandó s az elítélt által aláírandó személyleirással felszerelni.

Ez iratok csatolása mellett a beutalás iránt a miniszteriumhoz jelentést kell tenni.

A mennyiben az elítélt a büntetésnek valamely helyen való végrehajtását vagy a büntetés megkezdésének elhalasztását kérné, erről vele jegyzőkönyvet kell felvenni s ezt is a jelentéshez csatolni.

A miniszterium a személylírás egy példányának visszaküldése mellett értesíti elhatározásáról a kir. ügyészt, ez pedig a személyleírás hátlapjára vezetett meghagyással felhívja az elítéltet, hogy a kijelölt helyen és időpontban jelenjen meg s a személyleírást adja át.

A meg nem jelent elítéltet elő kell vezetetni.

Az elítéltnak a fogházba való befogadásáról és szabadulásáról 24 óra alatt jelentést kell tenni a miniszteriumhoz. A jelentkezésre kitűzött idő elmulasztását is 24 óra alatt be kell jelenteni.

Azt az ügyészt is értesíteni kell, aki a büntetés fogantatását kérte.

Az államfoglyok zárkáikat saját költségükön bebutorozhatják és saját ruhájukat viselhetik.

A zárka és a ruhák takarításáról az ügyészség gondoskodik.

Az államfoglyok dohányozhatnak.

Az államfoglyok nem kötelesek isteni tiszteletben részt venni.

Látogatásokat az államfogoly naponta fogadhat az ügyész által meghatározott időpontban, délelőtt és délután egy-egy órán át.

A látogatók az ügyész írásbeli engedélye nélkül be nem bocsáthatók.

Az ügyész elrendelheti, hogy a látogatáskor felügyelő közeg jelen legyen, s hogy a társalgás csak az utóbbi által értett nyelven történjék.

A látogatás tartama alatt ételek és italok fogyasztása tilos.

Államfogoly kísérésekor az őrnél csak oldalfegyver és forgópisztoly van.

Az az államfogoly, aki a fogházi szabályok ellen vét, fegyelmi vétséget követ el.

A fegyelmi hatalmat rendszerint a kir. ügyész gyakorolja, de ha a vétség az ő személyét érintette, akkor a fegyelmi hatalmat a miniszter kijelölése alapján valamely helybeli bíróság vezetője gyakorolja.

A fegyelmi határozat ellen, birtokon kívül a miniszterhez lehet felelbezní.

Fegyelmi büntetés:

1. megintés:

2. megdorgálás négyszemközt. vagy legfeljebb a fogházi ör jelenlétében;

3. a kivételes kedvezményeknek. nevezetesen a fogházba behozott kényelmi butoroknak megvonása. a dohányzásnak megtiltása, az élelmezésnek a betegélelmezésre. illetve böjti étadagra való szorítása. szeszes italok teljes megvonása. látogatások fogadásának megszorítása. vagy eltiltása. az olvasmányok szabad választásának elvonása. a levelezés megszorítása vagy eltiltása:

4. éjjeli és nappali magánelzárás alkalmazása.

A böjti élelemre való szorítás megszakításokkal minden másodnapon alkalmazva egy hétnél, megszakítás nélkül pedig három napnál. a magánelzárás két hétnél tovább nem tarthat. (1891. évi 13.931. I. M., 1895. évi 1140. I. M. E.. 1880: 2106. I. M. E. és 1881. évi 11.114. I. M.)

Kiutasítás az országból.

Az országból kiutasítás esetében mindenekelőtt meg kell állapítani az illetőnek honosságát. A kir. ügyész az elítéltet a reá vonatkozó ítéletek hiteles másolataival s a főbüntetés végrehajtását igazoló elbocsátó levéllel, melybe az elítélt pontos személyleírását is fel kell venni. a legközelebbi tolonczhatóságnak továbbítás végett átvételi elismervény mellett átadja. (1880. évi 2106. I. M. E. és 1886. évi 29.601. I. M.)

Közigazgatási ítélet végrehajtása.

A közigazgatási hatóságok által elítélt egyének abban az esetben, ha a közigazgatási hatóságnak nincs fogháza s ha a kir. bíróságok foglyainak létszáma megengedi, a tartási költségek megtérítésének feltétele mellett, a járásbíróági fogházba befogadhatók. (1880. évi 24.235. I. M.)

Halálbüntetés.

Midőn halálos ítélet végrehajtásának bekövetkezéséről a kir. törvényszék elnöke hivatalosan értesül, köteles erről a kir.

ügyészt bizalmas uton tudósítani s a kellő intézkedéseket megtenni arra nézve, hogy az ítélet nyilvános kihirdetésének időpontjáig, melynek kitűzése a kir. ügyésszel egyetértően történik, hivatali titokként megőriztessék.

Arról a kir. ügyész gondoskodik, hogy a hóhér kellő segédlettel rendelkezésre álljon.

Előzően köteles a kir. ügyész az elítéltet a börtönorvos által megvizsgáltatni a végből, hogy nincs-e oly testi állapotban, mely az ítélet végrehajtásának akadályul szolgálhatna.

Halálos ítélet ünnep- és vasárnapokon nem hajtható végre.

Ha a hóhér már rendelkezésre áll, a halálos ítéletet reggeli órákban, és pedig oly időben kell kihirdetni, hogy az elítéltnak a halálra való elkészülésre még 24 órai időtartama maradjon.

A halálbüntetést a jogerőre emelkedett ítélet kihirdetését követő nap reggelén kell végrehajtani.

A kihirdetés után az elítélt mellé vallásának lelkészét rendelik ki.

Az elítéltet, a hivataluknál fogva erre kötelezettekén kívül, csak hozzátartozói, védője és azok látogathatják meg, kikkel maga kíván találkozni.

A halálbüntetést zárt helyen hajtják végre.

A végrehajtásnál jelen kell lenni az eljárást vezető kir. ügyésznek vagy helyettesének, a törvényszék részéről kiküldött bírónak és jegyzőkönyvvezetőnek, a helybeli közigazgatási hatóság egyik főbb tisztviselőjének, a fogházfelügyelőnek, a lelkésznek és a halál megállapítása végett két orvosnak.

Az elítéltnak rokonai és védője a végrehajtás helyére bocsájtandók. A kir. ügyész a helyi viszonyokhoz képest a jelenlétet más férfiaknak is megengedheti.

Az ítéletet a bíróság kiküldöttje, a kivégzésre rendelt helyen, a végrehajtás előtt ismételve kihirdeti.

A kivégzettnek hullája attól az időponttól fogva, midőn az orvosok a halál bekövetkeztét megállapították, még 30 perczen át a bitófán érintetlenül marad, s csak azután újabb orvosi vizsgálat megtörténtével emelhető le a bitófáról, két óra lefolyása előtt azonban a kivégzés helyéről el nem szállítható, sem pedig fel nem boncsolható. A közönséget a hullától ez idő alatt is távol kell tartani.

A kivégzettek hulláját egyszerű és feltűnést nem okozó eltemetés végett a rokonoknak át lehet adni.

A mennyiben a végrehajtás színhelyének környezetén fentartandó külső rend ezt szükségessé tenné, a kir. ügyész katonai segédletet is vehet igénybe. (1880. évi 2106. I. M. F. I. melléklet és B. P. 496—503.)

Szakértő orvosok esetleges kérelmére a kivégzett agyvelején való tudományos kutatások megengedhetők. (1890. évi 12.034. I. M.)

A szabadságvesztés büntetések elhalasztása és félbeszakítása.

Halasztó okok: Elmebetegség. Súlyos betegség. Ragályos betegség. Terhesség.

Ha a szabad lábon levő elítélt akkor, midőn ellene a szabadságvesztés büntetésnek végrehajtását meg kellene kezdeni, elmebetegségben vagy olyan súlyos betegségben szenved, mely miatt büntetésének végrehajtása életét veszélyeztetné: bármely nemű és tartamu szabadságvesztés büntetésnek végrehajtását az elítéltnak felgyógyulásáig hivatalból el kell halasztani.

Elhalasztható a szabadságvesztés végrehajtása, ha az elítélt habár nem súlyos, de ragályos betegségben szenved, vagy az elítélt nőnek terhessége annyira előrehaladott, hogy a szülés bekövetkezése a büntetés tartama alatt várható.

Ha bármely nemű és tartamu szabadságvesztés büntetésnek végrehajtása elmebetegség vagy súlyos betegség miatt elhalasztandó, illetőleg ragályos betegség vagy terhesség miatt elhalasztható: a betegség, illetőleg terhesség megállapítására hatósági orvos bizonyítványa szükséges.

Kétes esetben, vagy ha egy évet meghaladó szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elhalasztása forog szóban: még egy hatósági orvos, esetleg az igazságügyi orvosi tanács meghallgatható.

A vizsgálatot fogantatosító orvosok a bekövetkező gyógyulás, valamint terhesség esetén a szülés valószínű időpontjára nézve is adjanak véleményt.

Súlyos sérelem.

Elzárás, valamint egy évi és ennél rövidebb tartamu fogház- vagy börtönbüntetés végrehajtásának megkezdése, habár az előbb említett okok közül egyik sem forog fenn, egy ízben, legfeljebb két hónapra elhalasztható, ha a

szabad lábon levő elítélt kimutatja, hogy a büntetésnek azonnal való végrehajtása neki vagy családjának a büntetés célján kívül eső súlyos sérelmet okozna és ha szökéstől nem kell tartani.

A körülményekhez képest biztosíték letétele is követelhető.

Katonai szolgálat.

Hat hónál nem hosszabb szabadságvesztés büntetésnek katonai szolgálatra kötelezett elítélt ellen való végrehajtása. az illetékes katonai hatóság megkeresése folytán, az elítéltnak tényleges szolgálatra történt behívása miatt, e szolgálat leteltéig elhalasztható.

Hatóság.

A határozat a kir. ügyészséget (járásbiróságot), illetőleg az igazságügyi minisztert illeti.

A járásbiróság az előtte folyt ügyben megállapított fogház és elzárás büntetés megkezdésére, az ügyészségi megbízott meghallgatása után a fentebb említett feltételek alatt hét havi halasztást adhat.

Eljárás.

A halasztásra irányuló kérelem a büntetés végrehajtásának megkezdése előtt, a kir. ügyészségnél (járásbiróságnál) terjesztendő elő. A szóbeli kérelemről jegyzőkönyv vendő fel.

A kérelem előterjesztése a végrehajtás megkezdését nem függeszti fel; ha tehát a kir. ügyész (járásbíró) a kérelmet megtagadja, a büntetés végrehajtása azonnal megkezdendő.

A halasztás határozott időre szól, mely törvényes okból meghosszabbítható. Az elítéltnak korábbi meggyógyulása esetében a hivatalból engedélyezett halasztás hatályát veszti.

Ha a kir. ügyész (járásbíró) a kérelmet teljesíthetőnek tartja, két hónapig terjedhető, halasztást saját hatáskörében egy ízben adhat; és a mennyiben hosszabb időre terjedő halasztás volt kérve, két hónapot meghaladó részének engedélyezése fölötti határozathozatal végett az ügyiratokat közvetlenül az igazságügyminiszterhez terjeszti fel.

Rendkívüli halasztás.

A mennyiben az említett eseteken kívül is különös tekintet érdemlő körülmények forognak fenn, az igazságügyi

miniszter, két évet meg nem haladó bármely szabadságvesztés-büntetés végrehajtására, esetleg biztosíték kívánása mellett, több ízben és két hónapnál hosszabb tartamu halasztást is adhat.

Ha az ez iránti kérelmet az elítélt vagy képviselője a büntetés megkezdése előtt a kir. ügyészhez (járásbíróhoz) adja be, vagy ugyanott felvett jegyzőkönyvben terjeszti elő, a kir. ügyész (járásbíró) a kérelmet, a biztosíték szükségére és fedezetére is kiterjedő véleményes jelentése kapcsán sürgősen közvetlenül az igazságügyminiszterhez terjeszti fel.

A halasztás meghosszabbítása.

A nyert halasztás meghosszabbítása iránti kérelmet a kir. ügyész, vagy kir. járásbíró véleményes jelentése kapcsán, haladék nélkül közvetlenül az igazságügyminiszterhez terjeszti fel.

Hatálytalan halasztási kérelem visszautasítása.

A két évet meghaladó szabadságvesztés büntetésre ítélt egyének halasztási kérelmét a kir. ügyész — a hivatalból való elhalasztás esetein kívül — visszautasítja.

Más letartóztató intézetbe utalás.

A büntetés elhalasztására jogosított hatóság megengedheti, hogy az elítélt a reá kimondott elzárást, egy évnél rövidebb tartamu fogház- vagy börtönbüntetést ne az első fokban ítélt bíróság székhelyén levő, hanem más fogházban, illetőleg börtönben töltsse ki.

E kedvezmény is a büntetés aránytalan súlyosításának elkerülése végett és főleg akkor engedélyezhető, ha az elítélt nem lakik az ítélőbíróság székhelyén és ennél fogva a távolabb fekvő letartóztató intézethez való utazás, a hozzátartozóival való találkozásnak és vagyonkezelés iránti rendelkezéseinek nagyobb nehézsége érzékeny sérelmet okoznának neki.

A kérelem előterjesztésére és elintézésére nézve az általános szabályok megfelelően alkalmazandók. Ezeken felül a kérelem teljesítése esetében az elítéltnak büntetése megkezdésére rövid határidő tüzendő ki és erről a befogadó intézet főnöke — a vonatkozó ítéletek átküldése mellett — azzal a megkereséssel értesítendő, hogy a végrehajtás fogamatba vételéről vagy ennek netaláni akadályairól a körülményekhez

képest naptárszerűen meghatározandó időpontig értesítést adjon.

A büntetésnek országos letartóztató intézetben való kitöltését egyedül az igazságügyminiszter engedheti meg.

Kegyelmi kérvény.

A kir. ügyészség, vagy a kir. bíróság a nála benyújtott kegyelmi kérvény alapján a szabadságvesztés büntetés végrehajtását el nem halaszthatja, hanem annak elintézése iránt az Ü. U. 88. §-a értelmében intézkedik.

Ujrafelvétel. Igazolás.

Ujrafelvétel és igazolás esetén a büntetés végrehajtásának megkezdését csak a bíróság és egyedül a B. P. 453., illetőleg 460. §-a alapján halaszthatja el.

Nyilvántartás.

A büntetések megkezdésének elhalasztása esetében a jelentkezésre kitűzött nap, a más letartóztató intézetbe való utalás esetében pedig az értesítésre kitűzött nap nyilván tartandó.

A szabadságvesztés büntetés folytonossága és félbeszakítása.

A jogerősen megállapított szabadságvesztés büntetés rendszerint félbeszakítás nélkül hajtandó végre.

Azonban bármely szabadságvesztés büntetés végrehajtásának félbeszakítását ujrafelvétel vagy igazolás esetében a bíróság kegyelmi kérvény tárgyalása alkalmából vagy egyébként fontos okból pedig az igazságügyminiszter megengedheti.

A büntetés félbeszakítását gondosan nyilván kell tartani.

Államfogház.

Az államfogház büntetés végrehajtásának elhalasztása iránt egyedül az igazságügyminiszter intézkedik. (1899. évi 5800. I. M. E.)

Büntetés végrehajtása katonák ellen.

Tényleges katonai szolgálatban álló egyének ellen egy évnél rövidebb időtartamu szabadságvesztés büntetést a katonai bírósági fogházban lehet végrehajtani. Ez iránt az illető had-

testparancsnoksághoz a kir. főügyész útján kell megkeresést intézni.

A rabtartási költségek a rabtartási átalányt terhelik.

Egy évi vagy ennél nagyobb időtartamu szabadságvesztés büntetést, tényleges szolgálatban álló katonák ellen, kizárólag az országos fegyintézetekben, kerületi börtönökben, vagy kir. bírósági fogházakban kell végrehajtani.

Tényleges szolgálatban álló katonáknak a büntetés végrehajtása végett való kiszolgáltatása iránt az illető katonai hadtestparancsnokságot a kir. főügyész útján kell megkeresni.

A katonai hatóság kívánságára az elítéltet a büntetés kiállása után vissza kell kísértetni.

Oly esetekben, midőn a tényleges katonát a büntetés kiállása végett kiadják, az illetőnek a polgári hatósághoz való átkísérését a katonai hatóság foganatosítja, a rabtartási átalány költségére. Ugyancsak a katonai hatóság gondoskodik arról is, hogy az így átkísért egyén polgári ruhájában jelenjen meg.

Midőn a tényleges katonát nyomban a végtárgyalásnál tartják vissza büntetésének kiállása végett, a kir. ügyész köteles az illetékes katonai hatóságot a letartóztatásról haladéktalanul értesíteni és a katonai egyenruhát, fegyverzetet s egyéb katonai felszerelési tárgyakat a katonai hatósághoz eljuttatni. (1883. évi 23.368. I. M.)

Ezek a szabályok a honvédségre nézve is érvényesek, a következő eltérésekkel:

Az egy hónapnál továbbra nem terjedő büntetést, ha azt a bíróság a honvédségi szolgálat megszüntének időpontjáig elhalaszthatónak nem találja, a bíróság megkeresésére a honvédségi fogházakban kell végrehajtani. (1885. évi 561. I. M.)

A büntetésnek katonai fogházban való végrehajtásával felmerült költségekről a katonai hatóság a főügyészt értesíti, utóbbi pedig azt a kir. ügyésszel közli.

A kir. főügyész ezekről a költségekről kimutatást készít s ezt minden hónap végével az igazságügyminiszeri számvevőségnek megküldi.

A kimutatás rovatai a következők:

Folyó szám	Az elítélt neve, illetőségi helye és a büntetendő cs lekmeny	Az ítélő bíróság	Bírósági ítélet	Kir. főügyészi átirat	A büntetés tartama	A letartóztatás ideje		A katonai kincstárnak		Az elítélt által		Jegyzet
	megnevezése	száma				mikortól	meddig	frt	kr	frt	kr.	

(1888. évi 38.021. I. M.)

Oly esetekben, midőn csak rövidebb tartamu fogságbüntetés végrehajtásáról van szó, a honvédszolgálat érdeke megkívánja, hogy a kiképeztetés vagy őszi gyakorlat végett behívott honvédek e rövid szolgálati ideje fogság által félbe ne szakíttassék, hanem az ellene hozott ítélet végrehajtását akkorra kell halasztani, a mikor az elítélt a katonai szolgálat alul fel szabadul.

Ha pedig attól lehet tartani, hogy az elítélt a honvédszolgálatból kilépte után a büntető ítélet végrehajtása alul szökés vagy bujdosás által menekülne: ez esetben az illető honvédparancsnokságot idejekorán fel kell szólítani, hogy az elítéltet a honvédszolgálat bevégezze után a bíróság, illetve ügyészség elé állíttassa. (1874. évi 16.321. I. M.)

A bírósági fogházakban letartóztatott és a feltételes szabadságra bocsátott népfölkelésre kötelezetteket időszaki személyes jelentkezés helyett a népfölkelői járás illetékes községének polgári hatóságánál írásban be kell jelenteni. Az írásbeli bejelentést az a kir. ügyész, illetve járásbíró teljesíti, a kinek felügyelete alatt a népfölkelői jelentkezésre kötelezett elítélt szabadságvesztés büntetését tölti, illetőleg, a mely fogházból feltételes szabadságra bocsáttatott. (1896. évi 56.820. I. M.)

Pénzbüntetések.

A pénzbüntetések behajtása és kezelése.

A pénzbüntetések beszedése s esetleges behajtása a szerint, a mint a bűnügyben első fokban valamely kir. törvényszék vagy kir. járásbiróság járt el: a kir. ügyészek, illetőleg járásbirák hatásköréhez tartozik.

Ha a végrehajtás folyamán igénypererek merülnek fel vagy oly cselekmény válik szükségessé, melynél a bíró el nem járhat, a midőn tehát az országos rabsegély és javító intézeti alapnak képviseltetése el nem kerülhető, az említett alap képviselése végett a kir. ügyészt kell megkeresni.

Ha a pénzbüntetés a tizenöt napi határidő alatt le nem fizettetnék, akkor -- tekintve, hogy annak szabadságvesztés büntetéssé való átváltoztatása egyoldalulag az elítélt akaratára nem bízható, ellenében, a mennyiben elegendő vagyonnal rendelkeznek, a végrehajtás a törvénykezés rendes útján haladéktalanul folyamatba teendő, s folytatandó mindaddig, míg a pénzbüntetés összege és a végrehajtási költségek is hiánytalanul be nem folytak.

A behajtásra nézve az a gyakorlat fejlődött ki, hogy a pénzbüntetést rendszerint a községi előjáróságok által köz-igazgatási végrehajtás útján szedetik be.

Nehogy azonban az előreláthatólag eredményre nem vezethető végrehajtások, illetve azoknak költségei által az állami közegek munkaereje és az államkincstár indokolatlanul igénybe vétessenek: a végrehajtási eljárás megindítása mellőzhető vagy ha az már folyamatban lenne, megszüntethető, s a vagylagosan megállapított szabadságvesztés büntetés haladéktalanul foganatba vehető. ha:

a) az elítélt teljes vagyontalansága már előzetesen hitelt érdemlőleg igazoltnak, vagy ez a végrehajtás folyamában kiderülne;

b) ha az ellen csődeljárás volna folyamatban;

c) ha állandó tartózkodási helye nincs, vagy ez nem a belföldön lenne; végre

d) ha a végrehajtás ingatlanra volna vezetendő s az elítéltnak az ingatlan iránti tulajdonjoga a telekkönyvi állapothól könnyen kideríthető nem volna.

A végrehajtást akkor is mellőzni kell, ha az elítelt ellen megállapított büntügyi költségeket a bíróság behajthatatlanoknak nyilvánította, s a pénzbüntetés a kitűzött időben meg nem fizettetik, vagy ha e határidő letelte előtt is az elítelt kijelenti, hogy a pénzbüntetést megfizetni nem képes.

Ha a pénzbüntetés behajthatósága veszélyeztetnék: az azt megállapító ítélet kihirdetése után, ennek jogerőre emelkedése előtt, biztosításnak is van helye.

A részletfizetések csak oly összegben számíthatók a pénzbüntetés törlesztésére, a mennyi azokból az okozott végrehajtási költségek fedezése után fennmarad.

Késedelmi kamatok szedésének nincs helye; ugyyszintén a vagylagosan megállapított szabadságvesztés büntetés kitöltése után a netalán előbb sikertelenül alkalmazott végrehajtási költségei be nem hajthatók.

Ha a bíróság megállapított pénzbüntetés és annak végrehajtási költségei egészben be nem folynának: a végrehajtási költségek előzetes leszámítása után a pénzbüntetés fedezetlenül maradt része után eső szabadságvesztés büntetés tartama minden egyes napra esedékes összeg aránya szerint számítandó.

A vagylagosan megállapított szabadságvesztés büntetés megkezdett végrehajtása pedig csak az elítelt beleegyezése mellett s csupán akkor szakítható meg, ha az előbb netalán sikertelenül maradt végrehajtás összes költségei s a még kitöltetlen büntetési időnek megfelelő összeg készpénzben lefizették.

A bíróság megállapított pénzbüntetésre nyilvános gyűjtés útján szerzett pénz el nem fogadható.

A kir. ügyészek és járásbírák az alábbi mintának megfelelőleg vezetendő nyilvántartási könyvben minden pénzbüntetést, a jogerőre emelkedés idejének sorrendje szerint beiktatni, a fölmerülő végrehajtási költségeket pedig mindenkor pontosan hozzájegyezni, ezek megtörténtét a büntügyi, illetőleg a végrehajtási iratokon is világosan kitüntetni tartoznak.

A befizetett pénzbüntetésekről s az ezek behajtására ki-

adott költségekről, valamint az elbocsátott szegény foglyok segélyezésére adott összegekről, az alábbi minta szerint, kellőleg okmányolt pénznapló vezetendő.

Az elbocsátott szegény foglyok segélyezésére visszatartható összeget meghaladó bevételt havonként, a hó végén, az adóhivatalba kell szállítani.

A kir. ügyészek és járásbírák a szegénysorsu szabadulónak, a következők szemmel tartása és elismervény mellett mérsékelt segélyt adhatnak.

a) Segélyezésben csakis azon teljesen szegénysorsu, a letartóztatás alatt fegyelmi megrovás alá nem esett, állandóan jó viseletet tanúsított foglyok és rabok részesíthetők, következők be elbocsátásuk akár a büntetés kitöltése következtében, akár pedig a bűnvádi eljárás megszüntetése vagy bírói ítélettel való fölmentés alapján, kiknek letartóztatása legalább három hóig tartott, s kiknek a fogházban nem volt alkalmuk a szabaduláskor szükségelt utiköltségre és egyéb mellőzhetlen szükségletekre elegendő pénzt keresni; három hónál rövidebb időre letartóztatott foglyok segélyben csak akkor részesíthetők, ha bebizonyulna, hogy előbbi alkalmazásukat s munkájukat a fogság következtében elvesztették.

b) A segélyezés a legolcsóbb közlekedési utijegyből, a legnélkülözhetlenebb ruhákból és három forintnál nem több készpénzből állhat: azonban mindezen segélyezés összevéve egyénenként 15 frtot, negyedévenként a kir. ügyészeknél 100 frtot, a kir. járásbíráknál 25 frtot meg nem haladhat; ezen kívül az ugyanezen kir. ügyésznél vagy járásbírósnál tényleg befolyt pénzbüntetések tíz százalékát tul nem hághatja.

Méltánylást érdemlő rendkívüli körülmények között az ezen szabálytól eltérő segély engedélyezése esetről-esetre a kir. igazságügyminiszteriumnál kérelmezendő.

c) A visszaesők és a külföldi szabadulók segélyben egyáltalán nem részesíthetők.

Az elkobzott tárgyak eladásából befolyt összegek is a pénzbüntetések módjára kezelendők.

A nyilvántartási könyv és pénznapló minden év végén lezárandó, és a kezelő által aláírt hiteles másolatuk, az eredeti pénztári okmányokkal együtt, a kir. igazságügyminiszteri számvevőséghez tizenöt nap alatt fölterjesztendő.

A hátralékok a nyilvántartási könyvbe a következő évre

tételenként átvezetendők. (1880. évi 2106. I. M. E. és 1885. évi 805. I. M., 1891. évi 25.205. I. M., 1896. évi 26.766. I. M. és 1890. évi 5608. I. M.)

Országos letartóztatási intézetbe szállított elítélt pénzbüntetésének behajtásáról értesíteni kell a letartóztatási intézetet. Az elszállítás napját követő első félév folyamán okvetlenül tájékoztató értesítést kell az intézetnek küldeni a felől, hogy a pénzbüntetés behajtása iránt tett intézkedések mily eredményre vezettek. (1887. évi 31.632. I. M.)

Pénzbüntetések nyilvántartása.

[illegible]

Pénzbüntetésekről vezetett pénznapló.

Tétel	A kezelés kelte	Mellékletek	Kezelés czime (tárgy)	Bevétel		Kiadás		A nyilvántartási könyv vonatkozó tételei
				frt	kr.	frt	kr.	
			<u>Előbbi évi maradvány</u>	52	32	—	—	
17	1882. július 2.	3 nyugta	Galambos Zsuzsi szabaduló- nak segélyképen: ruhaneműekre . . . 2 frt 34 kr. gőzhajójegy Szeged- ről Zentáig . . . — frt 52 kr. saját kezéhez . . . 2 frt — kr. <u>4 frt 86 kr.</u>	—	—	4	86	
18	szept. 6.	1 utinapló és költség- jegyzék 1 végz.	Vörös Antal ellen vezetett végrehajtás költségei	—	—	32	18	1. 1882.
19	1882. október 7.	1 ellen- nyugta	Vörös Antal fizetett: pénz- büntetésre részletképen . . . 450 frt kr. végrehajtási költ- ségekre . . . . 32 frt 18 kr. <u>482 frt 18 kr.</u>	482	18	—	—	1. 1882.
20	október 8.	1 adó- hivatali nyugta	A szegedi kir. adóhivatalba beszállított	—	—	425	—	
<u>Oldalösszeg</u>								

A pénzbüntetés törlése.

A vagyontalanság okából behajthatlan pénzbüntetéseket a nyilvántartásból nem a pénzbüntetést helyettesítő szabadságvesztés büntetés végrehajtását elrendelő határozat-meghozzátalával (rendelvény kiadásával) egyidejűleg, hanem csak akkor kell leírásba hozni, ha az elítélt egyén ellen a szabadságvesztés büntetés tényleg végrehajtatott és ennek megtörténte az azt tényleg foganatosított hivatalos közeg (fogházfelügyelő, fogházör) által a rendelkezésre vezetett bizonylattal igazoltatott. (1898. évi 8313. I. M.)

A pénzbüntetések beszállítása az adóhivatalba.

A befolyó pénzbüntetéseket havonként csak egyszer, a hónap végén kell az adóhivatalba szállítani.

A pénzbüntetéseket a következő kettős jegyzék mellett kell az adóhivatalba szállítani, mely jegyzék egyik példánya az adóhivatal részéről aláírva, a beszállító hatóságnak (ügyész, járásbíró) a pénznaplóhoz való csatolás végett visszaadandó, a másik példány pedig az adóhivatalnál marad.

Jegyzék

a . . . . . ^{kir. ügyészségnél}
^{kir. járásbíróaságnál} 189 . . . év . . . . . havában
az alább nevezettek által befizetett s az 1892. évi XXVII. t.-cz.
4. §-a értelmében a büntetéspénzek országos alapja javára
elszámolandó büntetéspénzekről:

Tételszám	A büntetéspénzt lefizető neve	Összeg		A kiadás alapjául szolgáló t.-cz. §-a	A pénznapló tételszáma	J e g y z e t
		frt	kr			
1						
2						
3						
4						

(1896. évi 26.766. I. M.)

Feltételes szabadság.

A felügyelő-bizottságok.

Felügyelő-bizottság minden kir. törvényszék székhelyén alakul.

Ennek tagjai:

1. a kir. törvényszék elnöke, akadályoztatás esetén pedig annak helyettese,
2. a kir. ügyészség főnöke vagy annak helyettese (alügyész),
3. minden egyes letartóztatási helyre nézve az annak közvetlen igazgatásával megbízott tisztviselő (fegyintézeti vagy ker. börtönigazgató),
4. az országos fegyintézetek, kerületi börtönöknél s utóbb a közvetítő és javító intézeteknél állandóan alkalmazott lelkészek,
5. az előbbi pontban említett letartóztatási intézetekben ugyancsak állandóan alkalmazott tanítók.

Mind a lelkészek, mind pedig a tanítók csak azoni ügyekben járhatnak el mint bizottsági tagok, a mely ügyek az általuk lelki gondozásban vagy rendes tanításban részesített egyénekre vonatkoznak, végre

6. az illető törvényhatóság közigazgatási bizottsága által saját kebeléből választott két tag.

Ha ugyanazon letartóztatási helyen két közigazgatási bizottság (megyei és városi) gyakorolja a vizsgálatot, a felügyelő-bizottságba mindegyik közigazgatási bizottság egy-egy tagot választ.

A felügyelő-bizottság elnöke, ki ezen bizottság megalakítását is eszközözi, mindenkor a törvényszéki elnök, vagy ennek helyettese.

Ugyanő gondoskodik a bizottság számára jegyzőről is, kit a vezetése alatt álló kir. törvényszék fogalmazási vagy kezelési személyzetéből esetről-esetre alkalmaz, de az igazgatóval egyetértőleg azon letartóztatási hely hivatalnokai közül is alkalmazhat, a melynek helyiségeiben a bizottság működik.

A felügyelő-bizottság havonként legalább egyszer és pedig minden hó első felében az elnök által kijelölt helyen és napon tartja rendes üléseit.

Szükség esetén az elnök rendkívüli ülésekre is egybe-hívhatja a bizottság tagjait.

Azon felügyelő-bizottságok, melyek hatósági területén a törvényszéki fogházon kívül még más letartóztatási hely, névszerint: országos fegyintézet, kerületi börtön, államfogház, közvetítő vagy javító intézet is van, a törvényszék székhelyén tartandó rendes havi ülésen felül minden második hóban a most említett letartóztatási helyeken is megjelennek.

A felügyelő-bizottsági ülések óráját oly módon kell kitűzni, hogy a vidéki bizottsági tagok lehetőleg az ülés napján indulhassanak el lakhelyükről s lehetőleg ugyanaznap vissza is utazhassanak.

A felügyelő-bizottság csak a tanácskozása helyén letartóztatottak ügyével foglalkozhatik.

Kivételnek e tekintetben csak a fogházakban letartóztatokra nézve van helye.

A kérelmeket, illetőleg javaslatokat az illető letartóztatási hely felügyelője (igazgató, kir. ügyész) az egybegyűlt bizottsági tagoknak az illető letartóztatottira vonatkozó bírósági ítéletekkel, értesítő jegyzékkel és fegyelmi könyvkivonattal együtt bemutatja s előadásához indokolt szavazatát kapcsolja. Ezt a többi tagok rövid tanácskozása és szavazata követi.

Minthogy a felügyelő-bizottságnak az elébe terjesztett ügyre vonatkozó nyilatkozata csakis pártoló vagy tagadólagos lehet: ennél fogva nézeteltérés esetén mindkét vélemény az indítványozók részéről indokolandó.

A bizottság megállapodása az elnök által a szavazatok többsége alapján mondatik ki. Ott, hol a szavazók száma páros, a szavazatok megoszlásának esetén azon vélemény, melyhez az elnök járult, válik határozattá.

A felügyelő-bizottság minden elébe terjesztett és hatáskörébe tartozó ügyben még azon ülés folyamán, melyben az ügy bejelentetett, tartozik érdemleges határozatot hozni, illetőleg javaslatát az igazságügyminiszteriumnak megtenni.

A bizottság megállapodásai jegyzőkönyvbe vétetnek s ez a jelenvolt tagok aláírásával ellátva s az okiratokkal felszerelve, a letartóztatási hely felügyelője (igazgató, kir. ügyész) által legfőlebb három nap alatt az igazságügyminiszteriumhoz

fölterjesztendő. Ugyanaz a miniszterium határozatát haladéktalanul foganatosítja s erről a felügyelő-bizottságnak a legközelebbi ülés alkalmával jelentést tesz.

Ha a felügyelő-bizottság szükségesnek tartja, tanácskozási alkalmával a fogházfelügyelőt is meghallgathatja.

A járási fogházakban letartóztatott egyénektől származó s a felügyelő-bizottság elé tartozó kérelmek, vagy ezekre vonatkozó javaslatok a járásbíró által esetről-esetre a kellő okiratokkal felszerelve, véleményes nyilatkozat kíséretében és pedig haladék nélkül a kir. ügyészszel közlendők, ki azokat a felügyelő-bizottság legközelebbi ülésében a fent előadott módon bemutatni tartozik. (1880. évi 2106. I. M. E. és 1886. évi 58.761. I. M.)

Az elítéltek feltételes szabadságra bocsátása.

Feltételes szabadságra bocsátás iránt sem hivatalból, sem másnak, mint a letartóztatottnak kérelmére tárgyalás nem indítható.

A feltételes szabadságra bocsátás iránti kérelem a letartóztatási hely felügyelője (igazgató, kir. ügyész, kir. járásbíró) előtt szóbelileg adatik elő s az a büntetés harmadik negyed-részenek lefolyását egy hóval megelőző időponttól kezdve mindenkor elfogadandó.

Előbb, vagy valamely fegyelmi kihágás után egy évnél korábban, vagy az 1878: V. t.-cz. 49-ik §-a alá eső elítéltek részéről előadott ily kérelem hivatalból visszautasítandó.

A kérelemről mindenkor alábbi minta szerint pontosan kitöltendő jegyzőkönyvet kell felvenni.

Ezen jegyzőkönyv, esetleg az ellenőrnek, gondnoknak, lelkésznek és tanítónak „pártoló” vagy „elutasító” szóval sajátkezüleg beiktatott véleményével ellátva, valamint a kérelmezőre vonatkozó ítéletek hiteles másolataival, az értesítő-jegyzékkel és a fegyelmi könyv kivonatával fölszerelve, a letartóztatási hely felügyelője által indokolt egyéni vélemény kíséretében, tárgyalás végett a felügyelő-bizottság legközelebbi ülésén előterjesztendő.

A járási fogházakban letartóztatottak kérelmét az illető járásbíró véleményes nyilatkozat kíséretében esetről-esetre és pedig késedelem nélkül tartozik a kir. ügyésznek beküldeni a felügyelő-bizottságnál leendő bemutatása végett.

A felügyelő-bizottság a kérelmet még ugyanazon ülésen tanácskozás tárgyává tenni, véleményes javaslatát — kizárólagos tekintettel a kérelmező személyes viszonyaira s a letartóztatás alatt tanúsított viseletére — halasztás nélkül kimondani és ezt rövid indokolással még az ülés tartama alatt a kérelmi jegyzőkönyvbe iktattatni tartozik. A bűnösség fokának vagy a bírói büntetés mértékének, ugyszintén az elítéltre vagyoni viszonyaiból háramló előnyöknek vagy hátrányoknak mérlegelése nem képezheti a javaslat alapját.

A letartóztatási hely felügyelője (igazgató, esetleg kir. ügyész) az előbbi pont értelmében kiegészített kérelmi jegyzőkönyvet, a hozzácsatolt iratokkal együtt, a tanácskozmányt követő három nap alatt az igazságügyi miniszteriumhoz felterjeszteni köteles.

Az igazságügyi miniszterium a feltételes szabadságra bocsátás iránt hozott határozatát foganatosítás végett az igazgatóval (kir. ügyésszel, kir. járásbíróval) közli, aki annak tartalmáról, tudomás végett, a felügyelő-bizottság legközelebbi ülésén jelentést tesz.

A járásbíró e jelentést írásbeli úton teszi meg.

Ha a feltételes szabadságra bocsátás iránti kérelem az igazságügyi miniszterium részéről „egyelőre” elutasító elintézkést nyert: akkor e kérelem a büntetés hétnyolczad részének, illetőleg az életfogytiglani fegyházra ítétek által újabb két évnek elteltével még egyszer ismételhető; ezen második kérelmi jegyzőkönyv csak azon esetben mutatandó be a felügyelő-bizottságnak, ha ez az első tárgyalás alkalmával elutasító véleményt adott volna, ellenkező esetben pedig — az első kérelmi jegyzőkönyvvel és ennek mellékleteivel fölszerelve — közvetlenül az igazságügyi miniszteriumhoz terjesztendő föl.

Az egyszerűen vagy már két ízben elutasított ily kérelem ismételt fölvételére csakis az igazságügyi miniszteriumnak a letartóztatási hely megvizsgálására időszakonként kiküldött biztosa (törvényszéki fogházakban a kir. főügyész) jogosított.

Ha valamely letartóztatott egyén föltételes szabadságra bocsátása iránt előadott kérelmének tárgyalása idején büntetést, vétséget vagy fegyelmi kihágást követne el, vagy az erkölcsi s munkabeli hanyatlásnak föltűlő jeleit adná, vagy valamely régebben elkövetett oly törvénysértés miatt ellene újabb bírói eljárás tételnek folyamatba, mely a törvény értelmében szabadságvesztéssel büntetendő; végre, ha katonai

szökevénynek bizonyulna be: akkor az igazságügyi miniszteriumnak rá nézve kedvező határozata vele nem közlendő, hanem — a végrehajtás felfüggesztése mellett — további intézkedés végett felterjesztés teendő.

A feltételes szabadságra bocsátást engedélyező miniszteri rendelet száma és kelte, a szabadság kezdő napja s tartama, az állandó tartózkodásra kitűzött hely, a szabadságotlank ottani jelentkezéséről, valamint a magaviseletéről vagy netalán haláláról időközben beérkező hatósági bizonylatok száma, kelte s kivonata, s esetleg a szabadságotlank visszavonó miniszteri rendelet száma, kelte és az ennek alapján megváltozott végleges szabadulási időpont: az illető egyén törzskönyvi lapján mindenkor kellőleg feljegyzendő.

Ezenkívül a feltételes szabadságra bocsátottakról minden letartóztatási helyen nyilvántartási könyv, a hivatalból visszatartított kérelmekről pedig külön jegyzék vezetendő, és ezen utóbbi negyedévenként a felügyelő-bizottságnak is bemutatandó.

A feltételesen szabadságotlank letartóztatásuk helyéről igazolvánnyal bocsátatnak el.

Minthogy ezen igazolványnak elvesztése már magában véve a szabadságotlank újabb letartóztatását idézhetné elő: azért az illető — elbocsátás előtt — behatóan figyelmeztetendő arra nézve, hogy igazolványát gondosan megőrizni és a községi előjárónak, csendőrségnek, szolgabírónak, rendőrkapitánynak, kir. ügyésznek, vagy ezek megbízottainak kívánatára előmutatni köteles; továbbá: hogy az igazolványban előírt utat megszakítás nélkül folytatni, s megérkezéskor a tartózkodására kijelölt hely előjáróságánál (vagy az illető kapitányi hivatalnál) haladéktalanul jelentkezni, és magát ennek felügyelete alá helyezni tartozik. Értésére adandó: hogy az igazolványban kijelölt tartózkodási helyet, előleges hatósági engedély nélkül, semmi szín alatt el nem hagyhatja; hogy idézésre az előjáróság (kapitányi hivatal) előtt mindenkor és haladéktalanul megjelenni, a rendetlen vagy henye életmódtól szigorúan óvakodni köteles, mivel ezekkel ellenkező mulasztásai és magatartása a szabadság visszavonását fogná eredményezni. Végre hosszabb szabadság esetében figyelmeztetendő: hogy az igazolványban félévi időközönként kitűzött napokon a községi előjárónál (vagy városi kapitány-nál) személyesen megjelenni, s eddigi viseletéről szólandó bizonyítvány kiállítását és annak előbbi letartóztatási helye

felügyelőjéhez hivatalból leendő megküldését kérelmezni, szabadságáról kifogástalan lefolyása után pedig, illetőleg az életfogytiglani fegyházra ítelt négy év elteltével, igazolványát hasonló czélből ugyanott bemutatni tartozik, melyek pontos teljesítése által magát a netaláni zaklatásoktól is megmentheti.

A feltételes szabadságra bocsátásról a letartóztatási hely felügyelője által azon kir. ügyészség és községi előljáróság (vagy kapitányi hivatal) is értesítendő, a melynek területéhez tartozik, illetőleg melynek rendőri felügyelete alatt áll az elbocsátott részére állandó tartózkodás végett kijelölt község: az utóbbitól a szabadságolt megérkezéséről vagy elmaradásáról haladéktalan értesítés, valamint annak későbbi viseletéről a meghatározott időszakonként kiállítandó bizonyítványok multhatatlan megküldése, végre a tartózkodási helynek megváltoztatása iránt netalán adandó engedély tudomás végett való közlése kívántatik.

A feltételesen szabadságoltnak elbocsátása körül egyebekben — ruháit, netaláni értékeit s munkakeresményét illetőleg — ugyanazon eljárás követendő, mint ez a végleg szabadulók irányában követetik.

A feltételes szabadságra bocsátott egyén összes magánjogainak gyakorlásába lép: védkötelezettségét is teljesítheti: általában csak annyiban tekintendő rabnak (fegyencznek vagy fogolynak, hogy tőle a szabadság törvényes indokból egyszerűen visszavonható.

Ha valamely feltételesen szabadságolt egyén megrovást érdemlő viselete által magát a törvény eme kedvezményére érdemtelenné tanúsítja: erről a kir. ügyész vagy közigazgatási hatóságok — esetleg az 1878: V. t.-cz. 51. §-ában foglalt felhatalmazás igénybevételével — további intézkedés végett az igazságügyi miniszteriumhoz haladéktalanul jelentést tenni tartoznak.

Valamely régebbi, vagy épen a feltételes szabadság tartama alatt netalán elkövetett törvényszegésre kimért és a szabadságolással félbeszakított szabadságvesztés büntetések közül előbb mindig a súlyosabb foganatosítandó.

A m. kir. honvédhadbíróságok által elítelt és szabadságvesztés büntetésük kiállása végett az igazságügyi miniszterium főfelügyelete alatt álló valamely ker. börtönbe vagy orsz. fegyintézetbe szállított honvéd-foglyokra ezek a szabályok nem alkalmazhatók. (1880. évi 2106. I. M. E.)

Jegyzőkönyv,

felvételre a kir. _____ 1 _____

Önkéntes jelentkezés folytán elővezetelük _____ törzskönyvi száma _____ ki
az 1878. évi V. t.-cz _____-ik §-ában körülírt _____ büntett
_____ vétség miatt

_____ből álló szabadságvesztés büntetésre lett a _____ kir. _____
által 1 _____ sz. alatt jogerejűleg ítélve, a melyből mai napig már _____ évet

_____ hónapot és _____ napot töltött ki, s a melynek utolsó negyedrésze 1 _____
_____ veszi

_____ vette kezdetét.

Azon kérelmet adja elő, hogy a főnebb idézett törvénycikk 48-ik §-a alapján
feltételes szabadságra bocsáttassék, egyuttal kötelezvén magát, hogy büntetésének
hátralevő ideje alatt állandóan _____ megyebeli _____ városban fog tartózkodni.
Kmf.

Felvette:

_____
_____

Folyamodó:

_____ ágnál _____ eredménnyel és _____ szorga-
lommái dolgozik.

Az iskolában _____ eredményt tanusított.

A hit és erkölcsstani oktatásokat _____ eredménnyel hallgatta.

A főnebbi kérelem iránti véleményem:

_____ ellenőr. _____ lelkész.

_____ gondnok. _____ tanító.

Folyamodó egészségi állapota ez idő szerint _____

_____ orvos.

A letartóztatási hely felügyelőjének indokolt véleménye:

_____
_____

A felügyelő bizottság által _____ 1 _____

tartott ülésben határozatilag kimondott vélemény:

_____ elnök.

1. Sorszám.
2. A feltételes szabadságra bocsátott
  - a) törzskönyvi száma
  - b) neve.
3. A feltételes szabadságot engedélyező igazságügyminiszteri rendelet száma és kelte.
4. Az iktatói jegyzőkönyv idevonatkozó számai.
5. A feltételes szabadságra bocsátás napja.
6. Az engedélyezett szabadság tartama.
7. Az állandó tartózkodásra kijelölt vagy netalán közhatóságilag engedélyezett újabb tartózkodási hely.
8. A megérkezésről, vagy kimaradásról nyert értesítés száma és kelte.
9. A szabadságolt erkölcsi viseletéről beérkezett értesítések rövid kivonata.
10. A feltételes szabadság kifogástalan kitöltésének napja.
11. Változások és az ezekre vonatkozó hivatalos iratok rövid kivonata.
12. Jegyzetek.

Hivatalból visszautasított feltételes szabadságra boesátás iránti kérelmek jegyzéke.

[illegible]

sz

1

törzskönyvi sz.

Igazolvány.

(Feltételes szabadságra bocsátásról.)

Hivatalosan bizonyítom, hogy ezen igazolvány tulajdonosa

, kinek

Személyes viszonyai:

szülőhelye:

családi állapota:

illetőség helye:

nyelvismeretei:

vallása:

tanulmánya:

életkora:

állandó foglalkozása:

Személyleírása:

magassága:

cm.

s ája:

homloka:

arcza:

álla:

szeme:

haja:

különös ismert jelei:

bajusza:

szemöldöke:

testalkata:

fogai:

orra:

arcszíne:

szakállja:

ki a

kir.

kir. itélőtábla

/1

, illetőleg a kir. Curia, mint legfőbb ítélőszék

_____/1____ számu ítéletével befejezett bűnügyben rá jogérvényesen kimért s

____ből álló szabadságvesztés büntetését eddig a felügyeiletem

alatt levő kir. _____ban (ben) töltötte, büntetésének _____évet,

____hónapot és _____napot tevő még hátralevő tartamára, az 1878: V. t.-cz. 48-ik

§-a alapján, a nm. kir. igazságügyi miniszteriumnak 1 _____sz. a. kelt ren-

delete következtében, feltételes szabadságra bocsátatott.

Minthogy nevezett részére ezen 1 _____ig terjedő, feltételes szabadság

idejére állandó tartózkodási helyül _____megyebeli _____város

(község) jelöltetett ki, utasítatik, hogy rendeltetési helyére _____át _____

utazzék, utja _____nap alatt megteendő; mellőzhetlen akadály esetében a kijelölt

utról való eltérésre szükséges engedély vagy az utazási határidő meghosszabbítása,

az utba eső községi előjáróságok, szolgabírói vagy kapitányi hivataloknál kérelme-

zendő; az adott engedély ezen igazolvány hátlapján feljegyzendő.

Fennevezett megérkezése után azonnal _____előtt jelentkezni s magát

annak felügyelte alá helyezni tartozik.

A kijelölt várost (községet, bármily rövid időre is csak az előjáróság tudtával

és előleges beleegyezésével hagyhatja el, más tartózkodási helyvel pedig csakis

előleges engedély alapján válthatja fel, melyet városokban a kapitányi hivatal, más

helyeken pedig a járási szolgabíró ad meg s a jelen igazolvány hátlapjára feljegyez;

az újabb tartózkodási hely előjáróságánál is azonnal jelezni köteles.

1 _____napj n,

1 _____"

1 _____"

1 _____"

az _____előtt személyesen megjelenni s eddigi viseletéről bizonyítvány

kiállítását és ennek az alulírt kir _____hivatalhoz leendő megküldését

kérelmezni;

idézésre az előjáróság előtt máskor is és haladéktanul jelentkezni;

hatósági felhívásra hollétét pontosan igazolni,

igazolványát gondosan megőrizni és a községi előjárónak, ker. csendbiztosnak.

szolgabírónak, rendőrkapitánynak, kir. ügyésznek vagy ezek megbízottainak kívánatra

előmutatni;

rendetlen vagy henye életmódtól, kicsapongásoktól s rossz társaságtól szigoruan

óvakodni tartozik, mivel e szabályok bármelyikének megszegése azonnali letartó-

ztatását fogná maga után vonni;

1 _____mint a feltételes szabadságnak és a bírói büntetésnek utolsó

napján ezen igazolvány, alulírt hivatalhoz leendő visszaküldés végett, az előjáró-

ságnak elismervény mellett adandó át.

Kir _____

_____, 1 _____

A szigorú téli évszak tartama alatt a feltételes szabadonbocsátások korlátozása.

Hogy a törvényes kedvezményben részesülő egyének közvetlenül szabadlábra tételük után nélkülözéseknek kitéve ne legyenek, a szigorú téli évszak tartama alatt csakis oly — a törvény egyéb körülményeinek is megfelelő — egyének bocsáttassanak tényleg feltételes szabadságra, a kik:

1. bírnak annyi tulajdon pénzzel vagy munkakeresménnyel, a mennyi utazási költségüket a kijelölt tartózkodási helyig az esetleg engedélyezendő segélyösszeg hozzászámításával fedezi s azonfelül

2. a kijelölt tartózkodási helyen azonnal igénybevehető vagyonnal, munkakeresettel vagy más biztos fentartási móddal rendelkeznek.

Minden egyes feltételes szabadonbocsátási javaslatnál a jegyzőkönyvben azon helyen, hol az ügyész saját véleményét van utalva kifejezni, egyszersmind a rendelkezésére álló adatok alapján jegyezze be a fentebb 1. és 2. alatt érintett körülményekre vonatkozó tudomását is.

A vélemény nyilvánítása alkalmával a kir. ügyész alapos tájékozás után arra is terjeszkedjék ki, hogy a folyamodó az önfentartás tekintetében képes-e biztosítékot nyújtani. (1887. évi 3976. és 1888. évi 18.742. I. M.)

Feltételes szabadságra bocsátottak nyilvántartása.

Abból a célból, hogy a feltételes szabadságra bocsátott egyéneket a m. kir. csendőrség is nyilvántarthassa és ellenőrizhesse, minden egyes feltételes szabadságra bocsátásról az alábbi minta felhasználásával a szabadon bocsátott részére állandó tartózkodásra megjelölt hely szerint illetékes csendőrkörületi parancsnokságot is értesíteni kell.

A feltételes szabadságra bocsátott egyént arra is figyelmeztetni kell, hogy a községi előljáróság előtt történt jelentkezése után három napon belül igazolványának láttamoztatása végett, és ha követeltetik bármikor, a tartózkodási helye szerint illetékes legközelebbi csendőrorsnél is személyesen megjelenni tartozik, mert ennek elmulasztás esetében feltételes szabadsága vissza fog vonatni. Ezt a figyelmeztetést az igazolványra is fel kell jegyezni.

Az értesítés mintája:

.....szám.

A tekintetes .....számu csendőrkerületi parancsnokságnak

Értesitem, hogy .....
 büntette ..... miatt .....
 vétező .....
 ítelt s e helyütt letartóztatva volt .....
 az 1878. évi V. t.-cz. 48. §-a alapján s az 18 .....szám

alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet következtében az
 18 .....-ig terjedő időre .....község-
 ben való állandó tartózkodás kötelezettsége mellett a mai
 napon feltételes szabadságra bocsáttatott.

Nevezett a község előjáróságánál megérkezése után
 azonnal jelentkezni, e jelentkezés után pedig három napon
 belül erről a helyről nyert igazolványának láttamozása végett
 a .....csendőrőrsnél megjelenni tartozik.

Az illetőnek személyi viszonyai:

Szülohelye: .....

Illetőségi helye: .....

Vallása: .....

Életkora: .....

Családi állapota: .....

Nyelvismeretei: .....

Képzettsége: .....

Állandó foglalkozása: .....

Előélete: .....

Személyleírása:

Magassága: .....centiméter, Testalkata: .....

Arcza: ..... Arczszíne: .....

Haja: ..... Homloka: .....

Szemöldöke: ..... Szeme: .....

Orra: ..... Bajusza: .....

Szája: ..... Fogai: .....

Álla: ..... Szakála: .....

Különös ismertető jelei: .....

Kelt .....

(P. H.)

(aláírás.)

(1898. évi 21.578. I. M.)

A feltételes szabadságra bocsátott elítéltek személyes viszonyainak kimutatása.

A kir. ügyész a feltételes szabadságra bocsátott elítéltek személyes viszonyairól évenként február hó 15-ig a következő kimutatást terjeszti fel s az erre vonatkozó adatokat az év folyamán esetről-esetre gyűjti. (1885. évi 6531. I. M.)

Fogház- és börtönrendtartás.

Általános szabályok.

Elnevezés.

Az orsz. fegyintézetek, ker. börtönök és államfogházak kivételével mindazon letartóztatási helyek, melyek a kir. bíróságok által személyes szabadságuktól megfosztott egyének őrizetére, vagy büntetésüknek első sorban való foganatosítására szolgálnak: „fogházaknak” nevezetnek.

A fogházak törvényszékiek vagy járásiak, a szerint, a mint a kir. törvényszékek vagy a kir. járásbíróságok által letartóztatni rendelt egyének rendszerinti befogadására szolgálnak.

A czélszerű fogházat nélkülöző járásbíróságoktól az egy hónál hosszabb tartamu szabadságvesztés büntetésre elítélt egyének rendszerint az illető törvényszék fogházába szállítandók be.

Ha a törvényszéki fogház helyisegei valamennyi letartóztatottnak czélszerű befogadására nem elegendők, vagy részben nem alkalmasak: a kellőleg el nem helyezhető foglyok más törvényszék fogházába helyezendők át.

Feladat.

A fogházakban őriztetnek:

1. az előleges letartóztatás — vagy
2. vizsgálati fogságba helyezett egyének: továbbá
3. a fogságbüntetésre elítéltek addig, míg ezen büntetésük le nem telik: s végre
4. az államfogház-, börtön- vagy fegyházbüntetésre ítélték addig, míg az ellenük hozott ítélet jogerőre nem emelkedik, vagy más okból rendeltetésük helyére nem szállíthatnak.

A letartóztatás feltételeiről és módzatairól.

A fogházakba rendszerint csak kir. bírósági ítélet, határozat, rendelet, meghagyás vagy megkeresés alapján lehet valakit befogadni.

A jövedéki kihágás miatt letartóztatottakat is be kell fogadni a járásbírósi fogházba, a mennyiben itt elég hely van, s azok a közigazgatási fogházban el nem férnek.

A kir. törvényszékek és az azoknál alkalmazott vizsgálóbírák a fogházfelügyelőnek nem adnak közvetlenül utasításokat, hanem a fogházfelügyelő úgy a fogházba való befogadásokat, mint a szabadlábra helyezéseket elrendelő bírói határozatokról a kir. ügyész közvetítésével nyer értesülést, illetőleg a kir. ügyész utasítja az említett bírói határozatok foganatosítására.

Ha sürgős esetekben a kir. ügyészség rendelete, vagy közbiztonsági és más arra jogosult közegek megkeresése folytán vétetik fel valaki a fogházhelyiségekbe előleges letartóztatás végett: arról a fogházfelügyelőtisztt (járásbírósnál az, ki a fogházra közvetlenül felügyel) a bírósághoz, s ha nem a kir. ügyész rendelete folytán vétetett fel, ahhoz is haladéktalanul jelentést tesz. Az ezen letartóztatást helybenhagyó vagy megszüntető bírói határozat a letartóztatástól számítandó 48 óra alatt, a fogházfelügyelővel s ennek útján egyszersmind a letartóztatottal is tudatandó. Ezért úgy a kir. ügyész, valamint a kir. bíróság vezetője felelősek.

A jövedéki kihágás miatt letartóztatottaknak bekísérése alkalmával az illető pénzügyi közeget figyelmeztetni kell, hogy 48 órán túl terjedő letartóztatás csakis az illetékes pénzügyőri biztos által hozott s a kir. járásbírónak kézbesített írásbeli határozata alapján foganatosítható.

Ha egyszerre több bűntárs vitetik be, azokat a fogházfelügyelő nem egy csoportban, hanem egymástól elkülönítve állíttatja szemrevétel és bejegyzés végett maga elé s intézkedik, hogy az egyidejűleg beszállított bűntársak az alatt is, míg elzártnának, egymással ne közlekedhessenek.

A letartóztatottak irányában követendő bánásmódról.

A vádlott letartóztatása s elzárása kellő elővigyázattal, hogy meg ne szökjék, de egyszersmind becsületének és személyének lehető kiméletben tartásával foganatosíttassék. Ugyanez tartassék szem előtt minden más elzárt irányában akkor is.

ha a fogoly vagy rab egy fogházból a másikba vagy kerületi börtönökbe, vagy végre valamely országos fegyintézetbe szállíttatik. Különösen kimélettél kell az eddig feddetlen egyénnel bánni. Csak akkor lehet a letartóztatandó egyén irányában erőszakot használni, ha az ellenáll vagy szökni akar.

Mindenik fogoly az e célra alkalmazott őrszemélyzet által folytonos felügyelet alatt tartandó.

Az örökösét a férfi letartóztatottak felett a fogházi örök, a letartóztatott nőkkel szemben pedig lehetőleg felügyelők teljesítik.

Minden fogoly rendszerint harmadik személyben szólítandó meg.

A letartóztatottak törvénytelen sanyargatásáról s azoknak magáncélokra alkalmazásáról.

Azon hivatalos személy, aki valamely befogott vagy elítélt egyénnek letartóztatását vagy büntetését törvénytelen sanyargatásokkal súlyosítja: a mennyiben e tette bünvádi eljárás tárgyát nem képezi, fegyelmi úton vonandó feleletre.

Egy hivatalos személynek sem lehet valamely fogollyal magánösszeköttetésbe lépni, attól valamit elfogadni, azt magáncéljaira igénybe venni, sem pedig attól annak magáncéljaira vonatkozó valamely megbízatást további gondoskodás végett elvállalni, -- hanem -- ha ez nyilván a házi rendhez tartoznék, vagy a kir. ügyész világos beleegyezésével történnék.

Az elzártak elkülönítéséről s osztályozásáról.

Az előlegesen s a fenytő vizsgálat végett letartóztatottak az elítéltektől mindenkor elkülönítendők.

A mi az előlegesen letartóztatottakat és vizsgálati foglyokat illeti, a mennyire lehetséges, ezen letartóztatottak mindegyike külön zárva tartandó.

Hol ez elegendő s alkalmas helyiségek hiányában egyelőre foganatosítható nem volna: gondoskodni kell arról, hogy legalább az ugyanazon vétség vagy büntett elkövetésében való részvétellel vádolt személyek egymástól egészen elkülönítve tartassanak.

A férfiak a nőktől, mind az előlegesen letartóztatottakat és vizsgálati foglyokat, mind pedig az elítélteket illetőleg mindenkor feltétlenül teljesen elkülönítendők.

Off, hol a helyi viszonyok megengedik, további elkülönítések is eszközölthetnek. tekintettel az életkorra, a letartóz-

tatottnak fogsága ideje alatti és korábbi elkölcsi viseletére, műveltségi állapotára, társadalmi állására s az elkövetett véttség vagy büntett minőségére.

Az eszközölt elkülönítések nem csak a külön hálótermekben, hanem a munka s a szabad légen való mozgás ideje alatt is, a mennyire csak lehet, következetesen foganatósítandók.

Az elzárttal ártatlan hozzátartozói együtt nem tartathatnak.

Nem engedhető meg, hogy a fogoly házastársa és gyermekei, kik ellen arra törvényes ok fenn nem forog, a fogollyal együtt fogságba téessenek, még akkor sem, ha ők ezt maguk kívánják és kérik. Ha a fogoly gyermekeinek kora, testalkata vagy egyéb viszonyai ezekre nézve különös gondoskodást tennének szükségessé: a bíróság e végre vagy közvetlenül, vagy a polgári bíróság vagy a politikai hatóság útján köteles a kellő intézkedéseket megtenni s e célból a rokonnakat, az illető községet, vagy valamely jótékony intézetet igénybe venni.

Az elzártakkal való közlekedés korlátozásáról.

A fogollyal egyedül, azaz négy szem között, rendszerint csak a törvényszéki elnök vagy helyettese, a kir. ügyész vagy helyettese, a vizsgálóbíró, a fogházfelügyelő, a fogházörrmester s az őrszemélyzetnek kirendelt tagjai érintkezhetnek.

Idegen a még el nem ítélt fogollyal csak a vizsgálóbírónak és a kir. ügyésznek vagy meghatalmazottjának engedélye, — elítélt fogollyal pedig csak az utóbbinak (mindkét esetben a törvényszék székhelyén kívüli járásbírósnál a járásbírónak) engedélye mellett közlekedhetik.

Azon idegenek is, kik állásukból vagy hivatásukból folyó közelebbi érdekből kívánják a fogház meglekintését: oda csak a kir. ügyész vagy helyettesének különös engedélyével bocsáthatnak be, hol a kir. ügyész vagy az általa kirendelt valamely más hivatalnok által vezetettnek. A fennálló házi rendet az ily látogatók is figyelemben tartani tartoznak.

Ittas állapotban senki sem bocsátható a fogházépületbe.

Egyáltalában nem engedhető meg a letartóztatottakkal való közlekedés azoknak, akik felől tudva van, hogy valamely becstelönítő büntettért már büntetve valának, továbbá azoknak, akik mint szabadszemélyek (kéjhölgyek), kerítők s bordély-

házak tulajdonosai ismereteseek, kivéven, ha ezek közül az illető: atyja, anyja, fia vagy leánya, férje, hitvese, fivére vagy nővére volna a fogolynak.

A büntetés folytonosságáról.

A szabadságvesztés büntetés a jogerőre emelkedett bírói ítélet kihirdetése után – kivéve, ha a bíróság annak megkezdésére halasztást engedélyezett, minden további haladék és minden megszakítás nélkül végrehajtandó.

A fogházhelyiségek minőségéről és kellékeiről.

A fogházhelyiségek berendezésénél lehetőség szerint arra kell ügyelni, hogy elegendő számú s térfogatu fogdák legyenek a letartóztatottak befogadására, hogy a közös hálótérmeiken s illetőleg munkatérmeiken kívül néhány magánzárka, s ezek között a fegyelemileg fenytítették számára egy-két sötét zárka is álljon rendelkezésre: hogy a betegek számára kórházul külön szobák rendeztessenek be, s halottaskamra is állitassék fel.

Továbbá, ha eszközölhető, legyen az épületben a fogház-felügyelőnek egy hivatalos szobája, fogadó szoba, örtanya, a foglyok részére fürdő szoba, mosókonyha; a fogház leltári tárgyai tartására, valamint a letartóztatottaktól elvett tárgyak megörzésére is egy külön kamra; kemenczével felszerelt külön helyiség a tisztátlan foglyok s ezek ruháinak a férgek-től való megtisztítása végett: a padlás pedig ruhaszáritásra alkalmaztassék. Végül szükséges, hogy a fogház egy vagy több oly udvarral rendelkezék, hol a letartóztatottak a szabad levegőn testi mozgást végezhetnek, s ezen zárt udvarok kerítése, ha t. i. épületekkel nincsenek körülvéve, a biztonságnak megfelelő magas és minden nyilástól vagy oly hasadéktól, melyen át közlekedni vagy ki- s betekinteni lehetne, teljesen ment legyen.

Ha a fogház a törvényszéki vagy járásbírósi épülettel, vagy más nyilvános használatra rendelt helyiségekkel közvetlen kapcsolatban áll: hacsak lehetséges, oly intézkedés teendő, hogy a fogház helyiségek amazoktól úgy elkülönitessenek, hogy mindegyikhez más bejárat szolgáljon.

A fogház egyes helyiségei tekintetében megjegyeztetik, hogy azok a biztonságnak és a fogoly egészségének lehetőleg

megfelelők legyenek. Az egyes szobák oly térfogattal birjanak, hogy azokban mindenik letartóztatottra legalább 20 köbméter levegő jusson.

Hol a falak nem vastagok vagy az egészség ártalmára nedvesek: belülről hydraulikus mészszel vakolandók be, és vastag deszkákkal bélelendők ki.

A mennyiben a légújítása más, czélszerűbb módon nem történik, mindenik szoba fenn az ablak felett, vagy ennek felső részén egy szelelőlyukkal vagy csövel láttassék el. Az ablakok erős keresztvasakkal úgy alkalmaztassanak, hogy azok elég világosságot bocsássanak be, de azokon se ki-, se belátni s közlekedni ne lehessen.

Az ajtók vaspántokkal és kívülről erős kettős zárral látandók el. Az ajtó közepén 15 -20 czentiméternyi négyszögü nyílás vágandó, mely kívülről felnyitható és becsukható legyen, ez arra szolgálván, hogy friss lég bocsáttathassék be, és az ör bármikor betekinthessen. A mennyiben a fogdák melegítésére más czélszerűbb fűtősmód nincsen alkalmazásban: a használatban levő kemenczék belől, valamint a kémények is vasrudakkal biztosítandók: a fűtésre szolgáló külső nyílás pedig gondosan zárva tartandó. A világítás a helyi viszonyok szerint oly módon és oly mérvben eszközözendő, hogy az a biztonság czéljának megfeleljen. Az egyes fogdák s hálótermek folyó számokkal látandók el s e számok az ajtókon megjelölendők.

A fogházépületek jókarban tartása végett azokon a szükséges javítások évenként eszközöltessenek s a belső helyiségek és folyosók is évenként legalább egyszer kimeszeltessenek. Nemkülönben a fogházak minden helyiségében példás tisztaságnak kell uralkodni.

Nemcsak maguk a fogdák, de a folyosók s lépcsők is stb. naponként tisztítandók. A fogdák napjában többször is szellőztetendők, és padlóik, valahányszor a kellő tisztaság megkívánja, surolandók.

A fűtendő helyiségek hőmérsékletének fentartására nézve az orvos utmutatásai irányadók.

Az ártalmas kigőzölgésü üritékesek helyett, ha azok kellőleg elzárható fülkékben nem tartathatnak, szagtalan üritékedények szerzendők be.

Az elzártak tisztálkodásáról, ruházatáról és házi eszközeiről.

Kellő gond fordítandó a foglyok testi és ruházati tisztaságára is. Reggel felkeléskor arcukat, füleiket s kezeiket tisztára mosni, a hajukat fésűvel rendbehozni tartoznak. A poros munkával foglalkozó foglyok arcukat s kezeiket lefekvés előtt is mossák meg. A foglyok kötelezendők minden két hétben mellük, karjaik s lábaik megmosására is. A nyári évszakban a körülményekhez képest legalább minden hónapban egyszer hideg, a többi évszakokban pedig legalább negyedévenként meleg vízben fürödni tartoznak. A betegek fürdéséről az orvos belátása szerint rendelkezik. A fürdésre és nagyobb mosdásra külön szoba rendezendő be.

A kellő tisztaságot elhanyagoló férfi foglyok haja és szakálla rövidre nyírható, illetőleg leborotválható.

A hajnyírás ez esetben minden két hóban, a borotválás pedig hetenkint ismétlendő.

Mindenik fogolynak ágya fölé a hálóteremben egy kis tábla függesztetik, melyre az illető törzskönyvi száma iratik. Ugyancsak a folyosón is minden hálószoa ajtaja mellé egy fekete tábla akasztatik, melyre szintén a szobában elhelyezett foglyok törzskönyvi és osztályzati száma jegyeztetik fel.

Az előlegesen letartóztatott és vizsgálati foglyok, a járás-bíróságok által elítélt és a járási fogházakban letartóztatva levő egyének, valamint a törvényszéki fogházakban letartóztatottak közül is mindazok, akik 2 évnél rövidebb tartamu fogságra vannak elítélve, rendszerint saját ruhájukban töltik fogságukat; míg ellenben a két évnél hosszabb fogházbüntetésre, valamint a börtönre elítéltek -- ez utóbbiak minden kivétel nélkül -- fogolyruhába öltöztetnek és pedig téli és nyári fővel, ujjassal, mellénnyel, nadrággal, továbbá bakancscsal, nyakravalóval, inggel, gatyával, kapczával, zsebkendővel, s illetőleg a nőfoglyok: inggel, téli s nyári fejkötővel, téli s nyári felső s alsószoknyával s ujjassal, nyakkendővel, magas köténnyel, harisnyával, szintén bakancscsal és végül zsebkendővel láttatnak el.

A foglyokra legalább minden héten, akik poros és szennyes munkával foglalkoznak, azokra gyakrabban is adandó tiszta alsóruha. A zsebkendő, a kötény és törülörongy is hetenkint váltandó. Minden zárka annyi törülköző kendővel látandó el, hogy legalább két egyénre hetenkint egy tiszta jusson. A

betegszobákban minden beteg használatára külön tiszta törülköző jár.

A foglyok ágyi szalmazsákjában és vánkoshéjában is a szalma félévenként ujjal cseréltetik fel.

Szükséges, hogy a takarózó pokrócz is gyakrabban ki-poroltassék, s hogy az ágybeli lepedő és a vánkoshéj havonkint, s ha úgy kívántatik gyakrabban is tisztákkal váltassanak fel.

Az egészséges foglyok fehérruhái, törülközői, ágylepedői és vánkoshéjai a betegekétől mindenkor külön mosatandók, miután előzőleg gőzben, s illetőleg lugozás által kipároltattak.

A foglyok maguk tartoznak ruháikat gondosan kijavítani, mire nézve esetről-esetre a napirendben megállapított időben nekik a foltozáshoz szükséges anyagok és eszközök kellő utmutatás mellett átadatnak. Lábbeliök tisztántartásáról és gyakori megkenéséről is gondoskodni tartoznak.

Minden egyes szobában a lehetőséghez képest legyen minden egyes fogoly számára: *a)* egy nappal összehajtható vaságy, vagy tábori faágy, vagy pedig a falhoz erősített közönséges fanyoszolya; *b)* egy az ágy mellett a falhoz szegzett deszkapolcz, két faszeggel ruhaakasztásra; *c)* két ételtartó tál, czinből vagy cserépből; *d)* egy evőkanál, czinből vagy fából; *e)* egy pohár, kőből vagy üvegből; *f)* egy fésű; *g)* egy törölrüha. Ezeken kívül legyen a hálóteremben a foglyok számához képest: *h)* egy vagy több, helyéről mozdíthatlan asztal; *i)* minden fogoly számára egy az asztal közelében a padlóhoz erősített faszék, vagy ezek helyett mindenik asztal hosszában kétfelől két leszögezett pad; *k)* vizeztartó cseber; *l)* mosdó faedény; *m)* ruhakefe, csizmakefe, szappan és seprő. Végül legyen mindenik hálóteremben egy-két példány: új testamentom, bibliatörténet, imádságos és énekes könyv.

Mindezen leltári tárgyak gondos épentartásáért s kiméletes használatáért a foglyok egyenkint és egyetemleg felelősek.

A fogházfelügyelő a fogház tulajdonát képező összes tárgyakról pontos leltári jegyzéket vezet; a foglyok használatára kiadott ruhákat, házieszközöket, könyveket hetenkint, — a rövid idei használatra átadott tárgyakat, mint: borotvát, tükröt, ollót, árat, tűt, írószereket stb. pedig vett használat után a fogházi őrmester által azonnal számba véteti.

Az elzártak ételmezéséről.

A fogházbeli élelem kiszolgáltatása az egészségesek és betegek részére külön-külön megállapított étlap szerint történik.

Ezen élelemnek általában egyszerűnek, egészségesnek, táplálónak és az évszakokhoz lehetőleg alkalmazottnak kell lenni.

A napi adag annyi legyen, hogy a letartóztatott éhséget ne szenvedjen.

A főtt ételek készítési módjára nézve lehetőleg tekintetbe veendők azon vidék szokásai, hova a letartóztatottak legnagyobb része tartozik.

A mennyire lehet, a foglyok hetenkint legalább két ízben legalább 10-5 dg. főtt vagy sült husban részesítendők. A foglyok kenyere pedig korpátlan nehéz rozs, vagy korpátlan kétszeres lisztből mindenkor jól kisütve készíttessék s a kiosztáskor legalább egy napos és legfőlebb három napos sütésű legyen, s minden fogoly rendes napi adagja a kiosztáskor legalább 56 dg. súlytal birjon.

Azon vidékek fogházaiban, hol az életmód, a megszokás az égalji viszonyok, valamint azokban is, hol erősebb munkákkal való állandó foglalkozás folytán a foglyoknak testi erejük és munkaképességük fentartására több táplálékra van szükségök; a kir. főügyész a kenyeret, valamint szükség esetén az ételeket is azokra nézve, kik azt erősebb testalkatuknál fogva vagy egészségi szempontból az orvos véleménye alapján igénylik, nagyobb adagokban állapíthatja meg.

Az előszabott fogházi ételek a börtönbüntetésre elítélteknek kivétel nélküli, a fogházbüntetésre elítélteknek pedig rendszerinti táplálékát képezik.

Ez utóbbiakra nézve kivételnek lehet helye:

1. ha a bírósági ítélet megengedi, hogy önmagukat élelmezhessék;

2. ha valamely kir. járásbíróság által íteltettek el, és pedig ez esetben büntetésüknek egész időtartama alatt;

3. a büntetés idő két utolsó harmadrészében, habár az ítéletet valamely kir. törvényszék hozta is, de ha az elítélt magát e kedvezményre kiválóan jó viselet által érdemesíti.

A 2-ik és 3-ik pont alatt felemlítettek azonban e kedvezménytől fegyelmi fenytékképp meg is foszthatók.

A szeszes italok élvezete, ugyszintén a dohányzás és

bagózás tiltva van; de kivételes kedvezménykép a különösen jó viseletű foglyok hetenkint egyszer, a rabok pedig, ugyane föltétel alatt minden két hétben egyszer, ugyszintén Ő Felsége születése és Szt. István király napján egy-egy félliter borban részesíthetők.

A házi könyvtárról.

Minden egyes kivált népesebb fogház a foglyok közhasználatára szolgáló házi könyvtárral látandó el, a mely *a)* vallásos. *b)* népszerű erkölcsnemesítő, javító és hasznos mulattató. *c)* gazdasági iparműtani és háztartási, s végül *d)* iskolai tankönyveket tartalmazhat a megfelelő nyelveken.

Munkáról.

Valamint a fogházra, úgy a börtönre elítéltek is, a mennyiben az előbbiekre nézve a bírósági ítélet kivételt nem tesz, viszonyaiknak megfelelő munkára köteleztetnek, az illető fogházban meghonosított munkanemek közül azonban, a mennyiben a munkaviszonyok megengedik, szabadon választhatnak.

A magánelzárásban levő foglyok munkájukat ugyanott teljesítik.

A foglyokat a fogház területén kívül csupán közmunkával és csak beleegyezésükkel lehet foglalkoztatni, mely esetben a fegyházbüntetésre elítéltektől, valamint a szabadmunkásoktól is elkülönítendők.

Közmunkának állami felügyelet alatt az állam hasznára végzendő munkálatok neveztetnek.

Az istentiszteletről és oktatásról.

A mennyire lehetséges, az elítélt foglyok ünnepnapokon, vallásfelekezetek szerint, rendes lelkészek által istentiszteletben és vallás erkölcsi tanításokban részesíttetnek, s a körülményekhez képest közhasznú ismeretekben mint felnőttek oktattatnak, s esetleg részükre, osztályonként, közérdekű tárgyakról népszerű előadásban felolvasások is tartathatnak.

A fogházbüntetés tartama alatt áttérésnek egyik vallásról a másikra helye nincsen.

A szabad lég élvezéséről.

A vizsgálati foglyok, úgy mint az elítéltek, időnkint és pedig a mennyiben a fogház szerkezete és egyéb körülmények

megengedik, naponkint délelőtt és délután is legalább egy órára a fogház területén belül szabad levegőre bocsátandók s e részben nagyobb figyelem azokra fordítandó, kikre nézve az orvos a szabad lég élvezetét egészségi szempontból különösen ajánlja. E sétánál azonban kiválólág arra kell ügyelni, hogy egy időben egy sétahelyre csak egy fogda, vagy osztálybeliek bocsáttassanak ki, s hogy a másokkal való közlekedésre, összebeszélésekre és szökési kísérletekre legcsekélyebb alkalom se adathassék.

A betegekről.

A foglyok betegségük esetén gondos gyógyításban s beteg állapotuknak megfelelő ételmezésben részesítendők. E célból minden nagyobb fogháznál a betegek számára kórházul külön helyiségek rendezendők be és pedig külön a vizsgálatiak, külön az elítéltek s külön a nők és külön a fineműek számára. Ily kórházul tágas, világos, s a mennyre lehet, a napkelet felé fekvő szobák tartandók fenn, melyek berendezésénél a beteg személyek szükségleteire kellő figyelem fordítandó ugyan, de egyszersmind a fogházak szerkezetére vonatkozó szabályok is szem előtt tartandók.

Míg a fogoly csak fennjáró beteg, s betegsége nem veszélyes, nem ragadós, izgató nagy fájdalmakkal, éjjeli nyugtalanságokkal s undorító tünetekkel, vagy a szemérem sérelmével nem jár, mindaddig a többiekkel együtt a rendes fogház helyiségeiben tartható s könnyű munkával is ellátandó. De ellenkező esetben, valamint akkor is, mihelyt azt az orvos szükségesnek találja, a beteg az egészségesektől elkülönítendő s a fogház kórosztályába szállítandó, hol a nagy betegek, valamint a haldoklók ágyai elé is, ha nem egyedül ápoltatnak a betegszobában, spanyolfalak állítandók fel.

A betegeknek s betegszobáknak tisztántartása s e szobák gyakori szellőztetése a legpontosabban foganatosítandó. E szobák föltétlenül szagtalan ürítékedényekkel látandók el, s minden beteg ágya mellé, ha úgy kívántatik, naponkint többször is kiürítendő köpedények helyezendők.

E helyiségek rendszeres fertőztelenítése el nem hanyagolandó.

A kórházban mindenik beteg ágya fölé egy táblácska függesztetik, melyre az illetőnek törzskönyvi száma, a kór-

házba történt felvételének napja, betegségének latin neve s a naponként megszabott betegétadag felíratik.

Az orvos a beteg gyógykezelése körül a részére kiadott utasítás szerint jár el.

Ő két könyvet vezet, u. m.: 1. egy lajstromot az összes betegekről, melybe a beteg nevét, törzskönyvi számát, betegségének minőségét, ahhoz képest, a mint fenjáró vagy kórházi fekvőbeteg; a betegség latin nevét, a betegség kezdetének s végének idejét és a gyógykezelés eredményét; 2. egy vénkönyvet, melybe a rendelt orvosságokat jegyzi fel. Ezenfelül a betegek élelmezési utalványába is az étadagok számát sajátkezüleg bejegyzi s azt aláírásával ellátja.

Az orvos szorosan felügyel arra, hogy a betegek az általa rendelt orvosságokat valóban használják, s magukat az ő utasításaihoz tartás; valamint arra is, hogy a felügyelők s a betegápolók kötelességeiket a betegek irányában lelkiismeretesen teljesítsék. A betegápolók a kórházi ételekben egész adagokban részesülnek. De kiterjed még az orvos gondja arra is, hogy a kórházból elbocsátottak vagy elhaltak ágyruháit azonnal tisztákkal váltassanak fel; a ragályos betegekéi pedig az ő utasítása szerint fertőzteleníttessenek vagy elégtessenek.

Az orvos egyébiránt minden jelentékenyebb utasításait, fontosabb észrevételeit, jelentéseit és javaslatait stb. sajátkezüleg röviden feljegyzi a fogházfelügyelő naplójába, a melyet ez mindenkor kellő figyelemmel átolvasni, s a körülményekhez képest e jegyzeteket vagy tudomásul venni, vagy azok alapján — a mennyiben az ő beleegyezése is kívántatik, — határozni, vagy további intézkedést, s esetleg a kir. ügyészhez a napló bemutatása mellett jelentést tenni tartozik.

Ha oly fogházban betegszik meg valamely fogoly, a mely kórosztálylyal nem rendelkezik, s ha e betegség az orvos által komoly betegségnek ismertetik fel: ezen esetben az illető, ha őt súlyos bűnvád terheli, s különben is könnyen a vizsgálat megghiúsításától vagy szökéstől lehetne tartani, a legközelebbi oly fogházba szállítandó át, hol ily kóroda létezik, hahogy a szállítás a beteg életének veszélyeztetésével nem jár.

De ha ezen áthelyezés tanácsosnak vagy eszközölhetőnek egy vagy más tekintetből nem mutatkoznék, akkor ezen beteg számára egy arra alkalmas külön szoba rendezendő be,

vagy bérlendő ki, s az illető felgyógyulásáig vagy haláláig figyelmes ápolás és gyógyítás mellett ott ép oly gondos őrizet alatt tartandó, mintha fogházi kórodában feküdnék.

Ha azonban sem a vizsgálat meghiusításától, sem szökéstől tartani nem lehet, a vétség is, melylyel az illető vádoltatik, vagy a melyet az elítélt elkövetett, csekélyebb természetű, s különben az illetőnek egyénisége is tekintetre érdemes, úgy az, kezesség mellett, ha ő vagy valamely hozzátartozója kívánja, családjához, rokonaihoz vagy valamely más magánházhhoz is ápolás végett, betegsége tartamára, miglen t. i. ismét fenjárhat, helyben kiadható, vagy a helybeli kórházban, vagy a szegények ápolójában elhelyezhető.

Ha pedig helyben vagy a közeli községben országos vagy rendszeres községi kórház létezik, a czélszerű kórházi helyiséggel nem rendelkező fogházban súlyosan megbetegedett, vagy ragályos nyavalyában esett foglyok, valamint azok is, akik gyakori időszakokban előforduló nehéz nyavalyában szenvednek, ezen kórházba vétetendők fel, e célra elkülönített osztályba.

Ha a súlyos betegségbe esett fogoly a fogházi orvoson kívül még különös bizalmát bíró más orvos tanácsát és segédelmét is kívánná használni, akkor, ha az lehetséges, azon orvos is meghivandó a beteg állapota felett tartandó orvosi tanácskozássra. Ez azonban mindenkor az illető letartóztatottnak vagy családjának költségére történjék. Ugyanily esetben megengedtetik az is, hogy a letartóztatotthoz, ha úgy kívánná, a fogház rendes lelkészén kívül más lelkész is meghívathassék.

Ha pedig a súlyosan beteg fogoly családját vagy rokonait óhajtáná látni, a beteg ezen kívánsága is, ha a vizsgálat meghiusításától vagy máskülönben a büntetés kijátszásától tartani nem lehet, a mennyiben azt az idő és egyéb körülmények megengedik, rendszerint teljesítendő.

A főbenjáró súlyos büntetssel terhelt vizsgálati foglyoknak ezen kívánságuk azonban csak a legnagyobb elővigyázat mellett és főleg csak az esetben teljesíthetetik, ha az orvos a betegséget csakugyan halálosnak vagy legalább a felgyógyuláshoz kétes reményt nyújtónak nyilvánítaná.

A gyermekágyas betegről és csecsemőjéről.

Ugyancsak a fönnebbi szabályok alkalmazandók a fogházba viselősen került és elzáratásuk ideje alatt szülő nőszemélyek irányában is.

E célra a kórházban külön helyiség rendezendő be, ha helyben külön szülház nem létezik; s mindaz eltávolítandó, mi a szüléskor az anyának vagy a gyermeknek életét veszélyeztetné.

Az anya gyermekágya és szoptatása idején gyermekével együtt állapotának megfelelő ápolásban és tartásban részesítendő, s a gyermeknek a szülöttek anyakönyvébe való törvényszerű bejegyeztetése végett a kellő intézkedések megteendők.

Míg a gyermeknek az anyai emlőre szüksége van s az anya azt szoptathatja, mindaddig a csecsemő anyjánál hagyandó.

Ha az anya szoptatni nem volna képes, vagy nem akarna, gondviselés végett a gyermek az atyának vagy az anya rokonainak, mihelyt lehetséges, adassék át; ha pedig ilyenek nem találhatnának, vagy szegénységük miatt dajka fogadására s a gyermek tartására tehetetlenek volnának, a gyermek szoptatás és ápolás végett a fogház falain kívül a rabtartási átalányból előlegezendő költségen késedelem nélkül kiadandó.

Az ily gyermeknek tartási s ápolási költségei a kir. belügyminisztérium felügyelete alatt álló lelcenzalapnak terhére számítandók fel.

A kir. ügyészség a gyermekről ennek másfél éves koráig tartozik gondoskodni. E szabály alul csak abban az esetben történhetik eltérés, ha a gyermek másfél éves korában is még annyira fejletlen, hogy hatósági orvos szakvéleménye szerint a korához mért eledelekkel táplálkozni még nem képes. Ebben az esetben a gyermeket addig kell az anyjánál vagy tápanyánál hagyni, míg azt a hatósági orvos szükségesnek bizonyítja.

Ha a nő teherbeejtése letartóztatásának idejére esik, a hivatal személyzetéhez tartozó teherbeejtő, valamint mindazok irányában, kik cselekvőleges részvétük vagy mulasztásaik által arra alkalmat szolgáltatottak, szigorú fegyelmi vizsgálat indítandó, s arról az igazságügyminisztériumhoz jelentés teendő.

Reménytelen betegek hazabocsátásáról.

Kivételes esetekben oly elítélt beteg foglyot, ki testileg már elgyengülve, a fogház kórágynai előrehaladott tüdőgümösödésben, vérszegénységben, vagy görvélykórban, vagy más hasonló lassabban fejlődő nyavalyában nagymértékben szenvednek s az alapos felülvizsgálatot tartott orvosi bizottság nyilatkozata szerint felgyógyulásukhoz mi remény sem kötte-tik, valamint azon szembeteg foglyok is, kiket a fogház falai között látszervük elvesztésének komoly veszélye fenyeget — egyéb tekintetre méltó körülmények mellett önmaguk vagy hozzátartozóik kérelmére az orvos s a kir. ügyészség és fő-ügyészség javaslata s az igazságügyminisztérium engedélye folytán kezesség mellett ideiglenesen hazabocsáttathatnak.

A kir. ügyész azonban gondoskodni és arra ügyelni tartozik, hogy az ekképen hazabocsátott foglyok rendőri felügyelet alá helyeztessenek s egészségi állapotuk jobbrafordul-tával szabadságbüntetésük hátralevő idejének kitöltése végett a fogházba visszaszállíttassanak; ha pedig időközben elhalná-nak, a nyilvántartásból kivétszenek, s ezen eset a minisz-teriumnak is feljelentessék.

Az elmebetegekről.

Ha valamely foglyon az elmebetegség jelei mutatkoznak, annak ebbeli állapota, a szükséges elővigyázati szabályok alkalmazása mellett, szoros figyelemmel kísérendő, s ha a betegség csakugyan félreismerhetlenül elmehábornak bizonyul-ne be, mindazon esetekben, midőn annak gyógyulhatósága vagy gyógyíthatlansága még nem állapítható meg, az illető egyén egészségének helyreállítására ép oly gond fordítandó, mint más betegekére nézve.

Ha a fogházi vagy törvényszéki orvos megfigyelése biztos eredményre nem vezetne, a vizsgálati fogolynak megfigyelési rendszer alá vétel végett az orsz. tébolydába leendő felvétele iránt a kir. ügyész a főügyész útján intézkedik.

Ha a törvényszéki vagy fogházi orvosnak alapos megfigyelése folytán a letartóztatott állapota valósággal elmebeteg-ségnek bizonyulna be, jól meg kell fontolni az orvosnak, ha vajjon a beteg állapota olyan-e, hogy ennek további czélszerű ápolása a fogházban lehetséges, sőt kívánatos, a mennyiben a lélekháborodások néha oly tünetekben is

jelentkeznek, melyek szerint a tébolyodás a benső gonosz-ságot és gonosz érzületet még teljességgel nem enyésztteti el, midőn tehát a fogházi biztos őrizet előnyösebb a tébolydai vagy ápoldabeli letartóztatásnál, vagy pedig szükségesnek mutatkozik annak azonnali elszállíttatása a tébolydába, mely esetben a betegnek a tébolydába leendő fölvétele s illetőleg a fölvétel engedélyezésének előzetes kieszközlése iránt a kir. főügyészség útján késedelem nélkül lépések teendők.

Az országos tébolydába való fölvétel engedélye a kir. igazságügyminiszterium útján a kir. belügyminiszteriumnál eszközöltetik ki.

Minthogy a fennálló szabályok szerint, az országos tébolydába rendszerint csak oly egyén vétethetik fel rendes ápolás és tartás végett, aki felől a hatósági orvos hitelesen bizonyítja, hogy valóban elmebeteg és pedig vagy oly elmebeteg, a kinek gyógyulásához kilátás van, vagy aki, habár gyógyíthatlan, de a közbiztonságra nézve tényleg veszélyes: ezekhez képest az illető kir. ügyészség azon jelentéséhez, melyet a kérdéses elmebetegnek valamely orsz. tébolydába leendő felvétele iránt teszen, a következő okmányok melléklendők, ugymint:

a) a fogházi orvosnak hivatalos bizonyítványa arról, hogy a tébolydába felveendő egyén valósággal elmebetegségben szenved; b) a fogházi orvosnak ezen bizonyítványához csatolt s a beteg állapotáról tüzetesen szerkesztett kórrajza, melyben különösen kiemelendők: az elmebántalom neme, a gyógyulásra való netaláni kilátás és azon körülmény, vajjon a betegnek az orsz. tébolydába való elhelyezése közbiztonsági szempontból okvetlenül szükséges-e, s esetleges közveszélyessége mily tettekben nyilvánul. Továbbá a tébolydai tápdíjaknak -- melyek egyelőre naponként 70 krral állapítvák meg -- megtérítése czéljából melléklendő: c) az elhelyezendőnek s illetőleg fizetésre kötelezett rokonainak vagyoni állapotát kimutató hiteles okmány, illetőleg telekkönyvi kivonat és az adókiivetés alapjául szolgáló birtokívek másolata, -- esetleg pedig a szabályszerűen kiállított és hatóságilag hitelesített szegénységi bizonyítvány.

A tébolydába való szállítás és az ottani tartás költségei, ha a fogoly vagyontalan, a rabtartási átalányból előlegeztetnek.

A fogolynak a tébolydában gyógykezelés alatt töltött ideje büntetés idejébe beszámíttatik.

A mi az oly elmebeteg foglyot illeti, kinek gyógyíthat-

lansága minden kételyt kizáró módon orvosilag megállapított, ezen esetben az ily letartóztatott irányában, feltéve, hogy az bíróilag is jogérvényesen tébolyodottnak vagy eszelősnek nyilvánított, fenytő eljárásnak s illetőleg fenytő büntetésnek többé helye nem lévén, annak végleges elbocsátása s illetőségi helyére vagy esetleg valamely magán intézetbe vagy ápoldába leendő elszállíttatása végett az igazságügy-miniszteriumhoz hivatalból jelentés teendő.

A beteg kiszabadulokról.

A fogoly, azon esetben, ha büntetési idejének leteltekor oly beteg, hogy a fogházból való távozása, az orvos véleménye szerint, egészségi állapotára káros visszahatást gyakorolhatna, saját kívánságára továbbra is a kórházban tartható; de ezen esetről a kir. főügyésznek azonnal jelentést kell tenni.

A ragályos betegségben szenvedők felgyógyulásokig a kórházból nem bocsátatnak el.

A beteg végintézkedéseiről.

Ha a beteg fogoly élete komoly veszélyben van és ő ez állapotában végrendeletet tenni, vagy házasságon kívül született gyermekeit házasság által törvényesíteni akarná, a kir. ügyész köteles módot és segédkezet nyújtani ahhoz, hogy az illető végrendelet készítésére vagy házasságkötésre vonatkozó szándékát a kellő formák között végrehajthassa. Ily esetről azonban a kir. főügyész rögtön értesítendő.

A végrendelet készítése, valamint a házassági szertartás egész ideje alatt a kir. ügyész vagy helyettese állandóan jelen lenni s minden rendetlenség elhárításáról gondoskodni tartozik, ő egyszersmind értesíti az illető foglyot arról is, hogy megkészítendő végrendelete tőle átvétetvén, szabadon bocsátatásáig vagy esetleges haláláig a kir. ügyészi irattárban fog lepecsételve őriztetni.

Az elhunytakról.

Ha a fogoly a fogházban elhal, miután haláláról az orvos kétségtelen jelek által meggyőződött, hullája a halottas kamrába szállítandó; a hol pedig a fogháznak halottas kamrája vagy e célra alkalmas helyisége nincsen, ott a helybeli községi előjáróság keresendő meg ily helyiség kimutatása végett.

Az elhunyt ingbe és ha férfi, lábravalóba is öltöztetve,

egyszerű fakorporsóba tétetik s miután a halottas kamrában 48 óráig kiterítve feküdt, hogy ha az orvos egészségügyi rendészet szempontjából eltérő intézkedést nem kívánt, vallásos szertartás mellett, a köztemetőben egyszerű módon eltakarítatik és sirhalma fakereszttel vagy fejfával megjelöltetik.

Az elhunythoz tartozók, ha közel laknak, a halálesetről azonnal rövid uton értesítendőek.

Ha az elhunynak rokonai vagy hitsorsosai a holttest ünnepélyesebb eltakarítatását kívánnák, ezt, a hulla kiadatása mellett, a kellő elővigyázat s a fennálló közigazgatási rendletek megtartásával meg kell engedni; ez esetben azonban a rabtartási alapot semmi költség sem terhelheti.

Egyébíránt az illetőnek elhunytáról s annak netalán fennmaradt s esetleg az örökösöknek kiadható keresménye s egyéb értéke felől is hozzátartozói a halotti bizonyítvány megküldése mellett az illetékes hatóság útján hivatalosan értesítettnek.

Vagyon és munkakeresmény nélkül elhalt foglyok temetési költségeit a rabtartási átalányból kell fedezni.

A büntetésidő kezdete és vége.

Az elítélt fogoly büntetése, ha büntetés idejébe vizsgálati fogsága is beszámíttatott, vizsgálati fogságba helyezésének napján, különben pedig azon napon veszi kezdetét, melyen előtte a jogérvényre emelkedett birói ítélet kihirdettetett és azon nap reggelén végződik, mely a büntetésül kiszabott időszak utolsó napja után következik.

Ha a felsőbb bírósági ítéletekben a büntetés megkezdésének ideje iránt világos határozat nem foglaltatik, de az alsóbírósági ítélet az elítélt vagy hozzátartozói felebbezése folytán az elítéltnak javára változtatik meg, vagy pedig az elítélt az első vagy másodbírósági ítéletben belenyugodott, mindazonáltal a periratok bármely más okból, például a vádló felebbezése következtében, terjesztettek fel a felsőbb bírósághoz, a végítélet kihirdetéseig közbeneső időben kiállott fogság e büntetésidőbe beszámítandó.

A nap 24 órával, a hét 7 nappal, a hó s az év pedig közönséges naptár szerint számíttatik.

A honossági illetőség kitudásáról.

Ha valamely elítéltnak honossági illetősége, midőn a fogházba kerül, nem bizonyos, annak kinyomozása és meg-

állapítása végett. még az elítélt kiszabadulása előtt intézkedni kell.

Az elbocsátásról és annak kellékeiről.

A letartóztatottnak, ha a fogházból szabadon eresztetik, elbocsátásáról igazoló levél adandó ki, s egyszersmind azon községnek, hová illetékes, s esetleg azon községnek is, a hol letelepedni szándékozik, előljárósága, illetőleg rendőrhatalósága értesítendő.

Az elbocsátás rendszerint a reggeli órákban foganatosítandó.

Az elbocsátandó vagy egyszerű elbocsátó levéllel, vagy kényszerutlevéllel, melyben utazásának egész vonala eléje van szabva, láttatik el. Kényszerutlevéllel látandók el azok, kik a közbiztonságra nézve veszélyes egyéneknek tartatnak s javulásuknak letartóztatásuk alatt sem adták meggyőző jeleit: valamint azok is, akik vagy az osztrák birodalmi tanácsban képviselt országok és tartományok valamelyikébe valók, vagy pedig külföldi illetőségűek levén, az országból való kiutasításuk ítéletileg kimondatott.

Ezeknek az ország határszéleig való elkísértetésükre nézve, az államrendőrség életbeléptéig, a szállítás iránt alább következő szabályok elvei szerint a kir. ügyész intézkedik.

A kötött utlevéllel ellátott hazai illetőségű szabadulók a legközelebbi köztörvényhatósági (alispáni, szolgabírói vagy városi kapitányi, rendőri) hivatalnak adandók át, mely az utlevél láttamozása mellett, esetleg az illetők eltolonczozásáról is gondoskodik.

A szökés körüli eljárásról.

Ha valamelyik letartóztatottnak a föltételezett gondos őrködés és pontos felvigyázat daczára is sikerülne megszökni, a kir. ügyész által a szökési eset a legközelebbi közbiztonsági hatóságokkal s közegekkel, a szökevény személyes leírása mellett, annak üldözése és letartóztatása végett azonnal közlendő, s egyszersmind az erre vonatkozó körözwény a magyar kir. belügyminiszteriumhoz is, a „Rendőri Közlöny”-be leendő beiktatása végett a kir. igazságügyminiszterium utján beküldendő. Ez alkalommal a szökés okai iránt szigorú vizsgálat indítandó s annak eredménye a vizsgálati iratokkal együtt, a kir. főügyésszel tudomás s esetleg további eljárás végett közlendő.

szám.

Elbocsátó levél.

Az elbocsátott személyes leírása:

Kora _____
 Nagysága _____
 Testalkata _____
 Arcza _____
 Arcszíne _____
 Haja _____
 Homloka _____
 Szemöldöke _____
 Szeme _____
 Orra _____
 Bajusza _____
 Szája _____
 Fogai _____
 Szakála _____
 Álla _____
 Különös ismertető jelei _____

Illetőségi helye _____
 Vallása _____
 Anyanyelve _____
 Nyelvismeretei _____
 Egészségi állapota _____
 Foglalkozása _____
 Letartóztatása alatt foglalkozott-e s
 mivel? _____
 Tanult-e itt még valamely iparüzleti
 foglalkozást? _____
 Családi állapota? _____
 Bir-e vagyonnal s hol? _____
 Letartóztatása ideje alatti viselete? _____
 Elláttatott-e az utra s mivel? _____

Minő ruhában s hova utazik? _____

Hol és minő módon szándékszik magát
 fentartani? _____

Sajátkezű aláírása _____

Jegyzet:

Ezen levél előmutatója:

N. N. (az elbocsátott neve s neta-
 láni álneve) _____

_____ a _____ i kir.
 járásbírósi fogházba
 törvényszéki börtönbe a _____ N. N.

_____ kir. _____
 nek _____ évi _____ hó

_____ n _____ szám alatt kelt
 (megkeresése, határozata, jogerejű ité-
 lete) alapján 1 _____ évi _____ hó
 _____ n beszállítván; miután letar-

tóztatása a _____
 nek _____ évi
 _____ hó _____ szám alatt kelt

határozatával megszüntetett _____ vagy
 például _____ havi büntetésének
 hátralevő részét Ő Felsége, folyó évi
 _____ hó _____ napján kelt leg-
 felsőbb elhatározásával legkegyelmeseb-
 ben elengedni méltóztatott _____ mai
 napon innen szabadon bocsátatott.

Kelt _____, 1 _____ hó
 _____ napján.

kir. ügyész.

kir. fogházfelügyelő.

____ szám.

Elbocsátó levél.

Az elbocsátott személyes leírása:

Kora _____
 Nagysága _____
 Testalkata _____
 Arcza _____
 Arcszíne _____
 Haja _____
 Homloka _____
 Szemöldöke _____
 Szeme _____
 Orra _____
 Bajusza _____
 Szája _____
 Fogai _____
 Szakálla _____
 Álla _____
 Különös ismertető jelei _____

Vallása _____
 Anyanyelve _____
 Nyelvismeretei _____
 Egészségi állapota _____
 Foglalkozása _____
 Letartóztatása alatt foglalkozott-e s
 mivel? _____
 Tanult-e itt valamely iparüzleti
 foglalkozást? _____
 Családi állapota? _____
 Bir-e vagyonnal s hol? _____
 Letartóztatása ideje alatti viselete? _____
 Ellátatott-e az utra s mivel? _____
 Minő ruhában utazik? _____
 Illetőségi helye? _____
 Honnan? _____
 Meddig? _____
 Hova? _____
 Miként utazik? (kisértetik?) _____

Sajátkezű névalírása _____

J e g y z e t: (Elbocsátott a legközelebbi
 rendőrhatságnak adatik át, s az eleje
 szabott uttól nem térhet el. Ezen
 elbocsátó levél belső lapján — a
 megindulás helyén, az utközben s a
 megérkezés helyén levő illető köz-
 biztonsági hatóság által — láttamo-
 zandó.)

N. N. (az elbocsátott neve s neta-
 láni álnéve) _____

_____ a _____ i kir.

járásbirósági fogházba
 törvényszéki börtönbe a _____ N. N._____ k'r _____
 _____ nek _____ évi _____ hó

_____ n _____ szám alatt kelt

(megkeresése, határozata, jogerejű íté-
 lete) alapján 1 _____ évi _____ hó

_____ n beszállítván, miután a _____

_____ nak _____
 _____ nek _____ évi _____ hó

_____ szám alatt hozott határozatával

bizonyítékok elégtelenségéből a vád
 alul felmentetett s vizsgálati fogsága

megszüntetett _____ vagy például _____

_____ napi, _____ heti _____ havi

büntetését kitöltötte _____

mai napon szabadon bocsátatott és

innen _____ át _____
 _____ re

utazik, hol megérkezésekor a helyi

_____ nál _____
 _____ nél az első 24 óra alatt jelent-

kezni tartozik.

Kelt _____, 1 _____ hó

_____ napján.

_____
 kir. ügyész._____
 kir. fogházfelügyelő.

A letartóztatottak szállításáról.

A letartóztatottak rendszerint csak kocsin s illetőleg vaspályán és felettébb sürgős eseteket kivéve kocsin, egyedül a nappali órákban szállíthatók. Ha esetleg teljes biztonság mellett gyalog szállíttatnak, az csak száraz időben és nappali órákban történhetik.

A többrendbeli bírósági fogházakból egy irányban távolabb szállítandók összpontosítását s egyidőben szállítását, az olcsóbb szállítás és kevesebb fedezet céljából, a kir. főügyész elrendelheti.

Ha a tömeges szállítás kocsin vagy vaspályán eszközöltetik, erről az illető községi vagy köztörvényhatósági előjáróság az előfogatok kiállítása s illetőleg a vasuti állomás főnöke, a külön személyszállító kocsi kirendelése végett, legalább 24 órával a szállítmány utra indítása előtt értesítendő.

A letartóztatottak szállítása mindig örkiséret mellett történik.

A téli időben szállítandó foglyok az utra, az időjárásnak megfelelő ruházattal s ezenfelül pokróczokkal látandók el, melyeket a kísérő közegek a foglyoknak a kitűzött helyre történt szállítása után, magukkal visszavisznek. Ha ez a kísérő közegek által nem eszközöltethetnék, az érintett ruhanemüknek biztos s az államra nézve legkevésbé költséges visszaküldéséről, az áthelyezési kimutatás alapján, az illető fogház-felügyelőség, ker. börtön vagy orsz. fegyintézeti igazgatóság gondoskodik.

A szállítandó fogoly az utra megfelelő mennyiségű (napjára 112 dgr.) kenyérrel látandó el. A mennyiben az utazás egy egész napot, vagy annál is többet venne igénybe, minden egyes fogoly az évnek nyári hónapjaiban, vagyis ápril 1-től október hó 31-ig naponként legfeljebb 10 krajczár erejéig a vele vitt kenyéren felül még egyéb száraz étellel, például szalonna, turó, stb. is ellátható; az évnek november hó 1-től márczius hó 31-éig terjedő szakában pedig a most nevezett száraz étel helyett 20 krajczár erejéig meleg ételben részesíthető, úgy hogy rendes körülmények közt az egész napig tartó vagy annál is hosszabb utazásnál s ha az utazás hosszabb félbeszakítást nem szenved, minden egyes fogoly után a természetben kiszolgáltatót kenyéren felül naponként a nyári hónapokban 10 krajczárnál, a téli hónapokban pedig 20 krajczárnál több nem számítható tel.

Előre nem látható rendkívüli esetekben, melyek által az utazás hosszabb időre megszakittatik és a melyekben a szállított fogoly ideiglenesen bírósági vagy más hatósági fogházban nem helyezhető el: éjjeli szállásra 5 krajczár és a téli hónapokban, t. i. november hó 1-től márczius 31-ig ezen 5 krajczáron felül még 8 kr. fűtési és világítási kiadás is tehető fejenként, úgy hogy ily előre nem láthatott esetben is a kenyéren kívül a nyári hónapokban 15 kr., a téli hónapokban pedig 33 kr. számítható fel fejenként és naponként, mint legmagasabb kiadás. A fogházon kívüli éjjeli elszállásolás, fűtés és világítás igénybevételének szükségessége minden egyes esetben hatóságilag igazolandó.

Minden egyes fogolykísérő levélre az elszállítást elrendelő hatóság által az indulás, a foglyokat átvevő hatóság által pedig a megérkezés napja és órája reá irandó.

Az utközből komolyan megbetegedett fogoly a legközelebb eső kir. bíróság fogházába szállítandó be, hol orvosilag megvizsgáltatván, ha tovább utazása egészségi állapotára nézve veszélyesnek nyilváníthatnák, ott gondos ápolás mellett mindaddig a kórházban tartatik, míg egészségi állapotának veszélyeztetése nélkül rendeltetése helyére szállíthatatik.

Ha a szállítandó kísérésére fogházőrök alkalmaztatnak, e célra azok közül mindenkor a legmegbízhatóbb és legjózanabb egyének szemelendők ki, akik a szállítandókkal való emberies bánásmódra, de egyszersmind az azok felett való gondos őrködésre, szakadatlan éberségre is mindannyiszor figyelmeztetendők. Figyelmeztetendők továbbá arra, hogy utközből sehol a foglyok másokkal egyáltalában nem érintkezhetnek, s hogy nekik maguknak is a foglyokkal való barátkozás, különösen az azokkal együttes korcsmázás, a legszigorubb fegyelmi büntetés terhe alatt tilos.

További intézkedésig egy közörnek napidíjául 70 kr., egy fogházörmesternek, mint örvezető altisztnek pedig 1 frt állapítatik meg, örvezető altiszt (pandurörmester, csendörörmester) azonban csak nagyobb szállításoknál vagy a szállítandóknak különösen veszélyes minősége esetén alkalmazandó.

Ha valamely kir. ügyész, öreinek csekély számánál, a szállítási hely távolságánál, vagy egyéb körülményeknél fogva, nem volna azon helyzethen, hogy a szállítandó foglyokat saját fogházi örei által kísértesse: ezen esetben az illető köztörvényhatósági eljáróság pandurok (mint rendőri közegek)

kirendelése végett megkeresendő. Az ily fogolyszállításnál azonban lovas pandurok igénybe nem vétethetnek. A pandurokat mindazon esetekben, midőn a bírósági fogházakból más bírósági fogházba, ker. börtönbe vagy kir. orsz. fegyintézetbe szállítandó rabok kísérésére vétetnek igénybe, tekintet nélkül az ut távolságára, a fogházőrökre nézve fönnebb megállapítottapidijak illetik.

Ha pedig fogolykiséretre sem elegendő számu fogházi örök, sem pandurok nem állnak rendelkezésre, ezen esetben a legközelebb állomásozó sorhadi katonaság parancsnoksága keresendő meg a kívántató fedezet kirendelése végett.

Az ország erdélyi részében a szállítandó letartóztatottak kísérésére a kir. csendőrség mint eddig, ugy ezentul is igénybe vehető. A csendőrség a szállítást, ha az a vasuti vonalon kívül esik, kivételesen csendőrállomásról csendőrállomásra is eszközölheti. De ha a szállítás vaspályán történik, ezen rendőri közegek is egyfolytában tartoznak azt teljesíteni, még akkor is, ha azon hely, hová a szállítás intéztetik, Magyarországnak az erdélyi részeken kívül fekvő valamely távolabbi pontjára esik.

A fogolyszállító csendőrség és a fogházi őrség részére megállapítottapidijakban részesittetik.

Netaláni félreértések megelőzése céljából megjegyeztetik, hogy a bűnvizsgálat folyama alatt a kir. bíróság vagy ügyészség megkeresése következtében teljesített üldözés, elfogás, bíróság elé állítás, a fogházba való kísérés s minden ily rendőri természetű szolgálat a rendőri közegek által, szolgálati állásukból folyólag hivatalból teljesítendő, s az ily szolgálatok különapidijazásnak tárgyát nem képezik. Az indokolt fuvar vagy szállítási díj azonban ily esetekben is felszámítható.

A szállítási költségek rendszerint azon kir. ügyészség rabtartási pénzkészletéből fedezendő, melynek börtönéből a szállítás eszközöltetik.

A kíséréssel megbizott örnek vagy őrszemélyzet vezetőjének uti előlegül annyi pénz kézbesittetik, számadási kötelezettség terhe alatt, s uti naplójegyzék mellett, melyen az átadott s a kiadott összegek is nyugtázva kimutattatnak, a mennyi utközben az őrszemélyzetapidijaira a foglyok szállítására (előfogatokon vagy vaspályán), azok élelmezésére s elszállásolására elégségesnek mutatkozik.

Ha netalán mégis ezen összeg, valamely véletlenül közbejött rendkívüli eset által okozott többkiadás folytán, utközben

elégtelennek tünnék fel, hogy a szállítás fenn ne akadjon. ily kivételes esetben mindenik kir. ügyész köteleztetik, az előmutatott napló alapján s az abban teendő feljegyzés mellett, az őrzetőnek a szállító kir. ügyészség által utólag megtérítendő oly összeget előlegezni, a mennyi még a szállítási kiadások fedezésére szükségesnek látszik.

Ha a szállítás hosszabb utra terjed, a kísérettel megbízott őr vagy őrszemélyzet vezetője menetrenddel látandó el.

Ha kivételesen a fogollyszállítás, a kísérő őrszemélyzet váltakozása mellett, állomásról-állomásra történik, ekkor a foglyokkal, az azokra vonatkozó okmányokkal, az áthelyezési kimutatással s a menetrenddel együtt az uti napló s az uti pénz is, a visszautazásra szükséges összeg kivételével, a foglyokat tovább kísérő őrszemélyzet vezetőjének átadatik, s az átadás és átvétel az uti naplón, az átadó és átvévő nevének sajátkezű aláírása mellett, följegyeztetik.

A foglyokat rendeltetésük helyére szállító őrkiséret vezetője tartozik az uti naplót, az uti előleg netaláni maradványával, a menetrenddel s a foglykísérés alkalmával felmerült költségekről és napidijokról szóló számlával együtt, a szállítás teljesítésétől számított 14 nap alatt az illető kir. ügyészhez juttatni. Az ezen határidő alatt be nem mutatott napló elévültnek tekintetik, s az adott napidij-előleg visszatérítendő.

Ha a kísérő őrszemélyzet állomásról-állomásra váltakozik, a foglyokat rendeltetésük helyére beszállító őrkiséret vezetője, a főnőbb érintett okmányokat, a felmerült költségekről és napidijokról szóló számlával a fegyintézeti igazgatóságnak adja át, mely a számadást azonnal átvizsgálván, s a netaláni pénzmaradványt átvévén, azokat 14 nap alatt azon kir. ügyészséghez juttatja, mely a szállítást megindította.

•

A foglyoknak ker. börtönök- és orsz. fegyintézetekbe való szállításáról.

A börtön- vagy fegyházbüntetésre ítélt egyének kerületi börtönök, illetőleg fegyintézetek egyikébe lévén szállítandók: e czélból a jogerőre emelkedett ítélet foganatosításától számítandó nyolcz nap alatt a kir. ügyész az igazságügyminiszteriumhoz jelentést tenni tartozik. E jelentéshez melléklendő a szállítandó foglyoknak a törzskönyv alapján pontosan és lelkiismeretesen kitöltött s a kir. ügyész által aláírt értesítő-jegyzéke. a jogerőre emelkedett ítéletnek, — illetőleg közbevetett felebbezés esetén — a felebbviteli bíróságok által hozott ítéleteknek

s ezek indokainak másolata (Fiuméből hiteles magyar fordítása), továbbá a mennyiben az ítélet kihirdetését s illetőleg jogerőre emelkedését tanúsító záradék az ítéletre vezetve nem volna, a kihirdetésről felvett jegyzőkönyvnek másolata is, s végül a fogházi orvosnak a fogoly azon időbeli egészségi állapotára vonatkozó bizonyítványa, a mit egyébiránt az orvos az értesítő-jegyzék megfelelő rovatának sajátkezű kitöltése és aláírása által is pótolhat. A jelentésben egyszersmind az is megértesítendő, hogy a szállítás minő örkiséret (fogházi örök, pandurok, csendörök vagy sorkatonák) mellett fog eszközöltetni.

Ezen feljelentés megtörténte után az igazságügyminiszterium által mielőbb értesítettik az illető kir. ügyész, hogy a rab vagy fegyencz mely kerületi börtönbe, illetőleg orsz. fegyintézetbe szállítandó.

Ezen értesítés vétele után, ha különös akadályok nem foognak fenn, minők lehetnek például: az illető egyénnek időközben bekövetkezett betegsége, veszélyes, ragályos kórok járványa, rendkívüli időjárás, az utak járhatatlansága, a szállítandók nagy száma stb., a rab, illetőleg fegyencz biztos fedezet alatt a ker. börtönbe, illetőleg az orsz. fegyintézetbe mielőbb utnak indítandó.

A fönnebb említett okmányok, az igazságügyminiszterium által a ker. börtön- vagy fegyintézet igazgatójának már eleve megküldetnek.

Ragályos betegségben szenvedők, vagy a terhesség két utolsó havában levő nőszemélyek avagy oly betegek, kiknek egészségi állapota az elszállítás által súlyosbodnék, sem ker. börtönbe, sem országos fegyintézetbe nem szállíthatók.

Törzskönyv. Névmutató. Iratok. A védköteles jelentkezésének nyilvántartása.

Minden fogházban az alábbi minta szerint törzskönyv vezetendő és abba minden letartóztatott, befogadásától számított 24 óra alatt, személyleírásával együtt bejegyzendő.

A törzskönyvi szám minden évben elülről kezdődik.

A férjes nő vagy özvegy férjétől nyert neve szerint vezettetik be és születési neve zárójel között tüntetetik ki.

A törzskönyvhöz betűrendes névmutatót kell vezetni és ebben a férjes nőt vagy özvegycet mind a két neve alatt. valamint az álnévvel bíró egyéncet ez alatt is ki kell tüntetni.

A letartóztatottak iratai törzskönyvi számaik alatt kezel-
tetnek.

A véderőről szóló törvény (1889: VI. t.-cz.) végrehajtása
tárgyában kibocsátott utasítások értelmében kiváló gond for-
ditandó a következőkre:

1. Az állításra kötelezett letartóztatottat a fogház főnöke
(kir. ügyész, kir. járásbíró), az összeíráshoz szükséges adatok
közlése mellett, a letartóztató hely törvényhatóságánál beje-
lenti. Ennél jelenti be később más letartóztató intézetbe szállí-
tását is.

2. Az állításra kötelezett korban lévő vagy állítási köte-
lezettségének megfelelni tartozó letartóztatottat vagy feltételes
szabadságra bocsátottat nem lehet a sorozó-bizottság elé ve-
zetni; de büntetésük megszűntét a főnök közölni tartozik
azzal a törvényhatósággal, melynek területén a letartóztató
intézet létezik.

3. A letartóztatott vagy feltételes szabadságra bocsátott
népfölkelésre kötelezettet, időszaki személyes jelentkezés he-
lyett, a fogház főnöke (kir. ügyész, kir. járásbíró) írásban je-
lenti be és pedig a letartóztatottakat azon népfölkelő járás-
parancsnokságnak, melynek területén a letartóztató intézet
fekszik; a feltételes szabadságon lévőket pedig a tartózkodó
hely szerinti népfölkelő járásparancsnokságnak.

A bejelentésekre a letartóztató intézet községi előljáró-
ságánál ingyen kapható „Jelentkező lap”-ok használandók.

Az ezekből eredő teendők és határidők (október 1—31.)
még a feltételes szabadságon létel alatt is nyilvántartandók
és a törzskönyvben is kitüntetendők.

4. Oly egyéneknél, akik a hadsereg, haditengerészet,
honvédség vagy csendőrség tényleges vagy nem tényleges
(szabadságolt, tartalékos, szolgálton kívüli vagy nyugdíjas)
állományába tartoznak, a törzskönyv 25-ik rovatába a csapat-
testen kívül bejegyzendő még a rendfokozat, sorozási évszám
és az állomány neve; és úgy a befogadás, valamint a ki-
szabadulás felől a csapattest (nyilvántartó hatóság, hadkiegé-
szítési és honvédkiegészítő parancsnokság) értesítendő és pe-
dig a kiszabadulásról ezt lehetőleg egy hónappal megelőzően
annak a közlése mellett, hogy az illető egyén leendő tartóz-
kodó helyül mely községet jelölt meg.

Törzskönyvi szám: _____

1	Vezeték és keresztnéve: _____																	
2	Nemzeti álnéve: _____																	
	<p style="text-align: center;">Személyleírása:</p> <table border="0"> <tr> <td>Nagysága: _____</td> <td>Orra: _____</td> </tr> <tr> <td>Testalkata: _____</td> <td>Szája: _____</td> </tr> <tr> <td>Arcza: _____</td> <td>Fogai: _____</td> </tr> <tr> <td>Arcszíne: _____</td> <td>Bajusza: _____</td> </tr> <tr> <td>Haja: _____</td> <td>Álla: _____</td> </tr> <tr> <td>Homloka: _____</td> <td>Különös ismertető jelei: _____</td> </tr> <tr> <td>Szemöldöke: _____</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Szeme: _____</td> <td></td> </tr> </table>		Nagysága: _____	Orra: _____	Testalkata: _____	Szája: _____	Arcza: _____	Fogai: _____	Arcszíne: _____	Bajusza: _____	Haja: _____	Álla: _____	Homloka: _____	Különös ismertető jelei: _____	Szemöldöke: _____		Szeme: _____	
Nagysága: _____	Orra: _____																	
Testalkata: _____	Szája: _____																	
Arcza: _____	Fogai: _____																	
Arcszíne: _____	Bajusza: _____																	
Haja: _____	Álla: _____																	
Homloka: _____	Különös ismertető jelei: _____																	
Szemöldöke: _____																		
Szeme: _____																		
	<p style="text-align: center;">Személyi viszonyai:</p> <p>Születésének éve, hónapja és napja _____</p> <p>Születésének helye (község, törvényhatóság, ország) _____</p> <p>Községi illetősége, vagy ha az nem tudható: utolsó } állandó lakása (község, törvényhatóság, ország)? } Anyanyelve? _____ Vallása? _____</p>																	
3	<p>Családi állása:</p> <p>a) törvényes vagy törvénytelen születésű? _____</p> <p>b) nőtlen, hajadon, házas, özvegy, törvényesen elvált? _____</p> <p>c) vannak-e gyermekei és hány? _____</p> <p>Foglalkozása:</p> <p>a) főfoglalkozása mi volt letartóztatása előtt? _____</p> <p>b) ha önmagát fen nem tartotta, mi az eltartó főfoglalkozása, illetve jellege? _____</p> <p>c) katonai szolgálati viszonyai? _____</p> <p>Műveltségi foka:</p> <p>a) tud-e írni és olvasni? _____</p> <p>b) vagy csak olvasni? _____</p> <p>c) van-e magasabb iskolai képzettsége és milyen? _____</p> <p>Van-e felismerhető állandó jellegű testi vagy szellemi fogyatkozása, és minő? _____</p> <p>Vagyoni viszonya (vagyonatlan, nemi vagyonnal bír, vagy vagyonos) _____</p>																	
4	Volt-e előbb kihágás miatt büntetve?																	
5	Mily büntettekért vagy vétségért büntettetett előbb? ugyanazon bűncselekményért hányszor? (visszaeső) most általában hányadszor büntetettik?																	
6	Azon bűncselekmény, melylyel terhelve van?																	
7	Hol tartóztatott le, mikor (év hó, nap, óra) és ki által?																	
8	A letartóztató intézetbe való felvétel ideje (év, hó, nap, óra):																	
9	A befogadást kért hatóságnak (hatósági közegnek) neve, székhelye és iratának száma: vagy a bekísérő magánegyen (B. P. 142. §.) neve, állása és lakása?																	
10	Az előzetes letartóztatást, vagy vizsgálati fogságba helyezést elrendelő határozat kelte és száma, a vizsgálati fogság elrendelésének oka és nyilvántartandó lejárata:																	

11	Terheltnek büntársai:							
12	A letartóztatott egészségi állapota (jó, közepeszerű, rossz) elmebetegségre hajlandó-e, vagy nyavalyatörésben (Epilepsia) szenved-e?							
13	Előzetes letartóztatása, illetve vizsgálati fogsága mikor és minő határozattal szüntettetett meg és mi okból?							
14	Kivonat	a jogorvoslattal megtámadott	I. II.	foku	ítéletből			
	a jogerős							
15	A kimondott szabadságvesztés-büntetés megkezdésének napja és annak utolsó napja:							
16	A behajthatatlan pénzbüntetést helyettesítő szabadságvesztés-büntetés foganasításának ideje:							
17	A most kiszabott büntetés halálra szóló ítélet megváltoztatása-e?							
18	A letartóztatottól elvett és letétbe helyezett tárgyak jegyzéke:				<table border="1"> <tr> <td>A letétkezelő átvételi okmervénye:</td> </tr> <tr> <td>A tulajdonos átvételi okmervénye:</td> </tr> </table>	A letétkezelő átvételi okmervénye:	A tulajdonos átvételi okmervénye:	
A letétkezelő átvételi okmervénye:								
A tulajdonos átvételi okmervénye:								
19	Letartóztatása ideje alatti viselete, fegyelmi büntetési és foglalkozása?							
20	Letartóztatási ideje alatt miként látatott el (az állam, vagy a saját költségén)?							
21	Mikor szállított el a letartóztatási intézetből és hová?							
22	Mikor bocsátatott el? feltételes szabadságra-e, vagy végleg? és miként (igazolvánnyal, elbocsátó levéllel, kényszerutlevéllel, kíséret nélkül, vagy kíséret mellett)							
23	Elbocsátásakor ellátatott		<table border="1"> <tr> <td>ruhával</td> </tr> <tr> <td>kenyérrel</td> </tr> <tr> <td>utiköltséggel</td> </tr> </table>		ruhával	kenyérrel	utiköltséggel	
ruhával								
kenyérrel								
utiköltséggel								
24	Hol és minő módon szándékozik magát fentartani?							
25	Melyik és hol állomásozó katonai csapattesthez, hadhiegészítő parancsnoksághoz vagy népfőlkelői járáshoz tartozik? Mikor, hová és mi tárgyban teendő jelentés a szabályok értelmében?							
26	Megjegyzés							

Az előzetesen letartóztatottak és vizsgálati foglyok irányában követendő eljárás.

Befogadás.

Az előzetesen letartóztatottak és vizsgálati foglyok befogadása alkalmával az általános szabályok megtartásán felül különösen figyelemmel kell lenni arra, hogy az előzetes letartóztatásnak és a vizsgálati fogságnak a B. P. 147., 159. és 537. §-aiban megszabott tartama kellőképen nyilvántartassék.

Ha a letartóztatás tartama határidőhöz kötve nincsen, ez a körülmény a fogház főnökének (kir. ügyész, járásbíró) beutaló meghagyásában határozottan kiteendő.

Ha pedig a letartóztatás tartama határidőhöz van kötve, a főnök beutaló meghagyásában naptár szerint kiteendő azon nap, a melynek reggelén az elrendelt letartóztatás — meghosszabbítás hiányában — megszüntetendő.

Az előzetes letartóztatás határideje azon időponttól számítandó, a melyen a letartóztatott a rendőri hatóság, csendőr-örsparancsnokság vagy bíróság elé állítatott, vagy ezek által letartóztatott, a vizsgálati fogság határideje pedig azon naptól, melyen elrendeltetett, vagy, ha a vizsgálati fogság csak későbbben foganatosított, a melyen a vizsgálati fogoly a fogházba bekisértetett.

A letartóztatás megszüntének határnapja a szabadulók nyilvántartó könyvében előjegyzésbe veendő.

Ha a felügyelő eme határnapot megelőző nap reggeléig további fogvatartásra szóló meghagyást nem kapott, erről rögtön jelentést tesz a főnökhöz.

Ha a fogvatartást meghosszabbító határozat a főnökhöz és ennek meghagyása a felügyelőhöz (fogházfelügyelőhöz, járásbírósnál a fogházfelügyelői teendőkkel megbízotthoz) az elbocsátás határidejének bekövetkezése előtt megérkezett, az új határidő hasonló módon nyilvántartandó, vagy a további nyilvántartásnak szükségtelen volta kitüntetendő.

E határozatok pontos végrehajtásáért első sorban a főnök személyesen felelős.

Az előzetes letartóztatás és vizsgálati fogság ellenőrzése.

Azokban az ügyekben, a melyekben vizsgálat nincs elrendelve, az előzetes letartóztatás foganatosítását a kir. ügyész,

illetőleg a kir. járásbiróság, ellenben a vizsgálati fogság foganatossítását a vizsgálóbíró ellenőrzi.

Bánásmód.

Az előzetesen letartóztatottal és a vizsgálati fogolylyal való bánásmódnál mindig figyelemmel kell lenni arra, hogy bűnösségének kérdése még nincs eldöntve.

Az előzetes letartóztatás és a vizsgálati fogság a legnagyobb kimérettel veendő foganatba.

Az előzetesen letartóztatott és a vizsgálati fogoly ellenében minden megszorítás vagy kényszer kerülendő, amaz intézkedéseken kívül, melyek megszökésének és az eljárás célját veszélyeztető összebeszélésnek megakadályozására, továbbá a fogházi rend fentartására szükségesek.

Azt a kényelmet, a mely állásának és vagyoni viszonyainak megfelel, saját költségén megszerezheti.

Az előzetesen letartóztatott és a vizsgálati fogoly megbetegedéséről a fogház főnöke, a vizsgálati fogoly súlyosabb megbetegedéséről ezen felül a vizsgálóbíró is értesítendő.

Elhelyezés és elkülönítés.

A vizsgálati fogoly lehetőleg mindenkitől elkülönítve, külön helyiségbe zárandó el; ha ez nem lehetséges, arra kell ügyelni, hogy:

1. férfi letartóztatottak nőkkel, továbbá
  2. ugyanennek a bűncselekménynek tettesei és részesei egymással, valamint
  3. rovatlan előéletű vagy fiatal egyének rovott előéletű, illetőleg idősebb foglyokkal egy helyiségbe zárva ne legyenek.
- Ezekon felül az elhelyezésnél lehetőleg figyelem fordítandó a foglyok műveltségi fokára, társadalmi állására és a terhőkre rótt bűncselekmény minőségére, továbbá a jogerősen elítéltektől való elkülönítésére.

Figyelni kell arra is, hogy a tettesek és részesei egymástól távolabb eső helyiségekbe kerüljenek és hogy sem a szabad levegőn való mozgáskor, sem máskor jelekkel vagy más módon egymással ne érintkezhessenek.

Ruházat. Ágynemű.

Az előzetesen letartóztatott és a vizsgálati fogoly saját ruha- és ágyneműjét használhatja (B. P. 155. §. első bek.).

feltéve, hogy az elégséges tiszta és rendes. Ellenkező esetben fogházi ruhát és ágyneműt kap; a vizsgálóbíró kívánatára azonban eléje abban a ruházatban vezetendő, melyben elfogták.

Élelmezés.

Az előzetesen letartóztatottnak és a vizsgálati fogolynak jogában áll, hogy magát saját költségén élelmezze, de csak olyképen, hogy ez a fogház rendjét ne zavarja és a letartóztatás célját ne veszélyeztesse.

Foglalkozás.

Az előzetesen letartóztatott és a vizsgálati fogoly munkára nem kényszeríthető: de megfelelő munkát végezhet, illetőleg rendes foglalkozását üzheti, ha ez a letartóztatás céljával és a fogházi renddel és szabályokkal nem ellenkezik.

E kérdés fölött a fogház főnöke, vizsgálati fogolynál a vizsgálóbíró előzetes hozzájárulásával határoz.

Látogatás.

A látogatásra az engedélyt az előzetesen letartóztatottnál a fogház főnöke, vizsgálati fogolynál pedig a vizsgálat tartama alatt a vizsgálóbíró adja meg és az értekezés csak az ő vagy megbízottjának jelenlétében történhetik.

Levelezés.

Az előzetesen letartóztatott levelezését a fogház főnöke, a vizsgálati fogoly levelezését pedig a vizsgálóbíró engedélyezi és ellenőrzi.

A védővel való érintkezés.

A vizsgálati fogoly védőjével rendszerint hatósági személy közbenjötté vagy ellenőrzése nélkül érintkezhetik s e végből csak a vizsgálóbíró, illetőleg előzetes letartóztatás esetén a kir. ügyész vagy járásbíró engedélyét köteles felmutatni.

Ha azonban a vizsgálóbíró a B. P. 62. §-ának harmadik bekezdése alapján az értekezést korlátozta, ez csak az engedélyben meghatározott korlátok között történhetik meg. A vizsgálati fogolynak a védővel folytatott levelezése a B. P. 62. §-ának harmadik bekezdése esetében megfelelő korlátozás alá esik.

Attól az időponttól kezdve, midőn a vizsgálóbíró a vizsgálatot befejezettnek nyilvánítja (vagy ha vizsgálat nem volt tartva, a vádirat beadásától fogva), a védő érintkezése a letartóztatott terhelttel nincs többé hatósági személy ellenőrzésének alávetve.

Bilincs.

A fogházban bilincs az előzetesen letartóztatottra csak a kir. ügyésznek, a járásbírósnak vagy a vizsgálóbírónak, a vizsgálati fogolyra pedig csak a vizsgálóbírónak rendeletéből és csak akkor tehető, ha erőszakos vagy rakoncátlan magaviseletet tanúsított, ha öngyilkosságot kísérelt meg, vagy ha a szökés szándékát árulta el.

Ha ez okok valamelyikéből haladéktalan intézkedés szükséges, a fogház őrszemélyzetének bármely tagja alkalmazhat bilincset, köteles azonban ezt a fogház főnökének, illetőleg a vizsgálóbírónak azonnal bejelenteni.

Az utóbbiak tartoznak a megfelelő intézkedést nyomban megtenni.

A főtárgyaláson a vádlott bilincs nélkül jelenik meg.

Lakáson őrzés.

Ha a vádtanács a B. P. 153. §-a alapján megengedi, hogy a terheltet lakásán őrizték, a fennebbi szabályok megfelelően alkalmazandók.

Az előzetes letartóztatás és vizsgálati fogság további ellenőrzése törvényszéki (esküdbíróági) ügyekben.

Ha csak nyomozás volt tartva, a vádirat beadása után, vizsgálat esetén pedig attól az időtől fogva, midőn a vizsgálóbíró az iratokat a vádtanács, illetőleg a törvényszéki tanács elé terjesztette, a vádtanács, illetőleg a törvényszéki tanács elnöke — ha pedig a főtárgyalás elrendeltetett, az elsőbírósági ítélet meghozataláig a főtárgyalás elnöke — gyakorolja a kir. ügyésznek, kir. járásbírónak, illetőleg vizsgálóbírónak előbb említett jogait.

Az elsőbírósági ítélet meghozatalától kezdve jogerőre emelkedéseig eme jogok gyakorlása a fogház főnökét illeti.

A fogházba való felvétel módozatairól.

Az elzárandó egyén a fogház helyére érkezvén, olt a fogházfelügyelő vagy az ennek teendőivel megbízott hivatalos személy elé kísértetik, aki annak személyét, a letartóztatást elrendelő bírósági okmány tartalmával, s esetleg a letartóztató hivatalos közeg igazolásával azonosítja.

Az elzárandó megmotozásáról.

Ugyanakkor, midőn a letartóztatott személyleírása felvétetik, annak ruházatát meg kell motozni. E motozásnak, tekintettel a letartóztatott egyéniségére, viseletére és az ellene emelt vádra, lehető kimérettel kell történnie. Letartóztatott nők irányában azt csak a felügyelő neje vagy valamely más megbízható nőszemély eszközölheti.

Az elzárandótól elveendő s annál meghagyható tárgyakról.

Az elzárandótól elveendő minden készpénz, pénzzé tehető ékszer s egyéb érték; továbbá minden oly tárgy és szer, melyekkel önmagának vagy másoknak ártalmára lehetne, vagy szökését előmozdithatná, vagy a melyek a büntetésre méltó cselekvényre vonatkozhatnak s a vizsgálathoz az ügy felderítésére szolgálhatnak.

Mindaz, mi a letartóztatottnál rajta és vele van, nemkülönben mindaz, mi tőle elvételik, legalább egy tanu jelenlétében összeíratik, s lehetőleg becsárban is kitéve, a törzskönyv illető rovatában feljegyeztetik, mely jegyzék a letartóztatott előtt felolvastatván, általa aláíratik vagy keresztvonásával két tanu előtt igazoltatik. Ezen jegyzék másolata, mint a törzskönyvnek hiteles kivonata, a letartóztatottnak vagy hozzátartozóinak kívánatra kiadandó.

Az elzártól elvett tárgyakkal való bánásról.

Mindazon tárgyak, a melyek az elzárandó személytől elvételnek, annak nevével s törzskönyvi számával megjelöltetvén, felelősség mellett biztos helyre tételnek s ott gondosan őriztetnek. A ruhaneműek — azok kivételével, melyek a bűnjel nyomait viselik magukon — kitisztittatván, arra alkalmas raktárba elhelyeztetnek, s időnként szellőztetnek, illetőleg kiporoltatnak. A pénzek, ékszerek s egyéb értékek a kir. ügyésznek adatnak át, s ez által letéteményeztetnek. Szintén ez

uton tétetnek át a vizsgálóbíróhoz a bünjelek s egyéb a letartóztatott egyénnél esetleg talált azon tárgyak is, melyek a fenforgó bünügy felderítésére szolgálhatnak.

A letartóztatási rendelet is, miután a fogházfelügyelő naplójának folyószámával ellátatott, s még az is reá vezet-tetett, hogy a letartóztatott a törzskönyv mely száma alatt, mely napon s órában vétetett fel a fogházba. további intéz-kedés végett. a kir. ügyészhez minden nagyobb késedelem nélkül, rövid uton megküldetik, aki az átvételt a napló illető helyén igazolja.

Ha az elzárt a tőle elvett értékek felett szabad rendelkezési joggal bir. s ha egyéb óvatossági tekintetek sem forognak fenn. a kir. ügyész a letartóztatott kérelmére ennek megengedheti, hogy pénzét időszakonként és részletekben, de a nélkül, hogy az kezeihez adatnék, saját fentartására használhassa, s esetleg azt, valamint egyéb értékét is családjának vagy másoknak az ügyészség útján kiadathassa. Sőt. ha a letartóztatottat súlyos vád nem terheli s aggályok sem merülhetnek fel a tekintetben. hogy ő az engedéllyel visszaél. ez esetben saját kérelmére készpénze s egyéb magánál hordani szokott értékesebb ingóságai is, péld. órája, gyűrűi, ing-gombjai, stb. neki kézbesíthetők.

Az elzárt tisztálkodásáról.

A letartóztatott azon esetben, ha testének nagy tisztát-lanságánál fogva az orvos azt szükségesnek tartaná, kény-szerítőleg is megmosdatandó vagy fürösztetendő és egyuttal tisztába öltöztetendő.

Az elzárt betegek irányában követendő eljárásról.

Ha a letartóztatott betegen érkezik vagy szállíttatik a fog-házba, vagy ha rajta valamely betegségnek vagy testi sérü-lésnek. fogyatkozásnak jelei vehetők észre. az a fogházi orvos által mielőbb megvizsgálandó. s ha ez kívánatosnak nyilváni-taná, a fogoly gyógykezelés végett a fogház kórodájába szállí-tandó. Az orvos egyszersmind a foglyon netalán észrevett különös jelekről láttelelet tartozik felvenni, mely a kir. ügyész-ség útján a vizsgálóbíróhoz juttatandó.

Az elzárt a házirendre figyelmeztetendő.

A letartóztatott mindazon rendszabályról, a melyhez magát elzáratása ideje alatt alkalmazni tartozik, röviden és világosan értesítendő. s a nyugodt viseletre, a fogház hivatali személyzete iránt engedelmességre, a házi rendnek és csendnek s a fennálló fegyelmi szabályoknak megtartására, valamint arra is, hogy a fogház tulajdonán általa ejtett minden kár megtérítésére köteleztetik, komolyan figyelmeztetendő.

A veszélyes vizsgálati foglyok elkülönítéséről.

Különösen veszélyes és felettebb súlyos büntett elkövetésével vádolt vizsgálati foglyok feltétlenül külön zárandók és kettőzött éberséggel őrizendők.

Az elzárt ellátásáról.

Ha az elzárt személy szegénysége miatt államköltségen részesül ellátásban, s elzáratása ideje alatt jobb ellátásra fordíthatót, mit sem keresne, ellátása a foglyokéval egyenlő.

Ha ellenben az elzárt anyagi körülményei megengedik, ő magát, a kir. ügyész által adott írásbeli engedély alapján, saját vagyonából, vagy más által rendes uton részére nyújtott segedelemből is élelmezheti, saját ruházatát, öltöző készületeit s ágyneműit a fogházban használhatja, ha ezen engedéllyel vissza nem él, a fogház rendjét nem zavarja és a mértékletesség határait át nem hágja. Mindazon tárgyak és tápszerek azonban, melyek ezen esetben a fogoly részére kívülről hozatnak be, átadásuk és használásuk előtt megvizsgálandók, hogy a fogoly ez uton valamely eszköznek vagy szernek, melylyel önmagának vagy másnak ártalmára lehetne, vagy a melyet megszökésére felhasználhatna, vagy pedig valamely tilos értesítésnek, akár önmagát, akár más letartóztatottat illetőleg birtokába ne juthasson.

Ha a fogoly tápszereit készpénzen akarja magának beszerezni, ennek költségeit mindenkor előre tartozik biztosítani, különben csak a fogházi szabályszerű élelmezésben részesül.

Minden kiadás, mit a fogoly, a nyert írásbeli engedély alapján, a házi rend korlátai között, készpénzéből eszközölni kíván, a fogházfelügyelő útján rendes számadás mellett teljesítetik, a mely számadás annak idején a törzskönyv illető

rovatának kitöltésére is alapul szolgál. A felügyelő köteles arra ügyelni, hogy a fogoly pénzéért mindenkor élvezhető ételek és italokat lehetőleg jutányos áron kaphasson, s hogy a fogoly számára tett kiadásoknál túlzott felszámítások, zsarolások egyáltalában elő ne forduljanak.

Igen súlyos büntettel vádolt vizsgálati foglyoknak rendszerint csak oly ételek adhatók, minők az elitelt foglyok részére készítettnek.

A vizsgálati foglyok foglalkozásáról.

A vizsgálati foglyok munkára nem kényszeríthetők ugyan: oda kell azonban, a mennyire lehet, hatni, hogy letartóztatási idejüket pusztá heveréssel ezek se töltsék, minélfogva ha egyik vagy másik kitanult mesterségét vagy megszokott foglalkozását elzáratásának ideje alatt is folytatni óhajtáná, annak folytatása, a mennyiben a fogság természetével összeegyeztethető és sem a házi rendet és csöndet nem zavarja, sem a biztonságot s a vizsgálat célját nem veszélyezteti, a kir. ügyész elhatározása folytán, a fogolynak saját költségére megengedhető. Ha a fogoly nem önmaga részére, hanem a fogházi munkabérlő számára dolgozik, díjazása lehetőleg a szabadmunka ára szerint számítandó fel. A fogolynak illetően munkájáért kiérdemelt pénze, a mennyiben azt szükségeinek megengedett fedezésére időközben fel nem használta volna, szabadon bocsáttatásakor neki kiadandó.

A vizsgálati foglyoknak olvasással és írással való foglalkozásáról.

Azon letartóztatottnak, aki olvasáshoz szokott, a vallásos, vallástörténeti s hitágazatos és a fogház könyvtárában található egyéb könyveken felül, a tudományos műveknek, sőt a szükséges elővigyázat mellett, némely hirlapnak vagy folyóiratnak olvasása, valamint az írással való foglalkozás is megengedhető.

A madár és virág tartásáról.

A fogoly hangszert nem használhat: állatokat: ebet, macskát, stb. magánál nem tarthat. Ellenben egy pár kis kalitkás madárnak, egy-két cserép virágnak tartása, a mennyiben az a házi renddel, az egészségügyi és tisztasági szabályokkal megegyeztetethetik, megengedhető.

A sétáról.

A vizsgálati foglyoknak a szabad levegőre bocsátására nézve az általános szabályok irányadók.

Az elhunytat illető tárgyak kiadásáról.

Az elzáratása alatt végrendelet nélkül elhunyt vádlott szabad tulajdonát képező azon tárgyak, melyek tőle elvétetvén, részére időközben ki nem adattak, valamint azok is, melyek nála meghagyattak, ugyszintén netaláni munkájának őt illető bére, az állam javára nem foglalhatók le, hanem mindazokra nézve az örökösödésnek törvényesen megállapított szabályai lesznek irányadók.

A letartóztatott elbocsátásáról.

Ha az előlegesen letartóztatott vagy vizsgálati fogoly a bíróság által kezesség mellett, vagy a nélkül, ideiglenesen szabadon bocsáttatni rendeltetik, vagy a vádlott ítéletileg a vád alól végkép fölmentetik, a fogházfelügyelő az illető bírósági rendelet vagy határozat rövid tartalmát, keltét, számát a törzskönyv illető rovatában feljegyezvén, a letartóztatottat azonnal szabadon bocsátani tartozik. Egyszersmind pedig a fogolynak, ha csak a bíróság világosan másként nem rendelkezik, mindazon tárgyak, melyek tőle a fogházba bekerülésekor vagy letartóztatása ideje alatt elvették, valamint netaláni munkájának őt illető bére is a törzskönyvbe bejegyzett elismerés, illetőleg ellennyugta mellett kezeihez adandók.

A letartóztatott akár kezesség mellett, akár végleg bocsátatik szabadon, elbocsátó levéllel levén ellátandó, ezen elbocsátó levél egyszersmind kényszerutlevél is lehet azon esetben, ha a bíróság a kir. ügyész indítványára ilyet rendel el a kiszabaduló részére kiállíttatni.

A fogházra ítéletekről.

A fogolynak a fogházba való felvételéről.

A fogházfelügyelő az ügyészi rendelet vétele s az elítélt személyazonosságának megállapítása után, az elítéltet a vizsgálati foglytól, valamint a fegyenczektől és raboktól elkülöníti, s a mennyiben magánosan nem tartható, a fogházra ítélt foglyokhoz zárja.

A járási fogházba való elzárásnál külön értesítvény kiállítására nincs szükség.

Minden egyes elítélre vonatkozóan a büntetés megkezdésétől számított 24 óra alatt a törzskönyvet pontosan ki kell tölteni.

A fogoly fejszámául az elítéltekre nézve vezetett törzskönyvnek illető folyó számát kapja.

A fejszám alá a táblára rá kell írni a büntetés megkezdésének és kitöltésének napját.

A fogházba ujonnan beszállított fogoly ruhái megmótozandók akkor, ha a fogoly kényszer alkalmazása mellett hozatott be; ha a fogoly egyéniségébe semmi bizalom sem helyezhető s ha ok forogna fenn attól tartani, hogy oly tárgyakat rejthet magánál, melyekkel visszaélhet; ha elegendő helyiség hiányában azon rendkívüli eset állana be, hogy -- habár csak ideiglenesen is -- vizsgálati foglyok vagy elítélt rabok közé záratnék.

Az egy évnél hosszabb fogságbüntetésre ítélték ott, a hol azt a fogházi viszonyok megengedik, büntetésidejük első harmadrészét éjjel és nappal magánelzárásban töltik, mely azonban egy évet felül nem haladhat. Ezen időn túl csak éjjel helyezendők magánelzárásban, nappal pedig valamely alább feltüntetett osztályba sorozva őriztetnek.

Ha bármi okból a magánelzárás a büntetésidő kezdetén foganatosítható nem volna, úgy az csak a büntetés első felében lesz pótlólag alkalmazható, ezen időponton túl pedig a magánelzárás csak mint fegyelmi fenyték fordulhat elő.

Feltétlenül magánelzárásba helyezendők azok, kikre nézve a bíróság ezt különösen elrendeli.

A munka és séta alatt a lehetőséghez képest mind a férfiak, mind a nők a következő osztályok szerint különítendők el:

a) azok, kik a tizenhatodik évet még be nem töltötték, szabadságvesztés büntetésük egész időtartama alatt a többi foglyoktól;

b) a 20 éven aluli fiatalok az idősbektől;

c) a csekélyebb vétséggel terheltek a súlyosbb vétséggel terheltek vagy rossz hirben álló egyénektől s a visszaesőktől, végül

d) a műveltebbek a műveletlenektől.

A fogoly vallási oktatásáról.

Minden fogoly a hitfelekezeti lelkész látogatásait s annak valláserkölcsei és egyéb közhasznú jóakaratu oktatásait előzékenységgel, kész engedelmességgel és kellő figyelemmel tartozik fogadni.

A fogoly olvasmányáról.

A fogoly könyveket és folyóiratokat saját használatára saját költségén járathat.

Munkáról.

Az elítéltek munkaereje az állam által vagy házilag kezeltetik, vagy bérlet útján értékesítettik, vagy pedig vegyesen: részben házilag, részben bérletileg használtatik.

A mennyiben a helyviszonyok megengedik, leginkább oly munkanemek behozatala mutatkozik kívánatosnak, minők: az ács, kerékgyártó, kádár, esztergályos, asztalos, kötélverő iparok, a kosárkötés, szalmagyökér- és gyékényfonás, a sodronymunka (drótozás), könyv- s diszműkötés, dobozkészítés, másolások s a kertészkedés, férfiak részére; a tollfosztás, a szalma-, kender- s lenfonás, szövet, ruhaszabás, fehér-ruha és felsőruhavarrás, czipővarrás, kötés, horgacsolás, himzés, továbbá a vasalás, mosás és egyéb házi s kerti munkák a nők részére.

Az iparkészítmények elárusításánál a helyi és környékbeli iparral való versenyzést kerülni kell.

A munkaerők főképp a fakészítmények tömegtermelésére, esetleg oly czikkek készítésére szorítkozzék, melyek hazánkban nem készíttetnek, vagy a hazai szükségletet ki nem elégítik, vagy a külföld számára termeltetnek, továbbá az igazságügyi kormányzat felszerelési szükségleteire kellenek.

Oly munkanemek, melyek az egészségnek ártalmasak, például mérges állagu anyagok feldolgozásával, nagy porral vagy nehéz s erős szaggal járnak, mellőzendők.

Különben általában véve, a munka minőségét illetőleg, a nagyobb testi mozgással járó foglalkoztatás, különösen a férfi foglyoknál, előbbre teendő az ülőmunkánál, minő péld. a szabó és czipész munka, s e részben kiválólag a serdülő fiatal korban levő férfi foglyokra kell tekintettel lenni.

Nemkülönben, különösen a nyári évszakban, a kevésbbé

zárt lég befolyása alatt folytatható foglalkozás előbbre teendő a szobai foglalkozásnál.

Mindemellett az ugynevezett házi, udvari vagy kerti munkára lehetőleg csak oly foglyok alkalmazandók, kik már előzőleg magukat jó viselet által kitüntették, vagy a kiknek egészségi állapotuk az ilyas foglalkozást szükségessé teszi.

Ennélfogva a törvényszéki foglyok rendszerint csak a fogházhelyiségekben, vagy az ezekkel közvetlen összeköttetésben álló dologházban vagy a fogházhoz vagy ennek dologházához tartozó zárt falak között levő udvaron, kertben vagy telken foglalkoztatandók.

A kosárfonó iparüzlet folytatásához szükséges fűzfavessző mennyiséget a kir. ügyész minden év december 5-ik napjáig a főügyésznek bejelenti, a főügyész pedig összkimutatást készít és ezt december 15-ig közvetlenül a földmivelésügyi miniszternek megküldi.

Bizonyos időtartam alatt elvégzendő munkamennyiség (pensum) nem szabandó ki; de mindegyik munkára kényszerített fogoly a munkaidő alatt folyton dolgozni tartozik; minélfogva arra kell ügyelni, hogy a fogoly a munkaidőt dologgal töltse el, s a mennyire a munkanem engedi, bizonyos érdekeltiséget nyerjen a foglalkozás iránt.

Azon ünnepnapokon, a melyek nem általános, hanem csak az egyik vagy másik vallásfelekezetre nézve kötelezők, a munka mint köznapon folytattatik, mindazonáltal az illető vallásfelekezetbeliek részére azon napon istentisztelet tartathatik. Az izraelita foglyok szombatjaikon és legnagyobb ünnepeiken, s nevezetesen husvétjukon kérelmükre a munkától fölmentendők, ellenben vasárnapon és a keresztény vallásfelekezetűek általános ünnepein csendes munkát végezhetnek. a mennyiben ez a házi rendet nem zavarja.

A megyeszékházakban kisebb szolgálatokra alkalmazott rabok szolgálataikért a megyei házi pénztárból fejenként és naponként 5 kr. díjazásban részesülnek, mely összegek utólagos havi leszámolás alapján az ügyész hivatalos nyugtájára fizettetnek ki.

Munkajutalomról. •

A dolgozó fogolynak munkájáért jutalmazásra igénye nincsen. Mindazonáltal munkája eredményének haszonvéhetőségéhez, szerzett ügyességéhez, munkaszeretetéhez és jóvise-

letéhez képest. méltányossági tekintetéből és nagyobb ösztönzésül a munkásságra, munkája után a fogoly bizonyos díjazási kedvezményben részesíttetik. Ezen jutalomdíj nagysága azonban a fogoly munkája valódi értékének, vagyis tiszta jövedelmének egy harmadrészét meg nem haladhatja. E jutalomdíj tekintetében a foglyok két osztályba sorozandók. Az első osztályba tartoznak azok, kik az illető mesterségben már jártasak lévén, abban folyton haszonnal foglalkoztathatnak s ezenfelül magukat jó viselet által is kitüntetik. ezek munkájuk tiszta jövedelmének, illetőleg a bérlő által mindenik fogoly napi munkája után az államkincstár részére fizetett összegnek rendszerint $\frac{1}{4}$ és csak kivételesen $\frac{1}{3}$ részét kapják. A második osztályba pedig tartoznak azok, a kik az illető mesterségben még kezdők lévén, igen tökéletlenül dolgoznak, vagy viseletük miatt soroztattak ezen osztályba. ezek az általuk végzett munka értékének $\frac{1}{5}$ -ét kaphatják. Ugynevezett tulkeresetnek helye nincsen.

A házi munkások jutalomdíj fejében azon osztály szerint, melybe sorozvák, egy napra 5, illetőleg 4 krajczárt kaphatnak a tartási átalányból, vagy azon alapból, melynek javára házi munkát végeznek.

Azon fogházaknál, melyekben a munkaerő bérbbe van adva, a foglyoknak járó munkadíjak mennyiségét a bérleti szerződés szabályozza.

A fogoly keresménye a fogházőrmester által vezetendő munkakeresményi naplóban, valamint a neki kézbesítendő munkakönyvben javára iratik s a netalán magával hozott vagy övétől ajándékban nyert pénzzel együtt gyümölcsöztetileg kezeltek.

A fogoly fogsága ideje alatt kezeihez pénzt nem vehetvén, sem keresményével, sem egyéb letéti pénzével nem rendelkezhetik. Kivételesen azonban a fogoly kívánatára fogsága alatt is szerzett jutalomdíjainak $\frac{1}{2}$ -éből: *a)* szükölködő hozzátartozói segélyeztethetnek, *b)* részére tanulságos könyvek vétethetnek, *c)* levelei bérmentesíttethetnek, végül *d)* valamint fárasztóbb munkára való alkalmaztatása esetén, úgy máskülönben is jóviselet mellett külön élelmi cikkekben s minden vasárnapon, Ő felsége a királynak születése és Szent István király napján egy félliter borban részesíttethetik.

A fogoly keresményének többi része fogsága ideje alatt nem költethő el.

A fogoly más mint keresményi pénzből külön élelmi czikkeket rendszerint nem szerezhethet, kivévn, ha önhibáján kívül eső okból nem volna elegendő keresete.

A fogolynak keresménye s netalán bennlevő egyéb pénze, kiszabaduláskor kiadatnak.

Ha pedig a fogoly időközben elhalna, keresménye s egyéb értéke, ha tartási költségeit megtérítette, a temetésére fordított összeg levonása után az illetékes hatóság útján jogutódainak adatik ki; ilyenek nem létében, vagy ha tartási költségeit nem térítette meg, keresménye szegénysorsu szabadulók segélyezésére használtatik s csak egyéb értéke fordítható a tartási költségek megtérítésére.

A fogoly keresménye végrehajtás alá nem vétethetik, de azon károk, melyeket akár a fogházban, akár másként vétkes vigyázatlanságból vagy gonosz akaratból fogságának ideje alatt netalán okozna, abból megtérítendő.

Azon munka, mely a háztartási szükségletek előállításához kívántatik, a mennyire lehetséges és a fönnbbi szabályok korlátai között eszközölhető, a foglyok által teljesítendő, mi végből bérlet esetén a foglyok közül annyi, a mennyi a házi munkák végzésére szükséges, a kincstár számára fenntartandó.

Azon nagyobb fogházaknál, hol a foglyok dolgoztatása házilag és kiterjedtebb mérvben eszközöltetik, azon kell lenni, hogy: *a)* a mennyire lehet, a munkaerőt maga az államkincstár vegye igénybe saját szükségleteinek fedezésére és pedig, hogy az ily fogházak maguk állítsák ki maguknak az előállítható házi czikkeket; butorzatot, ruházatot stb. s továbbá, hogy más államintézetek számára is oly módon dolgoztassanak; *b)* az ily fogházak, a mennyiben a munkaerő a kincstár által nem vétetnék folyton igénybe, lehetőleg megrendelésre dolgoztassanak; *c)* a feldolgozandó nyers anyagok s a készítményekhez kívántató egyéb gyári czikkeket lehetőleg első kézből vásároltassanak be; végül *d)* az iparüzlet felett egységes és czélszerű könyvvezetés és ellenőrzés gyakoroltassék.

Az ily fogházakhoz az iparüzletek sikeresebb folytatása végett munkavezetőkül egyes megbízható mesteremberek a városból jutalomdíjak mellett felfogadhatók: oly iparüzlethez pedig, mely állandóan nagyobb terjedelemben folytatattatik, állandó munkavezető is fogházőri minőségben alkalmaztathatik.

A munkabérlőnek tiltva van a foglyokat, valamint az

őrséget s a fogház személyzet bármely tagját is bárminő különös kedvezményekben, jutalnakban titokban részesíteni.

A munkabérlő maga, valamint emberei is, a foglyokkal csak a folytatott munkára vonatkozó tárgyakról beszélhetnek.

A munkabérlő, valamint önmaga, úgy hozzátartozói is, súlyos birság terhe alatt kötelesek tartózkodni a foglyok részére valamely csempészkérdésnek s a foglyok és rokonaik avagy ismerőseik között bármely közlekedésnek eszközlésétől, vagy ilyenek közvetítésétől. Ha ezen tilalom ellen a vállalkozó emberei közül valamelyik vétne, a vállalkozót érő büntetésen felül az illető egyén azonnal eltávolítandó a fogházból s az oda többé be sem bocsáttathatik.

Napirend.

A foglyok napirendje, a mennyiben ez az egyes fogházaknál fenforgó viszonyokhoz képest kivihetőnek mutatkozik, a következőképen állapittatik meg.

Hétköznapon a foglyok a nyári hónapokban öt és fél órakor, a téli hónapokban pedig hat órakor a meghatározott jeladásra felkelnek, megmosdanak, felöltöznek, ágyukat felvetik és holmijukat rendbe hozzák. Félóra múlva az első jeladás után bekövetkező második jeladásra a háló termekben sorakoznak, s mihelyt az ajtók felnyitvatnak, egymásután lépdelve, a munkahelyiségekbe kísértetnek. Az ajtók felnyitása egymásután történik.

A munkahelyiségekben a foglyok a hálótermek száma és fejszám szerint a munkafelügyelőknek átadatván, mindegyik elfoglalja kijelölt helyét s dolgozik reggeli 8 óráig.

Ekkor félórai munkaszünet áll be, miközben a foglyok között egésznapos kenyérük kiosztatik. 8 $\frac{1}{2}$ órakor a munka újra folytatatik és tart déli 12 órig, midőn az adott jelre másfél órai munkaszünet tartatik s a foglyok a hálótermekbe visszavezettetnek s kiosztott ebédjüket elköltik, mely idő alatt a fegyelmileg bűjtre kötelezettek a többiektől elkülönítettnek.

Délután 1 $\frac{1}{2}$ órakor újabb jeladásra a foglyok a hálótermekből a munkahelyiségekbe visszavezettetvén, ismét megkezdődik a munka és tart délután 5 óráig, a midőn félórai szünet áll be, mely után a dolog tovább folytatatik és tart esteli 8 óráig.

Ezen 12, illetőleg 11 órai munkaidőből azonban leszám-

mitandó a fogoly 2 órai séta ideje, valamint azon idő is, melyet esetleg egy vagy más fogoly a kir. ügyész. a lelkész. az orvos vagy a fogházfelügyelő tiszt elé vezettetése által tölt el. mely rendszeren reggeli 8 $\frac{1}{2}$ óra után akként történik. hogy a kir. ügyészhez vagy a lelkészhez jelentkező foglyok azok elé kettenként, az orvos vagy fogházfelügyelőhöz jelentkezők pedig azok elé osztályonként kísértetnek; de kihallgatásuk a körülményekhez képest egyenként is foganatosíthatik.

Szombaton délután a munka egy órával korábban szűnik meg s ezen idő arra fordítatik. hogy a foglyok jól megmosdjanak s lábbelijöket megkenjék.

A napi munka esteli befejezése után a foglyok a hálótermekbe érkezvén, ágyukat megvetik s a legközelebbi jeladást csöndesen bevárják. Ezen idő alatt ruháikat tisztogathatják. olvashatnak vagy maguk számára más csöndes munkát végezhetnek. A kilencz órakor történő jeladásra mindenki lefekszik; azontul beszélgetniök egyáltalában nem szabad; a lámpák kioltatnak s illetőleg csak azok maradnak égve. a melyek a hálótermek szabályszerű világítására szükségeseknek mutatkoznak.

A vasárnapi és ünnepnap rend a következő:

Felkelésre egy órával későbbben adatik jel. mint hétköznapokon.

A foglyok, miután hálótermek felnyitattak és egésznap kenyerük kiosztatott s reggeli kenyerüket elköltötték, a folyosón vagy valamely más arra alkalmas helyen osztályonként sorba állíttatnak s ekkor a kir. ügyész vagy helyettese, vagy ezek akadályoztatása esetén a fogházfelügyelő az orvossal együtt a foglyokat sorra megvizsgálják, hogy tiszták s ruháik nem rongyosak-e s illetőleg valamelyiken valamely testi bajnak jelei nem látszanak-e?

Ezen szemle bevégeztével, ha istentisztelet tartatik, a foglyok vallásfelekezetek szerint, egymásután, az istentiszteletre rendelt helyre kísértetnek, hol szintén osztályonként helyeztetnek el, a melynek megtartása után hálótermekbe visszatérnek.

Időközben azok. a kikre látogatás vár, a látogató szobába vezettetnek.

Mások pedig, a kiknek a levélírás megengedettett, azt végzik, vagy pedig ruháik és egyéb holmijuk kijavításával

foglalkoznak vagy erkölcsös és hasznos könyvek olvasásával töltik idejüket.

Délután, ha a lelkész valláserkölcsei oktatást tart. abban, vagy ha netalán arra önként vállalkozó szakférfiak vagy hivatalnokok, munkavezetők vagy örök tartának a kir. ügyész engedélye alapján, szabályszerű felügyelet alatt, erkölcsös és közhasznú oktatásokat, felolvasásokat, osztályonként ebben vesznek részt.

Különben az egyes osztályok épen úgy töltik az ünnepnap hátralevő részét, mint hétköznapokon a munka utáni idő alatt.

A lefekvésre ugyanazon órában adatik jel, mint hétköznapon.

Házszabályok.

A foglyok a következő szabályokhoz tartsák magukat:

1. Mindenik fogoly köteles a fennálló szabályokhoz és kiadott rendeletekhez pontosan alkalmazkodni s a fogház előljárói, felügyelői, munkavezetői s őrei iránt kivétel nélkül feltétlen engedelmességgel viseltetni.

2. Szabadságában áll a fogolynak okszerű kérdéseivel, kérelmével vagy panaszával az erre kijelölt időben a fogház-felügyelőhöz, sőt a kir. ügyészhez (kir. járásbíróhoz) is járulni; de aki ezt tenni akarja, az köteles ebbeli szándékát előbb azon örnek bejelenteni, akinek közvetlen felvigyázata alatt áll. Csak különösen sürgős esetekben jelentkezhetik a fogoly a rendes időn kívül is.

A foglyok ugyanezen módon fordulhatnak az orvoshoz és lelkészhez is.

3. A fogoly testére, ruháira s egyéb holmaira, valamint a fogházban levő egyéb tárgyakra nézve is, úgy a hálószobában, mint a munkánál, nekülönben menés és jövés közben is, szóval mindenkor és mindenütt a rendre és tisztaságra tartozik ügyelni.

4. Az istentisztelet, az oktatás, felolvasások és az éjjeli nyugalom ideje alatt semmit sem szabad beszélni.

A munka közben is csak annyit lehet egymáshoz szólani, a mennyi a közösen végzendő munka teljesítéséhez okvetlenül megkívántatik.

Illetlen beszéd, elkövetett gonosz tettek elbeszélése keményen tiltatnak, s azok, akik ezt mégis tenni merészelnék, szigoruan fenyítettnek.

Titkosan vagy jelzés által sem szabad egymással közlekedni.

5. Rokonaival is csak a kir. ügyész vagy helyettesének (kir. járásbíró) engedelmével beszélhet a fogoly.

Az idegeneket, kik a fogház helyiségeiben netalán megfordulnak, a fogoly nem szólíthatja meg. azoktól semmit sem kérhet. sem pedig valamit el nem fogadhat. sem azoknak valamit át nem adhat.

6. Az ablakon való kinézegetés. jeladás, lármázás. ajtónkon való dörömbölés. éneklés. füttyülés, káromkodás. a falak bepiszkolása, beírása. szóval minden zajos és illetlen önviselés, beszéd vagy cselekedet, szigoruan tiltatik.

7. A foglyoknak békében kell élniök egymással. minden gunyolódás. ingerkedés. sértegetés. szidalmazás, fenyegetőzés, verekedés vagy önbíráskodás tiltatik és megfenyítettik. Egy mást sem az imádkozásnál. sem a munka. a séta. az éjjeli nyugalom. az evés. olvasás. írás. vagy tisztogatás és varrás közben nem háborgathatják.

8. Jövendőmondásokkal. állammagyarázatokkal s efféle hiábavalóságokkal a foglyok ne foglalkozzanak.

9. A kártya. koczka. gombozás s egyáltalában minden ilyes játék tilos.

10. Egyik fogoly sem lehet a másiknak szószólója. egyik sem gyakorolhat társai felett hatalmaskodó befolyást. az egy börtönben közösen elhelyezett foglyok azonban azon társuknak. akinek mint szobafelügyelőnek a szobában való rend fentartása és az abban levő tárgyak vannak gondjára bízva. engedelmeskedni tartoznak.

11. Aki a felügyelet alól magát elvonni igyekszik. aki megszökik. szökési kísérletet. vagy ahhoz előkészületeket tesz. vagy másokat arra ösztönöz. ugyszintén az is. aki fogolytársának illeten szándékáról tudomással bír s. azt fel nem jelenti. kemény büntetés alá esik.

12. A lázadásra. ellenszegülésekre. munkamegtagadásra s egyéb tiltott cselekvények elkövetésére való összebeszélések vagy szövetkezések. habár ez utóbbiak a kiszabadulás utáni időre vonatkoznának is. a legszigorubban fenyítettnek.

13. Az adott jelre mindenki köteles reggel azonnal felkelni. este pedig lefeküdni.

Reggel a felkelés után mindenik fogoly tartozik arczát,

nyakát, kezeit megmosni, száját kiöblíteni, megfésülködni, rendszeren felöltözködni és ágyát felvetni.

Szennyes munkánál a foglyoknak kezeiket evés és lefekvés előtt is meg kell mosniok.

Szükségeit végezni az illető helyre egyszerre csak egy fogoly mehet.

14. A pálinka ivás, dohányzás és dohányrágás (bagózás) általában tiltatnak.

15. A munkaidő alatt minden munkára kötelezett fogoly folytonosan és szorgalmasan tartozik dolgozni s kijelölt helyéről, engedelem nélkül senki, el nem távozhatik.

16. Ha valamelyik fogoly saját testét bármi célból szándékosan megsértené, vagy csonkítaná, vagy öngyilkolási kísérletet merészlene véghezvinni, a miatt keményen megfenyítettik.

17. Aki ruháját, ágyneműjét vagy a reá bízott eszközöket, munkaanyagot, műszereket, könyvet stb. rossz szándékból vagy vétkes vigyázatlanságból elrontja vagy a börtönben készakarattal egyéb károkat, rondításokat követ el, az nemcsak az okozott kárt köteles megtéríteni, hanem ezenfelül még külön büntetéssel is lakol.

18. A fogoly semmi egyebet magánál nem tarthat, mint azt, a mit a fogházfelügyelő neki átadott vagy különös engedéllyel nála meghagyott.

Kiváltképen tiltatik: a készpénznek, drágaságoknak, fegyvernek, mérges állagu szereknek, tüzelő eszközöknek, pipának, dohánynak, késnek, kalapácsnak, vésőnek, árnak, ráspolynak, fűrésznek s ilyes műszereknek tartogatása és rejtegetése.

A fogoly azt is, a mit netalán talál, a legközelebb levő fogházörnek azonnal átadni köteles.

19. A fogolynak nem szabad önkéntesen sem valamit vásárolni, sem kölcsönözni, sem cserélni, sem ajándékot adni vagy elfogadni. Ha ezt akár egymás közt, akár másokkal felsőbb engedély nélkül mégis elkövetnék, megfenyítettnek.

20. Levelet írni s azt kiküldeni vagy elfogadni a felügyelőség tudta és beleegyezése nélkül, senkinek sem szabad.

A foglyok viseletére vonatkozó főnnebbi házszabályok előttük, midőn a fogházba felvétetnek, ugyszintén minden hó első vasárnapján felolvasandók s megmagyarázandók. Ezenfölül e házszabályoknak egy irott vagy nyomtatott példánya minden háló és munkateremben kifüggesztendő.

A fogoly fogsága alatt készített magánmunkáinak mások-

hoz való kiküldése, s ez uton való elárusítása vagy más-különböni értékesítése, a kellő elővigyázat mellett, csak az esetben engedhető meg, ha a fogoly a bíróság által a munka alól felmentetett.

Kegyelmi kérvényekről.

A fogoly kegyelmi kérvényét rendszerint a kir. ügyész veszi át, s ha az méltánylást érdemel, a kir. főügyész útján az igazságügyminiszter elé terjeszti.

Levelezésről.

A fogolyhoz intézett vagy általa irt levelek csak akkor juttatandók rendeltetésük helyére, ha azok tartalma aggálytalanul találtatott.

A foglyok látogatásáról.

A foglyot rokonai, ismerősei s mások is, kikkel ő kíván, vagy a kik ő vele kívánnak beszélni, rendszerint hetenkint egyszer, a kitűzött nappali órákban e célra kijelölt külön szobában az ügyész vagy helyettese által adott engedély folytán meglátogathatják. A beszélgetés, ha több is a látogató, mindössze legfőlebb egy órahosszat tarthat. A látogató a fogolynak, vagy ez amannak közvetlenül semmit sem adhat át. Figyelem fordítandó arra is, hogy a fogoly látogatói más foglyokkal ne érintkezhessenek, ezek számára semmit a fogházba be ne csempészhessenek, s hogy egyáltalában a látogatások miatt a fogházi rend és csend legkevésbé se háboríttassék meg, s a biztonság ne veszélyeztessék.

A foglyok elbocsátásáról.

A fogházbüntetését teljesen kiállott vagy kegyelmet nyert fogoly, ha betegsége nem gátolja, azonnal szabadon bocsáttatik. Elbocsáttatása előtt tőle kitudandó, hogy kiszabadulása után, ha rendes lakhelye nincsen, hol szándékszik s minő foglalkozást keresni s ezen körülmény valamint a törzskönyvben, úgy az elbocsátó levélben is megjegyzendő.

A fogoly kiszabadulása napján ruhájából kivetköztetvén, saját ruhája, vagy ha saját öltözőruhával nem rendelkeznek, a neki adományozott ruha adatik reá. Ezután a fogházfelügyelő neki mindazon tulajdonát, mely tőle fogházba kerültekor elvétellett, valamint munkabérét is kiadja, a melyek

átvételét a fogoly a törzskönyvbe írott vagy külön nyugtá-vánnyal igazolja. Ennek megtörténtével a fogoly a kir. ügyész vagy helyettese elé vezettetik, aki által jövő életére nézve komoly intéssel láttatik el s egyszersmind részére az elbocsátó levél is kiadatik.

Mihelyt a fogoly átöltözködött és tulajdonait kezeihez vette, társai közé, a fogházhelyiségekbe, többé semmi szín alatt sem bocsáttathatik.

A fogoly elbocsáttatására, valamint egyéb itt nem emli-tettekre nézve is, a vizsgálati foglyokat illető szabályok és a fönnebbi általános szabályok ide vonatkozó határozatai tar-tandók szem előtt.

A fogházban elzárandó rabokról.

A börtönbüntetésre ítélt egyének a kerületi börtönökben s az e végre különösen kijelölt törvényszéki fogházakban töltik ki fogságuk idejét és „raboknak” nevezetnek.

Az igazságügyminiszter által a börtönbüntetés végrehaj-tására kijelölt törvényszéki fogházakban az általános intézke-dések a rabokra vonatkozólag az alább következő eltérések mellett érvényesek.

A börtönre ítélt rabok szabadságbüntetése ahhoz képest, a mint azt a rendelkezésre álló fogházhelyiségek száma és szerkezete megengedi, részben magán, részben közös fogság-ban hajtatik végre.

A magánelzárásban levők a kir. ügyész, a lelkész, orvos, fogházfelügyelő s a fogházörnmester által minél gyakoribb látog-ításban részesítendők.

A börtönbüntetésre ítélték kivétel nélkül rabruhába öltöz-tetendők.

A rabok élelmezése kivétel nélkül a fogházi étlapban előírt ételekből áll.

Minden munkaképes rab különbség nélkül munkára kényszerítettik.

A fogházban előforduló tisztátlanabb és nehezebb mun-kákat a rabok végezik.

A rabok rendszerint csak rokonaikhoz intézhetnek és pedig havonként egy levelet. Ugyancsak ily időközökben fogad-hatják rokonaik látogatását is.

Rabok a foglyokra előírt feltételek alatt minden két hétben részesíthetők egy fél liter borban.

A fogházi könyvtárból nyert olvasmányokon felül könyvet vagy folyóiratot csak munkakeresményükből szerezhetnek be.

Ezeknek megválasztása azonban a kir. ügyész hozzájárulásával történjék.

A visszaeső rabok a magánelzárás tartama alatt csak a harmadik hét lefolyása után kaphatnak olvasmányt. (1880. évi 2106. I. M. E., 1886. évi 3588., 1888. évi 15.743., 1888. évi 5034., 1894. évi 2205. és 1884. évi 46.959. és 1891. évi 9655., 1884. évi 1790., 1885. évi 6636., 1881. évi 8853., 1883. évi 15.331., 1890. évi 30.176., 1899. évi 54.001. I. M.)

A polgári bíróságok és közigazgatási hatóságok által elrendelt letartóztatások és szabadságvesztés büntetések végrehajtása.

1. A fogházak kezelése tárgyában kiadott szabályok az alant megjelölt eltérésekkel az elzárás büntetésnek, valamint a közigazgatási hatóságok és a polgári bíróságok által elrendelt letartóztatásnak vagy fogházbüntetésnek végrehajtásánál is alkalmazandók.

A csödbíróság által a közadós ellen elrendelt letartóztatás az elzárás büntetés módozatai szerint veendő fogamatba.

2. A közigazgatási hatóságok által kihágási ügyekben, valamint a polgári (kereskedelmi csőd) bíróságok által elrendelt letartóztatás csak az ezt tartalmazó írásbeli határozat alapján, a nevezett hatóságok és bíróságok által megállapított elzárás és fogházbüntetés pedig csak a büntetést megállapító és jogerejűségű záradékkal ellátott ítélet vagy határozat alapján hajtható végre a kir. ügyészségek és a kir. járásbírák felügyelete alatt álló fogházakban.

Az ítélet, illetőleg határozat hivatalos kiadmányban a foganatosítás iránt intézett rövid megkereséssel hátiratolva, a letartóztatandó egyén átkísérésével egyidejűleg, vagy az átkísérést megelőzőleg teendő át a kir. ügyészséghez, illetőleg a kir. járásbíróság vezetőjéhez. Az ítélet vagy határozat utólagos átküldésének kilátásba helyezése a befogadásra alapul nem szolgálhat. A közigazgatási hatóságok által hozott ítéletek és határozatoknak a most említett célból készült kiadványaiban az indokolás közlése elhagyható s csupán a rendelkező rész pontos és alakszerű számmal, kelettel, hivatalos pecséttel és aláírással ellátott közlése kívántatik meg.

A befogadásra a letartóztatási intézetek felügyelői egyáltalán csak akkor vannak kötelezve, ha a felügyeletük alatt álló intézet megállapított befogadási képessége azt lehetővé teszi. Oly egyének, a kiknek őrizet alá helyezése csak közrendészeti szempontból a nélkül válik szükségessé, hogy ellenük büntető eljárás tetetett volna folyamatba, a bírósági fogházakba nem fogadhatók be.

3. A kir. ügyész, illetőleg a kir. járásbíró a hozzá érkezett megkeresés foganatba vételét magán a határozaton ugyancsak hátratilag rendeli el és egy ilyen rendelvényével ellátott határozatot (ítéletet) a fogházfelügyelőnek, illetőleg a járásbíróságoknál a törzskönyvet vezető közegnek azonnal kiadja.

4. A 2. pontban megjelölt egyénekről a fennálló szabályok szerint és a használatban levő alakban szerkesztett, de külön törzskönyv vezettetik. (Törzskönyv a közigazgatási hatóságok és polgári bíróságok határozata alapján letartóztatottakról és elzártaikról.)

A fogházfelügyelő, illetőleg a törzskönyv vezetője a szükséges adatoknak ebbe a törzskönyvbe bejegyzés után az előzetes letartóztatás vagy az elzárás, illetőleg fogházbüntetés megkezdésének napját és óráját a 2. és 3. pont szerint közölt okmányra feljegyzi és azt a kir. ügyésznek, illetőleg kir. járásbírónak azonnal vagy legkésőbb a másnapon teendő napi jelentés kapcsán visszaadja. A kir. ügyész vagy járásbíró azután úgy a befogadásnak, mint a fogházfelügyelő vagy az azt helyettesítő közeg által annak idején teendő újabb jelentése alapján a szabadon bocsátásnak napjáról és órájáról a megkereső hatóságot vagy bíróságot értesíti.

5. Az előlegesen letartóztatottak szabadon bocsátása, valamint azoknak és az elítélteknek a fogházból kihallgatás, tárgyalás vagy egyéb hivatalos eljárás céljából való átkísértetése csak az illetékes közigazgatási hatóság vagy polgári bíróság írásbeli megkeresése alapján és a 4. pontban megjelölt mód hasznoszerű alkalmazásával foganatosítható.

6. A közigazgatási hatóságok, polgári vagy büntető bíróságok által megállapított elzárás büntetés a K. B. T. K. 18. és 19. §-ai szerint hajtandó végre, következőleg az elítélt, a mennyiben a körülmények megengedik, magánzárkában helyezendő el, magát kívülről is élelmezheti és munkára nem kényszeríthető. Ettől eltérésnek fegyelmi büntetés kiszabása

utján sincs helye. Az elzárás büntetésre ítélték egyébként a fogházbüntetésre ítéltekkel teljesen azonos elbánásban részesítendőök s irányukban a fogházi rendtartás szabályai, valamint fegyelmi vétségek eseteiben is a fogházra ítéltre vonatkozólag kiadott rendelettel meghatározott fegyelmi büntetések alkalmazandók. A közigazgatási hatóságok által elrendelt előleges letartóztatásban levők a K. B. T. K. 18. §-ában meghatározott elbánásban részesülnek. (1894. évi 2208. I. M.)

A letartóztatási intézetekben és fogházakban előforduló születések és halálozások bejelentése.

A letartóztatási intézetekben és fogházakban előforduló születéseket és halálozásokat az illetékes anyakönyvvezetőnél szóval vagy írásban be kell jelenteni.

Az írásbeli bejelentésnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

1. A születés bejelentésénél:

a törvényes atya	{	családi és utóneve, vallása, állása (foglalkozása), lakóhelye, születéshelye, életkora.
az anya	{	családi és utóneve, vallása, állása (foglalkozása), lakóhelye, születéshelye, életkora,
a születés	{	helye, ideje, (év, hó, nap és óra, ikerszületéseknél a perc is).
a gyermek	{	neme, vallása, utóneve.

Megjegyzés.

2. A haláleset bejelentésénél:

az elhunyt	{	családi és utóneve, vallása, állása (foglalkozása), lakóhelye, születéshelye,
az elhunyt	{	életkora, házastársának családi és utóneve, atyjának családi és utóneve, állása (foglalkozása) és lakóhelye. anyjának családi és utóneve, állása (foglalkozása) és lakóhelye,
a halál	{	helye. ideje. (év, hó, nap és óra). oka.

Megjegyzés.

Ezenkívül még a következő adatokat is kell közölni:

A) A születések bejelentésénél:

1. A törvényes származás esetén mindkét szülőnek, törvénytelen származásoknál csupán az anyának anyanyelve.

2. Törvényes származás esetén:

a) a gyermek szülői melyik évben és hol kötötték a házasságot?

b) a gyermeknek hány élő testvére van és hány testvére halt meg (a halva születetteket is beleszámítva).

3. Törvénytelen származásuaknál az anya családi állapota (hajadon, özvegy, törvényesen elvált)?

4. Többes születés esetén a gyermek iker, hármas, négyes vagy ötös szülésből származott-e?

5. Úgy törvényes, mint törvénytelen származásuaknál: az anya részesült-e a szülés alatt orvosi vagy szülésznői segélyben, utóbbi esetben okleveles bába vagy nem okleveles, de képesített, ugynevezett czédulás bába részéről?

B) A halálesetek bejelentésénél:

1. Az elhunyt családi állapota (nőtlen, vagy hajadon, házas, özvegy, törvényesen elvált).

2. Az elhunyt neme (fiu vagy leány, illetőleg férfi vagy nő).

3. Az elhunyt anyanyelve.

4. Ha az elhunyt keresettel nem birt, vagy csupán házi

teendőkkel foglalkozó nő volt: eltartójának minősége (atyja, férje, nagybátyja, fia stb.) és annak foglalkozása.

5. Ha az elhalt családi állapotára nézve házas (nős vagy férjes) volt, a házasság, mely a halál által felbontatott, melyik évben kötöttet?

6. Az elhunyt orvosi kezelésben részesült-e?

7. A halottvizsgálati bizonyítványt ki állította ki (orvos, halottkém vagy képesített nem orvos halottkém, vagy esetleg halottkém nem léteben a községi elöljáróság valamely a halottvizsgálattal megbízott tagja).

8. Észrevétel abban az esetben, ha az elhunyt haldokolva hozatott be az intézetbe.

9. Hét évnél fiatalabb korban elhunyt gyermekek elhalálozásának bejelentésénél még azt, hogy:

a) az elhalt gyermek egyes, iker, hármas, négyes vagy ötös szülésből származott-e?

b) az elhalt gyermek törvényes házasságból vagy házasságon kívül származott-e? Utóbbi esetben utóházasság útján nem törvényesítette-e?

c) a házasság, melyből a gyermek származott (mely által törvényesített), mely évben kötöttet? (1896. évi 71.683.. 1898. évi 71.623. I. M. és 1897. évi 33.003. I. M.)

A szabadságuktól megfosztott egyének hatóságilag kezelendő pénzének kezelése.

1. A letartóztatottak tulajdon és keresményi pénzeinek fel nem használható része, a mint az az 50 krt elérné, postatakarékpénztárba helyezendő, de csak abban az esetben, ha a letartóztatás előreláthatóan, a betét kamatozása előtt, mely a betét befizetésének napját követő hó 1-én, illetve ugyanazon hó 16-ik napján kezdődik, nem fog megszűnni.

2. Mindenekelőtt a fogházfelügyelők vagy azok helyettesei értesítik a postatakarékpénztári igazgatóságot, hogy a letartóztatottak pénzeit mely közvetítő hivatalnál kívánják elhelyezni.

3. A fogházfelügyelők által a betevők neveinek feltüntése s a betétösszegek részletezésével kimutatás készítendő s az az illető közvetítő hivatalnak megküldendő.

4. A közvetítő hivatal e kimutatás alapján a betéti összegekről minden egyes betevő részére betétkönyvecskét állít ki. E betétkönyvecskék a fogházfelügyelőnek küldetnek meg, aki

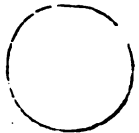
azok belépti nyilatkozatán és törzslapján a betevőre vonatkozó személyazonossági adatokat kitünteti, egyidejűleg mint befizető, úgy a betéti nyilatkozat, mint a törzslap megfelelő helyén saját aláírását és hivatali bélyegzőjét alkalmazza, azután pedig az ily módon kezelt betétkönyvecskéket az illető közvetítő hivatalhoz juttassa el, mely a befizetésnek a betétkönyvecskékből való eltávolítása, illetve a postatakarékpénztárhoz való eljuttatása után a fogházfelügyelőnek ismét visszaküldi.

5. A letartóztatottaknak, a betét feletti jogosultság megszerzése végett, szabadulásuk alkalmával a postatakarékpénztári könyvecskén kívül úgy a fogházfelügyelő, mint a szabadlábra helyezett aláírásával, esetleg ha ez utóbbi irni nem tudna. kézjegyével ellátott pótnyilatkozat adandó ki, mely a közvetítő hivataloktól megszerezhető.

6. Büntetésének kiállása vagy egyéb okból más fogházba áthelyezett fogoly takarékpénztári könyvecskéje a régi aláírás törlése, az új aláírás és az átíratás foganatosítása végett, külön átíratással esetről-estire a postatakarékpénztár igazgatóságának megküldendő. (1895. évi 48.284. és 1896. évi 41.377. I. M., 1899. évi 47.667. I. M.)

P. T. Ny. sz. 2 a.

A betétkönyvecske száma:

Pótnyilatkozat.

Jelszó:

A betevő magának jelszót választ, ha és azt itt följegyezheti. Ez utóbban tartalmuk és azon követeleményekkel bír, hogy visszafizetések csakis ezen jelszóval ellátott fölmondásokra teljesíthetnek.

Foglalkozás .....

Született .....

Lakik .....

A befizető aláírásának helyébe saját aláírását véteti föl a betét fölött való rendelkezhetős elnyerése végett.

Kelt .....

A betevő aláírása .....

A befizető aláírása .....

A tanu, esetleg a postaalkalmazott aláírása .....

A szabadságuktól megfosztott egyéneknek a postatakarékpénztárban elhelyezett betéteit, a postatakarékpénztártól ingyen beszerezhető űrlapok alapján, 15 nappal a szabadulás előtt fel kell mondani.

A váratlanul szabadulónak, a fogházfelügyelő, a postatakarékpénztárba elhelyezett tőkét a fogolypénzekből előlegezi. a postatakarékpénztári betétet, a törzsbetétet képező első 50 krra nézve is nyomban felmondja. a felmondási határidő letevével felveszi, az előlegezett tőkét a fogolypénzeknek megtéríti, a metaláni kamatokat pedig a szabadulóknak, ha kívánják és az összeg elküldésre egyáltalán érdemes, arra a tartózkodási helyre, mely bejelentetett. utánuk küldi és ezt a műveletet a fogolypénznaplóban feltünteti. Az igénybe nem vett kamatok a büntetéspénzekről vezetett pénznaplóban bevételképen elszámolandók. (1897. évi 36.922.1896. I. M.)

A letartóztatottak pénzeinek nyilvántartására és ellenőrzésére „letéti könyvecskét” kell vezetni s hetenkint kitölteni, a foglyok kiszabadulásakor pedig lezárni s a maradvány kiszolgáltatása és a szabadulók nyugtáványozása után visszatartani.

A letéti könyvecske mintája :

Letéti könyvecske.

A letartóztatott neve ..... és féjszáma .....

[illegible]

(1897. évi 27.001. I. M.)

Letartóztatott egyéneknek egyik letartóztatási helyről a másikkra való átkisértetése alkalmával az illető egyének pénzének a rendeltetési helyre juttatás végett a kíséző őrszemélyzetre csupán egy frtnál kisebb összegek elszállítását lehet bizni. az ennél nagyobb összegek elküldése ellenben a pénzküldemény terhére postautalványon történik, s a postai feladó-vevényt az elküldött pénz okmányolásául a fogoly-pénznapló illető tételéhez kell csatolni. A mennyiben az egy helyre szállítandó több letartóztatott pénze együttvéve egy utalványon küldetik el, a feladó-vevényt csupán az egyik tételhez kell csatolni, a többieknel pedig elégséges az arra való hivatkozás.

A postán küldött pénz mennyiségét a kíséretnek adott nyílt rendeletben is mindenkor meg kell említeni.

A postatakarékpénztárban kezelt pénz átszállítása postatakarékpénztári átíratás által történik. (1897. évi 37.484. I. M.)

A foglyok saját és külön ételmezése.

A fogházfelügyelők el vannak tiltva attól, hogy vizsgálati foglyoknak vagy elítélteknek ételmi szereket beszeressenek és kiszolgáltassanak.

Ugy a vizsgálati foglyok, mint az elítéltek által beszereztetni kívánt ételeket és ételmi czikkeket, hacsak azokat az illetőnek hozzátartozói természetben nem szállítják, nemkülönben a megengedett külön ételmi czikkeket, még pedig ez utóbbiakat minden esetben a mindenkori szerződéses ételmezési vállalkozó szolgáltatja ki az általa egy-egy évre összeállított s a kir. ügyész által átvizsgált és jóváhagyott árjegyzékben kitett áráért.

Evégből a fogházfelügyelő vagy helyettese a saját vagy a külön ételmezést igénylő letartóztatottak jegyzékét a fogházrendtartásban megszabott korlátokon belől igényelhető czikkek kitüntetése mellett a kiétkezési napokon összeállítja és az ételmezési vállalkozónak a kellő időben átszolgáltatja, az ételmi czikkek vagy ételek pontos kiszolgáltatását úgy mennyiség, mint minőség tekintetében ellenőrzi és a vállalkozó számláját a megrendelő jegyzékkel és a vállalkozónak a kir. ügyész által jóváhagyott árjegyzékével történt összehasonlítás és helybenhagyás után, a kezelése alatti fogoly-pénzekből kiegyenlíti.

Az elszámolás a „fogoly-pénznapló” és „fogoly-pénz-

főkönyv" alapján történik. A pénznaplót havonként, a főkönyvet ellenben csak évenként kell lezárni.

A fogoly-pénznapló rovatai: 1. folyószám, 2. tárgy. 3. bevétel: *a*) értékpapír frt kr., *b*) készpénz frt kr., 4. kiadás: *a*) értékpapír frt kr., *b*) készpénz frt kr., 5. a főkönyv oldalszáma.

A fogolypénzek főkönyvének rovatai (oldalanként az illető fogoly nevével és alapszámával megjelölve): 1. bevétel: *a*) fogoly-pénznapló tétele, *b*) tárgya, *c*) letéti (magával hozott, ajándék és levélpénzek) frt kr., *d*) keresményi pénz frt kr., 2. kiadás: *a*) fogoly-pénznapló tétele, *b*) tárgya, *c*) letéti (magával hozott, ajándék és levélpénzek) frt kr., *d*) keresményi pénz frt kr., 3 jegyzet.

Az önmagukat élelmezők az élelmet hozzátartozóik által természetben beküldethetik a fogházba.

A vizsgálati foglyok étkezése nem ölthet oly mérveket, mely a fogházrendtartás megzavarására vezethet.

Az önmagukat élelmezőkre a legegyszerűbb polgári étkezés szabályai mérvadóak.

Az elítéltek külön élelmi cikkek beszerzésére jutalomdijaiknak legfeljebb felerészét fordíthatják. Előfordulhat azonban, hogy egyes elítéltek keresménye a munkabérlelőktől nyert szorgalmi díjakkal együtt havonként jelentékeny összegre rug, úgy hogy annak elkölthető felerésze is már több, mint a mennyinek elköltsége a büntetés céljával összeegyeztethető volna.

Ebben az esetben a külön élelmi cikkek beszerzésére fordítható összeg 70 krt meg nem haladhat. (1897. évi 27.001. I. M.)

A fogháznakál és börtönöknél alkalmazott személyekről.

Az alkalmazottak minőségéről.

A fogháznakál és börtönöknél levő személyek alkalmaztatásuk minősége tekintetében kétfélek, u. m.: *a*) olyanok, akik rendszeresített fizetéssel rendszeresített állásra vannak kinevezve; *b*) olyanok, akik ideiglenes minőségben jutalomdíj s illetőleg bér mellett alkalmazvák. Az előbbiekhöz tartoznak: a fogházfelügyelő, a börtönőrmester, a rendszeresen alkalmazott nőfelügyelők és börtönőrök. Az utóbbiakhoz tartoznak: a lelkészek, orvosok s a tanítók is, ha alkalmaztatnak; továbbá az oly munkavezetők, kik az őrség létszámához nem tartoznak; végül az ideiglenesen felfogadott nőfelügyelők és börtönőrök.

Utasítás a lelkészek s tanítók számára.

A lelkészek a kir. ügyész közbenjárása folytán a kir. főügyész által bizatnak meg a lelkészi teendőkkal, melyekre nézve őket a kir. főügyész a viszonyok szerint utasítással ellátja. Ugyanez áll esetleg a tanítókat illetőleg is.

Utasítás az orvos számára.

Az orvos alkalmazását, a kir. ügyész közbenjárása folytán, a kir. főügyész felterjesztésére, az igazságügyminiszterium hagyja helyben.

Az orvos hatásköre kiterjed az illető bírósági fogház és börtön összes egészségügyi viszonyaira, nemkülönben a beteg foglyok, rabok s felügyelő személyek s ezek családtagjainak gyógykezelésére.

Ebből nem következik az, hogy ott, a hol rendes fogház-orvos alkalmazva nincs és a fogházőrök és azok családtagjai más orvosok segélyét kénytelenek igénybe venni, ily orvosok részéről követelt díjak az államot terhelik.

A fogházőrök családtagjai részére kiszolgált gyógyszerek egyáltalában nem esnek az állam terhére.

A beteg letartóztatottak gyógykezelésében az orvos függetlenül jár el.

Bármikor hívassék a beteg letartóztatotthoz vagy felügyelőhöz, köteles mindenkor haladéktalanul megjelenni és ha szükséges, orvosi segélyt nyújtani.

Magányakorlatában nem korlátoztatik.

Köteles a börtön kórosztályát naponkint, egyéb helyiségeket pedig, melyekben foglyok vagy rabok vannak letartóztatva, hetenkint legalább egyszer megvizsgálni, s a betegek ápolásáról, a helyiségek tisztaságáról, a kellő szellőztetésről és az egészség fentartására megkívántató hőmérsékről magának meggyőződést szerezni s a tapasztalt hiányokat a fogház-felügyelőnek, komolyabb esetekben pedig a kir. ügyésznek tudomására juttatni.

Az orvos köteles gondosan felügyelni a rabok élelmének minőségére; ezen célból időnkint váratlanul megjelen a konyhában, meggyőződést szerez az ottani tisztaságról, megizleli az étkeket, megvizsgálja az edényeket, szemreveszi a kiosztott adagok mennyiségét, s ha az étkek minősége ellen, vagy más tekintetben kifogásai vagy észrevételei vannak, azokat a fogházfelügyelővel s esetleg a kir. ügyésszel közli.

Hasonlóul megvizsgálja a kenyeret is, azt naponkint megizleli, s időnkint a netalán ott létező kenyérliszt s egyéb élelmi raktárakat is megszemléli.

Azon szabályokat vagy szerződési föltételeket, melyek az élelmezésre nézve fennállnak, ismernie kell.

A beteg letartóztatottaknak adandó étel és ital naponkint az orvos által állapittatik meg s a megelőző napon megállapított étrend a börtönmesternek idején kézbesítettik.

A gyógyszerek rendelésénél igyekezzék az orvos az állam érdekében lehetőleg takarékosan eljárni.

Az orvosi rendelvevények mindenkor az illető letartóztatott nevével s fejszámával látandók el s mielőtt a gyógyszerertárba küldetnének, a fogházfelügyelőnek láttamozás végett bemutatandók.

A meggyógyultak a kórházból azonnal elbocsátandók, mihelyt az egészségük veszélyeztetése nélkül megtörténhetik. Az orvos rendelkezésétől függ, vajjon a kórházból elbocsátott az élelmezés és munka tekintetében a lábbadazók közé soroztassék-e és mennyi ideig?

A netalán terhes nők szülésének közeledésekor gondoskodik az orvos, hogy állapotukhoz mért bánásmódban s annak idején baba segélyében részesüljenek. A csecsemő elválasztására nézve az orvos véleménye irányadó.

Ragályos betegség, vagy valamely betegségnek rendkívüli számban való fellépése esetén szoros kötelessége az orvosnak a baj okát kifürkészni s a felügyelőséggel egyetértve oda-hatni, hogy a veszély meggátoltassék vagy megszüntetessék. Ily esetben köteles az orvos a kir. ügyésznek rögtön jelentést tenni, ki erről a kir. igazságügyminiszteriumot, valamint a kir. főügyészt is, szükség esetén távsürgöny által értesíti.

Valamely letartóztatottnak halála esetén az orvos rendelkezik arról, hogy a holttest mikor vitessék a halottas kamrába. Az orvos köteles azon hullákat, melyek az orvosi tudományra nézve tanulmányul szolgálhatnak, vagy orvos-törvényszéki tekintetben figyelembe veendők, felbonczolni s a bonczolásról jegyzőkönyvet készíteni. Ezenkívül az orvos a hullát, eltakarítására vagy a rokonoknak kiadása előtt, a kellő időben gondosan megvizsgálja s a halál kétségtelen voltáról a börtöntisztnek bizonyítványt ad.

Az orvos köteles minden év kezdetén a kezelése alatt levő fogháznak és börtönnek a lefolyt évre vonatkozó egész-

ségügyi viszonyairól lelkiismeretesen s pontosan kidolgozott jelentést készíteni, melyben a következők tárgyalandók, u. m.:

a) A fogház és börtön egészségügyi viszonyainak általános leírása, összehasonlítva a megelőző évbeliakkal.

b) Azon okok s körülmények, melyek az egészségi viszonyok kedvező vagy kedvezőtlen voltára, a betegségek számarányára befolyással voltak, például: időjárás, légmérséklet, helyi körülmények, külső járványok, táplálás, foglalkozás, stb.

c) Az uralkodott betegségek nemének s jellegének leírása.

d) A kórházon kívül és a kórházban a lefolyt év alatt ápolott letartóztatottak, az előfordult betegségek és a betegségek napok számának kitétele; kitüntetendő lévén egyszersmind az is, hogy a kórházba felvettek közül hány egyén gyógyult meg, hány egyén bocsátott el gyengélkedő állapotban, hány maradt további ápolás alatt s hány halt el.

Ugyaníly kimutatás készítendő a gyógykezelt felügyelő személyekről is.

e) Felsorolandók a véghezvitt jelentékenyebb műtétek az eredménnyel együtt; némely nevezetesebb betegségek esetek az azokban követett gyógymóddal és az alkalmazott szerekkel együtt.

f) Az orvosi tudomány és művészet körében netalán tett nevezetesebb fölfedezések és javítások leírása.

g) Kimutatás a netalán megkísérlett vagy véghezvitt öngyilkossági esetekről s az azokban használt eszközökről.

h) A netalán felmerült elmebetegségek s örülési esetek elősorolása, a kórtörténetek leírásával.

i) A gyógyszerelésről, valamint általában, úgy különösen a czélszerűség és takarékoság szempontjából szerzett tapasztalatok.

k) Egészségügyi észrevételek és javaslatok.

Ezen jelentés az új évnek első két hete alatt elkészítendő s az illető statisztikai táblázatokkal együtt a kir. ügyésznek benyújtandó, ki azt saját évi jelentése kíséretében a kir. főügyészhez felterjeszti.

Utasítás a fogházfelügyelőtiszti számára.

A fogházfelügyelőt (börtöntiszt, várnagy) az igazságügy-miniszter nevezi ki, s a következő utasítással látja el:

1. A fogházfelügyelő hivatala elfoglalása előtt a kir. ügyész által eskettetik fel s a következő esküt teszi le:

„Én . . . . esküszöm az élő Istenre, hogy Ő Felségének a királynak, Ő Felsége uralkodó Házának és Magyarország alkotmányának minden viszonyok között hive maradok, — s hogy miután a . . . . i kir. törvényszéki fogház- és börtön-felügyelő tisztjévé kineveztettem, ezen hivatalom viselésének egész ideje alatt a törvényeket s a kötelességeim szabályozására kiadott és ezentul kiadandó utasításokat hiven és pontosan megtartom, valamint a felügyeletem alá rendelt személyzet tagjaival és az azok számára kiadott utasításokat szorosan megtartom; a hivatalos titkokat senkinek fel nem fedezem, s lelkem teljes erejéből azon leszek, hogy a fogházban és börtönben letartóztatottak a házirendhez alkalmazkodjanak; a vizsgálati foglyok úgy őriztessenek meg, hogy a vizsgálat megghiusítására szolgálható minden befolyás eltávolíttassék: az elítélteken pedig a büntető ítélet, a törvény és szabályok értelmében, a fenytő és javító rendszer elveihez képest, szigorú, de emberies bánásmód mellett, kellőleg végrehajtsák; Isten engem úgy segítjen!”

Ezen eskünek szövegét a fogházfelügyelő egy példányban sajátkezűleg leírja és aláírja s azt a kir. ügyésznek megörzész végett átnyújtja.

2. A fogházfelügyelő a törvényszéki fogháznak és börtönnek igazgatótisztje s a felügyelő őrszemélyzet parancsnoka.

Ezen tisztén kívül más rendes foglalkozást az intézetén kívül nem folytathat, vagy ezen állásával más üzletet össze nem köthet, kivéven, ha arra a kir. főügyésztől írásbeli engedélyt nyert.

3. Ő, ha a helyi viszonyok engedik, a börtönépületben tartozik lakni s folyton ott tartózkodni: különösen éjjel a kir. ügyész engedélye nélkül lakásától távol nem lehet. Szolgálati helyiségei, melyek közé magánlakása nem tartozik, fűtéssel és világítással láttatnak el. Idegen esti 10 óránál tovább lakásán nem tartózkodhatnak s egyáltalán a kir. ügyész engedélye nélkül, családtagjai kivételével, lakásán senki nem hálhat.

4. Felelős azért, hogy hozzátartozói, cselédjei olyast, a mi a fogházi s börtönbeli rendnek s fegyelemnek csak a legkevésbé is hátrányára szolgálhatna, el ne kövessenek vagy el ne mulasztanak. Oly cselédet, kinek teljes megbízhatóságáról meggyőződve nincsen, házában nem tarthat.

5. Valamint a börtönépületben részére átengedett helyiséget bérbe ki nem adhatja, vagy másnak használatul át nem

engedheti: úgy az épületnek és az ahhoz tartozó területnek legkisebb oly részét sem veheti igénybe magánhasználatul, a mely nyilván az ő használatára neki át nem adatott.

6. A fogházfelügyelő sem maga, sem családja vagy hozzátartozói által el nem fogadhat senkitől semmi szín alatt oly ajándékot vagy jutalmat, a mely csak a legtávolabbról is a hűtlen kezelés céljából s az államkincstár érdekeinek rovására vagy valamely fogoly vagy rab érdekében adatnék; ezenkívül letartóztatottat magánszolgálatára nem használhat s köteles arra szigorúan felügyelni, hogy ezt a neki alárendelt felügyelő-személyzet se tegye.

7. A fogházfelügyelő közvetlenül a kir. ügyésznek van alárendelve.

8. A lelkészek és az orvos működéseit figyelemmel kíséri, ha úgy kívántatnék, előforduló esetben azoknak a fennálló szabályokat és utasításokat illedelemmel emlékeztetükbe hozza, s ha ez eredményre nem vezetne, a netalán tapasztalt mulasztásokat vagy szabályellenességeket a kir. ügyésznek kellő orvoslás végett bejelenteni tartozik. A neki alárendelt börtönmesternek 24 órai, a nőfelügyelőknek, munkavezetőknek pedig, ha vannak ilyenek alkalmazva, valamint a többi öröknek is 48 órai szabadságidőt engedélyezhet. Az örököt szigorú rend s katonai fegyelem alatt tartja, legkisebb gondatlanságukat vagy mulasztásukat sem szabad szó, illetőleg fenytés nélkül hagynia.

9. Ő osztja fel a felügyelő őrszemélyzet tagjai között a teendőket s gondoskodik különösen nagyobb börtönöknél arról, hogy egy alkalmas egyén a börtönörök közül a kapuőrszolgálatot, másik a kórházban a betegek és betegápolók feletti felügyeletet, másik pedig a munkásokra való felügyeletet teljesítse s hogy ezen felül a szabályszerű nappali és éjjeli felügyelet s őrszolgálat soha sehol hiányt ne szenvedjen. A belső őrszolgálatra a leginkább megbízható egyének alkalmazandók, s a mennyire lehetséges, belső szolgálaton levő nappali örök éjjeli szolgálatra minél kevésbé vétessenek igénybe.

10. Felelős a fogházfelügyelő és kártérítéssel tartozik az általa kezelt leltárak, pénzek s a vezetett kimutatások, számadások netaláni hiányaiért. Azon károkért, a melyek általa szabály szerint a börtönmesterre bizott számadások és jegyzékek hiányos vezetéséből támadnának, valamint a felügyelő s őrszemélyzet többi tagjainak tetteiért és mulasztásaiért s az azok által okozott károkért csak annyiban éri őt a felelősség,

a mennyiben a köteles felügyelet és ellenörködés elhanyagolása miatt őt is mulasztás terhelné.

11. Ő készíti a fogház és börtön évi szükségleteire vonatkozó előirányzatot s mindazon számadásokat és kimutatásokat, a melyeknek vezetésére a börtönháztartási szabályok értelmében köteleztetik.

12. A kir. ügyész rendeletére ő jár közben ott, hol a bérlet vagy előleges alku szerint szállítók útján nem történik, a házi szükségletekre kívántató tárgyaknak, s ott, hol a munka házilag kezeltetik, a nyers anyagoknak s műszereknek beszerzése körül. Ő hozza javaslatba a rabnak valamely munkához való beosztását is.

13. Az összes leltári tárgyak az ő felelőssége alatt és nyilvántartása mellett kezeltetnek és használtatnak.

14. Felelős azért, hogy a felügyeletére bízott épületek a biztonságnak megfelelő állapotban tartassanak, mi végből gondoskodni tartozik, hogy a netalán kívántató helyreigazítások s építkezések idejekorán foganatosíttassanak, ennél fogva kötelessége azok engedélyezése s elrendelése végett a kir. ügyésznek jókor jelentést tenni. Az őt forintig terjedő csekélyebb javításokat, ha arra a kir. ügyész által felhatalmaztatik, önmaga készíttetheti meg.

15. Örökdi a felett, hogy a rabok élelme, kenyere a megállapított feltételeknek megfelelő, s azok ivóvize iható legyen; hogy a letartóztatottak általában a szabályszerű szükségletekben fogyatkozást ne szenvedjenek; hogy a rabok a munkaidő alatt folyton dolgozzanak, hogy rend, csend s tisztaág uralkodjék az intézetben mindenütt.

16. Legalább minden második nap megvizsgálja az összes helyiségeket, különösen pedig a fogdákat, a háló- és munkatermeket, a konyhát s a leltári raktárakat; gondos figyelmet fordít minden egyes letartóztatottnak viseletére, hogy azt kiismerni igyekezzék. Gyakran szemlét tart éjjel is; az őrséget, a folyosókat, különösen pedig azon külön fogdákat, melyekben veszélyesebb férfi letartóztatottak vannak elzárva, megvizsgálja.

17. A fogházfelügyelőnek főgondjai közé tartozván a házszabályokba vagy a köztörvényekbe ütköző minden cselekedet elkövetését megakadályozni, e célból feljogosíttatik arra, hogy a gyanus foglyok vagy rabok ellen elővigyázati intézkedést tehessen, miről azonban legközelebbi napi jelentésében, illetőleg naplójában mulhatlanul említést kell tennie.

18. Ha valamelyik letartóztatott megszöknék, köteles arról a kir. ügyésznek, a szökevény személyleírásának előterjesztése mellett haladéktalanul jelentést tenni.

19. A vizsgálati foglyokat külön s külön az elítélteket illető törzs- vagy anyakönyveket ő vezetvén, ezek alapján ugyancsak ő állítja ki a kivántató elbocsátó s értesítő leveleket s az elhunyt hozzátartozóit is rövid uton ő értesíti. A letartóztatottak szállítására vonatkozólag előforduló szükségletekről ő gondoskodván, a kíséréssel megbízott őrség vezetője számára is az utinaplót s esetleg a menetrendet ő állítja ki. Továbbá egy naplót vezet, melybe a fogházra és börtönre, az azokban letartóztatottakra, az azoknál alkalmazott személyzetre s az intézet kezelésére vonatkozólag előforduló jelentősebb eseteket, a hozzá intézett rendeletek keltét, számát s vételi idejét, nevezetesen pedig az előlegesen letartóztatottaknak, valamint a letartóztatónak nevét, a beszállítás idejét, a beszállítók neveit s a letartóztatás állítólagos okát a szabályszerűleg befogadott vizsgálati foglyoknak s elítélteknek neveit s törzskönyvi számait, az elszállítottaknak, az elbocsátottaknak neveit, a fennjáró s kórházi betegeknek, valamint az elhaltaknak létszámát s törzskönyvi számait, az elővigyázatból bilincseltek, a fegyelmileg fenytettek neveit, a foglyok és rabok jelentékenyebb kérelmeit s jelentéseit, az idegen látogatók neveit, az elküldött és vett levelek czimeinek, az azonnapi szolgálatbeli őrszemélyzet számát, a napos örök s éjjeli örök neveit s ezek figyelemreméltóbb jelentéseit, a fegyelmileg fenytett felügyelő személyzetbeliek neveit stb., napról-napra bejegyzí s ezen naplót neve aláírásával ellátva, mindenik elmúlt napról, a következő nap reggelén, a kir. ügyészségnek láttamozás végett bemutatja.

20. Ha a nagyobb börtönöknél a fogházfelügyelő irodai teendői egy vagy más alkalommal felettébb megsziporodnának, azok egy részét a börtönmesterrel, vagy más arra képes és megbízható ör által végeztetheti, ha azt az illető saját teendőinek mulasztása nélkül teljesítheti.

Szolgálati utasítás a börtönmester számára.

A börtönörmestert (rabfelügyelőt) a kir. főügyész nevezi ki és a következő, előtte felolvasandó s neki külön is kiadandó utasítással látja el:

1. A börtönmester szolgálata elfoglalása előtt a követ-

kező esküt tartozik a kir. ügyész előtt, a fogházfelügyelő tisztnek jelenlétében letenni:

Én . . . . . esküszöm az élő Istenre, hogy Ő Felségének a királynak, Ő Felsége uralkodó Házának és Magyarország alkotmányának minden viszonyok között hive maradok, s hogy miután a . . . . . i kir. törvényszéki fogházhoz és börtönhöz börtönmesternek kineveztettem, ezen szolgálatom egész ideje alatt, előjáróimnak készséggel engedelmeskedni, a fogház- és börtönbeli külső és belső biztonság, a rend, csend, tisztaság és munkások állandó fentartása felett, a rendelkezésemre bízott őrséggel egyetemben, a legnagyobb gondnal, lankadatlan éberséggel és szigorral, s ha szükséges, önfeláldozással is örködni fogok; a reám bízott tárgyakat rendelkezésük szerint hiven kezelem, s általában az előttem felolvasott és kezeimhez is kiadott utasításokhoz szorosan alkalmazkodom, s az azokban megszabott szolgálati köteleseket mind én magam megtartom, mind más aláam rendelték által megtartatom, s azokat, a hivatalos titkok gondos megőrzése mellett, pontosan, hiven és serényen teljesítem s teljesíttetem. Isten engem úgy segéljen!"

2. A börtönmester az összes felügyelő s őrszemélyzet közvetlen előjárója, ki a fogházfelügyelő megbízásából a fogház és börtön rendészetéről, a biztonság, rend, csend, tisztaság és munkásság tekintetében gondoskodik, a házszabályok s a napirend pontos megtartására, valamint az őrszemélyzet viseletére is felügyel, s ezenkívül mint ház- és gazdasági felügyelő is működik. Szükség esetén a fogházfelügyelőt, a kir. ügyész jóváhagyása mellett, ideiglen helyettesítheti.

3. Állásánál fogva megkívántatik tőle, hogy kötelességeit a leghivebben teljesítse s alárendeltjei részéről semmi mulasztást, semmi hanyagságot el ne tűrjön; minélfogva folyton utánnézni tartozik, hogy azok teendőiket pontosan végezzék, s a rendtartás és tisztaság tekintetében jó példával kell előtűk járnia.

4. A börtönmester az intézetben lakni s ott folyton jelenlenni tartozik, honnan csak a fogházfelügyelő tudtával s engedelmével távozhatik.

Szolgálati helyiségei, melyek közé magánlakása nem tartozik, fűtéssel és világítással láttatnak el.

5. Az ujon beszolgáltatott foglyokat és rabokat ő revén

át. Ő állítja a fogházfelügyelő elé, azok megmotozása, megtiszttatása, átöltöztetése az ő felügyelete alatt történik.

6. Ő intézkedik arról, a fogházfelügyelőtől nyert utasítás alapján, hogy a letartóztatott mely fogdába zárassék be; továbbá, hogy mely foglyok mikor vezettessenek a bíróság vagy a kir. ügyész, a lelkész vagy az orvos elé, s erről jegyzéket vezet.

7. A rabok felkelése, lefekvése s a napirendben megszabott teendők megkezdése vagy elhagyása az általa adott jelre történik.

8. Mindazt, ami valamely fogoly számára engedély mellett behozatik, például: ruha, ágynemű, étel s ital stb. a rabfelügyelő gondosan megvizsgálni tartozik, hogy vajjon azzal vagy abban, például: a ruha között, a könyvben s annak táblái között, az egész kenyérben stb., nem csempésztetik-e be olyas valami, ami megengedve nincsen, s ha ilyes csempésztett tárgyat felfedezne, arról tartozik azonnal további intézkedés végett, a fogházfelügyelőnek jelentést tenni.

9. Ő osztja be az öröket, a fogházfelügyelőtől nyert utasítás szerint, napszolgálatra, s ügyel arra, hogy kijelölt helyét mindegyik elfoglalja, s hogy az illetők fegyverei rendben legyenek. Arról, hogy minden egyes ór. a nap különböző óráiban hová van szolgálatra kirendelve, jegyzéket vezet.

10. A börtönmester az egyes fogdákat, a közös háló- és munkatermeket, betegszobákat s mindazon helyiségeket, hol a letartóztatottak napközben megfordulnak, naponként megvizsgálja, s ha valamit észrevenne, ami kitörési vagy szökési kísérlet vagy merénylet nyomaira mutatna, miután a legsürgösb ellenintézkedéseket megtette, tartozik azt azonnal a fogházfelügyelőnek bejelenteni.

Gondoskodik arról, hogy az összes helyiségek tisztán tartassanak, naponként többször szellőztessenek; az üríték-edények naponként kiüríttessenek s azokba friss víz öntessék; hogy a házi eszközök s ruhaneműek is lehető tiszták legyenek, s a foglyok, rabok és örök is kellőleg tisztálkodjanak. A fűtésre, világításra s azok idejére felügyel és örködik a felett, hogy alárendeltjei a tüzzel a legnagyobb vigyázattal bánjanak. Felügyel továbbá arra, hogy a foglyok és rabok osztályok szerint folyton lehetőleg elkülönítve tartassanak, s hogy különösen a nők a férfiakkal soha érintkezésbe ne jöjjenek; hogy a letartóztatottak általában, felsőbb engedelem nélkül,

- idegenekkel ne közlekedjenek: hogy a foglyok és rabok sétálása alkalmával a szükséges biztonsági szabályok el ne mulasztassanak; hogy a rabok dolgozó helyeiken szakadatlan felügyelet alatt legyenek; hogy a betegek a kórházban megfelelő ápolásban részesíttessenek, s a mennyire lehet, magukra ne hagyassanak; hogy a bőjtre kötelezett rabok az ebéd ideje alatt a többiektől elkülöníttessenek; hogy a fegyelmi fenytékek végrehajtása szorosan a fegyelmi határozat értelmében történjék, azaz a fenytett se többet, se kevesebbet ne szenvedjen, mint a mire büntetve van; hogy az elővigyázati vasak alkalmazása, melyről külön jegyzéket vezet, az e részben fennálló szabályoknak megfelelőleg eszközöltessék; hogy a fürdés alkalmával rendetlenség ne történjék; hogy a kórházi vagy a mosókonyhában, felsőbb engedelem nélkül, se a felügyelők, se a foglyok vagy rabok részére semmi ne főzessék; hogy a foglyok és rabok naponként számbavéttessenek, hogy a fogdák és hálótermek s folyosók ajtajai éjjelre jól bezárassanak, s a kulcsok éjjelre neki átadassanak; végül, hogy a szabadon bocsátandó foglyok vagy rabok, mielőtt holmijukat, ruháikat megkapták, többé a letartóztatottak közé semmi szín alatt se bocsáttassanak.

11. A börtönmester köteles azon nap éjjelén, melyen nem a fogházfelügyelőn van a szemlélés sora, az őrszemeket, s különösen azon fogdákat, melyekbe veszélyesebb foglyok vagy rabok vannak elzárva, gondosan megvizsgálni.

12. A börtönmester vezeti az egészséges és beteg foglyok és rabok ételmezési naplóját, továbbá jegyzéket vezet az egészséges és beteg foglyok és rabok napi létszámáról, valamint arról is, hogy mindenik fogdában, háló- és munkateremben hányan, s névszerint mely fogoly, illetőleg foglyok vagy rabok vannak beosztva.

13. Az imént előszabott naplók, s az orvostól átvett beteg-étrend alapján, ő állítja össze a naponként kiszolgáltatóndó rendes, bőjti és kórházi étadagok számát, s az ezekre vonatkozó s a következő napra elkészített ételutalványt minden este a fogházfelügyelőtisztnak megvizsgálás és láttamozás végett bemutatja, s azután, ha az ételmezés nem házilag kezeltetik, azt az ételmezési bérlővel közli.

14. Az intézet valamennyi épületére, területére s kerítés falaira felügyelvén, a tapasztalt fogyatkozásokat a fogházfelügyelőnek bejelenti; a kémények tisztittatásáról gondoskodik:

az elrendelt javítások s helyreigazítások és építkezések az ő felügyelete alatt végeztetnek, s házi munkás rabok foglalkozására s viseletére való felügyelet is kíváló gondjai közé tartozik.

15. A leltárnak a fogházfelügyelő által gondjaira bízott és külön leltári kivonatba foglalt tárgyait felelősség mellett kezeli: a butorok, házi eszközök, öltöző-, ágy- s egyéb ruhaneműek számára, használatára felügyel; azokat a szabályszerű jelekkel ellátja, az álló ruhaféléket gyakran szellőzteti, poroltatja: a szennyes ruhákat tisztákkal felváltja, s a szennyeseket jegyzék mellett mosásba adja, s ha a mosatás házilag végeztetik, arra is felügyel, hogy az a ruhák rontása nélkül szabályszerűleg eszközöltessék. Ő adja ki s veszi számon a rabok házi eszközeit, s egyebek között a könyveket, író- s varrőeszközöket, a borotvát, tükröt stb. Ő osztja ki jegyzék mellett a tüzelőfát, a világításra az olajat, a gyertyát, gyufát, a tisztogató eszközöket és czikkeket s egyebek között a mosáshoz és mosdáshoz a szappant, a kórházba a füstölő s fertőztelenítő szereket stb. s a netaláni hiányokról, illetőleg fogyatkozásokról a fogházfelügyelőnek idejekorán jelentést teszen.

16. Mint a férfi, mint a nőrabok munkálkodását, valamint a foglyok foglalkozásait is figyelemmel kíséri; a munkakeresményi naplót ő vezeti, s annak alapján a rabok munkakönyveinek bevételi rovatait kitölti, s a naplót havonként a fogházfelügyelő útján a kir. ügyésznek bemutatja, valamint azon kiadásokat is, a melyek a rab részére keresményéből engedélyeztettek vagy abból a rab által okozott kár megtérítéseül levonattak, nyilvántartja.

17. A börtönmester sem önmaga, sem hozzátartozója vagy alárendeltje, a reábizott tárgyakból saját részére önkényesen semmit el nem vonhat, félre nem tehet; sem bármelyik letartóztatott sorsa érdekében senkitől, sem pedig az élelmezési vagy munkabérlőtől vagy más ily kincstári vállalkozótól, vagy az ezekhez tartozóktól az államkincstár vagy a letartóztatottak hátrányára ajándékot vagy jutalmat el nem fogadhat.

18. A felügyelő örök szóbeli jelentéseinek s egyéb értesüléseinek és saját tapasztalatainak alapján naponként jelentést teszen a fogházfelügyelőnek mindazon napi eseményekről, a melyek az intézetben a lefolyt 24 óra alatt előfordultak.

19. Az épületben vagy ennek közelében kiütött tűzvész,

a rabok zendülése vagy erőszakos kitörési merénylete, szökés vagy szökési kísérlet s egyéb veszély eseteiben köteles a börtönmester a fogházfelügyelőnek azonnal jelentést tenni, annak parancsait készségesen, egész lélekéberséggel s bátorsággal végrehajtani. S ha netalán ily alkalommal szándékosan mulasztást, káros lanyhaságot, vagy még talán gyávaságot is tanusítana, szolgálatából elbocsáttatik s esetleg még bűnvádi kereset alá is vonathatik.

Szolgálati utasítás a felügyelő őrszemélyzet számára.

A börtönőröket a törvény szerint megállapított évi költségvetésben rendszeresített létszámon belül a kir. főügyész fogadja fel és osztja be az illető kir. tábla területén létező bírósági börtönök és fogházak mellé. Minden ily egyes terület börtöneinél és fogházainál levő börtönőrök összevéve egy külön századot képeznek.

Börtönőrökül — tekintettel az 1873. évi II. t.-cikkre — rendszerint csak oly egyének vétethetnek fel, kik a közös hadseregben vagy a honvédségnél hosszabb ideig tetteleg szolgáltak, e szerint a katonai fegyelemhez szokvák s a fegyverforgatáshoz is értenek, akik jó ajánlólevéllel bírnak, legalább az olvasásban, írásban és elemi számvetésben jártasak, s azon vidéken divó nyelveket, melynek kir. bírósági börtönéhez vagy fogházához alkalmazandók, értik és beszélnek.

A börtönőrök egyelőre csak ideiglenes minőségben fogadtatnak fel, de egy évi kifogástalan szolgálat után végleg alkalmazottaknak tekintetnek s erről kinevezési rendelvényt nyernek.

A börtönőr a következő utasítással láttatik el, mely szolgálatba léptekor előtte felolvasandó, megmagyarázandó s azonkívül neki egy nyomtatott példányban is kiadandó.

Általános szabályok.

1. A börtönőr (rendes nőfelügyelő, rendes munkavezető) szolgálatba álltakor a kir. ügyész vagy helyettese előtt a következő esküt teszi le:

„Én . . . . . esküszöm az élő Istenre, hogy Ő Felségének a királynak, Ő Felsége uralkodó Házának és Magyarország alkotmányának minden viszonyok között hűve maradok, s hogy miután a . . . . . i kir. törvényszéki (járásbírósági

fogházhoz) fogházhoz és börtönhöz örnek (nöfelügyelőnek, rendes munkavezetőnek) felfogadtattam: ezen szolgálatom egész ideje alatt előljáróim irányában föltétlen engedelmességgel fogok viseltetni. (az ör esküjéhez: a fogházat (és börtönt), annak (azok) külső és belső biztonságát, rendjét, előljáróit s minden érdekeit lankadatlan éberséggel, hiven s minden veszély ellen teljes erőmből s ha szükséges, önfeláldozással is védelmezem): — (a nöfelügyelő esküjéhez: a fogház és börtön benső biztonságára, a rend, csend, tisztaság és munkásság állandó fentartására a legnagyobb gonddal és lelkiismeretességgel felügyelek; a nekem megszabott s előttem megmagyarázott szolgálati kötelességeket s utasításokat mindenkor állandó hűséggel, buzgalommal és serényen teljesítem); — (a munkavezető esküjéhez: e börtönnél fennálló házirendet szorosan megtartom, s a mennyiben rajtam áll, másokkal is megtartatom; a reám bízott munkásokat munkásságra, szorgalomra buzdítom, s a munkában fáradhatlan türelemmel és lankadatlan készséggel oktatom és vezetem; a reám bízott anyagokat és szerszámokat rendeltetésöktől eltérő más magánhasználatokra, tiltott czélokra sem magam nem fordítom, sem mások által fordíttatni nem engedem; mindenkor hiven beszámolok s könyveimet, számadásaimat és jegyzeteimet lelkiismeretesen viszem); — (az ör esküjéhez: s egyáltalában magamat az előttem felolvasott, megmagyarázott és nyomtatott példányban kezeimhez is kiadott utasítások szabályaihoz szorosan alkalmazom, s az azokban foglalt szolgálatbeli kötelességeimet állandó hűséggel és buzgalommal teljesítem); — (az ör, a nöfelügyelő s a munkavezető esküjéhez: a foglyokkal vagy rabokkal össze nem játszom, s azokat, a miket a fogházra (és börtönre) nézve megállapított rendszer és szabályok felfedezni tiltanak, ha csak a törvényes bíróság úgy nem kívánja, máskülönben soha senkinek, semmi módon, semmi árért vagy jutalomért felfedezni nem fogom.) Isten engemet úgy segítjen!”

2. A börtönörnek (nöfelügyelőnek, munkavezetőnek) tehát különös kötelességévé tétetik: az engedelmesség főbbvalói irányában a szolgálat pontos teljesítése, a hallgatagság, hűség, megvesztegethetlenség, józanság, komoly és higgadt viselet, a rendszeretet és tisztaság.

3. A börtönörök első vonalban a börtönmester, második vonalban a fogházfelügyelőtiszttal állanak; felsőbb vonalban a kir. ügyész (járásbíró) áll felettük.

4. Azon károkért, melyeket hanyagságból, gondatlanságból vagy netalán roszakaratból okoznának, felelősek.

5. Az ör, megengedett szabad óráin kívül, a fogház vagy börtönépülettől felsőbb engedelem nélkül el nem távozhatik. Sőt köteles lévén az ör egész erejét és minden idejét a szolgáltatnak szentelni, még rendes szolgálatának idején kívül is, ha annak szüksége fenforog, azonnal az örtanyára sietni tartozik.

6. Az ör társaival jó egyetértésben éljen, s egyik a másikat a szolgálatbeli kötelességek teljesítésében készséggel támogassa.

7. Az ör azon helyet, melyre szolgálattétel végett kirendeltetett, el nem hagyhatja mindaddig, míg attól, aki által kirendeltetett, erre engedélyt nem nyer, vagy más ör által szabályszerűleg fel nem váltatik.

8. A fogoly vagy rab nevééről és egyéb személyes viszonyairól s azon helyiségről, melybe zárva van, a foglák számáról, fekvéséről, a fogház és börtön belszerkezetéről általában, az elzártak őrzése módjáról, az egyes öröknek kiszabott szolgálatról az ör mindenki irányában, többségét kivéve, megszeghetlenül hallgatni tartozik.

9. Az örök azon legyenek, hogy a felügyeletükre bízott foglyok vagy rabok rendeltetéseiket teljesítsék, s ha azok kellőleg nem engedelmeskednének, ezt főlebbvalójuknak (a börtönmesternek) megjelentsék; de ők maguk óvakodjanak az elhírtelenkedett, sürgőstelen vagy túlszigoru parancsolgatóstól.

10. Az ör a foglyokkal és rabokkal általában komolyan, de kiméletesen és szeliden köteles bánni. Azoknak bármiféle bántalmazása szóval vagy tettel, büneiknek szemökre hányása, azok pirongatása vagy szidása, lökdözése, ütése szigorúan tiltatik; ellenben követeltetik az örtől, hogy szabályszerű viselete által a letartóztatottaknak jó példát mutasson.

11. Az ör fegyverét a letartóztatottak irányában csak a következő esetekben használhatja:

a) A fogházfelügyelőtiszt rendelete folytán a foglyok vagy rabok zendülése alkalmával.

b) Ha az ör a letartóztatott által személyében tetteleg megtámadtatik.

c) Ha az ör valamely megtámadott főlebbvalóját vagy örtársát, s esetleg valamely letartóztatottat a meggyilkoltástól vagy megsebzéstől csak fegyverének használata által mentheti meg.

d) Midőn a szökőfélben levő fogoly vagy rab az egyszeri „megállj!” kiáltásra nem hallgatva, szökését folytatja, s ezt más módon mint a fegyver használásával, meggátolni nem lehet.

Végül e) midőn a szökevény nem engedi magát elfogatni s tettelesen ellenáll. Ezen esetekben is azonban a fegyver használata mindig a kellő korlátok között s a szükséges óvatossággal egyedül a védelemre, vagy a szökés megakadályozására szorítkozva történjék. A személyes megtámadás meggátolása, a támadó lefegyverzése, a szökevény letartóztatása után, minden további lövés, vágás, szurás vagy más tetteleges bántalmazás, fenytés, illetőleg büntetés terhe alatt szigoruan tiltatik.

12. Ha bármelyik őr (nöfelügyelő, munkavezető) bárhol s bármi uton arról értesülne, hogy a foglyok vagy rabok között szökés, zendülés, vagy a ház rendjét és nyugalmat zavaró más merénylet terveztetik, önhatalmulag ne bocsátkozzék annak bővebb nyomozásába, hanem rögtön tegyen jelentést előljárójának s annak utasításai szerint cselekedjék. Ha ily hirt az őr netalán valamely elzárttól hallana meg, annak nevét a többieknek tudtára adni nem szabad.

13. Mindenik őr felügyel arra, hogy a letartóztatottak az épület s annak részeit, a házi eszközöket, ruháikat stb. szándékosan ne rontsák. Minden e részben tapasztalt kihágást, valamint általában az intézet épületein, a kerítéseken, kapukon, ajtókon, ablakon, azok zárain s lakatain, a kályhákon, kéményeken stb. észrevett hiányokat előljárójuknak (a börtönmesternek) bejelenteni kötelesek.

14. Mindenik őr felügyelni tartozik arra, hogy azon személyek, kik a fogház és börtön felügyelő- és őrszemélyzetéhez nem tartoznak, mint péld. az élelmezési s munkabérlők, s ezek alkalmazottjai, az épület körül netalán foglalatoskodó kömvisek s egyéb mesteremberek, ha a fogház vagy börtön illető helyiségeiben megfordulnak, a foglyokkal vagy rabokkal tilos beszélgetéseket ne folytassanak s azoknak valamit át ne adjanak, se azoktól valamit át ne vegyenek.

15. Szigorú fogsággal való fenytés s esetleg rögtöni elbocsátás terhe alatt a legkeményebben tiltatik az őrnek, hogy a fogolylyal vagy rabbal, vagy az ahoz tartozókkal bármiként tilos egyetértésbe lépjen; tőlük bármit bármi czímen elfogadjon; velök összejátszék, hogy azoknak tiltott szándé-

kaikat, cselekedeteiket vagy kívánságait előmozditsa, vagy fölebbvalói előtt tudva elhallgassa, hogy azok számára pénzt, üzeneteket, leveleket, hirlapokat, könyveket, fegyvereket, műszereket, ételeket, italokat, evő-, ivőeszközöket, ruhaneműeket, dohányt, dohányzó és tüzelő készülékeket vagy bármely más tárgyat a fogházba vagy börtönbe, felsőbb engedelem nélkül, titkosan bevigyen vagy onnan kihozzon.

Részletes szolgálati utasítás.

16. A börtönőrök a következő szolgálatokra alkalmaztathatnak u. m.: *a)* az általános vagy napos szolgálatra; *b)* a nappali felvigyázó őrködésre; *c)* az éjjeli felvigyázó őrködésre; *d)* a kórházi felügyeletre; *e)* a kapusszolgálatra; *f)* a munkavezetői szolgálatra; *g)* a külső kíséretre.

Utasítás a naposőrök számára.

17. Az örök közül, a szolgálat könnyítése végett, felváltva, a szükséghez képest, egy vagy két egyén általános, vagyis napos (inspectio) szolgálatra rendeltetvén ki; ezen naposőrök szolgálata naponta a rabok felkelésére való jeladás-kor kezdődik. Ekkor a börtönmesterrel jelen vannak a fogdák és hálótermek felnyitásánál s azok megvizsgálásánál és a rabok (foglyok) számbavételénél annak segédkezeket nyújtanak. A fogdák és hálótermek megvizsgálásánál szorosan felkutatnak minden ágyat, minden helyet a végből, hogy nem találhatnak-e valamely tiltott tárgyat s arra ügyelnek, ha vajjon a falakon, az alsó s felső padozatokon, az ajtókon s azok zárain, az ablakok vasázatán vagy rostélyzatán, a kemenczék vaspántjain, reszelés, törés, bontás, vagy más oly sértésnek nyoma nem látszik-e, a melyből szökési merényletre, vagy más visszaélésre lehetne következtetni. Továbbá a napos örök a szobák tisztítását, gyakori szellőztetését, az üritékedények tisztántartását, a foglyoknak s raboknak naponta friss ivóvízzel való ellátását, a fűtést, a lámpák meggyújtását és eloltását eszközlik; a házi munkásrabokat foglalkoztatják, azokkal az intézeten belül vizet hordatnak, fát vágatnak, tisztogattatnak stb. Az előrendelt vagy jelentkező rabokat ide s oda kísérik, s egyéb hivatalos küldetéseikben eljárnak. Reggel a kenyeret kiosztják, délben az ételek kiosztásánál arra, hogy mindenik rab a maga részét megkapja, s hogy a böjtösök böjtöljenek.

felügyelnek. Az illető napok délutánján a rabok tiszta ruháit azok ágyaira rakják, s másnap reggel a szennyeseket összeszedik. Estve a foglyokat s rabokat osztályonként, illetőleg fogdák s hálótermek szerint számba veszik, a munkatermeket megvizsgálják, s a kemenczékben netalán találtató tüzes szemet éjjelre kioltják. A napos örök rendszerint estve az elzárás után a börtönmesternél megjelennek és a szolgálatuk közben előfordult eseményekről jelentést tesznek, a midőn napos szolgálatukat befejezik.

Utasítás a nappali felvigyázó örök számára.

18. A nappali felvigyázó örök bizonyos területekre, helyekre rendeltetnek ki, bizonyos osztályu vagy bizonyos számu fogdákbán letartóztatottak, vagy bizonyos munkahelyiségekben vagy térfogaton foglalatoskodó rabok őrzésére.

Az ilyen ör mindenek felett arra ügyel, hogy az illető foglyok vagy rabok a házszabályokat, a napi rendet s a fogházfelügyelőtisztt által netalán kiadott különös rendeleteket megtartsák, hogy engedély vagy rendelet nélkül helyeikről ne távozhassanak, idegenekkel ne közlekedjenek s veszélyes eszközök birtokába ne jussanak. A foglyok vagy rabok csoportosulása tiltya lévén, ezt megakadályozni törekedjék, s ha észreveszi, hogy ugyanazok mindennek daczára többször igyekeznek egymással találkozni, igyekezzék magának tudomást szerezni beszélgetésük tárgyáról, s ha azok az összejövetelt ismételve megkisérlenék, ezt a börtönmesternél, mihelyt teheti, azonnal jelentse be.

19. Mindenik ör kötelessége azon foglyot vagy rabot, kit a fogház vagy börtön külső helyiségeiben felügyelet nélkül, illetőleg tétlenül talál, habár nem tartoznék is az ő őrzete alá rendelték közé, a fogdába, illetőleg, ha dolgozó rab, munkájához visszakisérni. Ha pedig ezt egyéb teendőjének mulasztása vagy őrhelyének elhagyása nélkül nem tehetné, tartsa őt magánál mindaddig, mig egy más örnek átadhatja s az ily esetet a börtönmesternek annak idején jelentse meg.

20. Ha a rabok a börtön falain kívül alkalmaztatnak munkára, arra kell ügyelni, hogy ezek az utat a munkahelyhez és onnan vissza páronként haladva a legnagyobb rendben és csendben tegyék meg; hogy az uton senkivel se érintkezzenek, sehol se időzzenek; a munka alatt is, a menyire csak lehet, oly kevésé jöjjenek szabad munkásokkal s

más személyekkel érintkezésbe. E mellett a felvigyázó őrök szakadatlanul szemmel tartásák a rabokat, hogy rendetlenségre vagy szökésre alkalmuk ne legyen. Ha netalán mégis valamelyik rab meg találna szökni, ezen esetben, ha több őr van jelen, ezek egyike a szökevényt, a mennyiben elfogására még kilátás van, tüstént üldözőbe veszi s a fogházfelügyelőtisztnak is jelentés tétetik, ha pedig csak egy őr van a rabokkal jelen, ez a szökés észrevétele után a többi rabokat azonnal a börtönbe visszakisérni és a szökési esetről a fogházfelügyelőtisztnak jelentést tenni tartozik.

21. Ha a foglyok vagy rabok valamelyike rögtön megbetegednék, ezt az őr a naposőr útján a börtönmesternek azonnal bejelenti, hogy az illető fogolynak vagy rabnak orvosi kezelés alá vétele, s esetleg a kórházba szállíttatása haladéktalanul megtörténhessék. A közvetlenül felvigyázó őr a betegnek látszó foglyot vagy rabot, ha ez önkényt nem jelentkeznék is, úgy mint a betegeknek jelentkezőket az orvosi látogatás idejére naponkint, fejszám szerint, a naposőrnek átadja, aki azt vagy azokat az orvos elé vezetni tartozik. Midőn a letartóztatottak az orvostól visszavezettetnek, őket az illető őr fejszám szerint újólág átveszi, s ha valamelyik az elvezetettek közül vissza nem kísértetett volna, ennek holléte iránt azonnal tudakozódik, s ha megnyugtató és bizonyos választ nem nyerne, arról a börtönmesternél azonnal jelentést teszen. Hasonló módon adja át és veszi számba az osztályra felvigyázó őr mindazokat, akik kihallgatás végett a látogató szobára, munkára, sétára, fürdeni vagy egyéb helyre vezetettnek és ismét visszakisértetnek.

Utasítás a dolgozó rabokra felvigyázó őr számára.

22. A munkahelyiségben levő őr felvigyáz arra, hogy mindenik rab kijelölt saját helyén maradjon s hogy e rabok helyet mással vagy másokkal tetszés szerint ne cserélgesse; hogy az egész munkaidő alatt szorgalmasan dolgozzanak; hogy többet egymás között, mint a mennyi a munka elvégzésére okvetlenül szükséges, ne beszélgesse; továbbá, hogy a feldolgozás végett kiadott vagy kész munkát szándékosan el ne rontsák, ki ne cseréljék, vagy maguk számára fel ne használják; hogy a műszerekkel kiméletesen bánjanak, azokat csak a kitűzött célokra alkalmazzák, magukkal a

fogdádba, hálótermekbe el ne vigyék; végül, hogy a munkavezetőnek engedelmesskedjenek.

Utasítás a kórházi felvigyázatra rendelt őr számára.

23. A kórházi felvigyázatra rendelt őr felügyel a betegápoló rabokra; a beszállított beteget átveszi, a kijelölt tiszta ágyba fekteti, s fejszámjegyét az ágya fölé függesztett táblácskára feljegyzi, s a számára rendelt szükségességekkel ellátja; a felgyógyultakat az orvos utasítása alapján átadja a börtönmesternek; sürgős esetekben az orvos vagy lelkész elhívásáraól a börtönmester útján gondoskodik; a betegek, a helyiségek, az ágyak tisztántartására, a szellőztetésre, az üriték s köpedények gyakori kiürítettetésére, stb. felügyel. A tisztaság czéljából felügyelete alatt álló fehérneműeket: ágyi, alsó ruha, törülköző és zsebkendő stb. készleteket folyton rendben tartja, s arra ügyel, hogy készletben mindig annyi tiszta mennyiség álljon rendelkezésre, a mennyi a szükséglet fedezésére elegendő. A tiszta ruhákat kiosztja, a szennyeseket összeszedeti s jegyzék mellett beszolgáltatja a börtönmesternek. Az orvosi látogatások alkalmával jelen van, az orvos rendelkezéseit figyelemmel kíséri, s felvigyáz, hogy azok a betegápolók által pontosan teljesítenek, s hogy azokhoz a betegek szorosan alkalmazkodjanak, az orvosságokat utasítás szerint használják, hogy mindenik beteg a számára rendelt ételeket s italokat megkapja s azok ki ne cseréltenek. Továbbá kötelessége ezen őrnek emberiesen bánni a betegekkel, kívánataikat lehető figyelemben részesíteni és szigoruan felügyelni arra, hogy a betegápolók is úgy viseljék magukat a beteg irányában. Végül a haldokló ágya elé, ha külön helyiségben nincsenek, spanyolfalat tétet; a halálesetet a börtönmesternek azonnal bejelenti a végből, hogy a halott orvosilag megvizsgáltván, a halottas kamrába csakhamar elszállíttassék, fekvőhelye kitakaríttassék, kellőleg kifüstöltessék és kitisztíttassék.

Utasítás az éji őrök számára.

24. Az éjjeli felvigyázó őrök szolgálata rendszerint a téli hónapokban esteli 6, s a nyári hónapokban 8 órakor veszi kezdetét, s téli hónapokban reggeli 7, a nyáriakban pedig 5¹/₂ órakor végződik. Az éjjeli szolgálat tartamára nézve egyébiránt a helyi viszonyok irányadók. Az egyes őr őrszol-

gálata rendszerint két óra hosszat tart egyfolytában. a midőn más által váltatik fel: de téli időben, nagyon hideg időjárás alkalmával, az rövidebb időre is szabható.

25. Az éji örök kötelessége a fogház és börtön éjjeli biztonságára, az éji nyugalom és csönd fentartására ügyelni, azért örködésük ideje alatt folyton ébren legyenek. állomásaikat el ne hagyják, s a felvigyázatuk alá tartozó térfogatot minden öt perczen megjárják, s minden neszre, zajra figyeljenek.

26. A belső éji örök, mihelyt a kitűzött órában a foglyoknak s raboknak a lefekvésre jel adatott, gondosan felügyeljenek arra, hogy azok csakugyan lefeküdjenek s a netalán külön világítás eloltassék s csak az éjjeli lámpák égjenek. Minderről a hálóterem s fogdák ajtajai előtt való hallgatózás s a figyelőlyukakon való időnkénti betekintés által kötelesek meggyőződést szerezni.

27. Ha a fogdában valamely fogoly vagy rab rögtön megbetegednék, avagy zaj, nyugtalanság vagy bármi rendetlenség támadna, az éji ör egymásután kétszer kopog a fogda vagy hálóterem ajtaján, s ha erre sem áll helyre a nyugalom, a legközelebb álló örrel e szót „jelentés” közli, melyet az örök egymásnak átadnak, mely uton az az őrtanyára, s illetőleg a börtönmesternek tudomására jut. Ez utóbbi a jelzett helyre azonnal elmegy s illetőleg a nőfelügyelőt elküldi, vagy őráratot indít s a beteget a kórházba szállíttatja, vagy másként a rendet helyreállítja, veszély esetén pedig a fogház-felügyelőt rögtön tudósítja. Azon helyeken, hol az őrtanyára, illetőleg a börtönmester szállására a belső őrállomásokról csengetyű szolgál, szükség esetén a „jelentés” szó használata helyett ezzel adatik jel.

28. Hasonló módon adatik jel akkor is, ha szökési kísérlet vétetnék észre; de addig, míg a segély megérkeznék, a szökést az ör, ha másként nem lehetne, fegyverének használatával is tartozik megakadályozni.

29. A fogház vagy börtön külső területén vagy annak falain kívül felállított éji örök minden neszre, zajra, mely netalán az épületek vagy kerítések felől hallatszik, kettőzött éberséggel figyeljenek, az ajtókat, kapukat, hogy bezárvák-e, jól megvizsgálják, az ablakokat szemmel tartják s még a börtönépület tetejére s kéményeire is feltekintenek; továbbá a netaláni szökési merényletek észrevételén felül arra is

ügyeljenek, hogy gyanus idegenek az épület körül ne ólálkodjanak, ahöz ne közeledjenek, s ha ilyeneket észrevennének, szólítsák fel távozásra őket. ha pedig egyszeri felszólításra nem engedelmeskednének, vagy máskülönben alapos gyanura adnának okot, hogy valamely merényletet szándékoznak elkövetni, akkor az illető ör igyekezzék őket letartóztatni, e célból fönnebb érintett módon minden nagyobb zaj vagy lármá lehető mellőzésével adjon jelt s a letartóztatottakat a megérkező őrzáratnak adja át. a végből, hogy azok haladéktalanul a fogházfelügyelőtiszthoz elé állíttassanak.

30. Éjnek idején a fogház vagy börtön helyiségeiben vagy azok közelében kiüthött tüzvész, vagy a rabok zendülési, kitörési kísérlete vagy megszökése, vagy bármely nagyobb veszély esetén az őrtanya előtt haranggal, sippal vagy trombitával lármajel adatik, melynek hallatára minden ör — az őrállomásokon levők kivételével --- odasiet, hol a vészről értesített fogházfelügyelőtiszthoz parancsait bevárja.

31. Az éji ör a szolgálata ideje alatt előfordult eseményekről minden reggel a börtönmesternek jelentést teszen.

Ugy a külső, mint a belső örök ellenőriztetnek és szolgálatukat a leglelküismeretesebben tartoznak elvégezni. Minden legkisebb mulasztás vagy hanyagság a legszigorubban fenytetik.

Utasítás a kapuör számára.

32. Azon örnek, ki a nagyobb börtönöknél mint kapus alkalmaztatik, ebbeli szolgálata a rabok felkelésére való jeladással kezdődik s azok lefekvési idejéig tart. Ezen idő alatt folyton a főbejárás körül tartózkodik.

33. A kapu. a mennyiben a helyi viszonyok engedik, még nappal is állandóan bezárva tartandó s csak csengettyűzés következtében legyen belőlről felnyitható.

34. A kapus kötelessége minden be- s kimenő személyt figyelemmel kísérni. az ismeretlen idegennek nevét s járata célját megkérdezni s ezt feljegyezni. Idegennek tekintendő mindaz, aki az ottani kir. ügyészégi és bírósági hivatalnokok karához, vagy a fogház- s börtönfelügyelő személyzete s ennek az épületben lakó családjaihoz nem tartozik. Minden idegen, s mindaz, kit a kapus személyesen nem ismer. a fogházfelügyelőtiszthoz irodájába vezetendő. Azoktól, kik látogatás végett jönnek, tartozik a kapus a kir. ügyész vagy helyettesétől

nyert engedélylevél felmutatását kérni, s ha ezt nem tennék, őket egész illedelemmel a visszatérésre felszólítani, szükség esetén arra kényszeríteni. Azok, kiknek a börtönépületben üzletöknél fogva netalán gyakrabban meg kell jelenniök, mint pld. az ételmezési s munkabérlő s az ezekhez tartozók, valamint azok is, akik mint mesteremberek az épületben benn dolgoznak, csak a fogházfelügyelő tiszttől a szükséges bejárás tartamára nézve szólólag nyert engedélylevél mellett bocsáthatnak be.

35. A kapus ör senkinek, még a felügyelő személyzet tagjainak sem engedheti meg, hogy csomagokat vagy bármi feltűnő tárgyakat, a fogházfelügyelőtiszttől engedélye nélkül, oda be- vagy onnan kivigyenek.

36. A kapus foglyot vagy rabot ismeretes ör kísérete nélkül a kapun soha ki nem bocsát, s általában senkit, mielőtt kilétéről meggyőződve nem volna, ki nem ereszt; ha pedig az ör kíséretében kibocsátott letartóztatott később ismét visszavezettetik, ruháját egész testén megtapogatja, kivévén, ha a visszakisért nő-letartóztatott volna, ki irányában ezen eljárás a nőfelügyelőre hagyandó, nehogy valamely tilos eszköz vagy tárgyat becsempésszen. Ha netalán valami ilyes tárgy találtatnék nála, az a börtönmesternek a kísérő ör nevével együtt átadandó.

37. Esteli 9 óra után a kir. ügyészen vagy helyettesén kívül többé senki sem bocsáttatik a fogházfelügyelőtiszttől tudta és engedelmével nélkül, sem ki, sem be a kapun, s ha éjjel szállíttatnék valaki felvétel végett a fogházba, az a fogházfelügyelőtisztnak azonnal bejelentendő. A külső felvigyázatra rendelt őrzőket, ha külön éjjeli őrkijárás nincsen, éjjelre egy második kapukulesccsal láttatik el.

Utasítás a munkavezetők számára.

38. Azon örnek, aki oly börtönnél, hol a rabok foglalkoztatása házilag eszközöltetik, azon mesterségben, melyet teljesen ért, mint munkavezető van alkalmazva, a házirend s az öröknek a fennebbi 1—15. pontokban előszabottak szoros megtartása mellett még az alább következő különös szabályokat is szem előtt kell tartania.

39. A munkaképes rabot könnyen érthető és alapos utmutatás által az illető mesterségre oktatja, s arra törekedvén,

hogy abban munkakedvet ébreszsen. azzal szeliden és jóakarólag, de mindig a kellő komolysággal bánik.

40. A munkaidő alatt állandóan a rabok között tartozik lenni, s azokat folytonosan szorgalomra buzdítani, munkájukat figyelemmel kíséreni, abban őket készséggel vezetni s utána nézni, hogy a rabok a munkaanyagot el ne rontsák, hanem tartós, szilárd, tiszta és csinos munkát készítsenek. A rest és hanyag dolgozókat, valamint azokat is, kik valamely munkaanyagot vagy műszert elrontottak, a kár értékének s annak felemlítésével, hogy az véletlenség, vigyázatlanság vagy rosszakaratból okoztatott-e, a börtönmesternek bejelenti.

41. Gondosan örködik a munkavezető a felett is, hogy a folytatott ipariüzlethez tartozó s neki leltár mellett átadott eszközök, műszerek a megfelelő módon használtassanak s azokkal semmi visszaélés ne történjék.

42. A feldolgozandó munkaanyagot a felügyelőségtől könyv mellett átveszi, azt a rabok között feldolgozás végett kiosztja, kiosztott mennyiséget feljegyzi, a kész munkát a maradék anyaggal együtt ugyanazoktól átveszi s azzal a felügyelőségnek beszámol. Rosz munkát a felügyelőség nem fogad el. A munkavezető a netalán hiányzó anyagért, ha e hiányt igazolni nem tudja, kártérítéssel tartozik.

43. A munkavezető az anyagok átvételéről, azok értékéről, a felügyelőség által megrendelt kész munkák átszolgáltatásáról s azok értékéről „üzleti könyvet“ vezet; a munkára fordított időről s a rabnak munkája után eső jutalomdíjáról a börtönmester által vezetett munkakeresményi napló kitöltéséhez szükséges adatokat azzal rövid uton közli.

44. A munkavezetők a kir. ügyész engedelmé nélkül sem személyesen, sem családjuk vagy hozzátartozóik által mesteriségüket külön nem folytathatják, sem más üzletben részt nem vehetnek, sem a rabok által oly munkát, mely az üzleti könyvben bejegyezve nincsen, nem készíttethetnek; továbbá semmiféle eszközt, munkaanyagot vagy kész munkát a fogház-felügyelőtisztt határozott engedelmé nélkül a dologházból ki nem vihetnek vagy vitethetnek. Ezen tilalom megszegői fegyelmi eljárás alá vonatván, esetleg a szolgálatból elbocsáttatnak s azonfelül ellenük kártérítési kereset is indíthatatik.

A kísérő öröknek adandó utasításról.

45. Valahányszor a börtönörök szállítandó foglyok vagy rabok kísérésével bízhatnak meg, mindannyiszor a fogházfelügyelőtiszttől külön utasítást nyernek, melyhez magukat, hogy a bennük helyezett bizalmat kiérdemeljék, a legszorosabban tartoznak alkalmazni.

Utasítás a nőfelügyelők számára.

46. A rendes nőfelügyelők azon módon fogadtatnak fel, mint az örök. Jó előélet, fedhetlen erkölcsi viselet, hűség, józanság, hallgatagság, az olvasásban, írásban és elemi számvetésben való jártasság, megfelelő nyelvismeret, munkaszeretet. s amennyiben külön női munkavezetők alkalmazásban nincsenek, az ugynevezett gazdasszonyi, házi és női munkákban való jártasság képezik felvételük főfeltételeit.

47. A nőfelügyelők általában a szoros értelemben vett felvigyázó örködési és kísérési szolgáltatón kívül mindazokat teljesítik, melyek az örök elé szabvák, s mindaz, mi az öröknek tilva van, nekik is tiltatik.

48. A letartóztatott nőt beszállíttatásukkor ők motozzák meg s ők ügyelnek fel annak mosdásánál és átöltözködésénél, ők osztják ki a tiszta ruhákat, az élelmet; a nők fogdájának s hálótermeinek tisztán tartására, a házi eszközök kellő használatára, a belső házirendre s nyugalomra ők ügyelnek fel s örködnek a felett, hogy a gondjaikra bizott nőkkel férfirabok s férfiak egyáltalában semminemű érintkezésbe ne jöjjenek. A fogházfelügyelőtiszt s az orvos stb. látogatásai alkalmával is jelen tartoznak lenni. A kórháznak a nőt illető osztályában szintén nőfelügyelő ügyel fel, aszerint, amint a fönnebbi 23. pontban előszabva van. A nőmunkavezetőkre nézve pedig a fönnebbi 38 -44. pontok alatt foglalt szabályok irányadók.

A mennyiben valamely fogháznál vagy börtönnél a nőletartóztatottaknak felettébb csekély és bizonytalan száma miatt rendes nőfelügyelők s nőmunkavezetők nem alkalmaztathatnának, s amennyiben a börtönmesternek hitvese a nőfelügyelői teendők végzésére hajlandónak vagy alkalmasnak vagy egymaga mindenkor elegendőnek nem mutatkoznék, ily esetekben a kir. ügyész hivatásában áll gondoskodni arról, hogy ha a nőfelügyelőnek helye és szüksége előfordul, annak

teendőire egy teljesen megbízható nő, bér- vagy jutalomdíj mellett, ideiglenesen felfogadtassék.

A felügyelő személyzet tagjai előtt jelen utasítás szabályai a fogházfelügyelő által időnkint felolvasandók s megmagyarázandók.

Fegyelem.

A letartóztatottak irányában követendő fegyelmi eljárásról.

A kir. bírósági fogházakban és börtönökben letartóztatottak feletti fegyelmi fenytő hatalom gyakorlása, valamint a vizsgálati foglyokra úgy az elítélt foglyokra és rabokra nézve is, a kir. ügyészt illeti.

A fegyelmi hatalom kiterjed minden olyan cselekvényre vagy mulasztásra, a mely által a szabályszerű házi rend s fegyelem, a nyugalom és csend megsértetik. Ha a fogoly vagy rab oly nagyobb vétséget vagy büntettet követ el, mely világosan a köztörvényekbe ütközik, vagy a mely felől kétséges, vajjon nem ütközik-e a köztörvényekbe, az a rendes bíróság elé tartozik, a melyhez az eset azonnal feljelentendő. Ha a bíróság úgy találja, hogy a letartóztatott cselekvénye vagy mulasztása köztörvényekbe nem ütközik, ez esetben az ügyet a körülményekhez képest megindítandó fegyelmi eljárás foganatosítása végett a kir. ügyészhez visszateszi.

A letartóztatottak irányában foganatosítandó minden ilyes, akár fegyelmi, akár rendes bünvádi eljárás a lehető leggyorsabban eszközendő.

A fenytékek neveiről.

Fegyelmi fenytékképen a következők alkalmaztathatnak. u. m.: 1. a megintés; 2. a megdorgálás; 3. a kedvezmények elvonása; 4. a rabnak alsóbb munkadíjosztályba helyezése s nehezebb és kellemetlenebb munkára szorítása; 5. a bőjt; 6. az egyszerű és súlyosított magánelzárás; 7. az egyszerű és súlyosított sötétfogság, 8. a bilincs s a kurtavas és földhöz lánczolás.

A fenytékek alkalmazására vonatkozó közelebbi határozatok.

Ezen fegyelmi fenytékek végrehajtására nézve a következők jegyeztetnek meg:

A megintés atyai hangon történik, s erről fegyelmi jegyzőkönyv nem veendő fel.

A megdorgálás egyedül, vagy súlyosbitásként az illető letartóztatottnak osztálybeli társai előtt, mint a többi fenyték végrehajtása is szigorral történik.

A kedvezmények elvonása nemcsak a jóviseletű raboknak engedményezett tulajdonképeni kedvezmények elvonására. nemcsak az elítélt és vizsgálati foglyoknak kényelmére s jobb élelmezésére engedményezett kedvezményekre, minők: a külön ágyneműek, külön étkezés, az olvasással, írással, rajzolással, varrással s egyebekkel való foglalkozás, hanem ezeken kívül általában még oly kedvezmények elvonására is, mint például a levélírás, látogatások fogadása s a sétának korlátozása, sőt a sétának legfőlebb két hétig tartó teljes eltiltására is kiterjed.

A rabnak a munkadíjosztályokban az elsőből a másodikba való leszállítása, vagy e helyett nehezebb, kellemetlenebb vagy piszkosabb munkára való szorítása, vagy súlyosbitásul e két-féle fenytéknek összefoglalása — a vétség minőségéhez képest — legfőlebb egy negyedévre szabható ki.

A böjttel való fenytés legfőlebb csak minden második napon foganatosítható s e módon legfőlebb nyolcz napig, negyednapi foganatosítással pedig legfőlebb két hétig tarthat, de amennyiben a vétkes már ítéletileg is főbüntetése súlyosbitásként böjtre volna kötelezve, ezen körülmény a fegyelmi fenyték kiszabásánál figyelembe veendő.

Az egyszerű magánfogság ideje alatt a különben közös fogdában levő vétkes világos magánzárkába záratik, s ha rab, dologra kényszerítetik s egyszersmind ezen fenytéke böjttel is súlyosbítottatnak.

A súlyosbitott magánfogságban a vétkes éjjelre ágyat nem kap, s egyszersmind hetenkint kétszer böjtöltetik. Ezen fenytés egyfolytában legfőlebb hat hétig tarthat és különösen terhes vétség fenytése esetében, ezen súlyosbitott magánfogság minden héten legfőlebb két napig tartó sötét fogsággal még szigorubbá tétethetik.

A sötét fogság üres és elsötétített magánzárkában foganatosíttatik. Ezen fenytés legfőlebb tíz napra terjedhet.

A bilincs, valamint a kurtavas mint fegyelmi fenyték egyfolytában rendszerint nem tarthat ugyan egy hónál hosszabb ideig, azonban rendkívüli esetekben, havonként egy heti félbeszakítással, három hónapig terjedhető időre is kiszabható.

A munkadíjosztályban való leszállítással, az egyszerű és súlyosbitott magánfogsággal, továbbá a vasraveréssel rend-

szerint egybekapcsolva jár a tulajdonképeni kedvezmények korlátozása s illetőleg elvonása is a szabad lég élvezetének kivételével.

A fenytékek kiszabása körül követendő elvek.

Ezen fenytékek egyik vagy másik nemének enyhébb vagy szigorubb alkalmazásánál a fenytendő cselekmény vagy mulasztás minősége, a többé-kevésbé súlyosbító körülményekhez s az időhöz és helyhez, a hol és mikor a véttség elkövetetett s a netaláni ismétléshez képest s továbbá a vétkezőnek dacza, gonosz indulata, bűnössége s egyéb erkölcsi és testi sajátságai veendő tekintetbe s a fenyték kiszabása körül minden szenvedély nélkül szorosan a jog- és igazsághoz alkalmazkodva kell eljárni.

Ennélfogva mindenkor a fenytő hatásának belátásától függ az érintett fenytékek közül azt, vagy kapcsolatosan azokat alkalmazni, a melyek az illető letartóztatott műveltségi fokához, viseletéhez és kedélyállapotához, az elkövetett kihágás vagy véttség minőségéhez és a fenforgó körülményekhez képest a fenytés céljának leginkább megfelelnek.

A fegyelmi hatalom gyakorlása körül általában azon elv követendő, hogy szigorubb fenyték csak akkor alkalmaztasék, ha az enyhébb elégtelennek bizonyult be, hogy az elnéző tulgyöngéd bánásmód épugy mellőztessék, mint a tulzott szigor, hogy azonban az intézet nyugalma és biztonsága, a vétkesnek lelkiismeretes és gyors fenytése által, minden körülmény között fentartassék.

Az orvos megkérdezéséről a fenyték alkalmazásánál.

A fenyték alkalmazása iránt az orvos mindazon esetekben megkérdezendő, midőn kétséges, vajjon az alkalmazni szándékolt fenyték a vétkes egészségi állapotára nézve nincs-e jelentékenyen ártalmas befolyással?

A fegyelmileg fenytett letartóztatottnak kártérítési kötelezettségéről.

Önként értetik, hogy a fönnebbiek szerint fenytendő fogoly vagy rab egyszersmind kártérítésre is kötelezendő az általa vétkes vigyázatlanságból vagy szándékosan rossz indulatból a ruhanemükön, házi eszközökön, munkaanyagokon, műszereken, butorokon, épületeken stb. netalán okozott károkért.

A fegyelmi fenytő eljárás módjáról a letartóztatottakat illetőleg.

A fegyelmi fenytő eljárást mindenkor sommás elővizsgálat előzi meg, hogy meggyőződés szereztessék arról, vajjon az illető letartóztatott a terhére rótt kihágást vagy vétséget valóban elkövette-e? Ennek befejezése és a vétség elkövetésének alanyi és tárgyi megállapítása után, a fenytő eljárás akként eszközlendő, hogy a tárgyalás lényeges pontjai az előírt minta szerint készítendő jegyzőkönyvbe röviden leíratnak.

A fegyelmi fenytések nyilvántartásáról.

Az egyes fegyelmi fenytési esetekre vonatkozó s a fogház-felügyelőtiszt által kezelendő jegyzőkönyvek évről-évre folyószámmal látandók el; továbbá a fegyelmileg fenytett vizsgálati foglyokról s elítéltekről külön-külön *abc* rendben névjegyzék vezetendő, hivatkozással a fenytő jegyzőkönyvi lajstromoknak folyószámaira; végül a fenytések száma az illetők törzskönyvi lapjain is megjelölendő.

A vizsgálati fogoly fenytéséről felvett jegyzőkönyvnek a vizsgálóbíróval azonnal közlendő másolata a vizsgálati irományokhoz csatoltatik.

A fogházfelügyelőtiszt és a kir. ügyész fenytő hatásköréről a letartóztatottakat illetőleg.

A fegyelmi fenytékek közül: a megintés, dorgálás, az alsóbb munkadíjosztályba való leszállítás egy havi tartama, a bőjtnek s az egyszerű fogságnak legfőlebb két heti tartamra való kiszabása és sürgős esetekben a vasraverésnek elrendelése, a fogházfelügyelőtiszt fegyelmi hatáskörébe utaltathatik. Az ezeknél súlyosb fegyelmi fenytékek kiszabása a kir. ügyésznek hatáskörébe tartozik.

A letartóztatott az ellene indított fegyelmi fenytő eljárás ellen felebbezési joggal nem bír.

A fegyelmi fenyték kiszabása és végrehajtása ellen a letartóztatottnak rendes felebbezési joga nincsen. Ha azonban a miatt a fenytett magát méltatlanul bántva érezné, szabadságában áll panaszát, ha a fenytéket a fogházfelügyelő szabta ki, a kir. ügyész s illetőleg, ha a kir. ügyész által fenytettetett, annak idején a kir. főügyész előtt előadni, a nélkül azonban, hogy netalán abbeli kijelentése által, miszerint a fenyték

kiszabása miatt panaszt fog emelni, a fenytés végrehajtása halasztást szenvedhetne.

A szabadon bocsátandó ellen indítandó fegyelmi eljárás módjáról.

Ha a fogoly vagy rab letartóztatásának végső napjaiban, vagy éppen utolsó napján követne el valamely vétséget, úgy hogy a reá rótt fegyelmi fenytés rajta már végrehajtható nem volna, akkor az ily letartóztatott, megfenytés végett, a rendes bíróságnak adandó át.

A kiszabott fegyelmi fenytések elengedéséről vagy enyhítéséről.

Azon fegyelmi fenytő hatalommal felruházott hivatalos közegnek, aki a fenytéket kiszabta, az is hatáskörében áll, hogy ugyanazon fenytéket egészen vagy részben elengedje vagy enyhítse, ha a vétkes valódi megbánást tanusít, s ha nem lehet attól tartani, hogy a fenyték elengedése vagy enyhítése miatt a házi rend és fegyelem hátrányt szenved.

A fegyelmi fenytő hatalom gyakorlására való felügyeletről.

Valamint a fogházfelügyelő által gyakorolt fegyelmi hatalmat a kir. ügyésznek, úgy a kir. ügyész által gyakorolt fegyelmi hatalmat a kir. főügyésznek áll tiszteben szabályszerűleg ellenőrizni s a netalán tapasztalt fogyatkozásokat s esetleg visszaéléseket hathatósan orvosolni.

A rendkívüli esetekben teendő fegyelmi intézkedésekről.

Rendkívüli esetekben, midőn a fogház vagy börtön biztonsága és nyugalma nagy mérvben veszélyeztetve látszik lenni, nevezetesen zendüléskor, midőn t. i. több fogoly vagy rab a házi rend elleni ellenszegülésre, az engedelmisség megtagadására, vagy valamely más tiltott cselekvény kivételére szövetkezve fellázad, köteles a fogházfelügyelő ezt azonnal a kir. ügyésznek vagy helyettesének feljelenteni, s addig is a zendülés elnyomására szolgáló és szükséges intézkedést megtenni, s ha más eszközökkel a lázadók megfékezhetők nem volnának, a fogház és börtön őrizetére rendelt őrséget vagy a legközelebb állomásozó katonai erőt (honvédséget) is tetteges közbelépésre felszólítani. Az ily esetről azonban a kir. főügyésznek s innét a kir. igazságügyminiszteriumnak azonnal jelentést kell tenni. (1874. évi 696., 1874. évi 24.440.,

1878. évi 2240., 1888. évi 11.512., 1891. évi 12.991., 1893. évi 15.821., 1880. évi 36.417. I. M. és 1899. évi 54.001. I. M. E.)

Minta.

Jegyzőkönyv,

mely az alább következő fegyelmi fenytő ügyben (hol és mikor
 . . . . .) felvétetett.

Folyószám :

Évszám :

A vádlott vezeték- s mellékneve :

A vádlott állása vagy helyzete :

A vádlott törzskönyvi száma :

Az elkövetett fegyelmi kihágás vagy
 vétség megjelölése :

Beismeri-e a vádlott a vétség elköve-
 tését és mivel menti magát?

A tanúk és szakértők vallomásai :

Mi által tekintetik bebizonyultnak, hogy
 vádlott a vétséget elkövette?

Minő fenytők kiszabása határozatott?

Mikor hozatott a határozat s ki által?

Mikor kezdetett meg a fenytés és mikor
 hajtattott végre?

A vádlott külön kártérítésben elmarasz-
 taltatott-e?

Jegyzet :

A mellékletek száma :

A határozatot hozónak aláírása : A jegyzőkönyvvezető aláírása :

A fogházakban letartóztatottak irányában alkalmazható fegyelmi fenytékek.

A fogházbüntetésre ítélték irányában a következő fegyelmi fenytékek alkalmaztatnak:

1. megintés,
2. dorgálás,
3. a kedvezmények elvonása,
4. a munkajutalom leszállítása vagy teljes levonása,
5. a sétaidő leszállítása,
6. egyszerű és szigorított magánelzárás,
7. lábbilincs vagy karperecz.

Ezen fegyelmi fenytékek végrehajtásának módjára nézve irányadásul a következő utasítás adatik:

A megintés atyai hangon történik és a fegyelmi jegyzőkönyvbe fel nem vétetik, a dorgálás ellenben és a többi fegyelmi fenytékek a szigor jellegével bírnak és az e célra tartandó külön fegyelmi jegyzőkönyvbe pontosan beiratnak.

A kedvezmények elvonása nemcsak a tulajdonképeni kedvezmények megszorítására, hanem ezeknek teljes eltiltására is, valamint a levélírás és látogatás elfogadásának korlátozására kiterjedhet.

A munkajutalom leszállítása fokozatosan a magasabb munkajutalom osztályból az alsóbbba történik, annak teljes megvonása csak a legalsó munkajutalom osztályban levő foglyot érheti. Ez a kihágás nagyságához képest hosszabb vagy rövidebb időre, de legfőlebb hat hónapra terjedhet.

A naponkénti két órasi sétaidő minden másodnap s négy havi időtartamon át egy órára szállítható le.

A magánelzárás hat hétre terjedhet és súlyosítható:

- a) munka-elvonással egy héten át;
- b) az ágyneműek három hétre való elvételével, azonban téli hónapokban a pokrócz megahagyandó;
- c) zárka elsötétítéssel (sötét fogság), mely hat egymást követendő naponál tovább nem tarthat.

Fegyelmi magánelzárás alatt a fogoly ima-, esetleg iskolai könyvön kívül egyéb olvasmányt nem kaphat.

A lábbilincs vagy karperecz alkalmazásának csak a biztonság veszélyeztetése esetében s ellenszegülésnél vagy fenyegetődzésnél van helye s azonnal leveendő, a mint a biztonság helyreállt vagy a fogoly lecsillapult.

Kimutatás a letartóztatottokról.

A kir. ügyész tartozik a törvényszéki fogházban letartóztatottak tényleges összes számáról minden hó utolsó napján az igazságügyminiszterhez akképen jelentést tenni, hogy ez a jelentés a következő hó első hetében okvetlenül felérkezzen. Erre a jelentésre azért van szükség, hogy az igazságügyminiszter esetleges túltömöttség megakadályozása iránt intézkedhessen. (1883. évi 11.174. I. M.)

Az említett havi jelentést az alábbi kimutatás alakjában kell megtenni. (1883. évi 43.522. I. M.)

Ily kimutatást a járásbírák is készítenek a járásbírószági fogházban letartóztatottokról s a kimutatást a kir. ügyészhez küldik. (1886. évi 4476. I. M.)

A járásbírák által beterjesztett kimutatást a kir. ügyészek átvizsgálják annak megállapítása végett, hogy az helyes-e, nevezetesen a hó utolsó napján volt napi létszámot tünteti-e fel a kimutatás, nehogy tévedésből az egész havi forgalom legyen kitüntetve.

Ha a kir. ügyésznek a közölt adatok iránt kételyei volnának, azokat felterjesztés előtt igazíttassa ki. (1890. évi 414. I. M.)

Kimutatás

a ..... kir. törvényszéki fogházban 1 ..... évi ..... hó
utolsó napján letartóztatottak létszámáról.

I. Jogerősen elítéltek.

A büntetés neve	A letartóztatottak száma		Jegyzet
	férfi	nő	
Fegyház			
Államfogház			
Börtön			
Fogház			
Előírás			
Együtt			

Jogerősen még el nem ítélték.

Vizsgálat alatt			
Felelbezés alatt			
Együtt			

III. Összes létszám:

Kelt .....

kir. ügyész.

Ezenkívül minden félév végével 15 nap alatt a törvényszéki és járásbirósági fogházakban letartóztatottakról a következő kimutatást kell az igazságügyi miniszterhez felterjeszteni.

A kir. járásbiróságok a kir. ügyészség útján küldik a kimutatásokat. (1879. évi 32.111. I. M.)

K i m u t a t á s

kir. foglalkozás viszonyairól az I. év ...-ik felében.

I.

Év és hónap		A lejáró: Az összes évek száma		Hány rab foglalkozik a ház falán		Munkakeresmény összes jövedelme (brutto bevétel)		Az összes rabok létszámából	
férfi	nő	nem szerint		belül		Ebből levonandó		egészséges	
férfi	nő	együtt		kívül (mint házi munkás)		rabok ke- resménye		beteg	
		felebbezés alatt levő		törvényke- zési ható- ságnál		összesen		meghalt	
		vizsgálati		megyei ha- tóságnál		Tiszta jövede- lem az állam javára			
		elitált		magánosoknál		iparüzleti forg. tőke			
		A munkas rabok összes száma		kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill.		rendes munká- sok után			
		háziilag ke- zelt iparral		kézimunkások után		összesen			
		bérleti rend- szerrel		kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill.		rabok ke- resménye			
		összesen		kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill.		összesen			
				kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill.		Tiszta jövede- lem az állam javára			
				kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill.		egészséges			
				kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill.		beteg			
				kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill. kor. fill.		meghalt			

II.

férfi	nő	Rablétszám a lefolyt félév kezdetén		A felmaradt létszámából			
férfi	nő	A lefolyt félévben szaporodott					
férfi	nő	Fogyott		elitált			
férfi	nő	Létszám a félév végén					
férfi	nő	vizsgálati		felebbezés alatt			
férfi	nő	Összes rabtartási költség a félév végén					
kor.	III. kor.	munkakeresmény által		Ebből fedeztetett			
III. kor.	III. kor.	befolyt térít-mények által					
III. kor.	III. kor.	összesen		Maradt az állam által fedezendő			
III. kor.	III. kor.	Jegyzet					

A fogház egészségügyi viszonyairól.

A fogház egészségügyi viszonyairól minden év január havában a következő kimutatásokat kell a törvényhatóság első tisztviselője útján az országos statisztikai hivatalhoz felterjeszteni:

I. Általános kimutatás a fogházbeli kórház állapotáról. Ennek rovatai:

1. A kórház felszerelt ágyainak száma:

2. Betegforgalom az év folyamán.

a) Nem szerint: férfi: , nő: , együtt: . Maradt a múlt évről: férfi: , nő: . Felvétetett az év folyamán: férfi: , nő: . Ápolás alatt volt összesen: férfi: , nő: . Az év folyamán elbocsáttatott gyógyulva: férfi: , nő: . Javultán: férfi: , nő: , gyógyulatlanul: férfi: , nő: , meghalt: férfi: , nő: . Az év végén a kórházban visszamaradt: férfi: , nő: . Az ápolási napok összes száma: férfi: , nő: .

2. Az év folyamán a kórházban elhaltak közül mennyi volt a helybeli és mennyi az idegen?

3. A kórházi vagy gyógyintézeti személyzet részletezése az év végén:

a) orvosok száma:

b) betegápolók száma: férfi: , nő: .

II. Kimutatás a rabok közt előfordult halálesetekről.

1. A meghalt életkora:

a) 16 éves koráig.

b) 16-20 éves koráig.

c) 20—30 " "

d) 30—40 " "

e) 40—50 " "

f) 50—60 " "

g) 60 éven felül.

2. Korábbi foglalkozása:

a) szellemi munka,

b) testi munka szabadlevegőn,
zárt helyen,

c) tétlenség.

3. Kiállott büntetésének ideje:

a) 1 hóig.

b) 1—2 hóig.

c) 2 -3 hóig.

d) 3 -4 "

e) 4-5 "

f) 5 -6 "

g) 6 -7 "

h) 7 -8 "

i) 8 -9 "

j) 9 -10 "

k) 10 -11 "

l) 11 -12 "

m) egy éven felül.

4. Törvényesen büntetve volt:

a) egyszer,

b) többször.

5. Egészségi állapota börtönbe szállításakor:

a) jó,

b) középserű,

c) rossz.

6. A halált előidéző betegségek:

a) agy,

b) hátgerincz és ideg,

c) lélegzési szervekben,

d) a szívben, véredényekben és mirigyekben.

e) a vizező szervekben,

f) a csontokban és izmokban,

g) az emésztő és avval kapcsolatos szervekben.

h) a bőrben és sejtszövetben ^{allj} más

i) ízület.

j) közönséges betegségek.

k) öngyilkosság,

l) sebek és mérgezés.

III. Kimutatás az előfordult betegségekről és a gyógykezelés eredményéről. (Ily kimutatást külön az őrszemélyzetről s külön a rabokról kell készíteni.)

1. Betegségek: agy: , hátgerincz és ideg: , érzéki
szervek: ^{szem} , légzőszervek: , a szív, véredény és mirigyek:
, az emésztő és avval kapcsolatban álló szervek: , a vizező
szervek: , csont és izom: , nemző szervek: , bőr
és sejtszövet: ^{allj} , ízület: , örültség: , váltóláz:
, öngyilkossági kísérlet: , sebek és mérgezés: .

2. A gyógykezelés eredménye:

a) elhcsättatott: . meggyógyulva: . javulva: .
 betegen: :

b) meghalt:

3. Kóresetek száma.

4. Betegségi napok száma.

5. Megjegyzés.

(1899. évi 17.409. I. M.)

A fogházi lelkészek tiszteletdíjáról.

A fogházi lelkészek tiszteletdíjának meghatározása végett a fogházfelügyelő minden egyes lelkész látogatásáról külön jegyzéket vezet, a következő rovatokkal:

a) Folyó szám.

b) A látogatás napja.

c) A látogatás tartalma.

d) A látogató lelkész aláírása.

e) A fogházfelügyelő aláírása.

f) Az ellenőrző kir. ügyész aláírása.

g) Megjegyzés.

A rovatokat a fogházfelügyelő a látogatáskor azonnal kitölti s a jegyzéket a kir. ügyésznek láttamozás végett, legkésőbb a látogatás napjáról szóló napi jelentéssel együtt bemutatja.

A jegyzéket január és július 1-én le kell zárni s 3 nap alatt eredetiben a főügyészhez felterjeszteni. (1893. évi 893. I. M.)

IV. RÉSZ.
GAZDASÁGI ÜGYEK.

Általános szabályok.

Eljárás az ipari és más terménybeli szükségletek beszerzésénél.

Általában.

A hatóságok ipari és más terménybeli szükségleteinek beszerzésénél, továbbá az ipari munkálatok kiadásánál az alább közölt szabályzat értelmében kell eljárni.

E szabályzatot a következő szükségletek beszerzésénél kell alkalmazni, de csak abban az esetben, ha a beszerzés nem valamely országos letartóztatási intézet vagy fogház iparüzletéből történik.

1. Posztó és posztóneműek; 2. vászonneműek; 3. gyapotszövetek; 4. kötszövőárak; 5. bőrneműek; 6. lábbeliek; 7. szíjak; 8. zsinórzatok; 9. sapkák; 10. készruháak; 11. papír; 12. írón; 13. kötelek, hevederek és zsinegek; 14. porcellán és köedény; 15. üveg; 16. pecsétviasz; 17. aczéltollak; 18. bélyegző zsirfesték; 19. vegytinta; 20. stearingyertya.

A jövő évi szükségleteket a következő kimutatásba kell foglalni s a kimutatást minden évben július hó 1. napjáig a miniszteri számvevőséghez 2 példányban beküldeni.

Kimutatás

az 1 .....-ik évben beszerzendő iparcikkekről.

A beszerzendő tárgy			Van-e a s. állítás már biztosítva?	Ki a szállító?	Hol van gyára vagy telepe?	A szerződés mikor jár le?	A szükséges cikk beszerzendő		Évi össz-értéke
megnevezése	menyisége	minősége					külföldről	belföldről	

kir. ítélőtábla elnöke gondoskodnék. A kimutatások ekkor szükség esetén a kir. ítélőtábla elnökétől kérendő, avagy közvetlenül a szállító czégektől bekivánandó hiteles adatok alapján állítandók össze, mindenkor különös figyelemmel arra, hogy azokban kitüntetve legyen azon gyár czége és telephelye, honnan a közvetítő kereskedő az illető cikket beszerzi, avagy beszerezni tartozik.

Az ipari szükségletek beszerzésénél a vonatkozó szerződésben mindig hazai gyártmányu iparczikkék szállítását kell kikötni, s csak a mennyiben egynémely iparczikk itt egyáltalán nem, avagy nem megfelelő áron és minőségben állíttatnak elő, lehet minden esetben külön kikérendő előzetes miniszteri engedély alapján, külföldi forrásból beszerezni. A szükséges felvilágosításokat a miniszterium adja meg.

A szükségletek beszerzésének módja.

A szükségletek az 1897. évi XX. t.-cz. 38. §-a értelmében rendszerint nyilvános pályázat útján szerzendők be.

Nyilvános pályázat és versenyre való felhívás nélkül szerezhető be az 1897. évi XX. t.-cz. értelmében:

1. oly szükséglet, szállítás vagy munka, melyre nézve az állam érdeke titoktartást követel;
2. oly tárgyak, melyek köztudomás szerint verseny útján nem biztosíthatók;
3. oly üzletek, gyártmányok, szállítások, melyek csak kísérletül szolgálnak;
4. oly szállítás vagy munka, mely halaszthatlansága miatt az árlejtéssel egybekötött késedelmet nem tűri;
5. oly szállítás vagy munka, melyre a második árlejtésnél sem tétetik ajánlat, vagy ha tétetett is, az alapos oknál fogva el nem fogadható;
6. oly tárgyak vagy munka, melyek egyenként 300 forintnál többbe nem kerülnek és oly apróbb hivatali vagy egyéb szükségletek, a melyeknek beszerzése utasításszerű megbízás alapján történik;
7. oly esetek, midőn valamely országos érdekű, nagyobb-szerű építmény létesítése vagy valamely műszaki tárgy s általában tudományos, technikai vagy művészi ismereteket feltételező vállalat megvalósítása van czélul kitűzve, melynek kivitelét a siker kockáztatása nélkül korlátlan versenyzésre

bocsátani nem tanácsos. ily esetekben a kormány jogosítva van a feladat legjobb megoldására pályázatot nyitni s a pályázat bírálati eredményéhez képest a munka tervszerű kivitelét vagy a pályázók egyikére bízni, vagy arra oly értelemben korlátolt versenyt nyitni, hogy csakis oly vállalkozók ajánlatai vétessenek tekintetbe, kik más hasonló alkalommal személyes képességüket már bebizonyították.

Lejárt szerződéseket a miniszter nyilvános verseny mellőzésével az 1897. évi XX. t.-cz. 39. §-a értelmében csak kivételes esetekben és ha az állam érdeke azt sürgősen követeli, a minisztertanács hozzájárulásával csak akkor újíthat vagy hosszabbíthat meg, ha az előbbi vagy ezeknél is kedvezőbb feltételek voltak elérhetők.

A pályázati hirdetéseknel és a versenyre való felhívásoknál követendő eljárás.

A pályázati hirdetésnek, illetve versenyre való felhívásnak minden lényeges körülményt olykép kell tartalmaznia, hogy az ajánlattevő számvetését biztos alapra fektethesse. E célból a czikkek minősége határozott módon körülírandó, esetleg minták is megfelelőleg rendelkezésre adandók.

Az ajánlati versenytárgyalásoknál lehetőleg és rendszerint egységárok megjelölését kell követelni.

Terjedelmesebb szállításokra vonatkozó hirdetéseknel, illetve felhívásoknál az egyes iparcsoportok lehetőleg külön választandók a célból, hogy a kisiparosok versenye is előmozdittassék.

A szállítás teljesítésére lehetőleg annyi idő engedessék, a mennyi a cikk, anyag vagy munka előállítására rendes körülmények közt elégségesnek mutatkozik.

A pályázati hirdetés közzététele és az ajánlat benyújtása, illetve a versenyajánlati tárgyalás napja közti idő tekintetében irányadóul szolgál, hogy 30 napnál kevesebb idő, sürgős eseteket kivéve, meg nem állapítható, sürgős esetekben is legkevesebb 14 napra teendő a versenyajánlati tárgyalás.

A pályázati hirdetés közzétételénél a következők tartandók szem előtt:

Minden pályázati hirdetés a hivatalos lapban és legalább egy olvasottabb napi vagy szaklapban, illetve vidéki hirdetéseknel valamely ottani helyi lapban teendő közzé.

A „Vállalkozók Lapja” a hirdetmények kivonatos közlését

díjtalanul teljesíti. A kivonatos közlés kérésekor világosan meg kell jegyezni, hogy a hirdetés díjtalan közlése kívántatik.

A pályázati hirdetés egy-egy példánya az illető helyre illetékes kereskedelmi és iparkamarának, az országos ipar-egyesületnek Budapesten, a kereskedelmi múzeumnak Budapesten, valamint a kereskedelemügyi miniszternek megküldendő.

A pályázati hirdetménynek a kereskedelmi miniszter részére szóló példányán meg kell jegyezni, hogy a hirdetmény egy-egy példánya az illetékes kereskedelmi és iparkamarának és a kereskedelmi múzeumnak is megküldetett.

A kereskedelemügyi miniszterrel a pályázati feltételeket okvetlenül közölni kell, úgy, hogy ha azok a hirdetményben nem foglaltatnak, a külön szerkesztett árlejtési feltételeket is meg kell küldeni.

Ha a lapokban rövidebb hirdetés közzététele czéloztatik, az ilyen hirdetésnek legalább tartalmaznia kell:

- a) az iparcikk megnevezését és mennyiségét;
- b) a szállítási határidőt;
- c) az ajánlat beadására kitűzött határidőt és az ajánlati tárgyalás napjának és órájának meghatározását;
- d) az odaitélés idejét (ha ennek közlése nehézségbe nem ütközik);
- e) a leteendő bánatpénz (vádium) közelebbi meghatározását; végre:
- f) hogy a részletes feltételek hol tekinthetők meg.

A hirdetési példányokból - a mennyire a készletből telik - a jelentkezőknek egy-egy példányt kell adni.

Az ajánlattal egyidejűleg leteendő bánatpénz (vádium) összege rendszerint a szállítási érték 5%-ánál magasabb összegben nem állapítható meg.

Az ajánlatok kellékei.

Az ajánlat csak az esetben vehető figyelembe, ha az a hirdetésben vagy felhívásban foglalt feltételeknek megfelelően szerkesztve, az ajánlattevő által szabályszerűen aláírva, a hirdetésben vagy felhívásban meghatározott határidőig bepecsételve és bérmentesen betérjesztetett és a szabályszerű bánatpénz (vádium) letétele igazoltatott.

Pótajánlat, vagyis olyan, mely a benyújtásra kitűzött idő után érkezett be, semmi szín alatt, s még az esetben sem

vehető figyelembe, ha az ajánlat előbből volna keltezve, ha csak a postán kellő időben történt feladás nem igazoltnék.

Ha azonban a pótajánlat tartalma alapos kilátást nyújtana arra, hogy újabb nyilvános pályázat által sikeresebb eredmény érhető el, ez esetben új nyilvános pályázati hirdetés teendő közzé.

Minden ajánlatnak tartalmaznia kell:

a) azon nyilatkozatot, hogy az ajánlattevő a pályázati hirdetésben vagy felhívásban foglalt feltételeket ismeri és magára kötelezőnek elfogadja;

b) az ajánlati árt a hazai értékben kifejezve és pedig az egységárak szerint, valamint az össz-ár feltüntetésével.

A kettő közötti eltérés esetén az ajánlatban foglalt össz-ár irányadó;

c) az ajánlattevő címét;

d) többek részéről együttesen tett ajánlatoknál azon nyilatkozatot, hogy az ajánlat tekintetében egyetemlegesen felelősek, továbbá azon megbízott megnevezését, ki az üzletvitelért felelős, illetve értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van;

e) nem önjogu személyek, továbbá társaságok és más jogi személyek részéről tett ajánlatoknál azon törvényes képviselőnek, igazgatónak, vagy képviselőre hivatott más személynek megnevezését, aki értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van;

f) a szállítandó cikk, illetve anyagok beszerzési forrásának pontos megjelölését.

Az ajánlattevő az ajánlatban határozottan kijelenteni tartozik, vajjon saját gyárában vagy műhelyében fogja-e a cikkeket előállítani, vagy pedig másnak gyárából, illetve műhelyéből szerzi be; az utóbbi esetben azt is köteles világosan kijelenteni, vajjon hazai vagy külföldi gyártól szerzi-e be a cikket, illetve annak egyes részeit.

Ezen kijelentés az ajánlattevőre feltétlenül kötelező, és a mennyiben az ajánlattevő a szállítások teljesítésénél attól eltérne, a szállított áruk minden kártérítési igény nélkül rendelkezésére bocsáthatók, esetleg irányában a pályázati hirdetés vagy ajánlati felhívás feltételeiben foglalt súlyosabb eljárás is alkalmazható.

Az ajánlattevő tett ajánlata folytán az ajánlat fölötti határozathozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata

elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéseig felelős marad.

A beérkezett ajánlatok tárgyalása.

A pályázati hirdetésben vagy ajánlati felhívásban megjelölt határidőig beérkezett ajánlatok bizottságilag bontandók fel, és pedig oly nyilvánossággal, hogy a felbontással az ajánlattevők jelen lehessenek.

A beérkezett ajánlatokról jegyzőkönyv veendő fel, mely az összes jelenlevők előtt felolvasandó és a kirendelt bizottság tagjai által aláírandó.

A beérkezett ajánlatok felolvasásánál csak az ajánlattevő neve vagy czége és az általa ajánlott ár közölhető a jelenlevő közönséggel, minden más adat közlése mellőzendő.

A bizottság az elnökön kívül legalább két tagból és pedig minden esetre az illető igazgatási ág képviselőjéből, továbbá, a mennyire lehetséges, egy számvevőségi közegből és egy jegyzőből alakítandó.

A szállítások odaitélése.

Mihelyt az ajánlatok felbontása befejeztetett, a kirendelt bizottság az esetleg tett észrevételek figyelembe vételével a szállítás odaitélése iránt határoz, illetve javaslatát az őt kirendelő hatósághoz megteszi.

Figyelembe nem vehetők azon ajánlatok:

a) melyek a feltételeknek vagy mintáknak meg nem felelnek;

b) oly vállalkozók ajánlatai, kik a legközelebb elmúlt három év alatt teljesített szállítások alkalmával megbízhatatlannak mutatkoztak;

c) azok ajánlatai, kiket a kormány vagy az illető miniszter a közszállítások elnyerésétől közérdek szempontjából mindenkorra, vagy bizonyos időre kizárandóknak nyilvánított, ez utóbbi esetben természetesen a kizárási idő tartama alatt;

d) oly ajánlatok, melyek meghatározott árt nem tartalmaznak, hanem csak olyszerű kijelentést foglalnak magukban, hogy az ajánlattevő a legmegfelelőbbnek találandó áron, vagy ezen alul is szállítani kész.

A figyelembe nem vehető ajánlatok mellőzésével a többi ajánlatok gondos vizsgálat alá veendőek és a szállítás annak ítélendő oda, ki a szállítás pontos és kellő teljesítésére leg-

alkalmasabbnak találhatik. s kinek ajánlata egyuttal aránylag a legelőnyösebb.

A legalacsonyabb árajánlat azonban egymagában a szállítás elnyerésére nem jogosít.

A szállítások odaitélésénél elvként követendő, hogy megfelelő minőség és ár mellett elsősorban a helyi ipar veendő figyelembe.

Ha az ajánlat odaitélése körüli eljárás alkalmával kitűnék, hogy a cikk külföldről való beszerzést igényel, e célból odaitélés előtt okvetlen és feltétlenül az illetékes miniszter felhatalmazása kérendő ki.

E részben, a mennyiben célravezetőnek mutatkozik, az odaitélés előtt, az illetékes miniszter által a kereskedelemügyi miniszter véleménye is kikérendő arra nézve, vajjon az illető cikk megfelelő mennyiségben, árban és minőségben nem szerezhető-e be hazai iparosoknál, illetve gyárosoknál.

A mennyiben ugyanegy cikkre nézve több hazai iparos vagy gyár megfelelő minőség és ár mellett ajánlkozik, a szükségletek szállítása közöttük szállítóképességük és megbízhatóságuk arányában lehetőleg megosztandó.

Azon körülmény, hogy valamelyik cikk a pályázati hirdetésben vagy ajánlati felhívásban említett mintával, szabvánnyal vagy formával meg nem egyezik, ha egyébként a célnak megfelel, egymagában a hazai gyártmányok, illetve iparcikkek mellőzésére okul nem szolgálhat.

Ha a pályázat eredménytelen maradt, illetve az ajánlatok elfogadhatóknak nem találhattak, vagy ha újabb pályázat esetére sikeresebb eredmény várható, új pályázati hirdetés bocsátandó ki, esetleg pedig, ha a szállítás szűkebb körű felhívás útján célszerűbben lenne biztosítható, a szükséglet ily szűkebb körű felhívás útján is beszerezhető.

Az odaitélés iránti határozat rendszerint a versenytárgyalástól számított 2 hét alatt és ha az odaitélés felsőbb hatósági jóváhagyást igényel, 4 hét alatt hozandó és az érdekeltekkel közlendő.

Ha azonban az ajánlatok összehasonlítást, kísérletezést, vagy más előzetes intézkedést igényelnek, jogosítva van a jóváhagyó hatóság a határozathozatalra fentebb rendelt határidőt meghosszabbítani, miről az érdekeltek értesítendők.

A letett bánatpénzek (vádiumok) azoknak, kiknek ajánlata

el nem fogadtatott, a végleges határozathozataltól, illetve jóváhagyástól számítandó 8 nap alatt visszaszolgáltatandók.

A szerződések kellékei.

Azon ajánlattevővel, kinek ajánlata elfogadtatott, a szállításra vonatkozólag szerződés kötendő, melynek a következő lényegesebb pontozatokat kell tartalmaznia:

- a) a szerződő felek megnevezését;
- b) a szállítandó tárgy mennyiségének és minőségének megjelölését;
- c) a beszerzési forrás meghatározását, valamint azt, hogy a vállalkozó a szállítandó tárgy származását igazolni köteles;
- d) a szállítási határidőket;
- e) az ár magasságát, a teljesítendő fizetések körülírását;
- f) rendelkezéseket azon esetre, ha a szállított tárgyak a szerződésben foglalt feltételeknek meg nem felelnek, vagy a szállítási határidő pontosan meg nem tartatik, a bírságösszegekre vonatkozó intézkedéseket;
- g) rendelkezéseket arra nézve, vajjon a szerződő fél szerződésbeli kötelezettségeit másra átruházhatja-e és ha igen, minő feltételek alatt?
- h) határozmányokat a biztosíték (cautio) nagyságára és azon módzatokra vonatkozólag, melyek mellett az vissza-szolgáltatható;
- i) vitás esetek elintézésének módját, nevezetesen az illetékes bíróság megnevezését, esetleg választott bíróság összeállítási módját;
- k) végre annak kikötését, hogy a szállítók, illetve vállalkozók a vállalatuk folytán érdembe hozott összegekről kiállított, nyugtázott szabályszerű számlákon vagy nyugtákon a nyugtabélyeget és jogügyleti illetéket a bélyegszabályok 9. és 101. díjtételei, valamint az 1881: XXVI. t.-cz. 6. és 10. §-ai értelmében viselni és leróni kötelesek.

Minden szerződésbe felveendő az a rendelkezés, hogy a szállítóval, illetve vállalkozóval szemben fentartatik az a jog, miszerint ellenőriztessék, hogy a szállított cikk minőségre és származásra megfelel-e az ajánlatban megígért, illetve a szerződésben vállalt kötelezettségeknek, s hogyha ezen kötelezettségnek a szállító vagy vállalkozó pontosan eleget nem tesz, a másik szerződő fél választásától függ, hogy a szerződést felbontottnak tekintse s e mellett a szállítást a vállalkozó ter-

hére és költségére más módon biztosítsa, vagy pedig hogy saját választása szerint a szerződésben összeg szerint, meghatározandó kötbér (vinculum) megfizetését s e mellett a szerződés teljesítését követelje.

Hosszabb időre terjedő kötelezettséggel járó építkezési szerződések az 1897. évi XX. t.-cz. 42. §-a értelmében csak a törvényhozás előzetes felhatalmazása alapján köthetők.

A szerződések teljesítése és ennek ellenőrzése.

A teljesített szállításokért járó fizetésekre nézve a lehető legegyszerűbb és leggyorsabb eljárás tartandó szem előtt, kölcsönös megállapodás esetében a kifizetés a magyar kir. postatakarékpénztár útján eszközölhető.

A cheque-szelvény végleges nyugtának nem tekinthető, hanem külön szabályszerűen bélyegzett nyugtát kell követelni.

Azon követelmény, hogy a pénz fölvételére a szállító személyesen tartozik megjelenni, mellőzendő.

Hosszabb időt igénybe vevő, illetve részlet-szállításoknál a teljesített szállítás után járó érték egy bizonyos összegéig részletfizetés is teljesíthető; ha azonban a letett biztosíték a szállítás befejezésének biztosítására nem mutatkoznék elégségesnek, a kifizetendő összeg a szállított érték 90%-át meg nem haladhatja.

A beszállított áruk átvételének eszközzésére a lehető legrövidebb határidő tűzendő ki.

A szállító igazolni tartozik, hogy a beszállított tárgy származása a szerződésnek megfelelő, illetve hogy a tárgy a szerződésben meghatározott gyárban vagy telepen állítatott elő.

Ezen igazolás el nem engedhető az esetben, ha a szerződés szerint a szállító a cikket, tárgyat vagy az ezekhez szükségelt anyagokat az országon belül tartozik előállítani.

A szállított tárgy származása, a mennyiben a szállító védjeggyel bír, mindenesetre annak védjegyével, egyéb esetekben pedig az illető kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolandó, mi mellett azonban fentartva marad az ellenőrzésnek az a módja, melyet az illetékes miniszter, illetve a kereskedelmi miniszter esetről-esetre meghatározni szükségesnek tart.

A szerződő hatóság jogosítva van az átvételre szakértőket is kirendelni, kik a szállított cikk származásának ellenőrzésére hivatják.

Oly szállításoknál, melyekre nézve iparfejlesztési szempont fenforog, tartozik a hatóság a tárgyak átvétele napjáról az illetékes miniszternek jelentést tenni oly célból, hogy az — a mennyiben szükségesnek találná — magát az átvételnél külön szakközeg által képviseltethesse, esetleg a kereskedelemügyi minisztert alkalmas szakközeg kiküldése iránt megkereshesse.

Ha a miniszteri szakközeg a szállított tárgy beszerzési forrása tekintetében a szerződésben kikötöttektől eltéréseket talál, ezt az átvételi hatóságnak nyomban bejelenteni tartozik, s egyuttal a kiküldő miniszternek is jelentést tesz. A szállítás átvétele további intézkedésig függőben hagyandó.

A kereskedelemügyi miniszter a hozzá érkezett szerződésekben említett szállítókat, bárhol vállalt szállításaik együttes feltüntetése mellett, évről-évre nyilvántartja annak ellenőrizhetése céljából, hogy a beszerzési forrás tekintetében elvállalt szerződési kötelezettségüknek megfelelnek-e vagy megfelelhetnek-e?

A foganatosított beszerzések nyilvántartása.

Oly célból, hogy megbirálható legyen, mennyi szereztetett be a külföldön és mennyi a belföldön, a beszerző hatóság a foganatosított beszerzésekről és azok értékéről kimutatást készít, mely az illetékes miniszternek beterjesztendő, ez által pedig a kereskedelemügyi miniszter rendelkezésére fog bocsátatni. (1899. évi 52.859. I. M., 1897. évi XX., 1895. évi 2597. I. M. és 1894. évi 14.893. I. M.)

Szerződések bélyege és illetéke.

Az 1881: XXVI. t.-czikk 10. §-a értelmében az állam és magánfelek között kötött áruszállítási, fuvarozási és építkezési szerződések szövegében, vagy a mennyiben az jóváhagyási záradékkal ellátandó lenne, ebben külön felemlítendő, hogy a szerződéstől járó illeték akkép rovandó le, hogy a szerződés alapján történő kifizetések alkalmával, a fél által kiállított minden nyugtatóvány, nemcsak a nyugtatóványi bélyegilleték czimén járó bélyegjegyekkel láttatik el, hanem arra egyuttal még külön a szerződési jogügylet után II-ik, illetőleg III-ik fokozat szerint járó illeték fejében az utalványozott összegnek megfelelő értékű bélyegjegyek is felragasztandók.

Más szerződésektől járó állandó bélyegilleték, valamint ha 25 frtot nem halad meg, a fokozatos bélyegilleték is az esetben, ha a szerződéshez felsőbb jóváhagyás nem kívántatik meg, azonnal a szerződés kiállításakor a megfelelő bélyegjegyek felragasztása és szabályszerű keresztülírása által, az esetben pedig, ha felsőbb jóváhagyás kívántatik meg, a jóváhagyást követő 8 nap alatt, a megfelelő bélyegjegyek felragasztása és az idézett törvény 4. §-a értelmében leendő felülbélyegzése által rovandók le.

Ugyanezen módon róható le az illeték az esetben is, ha a szerződéstől 25 frtot meghaladó fokozatos illeték jár, csak-hogy ez esetben a bélyegjegyek használata helyett az is meg van engedve, hogy a szerződés a kiállítást, illetőleg ha jóváhagyás szükséges, a jóváhagyás közlést követő 8 nap alatt az illeték kiszabása is közvetlenül, vagyis készpénzben leendő befizetése végett az adóhivatalnál bejelentessék.

Az áruszállítási, fuvarozási és építkezési szerződések az adóhivatalnak nem mutatandók be, egyéb szerződéseknel azonban, a mennyiben azok egynél több példányban állítatnak ki és az első példány után járó illeték a fentírt módozat szerint bélyegjegyek felragasztása által lerovatott, az 1868: XXIII. t.-cz. 3. §-a, ugyszintén az illetékszabályok 66. §-ának rendelkezései szerint is megkívántatik, hogy valamennyi eredeti példány az adó- vagy illetékkiszabási hivatalnál bemutatassék a végből, hogy ez valamennyi példányon igazolhassa, miszerint a szabályszerű illeték, a szerződés első eredeti példányától, szabályszerűen lerovatott.

Az illetékkiszabás végett be nem mutatott szerződés másolatának hitelesítési záradékában igazolandó, hogy az „a . . . . . frt . . . kr. bélyeggel ellátott eredetivel egyezik”, a bemutatott szerződés másolatának hitelesítési záradékában pedig, hogy a szerződés illetékkiszabás végett bejelentetett: végül pedig a több eredeti példányban kiállított szerződések-nél, egy a bemutatási záradékkal már ellátott szerződési példányról készítettik másolat. (1881. évi 22.592. I. M.)

Irodaszerek szállítására vonatkozó ajánlatok kimutatása.

Az irodaszerek szállítása tárgyában kibocsátott árlejtési hirdetményben a szállítandó papírneműek faján és a szállítandó mennyiség hozzávetőleges megjelölésén kívül, súly- és

nagyságszerinti minőségüket is meg kell határozni. illetőleg az árlejtési hirdetményben kitenni, hogy az ajánlattevők ajánlataikban a szállítandó tárgy megnevezésén, a hozzávetőleges mennyiségen, az egységen (rizsma, tuczat, doboz, kgr. stb.) és egységáron, nemkülönben a beszerzési forráson kívül még a súly és nagyságszerinti minőséget is megjelölni tartoznak.

Az irodaszerekre vonatkozó szállítások iránt beérkezett ajánlatokról következő kimutatást kell szerkeszteni s az árlejtési jegyzőkönyvhöz csatolni:

Összehasonlító kimutatás

a ..... 1 ..... évi irodaszükséglete tárgyában beérkezett ajánlatokról.

Az árlejtési hirdetmény tételszáma	A szállítandó tárgy meg- nevezése	Hozzávetőle- ges szükség- let mennyi- sége	A szállítandó papírneműek		A) ajánlat				B) ajánlat stb.
			nagys- cm.	sulya kg	egységi ár		a szükség- let e sze- rint kerül		
					kor.	fill	kor.	fill	

Ha a szerződés nem a legolcsóbb ajánlat alapján szándékoltnék megkötetni, erre indokolt jelentéssel előzetes engedélyt kell kérni.

A szerződésekben a cikket, illetve a cikk vagy munka anyagát előállító gyári vagy ipartelep tüzetesen megjelölendő.

Az igazságügyi hatóságok vezetői kötelesek az átvételeknél a szállítandó, illetve szolgáltatandó egész mennyiségnek a szerződésekben kitett iparteleptől vagy gyártól való származását igazolás tárgyává tenni. (1899. évi 19.737. I. M.)

Mustrák.

Oly közszállítási kiírások alkalmával, melyeknél a szállítások bizonyos mustaminőség alapján eszközözlendők, tehát főleg a textilipar körébe vágó szállításoknál, ily mustrákat (mintákat) a rendszerinti részvétel arányában készletben kell tartani és a pályázni kívánó czégeknek, a költségek megtérítése mellett, rendelkezésükre bocsátani. (1899. évi 75.863. I. M.)

A stearingyertya-szükséglet szállítása.

A hazai stearingyertyagyár ipar emelése czéljából, a stearingyertya-szükséglet szállítása iránti árlejtési hirdetményekben általában „első minőségi stearingyertya” elnevezést kell használni, hogy ez által a szállítási versenyből hason ár és minőség mellett a hazai ily gyárak se legyenek kizárva. (1875. évi 12.731. I. M.)

Írónok beszerzése.

Az árlejtési hirdetményekben kifejezetten külföldi czégtől származó írónok megnevezésétől tartózkodni kell és a mennyiben a kereskedő magát hazai írón szállítására kötelezné, nem elég az átvételnél meggyőződni arról, hogy az írónon hazai kereskedő neve szerepel, hanem az is szükséges, hogy az írónon levő gyári czég is hazai legyen. (1897. évi 8756. I. M.)

A hajlitott fából készült butorneműek megrendelésénél követendő eljárás.

A hajlitott fabutorneműek szállításának biztosítása czéljából kitüzendő pályázati feltételekben a „Thonet”-féle jelző mellőzésével a „hajlitott fából készült székek vagy butorok” kifejezést kell használni, nehogy más gyárak a versenyből kizárassanak. (1891. évi 14.640. I. M.)

A kötözsínegek, spárga, heveder és irattáblák beszerzése.

A kötözsínegek, spagátok, valamint az irománycsomagok együtttartásához szükséges hevederek a lipótvári kir. országos fegyintézet iparüzletéből a megküldött mintáknak megfelelő minőségben a következő árak mellett szerzendő be. u. m.:

1. A 3-as számú spagát klgjáért	30	azaz harmincz	kr.
2. A 4-es	-	40	negyven
3. Az 5-ös	-	45	negyvenöt
4. A 6-os	-	65	hatvanöt
5. A 8-as	-	75	hetvenöt
6. A 12-es és 16-os számú spagát klgjáért	1.	azaz egy	frt.

7. Az 1-es, 2-es és 3-as számú rebzsinór klgjáért 65, azaz hatvanöt kr.

8. A 4-es és 5-ös számú rebzsinór klgjáért 75, azaz hetvenöt kr.

9. A csomagszorító heveder darabjáért 13, azaz tizenhárom krajczár fizetendő.

Az iratcsomagokat takaró irattáblákat szintén az említett fegyintézet igazgatósága szállítja.

A kezelés könnyítése végett a táblákra szalag nem alkalmaztatik, hanem azok heveder által fognak összeszoríttatni, melyeknek darabja 13 krért azonban külön rendelendő meg.

Ezen táblák kétféle minőségben állíttatnak elő és pedig párja:

a) 2 mm. vastagságban 0.52—0.55 kgrm. súlyban;

b) 4 mm. vastagságban 0.72—0.75 kgrm. súlyban.

Az a) alatti táblának párja 21, azaz huszonegy kr;

a b) alatti táblának párja pedig 24, azaz huszonnégy kr.

Ugy a kötélverő áruk, mint az irattáblákból szükséges mennyiség évenként egyszer és pedig a kir. ügyész által külön megrendelő levéllel ugyan, de a székhelyen lévő kir. törvényszék elnökével együttesen egy levélboríték alatt rendelendő meg. (1888. évi 40.841. l. M.)

A telekjegyzőkönyvek elhelyezésére használandó bádogtáblák beszerzése.

A telekjegyzőkönyvek elhelyezésére bádogtáblák használatnak, melyeknek a tartósságon felül még azon előnyük van, hogy a közéjük helyezett iratok az elrongyolástól megóvatnak.

Az új telekkönyvi betétek elhelyezésére ugyanily bádogtáblák használatnak.

Ugyanily táblák tartósságuknál fogva kisebb csomagu, de gyakrabban használatban levő iratok elhelyezésére is alkalmasak.

Ezen táblák párját 40 cm. hosszúságban a lipótvári kir. országos fegyintézet 46, azaz negyvenhat krajczárért szállítja, mely árban úgy a csomagolási, mint a szállítási költségek bele vannak értve.

A szükséges bádogtáblákat az elnökök külön engedély kikérése nélkül egyszer évenként a fegyintézetnél rendelik meg. (1890. évi 10.786. l. M.)

A helyi árak hivatalos jegyzékének csatolásáról az árlejtés előrebocsajtása nélkül megrendelt munkálatokra vagy beszerzett tárgyakra nézve szerkesztett számadásokhoz.

A nem előrebocsajtott árlejtés alapján vállalkozók által, hanem az árlejtés mellőzésével, házi kezelés mellett vagy alku útján eszközölt kisebb javítások és helyreállításokra, továbbá az ugyanily módon eszközölt szerelvény-beszerzésekre s azok javítására vonatkozó számadásokhoz és számlákhoz a tényleg felhasznált anyagokra és beszerzett tárgyakra vonatkozólag a helyi árak hivatalos ára jegyzékét is mindenkor hozzá kell csatolni. (1894. évi 43.843. I. M.)

A bélyegjegyek felülbélyegzésére használandó zsirfesték iránt kötött szerződési feltételek.

A bélyegjegyek hivatalos felülbélyegzésére használandó fekete zsirfestéket gondosan feldolgozva, vagyis az azonnali használatra teljesen alkalmas állapotban és a célnak teljesen megfelelő minőségben Willers György budapesti vésnök (IV. Szervita-tér 2.) szállítja a mindenkori megrendeléshez képest 1 vagy $\frac{1}{2}$, esetleg $\frac{1}{4}$ kilogrammot tartalmazó dobozban a következő árakon: 1 kilót 1 frt 60 krért, $\frac{1}{2}$ kilót 80 krért, $\frac{1}{4}$ kilót 40 krért.

A fővárosban a megrendelés átvételi napjától számítandó legfeljebb 8 nap alatt saját költségén, a vidéki hatóságok, törvényszékek, bíróságok és egyéb hivataloknak pedig ugyanazon határidőben a csomagolási és szállítási költségek külön megtérítése mellett közvetlenül rendeltetési helyére szállítja a nevezett cég.

Ha a szállított festék akár színe, akár előállítására nézve, vagy bárminemű más tekintetben a minta szerinti minőségnek meg nem felelne, köteles vállalkozó minden kártérítés nélkül a szállított festéket bármely mennyiségben még azon esetben is kicserélni, ha ezen hiba az átvétel után és csak használatba vételekor fedeztetnék fel. (1883. évi 31.541. és 1896. évi 646. I. M.)

A dombornyomásu pecsétajtók és felülbélyegzők iránt kötött szerződés.

A dombornyomásu pecsétajtó, időjelző felülbélyegző, festékekhez vagy viaszhoz használható sárgarézt pecsétnyomók készítése és régieknek kijavitása iránt Klassohn Antal budapesti vésnöki intézetével szerződés áll fenn, mely szerint a nevezett cég kötelezte magát:

a) vasállvánnyal ellátott, magyar czimer és körirattal dombornyomásu pecsétajtó darabját aczélből 18 frtéért;

b) aczélből készített, állandó felirattal, továbbá 12 hó. 31 nap és 5 évi mozdítható számokkal, nemkülönben festékvánkossal ellátott időjelző felülbélyegző darabját faládában, a festékvánkost pedig bádogszelenczében, összesen 7 frt 50 krért;

c) sárgarézt, festékekhez használható, magyar czimer és körirattal, valamint festékvánkossal ellátott pecsétnyomó darabját bádogszelenczében 4 frt 20 krért;

d) viaszhoz használható, sárgarézt, magyar czimer és körirattal ellátott pecsétnyomó drbját 1 frt 80 krért;

e) az időjelző felülbélyegzőkhöz esetleg szükséges mozdítható számokat darabonként 10 krért;

f) az időjelző felülbélyegzőkhöz szükséges festékes vánkosokat bádogszelenczében darabonként 40 krért készíteni, illetve szállítani, s végül

g) a jelenleg használatban lévő időjelző felülbélyegzőket darabonként 4 frtjával kijavítani.

A mennyiben az időjelző felülbélyegzők kijavításának szüksége áll be, azokat e czélből összes tartozékaival, a használhatatlanná vált sárgarézt, festékekhez és viaszhoz használható pecsétnyomókat pedig, a mennyiben teljesen elkopottak, keresztbevágással ellátva esetről-esetre további intézkedés végett a minisztériumhoz fel kell terjeszteni. (1889. évi 7705. I. M.)

Nyomtatványok beszerzése.

Az állandósított nyomtatványok jegyzékét a bíróságok és ügyészségek megkapják. A nyomtatványszükséglet e jegyzék alapján rendelendő meg. A jegyzékben foglalt nyomtatványokat a váczai fegyház igazgatósága szállítja.

A megrendelés félévenként történik, még pedig legkésőbb január és július 1-ig.

A fali és kézi naptárt minden évben a következő év első felére szükséges nyomtatványokkal együtt kell megrendelni.

A megrendelésnél egységsül 10 ives füzetek szolgálnak.

A jegyzékben foglalt nyomtatványokon kívül más nem rendelhető meg, minden egyéb nyomtatvány lehetőleg a bíróságok könyomdáján állítandó elő.

Ha mindazonáltal a helyi és ügyforgalmi viszonyból folyólag szükséges netalán más nyomtatványok, a könyomdán elő nem állítható nagyságu papíron, vagy ivenként egy rizsmánál (480 vagy 500 iv) nagyobb mennyiségben kívántatnának, indokolt előterjesztés és a kérdéses nyomtatvány mintájának bemutatása alapján a miniszterium intézkedik.

Ha sürgös szükség úgy hozza magával, hogy egyes kiadmányok az igazságszolgáltatás érdekében nyomattassanak, ez iránt az elnök, illetőleg ügyész intézkedhetik, ez a körülmény azonban az illető hivatali átalányról vezetett számadásban, az illető kiadási tételnél felemlítendő.

A jegyzékben foglalt nyomtatványokból mindazt, mi használható, okvetlenül használni kell, mert az állandósított nyomtatványokkal lényegileg megegyező más nyomtatványoknak készíttetése által felmerülő költségek annak a terhére esnek, aki azokat készíttette.

Ugy a törvényszék, mint a járásbiróságok nyomtatvány-szükségletét külön-külön megrendelési jegyzékbe kell foglalni.

A járásbiróságok vezetői a megrendelési jegyzéket idejekorán felterjesztik a törvényszéki elnökhöz, aki a jegyzéket gondosan átvizsgálja s a törvényszék részére szükséges nyomtatványok jegyzékével együtt kellő időben küldi a fegyintézet igazgatóságához.

A törvényszéki elnök a járásbiróságok nyomtatványkészletéről a megrendelés előtt kimutatást kívánhat be.

Az igazgatóság számla és vétlevelél kapcsán közvetlenül küldi mindegyik bíróságnak a nyomtatványokat.

A járásbiróságok vezetői a küldeményt átvizsgálván, a vétlevelen az átvételt igazolják, s ugy ezt, mint a számlát a törvényszéki elnökhöz beküldik s az elnök a helyesnek talált számla alapján a költségek kiegyenlítése iránt azonnal intézkedik.

A megrendelés körül gondosan és takarékosan kell eljárni. Ovakodni kell a tulrendeléstől, másrészt azonban a hiányos megrendelés is kerülendő, mert pótmegrendelésnek csak akkor lehet helye, ha a szükséglet növekedése előre látható nem volt.

A rendelő hatóságok a fegyintézeti igazgatóság kísérő iratában előre jelzett, de a postai szállítólevélben is számszerűleg kitett mennyiségű postacsomagokat a postától jól megolvastva, a sérült csomagokat esetleg utánnézve vegyék át. A csomagokat a nyomtatványok kezelésével megbízott közeg haladéktalanul bontsa fel, raktári szám szerint rakja ki, s a szállítólevél alapján számbavéve, arra az esetre, ha hiány mutatkozik, ezt hivatalosan állapítsa meg s az arra vonatkozó felszólamlást legkésőbb 8 nap alatt az igazgatósághoz küldje be, míg a postán eltévedt bármely csomagnak kimaradásáról 3 nap alatt értesitse a fegyintézetet, ellenesetben a fegyintézet a költségekért nem felel s a költségtöbblet az átvevő közeget terheli.

A fegyintézet a nyomtatványok árából 35% engedményt tesz, de ha a megrendelés indokolatlanul elkésik, a 35%-ot nem számítja le, s az így felmerülő több költséget az a közeg tartozik fedezni, a kinek mulasztásából a megrendelésnél előfordult késedelem beállott. (1876. évi 9115., 1881. évi 21.090., 1882. évi 26.951., 1897. évi 12.483. és 1899. évi 12.827. I. M.)

A tűz- és betörésmentes pénzszekevények és vasládák másodkulcsainak kezelése.

A tűz- és betörésmentes pénzszekevények és vasládák másodkulcsai az adóhivatalban őriztetnek.

A leltárakban meg kell jelölni, hogy a pénzszekevényeknek vagy vasládáknak hány kulcsuk van.

A másod- vagy harmadkulcsokat hivatalos pecsét alatt vevény ellenében az adóhivatalba kell szállítani, s ezt a körülményt a leltár jegyzet rovatában megjegyezni.

Ha valamely kulcs elvesz, a zárat biztonság tekintetéből azonnal át kell alakítani. (1894. évi 12.109. I. M.)

A kir. adóhivataloknál pénzfelvétel alkalmával használt ellenőrzési könyvek.

A kiutalt pénzüsszegek kifizetésekor az adóhivatalok a nyugtán kívül a következő ellenőrzési könyv felmutatását is követelik:

A . . . . . kir. adóhivatal által a törvényszéki elnökség (kir. ügyészség, igazgatóság) részére kifizetett összegek ellenőrzési könyve.

Rovatai:

1. Sorszám.
2. Kifizetés . . . . . hó . . . nap.
3. Kifizetett összeg . . . . . frt . . . kr.
4. Nyugta . . . . . kelte . . . száma.
5. A kifizetést eszközölt adóhivatali tiszt aláírása.

A könyv első oldalát a hivatalos pecséttel kell ellátni.

A pénzfelvételt teljesítő hivatali közeg aláírásának kivételével, melyet ez a kir. adópénztár helyiségében teljesít, a könyv többi rovatait a pénzt kifizető adóhivatali tiszt van hivatva kitölteni.

Ezt a könyvet biztos, másoknak hozzáférhetetlen helyen, személyesen kell őrizni, s esetről-esetre csak akkor s csak azon időre adható pénzfelvételre megbízott közegnek, mikor s a mig ez a kir. adóhivatalnál pénzfelvételt teljesít.

A kir. törvényszéki elnökök és kir. ügyészek, ha nem maguk személyesen veszik fel a pénzeket, a megbízott által netán okozott károsításokért személyes felelősséggel és kártérítéssel terheltetnek. Pénzfelvételre tehát csak oly egyént bizzanak meg, a kinek tetteiért személyes felelősséget vállalhatnak el. (1888. évi 2465. I. M.)

Szolgaruha-átalány.

A hivatalsszolga-személyzet egyenruházatának beszerzése, a szolgaruha-átalány kezelése és az arra vonatkozó számadás.

A kir. bíróságoknál alkalmazott hivatalsszolgák egyenruhát tartoznak viselni.

Az egyenruhák beszerzése iránt az elnök intézkedik s belátása szerint akár egy vagy több magánvállalkozótól, akár valamelyik országos fegyintézettől vagy kerületi börtöntől szerzi azt be.

Az elsőfoku kir. bíróságoknál alkalmazott szolgaszemélyzet egyenruházata következő:

a) sapka barna posztóból, bőr napellenzővel oly alakban, mint a katonatiszti sapkák, körül egyszerű fekete zsinórral, a felső részén rózsával, melynek tárczájában a magyar czimer van kivarrrva;

b) nyakkendő fekete fátyolból;

c) attila barna posztóból, bogárfekete zsinórzattal;

d) mellény barna posztóból, sima rézgombokkal;

e) magyar nadrág barna posztóból, fekete zsinórzattal;

f) szürke posztóköpeny a fogházörökhöz hasonló szabással;

g) csinvat zubbony, mellény és pantalon és végül

h) magyar csizma és topán nyári használatra.

Az elnök állapítja meg azt, hogy az egyenruházatból az egyes szolgák részére évenként mely darabok szereztessenek be.

Ebből folyólag mellőzhető, hogy az egyenruházat összes darabjai minden egyes szolga számára minden évben újból beszereztesse, az elnök felelős azonban azért, hogy a szolgák mindenkor kifogástalan egyenruhát viseljenek.

Az egyenruházat megrendelése, kiszolgáltatása és az általány elszámolása tekintetében a következő szabályok irányadók.

1. Miután a szolgák az év elején téli ruhákkal már különben is el vannak látva, nyári ruhákra pedig akkor még szükség nincsen, a nyári egyenruhák mindenkor ápril hóban, a téliek pedig ellenben október hóban szerzendők be.

2. Tömeges megrendelés mellett úgy a jutányosabb beszerzés, mint az egyenruhák egyöntetűsége biztosítható. A vállalkozóval kötött szerződés hiteles másolata, valamint annak részletes számlája és nyugtája a számadáshoz csatolandó.

3. Az I-ső félévben kinevezett szolgák részére a nyári, a II-ik félévben kinevezettek részére a téli egyenruhák rendszerint csak azon esetben szerzendők be, ha azok ára a már kideremelt és esedékessé vált ruhailletményből fedezhető. ellenkező esetben az előbbieik részére az I., az utóbbiak részére a II. félévre esedékes ruhailletmény utólagos havi részletekben készpénzben szolgáltatandó ki.

4. A természetben kiszolgáltattott egyenruhák az évi 50 frt ruhailletmény kiegészítő részét képezvén, úgy a készpénz-

ben kifizetett, mint az egyenruha értékben kiszolgáltatott illetményről kiállított nyugták és elismervények az összeg, illetőleg az érték után a szabályszerű II. foku bélyeggel ellátandók.

5. A már esedékessé vált ruhailletményből az egyenruhák beszerzési költségeinek — beleértve az esetleges szállítási költségeket is — levonása után fenmaradó összeg a szolgák részére utólagos és arányos havi részletekben kifizetendő: p. o. ha az I-ső félévi egyenruha 15 frt 67 krba kerül, miután a január 1-től ápril végéig esedékes ruhailletmény 16 frt 67 krnak felel meg, ápril végével készpénzben 1 frt. május végével 4 frt 16 kr., június végével pedig 4 frt 17 kr. fizetendő ki, mely módon az első félévre esedékes 25 frt teljes kiegyenlítést nyer.

Kivételt képez oly eset, midőn a téli köpeny is beszerzendő lévén, a téli egyenruhák beszerzési költségei a II. félévre esedékes 25 frtban teljes fedezetet nem találhatnak.

Ez esetben a nyári egyenruhák beszerzési költségeinek levonása után fenmaradó I. félévi készpénzből annyi tartandó vissza, a mennyi a téli egyenruhák árának pótlására szükségesnek mutatkozik.

6. Nyugdíjazások, elhalálozások vagy egyéb változások alkalmával a ruhailletmény a fizetés megszüntetése napjáig kiszolgáltatandó s az egyenruhák csak az esetben tartandók vissza, ha az egyenruha értékben és készpénzben együttvéve kiszolgáltatott összeg a szolgálati időre esedékes ruhailletményt meghaladja; a túlélvezmény lefizetése esetében azonban a visszatartott egyenruhák kiszolgáltatandók, le nem fizetés esetében pedig elárusítandók s a befolyt összegből a térítmény fedezésére szolgáló rész bevételkép elszámolandó, a fenmaradó pedig a szolgálatból távozonak vagy az elhalt szolga igazolt örököseinek kifizetendő.

A számadást az alább közölt minta szerint kell vezetni. A mennyiben az év közben kinevezett szolga egyenruházatainak árát az esedékes ruhailletmény nem fedezné, a hátralék a következő évi ruhailletményről vezetett számadásban is elszámolható.

A számadás az év december 31-én lezárandó, a netaláni maradvány törvényszéki és járásbirósági szolgaruhailletmény-átalány számadási térítmény czimén az adóhivatalba beszállítandó s az erről szóló nyugta a számadáshoz csatoltatván.

A szolgáruha átalány felvételének időpontja és kiszolgáltatásának módzatai.

A törvényszéki elnökök, az egyenruha-szállítók követeléseinek kielégítésére szükséges összeget mindenkor csak április és október hóban, a készpénzben esedékes illetményeket pedig csakis utólagos havi részletekben vegyék ki az adóhivatalból; továbbá, az egyenruhákat csak a ruhaérték után szabályszerűen bélyegzett elismervényekre szolgáltatassák ki. (1892. évi 13.562. I. M.)

Ha az illeték fizetése a vállalkozót terheli, akkor az elismervények bélyegmentesek. (1892. évi 17.949. I. M.)

A kir. ügyészégi és kir. járásbirósági fogházak mellett alkalmazott őrszemélyzet egyenruházata.

A kir. ügyészégi és kir. járásbirósági fogházaknál alkalmazott őrszemélyzet egyenruházatát az illavai, lipótvári, munkácsi, soproni, szamosújvári és váci országos fegyintézetek, valamint a szegedi kerületi börtön iparüzleteinek bármelyikénél kell megrendelni.

E megrendelés és előállítás módzatai a következők:

1. A kir. ügyészek kötelesek a felügyeletük alatt álló ügyészégi és járásbirósági fogházak mellett alkalmazott őrszemélyzet számára a jövő évre szükséges egyenruházati darabokról az ügyészégnél, illetőleg járásbiróságoknál vezetendő nyilvántartások alapján minden év április havának végéig kimutatást terjeszteni a föléjük rendelt főügyészhez, aki a megrendelés szükségességét ellenőrzi és annak meg vagy meg nem engedett volta tekintetében a ruhaszükségleti kimutatásnak a számvevőséggel való közlése és a számvevőség véleményes jelentésének bekívánása után határoz.

2. Azon egyenruházati darabokat, a melyekre nézve a kir. ügyészek a főügyésztől beszerzési engedélyt kaptak, minden év június havának végéig a fennebb említett büntetési intézetek közül az általuk választottnak, illetőleg a föléjük rendelt főügyész által esetleg számukra kijelöltnek iparüzleténél közvetlenül rendelik meg.

3. A büntetési intézetek iparüzlete köteles egy-egy fogházori egyenruházatot a számvevőségileg megállapított 26 frt. azaz huszonhat forint 90 kr. átlagáron, kifogástalanul és lehető gyorsasággal kiállítani és a megrendelő kir. ügyészséghez megküldeni.

Ezen átlagárnak az egyes ruhadarabok közt miként való megosztását, valamint a felhasználható mennyiségét, végre a varrási, műszerkopási díj gyanánt felszámítható összegeket az alábbi táblázat tünteti fel.

Az említett átlagár a büntetési intézethez legközelebb eső vasuti állomáson feladva értetik. A csomagolás és a szállítás céljából feladás iránt intézkedni, valamint a csomagolási és a vasuti szállítási költségeket előlegezni az illető igazgatóság kötelessége ugyan, azonban a csomagolási és a vasuti szállítási költségek az átlagáron felül a megrendelő kir. ügyészség által megtérítendőek. Az egyenruházati daraboknak és csizmáknak a büntetési intézet iparüzletéből a legközelebbi vasuti állomásig eszközlendő szállításaért az igazgatóság díjat nem számíthat fel.

4. A büntetési intézetek igazgatóságai az iparüzletükben készített fogházori egyenruhákról, illetőleg egyenruházati darabokról azoknak szállítás végett történt feladásával egyidejűleg a megrendelő kir. ügyészségnek – a csomagolási és szállítási költségeket is feltüntető — szabályszerű és részletes üzleti számlát küldenek, melyet a megrendelő kir. ügyész az egyenruházat kézhez vétele után, átvételi elismervénnyel és hivatali pecsétjével ellátva, 3 nap alatt visszaküld az igazgatóságnak, a mely azt – a megrendelési könyv kivonatával együtt, melyben a kiállított egyenruházati tárgyakhoz felhasznált anyagok és azok értéke, valamint a szabályszerű varrási és műszerkopási díjak is feltüntendőek — utalványozás végett fél-évenként azon kir. főügyészséghez terjeszti fel, a mely a megrendelő ügyészség fölé rendelve van.

E főügyészség az említett okiratok alapján az illető büntetési intézeteknek járó összeget az igazságügyminisztérium számvevősege által történt érvényesítés után az intézet székhelyén levő, vagy ahhoz legközelebb fekvő adóhivatalnál félévenként utalványozza.

5. A fogházori egyenruházat javítása és foltozása házilag történik.

6. A mennyiben a fogházőrszemélyzet számára szükséges új csizmák valamely kir. ügyészség iparüzletében a számvevősegsileg megállapított páronként 6 frt 70 kr., azaz hat frt 70 krra menő átlagáron és kifogástalan minőségben előállíthatók, bármelyik kir. ügyészség a központi fogháznál és a területén székelő kir. járásbiróságok fogházánál alkalmazott őrszemélyzet csizma szükségletét házilag állíthatja elő.

Ha a szükséges uj csizmak házi előállítása nem lehetséges — azok a budapesti, debreczeni, kassai és szegedi főügyészek felügyelete alatt álló kir. ügyészségek részéről az eddigi szokáshoz képest jövőre is a munkácsi országos fegyintézetnek, vagy a szegedi kerületi börtönnek, a kolozsvári kir. főügyésznek alárendelt kir. ügyészségek részéről pedig ezentul is a szamosujvári országos fegyintézetnek iparüzleténél rendelendők meg.

Az említett büntetési intézetek iparüzlete köteles egy pár csizmát 6 frt 70 kr., azaz hat forint 70 kr. számvevőségileg megállapított egységes átlagáron kifogástalan minőségben kiállítani.

7. A mennyiben a kir. ügyészségek a megrendelésük alapján hozzájuk küldött egyenruházati darabokat, illetőleg csizmákat akár az anyag minősége miatt, akár azoknak kiállítása szempontjából használhatatlanoknak találnák, vagy azok kiállítása tekintetében alapos kifogásaik lennének, mellőzzék azok tekintetében az átvételi elismervény megküldését, hanem a kifogásolt ruházati darabokat raktárunkban gondos őrizet alá helyezve, közöljék kifogásaikat azonnal az igazgatósággal és egyidejűleg további intézkedés végett tegyenek a följük rendelt főügyészhez jelentést.

8. A fogházörszemélyzet csizmafejelési illetménye fejenként 4 frttal számítva készpénzben adatik ki. Az esedékes illetményekről a kir. ügyészek június 30-áig kimutatást terjesztenek fel a följük rendelt főügyészhez, aki a számvevőség meghallgatása után a megállapított összegeket a kir. ügyészségek székhelyén levő adóhivatalnál a kir. ügyész kezéhez utalványozza.

Az ügyészek az összegeket felvevén és az illető fogházöröknek kifizetvén, az erről szóló nyugtákat az eredeti előirányzati kimutatással együtt közvetlenül a minisztérium számvevőségéhez küldik meg. (1891. évi 47.053. I. M.)

K i m u t a t á s

a fogházi egyenruházat előállítási áairól, valamint az egyenruházat készítésénél felhasználható anyagok mennyiségéről s a varrási és műszerkopási díjak gyanánt felszámítható összegekről.

Folyó szám	A ruházat megnevezése	A felhasználható anyagok és azok mennyisége	Felszámítható														
			Az anyagok egységi ára		Az anyagok összes értéke		anyagok										Mibez képest a ruházat kerül
							fe j é b e n										
							anyagok		varrási díj		műszerkopás		anyag aprólék				
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.		
1	Posztókőpeny	szürke posztó . . . 3:50 m	2	65	9	27 ⁵⁰											
		paroli . . . 0:01 m	4	—	0	04											
		ruhacsínvat . . . 3:10 m	—	33	1	02 ³⁰											
		nagy gomb . . . 11 drb	—	02	—	22											
		kis gomb . . . 2 drb	—	—	—	01											
2	Posztó zubbony	kapocs . . . 1 pár	—	—	—	05	10	61 ⁵⁰	—	60	—	06	—	12	11	40	
		sötétkék posztó . . 1:60 m	2	65	4	24											
		paroli . . . 0:01 m	4	—	—	04											
		szürke bélés . . . 1:65 m	—	23	—	37 ⁰⁵											
		fekete calicot . . . 1:15 m	—	19	—	21 ⁵⁵											
3	Posztó nadrág	galant . . . 2:30 m	—	—	—	00											
		zsinor . . . 3:10 m	—	10	—	31											
		gomb . . . 5 drb	—	04	—	20	5	39 ⁴⁰	—	48	—	04 ⁵	—	08	6	—	
		buzav.-kék posztó . 1:05 m	2	65	2	78 ²⁵											
		szürke bélés . . . 0:40 m	—	23	—	09 ²⁰											
4	Posztó mellény	kék szarufa zsinór . 4:65 m	—	10	—	46 ⁵⁰											
		gomb . . . 4 drb	—	—	—	02	3	35 ⁰⁵	—	28	—	02 ⁵	—	08	3	74	
		buzav.-kék posztó . 0:40 m	2	65	1	06											
		szürke bélés . . . 1:15 m	—	23	—	26 ⁴⁵											
		fekete calicot . . . 0:60 m	—	19	—	11 ⁴⁰											
5	Posztó sapka	gomb . . . 7 drb	—	10	—	05 ⁰⁰											
		csat . . . 1 drb	—	05	—	05	1	54 ⁴⁵	—	24	—	02 ⁴	—	05	1	85	
		buzav.-kék posztó . 0:20 m	2	65	—	53											
		szürke bélés . . . 0:20 m	—	23	—	04 ⁰⁰											
		bőr . . . 1/13 kg	—	—	—	06											
6	Csínvat foszlány	gomb . . . 2 drb	—	—	—	01 ⁰⁰											
		rózsa . . . 1 drb	—	—	—	08 ⁵⁰											
		szemvédő . . . 1 drb	—	—	—	09 ⁵⁰	—	83 ³⁰	—	20	—	02	—	03	1	08	
		kék posztó . . . 0:01 m	2	65	—	02 ⁴⁵											
		ruhacsínvat . . . 3:10 m	—	33	1	02 ³⁵											
7	Csínvat nadrág	szürke bélés . . . 0:40 m	—	23	—	09 ²⁰											
		gomb . . . 5 drb	—	—	—	02 ⁵⁰											
		kapocs . . . 1 pár	—	—	—	05	1	21 ⁴⁵	—	32	—	03 ²	—	07	1	64	
		ruhacsínvat . . . 2:35 m	—	33	—	77 ⁵											
		szürke bélés . . . 0:40 m	—	23	—	09 ²⁰											
Összesen		gomb . . . 10 drb	—	—	—	02											
		csat . . . 1 drb	—	—	—	05	—	93 ⁷⁵	—	20	—	02	—	04	1	19	
			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	90	

Szabályzat az épületfentartási és építési ügyekben követendő eljárás tárgyában.

1.

Általános intézkedések.

1. §.

Az igazságügyi tárcza használatában levő összes kincstári, valamint az igazságügyi célokra szolgáló azon épületek fenntartása érdekében szükséges munkáknak s ezek költségeinek engedélyezése, mely épületeknek fenntartása törvény, rendelet avagy szerződés alapján egészben vagy részben az igazságügyi tárczát terheli, az igazságügyminiszternek van fenntartva. Ugyanez áll a kincstári épületek kibővítésére, gyökeres átalakítására, valamint a teljesen új építkezésekre nézve is.

2. §.

A jelen szabályrendeletben tárgyalt épületfentartási munkák alatt az előző szakaszban említett épületeken szükségessé váló mindennemű javítási, helyreállítási, tatarozási munkák értendők, azok kivételével, a melyek költségeinek fedezésére az érvényben levő rendeletekben nem az épületfentartási, hanem más hitel (irodai, bűnügyi átalány stb.) van kijelölve s a mely munkák elrendelése így az igazságügyi hatóságok s intézetek vezetőinek saját hatáskörébe utaltatott.

3. §.

Épületfentartási munkák alatt értendők továbbá mindazon kisebb jelentőségű átalakítási s kibővítési munkák is, melyek az illető ingatlan leltári értékét nem emelik, ugyyszintén azon tárgyak beszerzése, javítása vagy átalakítása, melyek az épület tartozékait képezik, mint pl. kutak, kályhák, világítási, villanycsengő berendezések, kerítések stb. stb., feltéve, hogy ezek költségei az előző szakaszban említett más hitel terhére utalva nincsenek.

Épületfentartási költségeket képeznek végül az esetleges tűzbiztosítási díjak, valamint a csatornázási, vízvezeték létesítési, árvízvédelmi és járdakészítési költségek is.

4. §.

Mindazon épületek feletti felügyeletet, mely épületeknek fenntartására az igazságügyi tárcza van kötelezve, e szempontból

is azon igazságügyi hatóság, illetve intézet vezetője tartozik első sorban gyakorolni, a mely hatóság, illetve intézet használatára az illető épület rendelve van s illetve természetbeni lakást képező külön épületeknél az, a kinek vezetése alatt álló hatóságnál, illetve intézetnél a természetbeni lakás élvezője alkalmazásban áll. Ebből folyólag felelősség terhe mellett tartozik a felügyeletre hivatott az épület állagára s annak tartozékaira állandóan gondot viselni, azok mindennemű rongálását a rendelkezésre álló eszközökkel megakadályozni, illetve e célból a szükséges intézkedéseket megtenni, ezek foganatosítását ellenőrizni, a netán szükséges fentartási munkák engedélyezése iránt közvetlenül, illetve illetékes felettes hatósága útján kellő időben s jelen szabályzat rendelkezéseihez képest előterjesztést tenni, elemi csapások esetén avagy halasztást nem tűrő más esetekben pedig az épület érdekében szükséges óv- és biztosító intézkedéseket saját hatáskörében azonnal foganatosítani. A felügyelettel kapcsolatos kötelesség az épületre nehezedő adókat, egyéb közterheket, vízvezetéki díjakat s egyáltalán az épület után a kincstárt terhelőleg kivetett mindennemű illetékeket, pl. házbér-krajczárokat, kövezési és járdakészítési járulékokat, netáni árvízvédelmi költségeket stb. stb. nyilvántartani, a kivetés helyességét ellenőrizni, esetleg azok törlése iránt a fennálló szabályok értelmében kellő időben intézkedni, illetve a helytelen kivetés ellen jogorvoslattal élni, szóval mindarról gondoskodni, a mi az épület helyes és pontos kezelésével kapcsolatban felmerült s a kezelés folyamányát képezi.

5. §.

A felettes hatóságok vezetői az időszakai vizsgálatok alkalmával vagy egyébként is, mikor erre alkalom nyílik, a felügyeletet a fentebb körvonalozott irányban szintén kötelesek gyakorolni.

A mennyiben a tapasztaltak folytán szükségesnek talál-
nák, e tárgyban az igazságügyminiszterhez külön jelentést kell tenniök.

6. §.

Ha valamely kincstári épületet más tárcza alá rendelt hatóság is használja, esetről-esetre állapittatik meg, hogy az épület feletti felügyeletet melyik hatóság vezetője gyakorolja. A mennyiben pedig ugyanazon egy épületben több igazság-

ügyi hatóság lenne elhelyezve, hacsak ellenkező intézkedés nem tétetik, a felügyelet gyakorlása mindig a magasabb fokú bíróság vezetőjét illeti meg. Ez esetekben is köteles azonban mindegyik igazságügyi hatóság vezetője az épületen tapasztalt hiányokról vagy általa szükségesnek talált munkákról azt, ki a felügyelettel megbízott, illetve arra hivatva van, értesíteni, s őt a szükséges intézkedésekre figyelmeztetni.

A felügyeleti jog a törvényszéki fogházak felett mindenkor a kir. ügyészt, a járásbírósi fogházakra nézve pedig a járásbírósi bíróság vezetőjét illeti meg.

II.

Eljárás a munka engedélyezése körül.

7. §.

A jelen szabályzat tárgyát képező munkák engedélyezése iránt a felügyeletre hivatottak közvetlenül, illetve illetékes felettes hatóságuk útján teszik meg jelentéseiket. A kir. törvényszékek elnökei és a kir. ügyészek a jelen szabályzat tárgyát képező ügyekben mindenkor közvetlenül terjesztik fel jelentéseiket.

8. §.

Az épületfentartási munkák engedélyezése iránti jelentések oly időben teendők meg, hogy azok legkésőbb az év április havának végéig az igazságügyminiszteriumhoz beérkezzenek. A jelentésben azon jogczim, a melynek alapján a kincstár az illető épületet használja, mindenkor felemlítendő.

Elemi csapások folytán, avagy egyéb okból szükségessé vált s halaszthatlan természetű munkákra vonatkozó jelentések a késedelem indokolása mellett kivételesen később is megtehetők.

9. §.

Ha az épületfentartási munkák költségeinek előirányzati összege előzetes hozzávetőleges számítás szerint a 10.000 koronát meghaladja, valamint azon nagyobb szabású átalakítási és kibővítési munkák engedélyezése is, melyek az épület feltárási értékét emelnék s a melyek költségei így beruházási jellegűeknek tekintendők, csak a következő évi hitel terhére kérhető. A vonatkozó jelentés azonban ez esetben is április hó végéig teendő meg.

10. §.

Átalakítások s kibővitések engedélyezésének kérelmezése esetén a meglevő s a létesíteni szándékolt állapotot feltüntető. azonban csak házilag elkészítendő vázrajzokat, melyekből a helyiségek jelenlegi és jövőbeni rendeltetése, beosztása s a személyzet elhelyezése is kitűnjék, a jelentéshez csatolni kell.

A jelentésben a mutatkozó szükséghez képest a személyzet létszámára, az ügyforgalomra, a letartóztatottak átlagos napi létszámára (kiemelve a férfiak s nők, továbbá az elitáltak, felebbezés alattiak, vizsgálatiak átlagos napi létszámát is) vonatkozó, valamint minden egyéb, az ügy eldöntésénél figyelembe veendő statisztikai adat is előterjesztendő. Kibővítés kérelmezése esetén az ingatlannak a szomszédságot is feltüntető helyszínrajza szintén csatolandó, ki lévén tüntetendő ebben az is, hogy e kibővítés miként terveztetik.

11. §.

Midőn valamely munka nem a kincstár tulajdonát képező épületen válik szükségessé, az engedélyezést kérő jelentésben azt, hogy a fentartásra a kincstár mily alapon és mily mérvben van kötelezve, a vonatkozó okmány hivatalos másolatának csatolása mellett különösen ki kell emelni s a mennyiben ez szükséges lenne, ahhoz a tulajdonos beleegyező nyilatkozatát is csatolni kell.

12. §.

Más tárcza alá tartozó hatósággal közösen használt kincstári épületnél azon arányt, mely a fentartási költségekből az egyes tárczákat terheli, valamint az azt megállapító rendelet számát a jelentésben fel kell említeni.

A mennyiben az arány megállapítva nem lenne, az az egyes hatóságok által elfoglalt helyiségek térfogatához képest az államépítészeti hivatal által kiszámítandó s a vonatkozó munkát a jelentéshez csatolandó.

Ugyanez áll azon esetekben is, midőn valamely nem kincstári tulajdont képező épület fentartása csak részben terheli az igazságügyi tárczát.

13. §.

A kir. járásbíróági fogházaknál szükséges és az államkincstárt terhelő helyreállítási, javítási s egyáltalában minden-

nemü az épületfenntartási hitelből fedezendő munkák s ezek költségeinek engedélyezését rendszerint nem a kir. ügyész, hanem a törvényszéki elnök kérelmezi: még pedig a járásbirósági épületre vonatkozó munkálatokkal együttesen.

Az elnök mielőtt valamely járásbirósági épületfenntartási munkára vonatkozóan az előintézkedéseket megtenné, mindenkor megkeresi a kir. ügyészség vezetőjét annak közlése végett, vajjon az illető járásbirósági fogháznál nem mutatkozik-e szintén valamely, az épületfenntartás fogalma alá eső munka teljesítésének szüksége; ha igen, úgy a költségvetést, mint esetleg a műszaki leírást is valamennyi munkára nézve egyszerre, mégis azonban úgy a hivatali épületre, mint a fogházra nézve elkülönítve készíttesse el, s jelentésében a kir. ügyész részéről vett átirat kapcsán, a melynek a javaslatba hozott munkák szükségességének kimerítő indokolását is tartalmaznia kell, az összes munkák engedélyezése iránt előterjesztést tesz.

Ha a kir. ügyész, a járásbirósági fogháznál foganatosítandó munka szükségességéről tudomást szerez, ezt a törvényszéki elnökkel közli. Ha az elnök ily esetben hivatali épület javítását nem tartja szükségesnek, erről az ügyészt értesíti, s utóbbi a fogházra vonatkozóan közvetlenül tesz jelentést a miniszteriumhoz.

A járásbiróságok vezetői úgy a hivatali épületen, mint a fogházon szükségesnek talált munkákra nézve egy időben tesznek külön-külön jelentést s erre mindegyik jelentésükben hivatkoznak.

A központi fogházakra vonatkozóan az ügyész külön intézkedik.

Nagyobb költséggel járó munkák tekintetében, hacsak nem sürgős természetűek, a műszaki felvétel előtt, azokra vonatkozóan előzetes elvi engedélyt kell kérni a miniszteriumtól.

14. §.

A 10.000 korona költséget meg nem haladó épületfenntartási munkák engedélyezését kérő jelentés kapcsán a kivitellel vonatkozó műszaki művelet is bemutatandó s a jelentésben a munkák szükségességét s egyáltalán minden az engedélyezésre befolyással bíró körülményt elő kell adni. Ha az államépítészeti hivatal helyben van, avagy pedig a munkálatok felvétele s a műszaki művelet elkészítése nagyobb

szakképzettséget s körültekintést igényel, avagy végül ha a munkák költségei 1000 koronánál előreláthatólag magasabbra fognak rugni, a művelet (költségvetés, előméret, árelemzés, tervek, műszaki leírás, árlejtési és vállalati feltételek és a szerződés tervezete) előkészítése iránt mindenestre az államépítészeti hivatal, még pedig oly időben keresendő meg, hogy a jelentés a 8. §-ban megállapított időpontig megtehető legyen.

Ezen esetektől eltekintve, az egyszerű előméret költségvetésnek díjmentesen leendő elkészítésére valamelyik helybeli vagy környékbeli megbízható iparos vagy vállalkozó szólítandó fel, a kinek munkálata azonban az államépítészeti hivatal részéről felülbírálandó. Különös szakismeretet nem igénylő munkákra, vagy rendes piaczi árral bíró beszerzésekre vonatkozó költségvetésnél, a mennyiben az előirányzat 200 koronánál nem magasabb, ezen felülbírálat is mellőzhető, azonban a helyi árak azon helyhatóságilag igazolandók, illetve az iratokhoz a helyi árak hivatalos jegyzéke csatolandó.

15. §.

A 10.000 koronánál nagyobb költséget igénylő épület-fentartási, valamint a 9. §-ban említett egyéb munkákra a 8. §-ban említett határidőig első sorban a végleges műszaki művelet bemutatása nélkül előzetes engedélyt kell kérni s a végleges műszaki művelet elkészítése iránt csakis akkor lehet az államépítészeti hivatalt megkeresni, ha a kért előzetes engedély megadatott.

16. §.

Az előzetes engedélyt kérő jelentésben a 10. §-ban említett rajzok és statisztikai adatok kapcsán a ténykörülmények részletesen előadandók s a munkálatok szükségessége kimerítően indokolandó. A jelentésben különösen kiemelendő, hogy az engedélyezni kért munkák hozzávetőleg mily költséget fognak igényelni?

17. §.

A kinyert előzetes engedély alapján a végleges műszaki műveletet mindig az államépítészeti hivatallal kell lehetőleg sürgősen elkészíttetni.

III.

Eljárás a munkák vállalatba adása körül.

18. §.

A végleges engedély kinyerése után a munkák vállalatba adása iránt kell intézkedni.

19. §.

A munkák csak oly egyénnek adhatók vállalatba, aki az illető ipar önálló gyakorlására az ipartörvény értelmében jogosultsággal bír. A mennyiben erről vállalatba adónak tudomása nem lenne, a jogosítvány igazolása követelendő.

20. §.

Bárminemű munkák vállalatba adásánál mindenkor ki kell kötni, hogy vállalkozó a munkánál csakis hazai és pedig helybeli munkásokat alkalmazhat és csakis hazai anyagot használhat fel, illetve a vállalat tárgyait csakis hazai forrásból szerezheti be, a mit kétség esetén kívánatra megfelelően igazolni tartozik.

21. §.

A mennyiben esetleg oly anyagok és tárgyak lennének szállítandók, a melyek hazai forrásokból be nem szerezhetők, a külföldi anyagok és gyártmányok szállítására, illetve beszerzésére az engedélyt kimerítően indokolva mindig az igazságügyminisztertől kell kérni.

22. §.

A munkák foganatosítása folytán fenmaradó ócska anyagok, ellenkező kikötés hiányában, mindenkor a kincstár tulajdonai maradnak.

23. §.

A munkák vállalatba adásánál mindenkor kikötendő, hogy vállalkozó a fenmaradt s fel nem használható törmelék, ugyszintén a szemetet saját költségén záros határidő alatt eltávolítani s a munkák folytán netán okozott rongálásokat ugyancsak saját költségén helyreállítani tartozik.

24. §.

A vállalkozók pénzbeli követeléseinek kiutalását tágyazó ügyek mindenkor soronkívüli elbánásban részesítendőek.

Az utalványozást kérő jelentésekben felemlítendő, hogy vállalkozó melyik fizetőpénztárnál óhajtja az utalványozott összeget felvenni.

25. §.

A mennyiben a munkák előirányzati összege 600 koronát meg nem halad, a vállalatba adás magánalku útján, írásbeli szerződés kötésének mellőzésével történhetik.

26. §.

A munkáknak magánalku mellett leendő kiadása céljából a helybeli, esetleg a környékbeli megbízhatóbb szakiparosok ajánlattételre rövid uton mindenkor felszólítandók s a munkák teljesítésével az bizandó meg, aki a viszonylag legolcsóbb árak mellett legtöbb biztosítékot nyújt arra, hogy azokat kifogástalanul hajtja végre. Ajánlattevők ajánlataikat szintén rövid uton, szóbelileg tehetik meg.

27. §.

Az akként vállalatba adott munkák befejeztük után átvizsgálandók, hiány nem léteben átveendők, a szabályszerű kiállított számla pedig a kapcsolatos többi ügyiratokkal együtt a 7. §-ban előirt uton felterjesztendő. A számlán a munkák kifogástalan teljesítését s átvételét igazolni kell, a felterjesztő jelentésben pedig ki kell emelni azt is, hogy a munkák kiadása a 26. §-ban megállapított eljárás mellett történt; végül pedig leltári kezelés alá tartozó tárgyak beszerzése esetén azt, hogy azok a leltárba mily tételszám alatt vétettek fel?

A felülvizsgálat iránt csak akkor kell az államépítészeti hivatalt megkeresni, ha az helyben van és a szakszerű felülvizsgálat szükségesnek mutatkozik.

28. §.

A 600 koronánál magasabb összeggel előirányzott munkák kiadása céljából nyilvános versenytárgyalás tartandó. Az e célból kibocsátandó árlejtési hirdetmény oly időben teendő közzé, hogy a közzététel és a versenytárgyalás között --

sürgős esetektől eltekintve — legalább is négy heti időhöz maradjon.

29. §.

Az árlejtési hirdetmény helyben az ottani szokásokhoz képest teendő közzé s ezen felül egy-egy példányban a helybeli vagy környékbeli megbízható iparosoknak vagy vállalkozóknak is kézbesítendő, ugyszintén a „Vállalkozók Lapja” című szakközlönynek (szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest IV. ker., Lipót-utca 43.) kivonatos és díjtalan közlés végett is megküldendő.

30. §.

A mennyiben a munkák előirányzati összege 2000 koronánál magasabb, a hirdetmény röviden szövegezve a „Budapesti Közlöny” cz. hiv. lapban, a „Vállalkozók Lapja” című közlönyben s a helyi lapok egyikében is egész terjedelmében egyszer-egyszer közzéteendő. A „Budapesti Közlöny” kiadóhivatalához a hirdetmény hivatalos közlés végett küldendő meg, a többi lapok pedig figyelmeztetendők, hogy az a bélyeg- és illetékszabályok 209. §-ának első pontja értelmében illetékmentes és hogy a számla- és nyugtabélyeg az illető lapkiadóhivatalokat terheli.

31. §.

A hirdetési díjak kiegyenlítése a versenytárgyalás eredményét közlő jelentéssel egyidejűleg, de külön jelentésben kérelmezendő s ahhoz a számlák is csatolandók.

32. §.

Az árlejtési hirdetménynek tartalmaznia kell:

1. a vállalat tárgyát;
2. a költségek előirányzati összegét;
3. a versenytárgyalás helyét és idejét;
4. az írásbeli ajánlatok alakját s azok benyújtásának helyét és idejét;
5. azt, hogy a műszaki iratok és vállalati feltételek, valamint a kötendő szerződés tervezete hol, mikor és kinél tekinthetők meg;
6. a leteendő bánatpénz összegét, a mely az előirányzati összeg 5⁰/₁₀-ánál kevesebb nem lehet;

7. azon hely megjelölését, hol a bánatpénzek leteendők;

8. annak megemlítését, hogy bánatpénz nélkül, továbbá távirati, pót, vagy a kitűzött időn túl beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek; végül

9. annak kijelentését, hogy az ajánlatok felett az árlejtést hirdető, illetve annak felettes hatósága szabadon dönt s azok egyikéhez sincs kötve.

33. §.

A mennyiben a bánatpénz a 100 koronát meghaladja, annak letételére az illetékes, esetleg más adóhivatal, illetve állampénztár jelölendő ki, mely esetben az árlejtési hirdetménybe az is felveendő, hogy az ajánlattevők a letéti elismervényeket ajánlatuk mellett bemutatni tartoznak.

34. §.

A járásbiróságoknál fogatosítandó munkákra vonatkozó versenytárgyalást a törvényszék elnöke, illetve a kir. ügyész saját székhelyén tartsa meg. A mennyiben azonban a munkák kedvezőbb vállalatba adása érdekében előnyösebbnek mutatkozik, a versenytárgyalásnak saját székhelyén leendő megtartásával kivételesen a járásbiróság vezetője is megbízható. az indokok azonban az eredményről teendő jelentésben felmentendők.

35. §.

A letett bánatpénzek, illetve az azokról kiállított pénztári elismervények ideiglenesen elnöki letétbe helyezendők. A versenytárgyalás befejeztével azon ajánlattevők bánatpénze, a kiknek ajánlata elfogadásra semmi esetben sem számíthat, bélyegtelen nyugta ellenében visszaadandó, illetve annak részéről, aki az árlejtési hirdetményt kibocsátotta, bélyegtelen s megfelelően láttamozott nyugta s a rövid uton visszaadott letéti elismervények ellenében saját hatáskörében az illető fizető pénztárnál kiutalványozandó. A budapesti állampénztárnak szóló ilyenmü kiutalványozó végzések egy példánya az igazságügyminiszteriumi számvévőségnek előjegyzés végett egyidejűleg mindenkor megküldendő.

Mindezek megtörténtét a versenytárgyalási jegyzőkönyvben, illetve a felterjesztő jelentésben fel kell említeni.

36. §.

Ha az államépítészeti hivatal helyben van s a munkák természetére, illetve előirányzati összegére való tekintettel ez kívánatosnak mutatkoznék, az említett hivatal egyik tagja a versenytárgyalásnál és egyáltalán a munkák vállalatba adásánál leendő közreműködésre felkérendő.

37. §.

A versenytárgyalásnál csak oly írásbeli ajánlatok vehetők figyelembe, a melyek a hirdetményben foglalt feltételeknek mindenben megfelelő s az ajánlattevő által szabályszerűen aláírva s lepecsételve, kellő időben s bérmentesen adatként be s a melyek mellett a bánatpénz letétett, illetve ennek megtörténte a letéti elismervénnyel igazoltatott.

38. §.

Az írásbeli ajánlatok nyilvánosan bontandók fel. A megjelent érdekeltekkel azonban csakis az ajánlattevők nevei s az ajánlati összegek közölhetők.

39. §.

Az írásbeli ajánlatok felbontása előtt, a mennyiben czélszerűnek mutatkoznék, szóbeli versenytárgyalás tartható.

40. §.

A versenytárgyalásról kimerítő jegyzőkönyvet kell felvenni.

41. §.

Ha a versenytárgyalás eredménytelen maradt, újabb szabályszerű árlejtés hirdetendő.

42. §.

A mennyiben a beadott avagy szóval tett ajánlatok egyike nyilvánvalóan a legelőnyösebb s ajánlattevő ellen kifogás nincs, az ajánlattevővel a szerződés az igazságügyminiszter jóváhagyásának fentartása mellett megkötendő.

43. §.

Az ajánlattevők ajánlataikhoz mindaddig kötve maradnak, míg azok felett véghatározat nem hozatott.

44. §.

A szerződéshez általános és részletes vállalati feltételeket, netáni különleges körülményektől eltekintve, csak az esetre kell csatolni. ha az előirányzati összeg 2000 koronánál magasabb. A vállalati feltételeket s a szerződés mintáját az állam-építészeti hivatal bocsátja rendelkezésre.

45. §.

A mennyiben ilyen feltételek csatolása nem mutatkozik szükségesnek, avagy azok nem tartalmazzák, úgy a szerződésnek a 20., 22. és 23. §§-ban foglalt általános feltételeken. valamint a fenforgó különös viszonyok által indokolt rendelkezéseken kívül magában kell foglalnia:

1. a szerződő felek nevét és állását, illetve foglalkozását; társvállalat esetén az egyetemleges felelősség kimondása mellett azt is, hogy a vállalkozókat a kincstárral szemben ki képviseli s ki jogosult a fizetések átvételére és nyugtázására;

2. a vállalat tárgyát;

3. a vállalati összeget, esetleg az egységárak megállapítását;

4. hivatkozást a szerződés kiegészítő mellékleteire, melyeket a vállalkozó szintén aláírni s az árlejtési jegyzőkönyvvel együtt megfelelően (ívek, illetve nagyság szerint) felbelyegezni tartozik;

5. a letett óvadék összegét, mely a vállalati összeg 10%-ánál csekélyebb nem lehet s azt, hogy mely fizető pénztárnál, mily értéknemekben s mily bevételi tételszám alatt helyzetetett igazságügyi letétbe;

6. a jótállási idő tartamát s ennek kezdőpontját, valamint azt, hogy az óvadék csakis az utófelülvizsgálat kedvező eredményéhez képest adatik ki;

7. a befejezési határidőt s az ennek elmulasztása esetére fizetendő napi kötbér összegét, mely a vállalati összeg 1%-ánál kevesebb nem lehet;

8. annak megemlítését, hogy a munkák alvállalatba adhatók-e vagy sem; továbbá, hogy a munkások keresete kizárólag készpénzzel fizetendő;

9. a kincstár jogait a szerződés s annak feltételeinek nem, vagy nem megfelelő módon való teljesítése esetére; továbbá azt, hogy a netán szükségessé válandó, pótmunkákat vállal-

kozó az alapköltségvetésben megállapított egységarak s az általa ajánlott árengedmény mellett tartozik foganatosítani, valamint hogy nem emelhet kifogást s nem támaszthat kártérítési igényt a miatt, hogyha esetleg egyes munkák elhagyatnak;

10. a szállítandó anyagok vagy tárgyak beszerzési forrásainak tüzetes megjelölését;

11. a vállalati összegnek a felülvizsgálat megejtése után mily módzatok szerint és mely fizető pénztárnál leendő kitutalását és a részletfizetések igénybevehetésének feltételeit;

12. annak kijelentését, hogy a szerződési illeték a nyugtákon a nyugtabélyeggel együtt az 1881. évi XXVI. t.-cz. 10. §-a értelmében a II. és III. fokozat szerint rovandó le;

13. hogy a szerződés összes bélyeg- s illeték-költségei vállalkozót terhelik;

14. hogy per esetére a sommás eljárás köttetik ki s annak elbírálására a budapesti IV. ker. kir. járásbiróság. a mennyiben pedig a sommás eljárás kiköthető nem lenne. a budapesti kir. törvényszék leendő illetékes;

15. hogy a szerződés vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csakis az igazságügyminiszter jóváhagyása után köti.

46. §.

A szerződés megkötése után az az összes kapcsolatos ügyiratokkal együtt (árlejtési jegyzőkönyv, hirlappéldányok, ajánlatok, ezek összehasonlító kimutatása, a letett bánatpénzek jegyzéke, műszaki művelet) jóváhagyás végett felterjesztendő. A jelentésben azon indokok, melyek alapján az ajánlat elfogadott, kiemelendők s abban a többi ajánlatokra is nyilatkozni kell.

47. §.

A szerződés rendszerint egy eredeti példányban állítandó ki s annak jóváhagyása után vállalkozó részére egy hiteles másolat adandó. A mennyiben azonban vállalkozó kívánja, részére is eredeti példány állítandó ki.

48. §.

Az óvadék csak készpénzben, vagy óvadékképes érték-papirokban tehető le. Takarékpénztári betétkönyvek óvadék

gyanánt csakis 2000 korona erejéig s akkor fogadhatók el, ha a jótállási kötelezettség egy évnél tovább nem tart.

49. §.

A szerződés jóváhagyása után a letéti elismervény a vállalkozónak kiadandó s a többi ajánlattevők értesítendők, hogy ajánlatuk el nem fogadtatott. Ugyanakkor, a mennyiben előzőleg még meg nem történt volna, a letéti elismervények visszaadása mellett a bánatpénzek visszaadása, illetve kiutalványozása iránt is kell intézkedni.

50. §.

A szerződés jóváhagyása után az eredeti példány az illető rendeletre való hivatkozás mellett a jóváhagyási záradékkal ellátandó.

Ezután egy teljes és hiteles másolatot, kiegészítve az esetleges feltétel füzetekkel, fel kell terjeszteni.

51. §.

A mennyiben a szerződés csak kiegészítésekkel vagy módosításokkal hagyatnék jóvá, ezek vállalkozó hozzájárulása után a szerződésre reávezetendők s vállalkozó által a megfelelő záradék is aláírandó.

IV.

Eljárás a munkák végrehajtása körül.

52. §.

A szerződés jóváhagyása után a munka a vállalkozónak szabályszerűen átadandó, a miről rövid jegyzőkönyvet kell felvenni.

53. §.

A munkák ellenőrzését az tartozik gyakorolni, aki az épület feletti felügyeletre hivatva van, ha csak e részben ellenkező utasítás nem adatik. A mennyiben az ellenőrzés magasabb műszaki ismereteket igényelne, annak a szükséghez képest állandóan, vagy csak bizonyos időközökben leendő gyakorlása iránt az államépítészeti hivatal is megkeresendő. Ily megkeresésre kellő időben előzetes engedélyt kell kérni akkor, ha az államépítészeti hivatal nincs helyben.

54. §.

A mennyiben a munkák folyamata alatt többköltségek, illetve pótmunkák szüksége merülne fel, azokra mindenkor előzetes engedély kérendő s csakis halaszthatlan szükség esetén lehet azokat az engedély kinyerése előtt foganatosíttatni.

55. §.

A pótmunkák iránt teendő jelentésben kimerítően előterjesztendők azon körülmények, a melyek azokat szükségessé teszik, s a vállalkozó által a többköltségekre vonatkozólag készített s az államépítészeti hivatal által átvizsgált előirányzat két példányban szintén bemutatandó.

56. §.

A mennyiben vállalkozó a szerződés értelmében a munkák folyama alatt részletfizetéseket igénybe vehet, e célból a tényleg végzett munkák után, de havonként legfeljebb egyszer részletes kereseti kimutatást állíthat ki, mely az államépítészeti hivatal részéről történt szabályszerű átvizsgálás és záradékolás után három példányban terjesztendő fel. A második és harmad példányok bélyegmentesek.

57. §.

A munkák befejeztével s ha vállalkozó végszámláját -- a melyre legfeljebb egy havi záros határidő tűzendő ki -- bemutatta, meg kell keresni az államépítészeti hivatalt a felülvizsgálat megejtése iránt.

58. §.

A felülvizsgálati jegyzőkönyv szerkesztésénél figyelni kell, hogy a mennyiben vállalkozónak a felülvizsgálat adataira észrevételei lennének, az államépítészeti hivatal ezekre vonatkozó véleményét, illetve javaslatát a jegyzőkönyvtől elkülönítve, önálló alakban külön íven tegye meg.

59. §.

A mennyiben a vállalat tárgyát képező munkákra különböző jótállási határidők lennének kikötve, a felülvizsgálati jegyzőkönyvben mindig meg kell említeni, hogy a letett óva-

dékből az egyes munkanemekre mennyi esik. Az óvadék összeget akként kell az egyes munkanemek között megosztani, hogy abból az öt évi jótállás alá eső csaposgerendákra ezek kiviteli költségeinek legalább 25%-a essék.

60. §.

A felülvizsgálatnál az államépítészeti hivatal igénybevétele — fenforgó különleges viszonyoktól eltekintve — mellőzhető, ha az nem helyben van s a vállalati összeg 1000 koronán alul maradt. Ez esetben a 27. §-ban szabályozott eljárás megfelelően alkalmazandó, az átvizsgálásról s átvételről azonban jegyzőkönyvet kell felvenni.

62. §.

A felülvizsgálatról felvett jegyzőkönyv az ügyre vonatkozó összes ügyiratokkal együtt a végjárandóság kiutalványozása végett azonnal felterjesztendő.

63. §.

Egyáltalán minden esetben szolgáljon irányadóul, hogy az év folyamán engedélyezett költségek kiutalványozását legkésőbb a következő év január havának végeig lehet és kell kérelmezni, a munkák tehát oly időben foganatosítandók, hogy ezen véghatáridő betartható legyen.

64. §.

A jótállási határidő nyilvántartandó s annak leteltével az államépítészeti hivatal, a 60. §-ban megállapított kivételtől eltekintve, az utófelülvizsgálat megejtése iránt közvetlenül megkeresendő s a felvett jegyzőkönyv a felülvizsgálati jegyzőkönyvvel együtt az óvadék, illetve megfelelő részének kiutalványozása végett felterjesztendő.

65. §.

A mennyiben akár a felülvizsgálat, akár az utófelülvizsgálat alkalmával vállalkozót terhelő hiányok észleltenének, azoknak záros határidő alatt leendő helyreállítására vállalkozó a szerződésben foglalt jogkövetkezményekre való figyelmeztetés mellett haladéktalanul felhívandó s ennek megtörténte a jegyzőkönyvet felterjesztő jelentésben megemlítendő.

A jegyzőkönyvben javaslatot kell tenni, hogy a hiányok pótlásáig vállalkozó keresetéből, illetve óvadékából mily összeg tartassék vissza.

A mennyiben vállalkozó a hiányokat a kitűzött záros határidő alatt nem pótolná s mulasztását kellőleg nem igazolná, a hiányos munkáknak az ő terhére leendő helyreállítása iránt a szerződés feltételei értelmében s a jelen szabályzatban foglaltakhoz képest kell intézkedni.

66. §.

Ha valamely, a jelen szabályzat 1. §-ában említett épületen elemi csapások folytán vagy más egyéb, előre nem láthatott okból oly fentartási munkák válnának szükségessé, a melyek az épület állaga érdekében vagy közbiztonsági okokból halasztást nem tűrnek, azok az engedély kinyerése előtt is foganatosítandók, az ez irányban tett intézkedések azonban jóváhagyás végett azonnal bejelentendők.

67. §.

A mennyiben célszerűbbnek mutatkoznék valamely csekélyebb jelentőségű munkát házilag foganatosíttatni, avagy a munkákhoz rabmunkaerőt alkalmazni, ez irányban az engedélyt kérő jelentésben megfelelő javaslatot kell előterjeszteni.

A rabmunkaerő felhasználása tekintetében a kir. ügyész előzőleg mindenkor meghallgatandó, hozzájárulása kikérendő s nyilatkozata a jelentéshez csatolandó.

V.

A természetbeni lakásokra és bérlet útján hasznosított épületrészekre vonatkozó különös intézkedések.

68. §.

A természetbeni lakásként használt és bérlet útján hasznosított épületek, illetve épületrészek és azok tartozékainak fentartása érdekében szükséges munkák költségei csak annyiban terhelik a kincstárt, a mennyiben azok az épületfentartási hitelből fedezendők, tehát csakis oly mérvben, mint ez a jelen szabályzat 2. és 3. §-aiban körül van írva. Ebből folyólag tehát mindazon munkák, melyek az épület vagy épületrész helyiségeinek belső tisztán és jókarban tartása érdekében

szükségesek s melyek költségei a hivatali czélokra szolgáló épületeknél nem az épületfentartási hitel, hanem valamely általány terhére vannak utalva, a természetbeni lakást élvezők, illetve a bérlők által foganatosítandók s azokat terhelik.

69. §.

A mennyiben valamely épület, illetve épületrész bérlet útján hasznosittatik, a bérleti szerződésben, illetve a bérlő által kiállított nyilatkozatban a kincstár fentartási kötelezettsége az előző szakaszban foglaltak értelmében szabályozandó.

70. §.

A most tárgyalt épületeken és épületrészekben szükséges s a kincstárt terhelő fentartási munkák engedélyezése, vállalatba adása s foganatosítása körül az előző szakaszokban foglalt intézkedések megfelelően alkalmazandók.

71. §.

Ugy a természetbeni lakást képező, mint a bérlet útján hasznosított épületeket, illetve épületrészeket az tartozik a lakás élvezőjének, illetve bérlőjének átadni, illetve tőle a használat (bérlet) megszüntével átvenni, aki a 4. és 6. §-ok szerint az átadás, illetve átvétel idejében a felügyeletre hivatva van.

72. §.

Az átadásról leltárt és jegyzőkönyvet kell felvenni. A leltár egyik példánya az átvevő, másika pedig a jegyzőkönyvhöz csatolva az átadó rendelkezése alatt marad.

73. §.

A mennyiben a felügyeletre hivatott oly hiányokról nyerne vagy szerezne tudomást, a melyeknek helyreállítása a természetbeni lakást élvező, illetve a bérlő kötelessége, tartozik az illetőt ezen irányban figyelmeztetni, sőt a mennyiben a helyreállítás az épület állaga érdekében szükséges, annak záros határidő alatt leendő foganatosítását a lakást élvező, illetve bérlő kötelességévé teszi.

74. §.

A használat, illetve bérlet megszűntével az átvétel szintén leltár mellett eszközrendő s az átvételről rövid jegyzőkönyv veendő fel.

75. §.

Az épületen, illetve a helyiségekben mutatkozó, oly hiányokért, melyek a rendes használat következményei, a használó, illetve bérlő nem felelős, másnemű hiányokért azonban, melyek az átadási jegyzőkönyvben, illetve leltárban felvéve nem voltak, de az átvétel alkalmával, szükség esetén birói szemle után megállapítatnak, a kellő gondossággal el nem háríthatott elemi csapások által okozott rongálásoktól eltekintve, teljes kártérítési, illetve helyreállítási kötelezettséggel tartozik.

76. §.

A mennyiben az illető helyreállítási kötelezettségének felszólításra a legrövidebb záros határidőn belül eleget nem tenne, ingóira a törvényes zálogjog a kincstár javára érvényesítendő s egyszersmind a kincstárnak a jelen szabályzat értelmében a felügyeletre hivatott képviselője a hiányokat helyreállítatván s a költségeket valamely átalányából előlegezven, azoknak behajtása iránt a törvény rendes útján intézkedik.

77. §.

A mennyiben az, aki az épület felügyeletére hivatva van, az átvétel alkalmával a hiányokat megállapítani elmulasztaná, azokért ő tartozik felelősséggel.

78. §.

Azon esetben, ha a felügyeletre hivatott maga a bérlő, illetve az, aki a természetbeni lakást élvezi, az átadást, illetve átvételt az illető hatóságnak vagy intézetnek az a tagja eszközli, aki az illető hatóság vagy intézet ideiglenes vezetésére hivatva lenne.

79. §.

Az, aki kinevezési okirata szerint törvényes lakpénzzel, esetleg természetbeni lakással neveztetik ki valamely állásra, illetve ha ezen állásra a pályázat ily értelmében volt hirdetve, a részére kijelölt, illetve az illető állással egybekötött természetbeni lakást elfoglalni köteles.

80. §.

A természetbeni lakást mindenki a létező állapotban tartozik átvenni. A 2. és 3. §-ok szerint a kincstárt terhelő fentartási munkák engedélyezése iránt a 8. §. figyelembe vételével tehető előterjesztés.

81. §.

Azt, hogy valamely természetbeni lakás milyen fizetési osztályba sorozott tisztviselőt illet meg, esetről-esetre az igazságügyminiszter állapítja meg, mely megállapítás a személyben később beálló változások esetén is érvényes.

Ugyancsak az igazságügyminiszter állapítja meg, hogy valamely épület, illetve épületrész természetbeni lakásként vagy bérlet útján hasznosíttassék-e.

82. §.

A mennyiben a természetbeni lakás élvezője más helyre kineveztetik vagy áthelyeztetik, lakását legkésőbb azon napig tartozik átadni, a mely naptól kezdve új állásának megfelelő lakpénze folyósíttatni fog. Kivételesen megengedhető a lakás használata mindaddig, míg az utód állását el nem foglalja, ez esetben azonban a további használat idejére az illető új állása után járó lakpénzének megfelelő része bér gyanánt az illető költségvetési cím javára előirányzat nélküli lakpénztérítményként az adóhivatalba befizetendő. Ennek megtörténéről a bevételezési adatok közlése mellett szabályszerű jelentést kell tenni.

83. §.

A természetbeni lakások s bérbeadott épületek (épületrészek) sem egészben, sem részben albérbe nem adhatók.

VI.

Vegyes intézkedések.

84. §.

A kincstári épületek tűzkár ellen nem biztosíttatnak. A fennálló tűzkárbiztosítási szerződések lejártuk után meg nem újítandók. Legkivételesebb esetben, ha a fenforgó körülmények folytán a tűzveszély valamely épületre nézve fokozott mérvben jelentkezik, a biztosítás engedélyezése iránt indokolt előterjesztés tehető.

85. §.

Az igazságügyi tárcza kezelése alatt álló idegen tulajdont képező épületek tűzkár ellen csakis akkor biztosítandók, ha erre a kincstár szerződésileg kötelezve van.

Ezen esetben a biztosítás az első magyar általános biztosító társaságnál kellő időben eszközözlendő. Ennek utána a biztosítási kötvény az elfogadott díjváltókkal együtt utalványozás végett felterjesztendő s a jelentéshez azon okmány másolata, a melyen a kincstárnak biztosítási kötelezettsége alapszik, csatolandó.

86 §.

Az épületfentartás fogalma alá tartozó munkák fogantatása folytán fenmaradt ócska anyagok, a mennyiben azokra a hivatalnak vagy intézetnek szüksége nincs, értékesítendőek. E célból azok, esetleg a felülvizsgáló szakközeg által megbecsülendőek. Az értékesítés minden különösebb alkyszerűség nélkül árverés útján történjék, az illető tárgyak azonban a becsáron alul csakis a legkivételesebb esetekben adhatók el.

87. §.

A befolyt vételár az igazságügyi tárcza javára az illetékes fizető pénztárba beszállítandó. Ennek megtörténtéről a bevételezési adatok közlése mellett jelentést kell tenni. A jelentéshez az árverésről felvett jegyzőkönyv a kapcsolatos ügyiratokkal együtt csatolandó.

88. §.

A mennyiben valamely kincstári épület után helyhatóságilag csatornázási, vízvezeték létesítési, árvízvédelmi avagy járdakészítési járulékok igényeltetnének, a kivetési jogczim és a kivetett összeg helyességének megállapítása után az utalványozás iránt ezen adatok közlése mellett teendő jelentéshez mindenkor csatolni kell a vonatkozó szabályrendelet egy példányát s a kivetést tartalmazó határozatot.

89. §.

A teljesen új építkezések körüli eljárásokra vonatkozó különös utasítások esetről-esetre adatnak meg.
(1899. évi 10.781., 1900. évi 14.000.)

Itélőtáblák iroda-átalánya.

„Irodai szükségletek“ alatt értetnek mindazon szerelvények és anyagok, melyek a hivatali helyiségek bebutorozására, azok világítására és fűtésére szükségesek.

Ide tartoznak továbbá mindazon díjak, munkák, szerek és eszközök is, melyek az irodai teendők teljesíthetése végett, valamint a szerelvények javítására, a hivatali helyiségeknek belső tisztogatására és fentartására szükségeltetnek.

Az irodai szükségletek három osztályba soroztatnak.

Az első osztályba tartoznak a következő tárgyak:

1. A feszület.
2. Ö Felső a királynak arczképe.
3. A törvények és rendeletek gyűjteménye.
4. A hivatalos lap.
5. A cím-, felirat- és hirdetménytáblák.
6. A nemzeti és gyászszászló.
7. A termekben és a többi helyiségekben lévő ülési-, író-, álló-, kirakó-, csomagoló-, pecsételő-, mosdó- és egyéb asztalok.
8. A pénz-, irat-, könyv-, ruha-, anyagszer- és mosdó-szekrények.
9. Az irat- és irattári állványok és az utóbbiakhoz szükséges lépcsők és létrák.
10. A pamlagok, padok és lóczák.
11. A támlás-, karos- és közönséges nád- és faszékek.
12. A kalap-, ruha-, esernyőtartók és fogasok.
13. A köpöladák.
14. A négyszög-, futó-, láb-, folyosó- és lépcsőszőnyegek.
15. A tükrök, órák és hőmérők.
16. Az asztalok beborítására használt takaró.

17. A csengetyűk.
18. Az ablak-, ajtófüggönyök és redőnyök.
19. A kályhaellenzők.
20. Az ollók és kétélű kések a könyvlapoknak felvágására.
21. A tollkések.
22. Az íróasztalhoz teljes felszerelések.
23. A tinta- és porzótartók.
24. A gyertyatartók.
25. Az asztali és függőlámpák.
26. A vonalzők.
27. A zsinegtartók.
28. A rajzeszközök.
29. A mosdószekrényhez teljes felszerelések.
30. A mosdótálak és kannák.
31. A tálczák.
32. A vizztartó üvegek és poharak.
33. A törülközők.
34. A száraznyomású és az ostyához használható pecsét-sajtók.
35. A viaszkos és festékhez használható pecsétnyomók, valamint az időjelző felülbélyegzők a szükséges szelenczékkel.
36. A tizedes mérlegek súlyokkal.
37. A záros bőrtáskák.
38. A szőr-, czirok- és vesszőseprők.
39. A szeméthordó lapátok.
40. A butor-, fénylesítő- és surolókefék, valamint a poroló-vesszők.
41. Vászonn a portörlesre.
42. Teljes kályha felszerelések.
43. Tüzi csipeszek, hamuvonók és lapátok, valamint a füstölőserpenyők.
44. Papírkosarak, szén-, fa-, hamu- és szeméttartók.
45. Az irattári csomagtáblák és hevederek.
46. Papírvágásra deszka és kés.
47. A nyomdák és másológépek, az ezekhez tartozó kövekkel és horgonylapokkal, asztalok és szertartályokkal, kefékkel, bőrökkel, papirlemezekkel, szárító kötelekkel és vászonnal.
48. A fejszék, balták, fűrészek, fesztítővasak, vésők, furók és kalapácsok.

- 49. Sár-, hóhányó és tisztító eszközök.
- 50. A kefe-, gyékény- és szalmalábtörlők és sárhányók.
- 51. A kézi kocsi.

A második osztályba tartoznak:

- 1. A napdíjasok átalányai.
- 2. A naptárak.
- 3. Az író-, rajz-, boríték-, itató- és csomaglópapírok.
- 4. Az író-, rajztollak és tollnyelek.
- 5. Mindennemű irón.
- 6. Mindenféle tinta.
- 7. Az átbélyegzésre szükséges festék.
- 8. A porzó.
- 9. A spanyolviasz és ostya.
- 10. A zsinegek.
- 11. A varró és fűzőtűk.
- 12. A czérna és selyem.
- 13. A ruggyanta.
- 14. A stearin és faggyugyertya, köölaj és egyéb világító anyag.
- 15. A gyufa.
- 16. A tűzifa, köszén és koaks.
- 17. Rakasz, gyékény, vászon, iratok vagy egyéb tárgyak becsomagolására, valamint elszállítására és a szögek.
- 18. A könyomda és a másológépek használatához szükséges szerek és festőanyagok.
- 19. A nyomtatványok.
- 20. A könyvkötő munkák.
- 21. A posta- és távirdadíjak, iromány vagy egyéb tárgyak szállítási költségei.
- 22. Hó-, szeméthordási, vízvezeteki díjak.

A harmadik osztályba tartoznak:

- 1. A megrongált leltári tárgyak kijavítása és használhatatlanokká váltaknak pótlása.
- 2. A hivatali helyiségek belső falainak festése vagy meszelése és a használat által okozott kisebb rongálásoknak helyreállítása.
- 3. A kályhák átrakása és kiigazítása, valamint a kémények seprtetése és a kályhák, takaréktűzhelyek és utóbbiak füstvezető csöveinek tisztogatása.
- 4. Az ajtók- és ablakfák befestése.

5. A záruk kiigazítása, ide nem értve az új kulcsok csináltatását.

6. A kapualja, a lépcsők, folyosók, szobapadlók s árnyékszékek felsurolása és az ehhez szükséges anyagok.

7. A padlóknak viasszal való beeresztése és felkefélése, valamint a beeresztéshez szükséges anyag.

8. Az ablakoknak és redőnyöknek be- és kiakasztása és ezeknek mosatása.

9. Az ablaktáblák bemetszése; de csak az esetben, ha azok bevágatása elemi kár következtében vált szükségessé.

10. A hivatali helyiségek söprése és fütése.

11. A helyiségek füstölésére szolgáló fenyőmag, tömjén, stb.

12. Az árnyékszékek fertőtlenítése, az ürgödrök tisztítása.

13. A könyvdák és másológépek fentartása és kezelése.

14. A türolközökendők mosatása.

Az első osztályba tartozó szerelvények száma és minősége a kir. ítélőtábla szervezésekor határozott meg. Ha azonban a szervezés alkalmával meghatározott tárgyakon felül a hivatali teendők teljesítésére még egyéb felszerelések is szükségeltetnek, vagy pedig idővel a szervezéskor szállított szerelvényeknek ujjakkal való pótolása válik szükségessé, ezek beszerzése iránt, átalányának keretén belül, a kir. ítélőtábla elnöke saját hatáskörében, de az alább előirt eljárás hasonszerű alkalmazása mellett intézkedik.

Kivétel tételik a 8. sz. a. pénzszekrényekre, a 34. 35. sz. a. pecsétnyomókra és a 36. sz. a. tizedes mérlegekre, melyeknek beszerzése iránt az igazságügyminiszterhez teendő jelentés, nemkülönben a 45. sz. a. irattári csomagtáblákra és hevederekre nézve, melyek a lipótvári országos fegyintézettől szerzendők be.

A második osztályba tartozó szerek és anyagok közül a 3-6., 8-9., 11-16., 18-20. sz. a. felsoroltaknak szállítása a kir. ítélőtábla elnöke által, saját hatáskörében rendszert árlejtés útján és szerződésileg biztosítandó.

Az árlejtés legkésőbb 4 hóval az év lejártá előtt tartandó meg. Az árlejtési hirdetmény a „Budapesti Közlöny” hivatalos lapon, ugyszintén az e célra kijelölt vagy kijelölendő lapokon kívül, melyek azt díj nélkül közölni tartoznak, még egy nagyobb olvasottságnak örvendő helybeli lapban is közzéteendő s ez esetben a felmerülő hirdetési díj az irodaátalányból fedezendő.

Az árlejtésről felvett jegyzőkönyv alapján a szállítást elnyert vállalkozóval a szerződés akként kötendő meg, hogy az anyagok és szerek az árlejtéskor bemutatott, elfogadott és aállítás időtartama alatt megőrzendő, valamint a szerződésben is körülírandó mintáknak megfelelő — illetőleg meghatározott — minőségben, a felmerülő szükséghez képest a megrendeléstől számított 8—14 nap alatt az elvállalt egységi árakért a szállító veszélye és költségére a tábla hivatali helyiségeibe szállíttassanak: továbbá, hogy ha ezen kötelezettségnek a szállító vagy a vállalkozó éppen nem vagy pedig nem pontosan felelne meg, az államnak jogában legyen a szükségletet bárhol és bármily áron, a szállító fél veszélyére és költségére megszerezni, miért is az állam kártalanítása tekintetéből, a szállító vagy vállalkozótól megfelelő ovadék veendő és az a szerződés tartamára megőrzés végett mint igazságügyi letét az illető adóhivatalnál lesz elhelyezendő, nemkülönben, hogy a fizetés a beszállított anyagok és szerek kifogástalan minőségének, valamint a megrendelt mennyiségben történt beszállításának megállapítása után kölcsönös megállapodás szerint havonként, negyed- vagy félévenként eszközöltessék és hogy mind a szerződés, mind pedig a nyugtázott számlák, illetve nyugták után az 1881: XXVI. t.-cz. 6. és 10. §-ai értelmében járó bélyeg és egyéb kincstári illetékek a szállító vagy vállalkozó által viseltessenek. végül per esetére a sommás perut és a budapesti IV. kerületi kir. járásbíróság illetékessége, oly esetben pedig, melyekben a törvény szerint a sommás perut és annak kiköthetése ki van zárva, a budapesti kir. törvényszék illetékessége köttessék ki; magától értetvén, hogy az ovadék kiadása iránt a tábla elnöke saját hatáskörében intézkedik.

A fűtésre szükséges anyagok tekintetében a mennyiség határozottan kiteendő ugyan, de a szerződésbe azon felvétel is felveendő, hogy szükség esetén a szállító a szerződésben meghatározott egységi árakért s az ott megjelölt célra nagyobb mennyiséget is köteles szállítani és hogy a beszállított tüzfát a megrendelt mennyiség tényleg történt beszállításának könnyebb ellenőrizhetése tekintetéből köbméterekbe rakva tartozik átadni.

A megkötött szerződések két eredeti és egy hitelesített másolati példányban állítandók ki és a kir. ítélőtábla elnökének jóváhagyási záradékával ellátott egyik eredeti példány az árlejtési jegyzőkönyvvel együtt a számadáshoz, illetve a meg-

felelő kiadási tételhez csatolandó, a másik a vállalkozónak kiadandó, másolati példány pedig számvetőségi használatra az igazságügyminiszterhez terjesztendő fel.

Ha a szabályszerűen megtartott árlejtés kedvező eredményre nem vezetne, a kérdéses szükségletek magánalku útján is beszerezhetők. ez esetben azonban a szállító által bemutatott számlán a beszerzési áraknak a helyi viszonyokhoz mérten történt felszámítása helyhatóságilag igazolandó és az így kiegészített számla a megkísérlett, de sikerre nem vezetett árlejtésről felvett jegyzőkönyvvel együtt az általános számadás azon tételéhez csatolandó, mely alatt a beszerzett tárgyak ára kiadáskép elszámoltatik.

A kéménysepregetési és ezzel kapcsolatos munkálatok, a mennyiben a helyi viszonyok megengedik, szintén árlejtés útján szerződésileg biztosítandók és a szerződés az iroda-átalány számadásához csatolandó, ha azonban ezen munkálatok a helyhatósági árszabályzat alapján teljesítendők, akkor ezen árszabály hiteles példánya csatolandó a számadáshoz.

A második osztályba felsorolt irodai szerek és anyagok a birák, segéd-, kezelőszemélyzet és szolgálk részére — a stearin-, faggyugyertya, aczéltoll, tollnyél, fekete írón. porzó, fekete tinta és ruggyanta kivételével. - melyekből a fogyasztható mennyiség alább határozatik meg - a felmerülő szükséghez képest, mindazáltal a takarékoság szem előtt tartása mellett szolgáltatandók ki; megjegyezvén, hogy a spanyolviasz és pecsételő ostya csakis a hivatalos levelek és küldemények lepecsételését eszközölő kiadóhivatalok részére szükséges mennyiségben számítható fel.

Az 1877. évi 3767. I. M. számú rendelet szerint: pecsételésre, a mikor csak lehetséges, ostyát kell használni és a pecsétviasz használatát csakis oly körülmények közt kell megengedni, melyek az ostyával való pecsételést kizárják.

A stearingyertya egész évi szükséglete a szeptembertől áprilisig tartó világítási időtartamra való tekintettel, a birói és segédszemélyzet részére egyenként 10 bécsi fontban (560 gramm), a kezelő személyzet részére pedig, a díjnokokat is bele értve, fejenként 6 bécsi fontban és a kiadóhivatalok részére, pecsételésre egyenként 2 bécsi fontban állapítatik meg.

A hivatszolgálk részére, tekintve, hogy a tisztogatási teendőket csak december és január hóban kénytelenek vilá-

gítás mellett végezni, évenként és fejenként $1\frac{1}{2}$ bécsi font faggyugyertya szolgáltatható ki.

A szorosan vett írószerek egész évi szükséglete a hivatal-szolgák kivételével egyenként rangfokozat nélkül 1 doboz aczéltoll, 2 drb tollnyél, 2 drb fekete írón, 1 kgr porzó, 1 drb ruggyanta és 1 liter fekete tintában állapittatik meg.

A tábla épületén lévő utczai, továbbá a kapu alatti és udvari lámpák egész évi kőolajszükséglete lámpánként 52 kilogrammban, a folyosólámpáké pedig 39 kilogrammban határoztatik meg.

A hol légszesz vagy villamvilágítás van, ott a kőolajjal való világítás elejtése mellett a világítás iránt az illető gyárral szerződés kötendő, vagy a világítás a fennálló díjszabályzat szerint eszközözlendő, s első esetben a szerződés, utóbbi esetben pedig a díjszabályzat hiteles példánya a számadláshoz csatolandó.

A mennyiben a légszesz vagy villamvilágítás takarékoság és czélszerűség tekintetéből a hivatali helyiségekbe is bevezettetnék, az esetben a megállapított stearingyertya szükséglet — a pecsételésre engedélyezett mennyiség kivételével — elesik.

A hivatali helyiségek fűtésére szükséges tüzfifa, kőszén, vagy coaks mennyiséget szakértőig felvett légürmértéki kimutatás alapján az igazságügyminiszteri számvevőség állapítja meg. E célból a helyben székelő államépítészeti hivatal által a kir. ítélőtábla számára átadott hivatali helyiségek légürmérete felvételik s a kimutatás a tüzelő anyag megállapítása végett az igazságügyminiszterhez felterjesztetik.

A fűtési idény október 15-én kezdődik és ápril 15-ig tart.

A harmadik osztályba felsorolt pótlások, javítások és tisztogatások akkor eszközözlendők, a mikor azokat a szükség, a rend és tisztaság vagy a közegészségügyi érdekek kívánják.

Az egyes hivatali szobák padlóinak viasszal való beeresztését és felkefélését, a mennyiben ennek elvégzését a hivatal-szolgái létszám nem engedné meg, azt az e célra lehető mérsékelt havi díj mellett felfogadótt szobatisztító fogja teljesíteni, mely esetben a szükséges anyagokat és keféket a szobatisztító sajátjából köteles beszerezni.

A hivatali helyiségek fűtéséhez megkívántató tüzelőanyag felhordását mérsékelt napi vagy havi díj mellett a fűtési időtartamra a szükséglethez mért létszámban felfogadótt fűtők eszközlik.

Az ajtók, ablakok és redőnyök megmosását, az utóbbiaknak ki- és beakasztását, a viasszal be nem eresztett padlók felsurolását és a törülközőkendők mosatását a tisztaság által követelt szükséghez képest esetről-esetre mérsékelt napibér mellett felfogadott napszámosok a hivatalszolgák felügyelete alatt teljesítik; utóbbiak lévén felelősek a munka teljesítése közben netán okozott károkért.

A hivatali helyiségek seprését, a butorok és szerelvények leporolását, a hivatali személyzetnek ivó- és mosdó-vízzel való ellátását, a mosdó eszközöknek tisztántartását egyéb hivatásszerű teendőiken kívül a hivatalszolgák teljesítik.

Az irodai szerek, a fűtési és világítási anyagok kezelése, a szerelvények szükségessé vált pótlása és javítása, a hivatali helyiségek tisztogatása és fentartása körüli teendők teljesítése és az e célból megkívántató felügyelet gyakorlása az igazgató tisztéhez tartozik.

Ugy az első, mint a második és harmadik osztályban felsorolt irodai szükségletek költségeinek fedezésére az illető adóhivatalnál „irodai átalány” utalványoztatik az igazságügy-miniszter által.

A mennyiben az ekként utalványozott átalány az egész évi szükségletek fedezésére elégséges nem lenne, addig míg a normális átalány megállapítva nem lesz, az átalány teljes kimerülése előtt annak pótlása kérelmezhető, mely esetben a felterjesztéshez a számadásnak az egyes rovatok végösszegét kitüntető kivonata és szükségleti kimutatás csatolandó.

Az átalány kezelésével megbízott igazgató az átalány fejében utalványozott összeget a táblai elnök ellenjegyzésével ellátott hivatalos nyugtákra a felmerülő szükséglethez képest az adóhivatalnál felveszi, s a szükségletekről az alábbi mintának megfelelőleg évenként okmányolt számadást vezet, azt a kir. ítélőtábla elnöke ellenjegyzésével ellátva, az év december 31-én lezárja, a netán mutatkozó pénztári felesleget pedig a kir. ítélőtáblai irodai átalány számadási téritmény címén az adóhivatalba beszállítván, az erről nyert nyugtát a számadáshoz csatolja.

Minta.**Irodai átalányszámadás.**

Rovatai:

1. Tételszám.
2. Az okmányok darabszáma.
3. Bevétel.
4. Összeg . . . . . kor. . . . . fill.
5. Jegyzet.
6. Tételszám.
7. Az okmányok darabszáma.
8. Kiadás.
9. Díjnokok illetménye . . . . . kor. . . . . fill.
10. Fűtés . . . . . kor. . . . . fill.
11. Világítás . . . . . kor. . . . . fill.
12. Irodai szerek . . . . . kor. . . . . fill.
13. Nyomtatványok.
14. Egyebek . . . . . kor. . . . . fill.
15. Összesen . . . . . kor. . . . . fill.

Az előbb említett pénzsámadás rendén beszerzett s fentirtak szerint meghatározott mennyiségben kiszolgáltatott és felhasznált irodai- és anyagszerekről az igazgató az alábbi minta szerint szintén külön számadást vezet; megjegyezvén, hogy a tanácsstermek részére kiszolgáltatott irodai szerek és világítási anyagok a tanácselnök ellenjegyzésével ellátott havonként szerkesztendő kimutatások alapján s azok csatolása mellett külön tételek alatt számolandók el.

Minta.**Anyagszerszámadás.**

Rovatai:

1. Tételszám.
2. Mellékletek darabszáma.
3. A bevételek és kiadások felsorolása.
4. Tűzifa . . . . köbméter.
5. Papírneműek.

a) Miniszteri	}	
b) Irodai		. . . rizsma
c) Fogalmi		. . . koncz
d) Itatós		. . . füzet
e) Csomagló		

6. Gyertya.		
a) stearin	}	. . . font
b) faggyu		
7. Pecsétviasz	}	. . . kilogramm
8. Porzó		
9. Kőolaj		
10. Habkő		
11. Nyomdaszivacs	}	. . . doboz
12. Nyomdafesték		
13. Faggyu		
14. Spárga		
15. Aczéltoll	}	. . . liter.
16. Pecsételő ostya		
17. Gyufa		
18. Fekete tinta		
19. Irón	}	. . . tuczat
a) fekete		
b) szines		
20. Varrótű	}	. . . üveg
21. Tollnyél		
22. Vörös vagy kék		
23. Vegyi tinta		
24. Átbélyegző festék		
25. Tollkés	}	. . . darab
26. Ruggyanta		
27. Rajztoll		
28. Törülköző		
29. Törölruha		
30. Kötény		
31. Seprő		
32. Csizmakefe		
33. Lábtörölő		
34. Csomagtábla		
35. Heveder		
36. Naptár		
37. Selyem	}	. . . . gombolyag
38. Czérna		
39. Hivatalos lap . . . évfolyam.		
40. Jegyzet. (A fogyasztó tisztviselőknek az elismervényt helyettesítő sajátkezű aláírása.)		

A nyomtatványokról az igazgató a következő minta szerint vezet számadást s ez a házi használatra megörzendő.

Minta.

Nyomtatványszámadás.

Rovatai:

1. Tételszám.
2. Okmányok darabszáma.
3. A bevétel és kiadás felsorolása.
4. A nyomtatványok raktári száma.
- 1.
- 2.
- 3.
- stb. } . . . . rizsma
- . . . . koncz
- . . . . füzet
5. Jegyzet.

Az első osztályban felsorolt butorok és szerelvényekről külön leltár vezetendő s az év végével a leltári tárgyak becseréntékének összegezése mellett lezárandó.

A könyvtári alapról és az annak terhére beszerzett művekről külön számadás és leltár vezetendő s ezek az év december 31-én a táblai elnök láttamozásával ellátva lezárandók.

A könyvek beszerzésénél úgy a polgári, mint a büntető-igazságszolgáltatás érdekeit egyenlő figyelemben kell részesíteni s a könyvkereskedőktől a bérmentes szállításon felül legalább 10% árleengedést kell kívánni.

Minta.

Könyvtáralap-számadás.

Rovatai:

1. Tételszám.
2. Okmányok darabszáma.
3. Bevétel.
4. Összeg . . . kor. . . . fill.
5. Jegyzet.
6. Tételszám.
7. Okmányok darabszáma.
8. Kiadás.
9. Összeg.
10. Jegyzet.

Minta.**Irodai butorok és szerelvények leltára.**

Rovatai:

1. Tételszám.
2. Irodai átalányszámadás és a számadás tételszáma. mely alatt az új beszerzés eszközöltetett.
3. A beszerzést megengedő felsőbb hatóság engedélyének száma.
4. A leltári tárgyak és szerelvények megnevezése.
5. Mult havi álladék
6. . . . évben beszereztetett
7. Összesen
8. Haszonvehetetlenség miatt törlésbe hozni engedélyeztetett
9. . . . évi álladék.
10. A törlésbe hozott engedélyező felsőbb hatóság engedélyének száma.
11. Becsérték *a)* egyenkint . . . kor. . . . fill., *b)* összesen . . . kor. . . . fill.
12. Jegyzet.

Minta.**Könyvek leltára.**

Rovatai:

1. Tételszám.
2. Számadási év és tételszám. mely alatt a beszerzés történt.
3. A könyvek vagy művek megnevezése.
4. Mult évi álladék
5. . . . évben beszereztetett
6. Összesen
7. Hasznavehetetlenné vált
8. . . . évi álladék
9. Becsérték *a)* egyenkint . . . kor. . . . fill., *b)* összesen . . . kor. . . . fill.
10. Jegyzet.

Az anyagszerszámadás és a leltárak az irodaátalány és a könyvtári alapról vezetett számadások kiegészítő részét képezvén, azok ezen utóbbi számadásokkal együtt legkésőbb

a számadási évet követő év január 31-ig közvetlenül az igazságügyminiszteri számvevőséghez küldendők be.

A törülközők, törülöruhák, szőr-, czirok- s vesszőseprők, szobafényesítő és surolókefék, szalma- vagy gyékény-lábtör-lők, csomagtáblák és hevederek. mint gyorsabb romlásnak alávetett szerelvények, leltárilag nem kezelendők. hanem az anyagszerszámadásban számolandók el.

A hasznavehetetlenné vált leltári tárgyak törlése a leltári számat kitüntető kimutatás felterjesztése mellett az év utolsó negyedében kérelmezendő, megjegyeztetvén. hogy oly leltári tárgyak törlése, melyek kellő vigyázat mellett huzamos használat után sem válhatnak teljesen hasznavehetetlenné. mint pl. pamlagok, asztalok, szekrények, székek stb. csak az esetben engedélyeztetik, ha azoknak teljes hasznavehetetlen állapota szakértőileg igazoltatott.

Oly leltári tárgyak törlése, melyek csak vigyázatlanság, vagy az azokat használók gondatlansága folytán válhattak hasznavehetetlenné, nem engedélyeztetik, s azok, valamint a szándékosan vagy vigyázatlanság következtében betört ablaktáblák, ugyszintén eltört vagy elvesztett kulcsok ára a kárt okozók, avagy azoktól hajtandók be, kiknek gondatlansága vagy a kellő felügyelet gyakorlásának elmulasztása miatt idéztetett elő a kár, és a behajtott összeg kir. ítélőtáblai irodai általány térítmény czimén a bevételi naplócziikk feljelentése mellett az adóhivatalba szállítandó.

(1891. évi 6347. és 12.763. I. M.)

**A kir. törvényszékek és kir. járásbiróságok
irodai és felszerelési szükségleteinek fedezése, valamint az
e célra rendelt irodaátalány kezelése.**

A s z ü k s é g l e t e k.

A szükségletek beosztása.

A kir. törvényszékek és kir. járásbiróságok irodai és felszerelési szükségletei három csoportba oszthatnak, u. m.:

I. Az első csoportba tartoznak a rendes és évenként ismétlődő kiadások.

II. A második csoportba tartoznak a rendkívüli és előre nem ismert kiadások.

III. A harmadik csoportba tartoznak azok a szükségletek, a melyeket a kir. törvényszékek és kir. járásbiróságok számbavétel kötelezettsége mellett természetben kapnak meg.

Első csoport: Rendes és évenként ismétlődő kiadások.

A rendes kiadások csoportja hét osztályba soroztatik, u. m.:

Az I-ső osztályba tartozik:

1. Az állandóan alkalmazott díjnokok illetménye.
2. Az állandóan alkalmazott napidíjas szolgák és fűtők illetménye.
3. A sokszorosító gépek gépvezetőinek, munkásainak és a raboknak illetménye.

A II-dik osztályba tartozik:

1. A tűzifa, annak szállítása és felvágatása.
2. Kőszén.
3. Pírszén (coax).

A III. osztályba tartoznak:

1. Gyertya (flora és faggyu).
2. Kőolaj.
3. Légszesz vagy villany.
4. Gyufa, lámpabél és lámpaüveg.

A IV. osztályba tartoznak:

1. Papírneműek és irattári irománytáblák.
2. Író- és rajztollak és tollnyek. Fekete, színes és vegy-tenta, fekete és színes írón, porzó és ruggyanta.

3. Spanyolviasz és ostya.

4. Bélyegző festék.

Az V. osztályba tartoznak:

1. Nyomtatványok.
2. Kézi és fali naptárak és megrendelési jegyzékek.
3. Portómentes posta-utalványok és levelező-lapok.

A VI. osztályba tartoznak:

1. Könyvkötő munkák.
2. Posta- és távirati díjak, iromány vagy egyéb tárgyak-nak vasuti és fuvarozási költségei.
3. Rakasz-gyékény és vászon, iratok vagy egyéb tár-gyak becsomagolására.
4. Seprők, kefék és portörlők.
5. Zsinegek és hevederek.
6. Varró és fűzőtűk, valamint a czérna és selyemfonal.
7. A könyomda és sokszorosító gépek üzemben tartásá-hoz szükséges mindennemű szerek és festő anyag.
8. Kályhák áthelyezése, átrakása, kikenése és kiigazítása. valamint a kémények seprése és a kályháknak, úgy azok csőveinek tisztogatása.
9. A hivatali helyiségek, a folyosók belső falainak fes-tése, vagy meszelése és a kisebb rongálások helyreállítása.
10. Az ajtók és ablakfák újbóli vagy átfestése.
11. A hivatali helyiségek seprése és mindennemű tisztogatása.
12. A helyiségek füstölésére és fertőtlenítésére szükséges szerek.
13. A kapuk alja, a lépcsők, folyosók, szobapadlók és árnyék-székek felsurolása és az ehhez szükséges anyagok és szerek.
14. A törvényszéki és járásbírósi hivatali helyiségek padlóinak viaszszal való beeresztése és felkefélése, valamint az ehhez szükséges anyagok.

15. Az ablakoknak és redőnyöknek feltevése és levevése és ezeknek mosatása.

16. Törülköző kendők és portörölők mosatása.

17. A könyomdák és másológépek fentartása és javítása.

18. Ürgödrök tisztítása.

19. Hó- és szemétkihordás díja.

20. Vizvezeték díja.

21. Mindennemű javítási munka :

a) asztalos.

b) kárpitos.

c) lakatos.

d) bádogos.

e) üveges.

f) órás és

g) egyéb mesteremberek.

22. Szegek és egyéb apróságok.

A VII. osztályba tartoznak :

Az előlegek, nevezetesen :

1. A hirdetési és fordítási díjak.

2. Gondnoksági és szegénységjogon perlekedők ügyében adott előlegek.

3. Az irodaátalányból előlegezett s annak megtérítendő mindennemű előleg.

Második csoport: Rendkívüli és előre nem ismert kiadások.

A rendkívüli és előre nem ismert kiadások csoportja két osztályba soroztatik.

Az I. osztályba tartoznak :

1. Az állandóan alkalmazott díjnokok létszámán felül egy éven belüli időtartamra ideiglenesen alkalmazott díjnokok és napidíjas szolgák díjai.

2. Távbeszélő előfizetési díja.

A II. osztályba tartoznak :

A hivatal szervezésekor beszerzett következő tárgyak pótlására szükséges összeg :

1. Feszület.

2. Ő Felsége a király arczképe.

3. A czim-, felirat- és hirdetménytáblák.

4. A nemzeti és gyászlogó.

5. A termekben és a többi hivatali helyiségekben levő ülési-, író-, álló-, kirakó-, csomagoló-, pecsételő-, mosdó- és egyéb asztalok.

6. Írat-, könyv-, ruha-, anyagszertartó-, mosdó- és gyűjtő-szekrények.

7. Az irat- és irattári állványok és az utóbbiakhoz szükséges lépcső és létrák.

8. Pamlagok, padok és lóczák.

9. Támlás-, karos-, közönséges nád- és faszékek.

10. Kalap-, ruha-, esernyőtartók és fogasok.

11. Köpöladák.

12. A négyszög-, futó-, láb-, folyosó- és lépcsőszőnyegek.

13. Órák és hőmérők.

14. Asztalok beborítására használt posztó és takaró.

15. Csengetyű és villanyos csengő berendezése.

16. Korlátok és emelvények.

17. Ollók.

18. Tinta és porzótartók.

19. Függő-, asztali és folyosó-lámpa, gyertyatartók és köölajtartó.

20. Vonalzók.

21. Zsinegtartó.

22. Rajzeszközök és rajztáblák.

23. Mosdótálak, mosdókannák és szappantartók.

24. Tálczák.

25. Vizes üvegek és poharak.

26. Idő vagy számjelző felülbélyegzők.

27. Börtáskák.

28. Tüzfogók, hamuvonó és lapátok tartóval, valamint a füstölő edények.

29. Papirkosarak, fa-, szén-, hamu- és szemétládák vagy tartók.

30. Térképtartó dobozok és bádog irattári táblák.

31. Papírvágásra szánt deszka és kés.

32. Könyomdák és sokszorosító gépek teljes felszerelése.

33. Írógépek.

34. Fejsze, balta, fűrész, fesztővas, véső, furó, kalapács és egyéb értékesebb szerszám.

35. Sár és hóhányó és egyéb tisztító eszközök, sártisztító vasak.

36. Kézi kocsi.

Harmadik csoport: Természetben fedezett szükségletek.

Az ezen csoportba tartozó szükségletek szintén két osztályba soroztatnak, u. m.:

Az I. osztályba tartoznak:

1. A hivatalos pecsétek, valamint a bélyegek felülbélyegzésére szükséges bélyegzők.
2. Pénzszekrények és
3. Tizedes mérlegek.

A II. osztályba tartoznak:

1. A törvények és rendeletek gyűjteménye.
2. Az „Igazságügyi Közlöny”.
3. „Budapesti Közlöny”.
4. A központból netán szállítandó mindennemű könyvek vagy folyóiratok.

Kiadások és fogyasztás mérve.

Díjnokok.

Az állandóan alkalmazott díjnokok létszámát azon díjnokok száma adja, akik 1895. év végéig nem ideiglenes, hanem állandó alkalmazás céljából lettek felfogadva.

Ezt a létszámot a kir. ítélőtábla elnöke a szükséghez képest ideiglenesen, vagy véglegesen leszállíthatja, de ahhoz, hogy e létszám felemeltessék, az igazságügyminiszter jóváhagyása szükséges. Azonban az állandóan alkalmazott díjnokok ezen létszámán felül, időlegesen hetekre, vagy hónapokra alkalmazandó díjnokok felfogadását a tartalék-alap terhére a kir. ítélőtábla elnöke is jogosítva van engedélyezni.

A díjnokokat, napidíjas szolgálkat és fűtőket a kir. törvényszék elnöke fogadja fel és bocsátja el.

Az állandóan alkalmazott díjnokok legmagasabb napidíja 2 korona. A kir. törvényszék elnöke ennél magasabb napidíjat csak az igazságügyminiszter engedélye mellett adhat.

Az ideiglenesen alkalmazott díjnokok részére ott, hol rövid alkalmazásra olcsóbban alkalmas egyén nem kapható, a tartalékalap keretén belül a kir. ítélőtábla elnöke 3 koronáig terjedhető napidíjazást engedélyezhet.

Munka.

A hivatalszolgák teljesítik egyéb hivatali teendőiken felül a hivatali helyiségek és folyosók tisztántartását, seprését. a

butorok és szerelvények leporolását és törülgetését, a hivatali személyzetnek mosdó és ivó vízzel való ellátását, valamint ők teljesítik a hivatali helyiségek fűtését és a tüzelő anyag felhordását is. Nagyobb törvényszékeknél, a hol a körülmények indokoltá teszik, a kir. törvényszék elnöke a fűtési időtartamra, illetőleg a több fűtést igénylő hónapokra mérsékelt napi, vagy havi díj mellett az irodaátalány keretén belül fűtőket fogadhat fel.

A kir. törvényszéki és járásbirósági hivatali helyiségek padlóinak viaszszal való beeresztésére és időkénti felkefélésére, a mennyiben a hivatalszolgák erre mérsékelt díj mellett bármi okból alkalmazhatók nem volnának, mérsékelt havi díjazás mellett felfogadott szobatisztító alkalmazható, mely esetben a szükséges anyagokat és keféket a szobatisztító sajátjából szerzi be.

Az ajtók, ablakok és redőnyök megmosását, az utóbbiaknak felrakását és leszedését, a viaszszal be nem eresztett padlók felsurolását, a tisztaság követelte szükséghez képest, a hivatalszolgák felügyelete alatt napszámosok teljesíthetik. előbbieket felelősek lévén a kellő felügyelet elmulasztása által netán okozott károkért.

Fűtés.

A hivatali helyiségek fűtésére szükséges tüzelő anyag (tüzifa, kő- és pirszén) mennyiségét a szakértőileg felvett légürméreti kimutatás alapján a számnevőség állapítja meg. Miután azonban a tüzelő anyag a használatban levő hivatali helyiségek után már a korábbi időkben megállapított, jövőben csak a helyiségek változása esetén lesz szükséges a fűtőanyag újbóli megállapítása. Miért is a helyiségek változásával (szaporodás, vagy apadás, vagy egészen új helyiségek) az összes helyiségeket felölelő és azok rendeltetését feltüntető légürméreti kimutatás a minisztériumhoz lesz felterjesztendő, a felterjesztésben mindenkor felemlítendő lévén, hogy az új helyiségek mikor vétettek használatba és hogy mely helyiségek fűtendők.

A fűtési idény október 15-től április 15-ig tart.

Világítás.

A stearingyertya egész évi szükséglete a szeptembertől áprilisig tartó világítási időtartamra a birói személyzet részére

egyenenként legfeljebb 10 bécsi fontban (500 gramm), a segéd- és kezelő-személyzet részére — ideértve a díjnokokat is — fejenként legfeljebb 6 bécsi fontban, a pecsételésre pedig a kir. törvényszékek részére 2, a járásbiróságok részére pedig 1 bécsi fontban állapítatik meg. A hivatalsszolgák részére a takarításhoz fejenként $1\frac{1}{2}$, a fűtéshez pedig az egész fűtési időnyre a törvényszékek részére 2 font, a járásbiróságok részére pedig járásbiróságonként 1 bécsi font faggyu, esetleg a faggyugyertya árának megfelelő stearingyertya szolgáltatható ki.

A kir. törvényszékeknél és kir. járásbiróságoknál használt lámpákhoz szükséges kőolajmennyiség felszámítása.

A kir. törvényszékeknél és járásbiróságoknál használt lámpákhoz szükséges kőolajmennyiség felszámítása alkalmával a lámpák három csoportba sorozandók.

Az I-ső csoportba tartoznak azok, melyek (mint fali-, folyosó-, lépcsőházi-, udvari-, kapualji-, vagy pincze stb. lámpák), az általok világított helyiségekben csak annyi világosságot hivatvák terjesztetni, hogy a biztos közlekedés, a szabad mozgáshoz szükséges látást lehetővé tegyék.

A II-ik csoportba tartoznak azok (legtöbb esetben függő lámpák), melyeknek rendeltetése, hogy fényük mellett az illető helyiségben írni és olvasni lehessen.

A III-ik csoportba tartoznak végül azon lámpák, melyeket a birósági alkalmazottak esetleg részükre megállapított stearingyertyák helyett égetnek, és a mely csoport lámpái két osztályba sorolandók, a szerint a mint:

- a) a birói személyzet által használt elsőrendű, vagy
- b) a kezelő- és segéd-személyzet által használt másodrendű asztali lámpák.

Az így osztályozott lámpák egy-egy csoportjában minden egyes lámpa után felszámítható kőolajmennyiség tekintetében két kulcs állapítatik meg a szerint, a mint a lámpák:

A) oly helyiségekben használtatnak, melyek a napnak csak egy részén át, még pedig rendszerint csak az október hó 16-tól márczius hó 31-ig számítható téli hónapok délutánjain s rendszeren csak a hivatalos órák végéig, azaz esteli 6 óráig egész éven át, tehát $176\frac{3}{4}$ óráig tartó időn át égettetnek; vagy

B) oly helyiségekben használtatnak, melyek nappal is sötétek lévén, az egész éven át az összes hivatalos órák tartamára világítást igényelnek.

A felszámítható kőolajmennyiség :

A) az időnkint világítandó helyiségekben :

az I. csoport minden egyes lámpájára nézve	3 klgr.
a II. " " " " " " " "	5 " "
a IIIa. osztálya " " " " " " " "	10 " "
a IIIb. " " " " " " " "	6 " "

B) az egész napi világítást igénylő helyiségekben pedig :

az I. csoportra nézve	38 klgr.
a II. " " " " " " " "	62 " "
a IIIa. osztálya " " " " " " " "	100 " "
a IIIb. " " " " " " " "	60 klgr.-

ban állapítatik meg minden egyes lámpa után.

A felszámítást a kir. törvényszék elnöke, illetve a kir. járásbiróság vezetője az alábbi mintának megfelelően szerkesztett és pontosan kiállítandó kimutatásban tartozik eszközölni, mely az anyagszerszámadás illető kiadási tételéhez lesz csatolandó.

A felszámítás nem a leltári készlet, hanem csakis a mindenkor tényleg használatban lévő lámpák mennyisége után történhetik és a kőolaj-kezelésének különösen a meggyújtás és kioltás idejének, valamint a mérsékelt módon leendő égetésnek szigorú ellenőrzésére annál nagyobb figyelem fordítandó, mert a fennebbi megállapítás az engedélyezett fogyasztás maximumának lévén tekintendő, a megállapítás keretét túlhaladó fogyasztás nem fog érvényesíttetni.

Légszesz- és villamvilágítás.

A hol légszesz- vagy villamvilágítás van, ott a kőolajjal, vagy gyertyával való világítás elejtése mellett az illető gyárral a kir. ítélőtábla elnökének előleges engedélyével szerződés köthető, vagy a fennálló díjszabályzat szerint eszközölhető a világítás: első esetben a szerződés, utóbbiban pedig a díjszabályzat hiteles másolata mindenkor a számadáshoz csatolandó, magától értetvén, hogy légszesz-, villam- vagy lámpa-világítás esetén, a mennyiben ez célszerűbbnek és takarékosabbnak mutatkoznék, a fentebb megállapított stearin-gyertya

menyiség a pecsételésre és fűtésre engedélyezett gyertya kivételével, nem szolgáltatható ki.

Irodaszerek.

Az irodai szerek a bíró, segéd- és kezelő-személyzet, valamint a szolgák és könyvondászok részére mindenkor a legszigorubb takarékoság szem előtt tartásával szolgáltatandó ki, megjegyezvén, hogy pecsétviasz és ostya csakis a kiadó-hivatalok részére szolgáltatathatók ki.

A szorosan vett írószerek egész évi szükséglete a hivatalszolgák kivételével, személyenként 1 doboz aczéltoll, 2 drb tollnyél, 2 drb fekete írón (színes írón a szükséghez képest), 1 kg gramm porzó, vagy megfelelő mennyiségű íratós papíros, 1 drb ruggyanta és 1 liter fekete tintában állapittatik meg: hivatalszolgák részére csak az esetben szolgáltatatható ki írószer és pedig $\frac{1}{4}$ doboz aczéltoll, 1 drb tollnyél, 1 drb fekete írón és $\frac{1}{4}$ liter tinta, ha azok kézbesítői, vagy más írásbeli teendőket végeznek, ez esetben azonban ezen körülmény az anyagszer számadásban megemlítendő.

Nyomtatványok.

A szükséges nyomtatványok beszerzésénél a szigorú takarékoság tartandó szem előtt.

Egyebek.

A butorok és szerelvények a takarékoság szem előtt tartásával akép szerzendők be, hogy azok alak tekintetében a bírói feladat komolyságával és a bíróság méltóságával összhangban álljanak és célszerűek legyenek.

Az összhang szerény viszonyok és szerény elhelyezés esetében inkább elérhető, ha a butorzat is ezen viszonyokhoz alkalmazkodik. — Helyesebb tehát, ha a szerény elhelyezésű bíróságoknál a bevásárló a diszes és egyszerűből álló vegyes butorzat és a drágább és gyakran kevésbé célszerű politirozott butor helyett sötétre lakirozott és a komoly és jó ízlés kifejezésére egyiránt alkalmas puha fából szerzi be a kellő nagyságu kényelmes íróasztalt, vagy szekrényt és ha könnyen elromló ruganyos butor helyett párnázott és egyszerű, — tartós, kelmével bevont fauteuilt vagy pamlagot alkalmaz.

A beszerzés módja.

A nyomtatványok félévenként előre, a naptárak a második félévben a váczai országos fegyintézetnél, a kötélverő árúk, spárga és heveder, irat- és bádogtáblák egy évi szükséglete pedig a kir. ügyészség hasonló szükségletével együtt a lipótvári országos fegyintézetnél lehetőleg egyszerre rendelendők meg.

A tüzelő anyag lehetőleg a kir. törvényszék, az ügyészség, fogházak és a járásbiróságok részére együttesen a királyi ügyészséggel egyetértőleg szerzendő be, illetőleg biztosítandó.

A szükségletek első csoportjának VI. osztályába és a második csoport II. osztályába tartozó beszerzéseket vagy munkálatokat, a mennyiben azok ára, vagy a munkabér 200 frtot meg nem halad és a mennyiben a kir. törvényszék elnöke a helyi árakat ismeri, vagy az árak és bérek helyhatóságilag szabályozva vannak, a kir. törvényszék elnöke ezen helyhatósági díjszabályzat alapján s illetőleg szabad alku útján teljesítheteti.

Ha a kir. törvényszék elnöke a helyi árak vagy helyi munkabéri viszonyokkal nem ismerős, köteles az egységi árakról helyhatósági bizonyítványt beszerezni, vagy a beszerzendőket s illetőleg munkát árlejtés útján és szerződésileg biztosítani.

Ezenkívül a kir. ítélőtábla elnökének is joga van a helyhatósági bizonyítványt bekivánni, és pedig nem csak mielőtt valamely beszerzésre az engedélyt megadná, hanem ha az árt vagy munkabért sokálná, a már megtett kiadásra nézve utólag is. Sőt egyes kiadásokra nézve az árlejtést a 200 frt érték határán belül is bármikor elrendelheti.

Egyéb beszerzések és egyéb munkálatok rendszerint árlejtés útján kötött szerződéssel biztosítandók; azonban ha a szabályszerűen hirdetett árlejtés eredményre nem vezetett, vagy a helyi viszonyoknál fogva előreláthatólag eredményre nem vezethetne, vagy a szállítandó anyag és munka oly csekély, hogy az árlejtés hirdetésével járó költség és teendőkkel arányban nem állana, vagy a fenforgó viszonyok között egyedül a szabadalku útja mutatkoznék előnyösnek, ez esetben a kir. ítélőtábla elnöke a kir. törvényszéki elnök indokolt felterjesztésére az árlejtés elejtését és a szabadalkut engedélyezheti.

Az árlejtés.

Az árlejtési hirdetmény díjtalanul közzéteendő a „Budapesti Közlöny”-ben, továbbá egy olvasottabb helyi lapban; az utóbbiban való közlésért fizetendő hirdetési díj az illető lapszámnak a számadláshoz leendő csatolása mellett szabályszerűen bélyegzett nyugta ellenében az irodaátalányból fedezendő.

Szerződések.

Az árlejtési jegyzőkönyv alapján a szállítást elnyert vállalkozóval a szerződés a következők szem előtt tartásával kötendő meg:

Az anyagok és szereknek az árlejtés alkalmával bemutatott és elfogadott, aállítás tartama alatt megőrzendő mintáknak megfelelő minőségűeknek és hazai gyártmányuaknak kell lenniök. Központi állítás esetében annyi minta adandó, hogy abból mindazon bíróságok vezetőinek jussön, a kik a szállitmányban részesülnek és a állitást ellenőrizni tartoznak.

A állítás a megrendeléstől számított legfeljebb 14 nap alatt a kir. törvényszék és járásbíróságok hivatali helyiségeibe, esetleg a vasuti állomásig a állító veszélyére és költségére a kikötött egységi árakért történjek; továbbá kikötendő, hogy ha a állító vagy vállalkozó szerződésszerű kötelezettségének rosszul vagy éppen nem felelne meg, a törvényszéki elnöknek jogában áll a szükségletet bárhol és bármi árért a állító vagy vállalkozó veszélyére és költségére beszerezni, miért is ennek biztosítására óvadék veendő s a szerződés lejártáig a kir. törvényszéki elnök által igazságügyi letétként a helybeli kir. adóhivatalba beutalandó; továbbá, hogy a kifizetés a kifogástalanul eszközölt állítás megtörténte után az 1881: XXVI. t.-cz. 6. és 10. §-a értelmében bélyegzett, nyugtázott számla ellenében történik, állító lévén köteles mindennemű bélyeg és egyéb kincstári illetéket viselni, végre hogy per esetén a sommás perut és a budapesti IV. kerületi kir. járásbíróság illetékessége, esetleg a budapesti kir. törvényszék illetékessége köttessék ki, önként értetődén, hogy a mennyiben állító vagy vállalkozó szerződésszerű kötelezettségének eleget tett, az óvadék kiadása iránt a kir. törvényszéki elnök saját hatáskörében intézkedik.

A fűtésre szükséges anyagok szállítása tekintetében a szállítandó mennyiség határozottan kiteendő ugyan, de a szerződésbe felveendő, hogy szükség esetén a szerződösszerű egységi áráért és feltételek mellett nagyobb mennyiséget is köteles vállalkozó szállítani s a beszállított tüzfűtő köbméterekbe rakva tartozik átadni.

A megkötött szerződések két eredeti és egy hitelesített másolati példányban állítandók ki. A kir. ítélőtábla elnökének jóváhagyási záradékával ellátott egyik eredeti példány a törvényszéki elnöknel marad, a másolati példány pedig az árlejtési jegyzőkönyvvel együtt mindenkor a számadás megfelelő kiadási tételéhez csatolandó: a másik eredeti példány a vállalkozónak adandó ki.

Az árlejtési jegyzőkönyv, akár vezetett eredményre az árlejtés, akár nem, annak megbírálása végett, hogy az árlejtés szabályszerűen eszközöltetett-e és hogy a szerződés a legtöbb biztosítékot nyújtó és esetleg a legolcsóbb és legjutányosabb ajánlattevővel kötött meg, mindenkor a számadáshoz csatolandó.

Fedezet.

A fedezetre szolgáló alapok megnevezése.

Az első részben felsorolt kiadások harmadik csoportját a kir. igazságügyminiszterium a központból fedezi és pedig oly módon, hogy a harmadik csoport I. osztályába tartozó tárgyak beszerzése iránt a javaslatot a kir. törvényszéki elnökök jelentése alapján mindenkor a kir. ítélőtábla elnöke teszi meg.

A szükségletek és illetőleg kiadások első és második csoportja az irodaátalányból nyer fedezetet.

Az irodaátalány azon összegből áll, a melyet a m. kir. igazságügyminiszter a költségvetési törvényben nyert felhatalmazás alapján a kir. törvényszékek és kir. járásbíróságok dologi kiadásainak fedezésére rendelt összeg keretén belül az e célra hozzá beterjesztett költségelőirányzat alapján részben a kir. törvényszékek elnökei és részben az azok fölött felügyeletet és ellenőrzést gyakorló kir. ítélőtáblák elnökeinek rendelkezésére bocsájt.

A térítvények az irodai és felszerelési szükségletek fedezésére fel nem használhatók, hanem a pénznaplóba átfutó tételként bevétel és kiadásba téve, a törvényszéki elnök által

érintetlenül a m. kir. adóhivatalba szállítandók. Tömegesebb térítmények havonként szállítandók be.

Az irodaátalány tehát két részből áll, u. m.:

1. A tartalékalapból, a mely egy kir. ítélőtábla területén lévő összes kir. törvényszékek és kir. járásbiróságok rendkívüli és előre nem ismert szükségletei, vagyis a II. csoportba sorozott kiadások fedezésére a kir. ítélőtábla elnökének rendelkezésére adatik, aki ezen tartalékalap keretén belül és annak terhére a kir. törvényszéki elnöktől beérkezett jelentés és költségvetés alapján esetről-esetre engedélyezi a második csoportban említett szükségletekre megkívántató kiadást.

Az ily módon engedélyezett összeg a kir. ítélőtábla elnökének a m. kir. igazságügyminiszteriumhoz felterjesztett javaslatára félévenként és illetőleg a 2-ik félévre november végén fog az illető törvényszéki elnök kezéhez utalványoztatni.

2. A rendes kiadások alapjából, a mely a kir. törvényszék elnökének rendelkezése alatt áll, aki ennek keretén belül saját hatáskörében fedezi a vezetése alatt álló kir. törvényszék és az ennek területéhez tartozó járásbiróságok rendes szükségleteit, vagyis az I. csoportban felsorolt kiadásokat.

Ezenkívül a kir. törvényszék elnöke a felmerülhető szükséghez képest ezen alapból előlegezheti azon kiadásokat is, a melyeket a kir. ítélőtábla elnöke a tartalékalap terhére engedélyezett, de a mely kiadásokra a szükséges összeg a tartalékalapból csak a félév végével utalványoztatván, később jut a kir. törvényszéki elnök kezéhez.

Ugyszintén ebből előlegezheti az egész átalányt nem terhelő, azonban az ügy sürgős természeténél fogva halaszthatlanul vagy felsőbb rendeleteken alapuló kiadásokat is, a melyeknek a központból kezelt alapokból leendő megtérítése iránt a kiadást igazoló okmány csatolása mellett az igazságügyminiszterhez kell esetről-esetre felterjesztést tenni.

Költségelőirányzat.

A kir. ítélőtábla elnöke a felügyeleti hatósága alá tartozó kir. törvényszékek és kir. járásbiróságok rendes és rendkívüli szükségleteire megkívántató irodaátalány összegének meghatározhatása végett minden év november hó első felében köteles költségelőirányzatot készíteni és azt a m. kir. igazságügyminiszterhez felterjesztetni.

A felterjesztendő költségelőirányzat a kir. törvényszékek elnökeinek meghallgatásával a következő adatok alapján állítandó össze.

Rendes kiadások.

A rendes kiadások I. osztályába tartozó kiadásokra szükséges összeg meghatározhatása végett kitüntetendő:

1. az állandóan alkalmazott dijnokok, napidijas szolgák stb. létszáma:

2. kitüntetendő azon végösszeg, a mely azok díjazására a megengedett legnagyobb díjegységgel számítva szükséges lenne, valamint az a végösszeg is, a mely a mult évben e célra a helyi viszonyoknak megfelelő olcsóbb díjazás mellett tényleg kiadatott: és végre kitüntetendő az az összeg, a mely a tényleges eredményhez és a helyi viszonyokhoz mért díjazás mellett vagy az állandóan alkalmazott dijnokok, napidijas szolgák stb. létszámának lehetővé vált leszállítása következtében az ezen osztályba sorozott kiadások fedezésére előreláthatólag szükséges lesz.

A rendes kiadások II. osztályába tartozó kiadásokra szükséges összeg meghatározhatása végett kitüntetendő:

1. Légürméret alapján megállapított és engedélyezett fűtőanyag köbméter vagy métermázsa szerinti mennyisége és annak szerződés szerinti vagy ennek hiányában helyi egységi ár feltüntetésével kimutatott ára, hozzászámítva a fuvar és felvágatási költségeket.

2. A mult évben e célra kiadott összeg.

3. Kitüntetendő az az összeg, a mely az eddigi tapasztalatok alapján a légürméret változása vagy az egységi árak emelkedése, esetleg csökkenése folytán az ezen osztályba tartozó kiadásra szükséges leendő.

A rendes kiadások III. osztályába tartozó kiadások fedezésére szükséges összeg meghatározhatása végett kitüntetendő:

1. A felszámítható stearin-gyertya mennyisége, szerződésileg biztosított egységi ára és ezen tényezők alapján kiszámított árának végösszege.

2. A kőolaj-, faggyugyertya-, légszesz- vagy villamvilágításra s gyufára a mult évben külön-külön kiadott összeg.

3. Kitüntetendő az ezen osztályba tartozó kiadásokra a mult évben tényleg fordított összeg és az az összeg, a mely

a szerzett tapasztalatok alapján a netán változott viszonyok vagy egységi árakhoz képest a jövőben az ezen osztályba tartozó kiadásokra előreláthatólag szükséges leend.

A rendes kiadások IV—VII. osztályába tartozó kiadások fedezésére szükséges összeg meghatározhatása végett kitüntendő:

1. Azon összeg, a mely az egyes osztályokba tartozó kiadásokra a költségelőirányzat készítésének évét megelőzőt három év alatt évenként kiadatott.

2. Az az összeg, a mely ezen három évi átlag alapján és a netán változott viszonyokhoz képest (pl. nyomtatványoknál, új törvény életbe lépte stb.) a IV—VII. osztályba sorozott kiadások fedezésére osztályonként előreláthatólag szükséges leend.

Rendkívüli kiadások.

A rendkívüli kiadások fedezésére szánt tartalékalapra vonatkozó költségelőirányzat.

A rendkívüli kiadások I. osztályába tartozó kiadások fedezésére szükséges összeg meghatározhatása végett kitüntendő:

1. A kir. ítélőtábla elnöke által az állandóan alkalmazott díjnokok és napidíjas szolgák létszámán felül a folyó évben ideiglenesen engedélyezett díjnokok és napidíjas szolgák száma és az azok díjazására tényleg kiadott összeg.

2. Az ideiglenesen alkalmazandó díjnokok és napidíjas szolgák jövő évben szükségglendő száma és az azok díjazására előreláthatólag szükségesnek mutakozó összeg.

3. A távbeszélő előfizetési díja azon összegben, melyben a múlt évben tényleg kiadatott és a melyben a jövő évre előirányoztatik, a távbeszélő helyek, azok összeköttetései és az ügymenetre szolgáló azon különös előny megjelölésével, a mely az előfizetést indokolja.

A rendkívüli kiadások II. osztályába tartozó kiadások fedezésére szükséges összeg meghatározhatása céljából a következő eljárás követendő:

1. A kir. ítélőtábla elnöke a felügyelete alatti kir. bíróságok időszaki megvizsgálása alkalmával jegyzéket készített azon tárgyakról, a melyeknek beszerzése az ügykezelés és a személyzet kellő foglalkoztathatása céljából feltétlen szükségesnek mutatkozik, vagy a melyeknek beszerzését új ügy-

kezelési eljárási szabályok életbelépte, vagy a bírósági hivatalnokok létszámának emelése a jövőben előreláthatólag szükségesnek tüntet fel.

2. A kir. ítélőtábla elnöke összeállítja azon tárgyak jegyzékét, a melyek a bírósági hivataloknak az azokban végzett állami feladatokhoz méltó jeleget a nyilvánosság előtt megadni alkalmasak vagy a bírák, a közönség és a bírósági hivatalnokok kényelmére szolgálnának és a melyeknek beszerzése ez okból kívánatos.

3. Végre részletes költségvetést készítet mindazon tárgyakra vonatkozólag, melyeknek beszerzése az 1. pont értelmében feltétlen szükséges s mindazokról, melyeknek beszerzése a 2. pont értelmében kívánatos.

4. Az 1--3. pont alatt felsorolt adatok alapján készítendő költségelőirányzatot a kir. ítélőtábla elnöke akép állítja össze, hogy a feltétlen szükségesnek mutakozó beszerzésekre szükséges összeget a beszerzés szükségességének és a költségvetés és árak helyességének szigorú megvizsgálása után egészben hozza javaslatba, a kívánatosnak mutakozó beszerzésekre nézve pedig több évre terjedő beszerzési tervezetet készít oly módon, hogy azok több évre osztva fokozatosan legyenek beszerezhetők és a költségelőirányzatba csak azon összeget veszi be, a melyet tervezete értelmében a jövő évben e célra fordítani szükségesnek vagy kívánatosnak tart.

Pénzkezelés.

A kir. ítélőtábla elnökének teendői:

A kir. ítélőtábla elnöke a tartalékalap terhére ideiglenes díjnak vagy napidíjas szolga felfogadását engedélyezvén, a kir. törvényszék elnökét az erre kiadott összeg bejelentésére utasítja és a kir. ítélőtábla irodájában az engedélyről és a tényleg kiadott összegről jegyzéket vezettet.

A kir. ítélőtábla elnöke hasonló jegyzéket vezettet a második csoport II. osztályába tartozó és a tartalékalap terhére eső kiadások engedélyezéséről és az arra tényleg fordított összegről.

Ez utóbbi kiadások engedélyezése akkép történik, hogy a kir. törvényszék elnöke az engedélyezendő kiadásra vonatkozó és a szállító kereskedő vagy iparostól kiállított árjegyzéket, esetleg költségelőirányzatot a szükségletet kiemelő rövid jelentéssel a kir. ítélőtábla elnökéhez fölterjeszti, ez pedig meg-

tagadó vagy helytadó határozatát. illetőleg engedélyét az árjegyzék vagy költségelőirányzatra hivatalos alakban reá vezeti és azt — engedélyt vagy utasítást adva arra is, hogy a beszerzés szabadalku vagy pályázat útján történjék — kísérő levél nélkül a kir. törvényszék elnökének megküldi, a mi a rendelkezésre álló összeg ismerete mellett a felmerülő szükséghez képest postafordultával is megtörténhetik.

Ezen kiadások a kir. törvényszék elnökének kezén lévő „rendes kiadások alapjából” előlegezhetők és a tartalékalapból — a kir. ítélőtábla elnöke által vezetett jegyzékből kivethető összegben a kir. ítélőtábla elnökének a m. kir. igazságügyminiszterhez teendő felterjesztésére rendszerint félévenként fognak az illető kir. törvényszéki elnök kezéhez utalványoztatni.

Azonban, ha az engedélyezett kiadások összege oly csekély, hogy az annak fedezésére fordított előleget a kir. törvényszék elnöke előreláthatólag tovább nélkülözheti, a kir. ítélőtábla elnöke a tartalékalap utalványozása iránti felterjesztését az utolsó negyedévre is elhalaszthatja.

A kir. törvényszék elnökének teendői.

A kir. törvényszék elnökének kezéhez utalványozott pénzt a kir. törvényszék elnöke kezeli.

A kir. törvényszék elnöke abból a felügyeleti hatósága alá tartozó kir. járásbiróságoknak átalányt nem adhat, hanem a kir. járásbiróságok szükségletét, a mennyiben az a székhelyen netán jobb minőségben és olcsóbban szerezhető be, vagy az egész területre vagy annak egy részére szerződésileg előnyösebben biztosítható tárgyakra vagy anyagokra vonatkozik, természetben fedezi; azon összeget pedig, a mely a kir. járásbiróságok egyéb irodai szükségleteinek fedezésére szükséges, a kir. járásbiróságok vezetőinek időről-időre megküldi, kik is a megtett kiadásokra vonatkozó eredeti nyugtákat és számlákat a kir. törvényszék elnökéhez haladéktalan betérjesztteni tartoznak.

A kir. törvényszék elnöke tartozik gondoskodni arról, hogy a pénztárban a szükségletek fedezésére mindenkor elegendő pénz legyen, mert a számadási évet megelőző időről kifizetetlen számlák a jövő évi átalányból semmi esetre sem fedezhetők; de egyuttal felelősség és kamatmegtérítési köte-

lezettség terhe alatt tartozik ügyelni arra is, hogy a pénztárban felesleges és indokolatlan mennyiségű pénzkészlet ne tartassék.

Az átalány elégtelensége esetén annak pótlását a számadási kivonat és szükségleti kimutatás előterjesztése mellett kellő időben kell kérelmezni.

Számadás.

A kir. törvényszék elnöke s illetőleg az ellenőrzése alatt álló irodaigazgató a rendes kiadások alapjából, valamint a tartalékalapból a kir. törvényszék elnökének kezéhez kiutalványozott, illetőleg az adóhivatalból felvett összegekről a következő módon tartozik számolni:

1. Vezet az adóhivatalból felvett rendes és rendkívüli, valamint az átfutólag kezelendő bevételekről és kiadásokról, a bevétel és kiadás sor- és időszerinti feltüntetésére szolgáló „Bevétel és kiadási naplót”.

2. Vezet a harmadik csoportba tartozó bevételeket, továbbá a kir. törvényszék és ahoz tartozó egyes kir. járásbiróságok összkiadását, valamint a különböző csoport és osztályba tartozó szükségletek egyes nemére fordított végösszeg nagyságát gazdaságilag mérlegelhető alakban feltüntető „Főkönyvet”.

A bevétel és kiadási napló bevételi és kiadási oldala 3 részre oszlik, u. m.: a rendes, rendkívüli és átfutó bevételeket, valamint a rendes, rendkívüli és átfutó kiadásokat feltüntető részre.

A rendes bevételek és rendes kiadásoknak szánt részbe vezetendők az irodaátalánynak a kir. törvényszéki elnök önálló rendelkezésére bocsájtott „rendes kiadások alapjából” kézhez vett bevételek és a szükségletek első csoportjába a rendes kiadások.

A rendkívüli bevételek és kiadásoknak szánt részbe pedig azon bevételek vétetnek, a melyek a kir. törvényszék elnökének kezéhez a tartalékalapból utalványoztatnak és azon kiadások, melyeket ezen tartalékalap terhére a kir. ítélőtábla elnökének engedélye folytán teljesít.

Végül az átfutó bevételt és kiadást feltüntető részbe a harmadik csoport két osztályába tartozó tárgyak értéke, a térítmények, végül az irodaátalányból más czélokra netán előlegezett összeg.

A bevétel és kiadási naplóba minden bevétel és kiadás

az arra vonatkozó nyugta, ellennyugta, számla, szerződés és engedélyre való hivatkozással azonnal sor- és időrend szerint bevezetendők és a nyugta vagy ellennyugtában kitüntetett összeg a kiadás természetéhez képest a rendes, rendkívüli vagy átfutó bevétel és kiadás rovatában kitüntetendő.

A rendes kiadások alapjából a tartalékalap javára előlegezett összeget, miután az időről-időre szükségkép megtérül és a bevételi és kiadási naplónak mint számadásnak egységes volta nemcsak a pénztár mindenkori állását, hanem az előlegezett és megtérítésre váró összeget amugy is feltünteti ezen naplóba mint bevételt és kiadást átfutó kezelésképen nem kell keresztül vezetni.

Ellenben a kir. járásbiróságok szükségletére a kir. járásbiróság vezetőjének megküldött összeg a feladási vevényre vagy az átvevő nyugtájára való hivatkozással mint kiadás azonnal bevezetendő.

A feladó vevény vagy nyugta azonban csak ideiglenes nyugtát képez és az azokban nyugtatott összegből teljesített kiadások csakis a kir. járásbiróságoktól beküldendő eredeti nyugták és számlákkal lesznek okmányolva.

A főkönyvben a szükségletek harmadik csoportjának két osztálya, valamint a szükségletek első és második csoportjának hét és illetőleg két osztálya számára a csoport és osztály megjelölésével külön-külön egy vagy több — a szükségnek megfelelő — külön lap nyitandó, a mely lapon a megjelölt osztályba tartozó bevételek (harmadik csoport két osztályába tartozók) és illetőleg kiadások (első és második csoport) lesznek a bevételi és kiadási napló mellékleteit képező nyugták és számlák alapján és a pénznapló illető tételére hivatkozva a bevétel, illetőleg kiadás sor- és időrendje szerint bevezetendők oly módon, hogy a bevételek értéke és illetőleg kiadások összege a lap alján lévő összegezés szerint a kir. törvényszék és egyes kir. járásbiróságok ezen osztályba tartozó összes kiadásának végösszegét, a lap oldalán lévő összegezés szerint pedig az azon osztályba tartozó kiadások egyes nemére fordított pénzösszeg végösszegét tüntesse fel és így mind az egyes bíróságokra fordított összes kiadásokat, mind azt, hogy pl. sokszorosító gép. könyvkötés stb. czimén egyes területen mi adatott ki, gazdaságilag mérlegelhetővé és ellenőrizhetővé tegye.

A lapokon, melyek valamely osztályba sorozott kiadások-

nak nyittatnak, azon tételek czime, melyek az említett osztályba tartoznak, sorrendben kitüntetendő és a kiadások, melyek természetüknél fogva egy tétel alá tartoznak, a czimül szolgáló tétel vonalában lesznek a főkönyvbe bevezetendők.

Minden tételnek tehát annyi hely hagyandó, hogy ezen tétel alatt az az alá tartozó és az év folyamán több részletben tett összes kiadások s az azokra vonatkozó számlák elkönyvelésére a nyitva hagyott helyen elég tér jusson. Ennek következtében megtörténhetik, hogy a szükségletek az az osztálya, a mely — mint pl. az első csoport VI. osztálya — oly sok tételből áll, hogy az ezen tételekre vonatkozó kiadások egy lapon el nem könyvelhetők, a főkönyvben előreláthatólag több lapot fog igényelni.

De ezenkívül a kir. ítélőtábla vagy a kir. törvényszék elnöke is, ha helytelen gazdálkodás vagy pazarlás nyomára jön, a szigorubb ellenőrzés végett elrendelheti, hogy az egy osztálynak nyitott lapok között egy-egy tétel számára pl. (az első csoport VI. osztálya 10. tétele alatt felsorolt „sokszorosítógép”) az ezen tétel alá tartozó kiadások részleteinek és a fogyasztás mérvének feltüntetése végett (pl. nyomdafesték, szivacs, lemez, sörkréta, terpentín, olaj, gummi stb.) külön lap vétessék igénybe.

Ellenben a második csoport II. (rendkívüli kiadás) osztályába tartozó kiadásoknak nyitott lapon a bevezetés mindenkor csak a beszerzett tárgy megnevezésével történik s ha hasonló tárgyra vonatkozó kiadás többször fordul elő, a tárgy újból is megnevezhető.

A hol több különböző természetű kiadásról csak egy számla lett kiállítva, ott a számlában foglalt kiadások a megfelelő tételek alatt elkülönítve vezetendők be, de mindegyik bevezetésnél ugyanazon kiadási tételszámmra kell hivatkozni.

Központi szállítás esetében a szállító mind a kir. törvényszék, mind a kir. járásbiróságokhoz szállított árukról külön számlát tartozik kiállítani és az áruval együtt megküldeni, a mely számlára a kir. járásbíró az átvétel elismerését reá-vezetvén, azt a kir. törvényszék elnökének kifizetés végett megküldi.

A számadás mellékletei.

Az irodai szükségletek biztosítása iránt kötött szerződések másolata s ha árlejtés útján kötöttetett, az árlejtési jegyző-

könyv eredeti példánya a netán alapul szolgáló helyhatósági díjszabályzat és a rendes beszerzési módtól eltérést engedő engedély mindenkor a számadás megfelelő kiadási tételéhez csatolandók.

Mindazon beszerzésekre vonatkozólag, melyekhez felsőbb engedély szükséges, az azt engedélyező rendelet vagy utasítás eredetben vagy hiteles másolatban kivétel nélkül a számadáshoz csatolandó.

A díjnokok, napidijas szolgák és fütők illetményei a kir. törvényszék s az egyes kir. járásbiróságok részére külön szerkesztett jegyzékre fizetendők ki. Ezen jegyzék a szolgálat teljesítési idejét vagy annak megszakítását bizonyító záradékkal a kir. törvényszéki elnök, illetve a kir. járásbiróságok vezetői által ellátandó.

A rendkívüli díjnokok és napidijas szolgák napidijai ugyanezen jegyzékben nyugtázhatók, azonban az elszámolás és elkönyvelés a rendes díjnokok és szolgák díjaitól elkülönítve eszközözlendő.

A napidijasok illetményeit sem az irodai, sem a telekkönyvi átalányszámadásban, hanem azoktól elkülönítve kell elszámolni. azonban úgy az irodai állandó, mint a rendkívüli. valamint esetleg a telekkönyvi átalakításnál és betétszerkesztésnél alkalmazott napidijasok illetményeiről csak egy számadást kell vezetni s az irodai átalány, valamint a többi számadással együtt a miniszterium számvétségéhez felterjeszteni.

A napidijakat a számadásban nem személyenként külön-külön. hanem az összes díjnokok illetményeinek jegyzékbe foglalásával, havi esetleg félhavi részletekben és egy összegben kell elszámolni.

A bevételek mindenkor ellennyugta, a kiadások pedig szabályszerűen bélyegzett s magyar nyelven kiállított számla és nyugta ellenében teljesítendők: megjegyezvén, hogy a számlákra vagy nyugtákra felragasztott bélyegjegy árát az okmányt kiállító fél mindenkor sajátjából tartozik fedezni. továbbá, hogy ezen szavaknak a számlára történt reávevetele „kifizettetett” vagy „saldirt” nem tekinthető nyugtának: miért is a kifizetett összegeknek a számlákon számmal és betűvel való kiírása követelendő.

Ellenőrzés.

Az irodaigazgató, vagy a mennyiben bizonyos dolgokat a kir. járásbiróság vezetője szerezne be, a kir. járásbiróság vezetője, mielőtt a jogosított által kifizetés végett benyújtott számlát vagy nyugtát a kir. törvényszéki elnöknek bemutatná, illetőleg megküldené, köteles azt az egységi és az összes árak tekintetében gondosan átvizsgálni s ha a szállítás szerződés alapján történt, az árakat a szerződésben kikötött egységi árakkal összehasonlítani. eltérés esetén a számlát helyesbíteni, összegezni s ezt, valamint a szállítás megtörténtét és a szállított tárgy vagy anyag átvételét a számlán vagy a nyugtán igazolni. végre a szállítás természetéhez képest a pénzszámadás rendén eszközölt beszerzésre vonatkozólag az anyagszerszámadás, illetőleg leltár tételszámát, mely alatt az bevételeztetett, a számlán, esetleg a kiadási okmányra színes tintával reávezetni.

A kir. törvényszék elnöke köteles a számadást havonként megvizsgálni. E vizsgálatnál a kir. törvényszék elnöke nemcsak a bevételi és kiadási tételek helyességére tartozik különös figyelemmel lenni, hanem köteles ellenőrizni azt is, hogy a számadási naplók és a főkönyv a jelen szabályoknak megfeleljenek.

A kir. ítélőtábla elnöke a számadások helyes vitelére, a logyasztás szabályozott mérvére és a beszerzés módjára előszabott szabályok megtartására is ki fogja terjeszthetni figyelmét. de miután ez irányban az évi felülvizsgálatot egyelőre még a miniszteri számvevőség gyakorolja, a kir. ítélőtábla elnökének főfeladatát az irodaátalánykezelés gazdasági eredményének ellenőrzése képezi.

Ezen ellenőrzés gyakorlását megkönnyíti a főkönyv, a mely nemcsak az egyes bíróságok részére tett kiadás végösszegét, hanem az egyes szükségletek czimén tett kiadások mérvét is feltünteti, minek következtében a kir. ítélőtábla elnöke, kinek a területén vezetett főkönyvek rendelkezésére állanak, ezen főkönyvek egyes tételeinek összehasonlításával könnyen rá fog jönni arra, hogy mely bíróságnál lett valamely szükséglet czimén aránytalan összeg kiadva és módjában lesz a számlák, árviszonyok és szükséglet mérvének megvizsgálása mellett kideríteni azt, hogy a helyes gazdálkodás hol és mennyiben lett megsértve.

A számadások felterjesztése.

A kir. törvényszék elnöke a számadásokat az év végével lezárja, az összes tartozások kiegyenlítése után előállott pénztármaradványt az adóhivatalba szállíttatja és a számadások közül a pénztári naplókat, ennek összes mellékleteit, valamint az anyagszerszámadást és leltárt a következő év január közepéig a m. kir. igazságügyminiszterium számvevőségéhez felterjeszti, a főkönyvből pedig két kivonatot szintén január 15-ig a kir. ítélőtábla elnökéhez küldi fel.

A kir. ítélőtábla elnöke a hozzá felérkezett főkönyvi kivonatok alapján összesített táblázatot készítet és ezt a kivonatok egyik példányával összevarrva, január végéig a m. kir. igazságügyi miniszterhez terjeszti fel.

A kir. ítélőtábla elnöke a hozzá felérkezett főkönyvi kivonatok atvizsgálván, a kir. törvényszék elnökének gazdálkodására nézve a kir. törvényszék elnökéhez intézendő leiratban nyilatkozni és őt a szükséghez képest concret utasítással ellátni tartozik. Magától értetik, hogy a mennyiben a kivonatokból egyes kiadás aránytalanságáról győződik meg vagy kételyei vannak, ez esetben a kérdéses kiadásra vonatkozólag előzőleg a főkönyv másolatát, a kiadások részletezését s a szükséges felvilágosítás megadását is kérheti.

Egyéb számadások.

1. Anyagszerszámadás.

A szükségletek első csoportjának II., III., IV. és VI. osztályába tartozó anyagszerekről a kir. törvényszéknél az irodaigazgató, a kir. járásbiróságoknál a kir. járásbiróság vezetője, esetleg az utóbbi felelősségének fentartásával annak megbízottja, számadást vezet.

Mindennemű irodai és anyagszer azon évi anyagszerszámadásba vételezendő be, a mely évben a beszerzés történt, illetőleg annak ára kifizettetett, eltekintve attól, hogy az mely évi szükséglet fedezésére fog fordíttatni; a kiadás pedig mindenkor a tényleges szükségletnek megfelelően havonként és kivétel nélkül elismervény, esetleg az illető által esetről-esetre aláírt „fogyasztási jegyzék” ellenében eszközöndő.

A tanács- és végtárgyalási termék részére kiszolgáltatott irodai szerek és világítási anyagok az irodaigazgató által

szerkesztendő s a törvényszéki elnök vagy az általa felhatalmazott tanácselnök által láttamozott elismervény mellett külön tétel alatt számolandók el. Ezen számadáshoz a bevételi tételek igazolásául a számláknak másolatban való csatolása fölösleges, ellenben a pénzszámadás illető tételszáma, mely alatt a beszerzés eszközöltetett, az anyagszerszámadásban mulhatlanul kitüntetendő.

A bevétel és kiadás egybevetése által az anyagszerszámadás lezárandó s a mutatkozó maradvány a tényleges készlettel mindenkor összehasonlítandó, a számadás pedig másolatban a fogyasztók elismervényeivel, illetőleg az ezeket helyettesítő fogyasztási jegyzékkel együtt a pénzszámadással egyidejűleg számvevősegi megvizsgálás végett felterjesztendő, megjegyezvén, hogy a tényleg talált maradvány a következő évi anyagszerszámadás első bevételi tételét képezi.

2. *Leltár.*

A szükségletek második és harmadik csoportjába sorozott butorok és szerelvényekről az irodaigazgató, illetőleg a kir. járásbiróság vezetője leltárt vezet, vagy az utóbbi saját felelősségére vezetett; azonfelül gondoskodik, hogy minden szobában, illetőleg helyiségben lévő butordarab a leltár tételszámával megjelöltessék, továbbá, hogy a helyiségekben lévő butor és szerelvény az azon helyiségben kifüggesztett táblácska, illetőleg jegyzék alapján bármikor számba legyen vehető; megjegyezvén, hogy az egynemű butordarabok és szerelvények — ha becsáruk különböző — nem összesítve, hanem külön-külön tételszám alatt a becsérték, kitüntetésével vezetendők be a leltárba. Azokat az egynemű tárgyakat, melyeknek az ára vagy értéke egyező, összesítve lehet kezelni, pl.: íróasztal 7/1—25.

A hivatalos butorok és szerelvények egyik szobából vagy helyiségből a másikba nem vihetők át; ha mégis a szolgálati viszonyok azok felcserélését kívánatossá vagy indokoltá tennék, ez esetben a felcserélés csakis a kir. törvényszéki elnök, illetve a kir. járásbiróság vezetőjének engedélyével eszközölhető, miről azonban az irodaigazgató, illetve a leltár vezetője a szobában kifüggesztett táblácska megfelelő kiigazítása végett értesítendő.

A szükségletek második csoportjának II. osztályában fel

nem sorolt, de természetesen csakis oda tartozó szerelvények, mint pl. a törülközők, ablakfüggönyök, ablakredőnyök, légyfogó készülékek, spanyolfalak, kályhaellenzők, kép s egyéb keretek stb. leltárilag kezelendők.

Leltári tárgyak törlése.

A leltár mindenkor a vett rendeletekhez képest, illetőleg az új beszerzések figyelembevételével a tényleges állapotnak megfelelően szerkesztendő, ugyanazért a törlési engedély kérelmezése és kieszközlése alkalmával a kir. törvényszéki elnök által az irodaigazgató mellé kijelölt, illetőleg a királyi járásbiróság vezetője által maga mellé vett bírósági tisztviselő közbenjöttével megállapítandó, hogy a leltárban kitüntetett butorok és szerelvények tényleg megvannak-e?

Ugyanezen alkalommal az említett bizottság a hasznavehetetlenné vált leltári tárgyakat a leltári becsérték kitüntése mellett jegyzékbe veszi. Ezen jegyzékek a kir. törvényszéki elnök által a kir. ítélőtábla elnökének a netán szükséges szakértői véleményekkel együtt az egész törvényszék területére vonatkozólag egybefoglalva megküldendők, ki a törlés engedélyezése vagy megtagadása fölött az államkincstár jólfelfogott érdekének és a fennálló rendeletek szem előtt tartásával saját hatáskörében határoz.

A mennyiben valamely gondatlanságból eredő hiány pótlása válnék szükségessé, annak megállapítása után, hogy e tekintetben kit terhel a felelősség, a kir. tábla elnöke határoz, a mely határozat ellen, marasztalás esetén a m. kir. igazságügyminiszterhez felfolyamodás használható.

A tábla elnökének törlési záradékával ellátott eredeti törlési engedély a számvevőséghez felterjesztendő fő-, illetve pótleltárhoz csatolandó, házi használatra annak hiteles másolata lévén visszatartandó.

A törült leltári tárgyak a lehetőségig árverésen értékesítendők, az azokért befolyt összeg „törvényszéki irodaátalányszámadási térítmeny” czímen az adóhivatalba szállítandó: az adóhivatali bevételi tételszám az árverési jegyzőkönyv. esetleg az illető vevő fél által kiállítandó s a vételért igazoló ellennyugta felterjesztése mellett a kir. ítélőtábla elnöke utján feljelentendő, ha pedig a törült tárgyak értékesíthetők nem

volnának, azokat azonnal meg kell semmisíteni, s erről a tábla elnökéhez jelentést tenni.

A leltári tárgyak törlése körül követendő eljárás a következő:

A törvényszéki elnökök a hasznavehetetlenné vált tárgyakat az alábbi minta szerint szerkesztendő kimutatásba foglalják össze oly módon, hogy első sorban a törvényszéki, azután az egyes járásbiróságnál töröltetni kért tárgyak soroltasának elő.

A kimutatás I—V. rovata kitöltetvén, az a törvényszéki elnökök által jelentés mellett legkésőbb szeptember végéig az illető kir. ítélőtábla elnökéhez terjesztetik fel. Minden évben csak egyszer kérhető törlés s a törvényszék területén lévő minden bíróság tárgyai egy kimutatásba foglalandók össze.

Az irattári iromány- és könyvvállványok, iratszekrények, valamint az összes hivatali butorok törlése, tekintve, hogy azok huzamosabb használat után sem válhatnak annyira hasznavehetetlenné, hogy kijavíthatók ne lennének, csak az esetben kérhető, ha azok teljesen hasznavehetetlen állapotba szakértőileg igazoltatik, mely bizonylat a jelentéshez csatolandó; ellenben a törésnek alávetett, vagy csak külerőszak, illetőleg rendeltetésükön kívül álló czélokra való használat következtében elpusztult tárgyak és szerelvények, és pedig porcellán mosdótálak, vizes üvegek, poharak, üveg-, porcellán- vagy kő víztartó-edények, üveg-, porcellán- vagy érczből készült tinta- és porzótartók, tálczák, réz- vagy más érczből készült gyergyatartók, ollók, tollkések, vonalzők és kulcsok törlése - tekintve, hogy azok csak vigyázatlanság, vagy az azokat használók gondatlansága következtében válhatnak teljesen hasznavehetetlenné — nem kérhető; a bíróság vezetője maradván első sorban felelős azon kárért, mely az ily módon hasznavehetetlenné vált leltári tárgy árának meg nem térítése által az államnak okoztatott.

A leltár felterjesztése.

Az összes butorokat és szerelvényeket felölelő leltár csak minden öt esztendőben terjesztendő fel megvizsgálás végett; a közbeeső években egyedül az azon évi szaporodást és apadást feltüntető pótleltár terjesztendő fel az irodai átalányszámadással együtt. Érték gyanánt az egyes tárgyak beszer-

zési ára tüntetendő ki, melyből kopási százalék czimen mi sem ütendő le, illetőleg ahoz a javítási vagy átalakítási költségek nem adandók hozzá.

3. Nyomtatványok.

A szükséges nyomtatványokról csak házi használatra vezetendő számadás.

A szükségletek első csoportjának V. osztályában 2. és 3. pont alatt felsorolt kézi és fali naptárakat, megrendelési jegyzékeket, portómentes postautalványokat és levelezőlapokat is itt kell elszámolni.

A kir. ítélőtábla elnöke időről-időre a nyomtatványszámadásnak hozzá leendő felterjesztését szabhatja elő.

4. Előlegek.

Szegénységjogon perlekedők érdekében, valamint a gondnoksági és bármely ügyben adott előlegek és hirdetési, valamint a felek által megtérítendő fordítási díjakról „nyilvántartási jegyzék” vezetendő, mely az év végén lezárván, a készpénzbeli lerovást igazoló adóhivatali nyugtákkal és a törlést igazoló szegénységi bizonyítványokkal okmányolva, a pénzsámadással együtt felterjesztendő.

5. Könyvtár.

A törvényszék részére megszerzett művekről szakok szerint címjegyzéket kell készíttetni s általában akép intézkedni, hogy a könyveknek és különösen az időszakonként megjelenő folyóiratoknak minél czélszerűbb felhasználása lehető legyen.

A kir. törvényszéki könyvtár részére beszerzett könyvek nem veendő fel a butorok és szerelvények leltárába, hanem azokról a könyv címét, szerzőjét, a kötetek számát és értékét feltüntető könyvjegyzék vezetendő s a könyvjegyzék sorzáma a beszerzett könyvekre rájegyzendő, a könyvek pedig a bíróság bélyegzőjével ellátandók, megjegyeztetvén, hogy az érték kitüntetésénél a könyvkereskedők által engedélyezni szokott százalék leütendő a könyvek bolti árából, ellenben a kötési költségek hozzáadandók.

A „Törvények Gyűjteménye”, a „Rendeletek Tára”, az „Igazságügyi Közlöny” és bármely más könyv vagy folyóirat

ugy a kir. törvényszékek, mint a kir. járásbiróságoknál a könyvjegyzékbe vezetendő be; továbbá a füzetekben megjelenő könyvek vagy folyóiratok nem füzetenként, hanem évfolyamonként veendők fel az említett jegyzékbe: végre az előfizetés útján beszerzett könyvek és folyóiratok előzetesen csak czimük szerint vezetendők be a könyvjegyzékbe. értékük pedig csak az egész évfolyam vagy mű átvétele és beküldése után tüntetendő ki.

A könyvekről vezetett főjegyzék a főleltárral együtt 5—5 évenként, a pótjegyzék pedig évenként az irodaátalánszámadáshoz csatolandó és azzal együttesen küldendő fel.

A „Budapesti Közlöny“-t is a könyvjegyzékbe kell felvenni s használat után ugyanabban törülni.

A „Budapesti Közlöny“-t levélborítékokra kell felhasználni.

Felelősség.

A kir. törvényszéki elnökök az általuk kezelt pénzben előforduló hiányokért, valamint a köteles felügyelet és ellenőrzés elmulasztásából eredő károkért felelősek s azokért kártérítéssel tartoznak; ellenben a számadások helytelen vagy hibás vezetéséből, avagy az irodai szerek és anyagok túlfogyasztásából eredő károkért, végre a leltári tárgyak hiányaért a törvényszékeknél az irodaigazgató, a kir. járásbiróságoknál egyedül és kizárólag a kir. járásbiróság vezetője felelős, mint akik az irodai szerek, a fűtési és világítási anyagok kezelése és kiosztása, a szerelvények szükségessé vált pótlása és javítása, valamint az e czélból megkívántató és a hivatali helyiségek tisztántartása körüli teendők feletti felügyelet és ellenőrzés gyakorlására első sorban hivatvák.

Hivatalváltás esetén ugy a hivatalos pénzek és értékek, mint a butorok és szerelvények, egyáltalán a leltári tárgyak, kezelési könyvek stb., nemkülönben az anyagszerek, jegyzőkönyv, illetőleg leltár és számadás mellett veendők és adandók át, ugy, hogy később az átadás, illetőleg átvétel után mutakozó és a jegyzőkönyvben nem említett hiányért a felelősség egyedül és kizárólag az átvevőt terheli.

A két eredeti példányban kiállított átadási és átvételi jegyzőkönyv egyike az átadónak adatik át, a másik példány pedig a hivatali irattárban helyeztetik el, megjegyeztetvén, hogy átadás esetén annak megtörténte a számadások és lel-

táraknak az átadás alkalmával való lezárása mellett magán a számadásban és leltárban is kitüntetendő.

Hiány esetén, a mennyiben az átadó az átadás folyama alatt a hiányt nem volna hajlandó pótolni, további intézkedés végett a kir. ítélőtábla elnökének jelentés teendő, kinek a tisztéhez tartozik megállapítani, hogy az észlelt hiányért a felelősség kit terhel.

(1895. évi 54.001. l. M., 1896. évi 12.731. l. M., 1889. évi 32.798. l. M., 1897. évi 10.545., 1899. évi 8084. l. M., 1892. évi 20.001., 1889. évi 108. l. M. E., 1899. évi 3051. l. M.)

**A törvényszéki irodaátalány kezelésére vonatkozó
minták.**

II. csoport: Rendkívüli kiadások:

[illegible]

Bevételi napló

a kir. törvényszéki elnök által az adóhivatalból felvett rendes és rendkívüli, valamint az átfutólag kezelendő összegekről.

Tételszám	A bevételezés ideje, év, hó és nap	Az okmányok darab száma	Megnevezés	Rendes		Rendkívüli		Átfutó		Összesen		
				b e v é t e l								
				frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.

Kiadási napló.

Tételszám	A kiadás ideje, év, hó és nap	A kir. törvén- szék A kir. bíró- ságok	Megnevezés	k i a d á s								Összesen	
				Rendes				Rend- kívüli		Átutó			
				frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.		

1. lap.

F ő -
Természetben fed.

Tétel	Megnevezés	Törvény- széki	Járas- bíró- sági	A pénz- napló ki- adási tétel- száma	A tör- vény- szék	1	2	3	4						
						járásbíró s á g									
						érdekében tett kiadás, illetőleg									
						frt	kr	frt	kr	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr

k ö n y v.
zett szükségletek.

5	6	7	8	9	10	11		
járásbíróság								
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke							Összesen	Jegyzet
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt		

2. lap.

Törvények gyűjteménye. Rendeletek

Tétel	Megnevezés	Törvény- széki	Járas- bíró- sági	A pénz- napló ki- adási tétel- száma	A tör- vény- szék	1	2	3	4					
						j á r á s b í r ó s á g								
		leltár, illetőleg anyagcsor szá- mára, mely alatt a szállított tárgy bevételez- tetett				érdekében tett kiadás, illetőleg								
					frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr

Tára. Igazságügyi Közlöny.

5	6	7	8	9	10	11	Összesen		Jegyzet
j á r á s b í r ó s á g									
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke									
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.

3. lap.

Rendkívüli kiadások. Ideiglenes díjnyokok

Tétel	Megnevezés	Létszám	Az engedély száma	A pénznapló ki- adási tételszáma	A tör- vény- szék	1	2	3	4					
						j a r á s b í r ó s á g								
						érdekében tett kiadás, illetőleg								
					frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr

és napidíjas szolgák. Távbeszélők.

5	6	7	8	9	10	11			Összesen	Jegyzet	
j á r á s b í r ó s á g											
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke											
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr

4. lap.

Rendkívüli kiadások:

Tétel	Megnevezés	Tör- vény- széki	Járás- bíró- sági	A pénznapió ki- adási tételszáma	A tör- vény- szék	1	2	3	4				
						járásbíróság							
						érdekében tett kiadás, illetőleg							
						frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr

Beszerzések.

5	6	7	8	9	10	11	Összesen		Jegyzet
j á r a s b í r ó s á g									
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke									
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.

5. lap.

Rendes kiadások: Díjnyokok, napidíjas szolgálk.

Tétel	Megnevezés	Törvényszéki vagy járásbírói	Állandó létszám	A pénznapió ki- adási tételszáma	A tör- vény- szék	1	2	3	4							
						járásbíró s á g										
						érdekében tett kiadás										
						frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	

sokszorosító-gépnél alkalmazott rabok.

5	6	7	8	9	10	11			
j á r á s b í r ó s á g							Összesen		Jegyzet
érdekében tett kiadás									
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.

6. lap.

Fü-

Tétel	Megnevezés	Tör- vény- szék	Járas- bíró- sági	A pénznapló ki- adási tétele száma	A tör- vény- szék	1	2	3	4
						járás bíróság			
						érdekében tett kiadás, illetőleg			
		anyagbeszerzés- adás tétele száma, mely alatt a szál- litott tárgy bevé- teleztetett				frt	kr.	frt	kr.

tés.

5	6	7	8	9	10	11	Összesen	Jegyzet							
j á r á s b í r ó s á g															
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke															
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.

7. lap.

Világítás: gyertya, kőolaj, légszesz vagy

Tétel	Megnevezés	Tör- vény- széki	Járas- bíró- sági	A pénz- napló ki- adási tétel- száma	A tör- vény- szék	1	2	3	4
						járás bíróság			
						érdekében tett kiadás, illetőleg			
	anyagbeszerzés- adás tétele száma, mely alatt a szál- litott tárgy bevé- teleztetett					frt	kr.	frt	kr.

villany, gyufa, lámpabél és lámpaüveg.

5	6	7	8	9	10	11	Összesen	Jegyzet							
j á r á s b í r ó s á g															
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke															
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.

8. lap.

Irodaszerek: papírneműek, író- és rajzszerk.

Tétel	Megnevezés	Tör- vény- széki	Járás- bíró- sági	A pénznapló kiadási tétele száma	A tör- vény- szék	1 2 3 4			
						járásbíróság			
						érdekében tett kiadás, illetőleg			
		anyag- szór- adás tétel száma, mely alatt a szállított tárgy bevételre szolgált				frt	kr	frt	kr

spanyolviasz, ostya és pécsetrózsa, átbélyegző-festék.

5	6	7	8	9	10	11							
j á r á s b í r ó s á g													
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke													
Összesen													
Jegyzet													
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.

9. lap.

Nyomatványok, kézi és fali naptárak, megrendelési jegy-

Tétel	Megnevezés	Tör- vény- széki	Járás- bíró- sági	A pénznapló kiadási tétel- száma	A tör- vény- szék	1 2 3 4			
						járásbíróság			
						érdekében tett kiadás, illetőleg			
		nyomat- vány, illetőleg anyag- szór-száma, mely alatt a szállított tárgy bevételre szolgált				frt	kr.	frt	kr.

zékek, portómentes levelezőlapok és postautalványok.

5	6	7	8	9	10	11	
j á r á s b í r ó s á g							
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke							
Összesen							
Jegyzet							
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.

10. lap.

Ismétlődő irodai szükségletek:

Tétel	Megnevezés	Tör- vény- széki	Járás- bíró- sági	A pénz-napló kiadási tétele száma	A tör- vény- szék	1	2	3	4
						járásbíróság			
						érdekében tett kiadás, illetőleg			
						frt	kr	frt	kr

Könyvkötő-munkák stb.

5	6	7	8	9	10	11
járásbíróság						
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke						Összesen Jegyzet
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt

11. lap.

Ismétlődő irodai szükségletek:

Tétel	Megnevezés	Tör- vény- széki	Járás- bíró- sági	A pénz- napló ki- adási tétel- száma	A tör- vény- szék	1	2	3	4
						járásbíróság			
						érdekében tett kiadás, illetőleg			
						frt	kr.	frt	kr.

Könyvrendi szerek.

5	6	7	8	9	10	11
járásbíróság						
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke						Összesen Jegyzet
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt

12. lap.

ismétlődő irodai szükségletek:

Tétel	Megnevezés	Tör- vény- széki	Járás- bíróági	A pénz- napló ki- adási tétel- száma	A törvény- szék	1	2	3	4						
					járásbíróság										
					érdekében tett kiadás, illetőleg										
		anyagszer-szám- adás tételszáma, mely alatt a szállított tárgy bevételre lett			frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	

Kályhák kikenése stb.

5	6	7	8	9	10	11		
járásbíróság							Összesen	Jegyzet
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke								
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	frt	kr.

13. lap.

Elő-

Tétel	Megnevezés	A nyilván- tartás		A pénz- napló ki- adási tétel- száma	A tör- vény- szék	1	2	3	4
		elő- írási	le- rovási			járásbíróság			
						érdekében tett kiadás, illetőleg			
						tételszáma	frt	kr.	frt

legék.

5	6	7	8	9	10	11		
járásbíróság							Összesen	Jegyzet
a szállított szükséglet vagy szerelvény értéke								
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	frt	kr.

A _____ kir. törvényszéknél alkalmazott díjakok, napidíjak
kir. járásbírósnál
szolgák, nyomdavezetők, futók részére 1 — év — havában kifizetett napidíjak

jegyzéke.

[illegible]

A szolgálati idő helyes kitüntetését igazolom.

N. N.,
elnök (járásbíró).

N. N.,
irodaigazgató.

Összesítés

A kir. tvszéki díjnokoknak	217 frt — kr.
A——jbgi	52 frt 70 kr.
A——,	83 frt 70 kr.
A——,	113 frt 70 kr.
A——,	74 frt 40 kr.
A——,	83 frt 70 kr.
A——,	104 frt 70 kr.

Vagyis összesen 729 frt 90 kr.

NB. Az érdembe hozott napidíjak után a II. fokozat szerint járó bélyegjegyek a sajátkezü aláírásra nyitott rovatban ragasztandók fel s azok szabályszerűen átiratván, a felvett összeg számmal és betűvel is kiirandó.

Főkönyvi kivonat.

A rendes, rendkívüli és átfutó kiadásokat külön-külön és egymásután kell kimutatni.

K i m u -

_____ kir. törvényszéki elnök kezeihez 1 _____ évre utalványozott irodai
történt mikénti

Kiadás	Csoport	Osztály	Tétel	Megnevezés	kir. törv.- szék	kir. járásbiróság							
						frt	kr	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.

t a t á s

átalánynak a kir. törvényszék és a területén levő kir. járásbiróságok érdekében felhasználásáról.

												Össze- sen	Osztályok szerinti összegez.	Jegyzet
kir. járásbiróság														
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	

Ö s s z e -

a _____ kir. ítélőtábla kerületében levő kir. törvény-

Kiadás	Csoport	Osztály	Tétel	Megnevezés	kir. törvényszék, a							
					frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.

s i t é s

székek 1 _____ évi irodai átalányának mikénti felhasználásáról.

												Össze- sen	Osztályok szerinti összegez.	Jegyzet
területén levő kir. járásbiróságokkal együtt														
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	

A n y a g s z e r ~

kir. törvényszék (kir. járásbíróság)

A szerződés vagy ajánlat folyó száma, mely alatt a cikk egységi ára meghatározott													
Folyó szám	Megnevezés	Típusa	Kő- vagy pír- szén	Papírneműek									
				Posta pecset- Viasz		Aczéltoll		Tollnyél		fekete		színes	
				Ruggyanta		Vörös ostya		festék		szívascs		Kő- nyomdai	
				dob.		kgm.		liter v. üveg		font			
				tuczat		db		dob.		kgm.			
				1000 ives rizsmákban									
				m ³ m/m									

F o g y a s z t á s i kif. törvények (kif. járulékok) személyre által

A									
fogyasztó neve és hivatali állása									
A számadási évben teljesített szolgálat ideje naptól napig									
Papírművek									
1000 íves rizsmákban									
év. db. db. db. db. db. db. db. db. db.									
Budapesti Közlöny									
Postautólevél és levelező-lap									
Naptárak és megrendelési lapok									
Postapénztár									
Toll									
Tollnyél									
fekete									
színes									
Törölgummi									
Vörös ostya									
festék									
színes									
fekete									
vegy-									
színes									
stearin-									
faggyu-									
vékony									
vastag									

Irodai butorok és szerelvények leltára.

Tételszám	A leltári tárgyak és szerelvények megnevezése	Mult évi álladék	Becsérték				Jegyzet	
			Egyenkint		Összesen			
			frt	kr	frt	kr		
			A törzsi engedélyezését igazoló jegyzék tételeiről					

Nyilvántartási jegyzék

a _____ törvényszéki elnök által 1 _____ évre szerkesztett,
irodai átalányból adott előlegekről.

Folyoszám	Az Ir. Állomány bevételei és kiadai tételei, melyek alatt az előlegzés, a megtérítés übréit	A felek vezetői és keresztnéve	Előírás				Lerovés				Hátralék az év végén	Jegyzet				
			mult évi hátralék		folyó évi előírás		összesen		készpénzben				szegénységi bizonyítvány alapján		összesen	
			frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr

BEVÉTEL.

Díjnoki számadás.

Sorszám	Rendes		Rendkívüli		Törv. átalakítási és betétszerkesztési		Összesen	
	j a v a d a l m a z á s							
	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.

KIADÁS

Sorszám	Mely időre	Rendes				Rendkívüli				Összesen	
		irodai díjnokok		egyéb napi-díjasok		irodai díjnokok		egyéb napi-píjasok		Törv. átalakítási és betétszerkesztési	
		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.

K i m u t a t á s

a _____ kir. törvényszéknél (kir. járásbírósnál)
az 1 — évben felhasznált kőolajmennységről.

1	2	3	4		5	6		7	8
Folyó szám	A helyiség, a melyben használtatott	Részletezés	A lámpák		darabszáma	Egész évi égési idő órákban	Fogyasztás		A fogyasztás igazolása (fogyasztók aláírása) Jegyzet
			minősége				lámpaként	összesen	
	Csak külső sötétség beálltator világítandó						kgr.		
1		A hivatali helyiségekben	16545/896. sz. r. I. cs. szerinti	10	180	3	30		
2		A hivatali helyiségekben	II. csoport szerinti	3	„	5	15		
3		N. N. —bíró által használt	III. cs. a) oszt. szerinti	1	„	10	10		
4		N. N. díjnok stb. által	III. cs. b) oszt. szerinti	1	„	6	6		
5	Egész nap az összes hivatali órák alatt világítandó	A hivatali helyiségekben	I. csoport szerinti	1	2656	38	38		
6		A hivatali helyiségekben	II. csoport szerinti	1	„	62	62		
7		N. N —bíró által használt	III. csoport a) osztály	1	„	100	100		
8		N. N. díjnok stb. által	III. csoport b) osztály	1	„	60	60		
Összesen									

Az égési idő tartamát, a használt lámpák számát, valamint a kőolaj tényleges felhasználását igazolom.

_____, 1 — évi december hó 31.

N. N.,
kir. törvényszéki elnök (kir. járásbíró).

Tájékoztató táblázat

a kir. törvényszékek és kir. járásbíróságoknál használandó lámpák égési ideje és azok által fogyasztható köölajmennyiség tekintetében.

Kóolajmennyiség ku'csa			Az égési idő kiszámításánál alapul veendő adatok							
1	2	3	4	5	6	7	8			
A helyiség, melyben használtatik	a lámpa minősége a 10545/96. sz. rendelet	kóolaj szükséglet		hó	nap	az esti idő		egész nap világítandókon		
		óránként	évenként			meggyújtás	eloltás		naponként	havonként
		ideje							óra	
Csak a külső sötétítés beállításakor világítandó	I. csoportja szerinti	17	3	január	1-15 16-31	4 ³ / ₄ 4 ³ / ₄	6 órákor "	1 ³ / ₄ 1 ¹ / ₄	42 ¹ / ₄	
	II. "	28	5	február	1-15 16-28	5 5 ¹ / ₄	" "	1 9 ¹ / ₄	24 ³ / ₄	
	III. csop. a) o. szerinti	56	10	március	1-15 16-31	5 ³ / ₄ 5 ³ / ₄	" "	9 ¹ / ₄ 1 ¹ / ₄	11 ¹ / ₄	
	III. csop. b) o. szerinti	34	6							
Bivaltali órák alatti világítandó	I. csoport szerinti	15	18	október	--	--	--	--	--	
	II. "	24	62	november	16-31 1-15	5 ³ / ₄ 5	" "	9 ¹ / ₄ 1	--	
	III. csop. a) o. szerinti	38	100		16-30 1-15	4 ³ / ₄ 4 ¹ / ₄	" "	1 ³ / ₄ 1 ³ / ₄	37 ³ / ₄	
	III. csop. b) o. szerinti	23	60		16-31 1-15	4 ¹ / ₄ 4 ¹ / ₄	" "	1 ³ / ₄ 1 ³ / ₄	52 ³ / ₄	

A menüben némi helyiségek indokolt esetekben (pl. a hivatalos órák meghosszabbítása stb, miatt) a szabályszerű meggyújtás ideje előtt, vagy a kioltási időn túl is világítást igényelnek, az így felmerülő rendkívüli köölajszükséglet, a rendes világítási idő tartamát meghaladó rendkívüli világítási időnek órákban való kitüntetése és a hivatali főnök által eszközözendő igazolása mellett, a tájékoztató táblázat 2. és 3. rovatában kitüntetett adatok alapján számítható fel. (1897. évi 55861. I. M)

Kimutatás

az alább megnevezett bíróságoknál használatatlanság folytán törölni kért és javasolt leltári tárgyakról.

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
	A bíróság megnevezése	A leltári tárgyak és szerelvények megnevezése	A leltári tétel- szám	Törölni kérelmek	Javasoltak	Jegyzet
	I. n ..... i törvényszék- nél				darab	
1.						
2.						
3.						
stb.						
	II. n ..... i járásbíróság- nál					
1.						
2.						
stb.						
	III. n ..... i járásbíróság- nál					
1.						
2.						
stb.						
stb.						

Kelt ..... 1. évi ..... hó ..... n.

.....
kir. törvényszék elnök.

Helyszinelési és telekkönyv átalakítási átalány.

A telekkönyvnek a birtokszabályozások folytán szükségessé vált átalakítása és kiigazítása körül felmerülő, különösen pedig helyszínére kirendelt bizottságoknak vagy egyes telekkönyvi tisztviselőknek kiküldetésével járó költségek az igazságügyi alapból fedeztetnek és külön számadás tárgyát képezik. Ily költségeket negyedévi szükségleti kimutatásba kell foglalni és az e célra az igazságügyminiszteriumtól küldött előlegből fedezni.

Az utazási naplókat az igazságügyminiszteriumhoz kell beküldeni, hol azokat átvizsgálják és a költségeket a vizsgálat eredményéhez képest utalványozzák. Az utalványok alapján teljesített fizetésekről vezetendő számadásokat kellőleg felszerelve felülvizsgálat végett félévénként szintén az igazságügyminiszteriumhoz kell felterjeszteni.

A póthelyszinelési és átalakítási átalányból a bíróságoknál másnemű munkálatokkal foglalkozó egyéneket nem lehet díjazni. (1869. évi 2579. I. M. és 1886. évi 2225. I. M.)

Az átalánynak kellő időben való utalványozhatása céljából, ott, a hol ilyenmű munkálatok folyamatban vannak, évnegyedenként a munka előhaladásának világos feltüntetése mellett költség- és munkaelőirányzatot kell a törvényszéki elnök útján az igazságügyi miniszterhez felterjeszteni és pedig mindenkor oly időben, hogy az a miniszteriumhoz legkésőbb az illető évnegyed első napján okvetlenül felérkezzen, a mennyiben pedig a munkálatok szünetelése folytán valamely évnegyedben telekkönyvi átalányra szükség nem lenne, ezt a jelzett időig szintén be kell jelenteni. (1895. évi 20.260. I. M.)

Az eredeti telekkönyvezés alkalmával elkövetett szabálytalanságoknak helyesbitése tárgyában felmerült költségek a telekkönyvi helyszinelési és átalakítási alapból fedeztetnek. (1888. évi 36.309. I. M.)

A telekkönyvi betétek kiegészítése tárgyában folyamatba tett eljárás költségeit abban az esetben, ha a kiegészítés a betétek szerkesztése alkalmával elkövetett mulasztások következtében vált szükségessé, az illető bíróság helyszinelési és telekkönyvátalakítási átalányából kell fedezni. (1892. évi 33.933. I. M.)

A telekkönyvek átalakításánál és a betétszerkesztésnél alkalmazott napidíjakok illetményeit nem a telekkönyvi átalány-

számadásban, hanem az összes napidíjasokra vonatkozóan vezetett külön számadásban kell elszámolni. (1899. évi 1874. I. M.)

Abban az esetben, ha a tényleges birtoklás alapján való telekkönyvi bejegyzés hivatalból történik, a helyszíni eljárással kapcsolatos költségeket az államkincstár viseli s az átalányösszeget a felmerülő szükséghez képest az igazságügyi miniszterium utalványozza.

A törvényszéki elnök kötelességében áll ügyelni arra, hogy az említett munkálatokra utalványozott átalányösszegek a bíróságnál másnemű munkálatokkal foglalkozó közegek díjazására ne fordíttassanak. (1893. évi 24.366. I. M.)

A nem létező, elveszett vagy hiányos telekkönyvi térkép pótlása tárgyában felmerült költségeket (napidíj és fuvar költség) a telekkönyvi átalányból kell fedezni. (1896. évi 70.971. I. M.)

Hivatalból elrendelt póthelyszínelés költségei a telekkönyvi átalányt terhelik. (1896. évi 70.972. I. M.)

A tekkönyvi átalakítási munkálatokra adott költségelölegeket minden más átalánytól elkülönítve kell kezelni.

Ezekre az előlegekre vonatkozó számadásokat az egész évről egyszerre, még pedig az év eltelte után 15 nap alatt kell felterjesztetni; a kiküldetések költségeiről szerkesztett utinaplókat pedig kimutatás alakjában összeállítva évnegyedenként kell felterjesztetni érvényesítés végett

A kimutatási minta rovatai a következők:

1. folyószám; 2. a felszámító: *a)* neve, *b)* hivatali állása; 3. a kiküldetés tárgya; 4. a kiküldetési rendelvénnyel: *a)* keltetve, *b)* száma; 5. a kiküldetés foganatosításának napja; 6. a kiküldetés történt: *a)* honnan? *b)* hová? 7. a költségjegyzék: *a)* kiállításának, *b)* benyújtásának napja; 8. a hatóság iktató száma; 9. felszámított... frt... kr.; 10. érvényesített... frt... kr.; 11. erre előleg kiadatott... frt... kr.; e szerint: *a)* a felszámítónak még kifizetendő... frt... kr.; *b)* a felszámító által megtérítendő... frt... kr.; 13. jegyzet.

Az elnök a szabályszerű naplók bemutatása után a kiérdemelt díjak $\frac{3}{4}$ részét azonnal kifizetheti s ezt a körülményt a naplóban kitünteti. (1874. évi 17.658. I. M.)

Ugyanezt az eljárást kell követni a betétszerkesztési munkálatokra vonatkozó utinaplók tekintetében (1894. évi 3205. I. M.)

A telekkönyvi átalakítási és ezzel kapcsolatos egyéb munkálatok költségeinek utalványozása iránt évnegyedenként felterjesztetni szokott jelentések mellékletét képező költség-előirányzatok s a munkálatok előrehaladását feltüntető kimutatások szerkesztése körül a következő szabályok irányadók:

A jelzett munkálatokkal kapcsolatos rendes, időszakonként visszatérő szükségletek, esetleg az illető járásbiróságok vezetőitől bekivánandó jelentések alapján, kellő időben egybeállítván és megfelelően mérlegeltetvén, az azok fedezésére szolgáló költségösszegek évnegyedenkénti előirányzata szigorú tárgyilagossággal az alábbi mintához képest állítandó össze.

A számadási kivonatoknak, úgy az illető járásbiróságok vezetői vonatkozó előterjesztéseinek a jelentéshez leendő csatolása nem szükséges.

Esetleges rendkívüli szükségletek költségei a csatolt mintának megfelelően szerkesztett előirányzatba nem veendők fel, hanem azok engedélyezése, úgy a költségek utalványozása kellő indokolás mellett a jelentésben külön kérelmezendő. Ugyanez áll a munkálatok költségeivel kapcsolatos egyéb esetleges kérelmekre nézve is, azonban másoló vagy átalakító díjnyokok felfogadásának engedélyezése iránt mindenkor külön kell jelentést tenni.

A munkálatok előrehaladására és a díjnyokok működésére vonatkozó adatok röviden, mindazonáltal szabatosan az alábbi mintához képest szerkesztett kimutatásba foglalandók egybe olyképp, hogy ez a törvényszék területén folyamatban levő munkálatok mindenkor állásának könnyen áttekinthető hű képét tüntesse elő. A mennyiben azonban az ebben foglalt adatok egyike vagy másika bővebb magyarázatot vagy indokolást igényelne, ezt a jelentésben kell előterjesztetni. (1895. évi 51.376. I. M.)

Ügyészségek gazdasági ügyei.

A kir. főügyészségek és kir. ügyészségek költségvetése.

A miniszterium az állami költségvetés azon czimeit, a melyek a főügyészségek és kir. ügyészségek költségelőirányzatát tartalmazzák, az állami költségvetést tárgyzó törvény kihirdetése után a kir. főügyészségeknek külön kimutatásban évenként megküldi.

Az eként közlendő kimutatások az egyes rovatoknak megfelelőleg kitüntetik a törvényhozás által valamennyi főügyészség, illetve a kir. ügyészségek részére egy főösszegben megállapított összköltséget, valamint még külön az összes költségeknek részletét is, a melynek keretén belül az illető kir. főügyészségek közvetlen rendelkezési és utalványozási jogot gyakorolnak.

Ezen utalványozási jog a kir. főügyészek kezében esetleg visszavonható, átruházott jogosítványt képezvén, az a szigorú takarékoság követelményeinek figyelembe tartásával gyakorlandó és az utalványozás tárgyát képező összeg csakis a meghatározott czélokra használható fel.

Ha az állami költségvetési törvény az előző év végéig meg nem alkottatik s ennek következtében a kir. főügyészeknek a fentebb említett kimutatás el nem küldhető, a kir. főügyészek utalványozási jogukat az előző év költségvetésének és annak alapján velök közölt kimutatásnak keretén belül gyakorolhatják, de a kimutatásban foglalt összegnek csak azon hányada erejéig, a mely az egész évi összegből azon időtartamra esik, a melyre a törvényhozás a közterhek viseléséről és a fedezendő állami kiadásokról szóló törvényben a miniszteriumnak felhatalmazást adott.

Az egyes költségvetési rovatok terhére a kir. főügyészségek a következő korlátok közt eszközölhetnek utalványozásokat a kir. igazságügyminiszterium számvevőségének utján.

Kir. főügyészségek.

Fizetések és lakpénzek.

Ezen rovat terhére a kir. igazságügyminiszterium csakis a kir. főügyészek fizetését és lakpénzét utalványozza és szünteti meg, a kir. főügyészségek egyéb összes személyzetének fizetését és lakpénzét pedig a kinevezési okmány tartalmához képest és a szabályszerű időpontok figyelembe vételével az illető kir. főügyészek utalványozzák és annak idején meg is szüntetik.

Ugyanezen rovat terhére esnek a fizetési előlegek.

Szolgák ruhailletményei.

A főügyészségi szolgák ruhailletményét a kir. főügyészek utalványozzák, a tényleg alkalmazásban lévő szolgaszemélyzet létszámának megfelelően.

A főügyészségi szolgák a kir. ügyészségi szolgákéhoz hasonló egyenruhát kötelesek viselni és valamely országos letartóztatási intézetben megrendelt egyenruházattal természetben láttatnak el. Az egyenruházat árát a kir. főügyészek közvetlenül az illető letartóztatási intézet részére utalványozzák, a szolgaszemélyzet tagjainak pedig évenként december hóban csakis az általános összeg maradványa utalványozandó. Azon szolgák részére, a kiknek valamely esztendőben ruházatra csak csekély mértékben van szüksége, a pénzfelesleg utólagos negyedévi részletekben utalványozható.

Jutalmak és segélyek.

A kir. főügyészek a jutalom és segélyösszegekből többet sohase engedélyezzenek és utalványozzanak, mint a mennyi a rendelkezésükre bocsátott pénzalapból arányos felosztás mellett az évből már tényleg lefolyt időszakra esik s jutalmat és segélyösszeget az igazságügyminiszterium előleges jóváhagyása kikérése nélkül csakis a kezelő- és szolgaszemélyzet részére engedélyezzenek.

Hivatali és irodai költségek. Utazási költségek.

A főügyészségek hivatali és irodai, valamint utazási költségeit a kir. igazságügyminiszterium előleges időszaki részletekben utalványozza és bocsátja a kir. főügyészek rendelkezésére.

Kir. ügyészségek.

Fizetések. fizetésemelkedés és lakbérek. Tiszti és működési pótlékok.

E két rovat terhére a kinevezési, előléptetési, illetve részeltetési okmányok tartalmához képest és a szabályszerű időpontok figyelembe vételével a kir. főügyészek eszközlik az utalványozást, valamint a járandóságok megszüntetését is.

Ugyancsak a kir. főügyészek engedélyeznek és utalványoznak e rovatok elsejének terhére fizetési előlegeket is.

Orvosok és lelkészek illetményei.

Ezen rovat terhére utalványoztatnak a kir. főügyészek által a megállapított jutalomdíjjal állandóan alkalmazott fogházi orvosok, lelkészek és tanítók díjai és pedig a fogházi orvosok díjai utólagos havi részletekben, a lelkészek és tanítók díjai pedig utólagos félévi részletekben.

A fogházi orvosok jutalomdíját a megbizással egyidejűleg a kir. igazságügyi miniszter esetről-esetre állapítja meg.

Az ezidő szerint egyénileg megállapított lelkészi és tanítói díjak összegének változtatása csak az igazságügyminiszterium előleges engedélyével következhetik be.

Ugyane rovat terhére esnek s az igazságügyminiszterium számvevőségének előleges érvényesítési eljárása alapján a kir. főügyészek által utalványoztatnak azon orvosi díjak is, a melyek nem állandóan alkalmazott orvosok által a fogházakban tett egyes látogatások és segélynyújtások alapján felszámítatnak.

Mindegyik kir. főügyész tudomással birván a hatósága területén állandóan alkalmazott fogházi orvosok, lelkészek és tanítók részére megállapított díjak egész évi összegéről, az állandó alkalmazás nélküli orvosok díjazására csak azon összeg erejéig utalványozhat, mely az állandó díjnak az előírányzott részletösszezből való levonása után a legutóbb említett célra, vagyis az állandó alkalmazás nélküli orvosok díjazására fenmarad.

Szolgák ruhailletményei.

E rovat terhére a kir. főügyészek eszközlik az engedélyezést és utalványozzák az összeget a kir. ügyészek kezeihez.

A fogházöröket az egyenruházatra előírányzott illetményből netalán megmaradó felesleg nem illeti meg.

Jutalmak és segélyek.

E rovat terhére a kir. főügyészek eszközlik az engedélyezést és utalványozást.

Házbérek.

A kir. ügyészségek hivatali és fogházhelyiségeiért a kir. igazságügyminiszterium jóváhagyásával megkötött szerződések alapján fizetendő házbérösszegeket a kir. főügyészek e rovat terhére utalványozzák és szüntetik meg a bérlet lejártával.

Épületek fentartása.

Minthogy azon kiadások, a melyek e rovat terhére esnek, az egyes kir. főügyészségek közt még csak előirányzatilag sem osztathatók fel, sőt egy és ugyanazon kir. főügyészség területén is évről-évre változók, ennél fogva az ezen rovat alatt előirányzott összeg feletti rendelkezés és utalványozási jog a kir. igazságügyminiszterium részére tartatik fenn.

Hivatali és irodai költségek.

Az egyes kir. ügyészségek hivatali és irodai költségeinek fedezésére szolgáló átalányt, az e czímen rendelkezésükre bocsátott összeg keretén belül, a kir. főügyészek állapítják meg és utalványozzák.

A nyomtatványokért, valamint a hivatalos lapért, a „Rendeletek Tára”-ért és esetleg még más szakmunkákért fizetendő összegeket is a kir. ügyészségek a kezeikhez utalványozott átalányból kötelesek kiegyenlíteni és pedig a hivatalos lapért járó előfizetési díjat előzetesen, a nyomtatványok és „Rendeletek Tára”-nak, valamint egyéb szakmunkáknak árát pedig a számla vétele után legkésőbb 8 nap alatt.

A kir. ügyészségek hivatali és irodai költségeinek törvényhozásilag megállapított főösszegéből a kir. igazságügyminiszterium csak egy csekély hányadot tart vissza a végből, hogy e hányaddal az új butorok és leltári tárgyak beszerzéséről gondoskodhassék. Ennél fogva a kir. ügyészek az irodai átalányból az összes e téren felmerülő költségeiket, az új butorok beszerzésének egyedüli kivételével, önmaguk tartoznak fedezni s az átalányozás természetének megfelelőleg irodai átalányuk utólagos pótlása és kiegészítése nem fog engedélyeztetni.

Bűnügyi költségek.

Az ezen rovat alatt előirányzott összegeket a kir. igazságügyminiszterium időszaki részletekben utalványozza az egyes kir. ügyészségek részére.

A fogházaknál felmerülő gyógyszer számlák közvetlenül a kir. igazságügyminiszterium számvevőségéhez küldendők be évnegyedenként, s az érvényesítési záradékkal ellátott ilyen számlákat is közvetlenül a számvevőség küldi vissza kiegyenlítés végett az illető kir. ügyészséghez.

Fogházi szerelvények (rabruhák, butorok stb.) a kir. ügyészségek által előleges engedély kikérése nélkül is beszerezhetők, de csak az alapkimutatásban kitett mennyiség keretén belül s azon feltétel alatt, ha ez által a rendelkezésre bocsátott átalány tul nem hágatik.

A hasznavehetetlenné vált fogházi szerelvények jegyzéke leltári kivonat alakjában, a darabszám és érték kitüntetése mellett, a törlés engedélyezése végett, minden év utolsó negyedében a kir. igazságügyminiszterium számvevőségéhez felterjesztendő. A törlés csakis a számvevőség által átvizsgált s helyesnek talált jegyzék alapján eszközölhető, minek megtörténtével az illető törlési jegyzék az évi számadások kíséretében felterjesztendő pótleltárhoz csatolandó.

Hivatalos utazások.

Az egyes kir. ügyészségeknél előforduló, de nem helyettesítésekből származó hivatalos utazások költségeinek fedezésére szolgáló átalányt az e czímen rendelkezésükre bocsátott összeg keretén belül a kir. főügyészek állapítják meg és utalványozzák.

A kir. főügyészek szigorúan felügyelni kötelesek arra, hogy a hivatalos utazások lehető legkisebb mérvre szoríttassanak s a szükségtelen utazások mellőztessenek, mert a kir. ügyészségek utazási átalányának utólagos kiegészítése és pótlása a jövőben szintén nem fog engedélyeztetni.

A helyettesítésekből eredő utiszámlák a kir. igazságügyminiszteriumhoz terjesztendők fel utalványozás végett.

(1892. évi 14.961. l. M.)

Ügyesszések irodaátalánya.

Általános szabályok.

Az irodaátalány terhére eső irodai szükségletek három osztályba tartoznak:

- I. felszerelvények.
- II. anyagszerek.
- III. munkálatok.

Ha a hasznavehetetlenné vált felszerelvények pótlása szükséges, ezeket a leltár keretén belül, a kir. ügyész engedélykérés nélkül szerzi be.

Hasonló módon teljesíteti a javítási, tisztogatási és tatarozási munkálatokat is.

A pénzszerény, pecsétnyomó és átbélyegző beszerzése és javítása a minisztérium útján történik.

Az említett szerelvényeket és munkálatokat, ha azok előirányzott költsége a 100 koronát meghaladja, rendszerint árlejtés és az annak alapján kötött szerződés által engedélykérés nélkül kell biztosítani s az eredeti szerződéseket az árlejtési jegyzőkönyvvel együtt a számadáshoz csatolni. A szerződések két-két hiteles másolatát félévenként a minisztériumhoz fel kell terjeszteni.

Ha a vállalkozási összeg a 100 koronát meg nem haladja, vagy az árlejtés eredményre nem vezetett, a szállítást vagy munkálatot magánalku útján számla, illetőleg ha a kiadás 100 koronát meghalad, szerződés mellett fogatosítja az ügyész. s ez esetben az általányszámadáshoz csatolt számlák és szerződések mellé a szerelvény, anyag, vagy munkabér helyi középárát igazoló helyhatósági bizonyítványt is mellékelni kell. A szerződések két-két hiteles másolatának félévenként való felterjesztése ily esetekben is szükséges.

A törvényszéki, járásbirósági és ügyességi hivatali, valamint fogházi helyiségek számára szükséges tüzelő és világítási anyag szállítása iránt az árlejtés egyszerre és együttesen tartandó s a szerződést a kir. törvényszéki elnök, de az ügyész hozzájárulásával köti meg.

A mennyiben az érintett szükségletek beszerzése árlejtés útján biztosítható nem lenne, a törvényszéki elnök az ügyésszel egyetértőleg kézi bevásárlás útján fog a szükséglet beszerzéséről gondoskodni, ez esetben az ügyész is ki fogja tüntetni az illető általányszámadásokban, hogy az árlejtés

eredményre nem vezetett és hogy a beszerzési ár a helyi áraknak megfelel.

A közösen biztosított anyagok szállítására vonatkozó szerződések másolatainak felterjesztéséről a törvényszéki elnök gondoskodik.

Az irodai átalány keretén belül a díjnokok s a napidíjas szolgák felfogadása iránt, engedély kikérése nélkül, a felmerülő szükséghez képest az ügyész saját hatáskörében intézkedhetik.

Ugy az irodai, valamint a rabtartási szükségletek fedezésére a szükséges átalányokat féléves részletekben kapja az ügyész. Az ekként nyújtott hitelt azonban csak a felmerülő szükséghez képest a legnagyobb takarékoság szem előtt tartásával vegye igénybe, és ha akár a számadások vizsgálata, akár esetről-esetre kiküldendő miniszteri biztos jelentése alapján az tapasztaltatnék, hogy az ügyész felesleges pénzkészletet tartott ügyészi pénztárában, egyéb következményeken kívül annak törvényes kamatainak megfizetése az ügyészt minden körülmények közt terhelné.

Az ügyész czélszerűen fog eljárni, ha előlegesen hozzátöltöleges költségelőirányzatot készít, illetve a kir. járásbiróságok által készített és ezek alapján az összes költségelőirányzatot akként állítja össze, hogy a rendelkezésére bocsátott átalányból azok fedezhetők legyenek.

A kéménysepertetési költségeket a rabtartási átalányból kell kifizetni, és pedig az érvényben levő szerződés eredeti példányának (esetleg az árlejtési jegyzőkönyvnek) csatolása mellett. Ha pedig a helyi viszonyoknak megfelelően számla mellett teljesítettik a kéményseprés, oly számla alapján, melyen a munka teljesítése és a hatóság által igazolandó az, hogy a felszámított munkabér a helyi, illetőleg hatósági-lag megállapított áraknak megfelel.

(1880. évi 36.417., 1884. évi 50.703. I. M.)

Átalánypótlás.

Az átalányok pótlása iránt előterjesztett kérelmeket, a főügyészség mellőzésével közvetlenül kell felküldeni. (1885. évi 27.045. I. M.)

A kir. ügyészek a rendelkezésükre bocsátott átalányból csak a szükségletnek megfelelő összeget veszik igénybe, a többi pedig az adóhivatalban hagyják s azt még az év végén sem kell kivenniök és nyugtázniok. (1888. évi 10.696. I. M.)

A hasznavehetlenné vált kir. ügyészégi irodai és fogházi, valamint a kir. járásbírószági fogházi butorok és szerelvények törlése.

A törlési jegyzékbe felveendő butorok vagy felszerelési tárgyak használhatlan és javíthatatlan volta rendszerint szakbeli iparos által igazolandó. Hogy pedig ezen működés költséggel ne járjon, a hasznavehetlen tárgyak kiszemelése a szükséges javításokkal egy időben eszközzendő és pedig oly módon, hogy a fent említett butorok vagy szerelvények a javítás eszközzésére meghívott iparosok közbejöttével az év vége felé szemle alá veendő, azok közül a teljesen hasznavehetlenné vált tárgyak jegyzékbe foglalandók, a mely jegyzék a javítással megbízott iparos által is aláírandó és az év utolsó negyedében a kir. igazságügyminiszterium számvevőségéhez beküldendő törlési kimutatáshoz csatolandó.

A mennyiben az említett szakértők — javítási munkák hiányában — ezen működést nem lennének hajlandók díjazás nélkül teljesíteni, azok az irodai, illetőleg bűnügyi átalány terhére naponként legfeljebb 2 frtig terjedhető díjazásban részesíthetők. (1896. évi 26.643. I. M.)

Számadás.

Az átalányösszeg a következő csoportok szerint van felosztva:

1. Butorzat és leltári tárgyak fentartása.
2. Írószer és irodai anyagkellékek.
3. Papír, litografiai és könyvkötési költségek.
4. Fűtés, világítás és tisztaság fentartása.
5. Díjnokok napidijai.

Az irodai átalány egyes csoportjai közt átruházásnak van helye.

Az irodaátalányról, házi használatra, okmányolt pénznaplót kell ugyan vezetni, de annak számvevői felülvizsgálat végett való felterjesztése nem szükséges, azonban, hogy a főügyésznek a tényleges kiadásokról és a maradványról tájékozása legyen, az év végén a számadás végösszegeit hozzá be kell jelenteni.

Személyváltozás esetében elszámolást kell megejteni.

Az irodai butorzatnak és leltári tárgyaknak újból való beszerzését s a költségek utalványozását a főügyész útján az igazságügyi minisztertől kell kérni. (1890. évi 5608. I. M.)

Az irodai szerelvények gyarapodásáról és apadásáról minden év végével pótleltárt kell a miniszteri számvevőséghez küldeni, a teljes leltár felterjesztése csak minden ötödik évben szükséges. (1890. évi 27.104. I. M.)

Az irodaátalány-számadás rovatai a következők:

I. Bevétel:

1. Folyószám. 2. Okmányszám. 3. Kelet. 4. Tárgy.
5. Összeg.

II. Kiadás:

1. Folyószám. 2. Okmányszám. 3. Tárgy. 4. Butorzat és leltári tárgyak fentartása . . . kor. . . . fill. 5. Írószer és irodai anyagszerkelek . . . kor. . . . fill. 6. Papir, litografiai és könyvkötési költségek . . . kor. . . . fill. 7. Fűtés, világítás és tisztaság fentartása . . . kor. . . . fill. 8. Díjnokok napi-dija . . . kor. . . . fill. 9. Összesen . . . kor. . . . fill.

Az írószerekről és irodai anyagokról ezenkívül épen olyan számadást kell vezetni, mint a milyen a törvényszékeknél és járásbíróságoknál van.

Ez a számadás is csak házi használatra készül.

A nyomtatványokról következő számadást kell vezetni:

1. Folyószám.
2. Mellékletek száma.
3. Az adatok megnevezése.
4. Raktárszám. (Alrovatok 1., 2., 3. stb.) 100 ives konc.

Alul kelet és aláírás.

E kimutatásban: I. Bevétel alatt a múlt évi maradványt és a folyó évben szállított anyagot, II. Kiadás alatt a különböző hatóságoknak kiadott mennyiséget és III. Egyeztetés alatt az összes bevételt és összes kiadást és ezek különbözeteiként mutatózó maradványt kell feltüntetni.

Az egyes raktárszámu nyomtatványok elszámolása 100 ives koncokban, az ivenek pedig törtalakban a koncrovat alatt való feljegyzése által történik.

A kiadás elszámolásánál az összes fogyasztást az illető egyének elismervényének csatolása mellett egy tétel alatt kell feltüntetni.

Ezt a számadást sem kell felülvizsgálás végett felterjeszteni. (1885. évi 28.850. I. M.)

Bűnügyi költség.

Általános határozatok.

Bűnügyi költségek alatt értendők a nyomozástól kezdve a büntetés végrehajtásának befejezéseig az államkincstárból előlegezett, továbbá a magánvádlónak készkiadásban okozott szükséges költségek, valamint a magánvádló és a terhelt képviselőjének és a védőnek megfelelő díja és készkiadásai is.

A bűnügyi költségeket, kivéve azokat, melyeket a magánvád és a terhelt képviselője, illetőleg védelme okozott, megtérítés fentartásával az államkincstár előlegezi.

A büntető ítéletben, a büntető parancsban, valamint a vádindítványt elutasító, vagy a bűnvádi eljárást megszüntető végzésben ki kell mondani, hogy a bűnügyi költségeket ki vagy kik és az addig felmerülteket, a mennyiben megállapításuk nem függ más hatóság intézkedéseitől, mily összegben, illetőleg minő arányban kötelesek megtéríteni.

Ha az eljárásba bíróság még nem folyt be, a nyomozás teljesítése folytán felmerült költségeket, a mennyiben ezek megállapításának szüksége merül fel, az a bíróság állapítja meg, mely az ügyben eljárni illetékes volna.

Ha a bíróság a vádlottat bűnösnek mondta ki, a bűnügyi költségeket a vádlott köteles megtéríteni.

Ha az elítélt több bűncselekmény miatt állott bűnvádi eljárás alatt és a különválasztás lehetséges, csak ama bűncselekményre vonatkozó költségeket kell viselnie, melyben bűnösnek mondták ki.

Ha az elítélt az ítéletnek jogerőre emelkedése előtt meghal, az előlegezett bűnügyi költségeket az államkincstár viseli. Az elítélt halála előtt jogerőre emelkedett ítéletben az elítélt ellen megállapított bűnügyi költségek a hagyaték erejéig, örököseitől hajtandók be.

Ha a bíróság a válottat nem mondja ki bűnösnek, akkor a bűnügyi költségek, kivéve azokat, melyek a magánvád képviselőjével és a terhelt védelmével jártak, rendszerint az államkincstárt terhelik.

Mindazáltal, ha az eljárás egyedül magánvád alapján folyt, vagy ha azt a magánindítványnak visszavonása miatt szüntették meg, a bűnügyi költségeket az előbbi esetben a magánvádló, az utóbbiban a magánindítványra jogosult köteles megtéríteni.

Több magánvádló vagy több magánindítványra jogosult az okozott költségekért egyetemleges felelősséggel tartozik, de a bíróság a körülményekhez képest megállapíthatja a felelősség arányát.

A felmentett, illetőleg az, aki ellen a bűnvádi eljárást megszüntették, csak a védelmével járt és a vétkes mulasztásával okozott költségekben marasztalható el.

A kir. ügyészség a bűnügyi költségek megtérítésére nem kötelezhető. (B. P. 479—482.)

Tanudíj.

A tanu követelheti megjelenésével járó szükséges utiköltségeinek megtérítését.

Napi vagy heti bérből élőknek ezenfelül még igényük van az utazáshoz és kihallgatáshoz kívánt időnek és rendes keresetőknek megfelelő kárpótlásra.

Más tanuk, ha kihallgatásuk lakóhelyükön kívül nyolcz kilométerre eső helyen történik, állásukhoz mért ellátási díjat követelhetnek.

Ez igényeket, megszűnésüknek és az igazolás kizárásának terhe alatt, a kihallgatáskor vagy ettől számított két nap alatt kell bejelenteni.

A magánvádló részére tanudíj vagy utiköltség nem állapítható meg, más sértettnek pedig csak akkor van ezekre igénye, ha tanukép idézték meg. (B. P. 223.)

Szakértők díja.

Rendes évi általánynyal nem díjazott:

orvostudorok	}	napidíja 8 korona.
vegyészek		
mérnökök		

sebészek }
 állatorvosok } napidija 4 korona.

Rendes évi általánynyal díjazott börtönorvosok napidija az esetben, ha működésük a börtönön vagy fogházon kívül véte-
 tik igénybe, ugyanannyi mint más orvosé.

Ezen szakértők azon fuvarilletményben részesülnek, mint az elsőfolyamodásu törvényszéki bírák.

Rendes államhivatalban levő azon szakértők, kiknek hivatali kötelességük a szaktudományukra vonatkozó ügyek-
 ben vizsgálatokat eszközölni s véleményt adni, ha a bírósá-
 gok által szakértőül alkalmaztatnak, ezért működési díjra igényt
 nem tarthatnak, s részükre napidij és utazási költség is csak
 székhelyükről történt elutazás esetében állapítandó meg; ugy-
 szintén:

az évi járandósággal díjazott börtönorvosoknak — habár
 ők nem rendes államtisztviselők — azon esetekben, ha a
 gyógykezelésük alatti börtönben vagy fogházban letartóztatott
 fogolyra nézve a kir. ügyész megbízása folytán börtönorvosi
 minőségben teljesítenek szakértő vizsgálatot, ezért az alább
 részletezett működési díjak nem járnak.

Rendes államhivatalban nem álló szakértők részére bün-
 fenytő ügyekben az esetleges napidijon és fuvarilletményen
 felül rendszerint a következő működési díjak állapítandók
 meg:

1. Elmebetegek megfigyelése na-
 ponként . . . . . 2 kor.
- E tekintetben adott vélemény . . . 6 kor.-tól 10 kor.-ig.

Az elmebetegség gyanuja alatt álló
 egynél több egyén megfigyeléséért, a
 mennyiben a megfigyelés ugyanazon
 a napon történik, az első egyén meg-
 figyeléséért 2 korona, minden további
 egyén megfigyelése után pedig 1 korona
 díj illeti a rendes államhivatalban nem
 álló szakértőt.

2. Bonczolásért s a vizsgálatvezető
 orvossal együttes véleményéért orvos-
 tudornak . . . . . 10 kor.

3. Bonczvizsgálat vezetéséért, el-
 lenőrzésért, lelet és vélemény szerkesz-
 téseért . . . . . 10 kor.-tól 14 kor.-ig.

4. A bonczoló orvosnak lényegesen eltérő külön vélemény szerkesztéseért . . . . . 6 kor.
5. Ha a vizsgálat rothadt hullán foganatosittatik, a meghatározott illetéken felül . . . . . 6 kor.
6. Csecsemők bonczolásaért, a tüdőpróba eszközzésével vagy a nélkül . . . . . 8 kor. 40 fill.
7. Erőszakos nemiközösülés, megfertőztetés vagy fajtalanság esetében a vizsgálatért . . . . . 6 kor.
8. A nőnek megvizsgálásaért magzat elhajtása miatti gyanu esetében . . . . . 4 kor.-tól 10 kor.-ig.
9. A kitett csecsemő megvizsgálásaért :
- a) ha élve találtatott . . . . . 4 kor. 20 fill.
- b) ha halva találtatott és bonczoltatott . . . . . 8 kor. 40 fill.
10. Súlyosan megsértettnek vagy megsebesítettnek megvizsgálásaért . . . . . 4 kor.-tól 10 kor.-ig.
11. Könnyű testi sértés megvizsgálásaért . . . . . 2 kor.-tól 4 kor.-ig.
12. Vizsgálat alatti egyén testalkatának testi fogyatzozása tekintetében való megvizsgálásaért . . . . . 1 kor.-tól 4 kor.-ig.
13. Nővizsgálás a szülés eltitkolása miatt és terhes nő megvizsgálása . . . . . 2 kor.-tól 4 kor.-ig.
14. Idétlen magzat megvizsgálásaért . . . . . 2 kor.-tól 4 kor.-ig.
15. Végtárgyaláson szakértő minőségben való jelentéseért az orvos díja :
- a) fél napra . . . . . 6 kor.
- b) egész napra . . . . . 10 kor.
- c) minden következő fél napra . . . . . 4 kor.
- A 4 óránál kevesebb ideig tartott elfoglaltság fél napnak, 4 órán tul történt elfoglaltság egész napi működésül számítandó.
- A 6—15. pontok alatt foglalt működési díjakban a vizsgálat következtében adott szakértői vélemény díja is benne foglaltatik.

Ha a fentebbi működések seborvos által teljesítettnek,

ezek a kitett illetéknek felét. a bábák pedig annak egy harmadát igényelhetik.

Ha a büntett minősítésére vagy a tettes felfedezésére a pontos helyrajz lényeges befolyással van, s ha e célból mérnöki működés vétetik igénybe, a mérnök működési díja, valamint az alkalmazott szakértők működési díja, mindazon esetekben, melyek a fentebbi részletezésben nem foglaltatnak, a működés minőségének s a megbízatás mikénti foganatosításának tekintetbevételével és a fentebb részletezett díjazások ráviteles alkalmazásával, esetenként állapittatik meg.

Olyan szakértő működéseknek, melyek a közérdek szempontjából is nagyfontosságúak, vagy a melyeknek foganatosítása rendkívüli teherrel jár, avagy a szakértők részéről sok anyagi áldozatot igényelt, a fentebb részletezett illetéknél magasabb összeggel leendő díjaztatása iránt az igazságügyi miniszterhez indokolt javaslatot tenni, a kir. törvényszék elnöke, a kir. ügyész meghallgatásával jogosítva van. Minden ily esetben a méltányosnak vélt díj mennyisége javaslatba hozandó.

Halálítélet végrehajtása alkalmával a bakó díja 30 kor. és mindenik segédének 6 kor.

Ha a halálítélet a bakó rendes lakhelyén kívül hajtatik végre, annak szabályszerű mértföldpénz és — tekintet nélkül segédei számára — naponként 6 kor. élelmi díj fizetendő.

Kezelés és eljárás.

A bünvádi átalányt az egész törvényszéki területre nézve az illető kir. ügyész kezeli, s erről számadási naplót vezet.

A kir. ügyész a kezelésére bizott bünvádi eljárási átalányból a kir. járásbiráknak az előttük felmerülő bünvádi eljárási költségek fedezhetése végett belátása szerint adhat összegeket; ily esetben a kir. járásbíró által vezetett számadási napló, mint alszámadás, a kir. ügyész számadásának kiegészítő részét képezi.

A kir. járásbírák a kezelésökre bizott átalányrésznek kimerülése esetében, ennek kiegészítését az illető kir. ügyész-nél szorgalmazzák; a kir. ügyész pedig a kezéhez utalványozott átalány kimerülése esetében a szükséges kiegészítés végett az igazságügyi miniszterhez tesz számadási naplókivonattal s a valószínű szükséglet indokolt kimutatásával felszerelt előterjesztést.

A kir. ügyész, valamint az átalányrészleteket kezelő járásbírók a bünvádi eljárás folytán felmerült költségeket véglegesen csak a miniszterium vagy az e részben megbízott illetékes bíróság utalványára fizetik ki és számolják el.

Az igazságügyminiszterium által utalványoztatnak:

a) a kir. bíróságok és ügyészségek tagjainak, a szakértőknek, szolgálknak, közbiztonsági közegeknek és börtönőröknek napidíj és fuvarilletményei;

b) a szakértő vegyészek és gyógyszerészek napidíja, fuvarilletménye és működési jutalma;

c) a bünvádi eljárás folytán igénybevett katonaság illetménye;

d) a rendkívüli szakértői díjak; és

e) a haláltétele végrehajtása által felmerült költségek.

Az igazságügyi miniszter utalványozási hatásköréhez tartozó követelésekről kiállított számlák, szabályszerűen igazolva, a működés bevégzésétől, vagy ha utazás történt, a visszaérkezés napjától számított két hét alatt a kir. ügyésznél beadandók.

A megszabott határidő alatt be nem adott számla alapján igényelhető követelés többé nem érvényesíthető.

Vegyészek és gyógyszerészek vegyvizsgálati számláival, a műelet és vélemény hivatalos másolata s fontosabb esetekben az ügyiratok kivonata is mellékelten felterjesztendők.

A kir. törvényszék elnöke számláját közvetlenül a miniszteriumhoz terjeszti fel.

A kiküldetés szüksége, annak foganatosítása és az eltöltött napok száma, valamint azon kivételes eset, ha a vidékbeli közlekedési eszközök közül a legjutányosabb használatát a körülmények nem engednék meg, a kiküldő által, a mértföldtávolság pedig az illető állammérnök, vagy a köztörvényhatósági mérnök által igazolandó.

A törvényszék határozata következtében foganatosított kiküldetések a törvényszéki határozat mellékelése által igazolhatnának.

Azon esetre, ha a törvényszéki területre nézve a mértföldtávolság hiteles kimutatása a miniszteriumhoz felterjesztett, az illető járásbíró vagy törvényszéki elnök a mértfölddek számát is igazolhatja.

A kir. ügyész számláját az ugyanazon bünvádi ügyben eljáró vizsgálóbíró igazolja.

A kir. bíróságok által utalványoztatnak:

- a) a tanuk napidija és fuvarilletménye;
- b) a szakértők működési díja, a vegyészek és gyógy-szerészek működési díjának kivételével;
- c) a tolmácsok illetményei.

Végtárgyalás alkalmával felmerült költségek, valamint a törvényszék megidézése következtében történt tanuskodás vagy működés díjai a törvényszék elnöke által állapittatnak meg és utalványoztatnak.

A kir. ügyész köteles a kir. bíróságok utalványát, ha a megállapított összegeket túl magasnak vagy bármi okból indokolhatatlannak találná, kifizetés előtt, észrevételei és véleménye kíséretében, felülvizsgálás, illetőleg újabb megállapítás végett a törvényszékhez bemutatni.

A törvényszék által újabban utalványozott összeg azonnal kifizetendő, az utalvánnyal együtt azonban az észrevételek is a számadáshoz csatolandók.

Ugyanazon felülvizsgálási hatáskör, az albirák által utalványozott követelésekre nézve az átalányrészletet kezelő járásbirákat is megilleti.

A tanuk vagy szakértők, kik a törvényszéki elnök, a vizsgálóbíró, felülvizsgálat esetén a járásbíró által megállapított összeggel megelégedve nincsenek, a törvényszék felülvizsgálatát szintén igénybe vehetik, a törvényszék ily esetekben mindannyiszor a kir. ügyész meghallgatásával határoz.

A fuvarilletmény bélyegilletéknek nem tárgya.

A felügyelet és ellenőrzés e tekintetben a vizsgálóbírót, az eljáró elsőfoku bíróság elnökét s a kir. ügyészt egyaránt terheli.

Számadás.

A bünvádi átalány kezeléséről vezetett számadási napló minden év december végével bezáratik s ugyanakkor záratnak be a nyilvántartási jegyzékek is.

A számadási napló és a nyilvántartási jegyzékek eredeti példányai a számadónál maradnak, hivatalos másolataik pedig az eredeti okiratokkal felszerelve a számadás bezárásától számított 15 nap alatt a kir. ügyész által közvetlenül az igazságügyminiszteriumhoz felterjesztendők.

A kir. járásbirák által vezetett alszámadásokat a kir.

ügyész, kapcsolatosan saját számadásaival, egyszerre és együttesen terjeszti fel.

A számadás bevétel tételei — ha lehetséges — ellennyugtákkal, a kiadási tételek pedig utalványozott számlákkal, nyugtákkal s más okiratokkal igazolandók.

Azon összegeket, melyek a számadási naplónak az év végével történt bezárása alkalmával fel nem használtattak, a járásbírák a kir. ügyészhez, a kir. ügyész pedig a maradványok összegét az illető kir. adóhivatalhoz szállítják be, s ezt számodásukban az ügyész elismervényével, illetőleg a kir. adóhivatal ellennyugtájával igazolják.

A bűnvádi eljárási és rabtartási átalányok, valamint a fegyelmi eljárás költségei „bűnügyi költségek” czime alatt egy számadás tárgyát képezik.

A számadás két főrészt öszlik. (A. és B.) Az A. lapon a másodfoku tárgyalás költségeit és az esküdtbíróság megalkotásából és működéséből felmerülő költségeket, a B. lapon pedig a többi költséget kell elszámolni.

Az utalványokon fel kell tüntetni, hogy a költség másodfoku vagy esküdtbírószági tárgyaláson merült fel. Ha ennek feltüntetését a bíróság elmulasztaná, akkor a tárgyaló ügyész-ségi tag köteles azt az említett utalványon megjegyezni.

A kiadások első pénzrovatában számolandók el a bűnvádi és fegyelmi eljárás alkalmából felmerülő összes költségek.

A bűnvádi és fegyelmi eljárás, valamint a letartóztatottak szállítása alkalmával felmerülő utiszámlákat, a számadó kir. ügyész vagy járásbíró a fennálló szabályoknak megfelelően történt helyesbítés és láttamozás után azonnal teljesen kifizeti; netáni túlfizetésekért első sorban a számlatevő, másodsorban a számadó felelős.

A számadó esetleges törlései ellen a számlatevő írásban észrevételt tehet, mely a végleges érvényesítésnél, lehető figyelembe vétel végett, az utiszámlához csatolandó.

Az év első felében kifizetett utiszámlák végleges érvényesítés végett július hóban jegyzék mellett a számvevőséghez küldendők; kivéve a csendőrségi számlákat, melyeket az illetékes csendőrségi számvivő már a kifizetés előtt érvényesített.

A visszaérkezett első félévi utiszámlák az átalány számadáshoz csatolandók.

Az év második felében kifizetett utiszámlák végleges érvényesítés nélkül csatoltatnak a számadáshoz.

A bűnvádi és fegyelmi eljárás folyamán felmerülő uti-számlák a kiadások első, a rabszállítások alkalmából felmerülők pedig azok 4-ik pénzrovata alatt számolandók el.

A leltári tárgyak fentartási költségei az „Egyéb szükségletek” rovata alatt számolandók el.

(1874. évi 7626., 1890. évi 5608., 1899. évi 2661. és 1899. évi 71.460. l. M.)

A bűnügyi költség számadás mintája:

I. Bevétel.

1. Tételszám. 2. A mellékletek száma. 3. A bevétel kelte. 4. Tárgy. 5. Általány . . . kor. . . fill. 6. Egyéb . . . kor. . . fill. 7. Összesen . . kor. . . fill. 8. Jegyzet.

II. Kiadás. (A.)

1. Tételszám. 2. A mellékletek száma. 3. A kiadás kelte. 4. Tárgy. 5. Másodfoku tárgyalások költségei . . . kor. . . fill. 6. Hivatalos utazások: a) Közigazgatási tisztviselőknek . . . kor. . . fill. b) Törvényhatósági bizalmi férfiakkal . . . kor. . . fill. 7. Esküdtek: a) napidíja . . . kor. . . fill., b) utiköltsége . . . kor. . . fill. 8. Összesen . . . kor. . . fill. 9. Jegyzet.

III. Kiadás. (B.)

1. Tételszám. 2. A mellékletek száma. 3. A kiadás kelte. 4. Tárgy. 5. Eljárási költség . . . kor. . . fill. 6. Élelmezési költség . . . kor. . . fill. 7. Leltári tárgyak: a) beszerzési költsége . . . kor. . . fill., b) fentartási költsége . . . kor. . . fill. 9. Jegyzet.

Bűnügyi költségterítmény.

Közigazgatási uton elítéltek rabtartási költsége.

Midőn a közigazgatásügyi hatóságok, megyei központi, járási vagy községi fogházhelyiség hiányában, az általok megállapított büntetés végrehajtása céljából a kir. ügyészség (járásbiróság) felügyelete alatt álló fogdát veszik igénybe, a letartóztatott egyének után felmerült tartási költségek megtérítése végett az elmarasztaló közigazgatásügyi hatósághoz kell fordulni, még pedig ott, a hol ez gyakrabban szokott előfor-

duhni, nem esetről-esetre, hanem munkakimélés szempontjából évnegyedenként pontosan összeállított kimutatás közlésével.

E kimutatás rovatai a következők: 1. Folyó szám. 2. A letartóztatott vagy elítélt neve. 3. A határozat vagy ítélet kelte és száma. 4. A letartóztatási napok száma. 5. Megtérítendő költség . . . kor. . . fill. 6. Jegyzet. (1880. évi 26.842/879., 1882. évi 1051 881. és 1884. évi 46.959. I. M.)

Az elszámolás naponként és fejenként 26 krral történik.

Azok terhére, kik önmagukat sajátjukból élelmezik, csak 10 krt kell felszámítani s ezt a körülményt a számadás „Jegyzet” rovatában megjegyezni.

A jövedéki kihágási ügyekben felmerülő költségek.

A jövedéki kihágások miatt folyamatba tett ügyekben felmerülő összes eljárási, letartóztatási, elővezetési és büntetés végrehajtási költségek — a mennyiben ezeket az elítélt meg nem téríti, illetőleg azok az elítélttől be nem hajthatók — a jövedéki birságalap feleslegeiből fedezendő, kényszerbehajtásukat pedig a kir. pénzügyigazgatóságok teljesítik.

A mennyiben jövedéki kihágási ügyekben valamely vizsgálati cselekményt a pénzügyi hatóság megkeresése folytán kivételesen kir. bíróság (pénzügyi bíraskodási joggal felruházott vagy ilyen joggal fel nem ruházott kir. törvényszék vagy kir. járásbíróság) foganatosított s az ebből felmerülő eljárási költségeket (pl. tanudijat) is a megkeresett bíróság állapította meg, ezen összegek — nehogy az azok felszámítására jogosultak a kifizetésre hosszabb időn át várakozni kényszerüljenek — a kir. járásbíróság vezetője, illetőleg a kir. ügyész által a kezelésük alatt álló bünyügyi átalányból előlegezendők.

A jövedéki kihágások miatt elrendelt vizsgálati fogság és kényszerelővezetés foganatosításának, valamint a megállapított büntetés végrehajtásának költségeit a kir. járásbírák, illetőleg a kir. ügyészek, szintén a bünyügyi átalányból előlegezzék és azokról az illetékes pénzügyigazgatóságnak negyedévenként kimutatást küldjenek meg.

E kimutatásnak a következő rovatokat kell tartalmaznia:

a) a birsági A) lajstromnak ama tételszáma, mely alatt a jövedéki kihágási eset az illető adóhivatalnál vagy pénztárnál elkönyveltetett;

b) a vizsgálati fogságban volt vagy elővezetett, avagy elítélt egyén neve és lakóhelye;

c) a vizsgálati fogságot vagy elővezetést rendelő határozatnak, illetőleg az ítéletnek kelte és száma;

d) a kihágás minősége;

e) az elítélt ellen megállapított pénzbüntetés összege;

f) a jövedéki birság-alap feleslegeiből megtérítendő összeg, nevezetesen ama költségek, melyek a vizsgálati fogság által vagy a pénzbüntetés helyett az 1883. évi XLIV. t.-cz. 108. §-a, illetve az 1883-ik évi XXIII. t.-cz. 48. §-a alapján alkalmazott vagy a külön megállapított elzárás vagy fogházbüntetés végrehajtása, esetleg az elővezetetés folytán felmerültek.

A tartási összeg naponként és fejenként az önmagukat a sajátjukból élelmezett egyének után 10 krral, az állam által élelmezett egyének után pedig 26 krral számítandó; a letartóztatás tartama, vagyis kezdetének és végének napja pedig a kimutatás f) rovatában naptárilag is kitüntetendő.

E kimutatásokat a kir. ügyészek és ezek útján a kir. járásbírák is a pénzügyigazgatósághoz leendő áttétel előtt a felmerült költségek részletes igazolására szükséges okmányokkal felszerelve a miniszterium számvevőségéhez küldjék be, a hol azok a számszaki szempontból felülvizsgálandók és érvényesítési záradékkal ellátandók.

A jövedéki kihágási ügyekben felmerülő költségeket a pénzügyi miniszter 10.000 korona évi átalányban téríti meg.

A jövedéki kihágási ügyekben felmerülő eljárási költségeket a kir. ügyészségek és járásbíróságok vezetői nem esetről-esetre, hanem negyedévenként készített és a pénzügyi igazgatósághoz a számvevőségi érvényesítés után áttett kimutatások f) rovatába a tartási, esetleg elővezetési költségektől elkülönítetten veszik fel. (1891. évi 21.426. I. M. és 1899. évi 61.156. I. M.)

Katonai személyek idézésével felmerült büntügyi költségek.

A tényleges szolgálatban álló katonáknak — tehát a m. kir. lötenyészintézetek katonai osztályának állományához tartozó egyéneknek is — tanu vagy vádlotti minőségben büntügyekben a kir. bíróságok elé állítása által fölmerült és a katonai parancsnokságok által előlegezett költségek, mely előlegezett költségek mennyisége az illető katonai vagy honvéd-kezelő bizottságok által állapítatnak meg, a fennálló szabályok és régi gyakorlat szerint a

megállapított utiszámlák átküldése mellett a cs. és kir. közös hadügyminisztérium, illetőleg a m. k. honvédelmi vagy földművelésügyi minisztériumok számvevősége által a forgalmi napló útján értesítvényileg az igazságügyi tárcza terhére számmittatnak el; az utiszámlák pedig az igazságügyi minisztérium számvevősége által közvetlenül az illető kir. ügyészségnek vagy járásbirónak a bűnügyi költség számadásban leendő keresztülvezetés és nyilvántartási jegyzékben leendő előírás, valamint a költségekben marasztaltak elleni behajtás céljából teendő intézkedések végett megküldetnek. Ezen bűnügyi költségek tehát nem fizetendők ki a bíróságok, illetőleg a kir. ügyészségek által, hanem azok készpénzbeli kifizetés mellőzésével térítettnek meg. (1890. évi 5608. és 1892. évi 5780. I. M.)

A csendőrszárnyparancsnokság mihelyt valamely csendőrnek tanuzás céljából való kirendelése végett megkerestetik, az illetőt az utbaindítási rendelettel egyidejűleg az utazás távolsága és előreláthatólag az állomás helyen kívül töltendő napok számához mértén megfelelő utazási előleggel látja el.

Ezen tanuilletményekről az illető csendőr számlát készítvén, azt a szárnyparancsnok átvizsgálás után számvivői kezelés és érvényesítés végett a csendőrpáncsnoksághoz terjeszti fel; a parancsnokság pedig az ily tanudíjak és utiköltségek czimén a felmerülő költségeket esetről-esetre minden bírósági közbenjárás mellőzésével az illetékes kir. ügyészség által a csendőrségi javadalmozás részére megtérített.

A kiadást a számlának csatolása által kell igazolni. (1885. évi 43.426/884. I. M.)

A bűnügyi költségek behajtása.

Az eljárás kezdetén az iratokhoz költségjegyzék csatolandó és ebbe a felmerült költségeket a vizsgálóbíró, illetőleg a kiadást utalványozó közeg írja be.

Az elővezetéssel járó, vagy a más hatóságnál fölmerült kiadások bejegyzését, az illető hatóságtól vett értesítés alapján a kir. ügyész, illetőleg a kir. járásbíró hatásköréhez tartozó vétségek és kihágások eseteiben a kir. járásbíró eszközli.

A kir. járásbírók hatáskörébe utalt büntető ügyekben az eljárás során felmerülő költségeket az eljáró egyes bíró tartozik a költségjegyzékbe bevezetni.

A kir. törvényszékek hatáskörébe tartozó büntető, továbbá a sajtóbírószági és fegyelmi ügyekben, a mennyiben vizsgálatnak van helye, az eljárás során a vizsgálat befejezéséig akár a vizsgálóbírónál, akár valamely megkeresett bíróságnál felmerülő költségeket a vizsgálóbíró; a vizsgálat befejezése után felmerülő ilyen költségeket pedig — és ha az eljárást vizsgálat meg nem előzi, az eljárási költségeket általában — a kiadást utalványozó közeg. a büntető- vagy sajtóbírószágnak, avagy a fegyelmi tanácsnak elnöke, köteles a jegyzékbe bevezetni. A bejegyzés megtörténte az utalványon megjegyzendő. E nélkül az utalvány ki nem fizethető.

E szabálytól eltérőleg a törvényszékek hatáskörébe tartozó, valamint a sajtóbírószági és fegyelmi ügyekben a kir. ügyész köteles az illető hatóságoktól vett értesítések alapján, a vonatkozó értesítés iktatószámának kitétele mellett, a költségjegyzékbe bevezetni, az elővezetéssel járó költségeket, továbbá a más, nem bírói hatóságnál felmerülő és nem bírói megállapítás tárgyát képező kiadásokat, jelesen azokat, a melyek a csendőroknak, a közös hadsereg (hadi tengerészeti) vagy a honvédség kötelékében állóknak megidézése folytán felmerülnek, valamint azokat, a melyek az igazságügyminiszterium által állapítandók meg.

A kir. járásbírószágok hatáskörébe tartozó ügyekben a fentebb említett költségeket a kir. járásbíró köteles a költségjegyzékbe bevezetni. E végből a kir. ügyész az ilyen ügyekben hozzá érkezett értesítéseket a járásbírónak küldi meg, aki egyszersmind a megállapított összeget is kifizetni köteles, a mennyiben az a fennálló szabályok értelmében nem elszámolás útján egyenlítendő ki.

A határozat jogerőre emelkedése után az első bíróság azon esetekben, a melyekben a bűnügyi költségek egyelőre behajthatlanoknak nyilvánítva nincsenek, a határozatokat a fizetésre kötelezettnek vagyoni bizonyítványát és a költségjegyzéket, járásbírószágoknál eme bíróság vezetőjének, a többi bíróságoknál pedig a mellettük alkalmazott kir. ügyésznek rövid uton átszolgáltatja. A kir. járásbíró, illetőleg a kir. ügyész ezen iratok alapján késedelem nélkül egyénenként különálló tartozási kimutatást készít s abba ugy a jogerejű határozatokban megállapított, mint az első bírósági határozat hozatala után fölmerült vagy megállapíthatóvá vált költségek összegét, illetőleg azoknak az egyes kötelezettet terhelő részét, nem-

különben az előleges letartóztatás és vizsgálati fogság alatt fölmerült költségeket beiktatja.

E kimutatások a kiállítást követő január, április, július és október hónapokban községenként rendezve az illetékes pénzügyigazgatóságoknak megküldetnek.

A bírói határozat, a vagyoni bizonyítvány és költségjegyzék a tartozási kivonat kiállítása végett akkor adandók ki, ha a határozat és pedig olyan ügyekben, a melyekben több terhelt van, ezeknek mindenikére nézve jogerőre emelkedett. E végből a rövid uton való átszolgáltatás oly módon eszközözlendő, hogy a kir. törvényszékek hatáskörébe tartozó büntető, valamint a sajtóbírószági és fegyelmi ügyekben a jogerőre emelkedett határozat hiteles kiadmánya, a jogerőre emelkedést tanúsító záradékkal ellátva, a vagyoni bizonyítványnyal és költségjegyzékkel együtt a bíróság mellett alkalmazott kir. ügyésznek rövid uton, kézbesítési könyv vagy kézbesítési iv mellett megküldetik; a kir. járásbíróságoknál pedig e végből az összes iratok rövid uton átszolgáltatnak a kir. járásbíróság vezetőjének, aki a tartozási kimutatás kiállítása után a vagyoni bizonyítvány és költségjegyzék megtartása mellett a többi iratokat szintén rövid uton szolgáltatja vissza.

A kir. ügyész, illetve a kir. járásbíróság vezetője a költségjegyzéket gondosan átnézi, a netán függőben lévő tételek tisztábazozatala és bejegyzése iránt intézkedik; és ennek megtörténte után a tartozási kimutatást kiállítja.

Az egyénenként külön készítendő tartozási kimutatásba azok a költségek, a melyek a bírósági határozatban számszerűleg megállapítva vannak, egy összegben, az elsőbírószági határozat hozatala után felmerült vagy megállapíthatóvá vált eljárási költségek összege, illetőleg azoknak az egyes kötelezettet terhelő része tételenként, az előleges letartóztatás és vizsgálati fogság alatt felmerült költségek pedig, valamint a szabadságvesztés büntetés végrehajtása által felmerült s már esedékes költségek is egy-egy összegben iktatandók be.

Azok a költségek, a melyek a bírósági határozatok értelmében több kötelezettet egyetemlegesen terhelnek, mindenik kötelezettnek tartozási kimutatásába egész összegben veendő fel és a jegyzet rovatban kitüntetendő azon egyetemlegesen kötelezettek neve és lakhelye, a kikre nézve az eljáró bíróság a bűnügyi költségeket egyelőre behajthatlanoknak nem nyilvánította. Ha ugyanazon egyént részben egyedül, részben más

kötelezettekkel egyetemlegesen terhelő eljárási költségek vannak, e kétrendű eljárási költségek a tartozási kimutatásba egymástól elkülönítve vezetendők be.

Ha a letartóztatott terhelttől elvett s a kir. ügyészégi vagy kir. járásbirósági letétben őrzött értéktárgyak vannak, ezek, a mennyiben tartozási kimutatás kiállításának esete forog fenn, annak kiállítása alkalmával a helyben levő, vagy azon kir. adóhivatalnál teendők le, a melynek területén az eljáró bíróság székhelye van; s ez a körülmény a letéti naplószámról való hivatkozás mellett, a tartozási kimutatás jegyzet rovatában kitüntetendő.

Az ilyen értéktárgyak azon esetekben, ha a bíróság a bűnügyi költségeket egyelőre behajthatlanoknak nyilvánította és a letett értéktárgyról másként nem intézkedett, a határozat jogerőre emelkedése után visszaadandók annak, a kinél találtattak, hacsak azokra időközben foglalás vagy zárlat foganasításra nem lett.

Ha a tartozási kimutatás kiállításáig valamely költségre vonatkozó értesítés az illető hatóságnál még meg nem érkezett, a vonatkozó értesítés megérkezése után az ilyen költségről külön tartozási kimutatás állítandó ki.

A szabadságvesztés büntetésének végrehajtása által felmerült költségeket az illető letartóztatási hely felügyelője (járásbíró, kir. ügyész, orsz. letartózt. intéz. igazgatója), még pedig az egy évnél rövidebb időre elítéltek irányában a letartóztatás megszűntével s a hosszabb időre elítéltekre nézve naptári félévek szerint utólag az illető törzskönyvek alapján számítja fel s az egyénenként kiállított tartozási kimutatásokat emez esedékessé válás után következő január, április, július és október hónapokban ugyancsak községenként rendezve közli az illetékes pénzügyigazgatósággal.

A szabadságvesztés büntetésének végrehajtása által felmerült költségekről a tartozási kimutatást az illető letartóztatási hely felügyelője (járásbíró, kir. ügyész, országos letartóztatási intézet igazgatója) köteles kiállítani.

A büntetés végrehajtása végett más letartóztató intézetbe történő átszállítás esetén ennek felügyelőjéhez a vagyoni viszonyokra vonatkozó adatok megküldendők és esetleg ugyanő a még felszámíthatóvá nem vált folyó tartozásról további felszámítás végett értesítendő.

A tartási költségeknek a tartozási kimutatásba való beve-

Kivül:

A tekintetes m. kir. pénzügyigazgatóságnak

A ..... megkeresvénye .....
lakos (oka)t terhelő bünyügyi költségek behajtása tárgyában.

A tartozási kimutatás fogalmazványa az azt kiállító hatóság iratainál megtartandó és arra a további kimutatásokba felszámított összeg időnkint folytatólag reávezetendő.

A kimutatásba fölvevett összeg ellen a kötelezett és annak törvényes képviselője, valamint az, a kinek gondviselése alatt a kötelezettnek vagyona, vagy vagyonának egy része van, az illetékes pénzügyigazgatósághoz intézendő felszólamlással élhet. A zálogolás foganatosításától számított 15 nap után többé felszólamlásnak helye nincsen.

A pénzügyigazgatóság az elkészített felszólamlást hivatalból visszautasítja, a kellő időben beadott felszólamlást pedig a tartozási kimutatás kiállítójához küldi meg, aki, ha a felszólamlást igazoltnak látja, a kimutatást kiigazítja, ellenkező esetben, a mennyiben a felszólamlás eljárási költség összegére vonatkozik, azt a törvényszék elnöke, illetőleg járásbiróság elé terjeszti.

A törvényszék elnöke, illetőleg járásbiróság a felszólamlást végérvényesen intézi el.

A költségek összege ellen emelt ily felszólamlások, a mennyiben a kimutatás kiállítója által igazoltnak nem találtnak, végérvényes elintézés végett a kir. járásbíró és a kir. ügyész által a kir. főügyészhez, az országos letartóztató intézet igazgatója által pedig a kir. igazságügyminiszterhez terjesztetnek fel.

A felszólamlásnak a neheztelt összeg erejéig az árverésre halasztó hatálya van.

A felszólamlás elintézéséről a pénzügyigazgatóság további intézkedés végett értesítendő.

Felszólamlás esetében, ha az a kir. ügyész által kimutatott eljárási költség összegére vonatkozik, a kir. ügyész, a mennyiben a felszólamlást igazoltnak látja, a kimutatást kiigazítja, ellenkező esetben pedig az iratokat rövid úton ter-

jeszti a törvényszék elnöke elé és a netán szükséges felvilágosításokat szóval adja meg. A kir. járásbíró által kiállított ilyen tartozási kimutatásra vonatkozó felszólamlás, a mennyiben nem olyan nyilvánvaló hiba forog fenn, a mely adminisztratív uton kiigazítandó, szabályszerű birói elintézés végett az eljáró bíró elé terjesztetik. •

Ha pedig előleges letartóztatás vagy vizsgálati fogság által felmerült, továbbá szabadságvesztés büntetés vagy halálos ítélet végrehajtásának költségére vonatkozó felszólamlások felülvizsgálata szükséges, a vonatkozó iratok írásbeli jelentés mellett terjesztetnek fel az elintézésre illetékes felsőbb hatósághoz.

Ugyanazon kimutatásban foglalt különnemű költségekre vonatkozó felszólamlás esetében az illetékes hatóságok által a fentebbiekben megállapított módon elsősorban az eljárási költség összegére, azután a többi tételekre vonatkozó felszólamlás intézendő el.

A felszólamlás eredménye, esetleg a tartozási kimutatás kiigazítása a kiállításra hivatott hatósági tag által a tartozási kimutatásra szabályszerű aláírás mellett reávezetendő és annak fogalmazványán is kitüntetendő.

A felszólamlás elintézéséről a kir. ügyész, illetőleg a kir. járásbíró, vagy az országos letartóztató intézet igazgatója, a pénzügyigazgatóságot a tartozási kimutatásnak és a felszólamlást tartalmazó beadványnak boríték alatti visszaküldése által értesíti.

A felszólamlás eredményéről a felszólamló a pénzügyi hatóság által értesítendő. •

A pénzügyigazgatóság a végrehajtás folyamán behajthatlannak bizonyult bűnügyi költségek törléséről, ha még további kimutatás várható, az ennek kiállítására hivatott hatósági tagot értesíti; minek következtében az egész hátralevő tartozás egyelőre behajthatlannak tekintendő és a további tartozási kiállítása és átküldése mellőzendő.

A bűnügyi költségek addig, míg a kimutatás a pénzügyigazgatósághoz el nem küldetett, az illető kir. járásbírósnál vagy kir. ügyészsnél is leróhatók.

Ez esetben a pénz a legközelebbi adóhivatalba szolgáltatandó s a fizetésről az adóhivatali nyugtának és tartozási kimutatásnak megküldése mellett az a pénzügyigazgatóság

értesítendő, mely ama tartozás behajtásának és elszámolásának intézésére illetékes.

A tartozási kimutatás elküldése előtt a megengedett lerovás oly módon történik, hogy ha a kir. ügyészség vagy kir. járásbiróság székhelyén adóhivatal van, az összeg befizetése a kir. ügyész vagy a kir. járásbíró által a helybeli adóhivatalhoz utalványoztatik s az összeg a kötelezett fél által a rövid uton megküldendő utalványra közvetlenül az adóhivatalnál fizettetik be. Ezen esetben az adóhivatal az eredeti nyugtát a fizetést teljesítő kötelezett félnek adja ki, annaegy másolatát azonban az utalványozó hatóságnak is megküldi. Ha pedig helyben adóhivatal nincsen, a kir. ügyész vagy a kir. járásbíró által felveendő összeg posta útján haladéktalanul a legközelebbi adóhivatalba szállítandó. A fizetésről a tartozási kimutatás egy példányának és a hozzá füzendő adóhivatali nyugtának, illetőleg nyugta-másodlatnak megküldése mellett az a pénzügyigazgatóság, mely ama tartozás behajtásának és elszámolásának intézésére illetékes, esetről-esetre értesítendő.

A kir. adóhivatalnak befizetési napló-tételszáma a kir. ügyész vagy kir. járásbíró által a tartozási kimutatás fogalmazványára feljegyzendő.

A fentebbi szabályok alkalmazandók akkor is, ha ugyanazon tartozás-kimutatásba foglalandó bűnügyi költségekre a kötelezett fél csak résztörlesztést teljesít; azon eltéréssel mindazonáltal, hogy ezen esetben a tartozási kimutatás három példányban állítandó ki, a részlettörlesztés azok mindenikére reá vezetendő s a kimutatások, a behajtandó többi tartozási kimutatásokkal együtt, évnegyedenként teendők át az illetékes pénzügyigazgatósághoz.

Az egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánított bűnügyi költségekről nyilvántartás nem vezetendő.

Annak kiderítésére, vajjon az egyelőre behajthatatlannak nyilvánított tartozás az elévülés bekövetkezte előtt behajthatóvá lett-e? különösen az esetben kell kiváló gondot fordítani, ha az illető téritményköteles ujabban elítéltetett és ez alkalmommal vagyoni állásának javulása megállapított. (1890. évi XLIII. t.-cz. és 1891. évi 21.815. I. M.)

Háztartás a fogházakban és börtönökben.

A börtön- és fogházi szükségletek tárgyainak meghatározása.

A börtön- és fogházi szükségletek tárgyai:

1. a szerelvények;
2. a ruházat és az ágyneműek;
3. mindaz, a mi a tisztaság fentartására megkívántatik;
4. a tűzifa;
5. a világítás;
6. az élelmezés;
7. a betegápolás;
8. a temetkezés;
9. a tanszerek;

10. a vegyes szükségletek, mint az őrség fegyverzetének rendbentartására, a bilincs fel- és levételére szükséges eszközök stb.

E szükségleti tárgyak fedezésére megkívántató szerek s anyagok a szervezés alkalmával megállapított alapkimutatásban czim, illetőleg rovatok szerint elkülönítve vannak meghatározva.

E táblázatban a szükségletek csupán tárgy szerint jelöltek meg; az egyes tárgyakból a mennyiséget, az illető börtönben vagy fogházban letartóztatott egyének, valamint az őrszemélyzetnek valószínű legmagasabb létszáma és egyéb adatok alapján az igazságügyminiszter határozza meg.

Ha valamely börtönben vagy fogházban, azon szerelvényeken fölül, melyek az érintett táblázatban megjelöltettek, még egyéb szerelvények is kívántatnának; ez iránt, a szükségesség kimutatása mellett, az igazságügyminiszterhez fölterjesztést kell intézni.

Hasonlóul az igazságügyminiszter engedélye szükséges oly szerelvényi tárgyaknak beszerzésére is, melyek az alap-

kimutatásban nem sorolhatnak elő, mi végből is fölterjesztés intézendő az igazságügyminiszterhez, melyben a szükséglet tárgy, valamint mennyiség és minőség szerint kimutatandó.

Az igazságügyminiszter által, tárgy és mennyiség tekintetében meghatározott szerelvények jegyzékbe foglalandók, mely jegyzék a szerelvények alapkimutatását képezi.

Az alapkimutatásban foglalt szerelvényi tárgyak, ha azok használhatatlanná válnak, a meghatározott minőségben és mennyiségben, minden további engedély nélkül, a rabtartási átalányból kiegészítendők; kivéve azt az esetet, ha a letartóztatottaknak vagy az őrszemélyzetnek valószínűleg tartós leapadása folytán a kiegészítés szükségtelennek mutatkoznék.

Könyveknek és tanszereknek az állam költségén leendő beszerzése iránt esetről-esetre az igazságügyminiszter intézkedik.

Az igazságügyminiszter által nem engedélyezett könyveknek, taneszközöknek vagy folyóiratoknak használata tiltva van.

A férfi rabok fővege, ujjasa, mellénye és nadrágja téldre daróczból (czondra, halina) vagy erős szürke posztóból, nyárra pedig vastag vászonból, ugyszintén a nő rabok ujjasa a férfiak ruházatával egyenlő anyagból, szoknyája pedig erős szőrszővetből készül. A pokróczok szőrből, a bakancsok erős borjubőrből és valódi talpból, a ruházat és ágynemű többi tárgyai erős házi vászonból s a kendők pamutból készülnek.

Takarópokrócz télen ugy, mint nyáron, ugyanaz.

A raboknak télen elszállítása alkalmával szintén pokróczot kell használni. E célból mindenik törvényszéknél az ottani börtönökben létező, az ágyakra szükséges mennyiségen felül még néhány, legfőlebb azonban 12 pokrócz szükséges.

Az örök számára télen az órálláson szükséges köpeny szürke erős posztóból készül, melegen béelve. Mindenik őrhelyre két s a raboknak téli elszállítása céljából ezen fölül még 10 ily köpeny szükséges.

Az elítélt rabok rendszerint a megállapított rabruházatot viselik; a vizsgálati foglyok számára csak az esetben adatik raböltöny, ha saját ruhájuk annyira rongyos, vagy fekélyes volna, hogy azok viselését szemérmi, egészségi vagy tisztasági tekintetből nem lehetne megengedni, s kijavításra, illetőleg kitisztításra sem volnának alkalmasak.

A rabok ruházata és azok ágyneműje mindaddig használndók, míg teljesen el nem szakadtak s a további kijavítás vagy foltozás célszerűtlennek mutatkoznék. Ez esetben a

teljesen elszakadt ruhadarabok és ágynemük jobb része a többiek foltozására használandók; azoknak rosszabb részeiből pedig törő rongy, lábkapcza, vagy surolóruha készitendő s csakis az e célra sem használható tárgyak adhatók el.

A letartóztatottak fekhelyéül szolgáló szalmazsákban évenként legfeljebb 46 kgr. szalma használható fel.

A tisztaság fentartása végett a fogház vagy börtönépület vakolatát évenként legalább egyszer ki kell javítani és az épület külsejét szintugy, mint belső helyiségeit, kimeszelní. a szobák padlóit és szerelvényeit, a folyosókat és lépcsőket gyakrabban fel kell surolni s naponként kiséperni.

Az árnyékszékét évenként a szükséghez képest többször is ki kell tisztítani.

A kémények szabály szerint gyakrabban tisztítandók.

A ruha- és ágyneműek tisztításának ideje az alapkimutatás 10-ik rovatában van meghatározva. E szerint az inget, gatyát, alsószoknyát, kapczát, harisnyát, zsebkendőt, kötényt, törőruhát, törülközőt és nyakkendőt hetenkint, szükség esetében gyakrabban, a lepedőt, vánkoshéjat, nadrágot, nőruhát és mellényt havonként, szükség esetében többször, a szalmazsákot, ujjast és mellest pedig évenként egyszer kell tisztával felváltani és mosásba adni. A betegek ruhái azonban gyakrabban különös gonddal s az egészségesek ruháitól elkülönítve tisztítandók.

Ha a mosás házilag eszközöltetik, erre az idézett kimutatás 11-ik rovatában meghatározott szappanmennyiség számítható fel, vagyis a zsebkendők után $21\frac{1}{4}$, a kötény, törőruha, nyakkendő és mellény után $42\frac{1}{2}$, a lepedő és szalmazsák után 170, a többi ruha után pedig 85—85 gr. szappan. Minthogy azonban nagyobb mosásnál a megállapított mennyiség egészen nem szükséges, a megtakarított rész a hálótermekben és a fürdőben mosásra használandó.

Czizmatisztításhoz hetenként szombaton 85 gr. sertészsir, fenyőkorommal vegyítve, szolgáltatatik ki.

A hajnyírás és borotválás, a fürdés, valamint a lég tisztántartása tekintetében a szükségletek az alapkimutatás 13., 14. és 15-ik rovaiba vannak meghatározva, vagyis a hajzatot hat hetenkint nyírják, az állat pedig hetenkint borotválják. Az egészségesek nyári évszakban havonként legalább egyszer hideg, a többi évszakban legalább negyedévenként meleg fürdőt használnak. A betegek az orvos rendelete szerint

gyakrabban fürödhetnek. A befogadáskor a foglyokat csak orvosi rendelet folytán, a rabokat azonban a fogházfelügyelő utasítására is meg kell fürösztetni.

Az időközi mosatásnál szükséges famennyiségre nézve a következő minta szolgál irányadóul s ezt a fát a minta szerint pontosan vezetett kimutatásnak hiteles alakban való csatolásával kell elszámolni.

A rabok fürdéséhez szükségeltető víz melegítésére megkívántató tüzfát a fűtésre és mosásra megállapított tüzfánál eszközözlendő megtakarításból kell fedezni. E szabálytól eltérőleg csak akkor lesz a fürdők melegítéséhez szükséges fa felszámítható, ha valamely börtönben vagy fogházban oly járvány ütne ki, melynek folytán a fürdőknek nagyobb mérvben való használása szükségeltetnék, ily esetben az orvos véleménye alapján a valóban szükséges famennyiség engedélyezése tárgyában okadatolt jelentést kell tenni.

Minta.

Kimutatás

az N. N. börtönben letartóztatott egyének részére az 1 . . . év I. felében mosatott ág- és ruhaneműekről és az ezek mosatásához felhasznált tüzfáról.

Rovatai:

1. Folyó szám.	
2. A mosatási idő megnevezése.	
3—19 Darabonként felszámítható famennyiség.	
3. Törölruha.	} 0·00085 köbm.
4. Egy pár kapcza vagy harisnya	
5. Zsebkendő	} 0·00085 köbm.
6. Férfinyakkendő	
7. Ablakfüggöny	
8. Sebkötörongy	} 0·00114 köbm.
9. Törülköző	
10. Férfi ing	} 0·00114 köbm.
11. Lábravaló	
12. Női kabát (szoknya)	} 0·00114 köbm.
13. Vánkoshéj	
14. Mellény	} 0·00114 köbm.
15. Ruhazsák	
16. Kötény	

17. Kórházi foszlány	}	0·00114 köbm.
18. Nyári sapka		
19. Téli alsó ing		
20. Női ing	}	0·00136 köbm.
21. Nadrág		
22. Női kötény nyakkendővel együtt		
23. Lapedő		
24. Szalmazsák és párna		0·00341 köbm.

Alul: Kelet s a kir. ügyész, valamint a fogházfelügyelő aláírása.

Ha az élelmezést vállalat útján eszközlik, ez esetben a főzéshez tüzifa nem szolgáltatható ki; ha azonban az élelmezés házilag történik, mindenik étadag főzésére $\frac{1}{120}$ öl 30" hosszú, hasábos kemény, vagy $\frac{1}{800}$ ölt ugyanoly hosszú, hasábos puhafa számítható fel. A mennyiben az itt meghatározott mennyiség nem lenne elégséges, annak a szükséghez képest leendő fölemelését, bizottsági szemle alapján, a kir. főügyész engedélyezi.

A fürdőhez és a ruhamosáshoz szükséges famennyiség állammérnöki kiszámítás alapján határoztatik meg.

A börtön, illetőleg a fogházhelyiségek téli hőmérsékét az orvos határozza meg s az ezeknek, valamint a felügyelő- és őrszemélyzet szobáinak fűtésére szükséges famennyiség a helyiségnek a mérnöki hivatal által felveendő köbtartalma szerint szabatik ki.

Költségkiméleszt tekintetéből s hol ez lehetséges, tüze lő anyagul köszén is használható.

A börtönöknek és fogházaknak éjjeli megvizsgálásánál szükséges gyertya vagy olaj, mint külön szükségleti tárgy, szintén felszámítandó.

Az éjjeli világítás céljaira a börtönök 4 kgr., a fogházak pedig 2 kgr. faggyugyertyát kapnak.

A fogházfelügyelőnek évenként 6 font stearin és 6 font faggyugyertya jár.

Az ör- és a hálósobák, a folyosók és lépcsők világítása az alábbi kimutatásban meghatározott időben történik. E kimutatás a nap hosszúságának számbavétele mellett, egy-szersmind kitünteti a meghatározott időben egy lámpára olaj és kőolaj félhavasokénti mennyiségét is.

A fogházak, börtönök, örszobák, folyosók és lépcsők világításához szükséges olaj-mennyiség és az égetési időnek meghatározása.

	A meggyújtás esti órája	A kioltás reggeli órája	Égetési idő				
			óra	naponta	összesen	havonként	
							ó r a
Január 1—15 16—31	4 ³ / ₄ 4 ³ / ₄	6 ¹ / ₄ 6	13 ³ / ₄ 13 ¹ / ₄	15 16	206 ¹ / ₄ 212	418 ¹ / ₄	
Február 1—15 16—28	5 5 ² / ₄	5 ³ / ₄ 5 ³ / ₄	12 ³ / ₄ 12	15 13	191 ¹ / ₄ 156	347 ¹ / ₄	
Márczius 1—15 16—31	6 6 ² / ₄	5 4 ³ / ₄	11 10 ¹ / ₄	15 16	165 164	329	
Április 1—15 16—30	7 7 ¹ / ₄	4 ³ / ₄ 4 ¹ / ₄	9 ³ / ₄ 9	15 15	142 ³ / ₄ 135	277 ² / ₄	
Május 1—15 16—31	8 8 ² / ₄	3 ³ / ₄ 3 ² / ₄	7 ³ / ₄ 7	15 16	116 ¹ / ₄ 112	228 ¹ / ₄	
Junius 1—15 16—30	8 ³ / ₄ 9	3 ¹ / ₄ 3	6 ¹ / ₄ 6	15 15	97 ² / ₄ 90	187 ² / ₄	
Julius 1—15 16—31	9 8 ³ / ₄	3 3 ¹ / ₄	6 6 ² / ₄	15 16	90 104	194	
Augusztus 1—15 16—31	8 ¹ / ₄ 7 ² / ₄	3 ³ / ₄ 3 ³ / ₄	7 ¹ / ₄ 8	15 16	103 ³ / ₄ 128	236 ³ / ₄	
Szeptember 1—15 16—30	7 6 ² / ₄	4 ¹ / ₄ 4 ³ / ₄	9 ¹ / ₄ 10 ¹ / ₄	15 15	138 ³ / ₄ 153 ³ / ₄	292 ³ / ₄	
Október 1—15 16—31	6 5 ² / ₄	5 5 ² / ₄	11 12	15 16	165 192	357	
November 1—15 16—30	5 4 ² / ₄	6 6 ² / ₄	13 14	15 15	195 210	405	
Deczember 1—15 16—31	4 ¹ / ₄ 4 ¹ / ₄	6 ³ / ₄ 6 ² / ₄	14 ¹ / ₄ 14 ¹ / ₄	15 16	217 ² / ₄ 228	445 ² / ₄	
Összesen						3718 ¹ / ₄	
Szökő évben február 1 nappal több.						3730 ³ / ₄	

Az említett helyiségek világítására szükséges lámpák számát, s ehhez alkalmazottan az összesen szükséges olaj- és kőolajmennyiséget, a kir. ügyész állapítja meg.

A lámpák s a világítási anyag használatára nézve általános szabályul szolgál, hogy a hálólhelyiségekben kisebb olajlámpák, a munkahelyiségekben s egyéb helyeken, melyek gázzal világíttatnak, az erre vonatkozólag kötött szerződés irányadó.

A világításra szolgáló kőolaj felhasználható mennyisége a különböző nagyságu lámpák szerint a következő :

1. A legnagyobb u. n. Argenti lámpákhoz, óránként 23·333 gramm kőolajt számítva, egy ily legnagyobb lámpára évenként legfeljebb 86·763 kgr.

2. Az utcái és udvari lámpákhoz, óránként 14 gramm kőolajt számítva, évenként legfeljebb 52·09 kgr.

3. A folyosólámpákhoz pedig, óránként 10·5 gr. kőolajt számítva, évenként legfeljebb 39·044 kgr. kőolaj számíthatatik fel.

A munkatermek világítására használandó lámpák égitési ideje január 1-től 15-éig $4\frac{2}{4}$ órányi; január 16-tól 31-éig 4 órányi; február 1-től 15-éig $3\frac{2}{4}$ órányi; február 16-tól e hó utolsó napjáig $2\frac{8}{4}$ órányi; márczius 1-től 15-éig 2 órányi; 16-tól 31-éig $1\frac{2}{4}$ órányi; április 1-től 15-éig 1 órányi; október 1-től 15-éig 2 órányi; 16-tól 30-áig $4\frac{8}{4}$ órányi; deczember 1-től 15-éig $4\frac{8}{4}$ órányi; 16-tól 31-ig 5 órányi. A munkatermek világítására szolgáló lámpákhoz óránként legfeljebb 14 gramm kőolaj számítható fel, ép ugy mint az udvari és utcái lámpáknál.

Az élelmezés tekintetében az egészséges egyének részére külön étlap állapított meg. Az elszállítandó rabok részére az utra való kenyér, az utban töltendő napok száma szerint, az egészséges rabok részére megállapított adaggal egyenlő minőségben és mennyiségben szolgáltatandó ki azon börtön felügyelősége által, a melyből az illető rab elszállítatik.

Az étlapnak módosítása iránt, a helyi viszonyokhoz képest, mindazonáltal az egészségi tekintet szigorú figyelembe vétele mellett, az olcsóság és egyéb nyomatékos indokokból, a kir. ügyész javaslatot terjeszthet a kir. főügyészhez; mely esetben a tervezett változtatás indokai tüzetesen megjelölendők s egyszersmind kiemelendők a megállapított étkek helyett javaslatba hozott étkeknek alkatrészei és azoknak táptartalma, különösen akkor, ha azok csak bizonyos vidékeken volnának ismereteseek.

Önként értetik egyébiránt, hogy ott, a hol az élelmezés, vállalkozó által, szerződés alapján eszközöltetik, az étlapnak a szerződés lejárta előtt szándékolt megváltoztatása iránt, a bérlő előzetesen meghallgatandó.

A főzelék nemének, az évszakhoz való megállapítása iránt, — a mennyiben ez által költség tekintetében az államra hátrány nem hárul — a börtönorvos és az élelmezési bérlő meghallgatása mellett, a kir. ügyész határoz.

A büntetések, az ítélet szerint levén végrehajtandók, ha az ítéletben a fogházbüntetés súlyosbitásául bőjt rendeltetett, a mennyiben ez, az elítélt egészségének veszélyeztetése nélkül foganatosítható, a bőjtölésre kitűzött napokban, a rab csupán 2 font kenyeret és vizet kap eledelül.

Mindazonáltal kötelessége a kir. ügyésznek meghallgatni az orvost az iránt, vajjon tekintve az elítéltnak korát, testalkatát, a büntetés tartamát, foglalkozása nemét s egyéb viszonyokat, nem következhetik-e a bőjtnek megtartásából, habár közvetve is, egészségének veszélyeztetése? Ha az orvos a bőjtölést, habár közvetve is, az elítéltnak egészségére nézve veszélyesnek nyilváníttja, ez esetben az elítélt az általánosan megállapított élelemben részesítendő; az esetben pedig, ha az ítéletben hetenként kétszeri bőjtölés rendeltetett s az orvos ez által sem tartaná a rabnak egészségét veszélyeztetve, ez esetben a bőjtölési napok akként tűzendők ki, hogy az egyik és a másik között három oly nap legyen, melyben az illető teljes élelmi adagban részesíttetik.

Ha azonban azon a vidéken, melyen a börtön létezik, járványos betegség jelenségei mutatkoznának, vagy a rabok egészségi állapota nagyobb mérvben megromlanék, a bőjtölés az orvos utasítása folytán, tekintet nélkül a bőjtölésre ítélt egyénnek egészségi állapotára, azonnal és általában megszüntetendő s ezen eset a kir. ügyész által haladéktalanul és közvetlenül az igazságügyminiszternek feljelentendő.

Tartozik azonban a kir. ügyész az igazságügyminiszterhez intézett felterjesztésével egyidejűleg s legfőlebb 24 órával ezután, a kir. főügyészhez is jelentést tenni.

Kivételes esetekben, ha az étlapban meghatározott élelmi adag, valamelyik rabnak vagy letartóztatottnak táplálására elégtelen volna, az ily egyén részére, orvosi utasítás folytán, a kir. ügyész a hus- vagy kenyéradagnak nagyobbitását rendelheti el.

Dohány, burnót és pálinka egyedül az orvos indokolt rendelete folytán engedélyezhető.

Valamelyik rabnak erősebb és fárasztóbb munkára való alkalmaztatása esetében a kir. ügyész megengedheti, hogy a munkakeresményből az elítéltet illető arányos rész annak jobb élelmezésére fordíttassék, s különösen figyelmet érdemlő esetekben naponként egy meszely bornak élvezete is megengedhető.

A szopós gyermek tartására előlegezhető kiadások az alapkimutatás 25-ik rovatában vannak szabályozva.

A betegek és betegápolók élelmezése tekintetében a határozatu étrend szabályai tartandók meg. Az étrend fokozatát mindenik betegre nézve naponként az orvos határozza meg. Más élelmi szereket és italokat az orvos csak azon esetben rendelhet, ha azok a beteg egészségének helyreállításához mulhatlanul szükségesek. A betegápolók naponként egész adagot kapnak.

A betegápolásra vonatkozó szükségletek meghatározásánál az orvosi rendelet irányadó.

Ha a börtön vagy fogház helyiségeiben kóroda nincs, vagy nem rendezhető be, a beteg raboknak, illetőleg a letartóztatottnak gyógyítása, esetleg azoknak a közönséges kórórában való ápoltatása folytán fölmerülő költségeket az igazságügyminiszter engedélyezi.

Ha azonban hosszabb időn át több betegről kell gondoskodni, ez esetben egy állandó kóroda berendezése, vagy az illető kórházzal kötendő szerződés iránt a kir. ügyész külön indokolt jelentést tartozik fölterjeszteni.

Az állam által évi fizetés mellett alkalmazott börtönorvosok évi fizetéseiken fölül nem díjaztatnak külön azon szolgáltatokért, a melyeket azon község területén létező börtönökben, fogházakban vagy kórházakban levő raboknak és foglyoknak teljesítenek, a hol hivataluknál fogva lakni tartoznak, vagy pedig a melyeknek ellátására a kineveztetési okirat szerint kötelezvék.

Ezen szabály az esetben is alkalmazandó, ha a rab vagy fogoly a börtön kórházában, vagy más a közhatóság által e célra kijelölt helyiségben gyógykezelendő.

Ott, a hol börtönorvos nincs alkalmazva, nevezetesen a járásbirósági fogházakban, vagy ha a börtönorvos az őt illető feladat teljesítésében betegség vagy egyéb fontos okok által gátoltatnék, a beteg rabok, illetőleg a letartóztatottak gyógyi-

É t k e z é s i
a _____ börtönben (fogházban)

A hét napjának neve	Az étkezési cikkek mennyisége 10 egyén számára	Piaci ár	Költség	
			egyen- ként	összesen
Vasárnap	Husleves.			
	Fejenként 0.35 liternyi adagban			
	75 dekagramm fekete kenyér			
	36 " dara			
	47 " köleskása			
	8 " só			
	28 " zöldség			
	1 kilo 7 dekagr. marhahús főtt állapotban, csont nélkül, vagyis fejenként 165 dekagr. (a nyers hus ára kétszeresen veendő)			
	Főzelék.			
	0.35 liter savanyu káposzta (2 kilo és 80 dgr.)			
Hétfő	28 dekagramm rántásliszt			
	8 " sertészsir			
	8 " só			
	28 " vereshagyma			
	Kenyérleves.			
	Fejenként 0.35 liter adagban, mint vasárnap			
	17 dekagr. marhamáj főtt állapotban (nyersen kétszer)			
	8 dekagramm sertészsir			
	8 " só			
	28 " vereshagyma, 28 dgr. zöldség			
Kedd	Főzelék: köleskása.			
	0.34 liter főtt állapotban (sűrű 142 ctl. v. 105 dgr.)			
	14 dekagramm sertészsir			
	8 " só			
	28 " vereshagyma			
	Rántásleves.			
	Fejenként 0.35 liter adagban, mint vasárnap			
	25 dekagramm rántani való liszt			
	8 " sertészsir			
	8 " só			
	17 gramm köménymag			
	Főzelék: burgonya.			
	0.35 liter adag sűrűn főtt állapotban (280 dgr.)			
	10 dekagramm sertészsir			
	28 " vereshagyma			
	8 " só			

Ezen ételeken felül mindenik rabnak naponként egy font, vagyis 32 lat kenyér; — a kenyér jár. Főzelékül köleskása helyett (az erdélyi részekben) olykor kukoriczakása is eléggé jó és friss minőségben még kevésbé szerezhető be, ezek helyett főzelékül olykor

rend

letartóztatott egészséges rabok számára.

A hét napjának neve	Az étkezési cikkek mennyisége 10 egyén számára	Piaci ár	Költség	
			egyen- kint	összesen
Szerda	Eczetes leves.			
	Fejenként 0.35 liter, mint vasárnap			
	8 dekagramm sertészsir			
	8 " só			
	0.35 liter boreczet			
Csütörtök	28 dekagramm vereshagyma, 17 gramm paprika.			
	Főzelék: gombóc.			
	1 kilo 45 dekagramm zsemlyeliszt			
	1 kilo 45 dekagramm zsemlye			
	14 dekagramm sertészsir			
Péntek	8 " só			
	28 " vereshagyma			
	Husleves, mint vasárnap			
	Főzelék, mint vasárnap			
	Kenyérleves, mint hétfőn			
Szombat	Főzelék: savanyu bab vagy borsó.			
	0.35 l. adag, sűrűn főtt állapotban (3 l. 90 ctl.) 291 dgr			
	8 dekagramm sertészsir			
	0.35 liter boreczet			
	28 dekagramm vereshagyma			
	28 " rántásliszt			
	8 " só			
	Eczetleves, mint szerdán			
	Főzelék: lencse.			
	0.35 l. adag, sűrűn főtt állapotban (3 l. 55 ctl.) 205 dkgr.			
	28 dekagramm rántásliszt			
	8 " só			
	8 " sertészsir			
	28 " vereshagyma			
	A 10 főre számított 1 napi étadag			
	Egy főre számított 1 napi étadag			
	Egy adagra eső kemény tűzifa			
	56 dekagramm veres hagyma			
	Összesen			

bűjtölésre kötelezett rabnak pedig a 24 órai bűjtő napra, melyen főtt ételt nem kap, két font adható. A nyári hónapokban, zöldség idején, s különösen midőn a káposzta és burgonya zöldség is szolgáltatandó ki a megfelelő mennyiségben és a szükséges alkatrészekkel.

Étkezési fogházban 1 évben

Időszak	Megnevezés	Mennyiség gr. vagy elterben	Piaci ár	Költség	
				egyenként	összesen
Reggel	Tej (forralt)	—	—	—	—
Délben és este	Üres étrend.	—	—	—	—
	0.35 cl. marhahús-leves, ehhez:	—	—	—	—
	marhahús (nyers súlyban)	—	—	—	—
Reggel	só	—	—	—	—
	zöldség	—	—	—	—
	Harmad. adag.	—	—	—	—
Délben	Tej (forralt)	—	—	—	—
	0.35 liter marhahús-leves, hozzá:	—	—	—	—
	marhahús (nyers állapotban)	—	—	—	—
	fehér kenyér-szeletek	—	—	—	—
	zöldség	—	—	—	—
	só	—	—	—	—
	Egy adag becsinált, ehhez:	—	—	—	—
	borjúhús (nyers súly)	—	—	—	—
	zsemlyelisz	—	—	—	—
	zsír	—	—	—	—
	zöldség	—	—	—	—
	fűszer és elkészítésre	—	—	—	—
	vagy borjú-sült, hozzá:	—	—	—	—
	borjúhús (nyers súly)	—	—	—	—
	zsír	—	—	—	—
	fűszer és elkészítésre	—	—	—	—
	vagy marha-sült, ehhez:	—	—	—	—
	marhahús (nyers súly)	—	—	—	—
	zsír	—	—	—	—
	fűszer és elkészítés	—	—	—	—
	Egy adag téssta, ehhez:	—	—	—	—
	zsemlyelisz	—	—	—	—
	só	—	—	—	—
	zsír	—	—	—	—
	Egy adag gyümölcs (aszalt szilva vagy alma)	—	—	—	—
Este	Egy adag rántott-leves 0.35 liter, ehhez:	—	—	—	—
	fehér kenyér-szeletek	—	—	—	—
	rántás-lisz	—	—	—	—
	zsír	—	—	—	—
Egész nap	Fehér kenyér	—	—	—	—
	Só	—	—	—	—
Reggel	Tej (forralt)	—	—	—	—
Délben	Egy adag marhahús-leves, hozzá só és zöldség, mint az üres étrendnél.	—	—	—	—
	Egy adag fűt: marhahús (nyers súly)	—	—	—	—
	Mártás, ehhez: rántás-lisz	—	—	—	—
	zsír	—	—	—	—
	vereshagyma	—	—	—	—
	ecet (közönséges)	—	—	—	—
	vagy ecetes torma, hozzá: torma	—	—	—	—
	ecet (közönséges)	—	—	—	—
	vagy savanyított veresrépa és káposzta	—	—	—	—
	hozzá: ecet (közönséges)	—	—	—	—
Este	vagy savanyított úgorka	—	—	—	—
	vagy savanyított paprika	—	—	—	—
Egész nap	Rántott-leves, mint a harmad. adagnál	—	—	—	—
	Fehér kenyér	—	—	—	—
	Só	—	—	—	—

r e n d

letartóztatott beteg foglyok számára.

Időszak	Megnevezés	Mennyiség gr. vagy ellátásban	Piaci ár	Költség	
				egyenként	összesen
Reggel	Tej (forralt)	—	—	—	—
D é l b e n	0.35 liter marhahús-leves, hozzá só és zöldség, mint az üres étrendnél.	—	—	—	—
	Főzt marhahús csont és inak nélkül (nyers súly)	—	—	—	—
	Mártás, mint a féladagnál.	—	—	—	—
	Főzelék: káposzta 280 gr. kr. —	} : 4	250	}	}
	zöldbab 280 gr. kr. —				
	tök 420 gr. kr. —				
	karaalábé 400 gr. kr. —				
	rántás-liaszt — — —	}	25	}	}
	zsír — — —				
	vereshagyma — — —				
	só — — —				
	vagy térszta:	—	—	—	—
	a) gombóc, ehhez	—	—	—	—
	zsemlye-liaszt 120 gr. kr. —	}	25	}	}
	zsemlye 80 gr. kr. —				
	zsír 15 gr. kr. —				
	vöröshagyma 10 gr. kr. —				
	só 8 gr. kr. —	}	15	}	}
	b) káposztás kocnka, hozzá				
	zsemlye-liaszt 160 gr. kr. —				
	zsír 15 gr. kr. —				
	só 8 gr. kr. —				
	káposzta 80 gr. kr. —	}	10	}	}
	c) dara-metélt, hozzá				
	zsemlye-liaszt 160 gr. kr. —				
	zsír 15 gr. kr. —				
	só 8 gr. kr. —				
	dara 25 gr. kr. —				
Estvo	0.52 liter rántott leves, hozzá	—	—	—	—
	fehér kenyérszeletek — — —	—	—	—	—
	rántás-liaszt — — —	—	—	—	—
	zsír — — —	—	—	—	—
Egész nap	köménymag — — —	—	—	—	—
	Fehér kenyér — — —	—	—	—	—
	Só — — —	—	—	—	—
	Különbő orvosi rendelvény.	—	—	—	—
	Egy adag borleves, ehhez	—	—	—	—
	asztali fehér bor — — —	—	—	—	—
	csukor — — —	—	—	—	—
	tojás — — —	—	—	—	—
	vagy sörleves, hozzá	—	—	—	—
	ásvók-sűr — — —	—	—	—	—
	csukor — — —	—	—	—	—
	tojás — — —	—	—	—	—

J e g y z e t.

Az üres és harmad étadagoknál a husleves készítéséhez felhasznált, de ki nem szolgált 140, illetőleg 70 gramm hus ára a fél és egész adagoknál kiszolgált husmennyiségből a havi élelmezési számlában levonandó.

tására, esetleg a fogház vagy börtön egészségi viszonyainak megvizsgálására más orvos vagy seborvos, illetőleg bába segélye veendő igénybe.

Az ekként igénybevett orvos, seborvos vagy bába díjai a következő díjszabályzatban állapítatnak meg:

1. Minden látogatásért, vagy egészségi állapot vagy valamelyik egyénnek megvizsgálásáért, mindenik egyéntől az orvosnak 36 fillér, a seborvosnak 16 fillér, a bábának 16 fillér.

2. Ha valamely egészségügyi személy által egy látogatással ugyanazon intézetben 6-nál több egyén gyógyíttatik vagy vizsgáltatik meg, 6-on fölül mindegyik egyénért jár az orvosnak 16 fillér, a seborvosnak 8 fillér, a bábának 8 fillér.

3. Érvágásért 41 fillér.

4. Száraz köpöly alkalmazásáért 22 fillér.

5. Véres köpöly alkalmazásáért 22 fillér.

6. Nadály alkalmazásáért egyéb kárpótlás nem adatik.
mint minden egyes darabért az akkori ár.

7. Hólyagtapaszk alkalmazásáért 26 fillér.

8. Boroszlánhéj alkalmazásáért 52 fillér.

9. Genyszalag alkalmazásáért 84 fillér.

10. Genykutacs alkalmazásáért 56 fillér.

11. Allövet, vagy az emberi test valamely természetes üregébe befecskendezés alkalmazásáért 28 fillér.

12. Hugycsap alkalmazásáért:

a) nőknél 70 fillér,

b) férfiaknál 64 fillér.

13. Idegen testek kihuzásáért az emberi test üregeinek valamelyikéből 1 kor. 26 fillér.

14. Orr- vagy más ily pöfeteg kihuzásáért 2 kor. 10 fill.

15. Foghuzásért 42 fillér.

16. Seb, fekély, zuzat, daganat stb. megvizsgálása és bekötéseért 36 fillér.

17. Fogreszelésért 28 fillér.

18. Sebnél véres varrásért 70 fillér.

19. Sértett edény bekötéseért 4 kor. 20 fillér.

20. Gyülevény vagy mirigydaganat stb. fölmetszéseért
56 fillér.

21. Ficzamodás helyreállításáért 3 kor. 36 fillér.

22. Csonttörés helyreállításáért 6 kor. 30 fillér.

23. Ficzamodás vagy csonttörésnél a kötés helyreigazításáért 36 fillér.

24. Kar, czomb, kéz vagy láb elvágásáért 1 kor.

25. Kéz- vagy lábbujj elvágásáért 4 kor. 20 fill.

26. Emlő kivágásáért 10 kor. 50 fillér.

27. Bélkitolulás visszaigazításáért összenyomás (Taxis) által 2 kor. 10 fillér.

28. Beszorult bélkitolulás véres helyreigazításáért 21 kor.

29. Sérvszorító vagy sérvhordó fölteveéseért 36 fillér.

30. Végbél, hüvely vagy méhizsam helyreigazításáért 1 kor. 04 fillér.

31. Has fölszurásáért 4 kor. 20 fillér.

32. Vizsérv fölszurásáért 2 kor. 10 fillér.

33. Élő vagy holt személyen méhmetszésért 10 kor. 50 fill.

34. A női nemzörészek megvizsgálásáért, terhesség, előbbi szülés, annak betegségei tekintetében stb. általán szülés idején kívül 36 fillér.

35. Könnyű szülésért 6 kor. 30 fillér.

36. Nehéz szülésért (fordulattal vagy fogóval) 10 kor. 50 fillér.

37. Ikerszülésért 16 kor. 80 fillér.

38. A szüleg vagy éretlen tojás avagy méhüszög különösen szükségessé vált eltávolításáért 10 kor. 50 fillér.

39. Magzat letételnél segélyért 2 kor. 10 fillér.

40. Erős méhfolyás megállításánál kézi segélyért 3 kor. 16 fillér.

41. Az ételek és kenyér megvizsgálásáért (kóstolás) az orvosnak 36 fillér, a seborvosnak 18 fillér.

42. Ugyanazon megvizsgálásért, ha az orvosi beteglátogatás alkalmával történt, az orvosnak 20 fillér, a seborvosnak 12 fillér.

A fönnebbi szakaszban megállapított díjszabályzat alkalmazásánál a következők tartandók szem előtt:

1. A látogatási illetéknél a beteg kikérdezése, a rendelés és a gyógyrendelvények írása, nemkülönben kézzel és műszerekkel eszközölt csekélyebb vizsgálasok, vagy egészen egyszerű, könnyű bekötés, a mennyiben ezen utóbbiakra nézve a díjazásban külön tétel nem fordul elő, csupán a látogatásra megállapított díjazás alá esnek.

2. Éjjeli látogatás esetén, azaz esteli 10 órától reggeli 5 óráig a látogatási díj kétszerese számítható föl.

3. Az 1., 2., 41. és 42. dijszabási tételek alatti vizsgálatokat kivéve, minden egyéb működésnél az ezekre nézve szabott illetéken fölül a látogatási díj is fizetendő.

4. Az illető dijszabási tételek csak a műtét teljesítésére és befejezésére nézve érvényesek, mihez a vérzés elállítása és az első bekötés is, stb. tartozik.

5. Ezen műtét díjak, tekintet nélkül az egészségügyi személyek egyéb minőségére, különbség nélkül egyenlően fizetendők.

6. A 7—11. dijszabási tételeknél szükséges kellékek, nemkülönben a kötések, műszerek és egyéb eszközök, melyek vagy csak egyszer használhatók, vagy pedig további használat végett szükségkép a betegnél hagyandók, az egészségügyi személyeknek vagy kiszolgálóknak, vagy pedig különösen megterítendő.

7. A műszerek jó karban tartásáért, vagy azoknak használható állapotba helyeztetéseért, p. o. a kések élesítéseért költségek nem számíthatók föl.

8. Oly esetekben, melyekben a bíróság rendelete folytán még egy második műért köteles eljárni, ez ha különös határozatok által valami eltérő nem állapittatik meg, a dijszabásban az illető működésekre nézve kitett illetéket kapja.

9. A műtétnél igénybe vett s díjazandó segédlet szükségessége a műtő által kimutatandó, s azért a megfelelő jutalom indítványozandó, mi iránt a határozat a kir. ügyészti illeti.

10. A műtételeknél netaláni előleges orvoslás, nemkülönben az utólagos orvoslás végett szükséges látogatások és egyéb működések az illető dijszabási tételek szerint számítandók és jutalmazandók.

11. Égéseknél vagy különösen nagy sebesetekenél és fekélyekenél, melyeknek helyei a test többi részein elterjednek, mindenik kar, czomb, stb. a számlákban külön rész gyanánt nevezendő meg és a szükséges bekötésekért illő összeg számítandó.

12. A szülési működésekre nézve rendelt dijszabási tételekbe a női nemző részeknek közvetlenül a működés előtt és után szükséges megvizsgálásai is beszámítvák.

13. Az anya és gyermek körül a szülés teljes befejezése után szükséges segély tekintetében, a mennyiben az vagy az orvos, vagy pedig a baba teendői közé tartozik, az ezért járó

díj az illető díjszabály szerint, vagy ha a segély valamely nemére nézve különös díjszabály nem létezik, a viszonyok és körülmények, valamint a segély nemének figyelembe vételével a kir. ügyész által, tekintettel mindazonáltal a díjszabálynak egyéb tételeire, állapítandó meg.

14. A díjszabály 35. és 36. tételei alatt kitett illetmények csak az esetben számíthatnak fel, ha a gyermekágyas nő a 9 napot kitöltötte; ha azonban, ámbár az orvos. illetőleg a baba hibája nélkül, ezen idő alatt meghalt volna, a szabályban megállapított díjnak csupán fele része számíthatatik fel. Ha pedig a halál az orvos vagy baba hibájából következett be, egyéb következményeken fölül a díj fizetése is elmarad.

15. A bábák, szülés esetén kívül teljesített csekélyebb szolgáltatásokért mint nadály, allövet, hugycsók stb. alkalmazásáért a szokásos díjösszeget kapják.

Az orvosok, sebészek, bábák, ha szolgáltatással végett más községből hivatnak meg, mint a melyben laknak, szabályszerű díjaikon felül napidíjat és utiköltséget is kapnak.

Ez azon esetben is alkalmazandó, ha a törvényszék székhelyén kívül levő járásbírósi fogházban tartóztatottnak gyógyítása, vagy a fogház egészségügyi viszonyainak megvizsgálása végett, a törvényszék székhelyén lakó börtönorvos hivatik meg, vagy küldetik ki, miért is az utiköltség megkiméltése végett, ily szolgáltatásokra, a mennyire lehetséges, azon városban vagy községben lakó orvos, illetőleg sebész hívandó meg, melynek területén létezik a fogház, melyben valaki gyógykezelendő, vagy a mely megvizsgálendő.

A börtönorvos napidíja 4 kor., a sebészé 3 kor., a magánorvos (orvostudor) napidíja 8 kor., a magánsebész napidíja 4 kor., a bábáé 2 kor.

Az utiköltség felszámításánál a bünvádi eljárás költségeinek megállapítása tekintetében előirt általános szabályok irányadók.

Temetkezésnél a legegyszerűbb fakoporsó használandó.

Ha az e célra szükséges költség az elhunyt vagyonából vagy a segélyalapból nem fedezhető, a hiány a rabtartási alapból fedezendő.

Az alapkimutatás X. címe alatt foglalt vegyes kiadások, u. m. a bilincsnek le- és felferése stb. tekintetében, a szükséglet általában nem határozható meg. Ily kiadásokra a kir. ügyész előleges engedély nélkül évenként legfőlebb 100 koronát, a járásbíró legfőlebb 30 koronát adhat ki.

Az építkezésekre vagy nagyobb átalakításokra szükséges kiadások, külön felterjesztés és tüzetes vizsgálat folytán, az igazságügyminiszter által lévén engedélyezendők, az ezen kiadások fedezésére szükséges összegek nem fedeztetnek a rabtartási átalányból, hanem esetről-esetre az igazságügyminiszter által utalványoztatnak.

Ugyanez követendő a börtönöknél alkalmazott, de nem rendes államszolgálatban levő személyek évi fizetése tekintetében is.

A fogház- és börtönszükségletek fedezésének módja.

Mindenik börtön, illetőleg fogház részére a szükségletek fedezéséről és esetleg ennek előleges biztosításáról az illető kir. ügyész tartozik gondoskodni.

Különös utasítás hiányában minden munkára, melyre a fennálló szabályok szerint rabok használhatók, azok alkalmaztassanak s a szükséges tárgyak lehetőleg ezek által készíttessenek; oly szükségletek pedig, melyek a rabok által nem készíttethetnek el, zárt ajánlatokkal összekapcsolt nyilvános árlejtés, egyezkedés vagy kézi bevásárlás útján fedezendők.

A következő évi szükségletek fedezése végett megtartandó árlejtési és zárt ajánlati tárgyalás rendszerint a folyó év augusztus havának valamelyik napjára tűzendő ki.

A vállalat időtartama rendszeren csak egy évre vagyis január 1-től december végéig terjedhet. Ha azonban kivételes körülmények és az államkincstár jól felfogott érdeke megkövetelnék, úgy hosszabb, de 3 évet semmi szín alatt meg nem haladó szerződés is köthető. A biztosítéki összeg a vállalat értékének 10%-ával állapítandó meg.

Az árlejtési tárgyalás az ügyészség székhelyén, egy arra alkalmas helyiségben tartatik meg, melynek vezetése a kir. ügyészt vagy alügyészt illeti.

Az árlejtésről pontos jegyzőkönyv vezetendő.

A tárgyalás alkalmával az árlejtés vezetője az árlejtési föltételek felolvasása után s annak kijelentése mellett, hogy írásbeli zárt ajánlatok többé nem fogadtatnak el, a szóbeli árlejtést megkezdettnek nyilvánítja, s mindenek előtt az árlejtési föltételeket felolvastatván, a megjelent s az árlejtésben résztvenni akaró vállalkozókat, azoknak aláírására s ennek megtörténte után a megállapított bánatpénznek letételére hívja fel.

A bánatpénz vagy készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban előzetesen s mielőtt még az illető szóbeli ajánlatot tett volna, az árlejtést vezetőnek kezeihez teendő le.

Azok, kik az árlejtési föltételeket nem irták alá vagy a meghatározott bánatpénzt nem tették le, ugyszintén azok is, kikre nézve valamely kizárási ok forog fenn, az árlejtésben nem vehetnek részt.

A szóbeli árlejtés tartama alatt, az egyes vállalkozók által megajánlott árak, az árlejtési jegyzőkönyvbe pontosan felveendők. Ha valamely vállalkozó az ígért legutolsó árnál olcsóbb ajánlatot nem akar tenni s az árlejtéstől visszalép, e körülmény az árlejtési jegyzőkönyvben a visszalépőnek saját aláírásával megjelölendő, mely eljárás mindaddig folytatandó, míg legalább két árlejtő a vállalat elnyeréseért egymás között versenyez.

Ha az árlejtők egyike sem tenne többé olcsóbb ajánlatot, a jelenlevők az utolsó ajánlatnak hangos kikiáltása mellett figyelmeztetendők, hogy 10 percz elmúltával befejeztetik; ha ezen idő elteltével sem tétetnék olcsóbb ajánlat, a szóbeli árlejtés befejezettnek nyilvánítandó.

Ez alkalommal egyuttal s mielőtt az árlejtési jegyzőkönyv befejeztetnék, köteles az árlejtés vezetője fenhangon kihirdetni, hogy a szóbeli árlejtés eredménye szerint kinek s mily összegű ajánlata a legjutányosabb.

Az ekként elért legjutányosabb ajánlat, a vállalkozó megnevezése mellett, a jegyzőkönyvben különösen kiemelendő s a jegyzőkönyv mind a megnevezett ajánlkozó, mind a jelenlevő többi versenyzők, valamint az árlejtést vezető és a jegyzőkönyvvezető által is aláírandó.

A szóbeli árlejtés befejezése után a beérkezett írásbeli zárt ajánlatok, a melyeknek boritékán azok beérkezésének napja, órája s percze világosan azon sorrendben, a mint beérkeztek, az árlejtést vezető által feljegyzendők, az árlejtő vállalkozók jelenlétében egyenkint felbontandók s felolvasandók. Az írásbeli ajánlatokban ajánlott árak, a felbontás sorrendje szerint jegyzendők fel az árlejtési jegyzőkönyvbe.

Írásbeli ajánlatokban az ár, melyért a vállalkozó a vállalat elfogadására magát kötelezi, nemcsak számmal, hanem betűvel is határozottan kiírandó, különösen kiteendő az is, hogy az ajánló az árlejtési föltételeknek magát minden kivétel nélkül

aláveti. Az árlejtési hirdetményben meghatározott bánatpénz az ajánlatot tartalmazó csomagba betendő.

Valamennyi zárt ajánlat felbontása s jegyzőkönyvbe foglalása után a jegyzőkönyv az ajánlatot tevő felek, illetőleg azok jogerejű felhatalmazvánnyal ellátott megbízottjai vagy bejegyzett cégvezetői által aláírandó.

A jegyzőkönyv aláírása után meggyőződést szerez magának az árlejtést vezető, hogy a zárt ajánlatok megfelelnek-e a fönnebb meghatározott föltételeknek, s ha valamelyik zárt ajánlat e föltételeknek nem felel meg vagy hozzáadásokat vagy módosításokat, illetőleg magyarázatokat is tartalmazna, az ily ajánlat az árlejtési tárgyalásnál nem vehető figyelembe.

Oly kérelemnek, hogy a kellő időben benyújtott zárt ajánlat felbontatlanul terjesztessék a felettes hatóság elé vagy azon ajánlatnak, hogy az illető bármely vállalkozónál bizonyos %_o-kal vagy határozott összeggel olcsóbban vállalkozik, nem adatik hely. Az ily ajánlat a tárgyalásnál hasonlóul mellőzendő.

Az írásbeli ajánlatoknak a szóbeli árlejtés eredményével való egybevetése után, az eredmény az árlejtés vezetője által fenhangon kihirdettetik s a jelenlevők értesítendők arról, hogy az egész eljárás felsőbb jóváhagyás alá terjesztetik.

Ennek megtörténte után az egész árlejtési tárgyalásról vezetett jegyzőkönyv bezárandó s a jelenlevő érdekeltek, valamint a tárgyalás vezetője, továbbá a jegyzőkönyv vezetője által sajátkezüleg aláírandó.

Ha valaki a tárgyalásra vonatkozólag észrevételeket kívánna előterjeszteni, ezek a jegyzőkönyv vezetője által, a befejezés előtt, a jegyzőkönyvbe veendők.

A legjutányosabb vállalkozó által letett bánatpénz, a távollévőkével együtt, az adóhivatali letétpénztárba szabályszerű megőrzés végett leteendő, a többiek bánatpénze pedig egyszerű elismervény mellett azonnal visszaszandó. A távollévők az árlejtés eredményéről oly felhívással értesítendők, hogy a letéti hivatalban ideiglenesen elhelyezett bánatpénznek felvételéről rendelkezzenek.

Azon esetre, ha a zárt írásbeli ajánlatok felbontása után kiderül, hogy két vagy több vállalkozó egy és ugyanazon árt ajánlotta volna, a vállalat azon vállalkozónak adandó át, aki a legmegbízhatóbbnak találta.

A befejezett árlejtés után semminemű utóajánlatok többé nem fogadhatók el.

Az árlejtés befejezése után az összes tárgyalási iratok, a szerződés tervezetével együtt, a kir. főügyésznek bemutatvatván, ez által véleményes jelentéssel az igazságügyi miniszteriumhoz felterjesztetnek.

Az irodaátalányt terhelő s 100 koronát meg nem haladó kiadással járó szerződések a kir. ügyészségek saját hatáskörükben s felsőbb jóváhagyás nélkül is megkötethetők.

Az élelmezési szerződések, ha az okvetlenül megtartandó árlejtés után a kikiáltási árnál 20%-kal olcsóbb árral — vagy azon is alul — köttetnek meg, minden esetben a főügyész jóváhagyása alá, ha pedig a most említett 20%-os engedménynél drágábban köttetnék meg, minden esetben a főügyész útján a miniszterium jóváhagyása alá terjesztendők.

Nehogy a felsőbb jóváhagyást igénylő szerződések felterjesztése későn történjék s ez által akár a főügyész, akár pedig a miniszterium az államkincstár érdekeit kockáztató helyzetbe jusson, a kir. ügyészségek kötelesek az említett szerződéseket az árlejtési iratokkal együtt legkésőbb minden év szeptember 30-ig a főügyésznél bemutatni, a főügyész pedig a miniszterium jóváhagyását igénylő szerződéseket beérkeztek után haladéktalanul, de szintén legkésőbb október hó 15-ig okvetlenül felterjeszteni köteles.

Az árlejtés eredményének jóváhagyása után az illető vállalkozóval a szerződés azonnal megkötendő, illetőleg a jóváhagyott szerződés egy példánya neki átadandó s egyuttal a meghatározott biztosítéki összeg a visszatartott bánatpénz beszámításával, tőle szabályszerűleg átveendő.

Ha a szerződés tervezete az igazságügyminiszterhez való fölterjesztése előtt a vállalkozó által nem iratott volna alá, ez esetben a jóváhagyás a vállalkozóval azonnal tudatandó, mihelyt az ez iránti rendelet az illető kir. ügyészséghez leérkezett s a kir. ügyész tartozik gondoskodni, hogy a szerződés a vállalkozó által minél előbb aláíratván, az a jóváhagyási záradék feljegyzése végett a kir. főügyészség útján haladéktalanul az igazságügyminiszterhez fölterjesztessék.

Azon esetben, ha az illető vállalkozó két ízben szabályszerűleg eszközölt felhívatása daczára a szerződés aláírása, illetőleg átvétele végett, legfőlebb 15 nap alatt meg nem jelennék vagy pedig a szerződést aláírni vonakodnék, az általa letett bánatpénznek az államkincstár javára leendő visszatart-

tása mellett, a kérdésben forgó vállalatra nézve azonnal új árlejtés hirdetendő s tartandó.

A kir. ügyészség tartozik gondoskodni, hogy a szerződés a szükséges bélyeggel láttassék el a vállalkozó által s esetleg az okirat, a kir. kincstár részére járó illetékek kiszabása végett. annak idején az illetékes kir. adóhivatalnak bemutatassék.

A szerződésileg elvállalt kötelezettség biztosításául letett biztosíték, a vállalat megszüntét közvetlenül megelőző hónapban, a mennyiben az államnak a szerződésből a vállalkozó ellen követelése nem maradt fenn, a szerződési kötelezettség teljesítése után, építési vállalat esetében pedig a felülvizsgálat megtörténte után, a vállalkozónak szabályszerű elismervény mellett visszaadandó.

A bírósági fogházakban letartóztatott női foglyok részére szükséges téli szoknyákat annál a letartóztatási intézetnél, mely a rabruházatot szállítja, barchetből és nem daróczból készítve, 3 kor. 20 fill. egységi áron kell megrendelni.

A nagyobb értéket képviselő ruha és ágynemű szükséglet, a mennyiben házilag nem fedezhető, sem a kellő mennyiségben vagy időben orsz. fegyintézetből nem volna megszerzhető, árlejtés útján szerzendő be.

A tisztaság kiválóan a rabok munkájával tartandó fenn.

Az épület javítása és meszelése azon esetben, ha rabok által nem eszközölhető s a börtönhelyiség sem önálló, hanem a bíróság épületének kiegészítő részét képezi, valamint ha csekély voltánál fogva, ezen munka külön egyezkedés tárgyát gazdasági szempontból nem képezheti, az épület többi részének javítása és meszelése alkalmával, az irodaáltalány terhére eszközlendő.

A bakancsok kenéséhez szükséges fenyőkorom és sertészir, valamint a lég tisztántartására szükséges chlormész és fenyőmag, nagyobb rablétszám mellett árlejtés, különben pedig alku útján szerzendő be.

A hajnyírás és borotválás lehetőleg rabok, vagy börtönörök által és csak ha ezek között erre alkalmas egyének nem találatnának, ez esetben más ehez értő egyén által eszközlendő.

A rab azon napokon, melyeken ilyenmü munkát teljesít. házi munkásképen a rabtartási átalányból díjazandó.

Ha a hajnyírást vagy borotválást valamelyik börtönör teljesíti, ezért évenként bizonyos jutalomban részesítendő. A

jutalom évenként 40 koronát nem haladhat túl s a kir. ügyész fölterjesztésére a kir. főügyész által engedélyeztetik.

A börtön és fogházak szükségletére megkívántató tűzifa és köszén árlejtés vagy előnyös kézi bevásárlás útján, s a mennyiben előnyösebb volna, a bíróság és ügyészség részére megállapított fa- vagy köszénmennyiséggel együtt szerzendő be.

Az esetben, ha a törvényszék székhelyén kívül eső járásbíróság székhelyén, az ottani fogház számára szükséges fa- vagy köszénmennyiség előreláthatólag olcsóbban volna beszerezhető, a kir. ügyész köteles a beszerzésnek árlejtés vagy szabadkézből való vétel útján eszközlése végett, az illető járásbíró megkeresni s esetleg a vételért kifizetés végett, annak rendelkezése alá bocsátani.

Hasonló eljárás követendő a szappan s a világításához szükséges anyagok szállításának biztosításánál is.

A szerződésben kikötendő, hogy a hozzávetőleg megállapított mennyiség, a felmerülendő valódi szükséglethez képest, a mindenik öl, mázsa vagy font után, a meghatározott egységi árakért, vagy egyszerre, vagy részletekben, vagy pedig az illető hatósági tag felszólítására pontosan szállítandó.

Ha a rabtartási és az irodaátalányból fedezendő tárgyak együtt vétettek, azok felosztása a két átalány kezelői között azonnal megteendő s mindenik átalányból csupán azon kiadások fedezendők, a melyek a fennálló rendszer szerint, azon átalány terhére eső szükségleti tárgyért járnak.

Az élelmezés szintén mind a kir. törvényszéknél, mind az annak területén felállított járásbíróságoknál letartóztatott egyének részére együtt, s rendszerint zárt ajánlatokkal is egybekapcsolt nyilvános árlejtés útján lesz biztosítandó. Az egyes kir. törvényszékeknél s az ezek területén létező fiók és járásbírósi fogházaknál a fogolyélelmezést együttesen egy vállalkozó irányában kell biztosítani s ezért azonos feltételek vagy csak csekély eltérés esetén is a központi fogházon kívül a fiók és járási fogházakra is kiterjedő árlejtési ajánlatokat előnyben kell részesíteni oly ajánlatok fölött, a melyek csakis a központi vagy nagyobb fiók fogházakra vonatkoznak. Egyes fogházak részére, magánalku útján csak akkor adható ki a rabélelmezés, ha kétszeri árlejtés eredmény nélkül maradt, vagy ha az árak aránytalanul túlságosak volnának.

Az árlejtési feltételekben, az általános kellékeken fölül, különösen kifejezendő:

- a) az élelmezendő egyének valószínű közép száma;
- b) a megállapított étlap szerint kiszolgáltatandó élelmi-szerek minősége;
- c) azoknak adagonként meghatározott mennyisége;
- d) azon körülmény, hogy a fogház vagy börtönépületben fog-e a vállalkozónak konyha, éléstár vagy pincze, fakamra és főzőedény s a főzéshez egy-két rab rendelkezésére bocsátatni?
- e) hogy a főzéshez fa nem adatik.

Kiemelendő az árlejtési föltételekben az is, hogy az ajánlat a főtt ételre és a rendes napi kenyéradagra együtt a bűjtölők részére, valamint az egyébként szükséges kenyérnek fontonkénti árára pedig a rendes adagok árától elkülönítve kitétessék.

A betegek részére kiszolgáltatandó étadagokért, valamint a különös orvosi rendelet folytán kiszolgáltatandó sörért, borért, theaért stb. szerekért, az árlejtés idején s helyén létező piaczi árak fognak a szerződés egész tartama alatt fizettetni, mely okból ezen árak a kir. ügyészség által hiteles adatok nyomán kipuhatólandók s az árlejtési föltételekbe felveendők.

További föltételeit képezik az árlejtésnek s a hirdetményben közzéteendő, hogy a vállalkozó részére járó összeg havonként utólagosan, a rabtartási általány kezelője által, az igazságügyminiszteri számvevőség helyesbitési jogának fentartása mellett, bélyeges nyugtára fog kifizettetni s az esetben, ha a vállalkozó a szerződésben elvállalt kötelezettségét nem pontosan s nem a szerződés határozatai szerint teljesitené, a kir. ügyésznek joga leend a szerződést azonnal megszüntetni s az élelmezést akár magánalku, akár árlejtés útján, saját belátása szerint azonnal másnak átadni, mely esetben a vállalkozó az általa letett biztosíték elvesztésén fölül az államnak mindazon kárt köteles megtéríteni, mely ebből a kincstárra hárul.

A kikiáltási ár az igazságügyminiszter által lévén meghatározandó s egyszersmind a betegek részére kiszolgáltatandó élelmi szerekért fizetendő árak, a helybeli piaczi árak alapján. már az árverési föltételekben megállapítandók lévén, e végett köteles a kir. ügyész, az árlejtés kihirdetését megelőzőleg s elég korán mindazon czikkeknak a közvetlenül megelőzőtt 30 nap alatti hiteles piaczi árjegyzékét, az étlapban használt súly- vagy higmérték szerint felszámítva, a kir. főügyészhez

felterjeszteni, aki ezt megállapítás végett haladéktalanul az igazságügyi miniszter elé terjeszti.

A piaczi árjegyzéket az alábbi mintának megfelelő alakban minden év július havának végéről vagy augusztus havának elejéről kiállítva augusztus 20-ig a főügyészhez fel kell terjeszteni, a főügyész pedig azokat az illető év augusztus havának végeig a minisztérium számvevőségéhez küldi.

Az árlejtési feltételekben, valamint az élelmezési szerződésekben is kifejezetten felveendő, hogy az élelmezési szerződés tartama alatt a beteg foglyok részére az étrendben felsorolt különféle fokozatu étadagokon fölül kiszolgáltattott egyéb élelmi czikkeért a vállalkozó az árlejtési hirdetménybe felvett kikiáltási áraknak alapjául szolgált árjegyzék alapján fog kielégíttetni. Ez okból e piaczi árjegyzéknek egyik példánya a vállalkozónak átadható.

Ha a törvényszék területén létező összes fogházak és börtönök élelmi szükségleteinek fedezésére elfogadható vállalkozó nem ajánlkozik, a járásbirósági foglyok élelmezésének biztosítása a járásbiróra bizandó.

A vállalkozókkal kötendő szerződésnél az alábbi mintát kell használni.

Ha vállalkozó egyáltalán nem akad, az élelmezést a fogház- vagy börtönőr-személyzetnek egyik, de sohasem a felügyeletet gyakorló tagjára kell bízni, kinek az edények és az alapkimutatás 16-ik rovatában megállapított famennyiség kiszolgáltatása mellett, az élelmi czikkeért a számvevőségileg már kiszámított árak s fáradságáért évről-évre a minisztérium által meghatározandó jutalom fognak adatni.

Gyógyszerek és pióczák a fennálló árszabályok mellett egyezség útján szerzendők be.

Árjegyzéke

az alant felsorolt élelmi cikkeknek 190. évi

hóban.

Folyószám	A tárgy megnevezése	Mérték egység	Egy- ségi ár	Folyószám	A tárgy megnevezése	Mérték egység	Egy- ségi ár
			fillér				fillér
1	marhahus	klgrm.		33	bors	klgrm.	
2	marhamáj	"		34	fahéj	"	
3	borjúhus	"		35	thea	"	
4	sörtéshus	"		36	citrom	drb	
5	juhhus	"		37	levesbe való zölds	klgrm.	
6	sertészsir	"		38	vereshagyma	"	
7	szalonna	"		39	tökkáposzta	"	
8	tojás	drb		40	savanyukáposzta	"	
9	tej	liter		41	burgonya	"	
10	tejfel	"		42	laboda	"	
11	vaj	klgrm.		43	sárgarépa	"	
12	sajt	"		44	veresrépa	"	
13	juhturó	"		45	fehérrepa	"	
14	tehénturó	"		46	zöldpaprika	"	
15	fekete kenyér	"		47	savanyu paprika	"	
16	fehér kenyér	"		48	savanyu ugorka	"	
17	tarhonya	"		49	saláta	"	
18	zsemlye	drb		50	kalaráb	"	
19	rántáshoz való liszt	klgrm.		51	zöld bab	"	
20	buza dara	"		52	zöld borsó	"	
21	árpa dara	"		53	lencse (honi)	"	
22	liszt-láng	"		54	bab (paszuly)	"	
23	zsemlyeliszt	"		55	borsó (honi)	"	
24	köleskása	"		56	mák	"	
25	kukoriczakása	"		57	boreczet	liter	
26	rizs	"		58	közöns. gyári eczet	"	
27	nyers vagy aszalt gyümölcs	"		59	asztali fehér bor	"	
28	szilvaiz	"		60	asztali veres bor	"	
29	czukor	"		61	sör (honi)	"	
30	köménymag	"		62	pálinka	"	
31	tört paprika	"		63	rum (közönséges)	"	
32	konyhasó	"		64	borovicska	"	

Kelt

Szerződési minta az ételmezés biztosítása tárgyában.

Szerződés,

mely egyrészről az állam képviseletében _____ másrészről _____
mint vállalkozó között a _____ kir. törvényszék területén levő _____
fogház _____ vizsgálati és elítélt letartóztatottjainak, valamint a fogház területén kívül eső fűztelepekre vagy más helyekre külső munkára kiküldött foglyoknak — azon helyek kivételével, a hol az állam a foglyok és rabok ételmezését házilag eszközölteti, — meleg ételekkel és kenyérrel való ellátása, úgy a betegek számára orvosi rendelvénnyel kiszabott ételmi szereknek kiszolgáltatása iránt, az alulírott napon a következő feltételek alatt kötöttetik:

1. Jelen szerződés az 1 _____ évi január hó 1-ső napjától bezárólag az 1 _____ évi december hó 31-ig terjedő _____ évi időtartamra kötöttetik.

2. A vállalkozó kötelezi magát az előbbi pontban kitett időtartam alatt az alantabb következő 16-ik pontban megállapított árért a _____ törvényszék területén levő s a házi ételmezést nélkülöző _____ fogházban letartóztatott valamennyi egyént, azoknak kivételével, kiknek a hazulról való ételmezést a kir. bíróság, vagy kir. ügyészség megengedte, a megállapított étlap szerint akként ételmezni, hogy mindenik letartóztatottnak fejenként és naponként 35, azaz harminczöt centiliter leves, 35, azaz harminczöt centiliter főzelék és 56, azaz ötvenhat dekagramm kenyér jusson.

Amennyiben a kir. főügyész vagy fogházorvos egyes letartóztatottak számára nagyobb kenyéradag vagy szükség esetén nagyobb étadag kiszolgáltatását rendeli: ezt vállalkozó a fogházban letartóztatottak összes létszámának 10% erejéig ingyen tartozik kiszolgáltatni.

A letartóztatottak összes létszámának 10%-kát meghaladó pótétadagokért a szerződés 16. pontjában kitett egységi árhoz arányosított díjazásban részesül.

3. Az ételek, a melyek naponként kiszolgáltatandók s az alkatrészek, melyekből azoknak állaniok kell, az egészségesek és a betegek számára külön-külön megállapított 1% és 2% alatt jelen szerződéshez fűzött, s annak kiegészítő részét képező étlapokban részletesen felsorolják.

4. Minden vasárnapon és csütörtökön, továbbá husvét és pünkösd hétfőjén, a két karácsonyi ünnepen, Ő Felsége születése napján és Szent István király napján, tartozik a vállalkozó minden letartóztatottnak a rendes ételmi szereken kívül még egy adag egészséges marhahúst is kiszolgáltatni.

Minden egyes adag marhahusnak főtt állapotban a csontok és inaknak leszámítása után 105, azaz tíz egész öt-tized dekagrammot kell nyomni.

5. Tartozik továbbá vállalkozó a betegek számára a szükségelt és az ezek ételmezésére nézve a 2% alatti étlapokon elősorolt négy étkezési fokozathoz képest orvosilag meghatározott kórházi ételeket és kenyeret, nemkülönben az orvos rendelete folytán szükséges tejet, asztali bort, sört, stb. szintén az orvos által meghatározandó mennyiségben pontosan kiszolgáltatni.

6. Mindezen étkeknek a jó házi étkezés követelményei szerint tökéletesen egészséges alkatrészekből kell állaniok s jóízűen készülteknek kell lenniök.

Tartozik vállalkozó az étkek készítésére szolgáló főzőedényeket erősen megcizineztetni, s ha a cizin lekopnák, ezt a maga költségén annyiszor, a mennyiszor szükséges, megújíttatni.

7. Azon napokon, melyeken egyes letartóztatottak csupán kenyér élvezetére

vannak a kir. ügyész vagy járásbíró által szorítva, tartozik a vállalkozó minden ilyen letartóztatottnak fejenként 112, azaz egymáztizenkét dekagramm kenyéret kiszolgáltatni.

8. A kiszolgáltató kenyérnek tökéletesen egészségesnek, dohosságtól vagy penésztől mentnek, kétszeres gabonával készültnek kell lenni. Minden kenyérnek 5¹/₂, azaz ötvenhat dekagramm súlylyal kell bírni.

9. A kenyér a fogházfelügyelő által meghatározott egyének számának megfelelő mennyiségben s 2 napi készletben mindig 24 órával később, mintsem a sütőkemenczéből kivétetett, szolgáltatandó ki. Három napnál régebb kenyér el nem fogadtatik.

10. Hogy a vállalkozó magát a főzésben a valóságos szükséglethez alkalmazhassa, a következő napon élelmezendő egyének létszáma a megelőző este a fogházfelügyelő által tudtára adatik. Ennek folytán köteles a vállalkozó naponként és pedig legfeljebb déli 12 óráig annyi adag ételt kiszolgáltatni, a mennyi a vele közlött kimutatás szerint az étlap értelmében a letartóztatottak részére jár.

11. A betegek számára köteles a vállalkozó a fogházi orvos által rendelt kórházi étkeket a napnak bármely részében késedelem nélkül elkészíttetni és rendszeren kiszolgáltatni.

12. Valamint a meleg étkek, úgy a kenyér is a vállalkozótól, a fogházfelügyelő vagy helyettese által mérték és súly szerint vétetnek át és minden egyes átadásnál a fogházi orvos s a fogház feletti felügyelettel megbízott kir. tisztviselő által is pontosan megvizsgáltatnak, hogy tökéletes meggyőződés szereztethessék a kiszolgáltattott étkezési czikkeket egészséges voltáról, súly és mérték szerinti helyességéről.

13. Ha az átadott étkekben lényeges hiányok és hibák fedeztetnének fel, ez esetben a kir. ügyész elnöklete alatt a fogházi orvostól és egy kezelő hivatalnokból álló bizottság alakíttatik, mely az ételnek vagy kenyérnek használhatósága, illetőleg a felett határoz, hogy az étel vagy kenyér megfelel-e a szerződés feltételeinek? Ha az nem felel meg a szerződésszerű minőségnek, különösen ha élvezhetlennek találtatnék, az ily étel vagy kenyér visszautasítatik, s a helyett a szükséglet a vállalkozó költségén kézi bevásárlás útján fedeztetik.

Fiók- és járásbírósi fogházaknál ezen visszautasítást a járásbíró, vagy a hol ilyen nincs, a fogházfelügyelő még egy maga mellé veendő felügyelő közeggel eszközölheti.

14. Ha ilyen visszautasítás egy negyed évben egyszernél többször is fordulna elő, vagy a vállalkozó előzetes megintés daczára bármi más tekintetben alapos panaszra nyújtana alkalmat; továbbá ha a vállalkozó az általa elvállalt kötelezettségeknek bármelyikét vagy éppen nem tartaná meg, vagy nem a szerződés értelmében teljesitené, különösen az esetben, ha a főzetést ámbár csak egy napon át is elmulasztaná, kevesebb egyénre főzetne eledelt, mint a mennyit a vele közlött jegyzék szerint azon napon ellátnia kell, vagy pedig ha a kenyér kiszolgáltatására kitézött napon kenyéret éppen nem vagy nem a fennebbi 8. és 9. pontok alatt előszabott minőségben szolgáltatna ki, ezen esetekben szabadságában álland az igazságügyi miniszteriumnak az illető kir. ügyész indokolt előterjesztésére a szerződést egyoldalulag is tétleg érvényteleníteni, vagyis a vállalkozót ebbeli vállalatától elmozdítottak kijelenteni és egyszersmind a vállalkozó kárára és veszélyére vagy uj árlejtést tartani, vagy pedig az élelmezést bármi módon rögtön biztosítani.

Magától értetik, hogy ha a szerződésnek illető érvénytelenítése következtében az élelmezésért fizetendő ár túlhaladná azt, mely a vállalkozóval eredetileg megállapított, a különbséget a szerződésszegő vállalkozó köteles az állampénztár-

nak megfizetni, s hogy ily esetben azonfelül a következő 15-ik pontban említett biztosítéka is feltétlenül az államkincstár javára esik.

15. Fentebbi pontokban foglalt minden kötelezettség kellő biztosítása végett tartozik a vállalkozó mindjárt a szerződés megkötése alkalmával készpénzben vagy állami értékpapirokban, vagy az állam által kamatosított értékpapirokban _____ azaz _____ krajczárt biztosítékuul letenni, mely biztosíték a szerződésben foglalt kötelezettség megszűntéig a _____ kir. adóhivatalban fog őriztetni s csak az élelmezési összes számadások felülvizsgálásának megtörténte után, kedvező eredmény esetén, fog kiadálni.

16. Az államkincstár az egészséges letartóztatottak, valamint a külső munkára kiküldött rabmunkások részére kiszolgáltatandó minden adag fölt ételért _____ krt fizet a vállalkozónak; a csupán kenyérre szorított letartóztatottak részére naponként és fejenként kiszolgáltatandó 112, azaz: egyszáztizenkét dekagramm kenyérért pedig _____ azaz _____ krajczárt.

Az orvosi rendelés folytán a betegek számára kiszolgáltatandó négy fokozatu étkekért és külön élelmi cikkekért a vállalkozó részére azom ár lesz fizetendő, mely az igazságügyminiszterium számvevősége által, a fogház részére készített élelmezési táblában, a szerződési idő tartamára megállapítottat, leszámítva abból az árlejtésnél biztosított _____ százalékos árelengedést.

Más élelmi cikkek és magasabb egységi árak, mint a melyek ezen szerződéshez fűzött étrendben és a kikiáltási ár kiszámításának alapjául szolgált piaci árjegyzékekben foglaltatnak, a szerződés egész tartama alatt fel nem számíthatók.

Miután a betegek részére előírt étlapban az üres étrendnél és harmadadagnál a déli leves előállításához felhasználandó husmennység a vállalkozó rendelkezésére áll, ezen husmennység a féladagok és egész adagoknál kiszolgáltatott husmennységből az államkincstár javára levonásba fog vétetni.

A munkásraboknak adott kenyérpótlékért sem számítható magasabb ár, mint a minő ezen szerződésben a kenyérre nézve általában kikötötetett.

Tej, bor, sör stb. forralásért külön felszámításnak vagy e czimen magasabb egységi ár felszámításának nincs helye.

Azon esetben, ha a jelen szerződés tartama alatt a törvényhozás vagy kormány által jelen szerződés szerint élelmezett valamennyi letartóztatottra nézve általában rendes élelmezésképen több étel kiszolgáltatása rendeltetnék el, vagy pedig, hogy netaláni járvány idején vidékenként az egészséges letartóztatottakra nézve is a rendes étlaptól eltérő több élelmezés rendeltetnék el, ez esetben az élelmezési többletért fizetendő összeg szintén a jelen szerződés feltételeihez arányosított árban az igazságügyminiszterium számvevősége által fog megállapíttatni.

17. A vállalkozó által az egészséges és beteg letartóztatottak részére ekként kiszolgáltatott étkekért felszámított összegek minden hó végével a vállalkozó által bemutatott számlák alapján a kir. ügyész, illetőleg a kir. járásbíró által vállalkozónak szabályszerű nyugtájára és az igazságügyminiszteri számvevőség megállapítási és felülvizsgálati jogának fentartása mellett fizettetnek ki.

18. Az étkek főzésére szükséges fát, valamint a főzőedényeket is a vállalkozó minden kárpótlási igény nélkül saját költségén szerezi be; amennyiben azonban ily főzőedények az állam birtokában találtnak, azok a vállalkozónak használat végett leltár mellett ingyen átengedtetnek, úgy azonban, hogy a vállalkozó azoknak jókarban tartásáról gondoskodni és a szerződés érvényének megszűnte után azokat az államnak ugyanoly állapotban, mint átvette, visszaszolgáltatni köteles.

Hasonlóképen ingyen engedtetnek át a vállalkozónak az étkezés könnyítése és a készletek kéznél tartása tekintetéből a fogházak belső helyiségében levő konyha, éleltár vagy pincze és falerakó helyek is, hol ily helyiségek léteznek, de oly megszorítással, hogy a kenyeret a fogházon kívül tartozik sültetni.

19. A vállalkozónak megengedett, hogy a letartóztatottak ételmezését meghatalmazott által is teljesíthesse; erre azonban szükséges, hogy a kérdéses meghatalmazott mindenesetre teljesen megbízható s az ételmezés helyén jól ismert személy legyen — továbbá, hogy annak neve a kir. ügyészségnek előre bejelentessék, s hogy ennek javaslatára az igazságügyminiszterium által is elfogadtassék.

A vállalatot albérbé kiadni tilos.

20. A főzés körüli közreműködésre ott, a hol a fogházépületben, vagy a fogház belterületén arra alkalmas konyha létezik, a vállalkozónak a kevésbbé terhelt és jó viseletű elítélt letartóztatottak közül néhány egyén a szabályszerű díjazás mellett, mint házi munkás rendelkezésére bocsáthatatik, de ezek csak a fogház helyiségein belül használhatók.

21. A jelen szerződés megkötéséből származó minden bélyegköltségeket a vállalkozó viseli, valamint a szerződés után járó illetéket is, mely az 1881: XXVI. t.-cz. 10. §-ban megszabott módon rovatik le.

22. Ha az első pontban kitett vállalkozási időtartam alatt a _____ kir. törvényszék területén a kir. fogházak székhelyeit és számát illetőleg bárminemű változás történnék, köteles azt a vállalkozó minden kártalanítási igény nélkül elfogadni és az ételmezést a netalán újra szervezendő fogházakra nézve is épen úgy teljesíteni, mintha azok már most léteznének.

23. Ha ezen szerződésből bármi oknál fova per támadna, úgy, amennyiben az az érték vagy tárgy szerint a járásbiróság hatásköréhez tartoznék, arra nézve az eljárás és ítélethozatal a _____ kir. járásbírósgot, ha pedig a per tárgya felülmulná a járásbiróság hatósági körét, ez esetben az eljárás és ítélethozatal a _____ kir. törvényszéket illetendi.

24. A számadási per lebonyolítása és a biztosíték kiadása után a vállalkozó semminemű utókövetelésekkel, vagy helyesbítés iránti igényekkel fel nem léphet.

25. Ezen szerződés a vállalkozót azonnal, mihelyt az aláírta, az államkincstárt pedig csak azután kötelezi, ha azt a _____ jóváhagyásával ellátta.

26. Ezen szerződés két egyenlő eredeti példányban és _____ másolatban állítatik ki; az eredeti példányok egyike a kir. igazságügyminiszterium, másika pedig a vállalkozó számára.

A szerződésben megnevezett fogházak felügyeletével megbízott közegek egy-egy másolatot kapnak.

Kelt _____

Kísérletek a rabélelmezés javítása iránt.

A kir. igazságügyminiszterium az 1894-ik évben kísérlet-képen az iránt indított eljárást, hogy a rabélelmezés házi kezelés által megjavíttassék.

A házi kezelés következtében a törvényszéki és járás-bíróági fogházak élelmezését teljesen szét kell választani.

A törvényszéki fogházban a vállalati rendszer megmaradna, de a vállalkozó az ételeket nem saját közlegeivel készíttetné, hanem csak az ételek és italok előállításához előírt nyers anyagok szállítására köteleztetnék, az ételek és italok elkészítését pedig rabok végeznék.

A járásbíróági fogházakban az élelmezést, a helyi piaczi árak alapján, a fogházörök teljesítenék.

A m. kir. igazságügyminiszterium 642/897. I. M. II/A. számú rendeletével meghagyta, hogy a kir. bírósági fogházakban letartóztatottak legközelebbi 1, esetleg 3 évi élelmezésének biztosítása iránt a kir. ügyészségek kétféle módozat szerint hirdessenek árlejtést. Még pedig:

I. A kir. törvényszéki és területükön lévő kir. járásbíróági fogházakban letartóztatottak együttes élelmezésének biztosítása iránt az eddig használt szerződési tervezetben foglalt módozatok és feltételek szerint a következő módosítással:

ad 20. A főzés körüli közreműködésre ott, a hol a fogház-épületben vagy a fogház belterületén arra alkalmas konyha létezik, a vállalkozónak a kevésbbé terhelt és jóviseletű elítélt letartóztatottak közül néhány egyén naponkénti és fejenkénti 10 kr. díjazás mellett, melyből 5 kr. az államot, 5 kr. a letartóztatottat illeti — mint házi munkás rendelkezésére bocsáttathatik, de ezek csak a fogház helyiségein belül használhatók. A 22. ponthoz új bekezdés gyanánt felveendő: Ha pedig a letartóztatottak időnkint külső, pl. mezei munka teljesítése végett vagy egyéb okból máshova rendeltetnének, vállalkozónak e czimén semminemű kártérítésre igénye nem lehet.

II. Tisztán a kir. törvényszéki, esetleg a területükön levő fiók fogházakban letartóztatottak élelmezésének biztosítása iránt a majdan megkötendő szerződésbe foglalandó alábbi feltétel mellett: A vállalkozó kötelezi magát a . . . . . kir. törvényszéki fogház vizsgálati és elítélt letartóztatottjainak, valamint a fogház területén kívül eső füztelepekre vagy más

helyekre külső munkára kiküldött foglyoknak — azon helyek kivételével, a hol az állam a foglyok és rabok ételmezését házilag eszközölteti — meleg ételekkel és kenyérrel való ellátására, úgy a betegek számára kiszabott ételni szereknek kiszolgáltatására az alábbi feltételek alatt:

1. A vállalat . . . . évi január hó 1-ső napjától bezárólag . . . . évi december hó 31-ig terjedő . . . . évig tart.

2. A vállalkozó kötelezi magát az előbbi pontban kitett időtartam alatt az alantabb következő 12. pontban megállapított árért a házi ételmezést nélkülöző valamennyi egészséges letartóztatott részére, azoknak kivételével, kiknek a hazulról való ételmezést a kir. bíróság vagy kir. ügyészség megengedte, az étlapban 10 főre előirt s a létszámhoz képest fejenként kiszámított ételmi czikkeket s a rendes husnapokon (vasárnap és csütörtökön), továbbá husvét és pünkösd hétfőjén, a két karácsonyi ünnepen, Ő Felsége születése napján és Szt. István király napján az étlapban szintén 10 főre előirt s a létszámhoz képest fejenként kiszámított husmennységet, az előző nap estéig vele közlött mennyiségben a következő nap reggeli 7 órájáig nyers állapotban, a kenyeret pedig az 5. és 6. pontban jelzett módozatok szerint kész állapotban a fogház-helyiségekbe beszállítani. a kir. fogházfelügyelő vagy helyettese jelenlétében lemérni, a hust és ételmi czikkeket a tüzhelyre feltenni s akként elkészíteni, hogy mindegyik egészséges letartóztatottnak fejenként és naponként 35, azaz harminczöt czentiliter leves és 35, azaz harminczöt czentiliter főzelék. a fennebb felsorolt husnapokon ezen felül 10·5, azaz tíz egész öt tized dekagramm csont és zsirmentes hus és minden nap 56, azaz ötvenhat dekagramm kenyér jusson. Továbbá kötelezi magát a beteg letartóztatottak részére a 4. fokozatu étlap alapján a létszámhoz képest fejenként kiszámított hust, ételt s az orvos által netalán az étrenden felül rendelt más ételt és italokat, az előző nap estéjéig vele közlött mennyiségben szintén a következő nap reggeli 7 órájáig nyers állapotban. a kenyeret és zsemlyét pedig sültöt állapotban beszolgáltatni s akként elkészíteni, hogy az étlapban előirt főtt, illetőleg sült mennyiség azokból kikerüljön.

A mennyiben a nyers állapotban beszolgált ételmi czikkekből az előirt főtt, illetőleg sült adag ki nem kerülne, tartozik vállalkozó a hiányzó mennyiséget a megfelelő főtt étellel. ille-

tőleg sült hussal pótolni, esetleg beleegyezni, hogy az ő költségén beszereztessek.

Az ételek elkészítése után, valamint az üres és harmad adagnál fenmaradó étel és hustöbbllet azonban a kincstár rendelkezésére áll s a kir. ügyész azt saját belátása szerint az irodai, házimunkások jobb élelmezésére és a nagyobb étküek étadagjának nagyobbitására fordíthatja.

3. Mindezen étkeknek a jó házi étkezés követelményei szerint tökéletesen egészséges alkatrészekből kell állaniok s jóízűen készülnöknek kell lenniök.

Tartozik vállalkozó az étkek készítésére szolgáló főzőedényeket erősen megczineztetni s ha a czin lekopik, ezt a maga költségén annyiszor, a mennyiszer szükséges, megújíttatni.

4. Azon napokon, melyeken egyes letartóztatottak csupán kenyér élvezetére vannak a kir. ügyész vagy járásbíró által szorítva, tartozik a vállalkozó minden ilyen letartóztatottnak fejenként 112, azaz egyszásztizenkettő dekagramm kenyeret kiszolgáltatni.

5. A kiszolgáltatandó kenyérnek tökéletesen egészségesnek, dohosságtól vagy penésztől mentnek, kétszeres gabonából készülnöknek kell lenni. Minden kenyérnek 56, azaz ötvenhat dekagramm súlyal kell birni.

6. A kenyér a fogházfelügyelő által meghatározott egyének számának megfelelő mennyiségben s 2 napi készletben mindig 24 órával később, mintsem a sütökemenczéből kivételt, szolgáltatandó ki. Három naposnál régibb kenyér el nem fogadtatik.

7. A betegek számára köteles a vállalkozó a fogházi orvos által rendelt kórházi étkeket és italokat a napnak bármely részében késedelem nélkül elkészíteni és rendesen kiszolgáltatni.

8. Miként a meleg étkek, úgy a kenyér is a vállalkozótól a fogházfelügyelő vagy helyettese által mérték és súly szerint vétetnek át és minden egyes átadásnál a fogházi orvos, s a fogház feletti felügyelettel megbízott kir. tisztviselő által is pontosan megvizsgáltnak, hogy tökéletes meggyőződés szerezthessék a kiszolgáltatott étkezési czikkek egészséges voltáról, súlymérték szerinti helyességéről.

9. Ha az átadott étkekben lényeges hiányok és hibák fedeztetnének fel, ez esetben a kir. ügyész elnöklete alatt a fogházi orvosból és egy kezelő hivatalnokból álló bizottság

alakíttatik, mely az ételnek vagy kenyérnek hosszú állhatósága, illetőleg a felett határoz, hogy az étel vagy kenyér megfelel-e a szerződés feltételeinek? Ha az nem felel meg a szerződésszerű minőségnek, különösen, ha élvezhetlennek találtatnék, az ily étel vagy kenyér visszautasíttatik s a helyett a szükséglet, ha vállalkozó a hiányt idején kifogástalanul nem pótolja, a vállalkozó költségén kézi bevásárlás útján fedeztetik. Fiók fogházaknál ezen visszautasítást a járásbíró vagy a hol ilyen nincs, a fogházfelügyelő még egy maga mellé veendő felügyelő közeggel eszközölheti.

10. Ha ilyen visszautasítás egy negyedévben egyszernél többször is fordulna elő vagy a vállalkozó előzetes megintés daczára, bármí más tekintetben alapos panaszra nyújtana alkalmat; továbbá, ha a vállalkozó az általa elvállalt kötelezettségeknek bármelyikét vagy éppen nem tartaná meg vagy nem a szerződés értelmében teljesítené, különösen az esetben, ha a főzetést csak egy napon át is elmulasztaná vagy kevesebb egyénre főzetne, mint a mennyit a vele közlött jegyzék szerint azon a napon ellátnia kell vagy pedig, ha a kenyér kiszolgáltatására kitűzött napon kenyeret éppen nem a fennebbi 5. és 6. pontok alatt előszabott minőségben szolgáltatna ki, ezen esetekben szabadságában álland az igazságügyminiszteriumnak, az illető ügyész indokolt előterjesztésére, a szerződést egyoldalulag is tetteleg érvényteleníteni vagyis, a vállalkozót ebbeli vállalatától elmozdítottnak kijelenteni, és egyszersmind a vállalkozó kárára és veszélyére vagy új árlejtést tartani vagy pedig az élelmezést bármí módon rögtön biztosíttatni. Magától értetik, hogy ha a szerződésnek ilyen érvénytelenítése következtében az élelmezésért fizetendő ár túlhaladná azt, mely a vállalkozóval eredetileg megállapíttatott, a különbséget a szerződésszegő vállalkozó köteles az állampénztárnak megfizetni s hogy ily esetben azonfelül a következő 11. pontban említett biztosítéka is feltétlenül az államkincstár javára esik.

11. A fentebbi pontokban foglalt minden kötelezettség kellő biztosítása végett tartozik a vállalkozó mindjárt a szerződés megkötése alkalmával készpénzben vagy állami értékpapirokban vagy az állam által kamatosított értékpapirokban . . . . . azaz . . . . . koronát biztosítékul letenni, mely biztosíték a szerződésben foglalt kötelezettségek megszűntéig a . . . . . kir. adóhivatalban fog

öriztetni és csak az élelmezési összes számadások felülvizsgálásának megtörténte után kedvező eredmény esetén fog a vállalkozónak kiadatni.

12. A jelen szerződésben elvállalt kötelezettségekért viszontteljesítésül megállapittatik, hogy az államkincstár, az egészséges letartóztatottak, valamint a külső munkára kiküldött rabmunkások részére kiszolgáltatandó minden adag főtt ételért, ideértve a hetenként kétszer, továbbá husvét- és pünkösd hétfőjén, a két karácsonyi ünnepen, Ő Felsége születése napján és Szt. István király napján adandó marhahúst is és minden egyénre naponként számítandó 56, azaz: ötvenhat dekagramm kenyeret, ... azaz: . . . . . fillért fizet a vállalkozónak; a csupán kenyérre szorított letartóztatottak részére naponként és fejenként kiszolgáltatandó 112, azaz: egyszáztizenkettő dekagramm kenyérért pedig . . . . . azaz: . . . . . fillért. Az orvosi rendelés folytán a betegek számára kiszolgáltatandó négy fokozatu étkekért és az azonfelül kiszolgáltatandó bárminemű ételek- és italokért a vállalkozó részére azon ár fizetendő, mely az igazságügy-miniszterium számvevősége által, a fogház részére készített étkezési táblában és a piaczi árjegyzékben a szerződési idő tartamára megállapított, leszámítva abból az árlejtésnél biztosított . . . . . százalékos árelengedést. Más élelmi cikkek és magasabb egységi árak, mint a melyek a szerződéshez fűzött étrendben és a kikiáltási ár kiszámításának alapjául szolgált piaczi árjegyzékekben foglaltaknak, a szerződés egész tartama alatt fel nem számíthatók. A munkás raboknak adott kenyér pótlékáért sem számítható magasabb ár, mint a minő a szerződésben a kenyérre nézve általában kikötöttet. Tej, bor, sör stb. forralásáért vagy más időben készített étkek főzése és sütéseért külön felszámításnak vagy e czimen magasabb egységi ár felszámításának helye nincs. Azon esetben, ha a szerződés tartama alatt a törvényhozás vagy kormány által a szerződés szerint élelmezett valamennyi letartóztatottra nézve általában rendes élelmezésképpen több étel kiszolgáltatása rendeltetnék el vagy pedig, hogy netaláni járvány idején vidékenként, az egészséges letartóztatottakra nézve is, a rendes étlaptól eltérő, több élelmezés rendeltetnék el, ez esetben az élelmezési többletért fizetendő összeg szintén a jelen szerződés feltételeihez arányosított árban az igazságügy-miniszterium számvevősége által fog megállapíttatni.

13. A vállalkozó által az egészséges és beteg letartóztatottak részére ekként kiszolgáltatott étkekért felszámított összegek minden hó végével, a vállalkozó által bemutatott számlák alapján, a kir. ügyész, illetőleg a kir. járásbíró által vállalkozónak szabályszerű nyugtájára és az igazságügyminiszteri számvevőség megállapítási és felülvizsgálati jogának fenntartása mellett fizettetnek ki.

14. Az étkek főzésére szükséges fát, valamint a főzőedényeket is a vállalkozó, minden kárpótlási igény nélkül, saját költségén szerzi be; a mennyiben azonban ily főzőedények az állam birtokában találhatók, azok a vállalkozónak használat végett leltár mellett ingyen átengedtetnek, ugyan, hogy a vállalkozó azoknak jókarban tartásáról gondoskodni és a szerződés érvényének megszűnte után azokat az államnak ugyanoly állapotban, mint átvette, visszaszolgáltatni köteles.

Hasonlóképpen ingyen engedtetnek át a vállalkozónak az étkezés könnyítése és a készletek kéznél tartása tekintetéből a fogházak belső helyiségében levő konyha, éléstár vagy pincze és falerakó helyek is, hol ily helyiségek léteznek, de oly megszorítással, hogy a kenyeret a fogházon kívül tartozik süttetni.

15. A vállalkozónak megengedtetik, hogy a letartóztatottak ételmezését meghatalmazott által is teljesíthesse: erre azonban szükséges, hogy a kérdéses meghatalmazott mindenestre teljesen megbízható s az ételmezés helyén jól ismert személy legyen; továbbá, hogy annak neve a kir. ügyésznek előre bejelentessék s hogy ennek javaslatára az igazságügyminiszterium által is elfogadtassék. A vállalatot azonban albérletbe kiadni tilos.

16. A főzőkörüli közreműködésre ott, hol a fogház-épületben vagy a fogház belterületén arra alkalmas konyha létezik, a vállalkozónak a kevésbbé terhelt és jóviseletű elítélt letartóztatottak közül néhány egyén naponként és fejenként 20 fillér díjazás mellett — melyből 10 fillér az államot, 10 fillér pedig a letartóztatottat illeti — mint házi munkás rendelkezésére bocsáttathatják, de ezek csak a fogház helyiségein belül használhatók.

17. A jelen ajánlat alapján megkötendő szerződésből származó minden bélyegköltségeket a vállalkozó viseli, valamint a szerződés után járó illetéket is, mely 1881. évi XXVI. t.-cz. 10. §-ában megszabott módon rovatik le.

18. Ha az első pontban kitett vállalkozási időtartam alatt . . . . . a királyi törvényszéki . . . . . fogház máshová helyeztetnék át, köteles vállalkozó ebbe bele-nyugodni s az élelmezést ott is a fennebbi feltételek mellett eszközölni. Ha pedig a letartóztatottak időnként külső, pl. mezei munka teljesítése végett vagy egyéb okból máshová rendeltetnének, vállalkozónak e czímen semminemű kártérítésre igénye nem lehet.

19. Ha ezen vállalatból bármi oknál fogva per támadna, úgy a mennyiben az az érték vagy tárgy szerint a járásbiróság hatásköréhez tartoznék, arra nézve az eljárás és ítélethozatal a budapesti IV. kerületi kir. járásbiróságot, ha pedig a per tárgya felülmulná a járásbiróság hatósági körét, ez esetben az eljárás és ítélethozatal a budapesti kir. törvényszéket illeti.

20. A számadási per lebonyolítása és a biztosíték kiadása után a vállalkozó semminemű utókövetelésekkel, vagy helyesbítés iránti igényekkel fel nem léphet.

21. Ezen ajánlat alapján megkötött szerződés a vállalkozót azonnal mihelyt azt aláírta, az államkincstárt pedig csak azután kötelezi, ha azt a m. kir. igazságügyminiszterium jóváhagyásával ellátta.

22. A megkötendő szerződés 2 egyenlő eredeti és két másolati példányban állittatik ki, az eredeti példányok egyike a kir. ügyészség, másika a vállalkozó számára, a másolati példányok egyike a kir. igazságügyminiszterium számvevősége, másika pedig az illetékes pénzügyigazgatóság számára.

23. Fentartja magának az igazságügyminiszterium a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül a jutányosságra, szabadon választhat. A szerződési tervezetet a 23. pont kivételével a fennebbi árlejtési feltételek és módoszatok fogják képezni.

Járásbirósági fogházak irodaszükséglete.

A kir. ügyészségek felügyelete alatt álló kir. járásbirósági fogházak kezeléséből származó irodai szükségleteket (írószer, tinta, papír, gyertya stb.) nem a bírósági irodai átalányból, hanem az ügyészségek átalányából kell fedezni. Ezeket a szükségleteket az ügyészek, költségkimelés szempontjából, lehetőleg fogolykiséresek alkalmával küldik meg a járásbíráknak. (1897. évi 42.427. I. M.)

A fogház- és börtönszükségletek fedezésére vonatkozó számadások.

A börtön, valamint a fogház szükségleteinek fedezése végett a kir. ügyész, számadástétel kötelezettsége mellett, rabtartási átalányt kap.

A rabtartási átalány egyéb bünyügyi költségekkel egy számadás tárgyát képezi.

Minden bevételi tétel, a körülményekhez képest ellennyugtával, az illető utalványozási rendelettel stb., valamint minden kiadási tétel nyugtával vagy számlával, a vonatkozó fizetési meghagyással vagy az egyébként megkívántató okmányokkal igazolandó.

A kir. ügyész vagy járásbíró a számadásnak a fogház-felügyelő által vezetendő részleteire nézve, p. o. munkások viszonyai, valamint előlegesen letartóztatottnak, fogolynak vagy rabnak az élelmezendők sorába való belépése, vagy abból való kilépése, a büntetési böjt-napok kiszabása, beteg, vagy külön étadagokkal leendő ellátása iránt ugyanannak egy rövid írásbeli meghagyást ad, melyet a fogházfelügyelő saját részéről számadási okmányul használ. Minden számadásban az egyes tételhez mellékelt okmány vagy okmányok száma, a számadás külzetén pedig az ahhoz csatolt összes okmányok száma kitüntetendő.

Az élelmezési kiadások felszámítása végett a fogház felügyelője naponként élelmezési utalványt állít ki két példányban és ezeket, ha betegek élelmezése iránt is van rendelkezés, a fogház orvosa által is aláírattja. A kir. ügyész (járásbíró) meggyőződést szerezve az utalvány helyességéről, ezt láttamozza és egyik példányát megtartja, a másikat pedig a vállalkozónak átszolgáltatja. Az utalványok tartalmát mind a számadó, mind a vállalkozó havonként naplóba foglalja össze. A vállalkozónak ez alapon kiállított számláját és nyugtáját, a számadónak felszerelt havi naplójával együtt a számadási kiadási tételéhez kell csatolni.

A fogházaknak házilag kezelt iparágai számára a forgótőkét, szükség esetén a bünyügyi költségekből kell előlegezni. de ez a kölcsön az év végeig lehetőleg visszatérítendő, s a készpénzben befolyt jövedelemből sem kell forgótőkét az év végén tul visszatartani.

A rabok és foglyok keresményi pénzeit a fogoly pénz-

napló és a letéti könyvecske segítségével kell kezelni. (L. a fogházrendtartásban.)

A vállalkozó által napibér mellett folytatott rabmunkáltatás esetében fizetendő összegek elszámolása szelvénykönyv segélyével történik, aképen, hogy minden munkanapon egy számlapár kitöltetvén, a leválasztott szelvény a vállalkozónak átadatik; s a hónap végével a szelvények adataiból a vállalkozó által készített s a kir. fogházfelügyelő által a szelvénykönyv alapján ellenőrzött kimutatás tünteti fel a vállalkozó havi tartozását.

E kimutatást, a munkabérlell ellennyugtáját és a szelvénykönyvet a számadáshoz kell csatolni.

A letartóztatottak munkakeresményéből az államra eső összeg bevételezése és az adóhivatalba szállítása egy közönséges pénznaplóban foglaltatnak össze és ez terjesztetik fel évenként a többi számadásokkal együtt a számvevőséghez.

A csecsemőknek, a betegség miatt el nem távozhatott szabadultaknak és a katonai foglyoknak tartási költségei, valamint általában a más tárcza által megtérítendő tartási költségek félevenként nem átlagosan, hanem az illető rovatok alá tartozó valódi kiadások szerint, a számadás mellett külön is kimutatandók; s az ebbeli kimutatás a megtérítés kieszközölése végett a számadásokhoz csatolandó. Ezen térítményt szintén a bevételek rovatába kell foglalni.

A letartóztatottak után felmerülő szülési költségeket a rabtartási átalányból kell fedezni s ezek nem tartoznak a külön kimutatásba, hanem a többi rabtartási költségekkel összefoglalva tartandók nyilván s behajtásuk vagy leírásba hozataluk is a rabtartási költségek módjára történik.

A fogházi leltárt csak öt évenként kell teljesen elkészíteni, a közbeeső években egyedül az az évi szaporodást és apadást feltüntető pótleltárt kell okmányokkal felszerelve az év második felére szerkesztett számadáshoz csatolni.

A leltári tárgyak fentartási költségeit az „egyéb szükségletek” rovata alatt kell elszámolni.

Szaporodásoknál hivatkozni kell az erre vonatkozó engedélyre vagy azon körülményre, hogy azon szükséglet beszerzése az alapkimutatásban meghatározott állapot fentartása végett eszközöltetett; ez esetben mindenkor külön hivatkozni kell a főszámadás azon folyószámára, a mely alatt a beszerzési költségek kiadásba tétettek. Az apadás pedig. szár-

Élelmezési utalvány

a _____ kir. _____ fogházban tartóztatottak részére.

1 ____ évi ____ hó ____ n.		Létszám (fő)	Kiszolgáltató																
			rendes étadag kenyérrel	pót- étadag kenyérrel	bőjti és utravaló kenyér 112 dgr.	házi munkás kenyér 28 dgr.													
							adagok száma												
Rendes étellel ellátandó																			
Pót-étadaggal ellátandó																			
Bőjti étadaggal ellátandó																			
Utravaló kenyérrel ellátandó																			
Házi munkás kenyérrel ellátandó																			
Összesen																			
Beteg-élelmet kap:																			
Folyó-szám	A beteg neve	üres	1/3	1/2	1	borlevest	sörlevest	forralt tejet	bort	sört	pálinkát	borovicskát	ecetet	dohányt	burnótot	zsemlyét	szilvizet	rántott lev.	feh. kenyérrel
		beteg étadag	18 cl.	35 cl.	35 centiliter			dgr.	db.	lveg	adag	14 dgr							
Kelt _____																			
Látta : _____																			
kir. fogházorvos.										kir. ügyész					kir. fogházfelügyelő.				
										kir. járásbíró.									

Élelmezési napló.

kir. _____ foglázban letartóztatottak részére 190 _____ év _____ havára.

[illegible]

1 évi hó n.

Láttam:

kir. ügyész.
kir. járásbíró.

kir. fogház_

S z á m l a

a _____ kir. _____ fogházban letartóztatottak részére az
190 ____ év _____ havában kiszolgált élelmi ezikkekről.

Folyó-szám	A kiszolgáltatás tárgya	Az adagok		A tételek ára			
		száma	egysé- gi Ára	egyen- ként		összesen	
				frt	kr.	frt	kr.
I. Egészségesek részére:							
1	Rendes étadag kenyérrel						
2	Pót étadag kenyérrel						
3	Bőjti kenyér (112 dkgr.						
4	Utravaló kenyér (112 dkgr.)						
5	Házi munkás kenyér (28 dkgr.)						
II. Betegek részére:							
6	Üres beteg étadag						
7	$\frac{1}{3}$ „ „						
8	$\frac{1}{2}$ „ „						
9	1 „ „						
III. Külön orvosi rendelet folytán kiszolgáltattott:							
10	Borleves (18 clt. adag)						
11	Sörleves (35 clt. adag)						
12	Forralt tej (35 clt. adag)						
13	Bor (asztali)						
14	Sör (ászkok)						
15	Pálinka						
16	Borovicska						
17	Eczet						
18	Dohány (dgr.)						
19	Burnót (dgr.)						
20	Zsemlye (drb)						
21	Szikviz (üveg)						
22	Rántott leves (adag)						
23	Fehérkenyér (14 dkgr.)						
Kelt _____ 190 ____ év _____ hó ____ n.							
		élelmezési vállalkozó					

mazzék az a dolognak használhatlanná vált a s mint ilyennek eladása vagy az által, hogy valamely tárgy az elbocsátott egyénnek kiadatott, mindenkor a kir. ügyész vagy járásbíró meghagyásával s ezenfelül a részesítettnek elismervényével is okmányolandó.

A leltárnak a ruha- és ágyneműekre vonatkozó része „Jegyzet” czim alatt három rovatallal toldandó meg, melyekben az illető tárgyak uj, viselt és elviselt minősége számszerint kiteendő.

A tisztaság fentartása, az épületek körüli munkáknál a kiadások, a jóváhagyott mérnöki költségeloirányzat alapján kötött szerződések a felülvizsgálati jegyzőkönyv és az illetőnek nyugtája által igazoltatnak. Ha ezen munkálatoknak teljesítése, csekélységénél fogva, a kir. ügyész vagy járásbíró saját hatáskörében, vagy a kir. főügyész engedélye folytán rendeltetett el, ezen körülmény a naplóban kiemelendő s ez esetben csak a munka teljesítőjének nyugtája küldendő be.

A ruhamosás ideje rendszerint meghatározandó s a ruhák száma a foglyok létszámával egyenlő arányban lévén, a mosásért járó összeg, bérlet esetében a fogházfelügyelő által a mosásba adott ruhákról kiállított jegyzékekkel igazolt számla alapján fizetendő ki; s a kiadási tétel ezen számlával s a mellékleteit képező ugynevezett mosó-czédulákkal és a bérlő nyugtájával igazolandó.

Ha azonban a mosatás házilag kezeltetik, a szappanszükséglet negyedévenként szerzendő be, vagy a szállítótól elismervény mellett veendő át és az érte kiadott összeg, a szappan mennyiségéről, valamint az ár felvételéről tanuskodó számlákkal, valamint az összes mosó czédulákkal igazolandó.

Hasonló eljárás követendő a lábbelieknek jó karban tartására felhasznált sertés-zsirra és fenyőfakoromra nézve is.

Az idevonatkozó szerződések, ha még felsőbb jóváhagyást nem nyertek volna, a számadáshoz csatolandók.

A hivatali helyiség fűtésére szánt fakészlettel elkülönítve tartandó tüzfáról és annak felhasználásáról a fogházfelügyelő az alábbi minta szerint kimutatást vezet és a főszámadással bemutatja.

Ezen kimutatás a bevételi rovatban, az előbbi félévbeli maradványt és a folyó évben átvett tüzfá mennyiséget tünteti ki.

A bevételezésnél a számadási napló idevonatkozó kiadási tétel száma határozottan megjelölendő.

A fogház, a börtön és a gazdasági helyiségek, valamint az őrszemélyzet helyiségeinek fűtésére felhasznált famennyiségről a kiadási felszámítás a fűtési idény végével a műszaki hatóság által készített helyiségi kimutatások csatolása mellett történik; ugyszintén a ruhamosásnak házilag való eszközlése esetében, az ahhoz s a meleg fürdők készítéséhez szükséges famennyiség kiadása is a műszaki hatóság által felvett és az első ilyenmő kiadási tételhez csatolandó okmány nyál, a fürdők mindenkor i szükségessége azonban orvosi rendelvénnyel igazolandó.

A főzéshez használt fának felszámítása, a házi élelmezés esetében az élelmezési naplókkal igazolt étadagok száma és adagonként meghatározott vagy külön engedélyezett famennyiség alapján történik.

A világításra vonatkozólag minden félévi számadáshoz egy a fogházfelügyelő által az alábbi minta szerint készitendő kimutatás csatolandó, mely az ügyész által szükségesnek talált lámpák számát, ugy az anyag-szükségletet és a világítás időtartama alatt felhasznált anyagok mennyiségét kitünteti.

A szükségelt anyag fél- vagy negyedévenként eszközlendő szállítás útján fedezhető.

Ezen kimutatásban egyszersmind az ügyésznek az éjjeli vizsgálatokhoz szükséges gyertyamennyiségre vonatkozó elismervénye is befoglalandó.

Azon fogházakban, melyekben a légszeszvilágítás van alkalmazásban, a kimutatást a szerződés szabványai pótolják.

Az élelmező számláit, az előzetesen letartóztatottakra és vizsgálati foglyokra nézve, az elitelt foglyok és raboktól elkülönítve készíti el.

A betegápolásra fordított költségek közül a gyógyszerért felszámított összegek az orvos rendelvényeivel és könyveivel igazolandók.

Az orvos működési díjai annak számlájával, uti költségei és napidíjai a láttamozott uti naplóval igazolandók.

A fogházon kívüli ápolás alkalmából felszámított költségek előlegképen teljesen kifizethetők; a kiadások igazolására azonban szabályszerű számlák vagy nyugták csatolandók a számadáshoz.

Ily módon igazolandók a szülésnél felmerülő különös kiadások is.

A vagyontalanok temetkezési költségei, a mennyiben a segélyalapból nem fedeztethetnek, szintén a jelen alapról vitt számadásba vezetendők és nyugtákkal igazolandók.

A szállítási költségek fedezésére valószínűleg szükségrendő összeget a rabtartási átalányból ennek számadója az örvezető kezeihez előlegképen egészen kifizeti.

A számadások mindenik félév végén záratnak be. A számadás eredeti példánya a számadónál marad, hivatalos másolata pedig, az eredeti okmányokkal felszerelve, a kir. járásbíró által a kir. ügyészhez legfőlebb minden év július. illetőleg január 15-éig bemutatandó, ki azt saját számadásaival együtt 3 nap alatt közvetlenül a miniszterium számvevőségének megküldi.

Budapesten a számadások havonként lezárhatók és felülvizsgálat alá bocsáthatók.

A fölmentvényt az igazságügyminiszter adja ki.

(1872. évi 11.216., 1872. évi 38.248., 1873. évi 39.467., 1885. évi 7721., 1886. évi 8949., 1888. évi 10.620., 1891. évi 23.493., 1877. évi 2124. I. M., 1899. évi 3430. I. M. és 1890. évi 5608. I. M.)

V. RÉSZ.
FÜGGELÉK.

A kir. járásbiróságok ügyvitelének időszaki megvizsgálása.

A kir. törvényszéki elnökök vagy kiküldöttjeik a vizsgálatot a következő szabályok értelmében teljesítik. Ezeket a szabályokat az 1892. évi 810. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet tartalmazza. A szabályzat egyes részei újabb törvények és rendeletek által módosulnak. A módosuló részt a ritkább betűk jelzik.

I. A vizsgálat menete a vezetés tekintetében.

1. §. Mindenek előtt szerezzon az elnök vagy megbízottja meggyőződést arról, hogy az előző ügyviteli időszaki és esetleg rendkívüli vizsgálat alkalmával netalán tapasztalt hiányok és szabálytalanságok megszűntek-e vagy legalább megtette-e a járásbiróság vezetője ez irányban a kellő intézkedéseket.

2. §. Ezután a vizsgáló alaposan nézze meg a hivatalos helyiséget és szerezzon meggyőződést arról, hogy ez rendeltetésének megfelel-e, célszerűen van-e beosztva és kellő rendben, tisztán és megfelelő csinnal tartják-e. Különös gondot kell fordítani arra, hogy az irattár, főleg pedig a telekkönyvtár és a telekkönyvi irattár befogadására rendelt helyiségek úgy tűzvész ellen, mint más tekintetben a szükséges biztonságot nyújtsák.

3. §. A vizsgáló szerezzon tudomást arról, hogy a hivatalos órák, a beadványok elfogadásának és értesítések adásának órái az illető segédhivatalok és a telekkönyvtár ajtain a járásbirósági ügyviteli szabályok és a telekkönyvi rendelet értelmében, továbbá a szóbeli keresetek, panaszok és más előterjesztések felvételének napjai és órái, valamint az ügybeosztásra vonatkozó hirdetmény szembetűnő helyen kifüggesztett táblákon, kellően közzé vannak-e téve.

Győződjék meg továbbá arról is, hogy a birói és elnöki letétbe tartozó értékek felsorolását, ily értékeket tartalmazó küldemények külső megjelölését és ezeknek az értékeknek elfogadását tárgyzó hirdetmény kellő helyen és módon ki van-e függesztve. (Az erre vonatkozó szabályokat l. a 231. lapon.)

4. §. A járásbiróság vezetőjétől tudja meg, hogy milyen a munkabeosztás. Nevezetesen megfelel-e az egyes alkalmazottak szabályszerű munkakörének, továbbá helyes, czélszerű és arányos-e.

A birói munka beosztásánál gondot kell fordítani arra, hogy az egyrészről a szakszerűség követelményeinek, másrészt annak a kíváncsolomnak, hogy a biró lehetőleg minden oldalu gyakorlatot szerezzen, megfelelő legyen.

Gondosan meg kell vizsgálni, hogy a joggyakornokok és aljegyzők foglalkoztatása az előkészítő szolgálat tartama alatt az 1891. évi 4192. I. M. E. sz. rendelet (l. a 36. lapon) értelmében történik-e, és hogy ugy az előkészítő szolgálatot befejezett joggyakornokok és aljegyzők, mint a jegyzők oly munkát kapnak-e, mely gyakorlati kiképeztetésük kiegészítésére vezet.

Vezet-e a kir. járásbiróság főnöke az 1898. évi 819. I. M. E. sz. rendelet 4. §-a értelmében a dijnokokról szabályszerű törzskönyvet s az idézett rendelet 12. §-ához képest bejelentésszolgálati uton a miniszterium számvevőségének az értesítés kiadását és az értesítéssel ellátott dijnokok szolgálatában beállott változásokat?

Ha dijnokok kivételes kezelésre vagy jegyzőkönyvek vezetésére alkalmaztatnak, arról is meg kell győződni, hogy az előirt esküt szabályszerűen letették-e. Az eskü szövege az Ü. Sz. 25. §. II. és IV. pontjaiban van előirva. (L. a 77. lapon.)

5. §. A kir. járásbiróság vezetőjétől kérje elő:

a) az irodai anyagszerekről és nyomtatványokról (54.001/1895. I. M. — L. a 624. lapon):

b) a bűnügyi költségekről (5608/1890. I. M. — L. a 668. lapon) vezetett számadásokat és

c) a pénzbüntetésekről vezetett pénznaplót, valamint a pénzbüntetésekről vezetett nyilvántartási naplót. (2106 1880. I. M. E. — L. a 422. lapon.)

Mindezeket a számadásokat és naplókat vizsgálja meg s azok helyes és pontos vezetéséről, valamint az egyes kiadási és bevételi tételek szabályszerű okmányolásáról szerezzen meggyőződést.

A pénzbüntetési nyilvántartási napló segítségével derítse ki, vajjon megtétetnek-e a kellő lépések a kincstári követelések gyors behajtása, esetleg azoknak szegénységi bizonyítványok alapján való törlése iránt.

Meg kell állapítani továbbá azt is, hogy megtörténnek-e az 1890. évi XLIII. t.-cz. és az 1891. évi 21.815. és 21.816. I. M. számú rendeletek által előirt intézkedések a bűnügyi költségtérítmények behajtása, illetve az előirt térítményeknek az adósok vagyontalansága alapján való törlése céljából. (L. a 670. lapon.)

A pénzbüntetések tekintetében állapítsa meg a vizsgáló, hogy az elbocsájtott szegény foglyok segélyezésére visszatartható összeget meghaladó pénzkészlet 1890. évi 5608., az 1880. évi 2106. és 1896. évi 26.766. I. M. számú rendeletek értelmében beszállítatik-e havonként a kir. adóhivatalba. (L. a 422. lapon.)

6. §. A vizsgáló győződjék meg arról, hogy vezettetik-e az elnöki letétekről az 1880. évi 2749. I. M. sz. rendeletnek megfelelő s a szükséges bevételezési és kiadási adatokat feltüntető letétnapló. Ezek a letétek elkülönítve a vonatkozó beadványok számai és a napló tétel számaival ellátott borítékokban kezeltetnek-e és tényleg mind meg vannak-e. (Az idézett rendeletet l. a 231. lapon.)

Vizsgálja továbbá, hogy birói letét tárgyát szabályellenesen nem keverik-e ide; hogy az elnöki letéteket természetüknek megfelelő rövid idő alatt kiadják-e és a kiadást kellően igazolják-e, továbbá ki van-e ez a naplóban tüntetve.

A mennyiben ily letéteket hosszabb idő óta kezelnek, ennek okát derítse ki és a körülményekhez képest szükséges intézkedéseket tegye meg.

7. §. A birói letétekről vezetett nyilvántartási naplót a végből vizsgálja meg, hogy az az 1881. évi 39.425. I. M. számú rendelet 4. §-a szerint pontosan ki van-e töltve és tisztán tartják-e. Hol helyben adóhivatal van, hasonlítsa össze a birói letét nyilvántartási naplót az adóhivatali letétnaplóval és állapítsa meg, hogy az idézett rendelet 25. §-ában előirt összeegyeztetés kellően megtörténik-e. Hol helyben adóhivatal

nincs, azt vizsgálja, hogy a rendelet 13. §-a értelmében a beérkezett bírói letéteket a beérkezés napján adják-e ki a felvételre jogosított fél számára, illetve küldik-e el az adóhivatalba. (L. az idézett rendeletet a 231. lapon.)

Meg kell továbbá vizsgálni, vajjon az utaltványozó végzése szerkesztésénél és közlésénél figyelem van-e az 1882. évi 22.021. I. M. számú rendelet tartalmára.

Az idézett rendelet a következően intézkedik:

„Ha oly letéttárgynak kiadása rendeltetik el, a mely után őrzési díj jár, a végzésben annak lefizetésére kell a feleket felhívni, kamatozó bírói letét kiutaltványozásánál pedig azt a figyelmeztetést kell a végzésbe foglalni, hogy a végzés jogerőre emelkedése napjától számított 8 napon túl a kir. kincstár kamatot nem fizet és hogy a kiutaltványozott összeg az említett 8 napon túl még csak egy évig fog mint kamatnélküli letét kezelettni, azután pedig az adóhivatal jelentése alapján az állampénztárba szállíttatik, fenmaradván a feleknek joguk igényeiket a pénzügyi hatóságoknál az elévülési határidőn belül érvényesíthetni.

A letét tárgyának kiadására nézve hozott végzést a kir. bíróság az érdekelt feleknek a törvénykezési rendtartás intézkedései szerint kézbesíteti és ha az jogerőre emelkedett, a letét tárgyát kezelő kir. adóhivatalnak a jogerőre emelkedés napjának megjelölése mellett megküldi, miről az érdekelt feleket végzésileg értesíti, és a bírósági letétnyilvántartási naplónak 6. és 7-ik rovatát kitölteti.”

A figyelmeztetést és a jogerőre emelkedés bevárását az 1889. évi 13.761. I. M. számú rendelet szerint semmi körülmények közt sem szabad mellőzni.

8. §. Ha a letétek vagy más értékek helyes kezelésére aggály merülne fel, állapítsa meg, vajjon minden befolyt érték az illető letéti naplóban, vagy az illető alapról vezetett külön számadásban előfordul-e és ha nem, az iratok betekintése által e hiány okát derítse ki.

Meg kell állapítani azt is, hogy az értékek átvétele és továbbítása az 1880. évi 2749. és 1882. évi 27.063. I. M. számú rendeletek értelmében történik-e. (L. e rendeleteket a 231. lapon.)

9. §. A váltóóvásokról vezetett könyvet a vizsgáló nézze meg és győződjék meg annak kellő hitelesítéséről, az óvások helyes bevezetéséről és az óvási költségek szabályszerű részletezéséről (óvási bélyeg, esetleg óvásdíj, közlési díj, másolatok díja) és beszédéséről. (1878. évi 35.392., 1883. évi 36.927. és 1894. évi 34.806. I. M. — L. e rendeleteket a 22. lapon.)

Vizsgálja meg továbbá, hogy a közjegyzői székhelyeken készpénzben beszedett váltóóvási díjakat és általában minden, a közjegyző helyettesítése folytán bevett díjakat esetenként az adóhivatalba beszállítják, kellően nyilvántartják, a bevételezés és kiadás adatait feltüntető nyilvántartási jegyzék másolatát az év végén a kir. pénzügyigazgatósággal közlik-e. (1876. évi 1082. I. M. — L. a 22. lapon.)

10. §. Az államkincstárt illető pénzbírságra nézve, melyet a bíróság a felek ellen szabott ki, meg kell állapítani, hogy a marasztaló határozat jogerőre emelkedésének nyilvántartása, annak a pénzügyigazgatósággal való közlése és a netalán a bíróságnál (ha t. i. helyben adóhivatal nincs) lefizetett pénzbírság kezelése az 1881. évi 39.805. I. M. számú rendelet 2., 3. és 6. §§-ai értelmében történik-e.

Az idézett rendelet szerint a pénzbírságot kiszabó határozat jogerőre emelkedését nyilván kell tartatni s a kezelő azt jogerősséggel záradékkal ellátva megküldi a pénzügyigazgatóságnak.

Ha a határozat ellen felelbbvitelnek helye nincs, azt azonnal meg kell küldeni a pénzügyigazgatóságnak, de a teljesítési határidő lejártának megállapítása végett rá kell vezetni a végzésre, hogy az mikor kézbesítettett a megbírságotnak.

A marasztalt fél az államkincstárt illető pénzbírságot, az eljárást e. f. kir. bíróságnál is lefizetheti, ha annak székhelyén kir. adóhivatal nincsen.

A lefizetés csak a bíróság főnökének vagy az ez által megnevezett bíró vagy bírósági hivatalnoknak kezéhez teljesíthető.

A fizetés tényéről jegyzőkönyvet kell felvenni és a lefizetett pénzeszeget a fizetés napján az illető kir. adóhivatalnak kísérő levél mellett szabályszerűen el kell küldeni.

A kísérő levélben a marasztaló határozatnak kelte és száma, a pénzt tartalmazó levél külsejére pedig az a megjelölés, hogy: „pénzbírság” kiirandó.

A levél feladásáról a vétivet az ügyiratokhoz kell csatolni.

11. §. A pénzek és értékek kezelésének eredményeit külön-külön a számadások, nyilvántartások és esetleg a vonatkozó iratok alapján megállapítván, a vizsgáló győződjék meg arról, hogy a pénzszekrényben levő pénz- és értékkeszletek a nyert számadási eredményeknek teljesen megfelelnek-e és a mennyiben e tekintetben hiány mutatkozik, ennek mibenlétét derítse ki.

12. §. A birói kiküldetésekről az Ü. Sz. 262. §-a (L. a 228. lapon) értelmében vezetett naplónak több, már kitöltött egyes rovatait kísérletképen hasonlítsa össze a vonatkozó

iratokkal és ez uton szerezzon magának meggyőződést, hogy indokolt volt-e a kiküldetés, hogy az eltöltött idő a távolságnak és a végzett munkának, a felszámolt napidij az eltöltött időnek, végre a felszámolt fuvaridij az igazolt távolságnak és az e részben fennálló rendeleteknek megfelel-e. (1896. évi 21.224. I. M. — L. a 125. lapon.)

Az 1896. évi 48.297. és 1897. évi 23.480. I. M. számú rendeletek értelmében vezet-e a járásbíró-ság főnöke a kedvezményes vasuti jegyekről s a láttamozott kérvényekről nyilvántartást s az utinaplók záradékolásakor felhasználja-e az említett jegyzék adatait s nevezetesen megemliti-e, hogy az alkalmazottak vagy családtagjaik rendelkeznek-e arczképes igazolvánnyal vagy folyamodtak-e kedvezményért.

Ez alkalommal vizsgálat tárgyává kell tenni azt is, hogy a végrehajtók szabályellenes mellőzésével nem küldetnek-e ki indokolatlanul a bíróság személyzetének tagjai végrehajtások foganatosítására, valamint meg kell állapítani azt, hogy általában a kiküldetési költségek részletes felszámítása, bírói megállapítása és az előlegből netalán fennmaradt felesleg visszatérítése körül az Ü. Sz. 264. és 268. §§-ainak rendelkezéseit pontosan megtartják-e.

Az Ü. Sz. idézett §§-ai következően intézkednek:

„A kiküldött tartozik az előlegekről számolni és a netaláni felesleget, mihelyt a kiküldetésben eljár, a kiküldött bíróság rendelkezésére bocsájtani.

A kiküldetés körül felmerült költségek a jegyzőkönyvben vagy a jelentésben részletesen felszámítandók, és ha előleg van, erről a felszámítás végén említést kell tenni.

A bíróság a kiküldöttnek költségeit külön megállapítja s azoknak megfizetése, esetleg a költségek fedezése után az előlegből fennmaradt összeg visszatérítése iránt intézkedik.“

13. §. Győződjék meg arról is, hogy a járásbíró-ság vezetője nyilvántartja-e a személyzet tagjainak távollétét és betegségét, továbbá esetről-esetre megteszi-e az elnökhöz a szükséges jelentéseket. (1887. évi 21.323. I. M. — L. a 151. lapon.)

14. §. A közjegyzői megbízásokról a J. Ü. Sz. 76. §-a szerint vezetett jegyzék és a vonatkozó ügyiratok alapján meg kell állapítani, hogy a járásbíró-ság vezetője a közjegyzői megbízások gyors foganatosítását hatályosan ellenőrzi-e.

15. §. Szerezzon magának meggyőződést arról, hogy az

illető kir. törvényszék területén alkalmazott községi kézbesítők táblázatos kimutatása a kir. járásbírósnál megvan-e.

Erre vonatkozóan az 1875. évi 2036. I. M. E. számú rendelet aképpen intézkedik, hogy mindenik község köteles a kézbesítő nevét a kir. járásbírósnak bejelenteni s a járásbírósnak a kézbesítő hivatalos állását és lakását táblázatos kimutatásba foglalja és esetről-esetre jelentést tesz a változásokról a törvényszéki elnöknek, aki szintén táblázatos kimutatást készítet a törvényszék részére a kézbesítőkről.

16. §. A kir. járásbírósnak és fogház felszereléséről vezetett leltárokat, továbbá a könyvtárjegyzéket tekintse meg és tegyen kísérletet arra nézve, hogy azokat pontosan kiegészítik-e; az új beszerzéseket, a törvény- és rendelet-tárákat és az Igazságügyi Közlönyt a leltárba, illetőleg könyvjegyzékbe felveszik és a törvényszék szabályszerűen leírják-e. (54.001/895. I. M. — L. a 625. lapon.)

Meg kell állapítani, hogy a kezelési könyvek és jegyzékek bekötése, külön leltározása és elhelyezése az Ü. Sz. 104. §-a (L. a 225. lapon) szerint megtörténik-e.

A felső bírósági döntvények, melyek a járásbírósnak vezetőjével közöltnak, a bíróság tagjainak tudomására hozatnak-e és történik-e gondoskodás azok pontos nyilvántartásáról.

Az Igazságügyi Közlöny rendelkezésére áll-e a bírói és segédszemélyzetnek és annak egyes évfolyamait szabályszerűen bekötve kellően megőrzik-e.

Végül a Budapesti Közlönyt úgy kezelik-e, hogy azt a járásbírósnak minden tagja megtekinthesse s annak felhasználása szabályszerű-e. A Budapesti Közlönyt levélborítékokra kell felhasználni. (L. a 629. lapon.)

17. §. Vizsgálja, hogy az irodai anyagszerek és nyomtatványok megrendelése helyes alapon és a valóságos szükséglet mérve szerint történik, azokat kellő rendben tartják és őrzik, a fogyasztás takarékos és a fogyasztók elismervényét adnak-e.

A számadások az 1895. évi 54.001. I. M. számú rendeleteknek (L. a 619. lapon) megfelelnek-e.

18. §. Ha a járásbírósnak vezetésében az előző ügyviteli vizsgálat óta változás történt, szerezzen magának meggyőződést arról, hogy a járásbírósnak vezetőjének kezelésére bizott pénz- és értékkészletek, szerelvények, kezelési könyvek és egyéb iratok átadása és átvétele a számadások és leltárak alapján helyesen, a számadók felelősségének biztos megállá-

pitására szükséges módon és kellően megőrzendő jegyzőkönyv felvétele mellett történt-e.

19. §. A kir. járásbiróság vezetője az Ü. Sz. 59. §-a értelmében pontos és könnyen áttekinthető nyilvántartást vezet-e a határidőhöz kötött és időszakonként szabályszerűen ismétlődő elnöki tennivalókról és ezeket kellő időben végzi-e?

20. §. A vizsgáló lehetően győződjön meg a hivatalos óráknak a hivatali személyzet által való pontos megtartása felől.

Állapítsa meg, hogy a járásbiróság vezetője mily módon gyakorol ellenőrzést a hátralékokra nézve; különösen pedig, hogy a kezelési könyvek megtekintésével, vagy e könyvekből készített hátraléki jegyzékek segítségével szerezh-e tudomást arról, hogy melyik bírónál vagy bírósági közegnél hány ügydarab és mely időről van hátralékban.

Vizsgálja meg azt is, hogy a bírák az elintézett ügydarabokat késedelem nélkül kiadmányoztatják-e, s hogy a telekkönyvi ügydarabokat az elintézés napján adják-e át a telekkönyvi irodának, az utóbbi pedig az ügydarabokat ugyancsak a bevezetés napján adja-e a kiadóhivatalba.

21. §. Az elnöki ügyekre nézve vizsgálja meg, vajjon azokat a J. Ü. Sz. 33. §-a értelmében úgy kezelik-e, hogy a tárgy és személy szerint összefüggő iratok egy ügyet képeznek, továbbá a jövőre nézve is irányadóul szolgáló felsőbb rendeleteket és utasításokat az Ü. Sz. 59. §-a értelmében külön gyűjtik-e és van-e azokra vonatkozó mutató könyv.

22. §. Szerezzen arról is meggyőződést, hogy az elnöki ügyeket természetüknek megfelelő gyorsasággal intézik-e el és ha esetleg hátralék van, ennek okát nyomozza ki.

23. §. A vizsgáló állapítsa meg, hogy az ügyforgalmi és tevékenységi, valamint a statisztikai kimutatásokhoz szükséges adatokat évközben czélszerű jegyzékekben, helyesen és pontosan gyűjtik-e s a J. Ü. Sz. 83. §-a szerint abban az esetben, ha a bíró évközben állását elhagyja, tárgyalási naplóját és a lajstromokat lezárja-e s átadja-e tevékenységi kimutatását a járásbírónak. A vizsgálat kezdetével rendelje meg, hogy a vezetett gyűjtőjegyzékek alapján olyan kimutatások állíttassanak össze, melyek az ügyforgalom és tevékenység adatait tartalmazzák.

II. Az ügykezelésre nézve.

24. §. Meg kell vizsgálni, hogy a J. Ü. Sz. 19. §-ának megfelelő postakiadókönyvet vezetik-e.

A vizsgáló szerezzen meggyőződést arról, hogy a J. Ü. Sz. 23. §-ában előírt lajstromokat (Él. Eg. Fh. Fm. Sp. Ö. Öb. A. V. M. Pv. B. Bm. Vb. Bv.) szabályszerűen vezetik-e (J. Ü. Sz. 23—32.)

A beadványok elhelyezésére szolgáló gyűjtő-szekrényen látható-e a szekrény kiürítésének időpontja s pontosan üritik-e ki a gyűjtő-szekrényt? (J. Ü. Sz. 18.)

Van-e minden irodában a J. Ü. Sz. 15. §-a értelmében panaszkönyv s megvizsgálja-e azt naponként a felügyeletet gyakorló bíró, illetőleg a járás-bíróság vezetője?

Szem előtt tartják-e a J. Ü. Sz. 19. §-át, mely szerint a beadványok borítékait a vonatkozó ügyszámmal ellátva, sorrendben három hónapig meg kell tartani.

Vizsgálja meg, hogy a beadványokon a bélyegek felülbélyegzése az 1884. évi 11.215. I. M. számú rendelet szerint történik-e?

E rendelet szerint a felülbélyegzésre használt pecsét fele részét, időjelző átbélyegzőknél tehát az időt kitüntető számokat a bélyeg-jegy alsó részére, másik fele részét pedig az iraton tisztán kell lenyomni. Ott, ahol időjelző átbélyegzők nincsenek használatban, a bélyegjegyek felső részén az átbélyegzés napját tintával kell rájegyezni.

Hogy a bélyegcsonkítási leletek felvétele, az illetékes adóhivatalokkal való közlése és e hivatalok eljárásának ellenőrzése tekintetében megtartják-e az 1881. évi 40.041., az 1887. évi 33.524. és az 1889. évi 28.822. I. M. számú rendeletek utasításait. (L. a 230. lapon.)

A szegénységi jogon bélyegmentesen vitt ügyekről vezetnek-e szabályszerű bélyegjegyzéket és e bélyegjegyzéket az előírt esetekben kellően közlik-e az adóhivatallal. (J. Ü. Sz. 75.)

A bélyeg- és illetékszabályok 60. §-a szerint a bélyegfeljegyzésre jogosított fél képviselője tartozik az ügyfele részéről felmerülő minden egyes perirattól járó bélyegilletéket jegyzékbe venni és a per befektetésig a bíróság felügyelete alatt pontosan folytatni. Ha ez a fél a pert megnyerte és az ellenfél a perki költségben is elmarasztaltatott, a bélyegjegyzéket a jogerős ítélettel át kell tenni az adóhivatalhoz.

Vezetnek-e az 1889. évi 2941. I. M. számú rendelet értelmében az adóárverési hirdetményekről pontos mutatót.

Az idézett rendelet szerint a járásbirósághoz áttett adóárverési hirdetményeket, belajstromozás mellőzésével, a beérkezés sorrendje szerint, évenként újra kezdődő sorszámokkal kell ellátni s ezekről a következő rovatokból álló külön mutatókönyvet kell vezetni: 1. az adóvégrehajtást szenvedő neve, 2. az adóvégrehajtást szenvedő lakhelyének megjelölése, 3. a kitűzött adóárverés határnapja, 4. az árverési hirdetményt kibocsájtó hivatalos közeg megnevezése és a hirdetmény száma, 5. a járásbirósági sorszám.

Szerezzen meggyőződést arról is, hogy a kezelőhivatalok pontosan alkalmazkodnak-e az értesítés adásra megállapított időhöz.

25. §. Szerezzen meggyőződést arról, követik-e a J. Ü. Sz. 66. §-át, mely szerint a fogalmazványon, vagy ha fogalmazvány nem maradt vissza, az iratborítékon vagy a lajstromban a kiadmányozó aláírásával ki kell tüntetni a kiadmányozás megtörténtét, a kiadás napját, esetleg a postakönyv lapszámát, avagy a kézbesítésekről vezetett jegyzék sorszámát.

Megtartják-e a kiadmányozásnál az előirt sorrendet. Nevezetesen alkalmazkodnak-e az 1888. évi 33.724 1887. I. M. számú rendelethez, mely szerint a tizenöt napon belől ugyanarra a végrehajtást szenvedőre vonatkozóan beérkezett végrehajtási kérvényekre és végrehajtás iránti megkeresésekre fel kell jegyezni az összefüggést és valamennyit egyidejűleg kell elintézni és foganatosítani.

Győződjék meg arról, hogy a kiadmányok aláírásánál és bírói pecséttel való ellátásánál megtartják-e a J. Ü. Sz. 53. §-ának azt a rendelkezését, mely szerint a leirt és összeegyeztetett kiadmányokat naponként, a sürgőseket pedig azonnal kell aláírni és kiadmányozni, s hogy a hivatalos levelezéseket és jelentéseket kivéve minden más kiadmányra bírói pecsétet kell tenni.

Gondot kell fordítani arra is, hogy a kiadmányok helyesen, tisztán és olvashatóan legyenek kiállítva.

A kézbesítések tekintetében vizsgálja, hogy azokat helyesen végzik-e, pontos-e a kézbesítési jegyzék, ellenőrzik-e a kézbesítés gyors és szabályszerű teljesítését s főképp azt a körülményt, hogy a járásbirósági székhelyeken kívül teljesített

vidéki kézbesítést a bejelentett és nyilvántartott vidéki kézbesítők teljesítsék és ezt aláírásukkal igazolják.

Adnak-e a kezelőhivatalokban a feleknek a J. Ü. Sz. 80. és 81. §-a és az 5206/891. I. M. számú rendelet értelmében a polgári és telekkönyvi ügyekre vonatkozóan, a bíróság főnöke által megállapított és közhirrre tett időben a beadványok beérkeztéről, ügyszámáról, elintézéséről, a határozatok kiadásáról és az iratok hollétéről értesítést s megengedik-e az ügyfeleknek és képviselőiknek az iratok megtekintését és lemásolását.

Helyesen csomagolják, lezárják, pecsételik és czimezik-e a postán továbbítandó küldeményeket. ezenkívül helyesen vezetik-e a közönséges és az értékposta könyveket. (J. Ü. Sz. 63—65.)

A peres- és más ügyiratokat tartalmazó csomagok erős és tartós papírba burkolandók. A címzés olvasható legyen s a borítékra rá kell írni: „közzolgálati ügyben portómentes.“ Birói letét küldése esetében a borítékon ezt jelezni kell. Magánfelekhez címzett portóköteles levelekre rá kell írni, hogy: „hivatalos, portóköteles“ s ezt színes írónnal át kell huzni. Hivatalos iratokat mindig postán és nem vasuton kell szállítani, ha másképp nem lehet, több csomagra felosztva. Nehezen vagy éppen nem pótolható iratokat ajánlottan kell feladni. (48.054/883., 51.881/883., 27.023/873, 39.425/881., 27.023/873., 6180/894. és 2749/880. I. M.)

A hirdetmények kezelése megfelel-e a J. Ü. Sz. 67. §-ának, mely szerint azokat a bíróságnál nyílt helyen ki kell függeszteni és a hirdetményi határidő letelte után ismét levenni, magára a hirdetményre pedig a levétel napját feljegyezni.

A nyilvántartó jegyzéket és a felebbvitelek jegyzékét szabályszerűen vezetik-e. (J. Ü. Sz. 72. és 74.)

Rendben van-e a közjegyzőknek és végrehajtóknak adott megbízások jegyzéke. (J. Ü. Sz. 76.)

Győződjék meg arról is, hogy mennyi a letisztázandó hátralék, vizsgálja ennek okát, különösen azt a körülményt, nem-e a kellő tevékenység hiánya idézte azt elő.

Figyelemmel legyen a vizsgáló arra is, hogy több példányban letisztázandó, különösen nagyobb terjedelmű kiadmány kiállítására lehetőleg másológép használtassék.

Vizsgálja meg, hogy a kellő számu példányokban be nem nyújtott beadványok után szedendő díjnoki munkatérítményre nézve megtartják-e a J. Ü. Sz. 55. §-a intézkedéseit. (L. a 300. lapon.)

26. §. Az irattárban meg kell győződni arról, hogy azt helyesen kezelik-e.

Nevezetesen követik-e a J. Ü. Sz. 78. §-ának rendelkezéseit, melyek szerint az iratokat több iratcsomó befogadására alkalmas, könnyen kezelhető nyalábokban kemény táblák közé kell helyezni; az irattári nyalábokat a polgári és büntető szakma szerint elkülönítve a lajstromok betüje és száma szerint összetartozó iratcsomókból kell alakítani; a táblákon ki kell tüntetni a lajstrom évét, betűjét, esetleg római számát, valamint az első és utolsó ügyszámot, amelynek befogadására a nyaláb szolgál; a nyalábban elhelyezett iratcsomókról jegyzéket kell vezetni, s a táblákon belül az iratok fölé elhelyezni; ha az ügy újból folyamatba tétetik, a jegyzékben foglalt bejegyzést tintával át kell húzni.

A végrendeleteket és fontos okiratokat az Ü. Sz. 241. §-a szerint zárt szekrényben külön őrzik-e, a végrendeleteket ellátják-e sorszámmal és vezetnek-e róluk pontos mutatókönyvet. Rávezetik-e pontosan a végrendeletekre a kihirdetési záradékot.

A bírósági hirdetményeket az illető ügycsomónál elhelyezik-e. Az adóárverési hirdetmények irattározása megfelel-e az 1889. évi 2941. I. M. számu rendelet 4. pontjának, mely szerint a sorszámmal ellátott és a betűrendes mutatókönyvbe bevezetett adó árverési hirdetményeket elintézés nélkül irattárba kell tenni, a hol azokat sorszámuk rendje szerint külön kezelik és a naptári év letelte után külön iratcsomóban őrzik.

Szerezzen lehetőleg meggyőződést arról, hogy az irattárnok és a jegyzői irodák kezelői bizonyítványok kiállítása, iratok megtekintésének és másolatban való kivételének megengedése tekintetében a J. Ü. Sz. 80—82. §§-aiban meghatározott hatásköröket szabatosan ismerik-e és ahoz alkalmazkodnak-e.

A J. Ü. Sz. idézett szakaszai következően intézkednek:

„Az irattárnok és a kezelő saját neve és a hivatalos pecsét alatt a felek szóbeli kérelmére bizonyítványt adhat a beadványok beérkezéséről, ügyszámáról, valamint arról, hogy valamely ügyirat őrizete alatt van, vagy onnan kivették. Ily bizonyítványban az ügyiratot csak a felek megnevezésével, az irat elnevezésével, (kereset, ítélet, végzés, felelbezés stb.) és az ügyszámmal jelöli meg, ellenben az ügyirat tartalmát nem közölheti.

Maguknak az ügyfeleknek és igazolt képviselőiknek köteles az irattárnok, illetőleg az iroda kezelője a polgári ügyre vonatkozó iratoknak a hivatalos órák alatt való megtekintését és lemásolását megengedni.

A jogutódoknak az ügyfelek beleegyezésével harmadik személyeknek és jogi érdekeltséget igazolóknak az iratok megtekintésére és lemásolására az ügy elintézésével megbízott bíró, ennek távollétében pedig a bíróság főnöke adja meg az engedélyt.

Büntető ügyek állásáról csak a bíróság és kir. ügyészség tagjainak hivatalos czélokra lehet felvilágosítást vagy bizonylatot adni, és csak a bíróság és a kir. ügyészség tagjainak lehet átadni az iratokat megtekintés végett. Mások a bíró engedélye nélkül nem tekinthetik meg az iratokat. Az érdekelteknek is csak azt az értesítést lehet adni, hogy valamely ügy vagy kiadmány megérkezett-e vagy nem. A bíró ily értesítés megadását is megtilthatja“.

Megtartják-e a J. Ü. Sz. 82. §-ának rendelkezését, mely szerint a bíróság tagjai, ha az irodából vagy irattárból valamely iratot kivesznek, erről elismervényt kötelesek adni, és az elismervényt a kivett irat helyére kell tenni.

Megtartják-e a J. Ü. Sz. 82. §-ának intézkedését, mely szerint peresügyekben a feleknek az őket megillető iratokat csak szabályszerű kicsomózási tárgyalás után lehet kiadni s hogy nem peresügyekre vonatkozó iratok visszaadása iránt előterjesztett kérelem fölött a bíróság a felek meghallgatása nélkül határoz, továbbá, hogy az iratok kiadása elismervény mellett történik, végül, hogy felsőbb bíróságok határozatai és rendeletei, más bíróságtól vagy hatóságtól érkezett megkeresések és levelek, hivatalos jegyzőkönyvek, levett hirdetmények, hivatalos jegyzékek és könyvek, kiadmányi tervek és jelentések eredetiben a feleknek ki nem adhatók.

A telekkönyvi irattárnál állapítsa meg, hogy végrehajtják-e a telekkönyvi ügykezelésre vonatkozó 1874. évi 3436. I. M. E. számú rendelet 3. §-ának intézkedéseit. Ezek így hangzanak:

„Az ugyanazon községbeli telekkönyvekre vonatkozó okiratok külön csomóban foglalandók s félbeszakítás nélkül lajstromozandók. Az ily csomó az illető község telekkönyvének számával jelöltetik meg, s ha egy csomó nem volna elégséges: a továbbiak betűkkel különböztetnek meg; minden ügydarab azonban külön irattári számmal lesz megjelölendő. Az irattári jelzés aképen történik, hogy az irattári szám a csomó száma alá tört számmal mindenik ügydarab hátára iratik, mint pl. $10^{2}/_{150}$. Az irattári számozás mindenik csomónál elől kezdődik“.

Győződjék meg egyszersmind arról is, hogy a telekkönyvi rendelet 124. §-a értelmében az egyes iratesomókban az eredeti okiratokról hiteles másolatokat, az 1888. évi 947. I. M. E. és 1889. évi 514. I. M. E. számú rendeletek szerint pedig a nem magyar nyelvű okiratoknak hiteles magyar fordításait visszatartják-e. Az irattár nyilvánosságára nézve a telekkönyvi rendelet 170. §-ának utasításait követik-e?

Ez az utasítás így szól:

„Mindenkinek szabadságában áll a telekkönyvi betéteket, az okirat-könyvet és az okiratgyűjteményt az arra rendelt hivatalos órákban, melyek a telekkönyvi irodában kifüggesztett hirdetmény által megjelölendők, megtekinteni. A megtekintésnek csak egy hivatalos személy jelenlétében szabad történni-e, mely a feleknek egyszersmind a kívánt felvilágosításokat adni s a fölött örködni köteles, hogy a feltárt iratok és könyvek semmikép össze ne gyűressenek, meg ne rongáltassanak, vagy el ne tisztátlaníttassanak. Továbbá egy félnek sem engedendő meg, hogy azokból másolatokat készítsen, vagy hogy rövid jegyzetek felírásánál tintát használjon“.

27. §. A községi bíróságtól felebbvitt ügyeket a S. Ü. Sz. 138. §-a értelmében a sommás perek módjára kezelik-e?

28. §. Ha a járásbíróság telekkönyvi hatósággal van felruházva, a vizsgálatot a telekkönyvi irodára is ki kell terjeszteni. A vizsgáló tekintszen át több telekkönyvi nyalábot és vizsgálja, hogy a nyalábokat egészen behorítva és az elrongyolódás és az elkopás elhárítására szükséges módon és zárt szekrényben kezelik-e, az egyes könnyen kezelhető nyalábokban a telekjegyzőkönyvben sorrendben következnek-e; állapítsa meg, vannak-e egészben vagy részben elrongyolott vagy használhatatlanná vált telekjegyzőkönyvek, avagy előfordult-e az az eset, hogy egyes telekjegyzőkönyvek elvesztek és ha igen, a pótlás az 1874. évi 9070. I. M. számú rendelet, illetőleg az 1880. évi XLVI. t.-c. és az ezt életbe léptető 1880. évi 18.058. I. M. számú rendelet értelmében megtörténik-e?

Az idézett törvény és rendeletek szerint az elrongyolt telekjegyzőkönyvek pótlása iránt, a telekkönyvvezető jelentése alapján a telekkönyvi hatóság intézkedik s az elveszett telekjegyzőkönyveket a rendelkezésre álló kezelési és segédkönyvek, iratok és egyéb adatok alapján és ha azok nem kielégítőek, új helyszínelés útján pótolja.

A névlajstromok és részletlajstromok betekintése és utóbb előfordult tulajdonváltozások felkeresése útján állapítsa meg, hogy azokat állandóan pontosan kiegészítik-e?

Egyes telekjegyzőkönyveket tekintsen meg és győződjék meg arról, hogy a telekkönyvi rendelet 161. §-ában megrendelt széljegyzés rendesen megtörténik-e, sőt ha e tekintelben aggály merülne fel, a telekkönyvi iktatókönyvből egyes beadványok számát jegyeztesse ki és utánkeresés által állapítsa meg az e részben követett eljárást.

Szerezzen arról is meggyőződést, hogy a telekkönyvi rendelet 161. §-ában előírt szemlét kellően elkészítik-e, és ha a szemlét azért mellőzik, mert a bíró a telekkönyvi beadványokat az eredeti telekjegyzőkönyvek alapján intézi el, állapítsa meg, hogy gondoskodva van-e arról, mikép egyrészt a telekkönyv nyilvánossága, másrészt annak biztonsága csorbát ne szenvedjen.

A telekkönyvi rendeletnek idézett 161. §-a következően intézkedik:

„Minden telekkönyvi ügydarabnak, mely telekkönyvi bejegyzésre irányul, iktató számát annak a telekkönyvi lapnak, hol a bejegyzésnek történnie kell, szélén írónnal fel kell jegyezni s ezt a számot a bejegyzés megtörténte után keresztül kell húzni.

A széljegyzet megtételekor a telekkönyvvezető köteles a kérvényben előadott körülményeket a telekkönyvi betét tartalmával összehasonlítani és megvizsgálni, vajjon a szerint nem forog-e fön valami aggály a kért nyilvánkönyvi bejegyzés ellen.

Ha nyilvánkönyvi aggályok fordulnak elő, azaz, ha a kérvényben foglalt előadások a telekkönyv állásával meg nem egyeznek vagy ha valamely kitörlendő követelés terhelve van stb., ezeket az aggályokat külön lapon elő kell adni s ezt a lapot (szemlei lelet) a telekkönyvi ügydarabhoz mellékelni kell. Ha aggály nem forog fön, a kérvény hátára fel kell jegyezni, hogy: „aggály nincs.”

Gondot kell fordítani arra is, hogy az egyes telekjegyzőkönyveknek a telekkönyvi nyálából való kiadása esetén — a rövid idejű megtekintést kivéve — a telekjegyzőkönyvek holléte a nyáláb illető helyén, lehetőleg az átvevő elismervényével jeleztessék és hogy a kivett telekjegyzőkönyvek gyors visszatétele szigoruan ellenőriztessék.

A bevezetések helyességéről olyképen szerezzon meggyőződést, hogy a bevezetéseket az alapul szolgáló birói határozatokkal hasonlitsa össze és vizsgálja, hogy megfelelnek-e azok a telekkönyvi rendelet 162., 163. és 165—168. §§-ainak.

Ezek következően hangzanak:

„Minden nyilvánkönyvi bejegyzés a tulajdoni és teherlap második rovatában oly módon teljesítendő, hogy az első vonalban a telekkönyvi ügydarab praesentatuma (Erk.) az iktatói számmal — Numerus Exhibiti — kitétessék s az alá az, a minek a bejegyzését a bíró megengedte, teljesen és szórul-szóra, könnyen olvashatóan és lehető helykiméléssel leírassék s a lapoldal minden rovatain keresztül tintával huzandó vonallal berekesztessék. A bejegyzéseknek oly sűrűen kell egymás után következniök, hogy közéjük semmit sem lehessen beszurni.

A tulajdonjog bekebeleztetése után egyszersmind a birtokrészlet lajstromban, a névjegyzékben, ugy a térvázlaton a szükséges beiktatások eszközöklendők. Ha a változás a térvázlaton ki nem jelölhető, ugy az a birtokrészlet lajstromhoz csatolt külön változási íven tüntetendő ki.

Ha valamely lapon az előbbi tételek mind megszűntek, azok keresztvonallal áthuzatván, a sorszámok előlről kezdendők.

Minden bejegyzéshez az első rovatban a sorszám (S.-sz.) iktatandó, mely ugy a tulajdoni, mint a teherlapon 1-en kezdendő és arithmetikai sorrendben folytatandó.

Ha valamely sorszám átugortatott volna, az ilyes elvétel a lapoldal végén a telekkönyvi hatóság előjárójának aláírásával megjegyzendő.

Ha valamely sorszám többszörösen iratott volna be, az ilyes elvétel törtszámok, p. o. $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$ hozzá melléklése által hozandó helyre.

Ha egy telekkönyvi kérvény folytán, tehát egy iktatói szám alatt több önálló c-elekmények, p. o. valamely jog szerzése és kitörése vagy több jogok, melyek közül mindegyik ismét átruházás, terhelés vagy megszüntetés tárgyat képezi, p. o. több tulajdonos társ tulajdoni részeivel vagy több engedményes valamely jelzálogi tőkéből őket illető részösszegekkel jegyeztetnek be, ennek elkülönített szakaszokban kell történnie, melyek közül mindenik sorszámmal jelölendő meg.

Ha több bejegyeztvények azért állanak egyenlő rangsorozatban, mivel az e tárgybani telekkönyvi kérvények egyidejűleg nyújtattak be, e körülmény ezen bejegyeztvények mindegyike alatt következő megjegyzéssel, p. o.:

Egyidejűleg I. Sz. 20- és 21-el.

Egyidejűleg I. Sz. 19- és 21 el.

Egyidejűleg I. Sz. 19- és 20-al kiteendő.

Ha valamely, a tulajdoni lapban létező bejegyeztvény valamely, a teherlapban létező bejegyeztvényvel a fűnn előadott okból egyenlő

rangsorozatból áll, úgy egyszersmind a bejegyzvény lapjára és sor-számára kell hivatkozni, p. o.:

Egyidejűleg I. Sz. 20-al: lásd C) 4.

Egyidejűleg I. Sz. 19-el: lásd B) 8.

Ha valamely bejegyzvény tárgyát számszerű összegek képezik, úgy a számok betűvel irandók, p. o. két harmadrész, négyszáz forint. A krajczárok számai s a fekvőségek átvételi árai és becserértékei (52. §. g) csak számokkal teendő ki.

A teherlapon a jegyzeti rovat előtt — körülbelül egy fél hüvelyknyi távolságban — egy vonal huzandó le, mi által új rovat képeztetik.

Ezen rovatban azon követelések pénzösszegei, melyek közvetlenül a telekkönyvi testben fekszenek s melyeknek egyszeri lefizetése által a terhelés megszűnik, számokkal irandók be, azaz kivetendők.

Ha a telekkönyvi jószágtest közvetlen terhelése pénzösszegeből ugyan, mely azonban ismételve előforduló határidőkben fizetendő, p. o. évi járadékokból áll vagy ha az pénzösszegeből nem áll, úgy csak az általános terhelési jel: „ „ „ vetendő ki.

Oly tehertelekelnél, melyek nem közvetlen a telekkönyvi testen fekszenek, így p. o. alzálog vagy oly teherlapi bejegyzéseknél, melyek csak egy előbbi tételnek változását vagy megszüntetését tüntetik ki, p. o. törlés, átruházás stb., ezen rovatban misem iktatandó.

Ha a telekkönyvvezető valamely bejegyzés teljesítésénél valamely nyilvánkönyvi aggályt vagy a bírósági intézkedésben valamely írásbeli hibát vagy más fogyatkozást vesz észre, ő erről a telekkönyvi hatóság előljárójának szóbeli jelentést tartozik tenni, mely is a föl-jelentett fogyatkozást megvizsgálandja s vagy maga megigazítandja vagy pedig, ha arra följogosiva nem volna, a telekkönyvvezetőt oda utasítandja, hogy az észrevett aggályokat a telekkönyvi hatóságnak írásban jelentse föl.

Ha valamely bejegyzvénynél mindjárt a bejegyzvénynek a birói végzésseli összeegyeztetése alkalmával valamely kihagyás, helytelen kifejezés vagy más fontos hiba vétetik észre, a megigazító jegyzet tüstént hozzá melléklendő. Ha azon fogyatkozások csak a végzésnél a felek kezébe lett szolgáltatás után vétetnek észre, erről a telekkönyvi hatósághoz írásbeli jelentést kell tenni, mely mindjárt a hibás hely mellett följegyzendő, mire a felek netaláni kihallgatása után a megfelelő kijavítás elrendelendő s a folyó sorszám alá jegyzet alakjában beiktatandó. Erről a felek értesítendők.

A hibás helyeket nem kivakarni, sem máskép olvashatlanokká tenni nem szabad, hanem azok csak alájuk tett pontokkal jelölendők meg.“

Meg kell győződni arról, hogy a bevezetéseket a birói határozatokkal az 1874. évi 3436. I. M. E. számú rendelet 4. §-a értelmében a telekkönyvvezető összeegyezteti-e. Fordítanak-e arra gondot, hogy bevezetéseket a most idézett rendelet 6. §-a értelmében telekkönyvvezetőn kívül csak oly

írnok foganatosítson, aki a telekkönyvvezetői vizsgálatot kiállotta, de viszont történik-e gondoskodás arról is, hogy az ily írnök a bevezetésekben kellő gyakorlottságot szerezzen. illetőleg azt kiegészítse?

Egyes birtokrészletekre bekövetkezett tulajdonváltozások esetében szabályszerűen foganatosítják-e a lejegyzést, a telekkönyvi rendelet 55. §-a értelmében, mely következően intézkedik:

„Ha valamely telekkönyvi jószágtest egyes részletei tulajdonjoggal más személyre ruházandók át, azokat egyidejűleg azon telekkönyvi jószágtestből, melyhez eddig tartoztak, le kell jegyezni és ha a szerző részére már egy telekjegyzőkönyv nyitvatott, ebbe vagy mint önálló birtoktestet vagy egy más birtoktest alkatrészeként átjegyezni, ha pedig ily telekjegyzőkönyv a szerző számára még nem nyitvatott, az átjegyzés egy ujonnan nyitandó lapon eszközözendő; az ily lejegyzés, illetőleg átjegyzés azonban csak akkor teljesíthető, ha a tulajdonjog bejegyzése rendeltetik el a szerző javára, a birtoktest egyes alkatrészére elrendelt előjegyzés ily átjegyzés nélkül foganatosítandó. Hasonló módon kell eljárni valamely telekkönyvi jószágtest természeti elosztása esetében.“

Ha a tulajdonváltozás birtokrészlet eldarabolással jár. vizsgálja, hogy ez szabályszerűen, vázrajz alapján történik-e. és vajjon a szétadarabolást helyesen viszik-e keresztül a telekjegyzőkönyvekben, részletlajstromban és térképen.

A telekkönyvek másolata tekintetében főleg arra ügyeljen, hogy megtartják-e a telekkönyvi rendelet 175. §-ában előírt sorrendet, pontosan vezetik-e a bélyeges és bélyegtelen másolatok megrendelési lajstromait, a másolatok díjai fejében a felektől csupán bélyegjegyeket fogadnak-e el, és a bélyegtelen másolatok kiadása körül pontosan követik-e a vonatkozó rendeleteket. (1884. évi 13.422. I. M. és 1895. évi 43.194. I. M.)

Az 1887. évi 13.422. I. M. számú rendelet szerint az adók és illetékek kiigazítása céljából kiállított telekkönyvi kivonatok bélyegmentesek ugyan, azonban a telekkönyvi hatóság a hitelesítési záradékba be kell, hogy jegyezze, milyen célra szolgál a kivonat és kinek részére állítják azt ki.

Az 1895. évi 43.194. I. M. számú rendelet 52. és 53. §§ ai szerint a leltározó közegek részére a telekkönyvi hatóság a hagyatéki bíróság által kiállított térítvény alapján adja ki a bélyegmentes telekkönyvi kivonatot, melynek hitelesítési záradékában meg kell említeni a kiállítás célját és meg kell nevezni a hagyatéki ügyet. A kir. közjegyző részére a telekkönyvi hatóság térítvény nélkül is ki-

adja a hagyaték tárgyalásához szükséges, bélyegmentes telekkönyvi kivonatot.

A telekkönyvi átalakítások tekintetében vizsgálja azt, van-e oly telekkönyv, mely átalakításra vár, és ha igen, mi akadályozza az átalakítást; folyamatban levő átalakítási munkálatokat meg a végből vizsgálja meg, hogy megfelel-e az eljárás az 1869. évi 2579. I. M. számú rendeletnek és a vonatkozó későbbi rendeleteknek és különösen a volt urbéreseknél a birtokrendezés alkalmával kiadott legelő — erdő — és nádas illetőségek telekkönyvezését az 1889. évi 45.041., 1890. évi 20.326. és 22.188. I. M. számú rendeletek értelmében fogyanatosítják-e.

Ha a telekkönyvi betétek szerkesztése folyamatban van, a vizsgálatot az ebbeli ügyre is ki kell terjeszteni és különösen meg kell állapítani, vajjon a járásbiróság vezetője a betétszerkesztő közegek tevékenységét kellő szigorral ellenőrzi-e és vajjon e közegeket szabályellenesen nem bizzák-e meg a betétszerkesztés körén kívül eső tennivalókkal.

Hol a telekkönyvi betétek szerkesztése befejeztetett s azok már a nyilvánosságnak átadottak, ki kell terjeszteni a vizsgálatot arra is, hogy a kész telekkönyvi betéteket helyesen vezetik tovább.

29. §. A vizsgálat alkalmával segédhivatalokban alkalmazott minden egyén tevékenységéről kellő tudomást kell szerezni.

30. §. Ha az iránt merülne fel alapos gyanu, hogy a kezelő vagy irodai személyzet körében zugirászatot üznek, e tekintetben szigorú nyomozást kell tartani és az ügyállást kideríteni. Különösen telekkönyvi hatósággal felruházott járásbiróságoknál vizsgáló az iratok megtekintése mellett beható kutatást tartson arra nézve, hogy a kezelő és irodai személyzet a magánfelek érdekében egyes beadványokat nem készít-e.

III. Az ügyvitelre nézve.

31. §. A vizsgáló a járásbiróság ügyvitelének áttekinthetése és a birói tevékenység megbírálhatása céljából a következő adatokat szerezze be:

1. Polgári ügyforgalom:

a) a folyó évben mennyi per, egyezségi ügy, fizetési meghagyás, örökösödési ügy, örökösödési

és hagyományi bizonyítvány, anyakönyvi ügy, végrehajtási ügy, megkeresés polgári ügyekben és vegyes polgári ügy érkezett?

b) mennyi per, egyezségi ügy, fizetési meghagyás, örökösödési ügy, örökösödési és hagyományi bizonyítvány, anyakönyvi ügy, végrehajtási ügy, megkeresés polgári ügyekben és vegyes polgári ügy maradt befejezetlenül a múlt év végével?

c) mennyi a befejezetlen per, egyezségi ügy, fizetési meghagyás, örökösödési ügy, örökösödési és hagyományi bizonyítvány, anyakönyvi ügy, végrehajtási ügy, megkeresés polgári ügyekben és vegyes polgári ügy és ezek között melyik a legrégebb?

2. Büntető ügyforgalom:

a) a folyó évben mennyi törvényszéki bünvizsgálat, járásbirósági s kihágási ügy és egyéb bűnügy érkezett?

b) mennyi törvényszéki bünvizsgálat, járásbirósági vétségi s kihágási ügy és egyéb bűnügy maradt befejezetlenül az előző év végével?

c) mennyi a befejezetlen törvényszéki bünvizsgálat, járásbirósági vétségi s kihágási ügy és egyéb bűnügy? és ezek közül melyik a legrégebb?

3. Telekkönyvi ügyforgalom:

a) hány beadvány érkezett a folyó évben?

b) ebből mennyi a per és más telekkönyvi ügy?

c) az előző év végével hány per és más telekkönyvi ügy maradt befejezetlenül?

d) hány per és más telekkönyvi ügy van befejezetlenül és ezek közül melyik a legrégebb?

Ha a nyert adatok megbízhatósága, vagy egyes ügyek elhanyagolása tekintetében aggály merülne fel, ez irányban beható nyomozást kell tartani és az ügyek állását kideríteni.

32. §. A vizsgáló állapítsa meg, hogy a bírák az egyes ügydarabok elintézésénél követik-e az előírt sorrendet és az ugyanegy személy ellen érkezett több végrehajtási kérvényre nézve figyelemben tartják-e az 1887. évi 33.724. I. M. számú rendeletet. (L. a 25. §-nál.)

Az ügyvédi jutalomdíj és költség iránt hozott ítéletekben, végrehajtási és telekkönyvi

végzéseiben megjelölik-e az 1894. évi 10.708. I. M. sz. rendelet értelmében a követelés jogczimét?

33. §. A sommás polgári perekben követett eljárásra nézve a vizsgáló a következőkre terjeszse ki figyelmét.

Kellő rövid határidőre tűzik-e a tárgyalásokat, mire nézve a tárgyalási naplót alaposan vizsgálja át.

Szerezzen meggyőződést arról, vajjon nem rendelnek-e el hivatalból és indokolatlanul halasztásokat.

Különösen behatóan vizsgálja, hogy kellően megvalósítják-e a szóbeliség, közvetlenség és nyilvánosság tekintetében előírt szabályokat, hogy kellő gondot fordítanak-e a bírák arra, hogy a tárgyalás az ügyre nem tartozó előadásokkal tulságosan el ne nyujtassék, a tárgyalásról és esetleg a bizonyítási eljárásról felvett jegyzőkönyvek csupán az eljárás lényeges mozzanatait, de ezeket hiven öleljék fel, hogy az ítélet vagy más érdemleges határozat az eljárás befejeztével azonnal kimondassék és legfeljebb három nap alatt írásba foglaltassék, ezen kívül, hogy az érdemleges határozat szerkezet tekintetében a bírálatot kiállja.

Van-e figyelem arra, hogy az ujitott perben — hacsak lehetséges — ne az a bíró járjon el, aki az alapper bírāja volt.

34. §. Az örökösödési ügyekre nézve a nyilvántartás helyes voltáról és a felől szerezzen meggyőződést, hogy a hagyaték átadása kellő gyorsasággal történik-e.

A hagyatéki ügyek tárgyalása körül a királyi közjegyzők, az illeték kiszabásánál pedig az adóhivatalok nem járnak-e el késedelmesen és ha igen, megteszi-e a bíróság a szabályszerű czélravezető intézkedéseket?

Állapítsa meg, hogy a hagyatéki kimutatásokat az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 8. §-ának e) pontja szerint szerkesztik és szerelik-e fel, és hogy azt a járásbiróság az illető közjegyző által készített el, hacsak a kimutatást a fél, vagy az árvaszék be nem mutatta.

A községi előljáróságok az 1895. évi 43.194. I. M. számú rendelet 2. §-a értelmében pontosan beküldik-e a hónap 15-ik napjáig a halálesetek havi kimutatásait s a kir. járásbiróság az 1897. évi 11433. I. M. sz. rendelet értelmében közli-e ezeket a kimutatásokat az adóhivatallal.

A végrendeleteket az 1895. évi 43.194. I. M. sz. rendelet 29. §-a értelmében a járásbiróság veze-

tője veszi-e át s bevezeti-e azokat a végrendeletekről vezetett jegyzékbe.

Alkalmazzák-e a halálesetfelvételek és hagyatéki leltárak beterjesztése körül előforduló késedelem esetében az 1894. évi XVI. t.-cz. szigorát, mely szerint a késedelmet és mulasztást esetről-esetre 20 koronáig terjedő pénzbírsággal kell büntetni.

Az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 8. §-ának c) pontja következően intézkedik:

„A hagyatéki kimutatásban a hagyatéki tömeg cselekvő és szenvedő állagán kívül pontosan ki kell tüntetni: az örökösöket és hagyományosokat, rendes lakhelyük hozzájegyzése mellett; továbbá azoknak az örökhagyóhoz való rokonsági viszonyait s az őket egyenként a hagyatékból megillető osztályt vagy hagyományrészt; a szenvedő állapotra nézve pedig azt a ténykörményt, vajjon azokat elismerték vagy igazolták-e és mily mértékben.”

A hagyatéki illeték biztosítása és emellett a hagyaték késedelem nélkül való átadása érdekében kiadott 1895. évi 43.194. I. M. számú rendelet 82—86. §§-aiban foglalt utasításokat pontosan követik-e.

Az idézett rendelet következően intézkedik:

„Ha a hagyaték csupán ingóságból áll és az után járó 28 forintot meg nem haladó örökösödési illeték, az 1881. évi XXXIV. t.-cz. 9. §-ának utolsó bekezdése értelmében, a hagyatéki kimutatáson vagy a tárgyalási jegyzőkönyvön bélyegjegyekben rovandó le, a hagyatéki bíróság a bélyeglerovást az átadó végzésben tanúsítja és az átadó végzést hagyatéki kimutatás nélkül küldi meg az adóhivatalnak, illetőleg Budapesten a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatalnak.

Ha ily esetben az örökösödési illeték nincs bélyegjegyekben leróva, a bíróság végzésileg felhívja az örökösöket, hogy az örökösödési illetéket 8 napi záros határidő alatt róják le s a mennyiben az örökösök a végzésben foglalt felhívásnak, a kitűzött határidő alatt eleget nem tennének, hivatalos lelet felvételére nézve intézkedik és a leletfelvételi jegyzőkönyvet az illető kir. adóhivatallal, illetőleg Budapesten a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivattal késedelem nélkül oly megkereséssel közli, hogy a felemelt illetéknek hatáskörében tartozó behajtása végett haladéktalanul intézkedjék és az intézkedéseket 14 nap alatt közölje, mert különben a hagyatékátadó végzés foganatosítására vonatkozó intézkedések az illetékre való tekintet nélkül fognak megtétni.

Ha a hagyaték csupán ingókból áll, de az illeték 28 forintot meghalad, a hagyatéki bíróság az átadó végzés megküldésekor (81. §.) felhívja a kir. adóhivatalt, illetőleg Budapesten a m. kir. központi

díj- és illetékkiszabási hivatalt, hogy az örökösödési illetéket 14 nap alatt szabja ki, a fizetési meghagyást az örökösök részére adja ki és az eszközöltteket ugyanazon idő alatt közölje. Az értesítés vétele után pedig a hagyatéki bíróság az örökösöket a kivetett illeték lefizetésének 8 napi zárhatáridő alatt igazolásra hívja fel.

Ha az örökösök e felhívásnak eleget nem tesznek, a bíróság, ha a hagyatékot vagy annak egy részét hatóságilag kezelt pénz vagy egyéb érték (ideértve a jelzálogilag nem biztosított követelésekre vonatkozó okiratokat is) képezi, arra nézve intézkedik, hogy a hatóságilag vagy más személy által kezelt pénzből vagy értékből az örökösödési illetéknek megfelelő összeg vagy érték az illeték kifizetésének igazolásáig visszatartassék és ezen intézkedésről az illető adóhivatalt, illetőleg Budapesten a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatalt is értesíti.

A hagyatéki bíróság, a felek kérelmére, az örökösödési illetékre szükséges összeget ki is utalványozhatja.

A kiszabott illeték kifizetését igazoló beadványok bélyegmentessége tárgyában az 1883. évi január 21. napján 2644. I. M. sz. a. kiadott rendelet érvényben marad.

Ha a hagyaték tárgyát ingatlanok vagy telekkönyvileg bejegyzett jogok (jelzálogilag biztosított követelések stb.) is képezik, a hagyatéki bíróság az átadó végzés megküldésekor felhívja az adóhivatalt, illetőleg Budapesten a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatalt, hogy az illetéket 30 nap alatt szabja meg, a fizetési meghagyást az ösmert örökösök részére adja ki és az eszközöltteket ugyanazon idő alatt közölje. Az értesítés vétele után pedig a hagyatéki bíróság az örökösöket a kivetett illeték kifizetésének 8 napi zárhatáridő alatt igazolásra felhívja.

Ha ezen felhívásnak az örökösök eleget nem tesznek, a bíróság a hagyatékátadó végzést a T. 73. § a értelmében átteszi ugyan az illetékes telekkönyvi hatósághoz, de egyszersmind az örökösödési illeték biztosítására is intézkedik és pedig akként, hogy az illetékes telekkönyvi hatóságot a hagyatékátadásból folyó jogok telekkönyvi bekebelezésének eszközzésére és egyszersmind a végett is megkeresi, hogy a kivetett örökösödési illeték és ennek a hagyatéki tömeg átadását elrendelő végzés keltétől (1881:XXXIV. t.-cz. 22. § ának második bekezdése) járó 5%, kamatai erejéig a zálog-, illetve alzálogjognak bekebelezését is rendelje el.

Ha a hagyaték tárgyát oly községben fekvő ingatlanok képezik, a mely községben fekvő ingatlanok még nincsenek telekkönyvezve, az esetben a hagyaték átadására illetékes kir. járásbíróság a T. 81. §-a szerint értesített és a 84. §. szerint felhívott adóhivataltól nyert értesítés beérkezte után, az örökösöket a kivetett illeték kifizetésének 8 napi zárhatáridő alatti igazolásra szintén felszólítja, ha pedig ezen felhívásnak az örökösök eleget nem tesznek, az illetéknek biztosítása, illetve előjegyzésbe vétele végett az illető hatóságot keresi meg.

A megkeresett telekkönyvi hatóság az örökösödési illetéket és annak a hagyaték átadását elrendelő végzés keltétől járó 5%-os ka-

matait megfelelő nyilvántartásba veszi és erről az illető kir. adóhivatalt, illetőleg Budapesten a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatalt végzésileg értesíti, a mely hivatal a telekkönyvi hatóság által nyilvántartásba vett örökösödési illetékről szintén külön előjegyzést vezet a végből, hogy a telekkönyvnek elkészültével kibocsátott hirdetményi határidő alatt — a mennyiben az illeték időközben be nem hajtatott volna — a kir. kincstár érdekeinek megóvása végett, a szükséges lépések az arra hivatott pénzügyi hatóság által megtéthessen.

Oly esetekben, melyekben a hagyatéki átadásnak vagy az ezt kiegészítő átadó végzésnek hiányossága az illeték kiszabására nézve akadályt képez vagy a hagyatéki kimutatást kiegészítő tartalmára nézve észrevétel merül fel s erről a hagyatéki bíróság a kitűzött záros határidő alatt értesítetik, az illetéknek kiszabására és közlésére nézve ingó hagyaték esetében újabbi 14 napi, ingatlanokból álló hagyatékúól álló hagyatéknál pedig 30 napi határidő állapítandó meg, mely határidő azon naptól kezdve számítandó, a melyben a bíróságnak ebbeli végzése az adóhivatalnak, illetőleg Budapesten a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatalnak kézbesítettett.

A mennyiben az adóhivatal, Budapesten a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatal a hagyatéki bíróság felhívásának sem az első ízben kitűzött, sem a meghosszabbított határidőben nem tenne eleget, a hagyatéki bíróság az illetékre való tekintet nélkül teszi meg az átadó végzés foganatosítására vonatkozó intézkedéseket és erről az adóhivatalt, illetőleg Budapesten a központi díj- és illetékkiszabási hivatalt értesíti.

35. §. A törvényszék részére teljesített bűnvizsgálatokra nézve állapítsa meg, hogy vizsgálóbíróul csak szabályszerűen arra minősített közeget alkalmaznak-e.

Szabályszerűen vezetik-e a bűnvizsgálatokra vonatkozó lajstromot?

A vizsgálóbíró a vizsgálati fogság tartamát a B. Ü. Sz. 40. §-a értelmében nyilvántartja-e és megteszi-e a szükséges intézkedéseket a végből, hogy a B. P. 159. §-ában megállapított időtartamon túl senki se maradjon letartóztatva. Ezt a körülményt nemcsak a határnapnaplóban, hanem vizsgálati foglyokról készített s folyton szem előtt levő névjegyzékben is nyilván kell tartani.

A jegyzőkönyvek felvételénél alkalmaz-e a vizsgálóbíró a B. Ü. Sz. 30. §-a értelmében feltesztett jegyzőkönyvvezetőt?

Gyakori esetben rendelnek-e el pótvizsgálatot és miben rejlik ennek oka? A vizsgálóbíró kellő rendben és a vonat-

kozó irat számával megjelölve tartja-e azokat a bünjeleket, a melyek használat végett kezei között vannak?

Van-e gond arra, hogy a letartóztatott egyén a bekísérés vagy letartóztatás időpontjától számítva legkésőbb 24 óra alatt kihallgattassék?

A csendörök által letartóztatott vagy bekísért személyek kihallgatását az 1899. évi 5400. I. M. sz. rendelet 2. §-a értelmében foganatosítják-e? Nevezetesen kihallgatják-e a csendőrség részéről tapasztalt bánásmód felől s szükség esetében megvizsgáltatják-e a letartóztatottat orvos által.

Azokban az ügyekben, melyekben letartóztatott vagy vizsgálati fogságba helyezett személy van, használnak-e veres papírt, mely a soron kívüli intézkedésre figyelmeztet, s ráírják-e az ügyíratra feltűnően a „fogoly” szót. (B. Ü. Sz. 42.)

36. §. Átnézi a vizsgálóbíró kezénél levő összes vizsgálati iratokat.

Ezeknek átvizsgálása közben figyelemmel van arra, hogy a vizsgálóbíró haladéktalanul közli-e a feljelentéseket a kir. ügyészséggel, helyesen vezeti-e a költségjegyzéket és a bünjeljegyzéket.

A költségjegyzékre vonatkozóan az 1891. évi 21.815. I. M. számú rendelet úgy intézkedik, hogy bünvizsgálati iratokhoz az eljárás kezdetén költségjegyzéket kell csatolni.

A bünjeljegyzékről a büntető ügyviteli szabályok 43. §-a intézkedik. Eszerint az ugyanarra a vizsgálatra vonatkozó bünjelekről és más lefoglalt tárgyakról jegyzéket állít ki a vizsgálóbíró, s azt külön folyószám alatt az ügyiratokhoz csatolja. A tárgyakra, vagy ha ez megfelelően nem eszközölhető, azoknak borítékára, vagy tartályára az elsőrendű terhelt neve és az ügy száma irandó, vagy azokhoz ily tartalmu felirat tartósan erősítendő.

A járásbírósnak vizsgálatot teljesítő bírāja beküldi-e pontosan a törvényszéki vádtanács-hoz a B. P. 115. §-ában előirt havi jelentést.

Szem előtt tartják-e a B. P. 143. §-át, mely szerint az előzetes letartóztatást írásba foglalt határozattal kell elrendelni, s hogy a B. P. 145. §-a szerint a letartóztatott vagy előállított egyént azonnal, legkésőbb 24 óra alatt ki kell hallgatni,

együttal a fogvatartásról 24 óra alatt a törvényszéki vizsgálóbíróat értesíteni.

Az előzetes letartóztatás legfeljebb 14 napig tarthat s ezt csak a vádtanács hosszabbíthatja meg egy ízben további 15 nappal. (P. B. 147.)

A nyilvántartási lajstromoknak, az ügyiratoknak s az illető nyilvántartási jegyzékeknek alapján meg kell vizsgálni:

a) vajjon a bűnvádi feljelentésnek megtétele nincs-e a feleknek ok nélkül megnehezítve, nevezetesen megtartják-e a J. Ü. Sz. 3. §-ának rendelkezését, mely szerint a panaszok felvételére hetenként egy vagy több napnak bizonyos óráját kell kitűzni, és hogy a gyors elintézészt igénylő feljelentéseken kívül, azokat is azonnal fel kell venni, melyeknek előterjesztése végett a bíróság székhelyének községi területén kívül lakó fél jelentkezik;

b) a szóbeli feljelentések jegyzőkönyvbe vételét nem mulasztják-e el? A bíró jegyzőkönyvvezető közreműködésével veszi-e fel a jegyzőkönyvet és kimerítően tartalmazza-e ez a tényállást, a bizonyítékokat és a panaszos fél kérelmét, illetve indítványát?

c) figyelemmel vannak-e arra, hogy a B. P. 539. §-a szerint oly ügyben, a mely hivatalból üldözendő vétség vagy kihágás miatt van indítva, a tárgyalást az ügyészszégi megbízott jelenléte nélkül nem lehet megtartani.

A B. P. és az 1899. évi 4600. I. M. E. sz. rendelet értelmében közlik-e a feljelentéseket és határozatokat az ügyészszégi megbízottal?

d) a terheltek előéletének kiderítésére kellő gondot fordítanak-e?

e) milyen határidőket tűznek ki kihallgatásokra és tárgyalásokra? A tárgyalásról felvett jegyzőkönyvet a B. P. 542. §-a értelmében ítélet hozása előtt mindig elkészítik-e s figyelemmel vannak-e az idézett törvényszakasz abbéli intézkedésére, hogy a jegyzőkönyvbe a feleknek, képviselőiknek s a tanuknak semmit sem szabad bejegyezniök;

f) az illető előadó a B. Ü. Sz. 112. §-a értelmében nyilvántartja-e a nála levő ügyekben letartóztatott terhelteket?

g) nem történnek-e felesleges, a felekre nézve zaklató

és terhes, az államkincstárra nézve pedig káros idézések, helyszíneri utazások vagy egyéb birói intézkedések?

h) figyelemmel vannak-e az 1899. évi 4600. I. M. E. sz. rendelet abbeli intézkedésére, mely szerint az ügyészségi megbízott a járásbirósággal lehetőleg szóval érintkezzék, s hogy az indítványt lehetőleg a feljelentésre vagy a bírósági iratra kell írni;

i) elég gyors és szabatos-e az eljárás? Megfelelő-e az ítéletek szerkesztése? Érvényesül-e a B. P. 541. §-a, mely szerint a kihirdetett ítéletet azonnal, de legkésőbb 24 óra alatt írásba kell foglalni;

k) az 1885. évi 2173. és 1898. évi 77.278. I. M. számú rendelet (L. a 240. lapon) értelmében vezetik-e és a kir. ügyészséggel közlik-e a hadkötelesek ellen indított bünvádi eljárás kimutatását s értesítik-e a hadi kötelékben levő személyekre vonatkozó büntető intézkedések adatairól a katonai hatóságokat, különösen a védtörvénybe ütköző és a kir. bíróságok hatáskörébe utalt vétségek és kihágások eseteiben az eljárást befejező jogerős határozatokat a sorozójárársbeli közigazgatási hatóságokkal az 1892. évi július hó 2-án 6606. I. M. szám alatt kibocsátott rendelet értelmében közlik-e?

Mint hogy a védtörvénybe ütköző kihágások és vétségek azon eseteiben, melyekben a szabadságvesztés és pénzbüntetésnek alkalmazása a kir. bíróságok hatáskörébe tartozik, a büntető eljárásnak megindítása iránt a korosztály és sorozám rendén kívüli állítás, a kedvezmények elvesztése és a szolgálathosszabbítás tekintetében, az 1889. évi VI. t.-cz. 68. §-a értelmében meghozott közigazgatási marasztaló határozatnak jogerőre emelkedése után e határozat és az iratok a kir. bíróságokhoz az illetékes közigazgatási hatóságok által tétetnek át, ebből önként következik, hogy mindezen esetekben, a büntető eljárás eredményéről, az illetékes közigazgatási hatóságokkal a jogerőre emelkedett birói ítéletek vagy határozatok közlendők nemcsak azért, hogy a szükséges büntető statisztikai adatokat a kir. honvédelmi miniszter ur rendelkezésére bocsáthassák, hanem azért is, hogy oly esetben, a midőn valamely állításköteles a hadszökés vádjá alól felmentetik, a védtörvényi utasítás 80. § a 3-ik pontjának utolsó bekezdéséhez képest, a véderőről szóló törvény 44. §-a 1. bekezdésének büntető rendelkezéseit alkalmazhassák. Fölhivom tehát az összes bíróságokat, hogy az 1889. évi VI. törvénycikkbe ütköző és hatáskörükhöz tartozó kihágások és vétségek eseteiben a marasztaló és fölmentő ítéleteket, valamint az eljárást befejező más határozatokat jogerőre emelkedésök után hiteles másolatban, a sorozó

járásbeli közigazgatási hatóságokkal (főszolgabirakkal, polgármesterekkel) késedelem nélkül közöljék. (6606. I. M. 892.)

b) bíróság mulasztása miatt nem fordul-e elő elévülés, s ha igen, kit terhel e részben mulasztás?

m) kellő takarékossgal állapítják-e meg a bűnvádi eljárási költségeket?

37. §. A telekkönyvi ügyvitelnél főleg az elintézés gyorsaságára fektessen súlyt a vizsgáló.

Ügyeljen továbbá arra is, hogy a telekkönyvvezetők és segédtelekkönyvvezetők a telekkönyvi elintéзések fogalmazásával csak annyiban bizassanak meg, a mennyiben ez által rendes munkakörükből nem hátráltatnak.

A telekkönyvi betétek szerkesztéséről szóló törvények és az azok alapján kibocsátott rendeletek adott esetekben való foganatosításáról a vizsgáló egyes próbák tételével győződjék meg; különösen szerezzen tudomást arról, hogy a helyszínelés alkalmával netalán helytelenül foganatosított telekkönyvezést az 1888. évi 675. I. M. E. számú rendelet értelmében hivatalból helyesbitik és a telekkönyvek vezetése közben becsusztott szabályellenességeket kiigazítják-e?

Az idézett rendelet szerint úgy a helyszíneléskor, mint későbbi bejegyzéskor történt szabálytalanságok megszüntetése és kiigazítása iránt az eljárást hivatalból is folyamatba kell tenni.

Minden tagosítás, arányosítás, urbéri birtokrendezés s legelő és erdő elkülönítés, vagy oly birtokszabályozás folytán is, mely az illető határnak csak egyik részében létesítettett, köteles a telekkönyvi hatóság a telekkönyvet hivatalból átalakítani, és a régi birtok helyébe a „birtoklapra“ a kiosztott új birtokot bevezetni.

Ezen átalakításnál a telekkönyvi hatóság felelősség terhe alatt köteles arra ügyelni: a) hogy a régi birtokból semmi ki ne maradjon; b) hogy a régi birtok helyébe kiosztott új birtok a telekkönyvi tulajdonos nevére vezettessék be; c) hogy a régi birtokra szerzett minden dologbani jog az új birtokra átvezettessék és az átalakítás következtében csorbát ne szenvedjen. (2579. I. M. 1869. I. §.)

A volt urbéreseknél a tagosítás vagy urbéri rendezés alkalmával közösen kiadott legelő, erdő és nádas illetőségek a telekkönyveknek birtokszabályozás folytán szükségessé vált átalakítása (1869. évi 2579. sz. igazságügym. szab. rendelet), valamint a telekkönyvi betétek szerkesztése alkalmával (1886. évi XXIX. és 1889. évi XXXVIII. t.-cz.) oly módon telekkönyvezendők, hogy a közös birtok számára és a mennyiben a közös legelő, erdő és nádas természetben elkülönítve adatott ki, a közös birtok mindenik fájának számára községenként egy-egy telekjegyzőkönyv, illetve telekkönyvi betét nyittatik és

az ily közös telekjegyzőkönyv vagy betét A) lapján mindenek előtt a közös birtok jogi természetének megjelölése következő módon: „A volt urbéreses közös legelője“, „erdője“ vagy „nádasa“, ezután pedig ugyancsak az A) lapon az egész közös birtok, és amennyiben a közös birtok több birtokrészletből áll, ezen birtokrészletek minde-
 nike külön sorszám alatt szabályszerűen bevezetetik.

Ha a közös urbéri legelő a volt telkes jobbágyoknak külön és a volt zselléreknek szintén külön adatott ki, vagy utóbb eként elkülönítettett (1871. évi LIII. t.-cz. 42. és 79. §§), az ily közös birtokok mindenkinek számára külön telekjegyzőkönyv, illetve betét nyitandó és ezeknek A) lapján a birtok ennek fájához és a tulajdonostársak volt urbéri minőségéhez képest jelölendő meg. („A volt telkes jobbágyok közös legelője“, — „a volt zsellérek közös legelője“ stb.) Az egy telekjegyzőkönyvbe vagy betétbe tartozó, habár több részletből álló közös birtok egy telekkönyvi jószágtestként vezetendő be. (1869. R. T. 620. lap.) (45041. I. M. 1889.)

A volt urbéreses részére urbéri rendezés, tagosítás, vagy elkülönítés alkalmával közösen kiadott birtokilletőségeknek vagy ezek egyrészének egyénenkénti felosztása jogérvényesen csak az urbéri ügyekre nézve illetékes kir. törvényszék közbenjárásával vagy utólagos jóváhagyásával történhetik meg. Az ugyanazon községbeli volt urbéreses részére kiadott különböző birtokilletőségeknek (legelőnek, nádasnak és erdőnek) felosztása vagy a felosztás jóváhagyása iránti eljárás együttesen is folyamatba tehető.

2. §. A közös urbéri birtokilletőségek feloszthatására vonatkozó anyagi jogszabályok a jelen rendelet által nem érintetnek. Az urbéri rendezés, tagosítás vagy elkülönítés alkalmával közösen kiadott, de utólagos felosztás folytán a telekkönyvi helyszíneléskor a jogosultaknak megosztott egyénenkénti tulajdonául felvett, vagy a telekkönyvnek az urbéri rendezéshez képest történt átalakításakor, avagy a telekkönyvi betétek szerkesztésekor ilyképen bevezetett illetőségek újabb felosztása a jelen rendelet szerinti eljárás tárgyát nem képezi.

3. §. A közös urbéri legelő felosztása iránti eljárás az illetékes kir. törvényszékhez beadandó kérvény alapján indíttatik meg. (20.326. I. M. 890. I. §.)

Útasítom a telekkönyvi hatóságokat, hogy a mikor a telekkönyvek birtokszabályozás folytán az 1869. évi április hó 8-án 2579. I. M. sz. szabályrendelethez képest átalakítottak, vagy mikor az átalakítási munkákat az 1886: XXIX. t.-cz. 6. §-a értelmében a telekkönyvi betétek szerkesztésével együttesen teljesítettik, avagy mikor a volt urbéreses részére közösen kiadott birtokilletőség utóbb egyénenként történt felosztásának telekkönyvi keresztülvitele az 1890. évi 20.326. I. M. sz. rendelet 59. §-ához képest a telekkönyv részleges átalakítása által fogyanatosíttatik: az akár közösen, akár megosztva kiadott, akár utólag megosztott birtokilletőségek művelési ágát a telekkönyvben a tényleges állapotnak és illetve a földadó kataszteri munkálatoknak megfelelően tüntessék fel és különösen a tényleg erdőt képező illetőségeket ilyennek vezessék be akkor is, ha azok

legelőilletmény ejében adattak ki és a felosztási földkönyvben legelőként vannak bevezetve. (22.188. I. M. 1890.)

38. §. A felsőbb bíróságokhoz intézett felebbviteli felterjesztésekre nézve állapítsa meg a vizsgáló, hogy a polgári ügyekben a szóval bejelentett felebbviteli nyilatkozatot a fél a jegyzőkönyvben aláírja-e, s hogy a felebbvitt ügyek felterjesztése kellő időben történik-e?

Az iratokat kellően rendezik és felszerelik-e, a netán szükséges ügyvédi meghatalmazásokat, kézbesítési vevényeket, gyámi és gondnoki kinevezéseket csatolják-e?

Erre vonatkozóan a J. Ü. Sz. 68. §-a következően intézkedik:

A felterjesztett ügyekhez tartozó eredeti váltókat, eredeti kötelezvényeket, értékpapirokat, valamint a bünjeleket úgy a jelentés szövegében, mint annak küllapján tüzetesen és szembetűnően meg kell jelölni.

Vizsgálja meg, hogy a felsőbb bíróságok gyakran rendelnek-e el kiegészítéseket és hogy ennek mi az oka.

39. §. A járásbíróság területén alkalmazott birói végrehajtóknál első sorban meg kell állapítani, hogy vezetik-e a végrehajtói könyvet, határnapjegyzéket és névmutatót.

Az 1891. évi 32.082. I. M. számú rendelet 8. §-a szerint valahányszor a törvényszéki elnök vagy ennek kiküldöttje a járásbíróság ügyvitelét megvizsgálja, köteles a vizsgálatot a bírósági végrehajtók ügyvitelére is kiterjeszteni.

A végrehajtók könyvének, határnapjegyzékének és a névmutatónak vezetését az 1881. évi 3406. I. M. E. és 1875. évi 26.020. I. M. számú rendeletek írják elő. (L. a 8. lapon.)

A végrehajtói könyv lapszámozva és hitelesítve van-e és megvizsgálja-e azt a járásbíró évnegyedenként, ezenkívül az év végével szabályszerűen lezárják-e azt?

Győződjék meg, hogy e könyvek egyes rovatait pontosan kitöltik-e?

Nem késedelmes-e a végrehajtó a jelentések beadásánál, különösen pedig megtartja-e a kötelező huszonegyórai határidőt az értékek bemutatásánál?

Gyakorolnak-e a bírák kellő ellenőrzést arra, hogy a végrehajtó a nyert megbízásokat pontosan teljesítse.

Alkalmazkodik-e a végrehajtó az Ü. Sz. 282. §-ához.

E §. szerint a végrehajtó a hozzá benyújtott minden beadványra az érkezés idejét az év, hó és nap kitételével pontosan írja fel és a

beadványoknak átvételét, a mennyiben az eljárásra vonatkozó jegyzőkönyvet a bírósághoz még be nem adta, abban érintse meg és csatolja a beadványokat a jegyzőkönyvhöz.

Ezenkívül a beadványoknak átvételét a végrehajtói könyv második rovatába is írja be, annak az időnek a kivételével, a melyben a beadványt a járásbírószághoz betérjesztette.

Az elrendelt végrehajtási cselekménytől való elállást és általában a cselekményre vonatkozó előzetes bejelentéseket, ha szóbelileg történtek, a kiküldő végzésre, illetve a hirdetményre reá kell vezetni és a fél vagy képviselője által aláíratni.

Követi-e a végrehajtó a befolyt pénz vagy más értékek kiszolgáltatására nézve az Ü. Sz. 283. §-ának rendelkezéseit, mely szerint a pénzt vagy egyéb értéket a felvételre jogosult feleknek csak akkor lehet kiadni, ha jelen vannak, máskülönben pedig haladéktalanul birói letétbe kell helyezni s postán vagy küldöncz által semmi esetre sem szabad elküldeni.

Abból a czélból, hogy a végrehajtó díjainak felszámítása tekintetében ellenőriztessék, a vizsgáló több végrehajtási ügyet tekintsen meg és ezek, valamint a végrehajtó határidőjegyzéke és főkönyv alapján derítse ki, vajjon az eljárási, napi és fuvardíjak felszámítása és megállapítása az 1871. évi LXI. t.-cz. 24—26. §§-ai, az 1875. évi IX. t.-cz. 4—5. §§-ai és az 1891. évi 31.158. sz. rendelet (L. a 8. lapon) értelmében történik-e és vajjon az ugyanazon a napon teljesített több végrehajtási cselekmény esetében a napi díjat és a fuvarbért szabályszerűen megosztja-e a végrehajtó.

Szerezzen tudomást, hogy a végrehajtói díjszabályzat kellően közzé van-e téve, nevezetesen a bíróságnál és a község-házánál ki van-e függesztve?

40. §. Ingóságokra vezetett végrehajtások esetében nem halasztják-e el az árveréseket indokolatlanul?

Az árverési hirdetmények ellen beadott előterjesztésekkel üzhető visszaéléseket az 1888. évi 1605. I. M. számú rendelet értelmében megakadályozzák-e?

E rendelet szerint a végrehajtó az árverési hirdetményt haladéktalanul tartozik kézbesíteni s az árverési határnapot a törvény korlátain belül oly módon kell kitűzni, hogy esetleges előterjesztés esetében, ennek az árverésig való eldöntésére kellő idő maradjon. A bíróságok ily előterjesztéseket sürgősen kötelesek elintézni.

41. §. Az ingatlanokra vezetett végrehajtások tekintetében vizsgálja, vajjon a kiküldött kirendelésénél figyelem van-e egyrészt a cselekmény fontosságára, másrészt meg arra, hogy

a felmerülő eljárási költség az elérendő vételár nagyságával kellő arányban álljon. Az 1881. évi LX. t.-cz. 154. és az 1886. évi VII. t.-cz. 36. §-a szerint a telekkönyvi hatóság székhelyén foganatosítandó árverésre, valamint fontosabb esetekben a végrehajtási cselekmény teljesítésére kir. közjegyzőt kell kiküldeni, kivéve azt az esetet, ha az illető járásbiróság székhelyén közjegyző alkalmazva nincsen.

Az ügygondnokot illetően van-e arra figyelem, hogy ily gondnok csak ott rendeltessék, hol ezt a törvény kívánja. Erre vonatkozóan az 1881. évi LX. t.-cz. 153. §-a azt rendeli, hogy árverési hirdetmény kibocsátása esetében, ha a hirdetmény kifüggesztésétől számított 30 nap alatt a kézbesítési vétiv be nem érkezik, a telekkönyvi hatóság a nem értesített és az ismeretlen tartózkodású érdekeltnek képviselőre ügygondnokot rendel.

Tekintsen meg több sorrendi tárgyalási jegyzőkönyvet és győződjék meg arról, hogy e tárgyalást az 1881. évi LX. t.-cz. 194. §-ához képest bíró vezeti-e. Vizsgálja, vajjon a sorrendi határozatokat az 1881. évi LX. t.-cz. 196. §-a értelmében a sorrendi tárgyalás napjától számított 15 nap alatt teszik-e ki meg szemlélésre és hogy azokban csakis az idézett törvény 189. §-ában meghatározott összegeket, vagyis az árveréshirdetési és foganatosítás költséget, a sorrendi tárgyalás bélyegköltségét, az ügygondnok sorrendi tárgyalási díját, a zárgondnoki költséget és díját, az ingatlant közvetlenül terhelő illetéket, a három évnél nem régebbi adót, a szőlődézsma, urbéri és más hasontermészetű váltság összegeket sorozzák-e mint előnyös tételeket.

Szerezzen arról is tudomást, hogy a vételár kifizetése tekintetében követik-e a törvény 201. §-ában előírt eljárást, mely szerint a követelésről szóló okiratra fel kell jegyezni, s mely szerint a kifizetés rendszerint utalványozás által történik, de akép is történhetik, hogy a telekkönyvi hatóság a vételár felosztását tárgyalás kitűzése után, vagy fontosabb esetekben az e végből megbizandó kir. közjegyző által foganatosíttatja.

42. §. A községi bíróságtól a járásbiróság elé vitt ügyeket a sommás eljárás szabályai szerint intézik-e el?

43. §. Kellő súlyt kell fektetni arra, hogy a vizsgáló a vizsgálattal kapcsolatosan tudomást szerezzen a bírák és a segédszemélyzet tagjainak képességéről, képzettségéről és tevékenységéről.

E részben főképp az iránt igyekezzék magát tájékozni, hogy mi volt érdemleges benső értékkel bíró munkája az illetőnek.

Ha egyes bírák tevékenységére nézve aggályai lennének, kísérletképen a tárgyalási napló alapján az egyes napokra kitűzött összes tárgyalásokra vonatkozó iratokat adassa elő és ezekből győződjék meg az illető napi munkájának mennyiségéről és minőségéről. Az előkészítő szolgálatot teljesítő joggyakornokok és aljegyzők munkásságára nézve a vonatkozó ügyjegyzékek alapján szerezhető felvilágosítás.

44. §. Végül szükség esetén a vizsgálatot egyéb körülményekre is ki kell terjeszteni.

IV. Vegyes határozatok.

45. §. A vizsgálatra vonatkozóan még a következő szabályok irányadók.

46. §. A vizsgálati jegyzőkönyvnek a vizsgálat egész menetét és eredményét az 1—44. §-ok rendjében kell feltüntetnie.

Ha a vizsgáló hiányt vagy szabálytalanságot talált és utasítás adásának vagy valamely intézkedés tételének szüksége forog fenn, a jegyzőkönyv illető §-ánál a kiderített hiányt vagy szabálytalanságot és az adott utasítást vagy tett intézkedést kimerítően és szabatosan, azonban kellő rövidséggel kell előadni; ellenben ha hiány nincs és észrevétel nem merült fel, a jegyzőkönyv illető §-ánál, vagy a § illető pontjánál csupán azt kell megjegyezni, hogy: „rendben.”

47. §. A vizsgálat ellenőrzése és a vizsgáló felelősségének könnyebb megállapíthatása végett szükséges, hogy mindenütt, hol a vizsgálatnak akár kielégítő, akár ki nem elégítő eredménye csak bírósági ügyiratok áttekintése alapján állapítható meg, az áttekintett ügyiratok vagy legalább azoknak egy része a jegyzőkönyvben a felek nevei és az ügyek száma szerint jelöltessék meg.

48. §. Ha a járásbiróság vezetője vagy más tagja a vizsgálat során a megállapított hiányok igazolása vagy orvoslása céljából nyilatkozatot vagy előterjesztést kíván a jegyzőkönyvbe vétetni, e nyilatkozatnak vagy előterjesztésnek a tárgyra vonatkozó lényegét kellő rövidséggel a jegyzőkönyv illető helyére fel kell venni, egyuttal azonban, ha ennek következtében valamely a vizsgáló által tett intézkedésen vagy

adott utasításon változás történt, ezt a körülményt is ki kell tüntetni.

49. §. A személyzet képességéről, képzettségéről és munkájának minőségéről nem a jegyzőkönyvben, hanem abban a jelentésben kell nyilatkozni, melylyel a vizsgáló a jegyzőkönyvet a kiküldő, illetve felsőbb felügyeleti hatósághoz felterjeszti.

Megjegyzés. A jegyzőkönyv vitelére rendszerint a megvizsgálandó bíróság segéd- és kezelőszemélyzetének valamely alkalmas tagját kell használni.

Ha azonban oly körülmények forognának fenn, a melyek indokolttá teszik, hogy a jegyzőkönyvet ne a megvizsgált bíróság személyzete vezesse, a kir. ítélőtábla elnöke, vagy biztosa kivételesen a tábla székhelyéről is vihet magával jegyzőkönyvvezetőt. (1891. évi 35.802. I. M.)

A határidőhöz kötött és időszakonként ismétlődő tennivalók táblázata.

(A zárjelbe foglalt számok e könyvnek azt a lapját jelzik, melyen a vonatkozó szabályok részletesen felfalálhatók.)

I. Naponkint.

Az igtató aláírása és az uj ügyeknek előadó kirendelése. (240., 265. és 311.)

A járásbirósági panaszkönyv megvizsgálása. (295.)

Az ügyészég vezetőjének bemutatják a határidőnaplót. (312.)

Az ügyész láttamozza a fogházfelügyelő naplóját. (211.)

A fogház felügyelője élelmezési utalványt állit ki, s a kir. ügyész (járásbiró) azt láttamozza. (718.)

A rabmunkára vonatkozó szelvénykönyv kitöltése. (719.)

II. Hetenkint.

A foglyok látogatásának engedélyezése. (490.)

Mosatás a fogházban. (683.)

Borotválás a fogházban. (683.)

A kir. ügyész megvizsgálja a fogházat és a foglyokat. (211.)

Oly törvényszéknél, mely mellett több a vizsgálóbíró, az elnök a sürgös tennivalók elvégzésére a vizsgálóbírákat hetenkint vagy naponkint felváltva rendelheti ki. (33.)

III. Havonkint.

A kir. ítélőtábla ügyforgalmáról minden hónap első napjaiban kimutatást kell az igazságügyi miniszterhez felterjesztetni. (330.)

Dijnoki napidíjak kifizetése. (16.)

Az igazságügyi hatóságok főnökei az értesítéssel ellátott dijnokok törzskönyvében előforduló változásokról kimutatást küldenek a miniszteri számvevőséghez. (17.)

A kir. ítélőtábláknál az anyagszerek elszámolása. (597.)

Jelentéstétel a folyamatban levő fegyelmi ügyek állásáról. (195.)

Nagyobb forgalmu bíróságnál és ügyészségnél minden hó 14. és utolsó napján, kisebb forgalmuaknál pedig minden hó utolsó napján a hivatalfőnök a bélyegcsonkítási leleteket átteszi a kir. adóhivatalhoz. (230.)

Az elnökök a készpénzben esedékes szolgáruhailletményeket felveszik az adóhivatalnál. (564.)

Az elnökök megvizsgálják az irodaigazgató által kezelt pénztárt és számadásokat. (29. és 623.)

A törvényszéki elnök a tömegesebb irodaátalány térítványokat az adóhivatalba szállítja. (614.)

A felügyelő-bizottság a hónap első felében feltételes szabadságra bocsátás tárgyában ülést tart. (430.)

Az e. f. bíróságok főnökei a hó utolsó napján megvizsgálják az adóhivatali letétnaplót. (235.)

A törvényszéki elnök és a járásbíró minden hó elején megvizsgálja a betétszerkesztők tevékenységét s a betétszerkesztő közegek tevékenységükről jelentést tesznek. (207.)

A törvényszéki elnök a telekkönyvileg nem biztosított váltótőkék kimutatását átteszi a pénzügyigazgatósághoz. (269.)

A járásbíró és irodaigazgató kiosztja az anyagszereket. (624.)

A büntetőügyi statisztikai lapokat a következő hónap 4-ik napjáig el kell küldeni a statisztikai hivatalnak. (387., 388., 390. és 394.)

A királyi főügyész felterjeszti a katonai fogházakban felmerült költségek kimutatását. (420.)

A kir. ügyész részt vesz a közigazgatási bizottság ülésében. (54.)

Az ügyész megvizsgálja a törvényszéki fogházat. (211.)

A befolyt pénzbüntetéseket a hónap végén be kell szállítani az adóhivatalba. (424. és 428.)

A kir. ügyész a törvényszéki fogházakban letartóztatottak számáról minden hó utolsó napján az igazságügyminiszterhez jelentést tesz. Ily kimutatást a járásbírák is készítenek

a járásbirósági fogházban letartóztatottokról s a kimutatást idejekorán a királyi ügyészhez küldik. (532.)

A kir. ügyész kiállítja az előzetesen letartóztatottak névjegyzékét. (49.)

A fogházfelügyelő a letartóztatottak egyéni lapjait bemutatja a kir. ügyésznek. (387.)

A fogolypénz napló lezárása. (500.)

A rabélelmezési bér kifizetése. (704.)

Fürdés a fogházban. (683.)

A fogházakban a házzsabályok felolvasztatása. (487.)

A rabélelmezési utalványok naplóba foglalása. (718.)

A rabmunka bérösszegeinek kimutatása. (719.)

Budapesten a bűnügyi költségszámadás lezárása és felülvizsgálat alá bocsátása. (728.)

IV. Hathetenkint.

Hajnyírás a fogházban. (683.)

V. Kéthavonkint.

A törvényszéki elnök megvizsgálja a főtárgyalási naplót. (209.)

A felügyelő-bizottság megjelen a hatósága alá tartozó, de a törvényszék székhelyén kívül eső letartóztatási intézetben. (430.)

VI. Öthavonkint.

Az előkészítő szolgálat vezetésére hivatott főnökök a tartalom hitelül aláírják az ügyjegyzéket. (43.)

VII. Negyedévenkint.

A kir. ítélőtábláknál megvizsgálják az értéktárgyak jegyzékét. (255.)

A törvényszéki elnök megvizsgálja a bűnjelek kezelését. (209.)

A törvényszéki elnök a cégghirdetési díjakat beszállítja az adóhivatalba s a nyugta másolatát, valamint a cégghirdetési díjak jegyzékét felküldi a kereskedelmi miniszteriumhoz. (268.)

Az elnökök megvizsgálják az anyagszereket és nyomtatványokat és az ezekről vezetett számadásokat. (29.)

A telekkönyvi hatóság főnöke január, április, július és október első felében felterjeszti a betétszerkesztési kimutatást. (207. és 356.)

A telekkönyvek átalakításához és helyesbitéséhez szükséges költségekről szükségleti kimutatást és munkaelőirányzatot kell negyedévenként március, június, szeptember és december 15-ig az igazságügyi miniszteriumhoz felterjeszteni. (649. 651.)

A törvényszéki elnök felterjeszti a telekkönyvi átalakításokra és betétszerkesztésekre vonatkozó kiküldetési költségekről szerkesztett utinaplók kimutatását. (650.)

A törvényszéki elnök jelentést tesz a telekkönyvi átalakítási munkálatokról. (356.)

A kir. koronaügyész és a kir. főügyész felterjeszti a fizetési előlegek kimutatását. (124.)

A kir. főügyész utólagos negyedévi részletekben kiutalványozza a szolgáruhaátalány feleslegét. (654.)

A kir. főügyész az országos fegyintézetekbe szállítandó rabokról kimutatást terjeszt a miniszteriumhoz. (217.)

A járásbíró megvizsgálja a közjegyzői és végrehajtói megbizások jegyzékét. (302.)

A járásbíró megvizsgálja a végrendeletek jegyzékét. (304.)

A járásbíró megvizsgálja a végrehajtók eljárását és könyveit s jelentést tesz a törvényszéki elnöknek. (202.)

A bünygyi költségekre vonatkozó tartozási kimutatást január, április, július és október hónapokban át kell tenni a pénzügyi igazgatósághoz. (675., 676., 677.)

A feltételes szabadság iránt előterjesztett, de visszautasított kérvények jegyzékét be kell mutatni a felügyelő-bizottságnak. (433.)

A közigazgatási bizottság megvizsgáltatja a törvényszéki fogházakat. (55.)

A jövedéki kihágások miatt terheltek és elítéltek ügyeiben felmerült költségek kimutatását át kell tenni a pénzügyi igazgatósághoz. (671., 672.)

A közigazgatási hatóságok által elrendelt és bírósági fogházban foganatba vett szabadságvesztés büntetés végrehajtásának költségeire vonatkozó kimutatás áttétele s intézkedés a költségek megtérítése iránt. (671.)

A járásbíró a vizsgálati és elítélt foglyok számáról, valamint a fogház állapotáról értesíti az ügyészt. (210.)

A fogházaknál felmerült gyógyszerész-számlák felterjesztése. (657.)

Fürdés a fogházban. (683.)

Az ügyészi megbízott a befejezett ügyek iratait a kir. ügyészséghez küldi. (57.)

A törvényhatóságok főnökei megküldik a sajtóügyi közvádlo kir. ügyésznek a megjelent nyomtatványok kimutatását. (54.)

VIII. Félévenkint.

A kir. Curia, a kir. ítélőtáblák és a kir. törvényszékek elnökei megvizsgálják az elintézési könyveket. (253. és 272.)

Nyomtatványok megrendelése. Legkésőbb január és július 1-ig. (558., 611.)

A kir. ítélőtábla elnöke javaslatot tesz az irodaátalány iránt. (614.)

A tolmácsok naplókönyveiket láttamozás végett bemutatják a törvényszéki elnöknek, illetőleg a járásbírónak s az elnökök a kerületükben kinevezett és felesketett állandó tolmácsok névjegyzékét felterjesztik az igazságügyi miniszterhez. (12. és 13.)

A törvényszéki elnök megvizsgálja a vizsgálóbíró, a büntetőtanácsok és előadók ügyvitelét. (208., 209.)

A törvényszéki tanácsjegyzőkönyvek bekötetése. (273.)

A telekkönyvi átalakítási átalány számadását fel kell terjeszteni. (649.)

A törvényszéknél a csődbiztos ügykezelésének megvizsgálása. (270.)

A kir. főügyész kiutalványozza az őrszemélyzet egyenruházatának árát. (565.)

A törvényszéki elnök és a kir. ügyész felterjeszti a szükségletek beszerzésére és a munkálatok teljesítésére vonatkozó szerződéseket. (658.)

A kir. ügyész és ennek útján a járásbíró a letartóztatottokról félévenkint 15 nap alatt kimutatást küld a miniszteriumhoz. (533.)

Bűnügyi utiszámlák felterjesztése. (140.)

A kir. ügyész megvizsgálja a járási fogházakat. (211.)

A bűnügyi költség-számadás lezárása. (728.)

A járásbíró és az ügyész a fegyvertartástól eltiltandó elítéltek jegyzékét megküldik a törvényhatóságnak. (248.)

Az egy évnél hosszabb időre elítéltek rabtartási költségeinek felszámítása és tartozási kimutatásba foglalása. (676.)

A kir. ügyész megkapja az irodai és bűnügyi költségátalányt. (659.)

A más tárcza által megtérítendő rabtartási költségeknek a számadásban való külön kimutatása. (719.)

IX. Évenkint.

A kir. Curia és a kir. ítélőtáblák elnökei a tanácsjegyzők működéséről és tevékenységéről jelentést tesznek. (35.)

A kir. ítélőtábla elnöke megvizsgálja a joggyakornokoknak és aljegyzőknek hozzá felterjesztett ügyjegyzégeit. (43.)

A miniszterium megküldi a főügyészségeknek a költség-előirányzatot. (653.)

A bíróságoknál alkalmazott ügyvédjelöltek magaviseletéről értesíteni kell az ügyvédi kamarát. (27.)

„Értesítés” kiállítása díjnokok részére. (14.)

Törvényszéki albirák kirendelése. (34.)

Kötélverő áruk és irattáblák megrendelése. (555.)

A kir. főügyész felterjeszti a börtönök és fogházak költségvetését. (213.)

A kir. főügyész a rabok foglalkoztatásának eredményét évi jelentésébe foglalja. (215.)

A törvényszéki elnök megvizsgálja a járásbíróságok ügyvitelét. (191.)

A közigazgatási bizottság megvizsgáltatja a járásbírószági fogházakat. (55. és 219.)

A járásbíró átvizsgálja a végrendeletek jegyzékét. (304.)

A börtön- és fogházépület vakolatának kijavítása és árnyékszékeinek tisztittatása. (447. és 683.)

Intézkedés a börtönőröknek borotválás és hajnyírásért való jutalmazása iránt. (703.)

Börtön- és fogházépületek tatarozása és meszeltetése. (683.)

A kir. ügyész megvizsgálja az ügyészi megbízottak ügyvitelét. (210.)

Az év elején.

A Curiánál, ítélőtábláknál és törvényszékeknél a fegyelmi bíróság megalakítása. (157.)

A kezelési könyveket, jegyzékeket, tanácsjegyzőkönyveket, az Igazságügyi Közlönyt és egyéb könyveket be kell költetni. (240. 273.)

A kir. Curia és a kir. ítélőtáblák elnökei a törvények hiányai tekintetében összegyűjtött adatokat bizottság elé terjesztik. (198.)

A kir. ítélőtábla elnöke jegyzéket nyittat a tartalékalap terhére kiadott költségekről. (617.)

A kir. főügyész felterjeszti a börtönök és fogházak épületeinek fentartására és javítására vonatkozó munkálatok jegyzékét. (215.)

A szolgálatszám bejelentése. (563.)

Ügyforgalmi kimutatások. továbbá a szabadságokra és betegségekre vonatkozó jegyzék felterjesztése. (313.)

A postakönyv és postakiadókönyv hitelesítése. (267., 296., 301. és 311.)

Az ügyvédi kamara a törvényszékhez átteszi a védők névsorát. (26.)

Az értesítésadás óráinak meghatározása a törvényszéki hivatalokban. (267.)

A községi kézbesítők a kézbesítési jegyzéket beküldik a járásbírónak, aki azt megvizsgálás után visszaküldi, vagy ha már teleiratott, új nyomtatványt küld a kézbesítőnek. (229.)

Az ügyész meghatározza és a hivatal ajtajára kifüggeszteti, hogy az iktatóhivatal mikor van nyitva. (311.)

A kir. ügyész a házassági ügyekről lajstromot nyittat. (380.)

A fogházorvos évi jelentése. (502.)

Az év első negyedében.

A kir. főügyész kimutatást terjeszt fel a fogház- és börtönbeli szükségletek tekintetében felmerült kiadásokról. (213.)

A kir. főügyész felterjeszti évi jelentését és az össz-kimutatást. (218.)

Az év utolsó negyedében.

A kir. ítélőtábláknál intézkedni kell a leltári tárgyak törlése iránt. (601.)

A kir. ügyész intézkedik a hasznavehetetlenné vált szelvények törlése iránt. (657. 660.)

Az év végén.

Tanácsok megalakítása, tanácsülések és tárgyalások napjainak meghatározása. (251., 273.)

A kir. Curia és a kir. ítélőtábla elnökei a büntető ügyek tárgyalási napjairól értesítik a koronaügyészt, főügyészt és az ügyvédi kamarát. (255.)

A koronaügyész tapasztalatairól jelentést tesz az igazságügyi miniszterhez. (48.)

A kir. ítélőtáblai számadások és a leltár lezárása. (596., 599.)

Az esküdttbíróági kerületekben az esküdttbíróág elnöke a kir. ítélőtábla elnöke útján kimerítő jelentést tesz az igazságügyi miniszterhez az esküdttbíróági kerület ügyforgalmáról és az összekapcsolás czélszerűségéről. (286.)

A kir. törvényszékek, kir. járásbíróágok és kir. ügyészségek vezetői a kir. ítélőtábla elnökéhez jelentést tesznek a joggyakornokokról és aljegyzőkről s felterjesztik ezek ügyjegyzékét. (40.)

Az irodaátalányból szegénységi jogon perlekedők részére adott előlegekről vezetett nyilvántartási jegyzéket a törvényszéki elnök lezárja s a többi számadással, valamint a pót-leltárral és a könyvek pótjegyzékével együtt felterjeszti. (227. 627., 628. és 929.)

A kiküldetési naplót le kell zárni s a következő évre új naplót nyitni. (228.)

A szabadságokról és betegségekről vezetett jegyzéket a többi kimutatással együtt fel kell terjeszteni. (151.)

Járásbíróágoknál az irodák hivatalos óráinak meghatározása és az erre vonatkozó hirdetmény kifüggesztése. (295.)

A kézbesítők betérjesztik a járásbíróhoz a kézbesítési jegyzéket. (229.)

A bünvádi eljárás alá vont védkötelesek nyilvántartási jegyzékét el kell küldeni. (246.)

A közjegyző helyettesítése folytán befolyt díjakra vonatkozó jegyzék másolatát a járásbíróág vezetője megküldi a pénzügyi igazgatóságához. (23.)

A törvényszéki elnök kirendeli a telekkönyvi bírót s ennek nevét bejelenti. (287.)

A törvényszéki elnök lezárja a számadásokat és a pénzmaradványt az adóhivatalba szállítja. (624.)

A kir. ügyész az irodai szerelvények gyarapodását és

apadását feltüntető pótleltárt felterjeszti a miniszteri számvévőséghez. (661.)

A kir. ügyész az irodaátalány főösszegét bejelenti a főügyésznek. (660.)

A járásbíróági ügyforgalmi kimutatások elkészítése. (370.)

A pénzbüntetések nyilvántartását és a pénznaplót le kell zárni. (424.)

A fogolypénzek főkönyvének lezárása. (500.)

A rabiparág számára a bűnügyi általányból előlegezett összegek visszatérítése. (718.)

X. Kétévenkint.

A kir. ítélőtábla elnöke a kir. törvényszékek ügyvitelét, a kir. főügyész pedig a kir. ügyészségek ügyvitelét megvizsgálja. (191.)

Tanácsjegyzői szolgálatra berendelt bírák és albírák kirendelése. (35.)

Vizsgálóbírák kirendelése. (31.)

XI. Háromévenkint.

A kir. főügyész megvizsgálja a fogházakat és börtönöket. (213.)

XII. Ötévenkint. (1896-tól számítva.)

A törvényszéki elnök, az ügyész és a járásbíró felterjesztik a teljes leltárt és könyvjegyzéket. (627. 661. és 719.)

XIII. Január hó.

1-én.

A fegyelmi bíróságok megalakítása. (157.)

A kir. ítélőtábláknál meg kell alakítani a díjnokok fegyelmi bíróságát. (162.)

A közjegyzők fegyelmi bíróságának megalakítása a közjegyzői kamarák székhelyén levő törvényszéknél. (25.)

5-ig.

A járásbíróági kimutatásokat fel kell terjeszteni a törvényszéki elnökhöz. (370.)

10-1g.

A törvényszéki elnök a járásbirósági kimutatásokat felterjeszti a táblai elnökhöz. (370.)

A fogházi lelkészek látogatására vonatkozó jegyzéket le kell zárni s 3 nap alatt a főügyészhez felterjeszteni. (537.)

15-1g.

A Curia és az ítélőtáblák szakosztályainak és szaktanácsainak alakítását feltűnlető kimutatást fel kell terjeszteni az igazságügyi miniszterhez. (251.)

Jelentéstétel a fegyelmi bíróságok megalakításáról. (157.)

A kir. ítélőtáblák elnökei felterjesztik az igazságügyi miniszterhez a joggyakornokokról vezetett jegyzéket. (38.)

A táblai elnök felterjeszti a járásbirósági kimutatásokat. (370.)

A törvényszéki elnökök a törzskönyvek kiállításához szükséges adatokat felterjesztik a táblai elnökhöz. (331.)

A telekkönyvi hatóság főnöke felterjeszti a betétek szerkesztésére vonatkozó nyilvántartási jegyzéket, továbbá a munkálatok negyedévi kimutatását. (356.)

Kimutatás felterjesztése a telekkönyvek helyesbítésére vonatkozó munkálatokról. (350.)

Az esküdtbíróság megalakításáról és tagjairól jelentést kell tenni az igazságügyi miniszterhez. (286.)

A törvényszék polgári felebbezési tanácsának megalakításáról és tagjairól jelentést kell tenni az igazságügyi miniszterhez. (274.)

A törvényszéki elnök a szolgaruhaszámadást, a pénztári naplókat, az anyagszerszámadást, a könyvjegyzéket, a leltárt megküldi az igazságügyminiszteri számvevőségnek, a főkönyvi kivonatot pedig felterjeszti a táblai elnökhöz. (563., 624.)

A telekkönyvi átalakítási és betétszerkesztési munkálatokra adott költségelölégek számadását fel kell terjeszteni. (650.)

A pénzbüntetési nyilvántartási naplónak és a pénznaplónak felterjesztése. (424.)

A bűnügyi költség átalányszámadás elküldése. (668. és 728.)

A kir. ügyész felterjeszti az ügyforgalmi és tevékenységi kimutatást a fogházorvos évi jelentésével együtt. (376. és 503.)

A járásbíró a bűnügyi költségszámadást megküldi az ügyésznek. (728.)

31-ig.

A kir. Curianál meg kell alakítani a képviselőválasztások és a képviselőválasztási jogosultság felett való bíráskodásra hivatott két öttagu tanácsot és intézkedni kell a kezelési dolgok ellátása iránt. (263. és 264.)

A kir. Curia és a kir. ítélőtáblák elnökei felterjesztik az ügyforgalmi kimutatásokat. (313. és 323.)

A kir. ítélőtábla elnöke felterjeszti a miniszteriumhoz a bíróságokról vezetett törzskönyvi lapokat. (331.)

A törvényszéki elnök felterjeszti a törvényszék kimutatásait. (337.)

A kir. ítélőtáblai számadások felterjesztése. (601.)

A kir. ítélőtábla elnöke a főkönyvi kivonatok táblázatát felterjeszti az igazságügyi miniszterhez. (624.)

A kir. ügyész a házassági ügyekről az elmúlt évre vonatkozóan két példányban kimutatást készít és ezt a kir. főügyész-séghez felterjeszti. A kir. főügyész egy példányt az igazságügyi miniszterhez terjeszt fel. (380.)

A fogház egészségügyi viszonyaira vonatkozó kimutatást át kell tenni a törvényhatóság első tisztviselőjéhez. (535.)

Az épületfenntartási költségek kiutalványozásának kérelmezése. (583.)

XIV. Február hó.

15-ig.

A kir. ügyész felterjeszti a feltételes szabadságra bocsátottak személyes viszonyaira vonatkozó kimutatást. (440.)

A hó végéig.

A kir. Curia és a kir. ítélőtáblák elnökei a törvények hiányairól jelentést tesznek az igazságügyi miniszterhez. (199.)

A koronaügyész és főügyész felterjeszti az ügyforgalmi és tevékenységi kimutatásokat. (376.)

A kir. törvényszék a házassági perekről kimutatást küld az országos magyar statisztikai hivatalhoz. (363.)

A honvédkerületi parancsnokságok közlik azoknak a hivatalnokoknak a nevét, a kiknek fegyvergyakorlatra kell bevonulniok. (101.)

XV. Márczius hó.

15-ig.

A bíróságok és igazságügyi hatóságok főnökei a fegyvergyakorlat alul való felmentés iránt jelentést tesznek. (102.)

XVI. Április hó.

1-én.

A világítási idény vége, egyuttal a világítási anyag felszámítása. (607. és 726.)

15-ig.

A fűtési idény vége, egyuttal a felhasznált famennyiség felszámítása. (607. és 726.)

A betétszerkesztési munkálatok negyedévi kimutatása. (356.)

A hó végéig.

Intézkedés a díjnokok pihenője tárgyában. (152.)

A törvényszéknél, ügyészségeknél és járásbírósnál intézkedni kell a szabadságidő iránt. (148. és 152.)

Szolgaruhák beszerzése. (561.)

A törvényszéki elnök felveszi a szolgaruhaátalányt. (564.)

A kir. ügyészségnél át kell vizsgálni a bűnjeljegyzéket. (53.)

A kir. ügyész az őrszemélyzet egyenruházatának beszerzésére vonatkozó kimutatást felterjeszti a főügyészhez. (564.)

Jelentés az épületfenntartási munkák engedélyezése iránt. (570.)

XVII. Május hó.

Intézkedések a segélyezések iránt. (123.)

XVIII. Junius hó.

7-ig.

A kir. Curianál és a kir. ítélőtábláknál intézkednek a szabadságidő iránt s teljes ülést tartanak a szüneti tanács tagjainak meghatározása végett. (146.)

10-ig.

A kir. Curia és a kir. ítélőtáblák elnökei a szünetre vonatkozó teljes ülési jegyzőkönyv hiteles másolatát felterjesztik az igazságügyi miniszterhez. (146.)

A hó végeig.

Nyomtatványok és naptárak megrendelése. (611.)

A jövő évre szükséges ipari és más terménybeji szükségelték kimutatását fel kell terjeszteni a miniszterium számvevőségéhez. (541.)

A kir. ügyész intézkedik az örszemélyzet egyenruházatának megrendelése iránt s a csizmafejelési illemtényekről kimutatást küld a főügyészhez. (564., 566.)

XIX. Július hó.

1-én.

Törvényszünet kezdete a felebbviteli bíróságoknál. (143.)

A fogházi lelkészek látogatására vonatkozó jegyzéket le kell zárni s 3 nap alatt a főügyészhez felterjeszteni. (537.)

8-ig.

A törvényszéki elnök az albirák, jegyzők és aljegyzők minősítését jegyzékbe foglalva felterjeszti a táblai elnökhöz. (200.)

15-ig.

A kir. ítélőtáblák elnökei felterjesztik az igazságügyi miniszterhez a joggyakornokokról vezetett jegyzéket. (38.)

A kir. járásbíró a bűnügyi költségsszámadást megküldi az ügyésznek, ez pedig saját számadásaival együtt 3 nap alatt felterjeszti. (728.)

A hó végeig.

A kir. ügyész felterjeszti az utiszámlákat. (668.)

XX. Augusztus hó.

A börtön és fogház szükségleteinek beszerzése végett szükséges árlejtés és zárt ajánlati tárgyalás kitűzése. (698.)

A kir. ügyész augusztus 20-ig felterjeszti a piaci árjegyzéket a főügyészhez, aki azokat augusztus 30-ig a miniszterium számvevőségéhez küldi. (704.)

XXI. Szeptember hó.

1-ig.

A közigazgatási hatóságok az esküdtek alaprajstromát a felszólalásokkal, észrevételekkel és azok mellékleteivel együtt beküldik a törvényszék elnökéhez. (282.)

Ha az alaplajstrom be nem érkezik, a törvényszéki elnök az igazságügyi miniszterhez jelentést tesz. (282.)

Világítási idény kezdete. (607.)

A kir. ítélőtábla elnöke a szükségletek beszerzése céljából árlejtést tart. (592.)

A hó végéig.

Ha az esküdttbírság kerülete, a rendes ülősszakok száma és ideje, vagy az esküdtek száma tekintetében a következő évre változás mutatkozik szükségesnek, a törvényszék elnöke indokolt jelentést tesz a kir. ítélőtábla elnökéhez, aki azt saját véleményével az igazságügyi miniszterhez felterjeszti. Hasonlókép jelentést kell tenni akkor is, ha a mentességi jog felfüggesztése válik szükségessé. (286.)

A törvényszéki elnök s az ő útján a járásbíró javaslatot tesz a hasznavehetetlenné vált leltári tárgyak törlése iránt. (627.)

A kir. ügyész a börtön és fogházbeli szükségletek beszerzésére vonatkozó szerződéseket felterjeszti a főügyészhez. (701.)

XXII. Október hó.

15-ig.

Fűtési idény kezdete. (607.)

A főügyész a börtön és fogházbeli szükségletek beszerzésére vonatkozó szerződéseket felterjeszti a miniszteriumhoz. (701.)

A hó végéig.

Szolgaruhák beszerzése. (561.)

A kir. ítélőtábláknál hasznavehetetlenné vált leltári tárgyak törlése. (601.)

A törvényszéki elnök felterjeszti a táblai elnökhöz a költségelőirányzatot. (614.)

A bíróságok és igazságügyi hatóságok főnökei felterjesztik a népfölkelőkre vonatkozó felmentési javaslatot, továbbá azoknak jegyzékét, kiknek felmentési jogczime időközben megszűnt. (102. és 105.)

A törvényszéki elnök felveszi a szolgaruhaátalányt. (564.)

A törvényhatóság az esküdtek alaplajstromának megállapításához megválasztott bizalmi férfiak jegyzékét átteszi a törvényszék elnökéhez. (283.)

A kir. ügyészségnél át kell vizsgálni a bünjeljegyzéket. (53.)

A letartóztatott vagy feltételes szabadságon levő népfölkelőket be kell jelenteni a járásparancsnokságnak. (468.)

XXIII. November hó.

A kir. ítélőtábla elnöke a hó első felében költségelőirányzatot készít. (614.)

A kir. törvényszéknél bizottság ül össze, mely az esküdtek alaplajstromát megállapítja. (282.)

Nyomtatványok, naptárak, kötélverő áruk, spárga, heveder, irat- és bádogtáblák megrendelése. (555., 558. és 611.)

A törvényszéki vádtanács és főtárgyalási tanács megalakítása s ülésnapjainak meghatározása. (279., 280.)

A kir. főügyész kiutalványozza a jutalmakat és segélyeket. (123.)

Jutalmazás és segélyezés a bíróságoknál. (123.)

Ügybeosztás, továbbá a panaszfelvételi és törvénynapok meghatározása, a vizsgálóbíró kijelölése és a jegyzői irodák megalakítása a járásbíróságoknál. (33., 289. és 290.)

XXIV. Deczember hó.

1-ig.

Járásbírószági ügybeosztás bejelentése a törvényszéki elnökhöz. (291.)

A hó elején.

A kir. ítélőtábla elnöke kijelöli az esküdttbírósnak a következő évben működő elnökét és ennek helyettesét. (286.)

5-ig.

A kir. ügyész a kosárfonáshoz szükséges fűzfavesszőmennyiséget bejelenti a főügyésznek. (482.)

15-ig.

A kir. főügyész a kosárfonáshoz szükséges fűzfavesszőmennyiségről összkimutatást készít s megküldi a földművelésügyi miniszternek. (482.)

A kir. főügyész felterjeszti az élelmezési szerződések kimutatását. (214.)

ex. H. H. H. H.
4/11/31.

50*

A kir. főügyész kiutalványozza a szolgaruhaátalányt. (654.)

20-1g.

A törvényszéki elnök a polgári felebbezési tanács megalakításáról a táblai elnök útján jelentést tesz a minisztériumhoz. (276.)

31-1g.

Az esküdtbirósági elnök és helyettes elnök kijelölésének közhirrététele. (281.)

A törvényszéki elnök az esküdtbirósághoz két bírót és két helyettes bírót kijelöl. (282.)

A kedvezményes vasuti igazolványok megújítása. (107.)

A járásbirósági ügybeosztás közhirrététele és az ügybeosztási könyvbe való bejegyzése. (291.)

A járásbirósági kezelőhivatalok megalakításának s az értesítésadás óráinak közhirrététele. (295.)

A gyűjtőszekrény kiürítési időpontjának meghatározása. (296.)

Szolgaruhaszámadás lezárása. (562.)

A kir. ítélőtáblák elnökei és a kir. főügyészek a népfőlkökre vonatkozóan felmentési javaslatot tesznek. (104.)

A beszerzett ipari s más termékekről kimutatást kell az igazságügyi minisztériumhoz felterjeszteni. (542.)

A törvényszék elnöke az ügyészszel egyetértve az igazságügyi minisztériumhoz felterjeszti azok névjegyzékét, akiket mozgósítás esetén nélkülözni nem lehet. (97.)

Az ítélőtáblai irodaátalányszámadás és a könyvtárszámadás lezárása. (596. és 598.)

A kir. ügyész lezárja a számadásokat. (668.)

A letartóztatottak munkakeresményére vonatkozó pénznapló lezárása s a többi számadáshoz csatolása. (719.)

A fogházi póttettár elkészítése és a számadáshoz csatolása. (719.)

ex H. R. K.
6/1/31.

